

GOSPEL MATTHEW

- 1 Nwɛd emana Jesus Christ, eyen David, eyen Abraham.
- 2 Abraham obon Isaac ; ndien Isaac obon Jacob ; ndien
- 3 Jacob obon Judah ye nditö-ête esie ; ndien Judah obon
- 4 Perez ye Zerah emi Tamar amande ; ndien Perez obon
- 5 Hezron ; ndien Hezron obon Ram ; ndien Ram obon
- 6 Amminadab ; ndien Amminadab obon Nahshon ; ndien
- 7 Nahshon obon Salmon ; ndien Salmon obon Boaz emi
- 8 Rahab amande ; ndien Boaz obon Obed emi Ruth amande ;
- 9 ndien Obed obon Jesse ; ndien Jesse obon David edidem.
- 10 Ndien David obon Solomon emi ñwan Uriah amande ;
- 11 ndien Solomon obon Rehoboam ; ndien Rehoboam obon
- 12 Abijah ; ndien Abijah obon Asa ; ndien Asa obon Jeho-
- 13 shaphat ; ndien Jehoshaphat obon Joram ; ndien Joram
- 14 obon Uzziah ; ndien Uzziah obon Jotham ; ndien Jotham
- 15 obon Ahaz ; ndien Ahaz obon Hezekiah ; ndien Hezekiah
- 16 obon Manasseh ; ndien Manasseh obon Amon ; ndien
- 17 Amon obon Josiah ; ndien Josiah obon Jechoniah ye
- nditö-ête esie, kini êketañde mö êka ke Babylon.
- 12 Ndien ke ëma êketañ mö êka ke Babylon, Jechoniah
- 13 obon Shealtiel ; ndien Shealtiel obon Zerubbabel ; ndien
- 14 Zerubbabel obon Abiud ; ndien Abiud obon Eliakim ;
- 15 ndien Eliakim obon Azor ; ndien Azor obon Sadoc ;
- 16 ndien Sadoc obon Achim ; ndien Achim obon Eliud ;
- 17 ndien Eliud obon Eleazar ; ndien Eleazar obon Matthan ;
- 18 ndien Matthan obon Jacob ; ndien Jacob obon Joseph ebe
- Mary, emi amande Jesus, emi ekerede Christ.
- 19 Ntre kpukpru emana ötöñöde ke Abraham osim David
- ëdi emana duopenañ ; önyuñ ötöñöde ke David osim ini
- emi ëtañde mö êka ke Babylon ëdi emana duopenañ ;
- önyuñ ötöñöde ke ini emi êketañde mö êka ke Babylon
- osim ini Christ ëdi emana duopenañ.

MATTHEW 2.

18 Ndien emana Jesus Christ edl ntem : ke ēma ēkeda
 Mary eka Esie ēnō Joseph, kini mö midöhö kaña ndö
 19 ēkekut ēte, enye oyomo oto ke Edisana Spirit. Ndien
 Joseph ebe esie, koro edide edinen owo, minyuñ inyimeke
 ndinam enye but ke añwa, ekere ndisio enye ndö
 20 ke ndibe. Edi kini enye ekerede me-ñkpö emi, sese,
 angel Jehovah öbiöñöre ke iso esie ke ndap, ödöhö enye,
 ete, Joseph, eyen David, kufeghe ndida Mary ñwan fo nte
 ñwan fo : koro idibi emi enye oyomode otode ke Edisana
 21 Spirit. Ndien enye eyeman eyeneren ; ndien afo eyesio
 Enye enyiñ JESUS ; koro edide Enye edinyaña iköt Esie
 22 osio ke midiöñkpö mö. Ndien kpukpru ñkpö emi öwörö,
 man se Jehovah akadade inua prophet ödöhö okposu, ete,
 23 Sese, eyenöwöñ añwan eyeyomo, önyuñ aman eyeneren,
 Ndien mö eyesio Enye enyiñ Immanuel ;
 24 oro öwörö ete, Abasi ye nyin. Ndien Joseph edemere ke
 idap esie, önyuñ anam nte angel Jehovah eketemede enye,
 25 önyuñ ada ñwan esie ke idemesie ; ndien ifökke enye tutu
 enye aman eyeneren : ndien enye osio Enye enyiñ JESUS.

2 KINI Jesus amanade ke Bethlehem ke Judæa ke eyo
 edidem Herod, sese, mefiöñkpö owo èto ke edem usiakha-
 2 utin èdi ke Jerusalem, èdidöhö ète, Enye emi amanade
 edidem Me-Jew odu möñ ? koro nyin ikokutde ntantafiön
 Esie ke edem usiakha-utin, ndien imedi ndituak ibuot
 3 'nō Enye. Ndien kini Herod edidem okopde, esit otimere
 4 enye, ye kpukpru mbio Jerusalem. Ndien kini enye ama
 okobon kpukpru ikpö oku ye me-scribe obio, enye obup
 5 mö ebiët emi Christ akpamanade. Ndien mö èdöhö enye,
 ète, Ke Bethlehem ke Judæa : koro ntem ke prophet
 ewet ete,

6 Ndien afo Bethlehem, isön Judah,
 Ukprike ukan ke baba usuñ kiet kotu mböñ Judah :
 Koro andikara editode fi kesit,
 Emi edikpemedede iköt Mi Israel.

7 Ekem Herod okot mefiöñkpö owo ke ndibe, otim obup mö
 8 önyuñ öfiök ini eke ntantafiön ököwöröde. Ndien enye
 ödön mö èka ke Bethlehem, önyuñ ödöhö ete, Èka èketim
 èduñöre èbaña nsek eyen oro ; ndien kini mbufo èkut-
 de Enye, èdi èdidöhö mi, man ami ñko ñka ñkatuak
 9 ibuot 'nō Enye. Ndien ke mö ēma ēkekop uyo
 edidem, raö eduk usuñ ; ndien sese, ntantafiön, emi më

MATTHEW 3.

- ēkekutde ke edem usiakha-utīn, ebem mö iso, edī edīda
10 kenyoñ ebiēt eke nsek eyen oro odude. Ndien kadañemi
11 mö ēkutde ntantafiōñ, mö ēdara ata akamba idara. Ndien
mö ēduk ke ufök ēkut nsek eyen ye eka Esie Mary ; ndien
mö ēduōñö ke isōñ ētuak ibuoť ēnō Enye ; ndien mö ētat
ñkpö uto mö ēnō Enye enō, gold ye ufuōñkpö ye myrrh.
12 Ndien nte Abasi eketemeđe mö ke ndap, ete, mö ēkufiak
ētiene Herod, mö ēsaña ke usuñ efen ēnyōñ ke obio mö.
13 Ekem ke mö ēma ēkenyoñ, sese, angel Jehovah owut
Joseph idem ke ndap, ete, Dakha kenyoñ da nsek eyen ye
eka Esie, feghe ka ke Egypt, nyuñ tie do tutu Ami ndöhö
14 fi : koro Herod eyeyom nsek eyen ndiwot. Ndien enye
adakha kenyoñ ada nsek eyen ye eka Esie ke okoneyo,
15 önyōñ ke Egypt ; önyuñ etie do tutu osīm mkpa Herod :
man se Jehovah akadade inua prophet ödöhö okposu, ete,
Ñkokot eyen Mi oto ke Egypt edi.
16 Ekem kini Herod okutde ete, mefiōñkpö owo oro
ēbiaña enye, enye ayaresit eti eti, önyuñ ödōñ ekewot
kpukpru nditö-iren emi ēdude ke Bethlehem, ye ke öfuri
adaña esie, ötōñöde ke nsek nditö tutu osīm eke isua iba,
nte ekemde ke ini emi enye okotimde obup mefiōñkpö owo.
17 Ndien se Jeremiah prophet öködöhöde osu, ete,
18 Ëkop uyo ke Ramah,
Ntuaña ye akamba eseme,
Rachel atua nditö esie ;
Inyuñ inyīmeke ndikop ndōñsesit, koro mö miduhe.
19 Edi ke Herod ama akakpa, sese, angel Jehovah owut
20 idemesie önö Joseph ke ndap ke Egypt, ete, Dakha kenyoñ,
da nsek eyen ye eka Esie, ka ke isōñ Israel : koro mö emi
21 ēkeyomde uwem nsek eyen ēma ēkpa. Ndien enye
adakha kenyoñ ada nsek eyen ye eka Esie edi ke isōñ
22 Israel. Edi kini enye okopde ete Archelaus ada ubōñ
ke Judæa kibuoť ete esie Herod, enye efeghe ndika do ; edi
ke Abasi eketemeđe enye ke ndap, enye aka okoduk ke
23 isōñ Galilee, edi ediduñ ke obio emi ekerede Nazareth : man
se me-prophet ēkedöhöde osu, ete, Enye eyekere Nazarene.

- 3 EKEM ke musen oro John Baptist edi, öquörö ke wilder-
2 ness Judæa, ete, Mbufo ēkabare esit ; koro obio heaven
3 ke ekpere. Koro edi enye ke prophet Isaiah öködöhö
abaña, ete,

Uyo owo ofiori ke desert, ete,

MATTHEW 4.

Mbufo ēdiōñ usuñ Jehovah,
Eneñere ökpöusuñ Esie.

4 Ndien enye John esine edisine-ñkpö idet camel, önyuñ
öböbö mböbö ikpa ke isin esie; udia esie önyuñ edi
5 ñkukuñkpöyöriyö ye aran ökwök iköt. Ndien Jerusalem,
ye öfuri Judæa, ye öfuri isöñ Jordan ewöñö etiene enye;
6 ndien enye onim mö baptism ke akpa Jordan, ke eyararede
7 midiök ido mö. Edi kini enye okutde ediwak Me-Pharisee
ye Me-Sadducee edide baptism esie, enye ödöhö mö, ete,
Mbufo nditö urukiköt, anie eketeme mbufo, ete, efeghe
8 eböhö iyaresit eke edidide? Esioño naña mfri eke odotde
9 erikabare esit: ekunyuñ ekere ete, edidöhö ke esit
mbufo, ete, Mimö imenyene Abraham ke ete mimö:
koro mödöhö mbufo, nte, Abasi ekeme ndinam me-itiat
10 emi edakha eda edi nditö Abraham. Ndien kemi
ema enim ekudi ke etak eto: mödo kpukpru eto emi
miñwomke eti mfri enyene ndikpi nduök, enyuñ esin
11 ke ikañ. Ami nda möñ nım mbufo baptism, nte, ekabare
esit: edi Enye emi etienede mi enyene odudu akan
mi, emi ami mendotke ndikama ikpa-ukot Esie: Enye
12 eyeda Edisana Spirit ye ikañ onim mbufo baptism: emi
usak-ñkpö Esie odude Enye ke ubök, ndien Enye eyetim
anam itie ubek-ibokpot Esie asana; eyenyuñ obon ibokpot
Esie ke ubet, edi Enye eyeföp mbio ke ikañ eke minimeke.
13 Ekem Jesus oto ke Galilee edi ke Jordan etiene John,
14 ete, enye onim Imö baptism. Edi John oyom ndikpan
Enye, ete, Odot nte Afo onimde mi baptism, edi Afo
15 etiene mi? Edi Jesus öbörö enye, ete, Yak edi ntre
kemi: koro ke ntem odot nyin ndinam kpukpru nti
16 ido. Ndien enye onyime önö Enye. Ndien ke enimde
Enye baptism ema, Jesus öwörö ke möñ idaha oro:
ndien sese, enyön öküböre önö Enye, ndien Enye okut
Spirit Abasi ösukhöre nte ibiom, ösörö Enye ke idem;
17 ndien sese, uyo oto ke enyön ödöhö ete, Emi edi edima
Eyen Mi, emi enemde Mi esit.

4 EKEM Spirit ada Jesus aka ke desert man Satan
2 odomo Enye. Ndien ke Enye ama eketre udia uwemeyo
aba ye okoneyo aba, ke oro ebede biön ödön Enye.
3 Ndien andidomo edi önyuñ ödöhö Enye, ete, Afo ama edi
4 Eyen Abasi, döhö me-itiat emi, ete, ekabare edi uyo. Edi
Enye öbörö ete, Ema ewet ete. Owo ididuhe uwem oto ke

MATTHEW 4.

uyo Ikpöñ, edi oto ke kpukpru ikö eke ewöröde ke Inua
5 Abasi. Ndien Satan ada Enye oduk ke edisana obio ;
6 önyuñ odorì Enye ke edikoñ ebiët temple, önyuñ ödöhö
Enye, ete, Afo ama edi Eyen Abasi, duök idemfo ke
isöñ : koro ëma ewet ëte,

Enye eyewuk me-angel Esie abaña Fi :

Ndien mö ëyekama Fi ke ubök mö,

Mbak Afo edituak ukot Fo ke itiat.

7 Jesus ödöhö enye, ete, Ëma ewet ñko ëte, Afo ku-
8 domo Jehovah Abasi fo. Satan ötöñö ntak ada Enye
aka ke ata edikoñ obot, önyuñ owut Enye kpukpru me-
9 obio ererimbot ye uböñ mö ; önyuñ ödöhö Enye, ete,
Kpukpru ñkpö emi ke ami ndinö Fi, ke Afo ama öduö
10 kisöñ atuak ibuot önö mi. Ndien Jesus ödöhö enye, ete,
Dakha Mi ke usuñ, Satan : koro ëma ewet ëte, Afo edituak
ibuot önö Jehovah Abasi fo. önyuñ anam ñkpö önö Enye
11 ikpöñ ikpöñ. Ndien Satan adakha ökpöñ Enye ; ndien
sese, me-angel ëdi ëdinam ñkpö ënö Enye.

12 Ekem kadañemi Enye okopde ete, ëma ëköbi John,
13 Enye aka ke Galilee ; ndien Enye ökpöñ Nazareth, edi
ediduñ ke Capernaum, emi odude ke mben inyañ, ke
14 adaña Zebulun ye Naphtali : man se Isaiah prophet
öködöhöde osu, ete,

15 Isöñ Zebulun ye isöñ Naphtali,
Ke usuñ emi akade inyañ, edem Jordan oko,
Galilee Me-Gentile,

16 Mbio oro ëketiede ke ekim
Ëkut aqua uñwana,
Ndien ama edi mö eke ëketiede ke isöñ ye mfut mkpa,
Uñwana ayama önö mö.

17 Toto ke ini oro Jesus ötöñö ndiquörö, 'nyuñ ndöhö nte,
Ëkabare esit ; koro obio heaven ke ekpere.

18 Ekem nte Enye asañade ke mben inyañ Galilee, Enye
okut nditö-eka iba, Simon emi ekerede Peter, ye Andrew
eyen-eka esie, ke ëduöñö iyire ke inyañ ; koro mö ëdide
19 mekö-iyak. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ëdi ëtiene Mi,
20 ndien Ami nyenam mbufo ëdi mekö-owo. Ndien idaha
21 oro mö ëkpöñ iyire, ënyuñ ëtiene Enye. Ndien nte akade
iso Enye okut nditö-eka iba efen, James *eyen* Zebedee, ye
John eyen-eka esie, ke ubom ye ëte mö Zebedee, ke
22 ëdiöñ iyire mö ; ndien Enye okot mö. Ndien idaha oro
mö ëkpöñ ubom ye ëte mö, ënyuñ ëtiene Enye.

MATTHEW 5.

23 Ekem Jesus asaña ke öfuri Galilee, ekpep ke me-synagogue mö, önyuñ öquörö gospel obio *heaven*, önyuñ anam kpukpru oruk ubiak ye kpukpru oruk udöñö okure
24 mbiobio. Ndien etop Esie asuana ke öfuri Syria : ndien mö ëda kpukpru mbon udöñö, emi nsio nsio udöñö ye ndutukhö ëmumde mö, emi ënyuñ ënyenede me-demon, emi mbukpi ye akpa-ubeñ ënyuñ ënamde, ëtiene Enye ;
25 ndien Enye anam udöñö okure mö. Ndien ata ediwak owo ëto ke Galilee ye Decapolis ye Jerusalem ye Judæa ye edem Jordan oko ësaña ye Enye.

5 NDIEN kini Enye okutde ata ediwak owo oro, Enye ödök ke akamba obot : ndien ke Enye ama ökösuikhöre
2 etie, mbet Esie ëtiene Enye : ndien Enye atat inua Esie ekpep mö, ete,
3 Öföfön önö mö emi ëdide ubuene ke ukpöñ : koro obio heaven enyenede mö.
4 Öföfön önö mö emi ëtuade eyet : koro ëdidöñde mö esit.
5 Öföfön önö mö emi ëdide suñ suñ : koro mö ëdidade isöñ ënyene.
6 Öföfön önö mö emi biöñ ye nsat-itöñ eti ido ëdöñde : koro mö ëdiyukhöde.
7 Öföfön önö mö emi ëtuade owo mböm : koro ëdituade mö mböm.
8 Öföfön önö mö emi ënyenede edisana esit : koro mö ëdikutde Abasi.
9 Öföfön önö mö emi ënamde emem : koro ëdikotde mö nditö Abasi.
10 Öföfön önö mö emi ëköböde mö kabaña eti ido : koro obio heaven enyenede mö.
11 Öföfön önö mbufo kini owo ëdisuenede mbufo, ënyuñ ëköböde mbufo, ënyuñ ëdöhöde kpukpru midiök ñkpö
12 ëdian mbufo ke nsu, kabaña Mi. Ëdaresit, ënyuñ ëdara eti eti : koro utip mbufo okponde ke heaven : koro ntem ke mö ëkeköbö me-prophet emi ëkebemde mbufo iso.
13 Mbufo ëdi inuñ isöñ : edi edieke inuñ minyeneke abainem, ëdida nso ënö enye inem ? enye ifönke fön aba ke baba ñkpö kiet, ke miböhöke ndiduök, owo ëdigi ke ukot.
14 Mbufo ëdi uñwana ererimbot. Obio emi ëböpde ke
15 enyöñ obot ikemeke ndidibe. Owo inyuñ idomoke utuenikañ, ida abañ ifuk, edi odori ke enyöñ uwuk-utuenikañ ; ndien ayama önö kpukpru owo emi ëdude ke

MATTHEW 5.

16 ufök. Kpa ntre òyak uñwana mbufo òyama owo ke enyìn, man mö èkut ntl utom mbufo, ènyuñ èkpono Ète mbufo emi odude ke heaven.

17 Èkukere ète, Ami ndi ndibiat ibet ya me-prophet :

18 ndige ndibiat, ndi ndinam 'ma. Koro Ami mödöhö mbufo, nte, Tutu enyöñ ye isöñ èbe èfep, baha ntöi me ekpri ñkpö kiet ke ibet idibehe ifep, tutu ènam kpukpru

19 ñkpö èma. Mödo owo ekededi emi edibiatde ibet kiet ke ata ñkpri mbet emi, edinyuñ ekpepde owo ndinam ntre, èyekot enye ata ekpri ke obio heaven : edi owo ekededi emi edinamde önyuñ ekpepde, èyekot enye akamba ke
20 obio heaven. Koro Ami mödöhö mbufo, nte, iböhöke nti ido mbufo èkan eke me-scribe ye Me-Pharisee, mbufo ididukke ke obio heaven.

21 Mbufo èma èkop nte èkedöhöde mö ke eyo oko, ète,

Kuwot owo ; ète, owo ekededi eke ediwotde owo, èyekeme

22 ndida enye ñka ikpe : edi Ami ndöhö mbufo, nte, kpukpru

owo emi ayatde esit ye eyen-ète esie, èyekeme ndida enye

ñka ikpe ; ndien owo ekededi emi edidöhöde eyen-ète esie,

ete, Raca [öburöbut owo], èyekeme ndida enye ñka aqua

esop ; ndien owo ekededi emi ödöhöde ete, Afo ndisime,

23 èyekeme ndida enye ñka ke hell eke ikañ asakde. Mödo

edieke afo adade enö fo edi ke itie-uwa, ndien do afo eti

24 ete, eyen-ète fo emenyene ikö ekededi ye afo, kpöñ enö fo

do kiso itie-uwa, ndien ka kehem iso nam emem ye eyen-

25 ète fo, ndien di diwa enö fo. Wara nam emem ye usua

fo kini afo odude ye enye ke usuñ ; mbak usua oro

ediyak fi önö ebierikpe, ndien eblerikpe ayak fi önö

26 isuñutom esop, ndien esin fi ke ufök ñkpököbi. Kak-

pan ke ndöhö fi, nte, Afo uduwöröke do, tutu afo osio

kpukpru okuk ama.

27 Mbufo èma èkop nte èkedöhöde ète, Kusin efibe :

28 edi Ami ndöhö mbufo, nte, kpukpru owo emi esede ñwan

29 ke use esin efibe ye enye ama ke esit esie. Ndien

enyin nasia ama esin fi öduö, tibi enye, duök : koro

öfön fi nte ubak idem fo kiet atakde, ndien èkuduök

30 öfuri idem fo ke hell. Ndien edieke ubök nasia fo esinde

fi öduö, sibe enye, duök : koro öfön fi nte ubak idem fo kiet

31 atakde, ndien èkusin öfuri idem fo ke hell. Ndien èke-

döhö ñko ète, Owo ekededi emi osiode ñwan esie, yak enye

32 önö enye ñwed uslo-ndö : edi Ami ndöhö mbufo, nte, owo

ekededi emi osiode ñwan esie, ke midige ke erika owo,

MATTHEW 6.

anam enye edi esin-efibe : ndien owo ekededi emi edidode enye [nwan] emi ema ekesio esin efibe.

33 Mbufo ema ekop nko nte ekedohode mo ke eyo oko, ete, Kutomo se midige akpaniko, edi nam no Jehovah se afo
34 otomode : edi Ami ndoho mbufo, nte, Ekutomo baba
35 nkpo kiet ; edide enyoon, koro edide itie uboon Abasi ; me edide isoon, koro edide udori-ukot Esie ; me edide Jeru-
36 salem, koro edide obio akamba edidem. Kunyuñ utomo ibuofo fo, koro afo mukemeke ndinam idet kiet akabare
37 edi afia me obubit. Edi eyak ikö mbufo edi Ih, Ih ; I' ih, I' ih : ndien se ebede mo emi oto ke idiök.

38 Mbufo ema ekop nte ekedohode ete, Enyin ke enyin, ye edet ke edet : edi Ami ndoho mbufo, nte, Ekuñwana ye
39 anam-idiök : edi owo ekededi ama amia fi ke mfuk
40 nasia, kabare eken no enye. Ndien owo ekededi ama oyom ndikot fi ikpe, 'nyuñ mbö fi öföñidem fo, yak aqua
41 öföñidem fo no enye nko. Ndien owo ekededi emi edisinde
42 fi asaña mile kiet ye enye, saña iba ye enye. No enye emi ebeñede fi, kunyuñ ukabare ukpöñ enye emi oyomde ndibuöt fi nkpo.

43 Mbufo ema ekop nte ekedohode ete, Ma mböhidun fo, 44 nyuñ sua owo usua fo : edi Ami ndoho mbufo, nte, Ema musua mbufo, enyuñ ekpe ubök eno mo emi eköböde
45 mbufo ; man mbufo edi nditö Ete mbufo emi odude ke heaven ; koro Enye anamde utin Esie asiakha onö midiök owo ye nti, önyuñ anamde edim edep onö ndinen owo ye
46 mo emi minenke. Koro edieke mbufo emade mo emi emade mbufo, nso utip ke mbufo enyene ? Nte idem me-
47 publican inamke kpa suk ntre ? Ndien edieke mbufo ekömde nditö-ete mbufo ikpöñ, mbufo enam nso ekan *owo efen* ? nte idem Me-Gentile inamke kpa suk ntre ?
48 Mbufo efön ema ndien, kpa nte Ete mbufo ke heaven öfönde ama.

6 **ÈKPÈMÈ** ekunam nti ido mbufo kiso owo, man mö ekut : midige ntre mbufo inyeneke utip ye Ete mbufo emi odude ke heaven.

2 Mödo kini afo onöde mubuene nkpo, kufri ukorowo kiso fo, nte me-mbubik enamde ke me-synagogue ye ke me-efak, man owo ekpono mö. Kakpan ke ndoho mbufo,
3 nte, mö emenyene utip mö. Edi kini afo onöde mubuene
4 nkpo, kuyak ubök ufien fo öfiök se nasia anamde : man

MATTHEW 6.

erinö mubuene ñkpo eke afo onode edi ke ndibe : ndien Ète fo emi okutde ke ndibe eyenö fi usiene.

- 5 Ndien kini mbufo ebönde akam, ekutie nte me-mbubik : koro mö emade ndida ke me-synagogue ye ke mituñ ke efak mböñ akam, man owo ekut mö. Kakpan ke
- 6 ndöhö mbufo, nte, mö emenyene utip mö. Edi afo, kini afo öbönde akam, duk ke ubet fo, ndien, ke ama eberi usuñ fo böñ akam nö Ète fo emi odude ke ndibe,
- 7 ndien Ète fo emi okutde ke ndibe eyenö fi usiene. Ndien ke eriböñ akam ekutöñö ntak etiñ ikö ke ikpikpu, nte Me-Gentile enamde : koro mö ekerede ete eyekop akam
- 8 mimö oto ke uwak ikö mimö. Mödo ekubiët mö : koro Ète mbufo öfiökde me-ñkpo eke enanade mbufo,
- 9 kini mbufo mika-ibeñeke Enye kaña. Mödo mbufo eböñ akam ntem, ete : Ète nyin emi odude ke heaven,
- 10 Yak ekpono enyiñ Fo. Yak obio Fo edi. Yak enam uyo Fo ke isön, nte emi enamde ke heaven.
- 11 Nö nyin mfin udia eke ekemde nyin ke usen. Nyuñ
- 12 dahado nö nyin ke isön nyin, nte emi nyin inyuñ
- 13 idahadedo inö mö emi ekamade nyin isön ñko. Kunyuñ uda nyin usin ke idomo, edi nam nyin iböhö andidiök.
- 14 Koro mbufo ema edahado enö owo ke ndudue mö, Ète mbufo ke heaven eyenyuñ adahado onö mbufo ñko.
- 15 Edi mbufo midahakedo inö owo ke ndudue mö, Ète mbufo idinyuñ idahakedo ke ndudue mbufo.
- 16 Nko ñko kini mbufo etrede udia, ekutie ke mfukhö, nte me-mbubik ; koro mö ebiatde iso mö, man owo ekut ete, mö etre udia. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, mö emenyene
- 17 utip mö. Edi afo, kini afo etrede udia, yet aran ke ibuot
- 18 fo, nyuñ yet iso fo ; man owo ekukut ete, afo emetre udia, edi Ète fo emi odude ke ndibe : ndien Ète fo, emi okutde ke ndibe, eyenö fi usiene.
- 19 Ekunim inyene enö idemmbufo ke isön, ebiët emi ñkpri unam ye ñkarafañ etade ñkpo, ye eke me-inö ebuñde eduk
- 20 eyip : edi enim inyene enö idemmbufo ke heaven, ebiët eke ñkpri unam me ñkarafañ mitaha ñkpo, emi minö
- 21 minyuñ ibuñke iduk iyip : koro ebiët emi inyene fo odude,
- 22 do ke esit fo edinyuñ odu. Utuenikañ ikpöhidem edi enyin : mödo enyin fo ama öfön, öfuri ikpöhidem fo
- 23 añwaña. Edi enyin fo ama ödiök, öfuri ikpöhidem fo okim. Mödo uñwana emi odude fi ke idem ama edi
- 24 ekim, ekim oro okpon didie ! Baba owo kiet ikemeke

MATTHEW 7.

ndinam utom 'nō mēte iba : koro enye eyesua kiet,
 önyuñ ama eken ; midige enye eyeyire ye kiet, önyuñ
 esin eken. Mbufo ikemeke ndinam utom Abasi ye eke
 25 mammon. Mödo Ami ndöhö mbufo, nte, Èkuyak ekikere
 ètìmere mbufo èbaña uwem mbufo, se mbufo èdidiade,
 me se mbufo èdiñwöñde ; me èbaña ikpöhidem mbufo, se
 mbufo èdisinede. Nte uwem ikponke ikan udia, ye
 26 ikpöhidem nte ikanke edisine-ñkpö ? Èse minuen enyöñ,
 nte mö mitöhö, minyuñ idökke, minyuñ ibonke ke ubet ;
 ndien Ète mbufo emi odude ke heaven öbökö mö. Nte
 27 mbufo ifönke ikan memö emi ? Ndien anie owo kotu
 mbufo ke erikere ekikere ekeme ndidian ibio idomo okuk
 28 kiet ke idaha esie ? Ndien didie ke mbufo èyak ekikere
 ètìmere mbufo èbaña edisine-ñkpö ? Èkere ekpöñ-idim ke
 iñwañ, nte mö èkörìde ; mö inamke utom, inyuñ ifiakke
 29 ndidi : edi Ami ndöhö mbufo, nte, idem Solomon ke öfuri
 30 uböñ esie ikesineke ñkpö nte mö emi kiet. Edi edieke
 Abasi esinede mbiët iñwañ ñkpö ntre, emi odude mfin,
 ndien mkpöñ èmen èsin ke usañ-uyo, ñwañwa ediso
 mbufo, O mbufo emi ènyenede ekpri mbuötidem ?
 31 Mödo èkuyak ekikere ètìmere mbufo, ète, Nao ke nyin
 ididia ? me, Nso ke nyin idiñwöñ ? me, Nso ke nyin
 32 idisine ? Koro Me-Gentile èyomde kpukpru ñkpö emi ;
 koro Ète mbufo ke heaven öföfiök ete, mbufo èmenana
 33 kpukpru ñkpö emi. Edi mbufo èbem iso èyom obio *heaven*,
 ye nti ido Esie ; ndien èyedian kpukpru ñkpö emi ènö
 34 mbufo. Mödo èkuyak ekikere ètìmere mbufo èbaña
 mkpöñ : koro mkpöñ eyenyene ekikere abaña idemesie.
 Idiöñkpö usen ekem ke usen.

7 ÈKUKERE idiök èbaña *owo*, mbak èdikere idiök èbaña
 2 mbufo. Koro ke erikere eke mbufo èkerede, èyekere
 èbaña mbufo : ndien ke idomo eke mbufo èdomode, ke
 3 èyedomo ènö mbufo. Ndien didie ke afo ese ekpri mbio
 eke odude ke enyin eyen-ète fo, edi ukereke eto eke odude
 4 ke enyin fo ? Ndien didie ke afo edidöhö eyen-ète
 fo, ete, Yak nsio mbio ke enyin fo ; ndien sese, eto odu
 5 ke enyin fo ? Afo mbubik, bem iso sio eto ke enyin
 fo ; ndien afo eyetim okut nte osiode mbio ke enyin
 eyen-ète fo.

6 Èkunö ebua edisana ñkpö, èkunyañ èduök me-ñkpö uto

MATTHEW 7.

mbufo kiso edi, mbak mö edidigi mö ke ukot mö, enyuñ ekabare ewal mbufo.

- 7 Èbeñe, ke eyenö mbufo ; eyom, ke mbufo eyekut ;
8 etuak, ke eyesio enö mbufo : koro kpukpru owo kiet kiet emi ebeñede enyene ; ndien enye emi oyomde okut ;
9 ndien eyesio enö enye emi atuakde. Nko nko anie owo odu kotu mbufo, emi, eyen esie ama ebeñe enye uyo, edinö
10 enye itiat ; me ama ebeñe enye iyak, edinö enye urukiköt ?
11 Mödo edieke mbufo, emi ediökde, efiökde ndinö nditö mbufo nti enö, ñwañwa ediso Ète mbufo emi odude ke
12 heaven eyenö mö emi ebeñede Enye nti ñkpö ? Mödo kpukpru ñkpö ekededi emi mbufo eyomde ète, owo enam ye mbufo, mbufo enam kpa ntre ye mö : koro emi edide ibet ye me-prophet.
- 13 Èduk ke mkpafakha usuñ : koro usuñ okponde, ökpöusuñ önyuñ añwañade, emi akade ke nsobo,
14 ndien mö emi edukde kesit ewewak. Koro usuñ ekpride, ökpöusuñ önyuñ afakhade, emi akade uwem, ndien mö emi ekutde enye iwakke.
- 15 Èkpeme idemmbufo ke me-prophet abiaña, emi esinede ikpa eröñ etiene mbufo, edi kesit mö mö edi ekpe
16 iköt. Mbufo eyeda mfri mö ediönö mö. Nte owo etet
17 grape ke ñkukim, me fig ke mbarekpe ? Kpa ntre kpukpru eti eto oñwom eti mfri ; edi idiök eto oñwom
18 idiök mfri. Eti eto ikemeke ndiñwom idiök mfri, idiök
19 eto inyuñ ikemeke ndiñwom eti mfri. Kpukpru eto emi miñwomke eti mfri ke ekpi eduök, enyuñ esin ke ikañ.
- 20 Mödo mbufo eyeda mfri mö ediönö mö. Idige kpukpru
21 owo emi ödöhöde Mi, ete, Öböñ, Öböñ, ediduk ke obio heaven ; edi enye emi anamde uyo Ète Mi emi odude ke
22 heaven. Ediwak owo edidöhö Mi ke usen oro, ète, Öböñ, Öböñ, nte nyin ikadaha enyiñ Fo itiñ prophecy, inyuñ ida enyiñ Fo ibin me-demon, inyuñ ida enyiñ Fo inam
23 ediwak mkpösöñ ñkpö ? Ndien Ami nyedöhö mö, nte, Akananam ndiönöke mbufo : edianare Mi, mbufo menam
24 idiönökpö. Mödo kpukpru owo kiet kiet emi okopde ikö Mi emi, önyuñ anamde mö, edibiët öfiönökpö owo, emi
25 öböpde ufök esie ke akamba itiat : ndien edim edep, uquö önyuñ edi, ofim önyuñ abara, önyuñ eberi ufök oro ;
26 ndien enye iduöhö : koro odorode ke akamba itiat. Ndien kpukpru owo emi okopde ikö Mi emi, ndien inamke, edibiët ndisime owo, emi öböpde ufök esie kenyöñ utan :

MATTHEW 8.

27 ndien edim edep, uquō önyuñ edi, ofim önyuñ abara, önyuñ eberi ufök oro ; ndien enye öduö : ñwure esie önyuñ okpon.

28 Edikem, kadañemi Jesus etiñde me-ikö emi ama,
29 erikpep Esie enyene me-otu owo oro ndyö : koro Enye ekpepde mö nte owo emi enyenede odudu, idige nte me-scribe mö.

8 EKEM ke Enye ösukhörede ke obot, ata ekese owo
2 etiene Enye. Ndien sese, owo akpa-mfia etiene Enye önyuñ atuk ibuat önö Enye, ödöhö ete, Öböñ, ke Afo
3 onyimedede, Afo emekeine ndinam mi nsana. Ndien Enye anyan ubök Esie, otuk enye, ete, Ami monyime ; sana.
4 Ndien idaha oro enye asana ke akpa-mfia esie. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Kpeme kudöhö baba owo kiet ; edi nyöñ okuo, kowut oku idemfo, nyuñ wa enö emi Moses eketemedede ete, edi ikö ntiense önö mö.

5 Ndien ke Enye ama okoduk ke Capernaum, centurion
6 kiet etiene Enye, ekpe Enye ubök, ete, Öböñ, owo mi ana
7 ke ufök ödöñö akpa-ubeñ, odu ke ata ndutukhö. Ndien Enye ödöhö enye, ete, Ami nyedi 'nyuñ nam udöñö esie
8 okure. Ndien centurion ödöhö Enye, ete, Öböñ, ami ndotke nte Afo okpodukde kidak ököm mi : edi döhö suk
9 ikö, ndien udöñö eyekure owo mi. Koro ami ñko ndide owo emi 'nyenede andikara, emi 'nyuñ ñkarade mbon-eköñ ke idemmi : ndien ami ndöhö owo emi, nte, Ka, ndien enye aka ; 'nyuñ ndöhö efen, nte, Di, ndien enye edi ; 'nyuñ ndöhö owo mi, nte, Nam emi, ndien enye anam.
10 Ndien kini Jesus okopde ikö emi, enyene Enye ndyö, ndien Enye ödöhö mö emi etienede Enye, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ami ñque mbuötidem emi okponde
11 ntre, kpa ke idem Israel. Ndien Ami ndöhö mbufo, nte, ediwak owo eyeto ke edem usiakha-utän ye ke edem usop-utän, editie ye Abraham, ye Isaac, ye Jacob, ke obio
12 heaven : edi eyeduök nditö obio ke ekim ke esien : do ke
13 eritua eyet ye erita edet edidu. Ndien Jesus ödöhö centurion, ete, Nyöñ okuo ; nte afo onimde ke akpanikö, yak osu önö fi. Ndien udöñö okure owo esie kpa ke ñkanika oro.

14 Ekem adañemi Jesus odukde ke ufök Peter, Enye okut
15 eka ñwan esie anana, ödöñö ufop-idem. Ndien Enye otuk enye ubök, ndien ufop-idem ökpöñ enye ; enye önyuñ

MATTHEW 8.

- 16 adakha kenyōñ anam ñkpō ònō Enye. Ndien osim ke ini mbubreyo. mō ēda ediwak owo emi ēnyenede demon ētlene Enye: ndien Enye ada ikō inua Esie ebīn me-spirit,
- 17 ònyuñ anam udōñō okure kpukpru mbio udōñō: man se Isaiah prophet òkōdōhōde osu, ete, Enye ke Idemesie ada memidem nyīn, ònyuñ obiom mudōñō nyīn.
- 18 Ekem kini Jesus okutde ata ekese owo ēkande Enye
- 19 ēkuk, Enye ònō item ete, ēdakha ēka ke edem oko. Ndien scribe kiet edi edidōhō Enye, ete, Andikpep, ami nyetiene
- 20 Fi ebiēt ekededi Afo akaka. Ndien Jesus òdōhō enye, ete, me-ebus ikōt ēnyene ndudu, me-inuen enyōñ ēnyuñ ēnyene me-efōk; edi Eyen owo inyeneke òtō eke odoride ibuot
- 21 Esie. Ndien owo mbet efen òdōhō Enye, ete, Ōbōñ, yak
- 22 mi mbem iso ñka ñkobuk ēte mi. Edi Jesus òdōhō enye, ete, Tiene Mi; nyuñ yak mekpa-mkpa ēbuk mekpa-mkpa mō.
- 23 Ndien kadañemi Enye edierede ke ubom, mbet Esie
- 24 ētiene Enye. Ndien sese, aqua oyobio otibe ke inyañ,
- 25 tutu mbufut mōñ ofuk ubom: edi Enye ke ede. Ndien mō ētiene Enye, ēnyuñ ēdemere Enye, ēdōhō Enye, ēte,
- 26 Ōbōñ, nyaña; nyīn imōñ itak. Ndien Enye òdōhō mō, ete, Nsinam ndīk anamde mbufo, O mbufo nditō ekpri mbuōtidem? Ndien Enye adakha kenyōñ, ònyuñ asua ònō ofim ye inyañ; ndien mōñ ana suñ-ñ.
- 27 Ndien enyene mbon oro ndyō, mō ēnyuñ ēdōhō ēte, Nso oruk owo edi emi, eke kpa ofim ye inyañ ēkopde uyo Esie?
- 28 Ndien kadañemi Enye edide ke edem oko ke Idut Me-Gadarene, owo iba emi ēnyenede me-demon, ata mbon mfiomo, tutu baba owo kiet ikemeke ndibe ke usuñ oro,
- 29 ēsobo ye Enye, nte mō ēwōñōde ke me-udi. Ndien sese, mō ēfiori ēte, Nyīn isaña nso ye Afo, Eyen Abasi? Nte Afo emedi ndinam nyīn ndutukhō ke mikemke ini kaña?
- 30 Ndien akamba otu ēdi ēdu, ēkpōñ mō anyan usuñ ēdia
- 31 ñkpō. Ndien me-demon ēkpe Enye ubōk, ēte, Afo ama
- 32 ebīn nyīn, dōñ nyīn ika ikoduk ke otu ēdi. Ndien Enye òdōhō mō, ete, Eka. Ndien mō ēwōñō ēkeduk ke me-ēdi: ndien sese, òfuri otu ēbumere ēfēñe ēsukhōre ke
- 33 ebedeñ, ēduōñō ke inyañ, ēnyuñ ēkpaña ke mōñ. Ndien mō emi ēbōkde mō ēfēñe, ēka ēkeduk ke obio, ēbuk kpukpru ñkpō, ye se ēnamde memō emi ēnyenede me-
- 34 demon. Ndien sese, òfuri obio ēwōñō ēdi, ēte, Isobo ye

MATTHEW 9.

Jesus : ndien kadañemí mö êkutde Enye, mö êkpe Enye ubök, ête, adakha ke edem mimö.

- 9 NDIEN Enye ediere ke ubom, ebe Inyañ, önyuñ edi
2 ediduk ke obio Esiemö. Ndien sese, mö ëda owo emi
ödöñöde akpa-ubeñ, ana ke mkpana, ëtiene Enye : ndien
Jesus, ke okutde mbuötidem mö, ödöhö owo emi ödöñöde
akpa-ubeñ, ete, Eyen, söñ esit ; ëmefen midiöñkpö fo.
3 Ndien sese, ndusuk me-scribe ëdöhö ke esit mö, ête, Owo
4 emi ke osuñi. Ndien Jesus, ke öfiökde ekikere mö, ödöhö
ete, Nsinam mbufo êkerede idiök ekikere ke esit mbufo ?
5 Koro ewe emem akan, ndidöhö ete, Emefen midiöñkpö fo ;
6 me ndidöhö ete, Dakha kenyöñ, saña ? Edi man mbufo
ëfiök ête, Eyen owo emenyene odudu ke iscñ ndidahado
ke midiöñkpö (ndien Enye ödöhö owo emi ödöñöde akpa-
ubeñ, ete), Dakha kenyöñ, men mkpana fo, nyöñ ke ufök fo.
7 Ndien enye adakha kenyöñ, önyöñ ke ufök esie. Edi kini
8 me-otu owo êkutde oro, mö ëfeghe ndik, ënyuñ ëtoro
Abasi, emi ökönöde owo oruk odudu emi.
9 Ndien nte Jesus otode do asaña ebe, Enye okut owo emi
ekerede Matthew, etiede ke ebiët emi ënöde utomo : ndien
ödöhö enye, ete, Tiene Mi. Ndien enye adakha kenyöñ
etiene Enye.
10 Ekem, nte Enye etiede ke itie-udia ke ufök, sese, ediwak
me-publican ye midiök owo ëdi ëditie ye Jesus ye mbet
11 Esie. Ndien kadañemi Me-Pharisee êkutde, mö ëdöhö
mbet Esie, ête, Nsinam Andikpep mbufo adiade ñkpö ye
12 me-publican ye midiök owo ? Edi kini Enye okopde,
Enye ödöhö ete, Mö emi êkopde idem iyomke abia-ibök,
13 edi mö emi ëdöñöde. Edi mbufo ëka êkekpep se ikö emi
öwöröde, ete, Ami nyom mböm, nyomke uwa : koro
Ami ñkedige ndikot nti owo, edi midiök owo.
14 Ndien mbet John ëdi ëtiene Enye, ëdöhö ête, Nsinam
nyin ye Me-Pharisee iwakde nditre udia, edi mbet Fo
15 itreke ? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Nte ëmekeme
ndinam nditö ufök-ndö ëfukhö, adaña ini nte ödö-ndö
odude ye mö ? edi musen ke ëdi eke ëdiböde mö ödö-ndö,
16 ndien mö ëyetre udia ke ini oro. Ndien baba owo kiet
isidaha ubak öbufa öföñ idiöñ akani öföñ-idem ; koro se
ökpödiöñde enye abiat öföñidem, önyuñ awai enye akan.
17 Owo inyuñ isinke öbufa wine ke ñkani ikpa : ënam ntre,
ikpa ësiakha, wine önyuñ öduökhö, ndien ikpa ëbiara :

MATTHEW 9.

edi mö ësîn öbufa wine ke mbufa ikpa, ndien êkpeme mbiba.

- 18 Kini Enye ödöhöde mö me-ñkpö emi, sese, öböñ kiet edi edituak ibuo ot önö Enye, ödöhö ete, Eyen-añwan mi akpa kpa ke idem idahemi : edi di didori enye ubök Fo, 19 ndien enye eyedu uwem. Ndien Jesus adakha kenyöñ, 20 etiene enye, ye mbet Esie. Ndien sese, ñwan kiet, emi iyīp ama ököwörö enye isua duopeba, etiene Enye 21 ke edem, önyuñ otuk mben öföñ-idem Esie : koro enye ödöhöde ke esīt esie, ete, Ami ma ntuk ekpedi 22 öföñ-idem esie, ēyenam mi ñkop idem. Edi ke Jesus öwöñörede okut enye, Enye ödöhö ete, Eyen-añwan Mi, söñ esīt ; mbuötidem fo amanam fi okop nsöñ-idem. Ndien ñwan oro okop nsöñ-idem ötöñöde ke ñkanika oro. 23 Ndien kini Jesus odukde ke ufök öböñ oro, önyuñ okut 24 mefri ifiom, ye otu owo nte ēnamde uyom, Enye ödöhö ete, Êdakha ke usuñ : koro eyen-añwan mikpaha, edi 25 edede. Ndien mö ësak Enye. Edi kini ēnamde otu owo ēwöñö, Enye oduk, omum enye ke ubök ; ndien 26 eyen-añwan adakha kenyöñ. Ndien etop ñkpö emi asuana ke öfuri isöñ oro.
- 27 Ndien nte Jesus otode do asaña ebe, owo nan iba ētiene Enye, ēfiori ökpösöñ, ödöhö ete, Eyen David, tua nyīn 28 mböm. Ndien kadañemi Enye odukde ke ufök, me-nan oro ētiene Enye : ndien Jesus ödöhö mö, ete, Nte mbufo ēmenīm ke akpanikö ete, Ami mekeme ndinam ñkpö 29 emi ? Mö ödöhö Enye, ete, Ih, Öböñ. Ndien Enye otuk enyīn mö, ödöhö ete, Yak osu önö mbufo nte mbuötidem 30 mbufo edide. Ndien enyīn mö ētara. Ndien Jesus otīm 31 owuk mö, ete, Êkpeme êkuyak owo baba kiet öfiök. Edi mö ēwöñö, êkesuan etop Esie ke öfuri isöñ oro.
- 32 Ndien nte mö ēwöñöde, sese, ēda owo imum emi 33 enyenede demon ētiene Enye. Ndien ke ēma êkebin demon, owo imum etiñ ikö : ndien enyene me-otu owo ndyö, ete, Akananam owo ique oruk ñkpö oro ke Israel. 34 Edi Me-Pharisee ödöhö ete, Enye ada öböñ me-demon ebīn me-demon.
- 35 Ndien Jesus asaña ke kpukpru ikpö ye ñkpri obio, ekpep ke me-synagogue mö, önyuñ öquörö gospel obio *heaven*, önyuñ anam kpukpru oruk ubiak ye udöñö okure. 36 Edi kadañemi Enye okutde me-otu owo, Enye atua mö mböm, koro mö ödude ke nanenyīn, ēnyuñ ēsuanade,

MATTHEW 10.

37 nte erōñ eke minyenেকে andikpeme. Ndien Enye ödöhö mbet Esie, ete, Ke akpanikö idök okpon, edi menam-
 38 utom iwakke. Mōdo mbufo ēbeñe Ète idök ödōñ
 10 menam-utom ke idök Esie. Ndien Enye okot mbet Esie duopeba etiene Enye, ònyuñ ònō mō odudu, ete, ēkan medidekhe spirit, ēnyuñ ēbīn mō, ēnyuñ ēnam kpukpru oruk ubiak ye kpukpru oruk udōñō ēkure.

2 Ndien memō emi ēdi enyīñ me-apostle duopeba : akpa owo edi Simon, emi ekerede Peter, ye Andrew eyen-eka esie ; James *eyen* Zebedee, ye John eyen-eka esie ;
 3 Philip, ye Bartholomew ; Thomas, ye Matthew emi edide
 4 publican ; James *eyen* Alphæus, ye Thaddæus ; Simon emi edide Zealot, ye Judas Iscariot, emi ònyuñ atapde
 5 Enye. Jesus ödōñ owo duopeba emi ēka, ònyuñ eteme mō, ete,

Èkuduk ke usuñ Me-Gentile, ēkunyūñ ēduk ke obio
 6 Samaria baba kiet : edi ēkam etiene me-erōñ ufök Israel
 7 emi ēsopde. Ndien nte mbufo ēkade, ēquōrō ēte, Obio
 8 heaven ke ekpere. Ènam mbon udōñō ēkop idem, ēnam mekpa-mkpa ēset, ēnam mbio akpa-mfia ēsana, ēnyuñ ēbīn me-demon ; mbufo ēkebō ke mfōn, ēnyuñ ēnō ke mfōn.
 9 Èkuda gold, me silver, me okpokho ke ekpat okuk mbufo ;
 10 ēkunyūñ ēkama ekpat isañ, me òfōñidem iba, me ikpa-ukot, me esañ : koro eyen utom odotde udia esie.
 11 Ndien ke akamba me ekpri obio eke mbufo ēdidukde, ēyom owo kesit emi odotde ; ēnyuñ etiē do tutu mbufo
 12 ēnyōñ. Ndien nte mbufo ēdukde ke ufök, ēkōm enye.
 13 Ndien ufök oro ama odot, ēyak emem mbufo oduk kesit : edi enye midotke, ēyak emem mbufo afiak etiene mbufo.
 14 Ndien owo ekededi eke midinyīmeke mbufo, midinyūñ ikopke ikō mbufo, kini mbufo ēwōñōde ke ufök me ke
 15 obio oro, ēkeñ ntan ikpat mbufo ēduök. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, ufen Sodom ye Gomorrah idikponke ke usen ikpe nte eke obio oro.

16 Sese, Ami mōdōñ mbufo ēka nte me-erōñ kuföt me-ekpe iköt : mōdo mbufo ēnyene ifök nte urukiköt, ēnyuñ
 17 ēfure nte ibiom. Edi ēkpeme idemmbufo ye owo : koro mō ēdidade mbufo ēka ke me-esop, ndien ke me-synagogue
 18 mō ke mō ēyemia mbufo ; ndien ñko ñko ēyeda mbufo ēka kiso mendikara ye ndidem kabaña Mi, kpañ edi
 19 ikō ntiense ònō mō ye Me-Gentile. Edi kini mō ēdade

MATTHEW 10.

mbufo ěka, ěkuyak ełkerek ełmerek mbufo, ěte, mbufo
 ědidohō didie me nso : koro ědinhōde mbufo ldaha oro se
 20 mbufo ěditihnde. Koro midige mbufo emi ěditihnde, edi Spirit
 21 ěte mbufo emi editihnde ke esit mbufo. Eyen-eka eyenyuh
 ada eyen-eka onō mkpa, ěte eyenyuh *anam ntre* ye eyen
 esie : nditō eyenyuh ědakha ěnhwana ye mēte ye meka mō,
 22 ěnyuh ěsin ěwot mō. Ndien kpukpru owo ěyesua mbufo
 kabaña enyih Mi : ědi ěyenyahna enye emi akade iso osim
 23 akpatre. Edi kini mō ěkōbōde mbufo ke obio emi, ěfeghe
 ěduk ke efen : koro kakpan ke ndohō mbufo, nte, Mbufo
 idisahake ke ofuri me-obio Israel ima, tutu Eyen owo
 edi.

24 Mbet ikponke ikan andikpep enye, asahutom inyuh
 25 ikponke ikan ěte ufok esie. Mbet ama etie nte andikpep
 enye, asahutom ama onyuh etie nte ěte ufok esie, ekem.
 Mō ěma ěkot ěte ufok Beelzebub, didie ke mō mididiōhke
 26 diōh *ikot* nditō ufok esie ntre ! Mōdo ěkufeghe mō :
 koro nhkpō mifukhōke, eke midiyarakede ; inyuh idibeke,
 27 eke midifōkke. Se Ami ndohōde mbufo ke ekim, mbufo
 ětih ke unwana : se mbufo ěnyuh ěkopde ke utōh, ěquorō
 28 ke okom ufok. ěkunyuh ěfeghe mō emi ěwotde ikpohidem,
 edi mikemeke ndiwot ukpōh : edi ěkam ěfeghe Enye emi
 29 ekemedede ndisobo ukpōh ye ikpohidem ke hell. Nte
 inyamke nhkpri inuen iba ke obubit okuk kiet ? ndien baba
 30 mō kiet iduohō ke isōh ke mitoho ěte mbufo : edi ěbat
 31 idem idet ibuot mbufo kpukpru. Mōdo ěkufeghe ;
 32 mbufo ěmesōh urua ěkan ediwak nhkpri inuen. Mōdo owo
 ekededi emi edinyimede Mi kiso owo, Ami nyenyuh nyime
 33 enye kiso ěte Mi emi odude ke heaven. Edi owo ekededi
 emi edikahde Mi kiso owo, Ami nyenyuh nhkah enye nhko
 kiso ěte Mi emi odude ke heaven.

34 ěkukere ěte, Ami nhkedi ndisih emem ke isōh : Ami
 35 nhkedige ndisih emem, edi ofut. Koro Ami nhkedi ndidian-
 are owo ye ěte esie, ndinyuh ndianare eyen-ahwan ye eka
 36 esie, nyuh ndianare nhwan eyen ye eka ebe esie : ndien
 37 musua owo ěyedi mbon ufok esie. Enye emi amade
 ěte me eka akan Mi idotke ye Ami : ndien enye emi
 amade eyen-eren esie me eyen-ahwan esie akan Mi idotke
 38 ye Ami. Ndien enye emi mimenke cross esie itiene Mi
 39 idotke ye Ami. Enye emi anyahade uwem esie eyeduok
 enye ; ndien enye emi oduokde uwem esie kabaña Mi
 eyekut enye.

MATTHEW 11.

40 Enye emi onyīmede mbufo onyīme Mi, ndien enye emi
41 onyīmede Mi onyīme Andidōñ Mi. Enye emi onyīmede
prophet ke enyīñ prophet eyebō utīp prophet; ndien enye
emi onyīmede edinen owo ke enyīñ edinen owo eyebō
42 utīp edinen owo. Ndien owo ekededi eke edidade kpa cup
ndek möñ öñö ñkpri owo emi kiet, ke enyīñ mbet Mi, kak-
pan ke ndöhö mbufo, nte, enye iditreke tre ndibō utīp esie.

11 **ΕΚΕΜ**, kini Jesus ama ököñö mbet Esie duopeba ítem
ama, Enye adakha ökpöñ ebiēt oro man ekpep önyuñ
öquörö *ikö Abasi* ke me-obio mö.

2 Ekem kini John etiede ke ufök ñkpököbi okop mbuk
3 utom Christ, enye ödöñ mbet esie, ete, ödöhö Enye, ète,
Nte Afo edi Enye emi ekpedide, me nyīn idori enyīn
4 ke efen? Ndien Jesus öbörö mö, ete, Èka èketīñ
ënö John me-ñkpö emi mbufo èkopde ènyuñ èkutde:
5 ète, me-nan èkut usuñ, mbuñö èsaña, mbon akpa-mfia
èsana, inan èkop ikö, mekpa-mkpa èset, èquörö eti ikö
6 èñö mubuene. Ndien öföfön öñö owo ekededi eke midique
7 ñkpö kesit Mi eke edisinde enye öduö. Ndien nte mö emi
ènyöñöde, Jesus ötöñö ndidöhö me-otu owo mbaña John,
ete, Mbufo èkewöñö èka ke desert ndise nso? nya-
8 nyaña eke ofim enyeñede? Mbufo èkewöñö èka ndise
nso? me edi owo emi esīnede eti öföñidem? Sese,
mö emi esīnede eti öföñidem èdu ke ufök mböñ.
9 Nso ndien ke mbufo èkewöñö èka? ndise prophet?
Ih, Ami mödöhö mbufo, nte, enye otīm okpon akan
10 prophet. Emi edi enye, emi èkewetde èbaña enye, ète,

Sese, mödöñ Isuñutom Mi ebem Fi Iso,

Emi edidiöñde usuñ Fo ke Iso Fo.

11 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Kotu mö emi íban èmande,
akananam owo idakhake ída emi okponde akan John
Baptist: edi enye eke edide ata ekpri ke obio heaven
12 okpon akan enye. Ndien ötöñöde ke musen John
Baptist tutu osīm emi, ènyenyaña obio heaven, ndien
13 mö emi ènyañade èda enye ke ñkanubök. Koro
kpukpru me-prophet ye ibet ètīñde prophecy tutu
14 osīm ini John. Ndien mbufo èma ènyīme ndikop, enye
15 emi edi Elijah emi enyenede ndidi. Enye emi enyenede
16 utöñ ndikop, yak enye okop. Edi nso ke ndida ndomo
emana emi? Ebiēt nditöwöñ emi ètiede ke añwa-urua,
èkot me-ñaka mö, ènyuñ ödöhö ète,

MATTHEW 12.

- 17 Nyin Imefri ifiom inö mbufo, ndien mbufo Inekke unek ;
Nyin imatua, edi mbufo ifukhöke.
- 18 Koro John ekedide idiaha ñkpö inyuñ lūwöñke, ndien
19 mö ödöhö éte, Enye enyene demon. Eyen owo edi adia
ñkpö önyuñ öñwöñ, ndien mö ödöhö éte, Sese, owo udia ye
owo mīn, ufan me-publican ye midiök owo ! Ndien
ifiök ayarare oto ke utom esie.
- 20 Ndien Enye ötöñö ndisua ökpösöñ 'nö me-obio emi
Enye akanamde ediwak utom odudu Esie kesit, koro mö
21 mikabakere esit. Ödödiök önö fi, Chorazin ! ödödiök
önö fi Bethsaida ! koro edieke ekpenamde utom odudu ke
Tyre ye Sidon emi ékenamde kesit mbufo, mö ekpe-
22 kabare esit anyan ini, ësine öföñ ikpo ye ntöñ ukut. Edi
Ami ndöhö mbufo, nte, ufen Tyre ye Sidon idikponke
23 ke usen ikpe, nte eke mbufo. Ndien afo, Capernaum,
nte edimenere fi ësīm enyöñ ? eyesukhöre fi ësīm Hades :
koro edieke ekpenamde utom odudu ke Sodom emi
ékenamde kesit fo, enye okposuk odu osīm mfin emi.
24 Edi Ami ndöhö mbufo, nte, ufen Sodom idikponke ke usen
ikpe nte okuo.
- 25 Ke ini oro Jesus öborö ete, Mököm Fi, O Éte,
Öböñ enyöñ ye isöñ, koro Afo okodipde mbon eti
ibuot ye masian me-ñkpö emi, ndien ayarare mö önö
26 nsek nditö : Ih, Éte, koro enende Fi ke enyīn. Éte
27 Mi ama ada kpukpru ñkpö önö Mi : ndien baba owo
kiet ifiökke Eyen ke miböhöke Éte, baba owo kiet inyuñ
ifiökke Éte ke miböhöke Eyen, ye owo ekededi eke Eyen
28 edimade ndiyarare Enye 'nö. Étiene Mi, kpukpru
mbufo emi ekpade mba ényuñ ébiomde ndidobi mbiomo,
29 ndien Ami nyenö mbufo nduök-odudu. Éköñö ökpönö
Mi ke itöñ mbufo, ényuñ ekpebe Mi ; koro Ami ndide
suñ-suñ, nyuñ mfure esit : ndien ukpöñ mbufo éyekut
30 nduök-odudu. Koro ökpönö Mi ememde, mbiomo Mi
önyuñ eferede.
- 12 Ke ini oro Jesus asaña ebe ke iñwañ ibokpot ke sabbath ;
ndien biöñ ödöñ mbet Esie, mö ényuñ étöñö ndikibi
2 ibokpot, nyuñ nta. Edi ke Me-Pharisee ekutde, mö
ödöhö Enye, éte, Sese, mbet Fo ke énam se minenke
3 ndinam ke sabbath. Edi Enye ödöhö mö, ete, Nte
mbufo isikotke ke ñwed se David akanamde, kini biöñ
4 ödöñde enye, ye mö emi édude ye enye ; nte enye odukde

MATTHEW 12.

- ke ufök Abasi, önyuñ atade uyo-iso, eke minenke enye ye
5 mö emi ödude ye enye ndita, iböhöke moku ikpöñ ? Nte
mbufo isinyuñ ikotke ke ñwed mbet, nte moku ke temple
ke sabbath ebiatde sabbath, inyuñ inyeneke ndudue ?
6 Edi Ami ndöhö mbufo, nte, kiet emi okponde akan temple
7 odu mi. Edi mbufo ekpefiök se ikö emi öwöröde,
Ami nyom mböm, nyomke uwa, mbufo ikpobiomke mö
8 emi miduehe. Koro Eyen owo edide Öböñ sabbath.
9 Ndien Enye adakha ke ebiët oro, okoduk ke synagogue
10 mö : ndien sese, owo emi ubök esie akpade *odu do*. Ndien
mö ebup Enye, ète, Me enen ndinam udöñö okure ke
11 sabbath ? man mö ekpedori Enye ikö. Ndien Enye
ödöhö mö, ete, Anie owo kotu mbufo, eke edinyenede
eröñ kiet, ndien enye ama öduö ke obube ke sabbath, nte
12 idimumke enye isio ifep ? Ndien adaña didie ke owo okpon
akan eröñ ! Mödo enenen ndinam eti ñkpö ke sabbath.
13 Ndien Enye ödöhö owo oro, ete, Nyan ubök fo. Ndien enye
14 anyan ; ndien enye akabare öfön nte enye eken. Edi
Me-Pharisee ewöñö, ediomi ebaña Enye, nte ediwotde
15 Enye. Ndien Jesus ke öfiökde adakha ke ebiët oro : ndien
16 ediwak owo ètiene Enye ; Enye önyuñ anam udöñö okure
17 mö kpukpru, önyuñ akpan mö, ete, ekuyarare Imö : man
se prophet Isaiah öködöhöde okposu, ete,
18 Sese, owo Mi emi 'mekde ;
Edima Mi emi enemde Mi esit :
Nyedori Enye Spirit Mi ke Idem,
Ndien Enye eyesian Me-Gentile ikpe.
19 Enye iditökhöke, idinyuñ ifiorike ;
Baba owo kiet Idinyuñ ikopke uyo Esie ke efak.
20 Enye idibuñke esañ eke anuakhade,
Idinyuñ inimeke öföñ utuenikañ eke etiede nime nime,
Tutu Enye anam ikpe öwörö önyuñ akan.
21 Ndien Me-Gentile eyenyene idori-enyìn ke enyĩñ Esie
22 Ndien äda owo emi enyenede demon, nan ye imum, ètiene
Enye : ndien Enye anam udöñö okure enye, ndien oto oro
23 imum oro etiñ ikö önyuñ okut usuñ. Ndien idem akpa
kpukpru motu owo oro, mö enyuñ ödöhö ète, Nte Enye
24 emi idige Eyen David ? Edi kadañemi Me-Pharisee ekopde,
mö ödöhö ète, Owo emi ibinke me-demon, ke mitoho
25 ke Beelzebub, öböñ me-demon. Ndien Enye, ke öfiökde
ekikere mö, ödöhö mö, ete, Kpukpru idut eke abakharede
idemesie osobo ; kpukpru obio me ufök ñko eke abak-

MATTHEW 12.

- 26 harede idemesie ikemeke ndisõñö nda : ndien Satan ama ebîn Satan, enye abakhare idemesie ; didie ndien ke
 27 obio esie edisõñö ada ? Ndien Ami 'na nda Beelzebub nduök me-demon, ke anie ke nditö mbufo ebîn mö ?
 28 mödo mö eyedi mebierikpe mbufo. Edi Ami 'ma nda Spirit Abasi mbîn me-demon, ndien obio Abasi etiene mbufo.
 29 Ñko, owo ekeme didie ndiduk ke ufök ökpösõñ owo, ñkabiät ñkpö esie, ke mibemke iso iböp ökpösõñ owo oro ? ndien
 30 enye edibiat ñkpö ufök esie. Enye emi misañake ye Ami öbiõñö Mi ; ndien enye emi mibokke ye Ami اساسان.
 31 Mödo Ami ndöhö mbufo, nte, Eyedahado ënö owo ke kpukpru idiõñkpö ye isuñi ; edi idifenke isuñi *eke esuñide*
 32 Edisana Spirit. Ndien eyedahado ënö owo ekededi eke editiñde ikö ye Eyen owo ; edi ididahakedo inö owo eke-
 dedi eke editiñde ikö ye Edisana Spirit, edide ke ererĩmbot
 33 emi, önyuñ edide ke enye eke edidide. Ënam eto öfön ye mfri esie öfön ; midige ntre, ënam eto ödiök ye mfri esie
 34 ödiök ñko : koro ëdidade mfri ëdiõñö eto. Mbufo nditö urukiköt, didie ke mbufo, emi ëdiökde, ëdikeme nditiñ
 35 nti ñkpö ? Koro oto ke uyöhö esit ke inua etiñ ikö. Eti owo oto ke nti ñkpö esie eyesioño nti ñkpö : idiök owo
 36 ñko oto ke midiök ñkpö esie eyesioño midiök ñkpö. Ndien Ami ndöhö mbufo, nte, ke usen ikpe eyebup owo ëbaña
 37 kpukpru ikpikpu ikö eke mö ëketiñde. Koro ëdidade ikö fo ënam ikpe etebe fi, ëdinyuñ ëdade ikö fo ënam ikpe obiom fi.
 38 Ekem ndusuk me - scribe ye Me - Pharisee ëdöhö Enye, ëte, Andikpep, nyin iyom ite Afo owut nyin
 39 idiõñö. Edi Enye öbörö mö, ete, Emana eke ödiökde önyuñ esinde efibe oyom idiõñö ; ndien idi-
 40 nõñö enye idiõñö iböhöke idiõñö prophet Jonah : koro nte Jonah okodude uwemeyo ita ye okoneyo ita ke idibi akamba iyak ; ntre ke Eyen owo edidu uwemeyo
 41 ita ye okoneyo ita ke esit isõñ. Mbon Nineveh eyedakha kenyõñ ke ikpe ye emana emi, ënyuñ ënam ikpe obiom enye : koro mö ëkekabarede esit ke eriquörö Jonah ;
 42 ndien sese, andikpon ñkan Jonah odu mi. Öböñ-añwan usuk eyedakha kenyõñ ke ikpe ye emana emi, önyuñ anan ikpe obiom mö : koro enye okotode ke mutit isõñ edi man okop ifiök Solomon ; ndien sese, andikpon ñkan Solomon
 43 odu mi. Edi kini idiök spirit öwöröde ökpõñ owo, enye asasaña ke edisat ebiët, oyom nduök-odudu, ndien ique.

MATTHEW 13.

- 44 Ndien enye ödöhö ete, Nyenyöñ ke ufök mí emí ñkotode ñwörö ; ndien kini enye afiakde, okut nte enye anade ukpök, nte ënyuñ ëkpöríde enye, ënyuñ ënamde eye.
- 45 Ndien enye aka akada spirit itiaba efen eke ëdiökde ëkan enye adian ye ídemesie, ndien mö ëduk ënyuñ ëduñ do : ndien akpatre ítie owo oro ödiök akan akpa. Kpa ntre ke edidi ye ídiök emana emi.
- 46 Kini Enye osuk etínde ikö ye me-otu owo, sese, eka Esie ye nditö-eka Esie ëda ke edem, ëyom ndineme neme ye
- 47 Enye. Ndien owo kiet ödöhö Enye, ete, Sese, uka ye nditö-uka ke ëda ke edem, ëyom ndineme neme
- 48 ye Afo. Edi Enye öbörö owo emi öködöhöde Enye, ete, Anie edi eka Mi ? manie ënyuñ ëdi nditö-eka Mi ?
- 49 Ndien Enye anyan ubök owut mbet Esie, önyuñ ödöhö ete,
- 50 Sese, eka Mi ye nditö-eka Mi ! Koro owo ekededi eke edinamde se Ète Mi emi odude ke heaven amade, enye edi eyen-eka Mi eren, ye eyen-eka Mi añwan, ye eka Mi.
- 13 Kë usen oro Jesus öwörö ke ufök, önyuñ etie ke mben
- 2 aqua inyañ. Ndien ekese owo ëtiene Enye, ntre Enye oduk ke ubom etetie ; ndien öfuri otu owo ëda ke esuk.
- 3 Ndien Enye ödöhö mö ediwak ñkpö ke ñke, ete, Sese,
- 4 asuan mkpasíp aka ndisuan ; ndien nte enye asuande, ndusuk mkpasíp ëduöñö ke mben usuñ, ndien inuen ëdi
- 5 ëdita mö : ndien efen ëduöñö ke ebiët eke itiat odude kidak, eke mö minyeneke ediwak ntan : ndien ídaha
- 6 oro mö ëtíbe, koro ntan mö mituñöke : ndien kini eyo ösöñde, öföp mö ; ndien koro mö minyeneke öruñ, mö
- 7 ëyemere. Ndien efen ëduöñö ke iköt ; ndien iköt oro
- 8 ökörí ofuk mö : ndien efen ëduöñö ke eti isöñ, ëñwom mfri, ndusuk ëñwom ikikie, ndusuk íkaata, ndusuk
- 9 ikedíp ye duop. Enye emi enyenede utöñ ndikop, yak okop.
- 10 Ndien mbet Esie ëdi ëdidöhö Enye, ëte, Nsinam
- 11 Afo etínde ye mö ke ñke ? Ndien Enye öbörö mö, ete, Ènö mbufo ndifiök ndíbe ñkpö obio heaven, edi
- 12 ínöñö mö. Koro owo ekededi eke enyenede, ke ëyenö enye, ndien enye eyenyene ediwak : edi owo ekededi eke
- 13 minyeneke, ke ëyebö enye kpa se enye enyenede. Mödo Amí ntíñ ye mö ke ñke ; koro ke erikut mö íque, ye ke
- 14 erikop mö ikopke, inyuñ ítimke ífiök. Ndien se Isalah prophet ödöhöde osu önö mö, emi ödöhöde ete,

MATTHEW 13.

Mbufo ke erikop ēyekop, ndien idifiökke ;

Mbufo ke erikut ēyekut. ndien idique :

15 Koro esit mbon emi ēkabarede esōñ,

Utōñ mö ēnyuñ ēdobide ndikop,

Mö ēma ēnyuñ ēböp enyīn mö ;

Mbak mö ēdida enyīn mö ēkut,

Ēnyuñ ēda utōñ mö ēkop,

Ēnyuñ ēda esit mö ēfiök,

Ēnyuñ ētōñō ntak ēkabare,

Ndien Ami ñkōk udōñō mö.

16 Edi öföfön öñö enyīn mbufo, koro mö ēkutde ; ye utōñ

17 mbufo, koro mö ēkopde. Koro kakpan ke ndöbö mbufo,

nte, ediwak me-prophet ye nti owo ēkeyom ndikut ñkpö emi

mbufo ēkutde, ndien ikeque ; nyuñ ñkop ñkpö emi mbufo

18 ēkopde, ndien ikokopke. Ēkop ndien ñke asuan mkpasip.

19 Kini owo ekededi okopde ikö obio *heaven*, minyuñ ifiökke

enye, andidiök edi, emen se ēsuande ke esit esie efep. Emi

20 edi enye emi ēsuande ke mben usuñ. Ndien enye emi

asuande ke isōñ eke itiat odude kidak, edi enye emi okopde

21 ikö, ndien ndo ndo oro onyīme enye ke idaresit ; edi enye

inyeneke öruñ ke idemesie, edi ebīgi ndusuk ini ; ndien

kini afanikōñ ye isīn-enyīn ētībede kabaña ikö oro, ndo

22 ndo oro enye öduö. Ndien enye emi ēsuande ke iköt,

edi owo emi okopde ikö ; ndien ekikere ererimbot ye abi-

23 aña inyene ofuk ikö, ndien enye iñwomke mfri. Ndien

enye emi ēsuande ke eti isōñ, edi enye emi okopde ikö, önyuñ

otimde öfiök ; emi öñwomde mfri ke akpanikö, ndusuk

öñwom ikikie, ndusuk ikaata, ndusuk ikedip ye duop.

24 Enye otop ñke efen öñö mö, ete, Obio *heaven* ebiēt owo

25 emi asuande eti mkpasip ke iñwañ esie : edi kini owo

ēdede, usua esie edi edisuan idiök mkpasip ñko abuak ye

26 ibokpot, ndien önyōñ. Ndien kini emīne otībede,

önyuñ öñwomde mfri, idiök mkpasip ēnyuñ ēyarare.

27 Ndien menam-utom andinyene iñwañ edi ēdidöhö enye, ete,

Ēte, nte idige eti mkpasip ke afo akasuan ke iñwañ fo ?

28 Didie ndien ke enye otībe idiök mkpasip ? Ndien enye

ödöhö mö, ete, Usua anam emi. Ndien menam-utom ēdöhö

enye, ete, Me afo amama nte nyīn ikade ikedibere mö ?

29 Edi enye ödöhö ete, Baba ; mbak ndusuk kini mbufo

ēdīberede idiök mkpasip, mbufo ēdidibere ibokpot ye mö.

30 Ēyak mbiba ēkōri ötö kiet tutu osim ini ukpeñe : ndien

ke ini ukpeñe nyedöhö mendikpeñe, nte, Ēbem iso étañ

MATTHEW 13.

Idiök mkpasip, enyuñ eböp mö ke ebek man eföp: edi etañ ibokpot enim ke ubet ml.

- 31 Enye önyuñ otop ñke efen önö mö, ete, Obio heaven ebiët mkpasip mustard kiet, emi owo adade otö ke iñwañ
- 32 esie: emi ke akpanikö ekpride akan kpukpru mkpasip; edi kini enye ökörìde, enye okpon akan me-mbiët, önyuñ akabare edi eto, ndien me-inuen enyöñ edi ediduñ ke me-ñkök esie.
- 33 Enye önyuñ otop ñke efen önö mö, ete, Obio heaven ebiët leaven, eke ñwan adade esin ke idomo ndomuyo ita, tutu leaven abuakha ye enye kpukpru.
- 34 Jesus ödöhö me-otu owo kpukpru ñkpö emi ke ñke;
- 35 ndien midige ke ñke enye idöhöke mö ñkpö: man se prophet ödöhöde okposu, ete,
 Nyetat inua Mi ke ñke ntin ikö;
 Nyetin ñkpö emi ekedibede otöñöde ke eritöñö ererimbot.
- 36 Ndien Enye ökpön me-otu owo, oduk ufök. Ndien mbet Esie etiene Enye, ödöhö ete, Siak ñke idiök mkpasip
- 37 iñwañ nö nyin. Ndien Enye öborö ete, Enye emi
- 38 asuande eti mkpasip edi Eyen owo; iñwañ edi ererimbot; eti mkpasip edi nditö obio *heaven*; idiök mkpasip
- 39 edi nditö andidiök; ndien usua emi asuande mö edi devil: ndien ini ukpeñe edi akpatre ererimbot; mendikpeñe
- 40 edi me-angel. Mödo nte etañde idiök mkpasip eföp ke
- 41 ikañ; ntre ke edidi ke akpatre ererimbot. Eyen owo eyedön me-angel Esie, ndien mö eyetañ kpukpru ñkpö eke esinde owo eduö, ye mö emi enamde idiök ido ke obio
- 42 Esie efep, eyenyuñ eduök mö ke akamba ikañ: eke eritua
- 43 eyet ye erita edet edidude. Ndien ndinen owo eyeyama nte utin ke obio Ète mö. Enye emi enyenede utön ndikop, yak okop.
- 44 Obio heaven ebiët inyene eke odibede ke iñwañ; emi owo okutde, önyuñ odip; ndien ke idaresit esie enye aka akanyam kpukpru se enye enyenede, ndien edep iñwañ oro.
- 45 Obio heaven önyuñ ebiët owo urua emi oyomde nti ñkpö-
- 46 uto: ndien kini okutde ñkpö-uto kiet emi ösöñde urua, enye aka akanyam kpukpru se enye enyenede, edep ñkpö-uto oro.
- 47 Ñko, obio heaven ebiët iyire, emi eduökde ke aqua
- 48 inyañ, enye önyuñ omum kpukpru oruk *iyak*: emi kini öyöhöde, mö edudi edök ke esuk; ndien mö etie ke isön
- 49 esat se ifönde esin ke ñkpö, edi eduök se mifönke. Ntre ke edidl ke akpatre ererimbot: me-angel eyewöñö,

MATTHEW 14.

50 *ēdidlanare mīdlök owo ēsio ke nti, ēyenyuñ ēduök mö ke akamba ikañ : do ke eritua eyet ye erita edet ēdidu.*
 51 Nte mbufo *ēmēfiök kpukpru me-ñkpö emi ? Mö ēte*
 52 *Enye, Ih. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mödo kpukpru scribe, emi ēnamde enye edi owo mbet obio heaven, ebiēt ēte ufök, emi osioñode ke ubet inyene esie mbufa ñkpö yeñkani.*
 53 Ekem kini Jesus ama okotop me-ñke emi ama, Enye
 54 adakha ke ebiēt oro. Ndien Enye edi ke obio Esie önyuñ ekpep mö ke synagoge mö, esin idem akpa mö, mö *ēnyuñ ödöhö ēte, Oto ke möñ ke owo emi enyene ifiök*
 55 *emi, önyuñ anam mkpösöñ utom emi ? Nte Enye idige eyen anam-usö ? Nte eka esie ikereke Mary ? nditö-eka Esie inyuñ ikereke James, ye Joseph, ye Simon, ye*
 56 *Judas ? Ndien nte nditö-eka esie iban kpukpru iduhe ye nyin ? Oto ke möñ ndien ke owo emi enyene kpukpru*
 57 *ñkpö emi ? Ndien mö ēyaresit ye Enye. Edi Jesus ödöhö mö, ete, Prophet Inanake ukpono, iböhöke ke obio*
 58 *esiemö, ye ke ufök esiemö. Ndien Enye inamke ediwak mkpösöñ utom do kabaña unana mbuötidem mö.*

14 **K** ini oro Herod tetrarch okop etop Jesus, ndien enye
 2 ödöhö iköt esie, ete, Emi edi John Baptist ; enye ama eset ke mkpa ; mödo ndien enye enyene odudu ndinam
 3 ikpö utom emi. Koro Herod ama okomum John, öböp enye, önyuñ esin enye ke ufök-ñkpököbi kabaña Herodias,
 4 ñwan Philip eyen-ēte esie. Koro John öködöhöde enye,
 5 ete, Inenke nte afo ödöde enye. Ndien kini enye okpowotde enye, enye efeghe mbiobio, koro mö *ēnimde enye*
 6 *ke prophet. Edi kini usen emana Herod ekemde, eyen-*
 7 *añwan Herodias enek unek kiso mö, önyuñ enem Herod esit. Oto do enye öñwöñö önyuñ otomo ete, iyenö enye*
 8 *ñkpö ekededi eke enye edibupde imö. Ndien enye, nte eka esie etemede enye, ödöhö ete, Nö mi ibuo John*
 9 *Baptist ke usan mi. Ndien edidem öfukhö ; edi kabaña uñwöñö esie ye mö emi etiede ye enye ke itie-udia, enye*
 10 *ödöhö ete, enö enye ; ndien enye ödöñ ekebigi John ke*
 11 *ufök-ñkpököbi. Ndien ēda ibuo esie ke usan ēdi ēdinö*
 12 *eyen-añwan oro : ndien enye ada ösök eka esie. Ndien mbet esie ēdi, ēdimen okpo esie, ēnyuñ ebuk enye ; ndien mö ēka ēketin enö Jesus.*
 13 Ekem kini Jesus okopde, Enye adakha ke ebiēt oro ediere ke ubom, aka ke ebiēt desert, etie ikpöñ : ndien

MATTHEW 14.

14 kini me-otu owo êkopde, mö êkpõn me-obio ãsaña ukot
 ukot êbine Enye. Ndien Enye öwörö, önyuñ okut akamba
 otu owo, ndien Enye atua mö mböm, önyuñ anam udõñö
 15 okure mbon-udõñö mö. Ndien kini osimde mbubreyo, mbet
 Esie etlene Enye, ödöhö ête, Ebiët emi edi desert, ndien
 ini ama ebe; döhö me-otu owo ënyõñö, man mö êka ke
 16 ñkpri obio, ënyuñ êdep udia ënö idemmö. Edi Jesus
 ödöhö mö, ete, Mö êkukpa ndinyõñö; ënö mö se êdiade.
 17 Ndien mö ödöhö Enye, ête, Nyin imenyene mi uyo ition
 18 ye iyak iba kpõt. Ndien Enye ete mö, Êda mö ësök
 19 Mi mi. Ndien Enye ödöhö me-otu owo oro, ete, etie
 ke mbiët; ndien Enye ada uyo ition oro, ye iyak iba,
 ese enyõñ, önyuñ önö eköm, önyuñ obuñ uyo önö mbet
 20 Esie, ndien mbet Esie ëmen ënö otu owo. Ndien kpukpru
 mö êdia ëyukhö: ndien mö êtañ ñkeñe eke ësukhöde,
 21 ëyöhö akpan duopeba. Ndien mö emi êdiade êdi ñkpö
 nte thousand iren owo ition, ibatke iban ye nditöwõñ.
 22 Ndien idaha oro Enye anam mbet Esie, êdiere ke
 ubom, ebem Enye iso êka edem oko, tutu Enye anam
 23 otu owo ënyõñö. Ndien kini Enye ama akanam otu owo
 oro ënyõñö, Enye ödök ke obot ikpõn ndibõn akam:
 24 ndien kini osimde mbubreyo, Enye etie do ikpõn. Edi
 kemi ubom odu ke uföt inyañ, mbufut möñ önyuñ anam
 25 enye ökpösõn; koro ofim akpande. Ndien ke öyöhö
 efen inañ ke okoneyo Enye asaña ke möñ etiene mö.
 26 Ndien kini mbet Esie êkutde Enye nte asañade ke möñ,
 esit otimere mö, mö ënyuñ ödöhö ête, Ke edi ekpo; ndien
 27 mö êfiori ke ndik. Edi idaha oro Jesus ödöhö mö, ete,
 28 Êsõn esit; ke edi Ami; êkufeghe ndik. Ndien Peter
 ödöhö Enye, ete, Öböñ, ama edi Afo, döhö mi nsaña
 29 ke möñ ntiene Fi. Ndien Enye ödöhö ete, Di.
 Ndien Peter ösukhöre ke ubom, asaña ke möñ etlene
 30 Jesus. Edi kini enye okutde ofim, ndik anam enye;
 ndien enye ötõñö ndideñ, önyuñ ofiori ete, Öböñ, nyaña
 31 mi. Ndien idaha oro Jesus anyan ubök Esie omum
 enye, önyuñ ödöhö enye, ete, Afo owo ekpri mbuötidem,
 32 nsinam afo eyikde? Ndien kadañemi mö êdukde ke
 33 ubom, ofim ösukhö. Ndien mö emi êdude ke ubom êtuak
 ibuot ënö Enye, ête, Ke akpanikö Afo edi Eyen Abasi.
 34 Ndien kini mö êbede, mö ësım obot Gennesaret.
 35 Ndien kadañemi mbon edem oro êdiõñöde Enye, mö
 ödõñ êkanare ke öfuri idut oro, êkeda kpukpru mbon

MATTHEW 15.

36 udöñö etiene Enye ; ndien mö ekpe Enye ubök, ète, mö ekpetuk kpa mben öföñidem Esie ikpöñ : ndien adaña owo nte etukde ekop nsöñidem.

15 NDIEN Me-Pharisee ye me-scribe èto ke Jerusalem
2 etiene Jesus, ète, Nsinam mbet Fo ëbiatde item mbiowo ?
3 koro mö miyetke ubök kini mö ëdiade ñkpö. Ndien Enye
öbörö mö, ete, Nsinam mbufo ñko ëbiatde ibet Abasi ke
4 item mbufo ? Koro Abasi ödöhöde ete, Kpono usö ye
uka : ye, Owo emi etiñde idiök ikö adian ète ye eka, yak
5 enye akpa mkpa. Edi mbufo ëdöhö ète, Owo ekededi
eke edidöhöde ète esie me eka esie, ete, Mfön eke afo
ökpöböde mi 'ma 'nö Abasi ; enye idikponoke ète esie.
Ndien mbufo ëma ënam ikö Abasi edi ikpikpu oto ke item
mbufo. Mbufo mbon mbubik, Isaiah okotim etiñ pro-
phesy abaña mbufo, ete,

8 Mbiobio emi ekpono Mi ke mkpök-inua mö ;
Edi esit mö ekpöñ Mi anyan ebiët.

9 Edi ke ikpikpu ke mö ekpono Mi,
Ekpep ikö emi ëdide item owo.

10 Ndien Enye okot otu owo etiene Enye, önyuñ ödöhö mö,
11 ete, Ekop, ënyuñ ëfiök ñkpö : Idige se idukde owo ke inua
asabare owo ; edi se iwöröde owo ke inua asabare owo.
12 Ndien mbet Esie etiene Enye, ënyuñ ëdöhö Enye, ète,
Nte Afo ömöfiök ete Me-Pharisee ëyaresit, kini mö
13 ekopde ikö emi ? Edi Enye öbörö ete, Kpukpru ñkpö,
14 emi Ète Mi ke heaven mitöhö, eyedibere. Ekpöñ mö :
mö ëdi me-nan emi etemedede owo usuñ. Ndien nan ama
15 eteme nan, mö mbiba eyeduñö ke obube. Ndien Peter
16 öbörö Enye, ete, Siak ñke emi nö nyin. Ndien Enye
17 ödöhö ete, Nte mbufo ñko ifiökke ñkpö kaña ? Nte
mbufo ique ite, ñkpö ekededi eke odukde ke inua ebe
18 oduk ke idibi, ndien ëduök enye ke ufök eque ? Edi me-
ñkpö eke ewöñöde owo ke inua èto ke esit ; ndien oro
19 ësabare owo. Koro midiök ekikere, ye eriwot-owo, ye
erisin efibe, ye use, ye inö, ye eritiñ ikö mbaña mböhiduñ
20 nte ntiense nsu, ye isuñi etode ke esit ewöñö : memö emi
ëdi ñkpö eke ësabarede owo : edi ndidia ñkpö ke miyetke
ubök isabakere owo.

21 Ndien Jesus adakha do aka ke edem Tyre ye
22 Sidon. Ndien sese, ñwan Canaan oto ke edem oro edi,
edifiori ete, Tua mi mböm, O Öböñ, Afo Eyen David ;

MATTHEW 16.

23 demon ke anam eyen-añwan mi ökpösöñ. Edi Enye
 iböröke Enye baba ikö kiet. Ndien mbet Esie edi
 edibeñe Enye, ete, Nam enye önyöñ ; koro enye ofioride
24 etiene nyin. Edi Enye öbörö ete, Iködöñke Mi ntiene owo
25 ke midige me-eröñ ufök Israel emi esopde. Ndien enye edi
26 edituak ibuo ot öñö Enye, ete, Öböñ, nyaña mi. Edi Enye
 öbörö ete, Inenke ndida uyo nditö 'nduök 'nö me-ebua.
27 Edi enye ödöhö ete, Ih, Öböñ : koro kpa me-ebua edia
28 ñkeñe eke eduöñöde ke okpokoro mendinyene mö. Ndien
 Jesus öbörö ete, O ñwan, mbuötidem fo omokpon : yak
 osu öñö fi nte afo amade. Ndien eyen-añwan esie okop
 idem kpa ke ñkanika oro.

29 Ndien Jesus ökpöñ edem oro, edi ekpere inyañ Galilee.
30 önyuñ ödök ke obot, etie do. Ndien ata ekese owo etiene
 Enye, mö enyuñ eda me-mbuñö, ye me-nan, ye me-imum
 ye mebiomo ndo, ye ediwak owo efen, edi edinim ke ukot
31 Esie ; ndien Enye anam udöñö okure mö : esin idem
 akpa otu owo oro, kini mö ekutde imum etiñde ikö,
 mebiomo ndo nte ediöñde mö, mbuñö esaña, nan ekut
 usuñ : ndien mö etoro Abasi Israel.

32 Ndien Jesus okot mbet Esie etiene Enye, ete, Ami matua
 otu owo oro mböm, koro kemi mö ema edu ye Ami ke usen
 ita inyeneke se ediade : ndien Ami mkpödöhöke mö
33 enyöñö biöñ, mbak mö edikpa mba ke usuñ. Ndien mbet
 Esie ödöhö Enye, ete, Ke möñ ke nyin idinyene ekese uyo
 ntre ke desert, eke ediyukhöde otu owo emi ewakde
34 ntem ? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Uyo ifañ ke mbufo
35 enyene ? Mö ete, Itiaba, ye ndusuk ñkpri iyak. Ndien
36 Enye ödöhö otu owo etie ke isöñ ; ndien Enye emen uyo
 itiaba ye iyak ; önyuñ öñö eköm ndien obuñ, önyuñ öñö
37 mbet Esie, ndien mbet Esie enö otu owo. Ndien kpukpru
 mö edia eyukhö : ndien mö etañ ñkeñe eke esukhöde, eyöhö
38 akpasa itiaba. Ndien mö emi ediade edi thousand owo
39 inañ, ibatke iban ye nditöwöñ. Ndien Enye anam otu owo
 enyöñö, önyuñ ediere ke ubom, edi ke adaña isöñ Magadan.

16 NDIEN Me-Pharisee ye Me-Sadducee edi edidomo Enye,
 ebup Enye, ete, owut mimö idiöñö emi otode ke heaven.
2 Edi Enye öbörö mö, ete, Ke mbubreyo, mbufo ödöhö ete,
3 Usen eyefön : koro enyöñ oyibede. Ndien ke use ibök,
 ödöhö ete, Usen eyediök, koro enyöñ oyibede önyuñ
 ödiökde. Mbufo emefiök ndidiöñö iso enyöñ ; edi mbufo

MATTHEW 16.

- 4 Ikemeke *ndifök* midionö me-ini. Idiök emana ye emana efibe eyoyom idionö ; ndien idionö mö baba idionö kiet, Iböhöke idionö Jonah. Ndien Enye ökpön mö adakha.
- 5 Ndien mbet Esie edi ke edem eken ndien efre ndida uyo.
- 6 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, *Ëtñ* enyìn enyuñ *ëkpeme idem*
- 7 ke leaven Me-Pharisee ye Me-Sadducee. Ndien mö
- 8 *ëneme kiet ye eken, ète, Nyìn ikadaha uyo idi.* Edi Jesus öfiök önyuñ ödöhö mö, ete, O mbufo nditö ekpri mbufotidem, nsinam mbufo *ënemede kiet ye eken, koro*
- 9 mbufo minyeneke uyo ? Nte mbufo ifiökke kaña, inyuñ itihi me-uyo ition eke thousand owo ition *ëdiade*, ye ibat
- 10 akpan eke mbufo *ëketañde* ? Me uyo itiaba eke thousand owo inañ *ëdiade*, ye ibat akpasa eke mbufo *ëketañde* ?
- 11 Didie ke mbufo mifiökke ite, Ami ndöhöke mbufo mbaña uyo ? Edi *ndöhö mbufo nte* *ëkpeme idem* ke leaven Me-
- 12 Pharisee ye Me-Sadducee. Ndien mö *ëfiök ète, Enye idöhöke mö, ite, ëkpeme idem* ke leaven uyo, edi ke se Me-Pharisee ye Me-Sadducee *ëkpepde.*
- 13 Ekem kini Jesus odukde ke edem Cæsarea Philippi, Enye obup mbet Esie, ete, Owo ödöhö ète, Eyen owó edi
- 14 anie ? Ndien mö ödöhö ète, Ndusuk owo ète, John Baptist ; ndusuk ète, Elijah : ndien mö efen ète, Jeremiah,
- 15 me me-prophet kiet. Enye ödöhö mö, ete, Edi mbufo
- 16 ödöhö ète, Ami ndi anie ? Ndien Simon Peter öbörö
- 17 Enye, ete, Afo edi Christ, Eyen Abasi uwem. Ndien Jesus öbörö enye, ete, Öföfön önö fi, Simon eyen Jonah : idige öbuk ye iyip *ëyarare ñkpö emi ènö*
- 18 fi, edi *Ëte Mi emi odude* ke heaven. Ndien Ami nyuñ ndöhö fi, nte, Afo edi Peter, ndien Ami nyeböp ufök Mi ke itiat emi ; ndien me-inua-otop Hades idikanke enye.
- 19 Ami nyeda me-ukpökhöre obio heaven nö fi : ndien se afo öböpde ke isön *ëyeböp* ke heaven : ndien se afo editatde
- 20 ke isön *ëyetat* ke heaven. Ndien Enye owuk mbet Esie, ete, *Ëkutñ ènö ndomo owo kiet, ète, Imö idi Christ.*
- 21 Ötönöde ke ini oro Jesus ötönö ndiwut mbet Esie, ete, Imö inyene ndika ke Jerusalem, 'nyuñ 'ñkut ediwak ñkpö ke ubök nyebiowo ye ikpö oku ye me-scribe, mö *ëyenyuñ*
- 22 *ëwot Imö, ndien ke öyöhö usen ita Imö iyaset.* Ndien Peter ada Enye, ötönö ndisua nö Enye, ete, Nsa Fo O
- 23 Öböñ : ñkpö emi idiwöröke inö Fi ke nsi nsi. Edi Enye akabare ödöhö Peter, ete, Ka ke edem Mi, Satan : afo edi ñkpö iduö önö Mi : koro afo mukereke ñkpö Abasi, edi

MATTHEW 17.

24 ñkpō owo. Eken. Jesus ödöhö mbet Esie, ete, Owo
 ekededi ama oyom nditiene Mi ke edem, yak enye otuk
 25 idemesie, önyuñ emen cross esie, etiene Mi. Koro owo
 ekededi eke edinyañade uwem esie eyeduök enye : ndien
 owo ekededi emi ediduökde uwem esie kabaña Mi eyekut
 26 enye. Koro nso udori ke owo edikut, edieke enye adiade
 öfuri ererĩmbot, ndien öduök uwem esie ? me nso ke owo
 27 edinö kibuot uwem esie ? Koro Eyen owo edidide ke
 uböñ Ète Esie ye me-angel Esie ; ndien Enye eyenö
 28 kpukpru owo kiet kiet nte utom esie edide. Kakpan ke
 ndöhö mbufo, nte, Ndusuk owo èdu kotu mö emi èdade
 mi, eke miditabike mkpa, tutu mö èkut Eyen owo edide ke
 obio Esie.

17 EKEM ke usen itiokiet ěma ěkebe Jesus ada Peter, ye
 James, ye John eyen-eka esie, ödök ke aqua obot, mö
 2 ěnyuñ èdu do ikpöñ : ndien idem Esie ökpukhörc kiso mö :
 iso Esie önyuñ ayama nte utin, edisine-ñkpö Esie önyuñ
 3 akabare edi aña nte uñwana. Ndien sese, Moses ye
 4 Elijah ěbiöñöre mö ke iso ěneme neme ye Enye. Ndien
 Peter ödöhö Jesus, ete, Öböñ, öfön nyin ndidu mi :
 Afo ama onyime, nyeböp ataya ita mi, 'nö Fi kiet, 'nö
 5 Moses kiet, 'nö Elijah kiet. Ndien kini enye osuk etiñde
 ikö, sese, ikpa-enyöñ emi ayamade ofuk mö : ndien sese,
 uyo oto ke ikpa-enyöñ oro, ete, Emi edi edima Eyen
 Mi, emi enemde Mi esit : mbufo ěkpañ utöñ ěnö Enye.
 6 Ndien kini mbet ěkopde uyo oro, mö èduöñö ěkubi iso
 7 mö ke isöñ, ndik önyuñ anam mö eti eti. Ndien Jesus
 edi edituk mö, ödöhö ete, Èdakha kenyöñ, ěkufeghe ndik.
 8 Ndien kini mö ěmenerede enyin, mö ique baba owo kiet
 ke miböhöke Jesus ikpöñ.

9 Ndien nte mö ètode ke obot ěsukhöre, Jesus owuk mö,
 ete, Èkutin ñkukut oro ěnö baba owo kiet, tutu Eyen owo
 10 ama eset ke mkpa. Ndien mbet Esie ěbup Enye, ète,
 Nsinam me-scribe èdöhöde ndien, ète, Elijah enyene
 11 ndibem iso ndi ? Ndien Enye öbörö mö, ete, Ke akpanikö
 12 Elijah ke edi, eyenyuñ ödiöñ kpukpru ñkpö : edi Ami
 ndöhö mbufo, nte, Elijah ama edi ama, mö ikönyuñ
 idiöñöke enye, edi ěnam enye nte ěmade. Kpa suk ntre
 13 ke mö èdinam Eyen owo ñko. Ndien mbet Esie ěfiök
 ète, Enye ödöhö mö abaña John Baptist.

14 Ekem kini mö ěsime otu owo, owo kiet etiene Enye.

MATTHEW 18.

15 ọtōñō edōñ ònċ Enye, ödöhö ete, Obōñ, tua eyen eren mi
 mböm : koro enye akam ősōsukhō öduō ke Isōñ, ke anam
 enye etí etí : koro enye awakde ndiduō ke ikañ, ye ke
 16 möñ ñko. Ndien nda enye nsök mbet Fo, ndien mö lque
 17 nte ēnamde udōñō okure enye. Ndien Jesus öbörö ete, O
 emana emi ananade mbuötidem, önyuñ aquañade ido,
 adaña didie ke Ami ndidu ye mbufo ? adaña didie ke Ami
 18 ndinyuñ nyö mbufo ? da enye sök Mi. Ndien Jesus asua
 önö enye, ndien demon öwörö enye ke idem : ndien udōñō
 19 okure eyen eren tötōñō ke ñkanika oro. Ndien mbet
 etiene Jesus ke idemmö, ödöhö ète, Nsinam nyin mikemeke
 20 ndibin enye ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Oto koro
 mbuötidem mbufo ekpride : koro kakpan ke ndöhö
 mbufo, nte, mbufo ēma ēnyene mbuötidem nte mkpasip
 mustard kiet, mbufo ēdidöhö obot emi, ète, Dakha ka ko ;
 21 ndien enye eyedakha aka ; ndien baba ñkpö kiet idisōñke
 íkan mbufo.

22 Ndien ini mö ēdude ke Galilee, Jesus ödöhö mö, ete,
 23 Èyeda Eyen owo ësín owo ke ubök ; mö ēyenyuñ ewot
 Enye, ndien ēyenam Enye eset ke öyöhö usen ita. Ndien
 mö ēfukhō eti eti.

24 Ndien ke mö ēma eduk ke Capernaum, mētañ okuk
 utomo etiene Peter, ète, Nte Andikpep mbufo inōñō okuk
 25 utomo ? Enye ete, Önönö. Ndien kini enye odukde ke
 ufök, Jesus ebem iso obup enye, ete, Simon, afo ekere
 didie ? ndidem ererimbot ebup manie utip me utomo ?
 26 me edi nditö mö, me edi isen owo ? Enye ete, Edi isen
 27 owo ; Jesus ödöhö enye, ete, Ke ntre nditö eböhö. Edi
 mbak nyin idinam mö ēduö, ka ke inyañ, köduök uwam,
 nyuñ da akpa iyak emi edimumde ; ndien ke afo atatde inua
 esie, afo eyekut okuk kiet : da oro, nö mö ke okim ye okuo.

18 Ke ñkanika oro mbet etiene Jesus, ödöhö ète, Anie
 2 okpon akan ke obio heaven ? Ndien Enye okot ekpri eyen
 3 etiene Enye, onim ke uföt mö, önyuñ ödöhö ete, Kakpan
 ke ndöhö mbufo, nte, Iböhöke mbufo ekabare, ēnyuñ etiē
 4 nte ñkpri nditö, mbufo ididukke ke obio heaven. Mödo
 owo ekededi emi ösukhörede idem nte ekpri eyen emi,
 5 kpa enye okpon akan ke obio heaven. Ndien owo ekededi
 emi edidade oruk ekpri eyen emi kiet ke enyiñ Mi ada
 6 Mi : edi owo ekededi emi edisinde eyen kiet kotu ñkpri
 nditö emi ēbuötde idem ye Ami öduö, öfön akan

MATTHEW 18.

ye enye nte êkpedade aqua itiat-ökök êkõñ anye ke
 7 itõñ, ênyuñ êduök enye ke udem inyañ. Idiök etienc
 ererimbot kabaña ñkpõ lduö! koro ñkpõ lduö ênyenede
 ndidi; edi ödiök õnö owo eke ñkpõ lduö êditode enye!
 8 Ndien ubök fo me ukot fo ama esin fi öduö, sibe enye
 duök: öfön fi ndibiomo ndo me ndidi mbuño nduk ke
 uwem, akan ndinyene ubök iba me ukot iba, ndien
 9 êduök fi ke nsinsi ikañ. Ndien enyìn fo ama esin fi
 öduö, tibi enye duök: öfön fi ndida enyìn kiet nduk ke
 uwem, akan ndinyene enyìn iba, ndien êduök fi ke ikañ
 10 hell. Êkpeme mbak mbufo êdisin ñkpri *nditö* emi kiet
 ke ndek; koro mödöhö mbufo, nte, me-angel mö ke
 11 heaven êsuk êse iso Ête Mi emi odude ke heaven kpukpru
 12 ini. Mbufo êse didie? Owo ama enyene erõñ ikie, ndien
 kiet osop, nte enye idikpõnke anañ ye efurenañ oro,
 13 önyuñ aka ke me-obot okoyom enye oro osopde? Ndien
 ama okut enye, kakpan ke ndöhö mbufo, nte, enye adaresit
 14 abaña erõñ oro akan anañ ye efurenañ emi misopke. Kpa
 suk ntre. idige se Ête mbufo ke heaven amade, nte kiet
 kotu ñkpri emi akpatakde.
 15 Ndien eyen-ête fo ama edue fi, ka kowut enye ndudue
 esie suk fi ye enye ikpõñ: enye ama okop uyo fo, afo
 16 amanyaña eyen-ête fo. Edi ke enye mikopke uyo fo, da
 owo kiet me iba dian idem, man ke inua ntiense iba me ita
 17 kpukpru ikö êkpesõñö ëda. Ndien enye ama esin ndikop
 uyo mö, döhö ufök Abasi: ndien enye ama esin ndikop uyo
 ufök Abasi, yakenye etie ye afo nte owo Gentile ye publican.
 18 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, ñkpõ ekededi eke mbufo
 ëböpde ke isõñ, ke ëdiböp ke enyõñ: ndien ñkpõ ekededi
 19 eke mbufo êtatde ke isõñ ke ëditat ke enyõñ. Ami ndöhö
 mbufo ñko, nte, owo mbufo iba ëma ënam ediomu kabaña
 ñkpõ ekededi eke mö ëdibeñede, Ête Mi emi odude ke
 20 heaven eyenam õnö mö. Koro ke ebiët ekededi eke owo
 iba me ita ëbonode ke enyĩñ Mi. do ke Ami ndu ke uföt mö.
 21 Ekem Peter edi edidöhö Enye, ete, Öböñ, adaña didie
 ke eyen-ête mi edidue mi, ndien ami ndahado nö enye?
 22 me edisim utim ikatiaba? Jesus öborö enye, ete, Ami
 ndöhöke fi, Tutu osim utim ikatiaba; edi, Tutu osim utim
 23 ikatiaba ke itie ata ye duop. Mödo obio heaven ebiët
 edidem kiet, emi oyomde ndibat ibat ye iköt esie.
 24 Ndien ke enye ötõñöde ndibat, ëda owo kiet êsök enye,
 25 emi akamade enye me-talent thousand duop. Edi oto

MATTHEW 19.

koro enye minyeneke ukeme nte osiode isön, ète esie
 ödöhö ete, ènyam enye, ye ñwan esie, ye nditö esie, ye
 26 kpukpru se enye enyenede, ëda ësio isön. Ndien owo
 oro öduö ke isön atuak ibuot önö enye, ete, Öböñ,
 27 me ime ye ami, ndien nyenö fi kpukpru. Ndien ète owo
 oro, oto koro mböm anamde enye, asana enye ayak,
 28 önyuñ adahado ke isön esie önö enye. Edi owo oro
 öwörö okokut eyen-ète esie kiet, emi akamade enye
 okuk ikie : ndien enye omum enye, efik enye itöñ, ete,
 29 Sio se afo akamade. Ndien eyen-ète esie öduö ke
 isön ekpe enye ubök, ete, Meime ye ami, ndien nyesio nö
 30 fi. Edi enye inyimeke : edi ada enye ekesin ke ufök
 31 ñkpköbi, tutu enye edisio isön. Ntre kadañemi nditö-
 ète esie èkutde se ènamde, mböm anam mö eti eti,
 32 mö ènyuñ ëdi ëdidöhö ète mö kpukpru se ènamde. Ndien
 ète esie okot enye edi, önyuñ ödöhö enye, ete, Afo idiök
 owo, ami ñkadahado ke kpukpru isön oro nö fi, koro
 33 afo ebeñede mi : nte afo nde ukpatuaha eyen-ète
 34 fo mböm, kpa nte ami ntuae fi mböm ? Ndien ète
 esie ayaresit ye enye, önyuñ ayak enye önö, ete,
 35 ëdutukhö enye, tutu enye edisio öfuri isön. Kpa suk
 ntre ke Ète Mi emi odude ke heaven edinam ye mbufo, ke
 mbufo kiet kiet mifenke eyen-ète mbufo oto ke esit mbufo.

19 EDIKEM adañemi Jesus ama öködöhö ikö oro ama, Enye
 adakha ke Galilee, edi ke adaña Judæa ke edem Jordan
 2 oko ; ndien ekese owo ètiene Enye ; ndien Enye anam
 udöñö okure mö do.

3 Ndien Me-Pharisee ëdi ëdidomo Enye, ète, Me enen owo
 4 ndisio ñwan esie ke ñkpö ekededi ? Ndien Enye öbörö
 ete, Nte mbufo isikotke ite, Enye emi okobotde mö ke
 5 eritöñö okobot mö eren ye añwan, önyuñ ödöhö ete, Oto
 do owo edikpöñ ète esie ye eka esie, edinyuñ adiana ye
 ñwan esiemö ; ndien mö mbiba eyekabare ëdi öbuk kiet ?
 6 Ntre mö idige aba owo iba, edi öbuk kiet. Mödo se Abasi
 7 ama akadian, owo okudianare. Mö ëdöhö Enye, ète,
 Nsinam ndien Moses ödöhöde ete, ewet ñwed usio-ndö ënö
 8 enye, ènyuñ ësio enye ? Enye öbörö mö, ete, Moses oto ke
 nsön-esit mbufo onyime mbufo ësio iban mbufo : edi toto
 9 ke eritöñö ikedige ntre. Ami nyuñ ndöhö mbufo, nte,
 Owo ekededi emi edisiode ñwan esie ke mitoho ke erisin
 efibe, edinyuñ ödöde efen, esin efibe : ndien owo emi ödöde

MATTHEW 19.

- 10 ñwan emi esiode, esin efibe. Mbet Esie ödöhö Enye, ete, Edieke ñkpö etiede ntem ye owo ye ñwan esie, ifönke owo
- 11 ndidö ndö. Edi Enye ödöhö mö, ete, Idige kpukpru owo ekeme ndikop ikö emi, edi kpa mö emi enöde mö ndikop.
- 12 Koro me-eunuch edu emi emanade ntre oto ke idibi eka mö : me-eunuch enyuñ edu, eke owo enamde mö edi eunuch : ñko me-eunuch enyuñ edu, eke enamde idemmö eunuch kabaña obio heaven. Owo eke ekemedede ndikop, yak enye okop.
- 13 Ndien eda ñkpri nditö etiene Enye, man Enye odori mö ubök Esie, öböñ akam : ndien mbet Esie esua enö mö.
- 14 Edi Jesus ödöhö ete, Eyak ñkpri nditö etiene Mi, ekunyuñ
- 15 ekpan mö : koro obio heaven edide oruk emi. Ndien Enye odori mö ubök Esie, önyuñ adakha.
- 16 Ekem sese, owo kiet etiene Enye, ete, Andikpep, nso eti
- 17 ñkpö ke ami ndinam, man nyene nsinsi uwem ? Ndien Enye öbörö enye, ete, Nsinam afo obupde Mi abaña se idide eti ? Kiet odu emi edide eti : edi afo ama oyom
- 18 ndiduk uwem, nim mbet. Enye ödöhö ete, Ewe ? Ndien Jesus ete, Kuwot owo, Kusin efibe, Kuyip inö, Kutin
- 19 ubaña mböhiduñ fo nte ntiense nsu, Kpono usö ye uka :
- 20 nyuñ ma mböhiduñ fo nte idemfo. Akparawa oro ödöhö Enye, ete, Ma nim kpukpru ñkpö emi : nso ñkpö ke 'nana
- 21 kaña ? Jesus öbörö enye, ete, Ke afo oyomde ndifön ma, ka kanyam se afo enyenede, nö mubuene, ndien afo eye-
- 22 nyene inyene ke heaven : ndien di disaña ye Ami. Edi kadañeml akparawa oro okopde ikö oro, enye önyön ke mfukhö : koro enye enyenede ediwak inyene.
- 23 Ndien Jesus ödöhö mbet Esie, ete, Kakpan ke ndöhö
- 24 mbufo, nte, Osön owo inyene ndiduk ka obio heaven. Ami ndöhö mbufo ñko, nte, Edi mem mem ñkpö ke camel ndiduk ke odudu abiabonmbe, akan nteememde owo inyene ndiduk
- 25 ke obio Abasi. Ndien kini mbet ekopde, mö äyik eti
- 26 eti, ete, Anie naña ekeme ndiböhö ? Edi Jesus owuk enyin ese mö önyuñ öbörö mö, ete, Owo ikemeke ndinam
- 27 emi ; edi Abasi ekeme ndinam kpukpru ñkpö. Ndien Peter ödöhö Enye, ete, Sese, nyin ima ikpön kpukpru
- 28 ñkpö itiene Fi ; nyin idinyene nso ndien ? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Kini edinamde ñkpö edi mbufa, Eyen owo edinyuñ etiede ke ebekpo ubön Esie, mbufo emi etlenede Mi, äyenyuñ etie ko me-ebekpo duopeba, ekpe ikpe enö me-esien Israel

MATTHEW 20.

29 **duopeba.** Ndien kpukpru owo ekededí emi ēma ēkekpōñ ufök, me nditö-ēte ireñ, me nditö-ēte iban, me ēte, me eka, me nditö, me isōñ, kabaña enyĩñ Mi, ēyebö ñkpö ikikie,
30 ēyenyuñ ēnyene nsinsi uwem. Edi ediwak ēyekperedem eke ebemde iso : ndien *ediwak* ēyebe iso emi ēkekperede edem.

20 **Koro** obio heaven ebiētde ēte ufök kiet, emi abakde öwörö ke usenubök, ete, ikpe menam-utom ēka ke iñwañ
2 vine ímö. Ndien ke enye ama okodiomi ye menam-utom, ete, iyenö mö okuk kiet ke usen kiet, enye ödöñ mö
3 ēka ke iñwañ vine. Enye önyuñ öwörö ke ñkpö nte öyöhö ñkanika ita, okut owo efen ēdade ke añwa-urua efen
4 efen ; ndien enye ödöhö mö, ete, Mbufo ēnyuñ ēduk ke iñwañ vine, ndien ami nyenö mbufo se ikemde. Ndien mö
5 ēka. Enye ötöñö ntaK öwörö ke ñkpö nte öyöhö ñkanika
6 itiokiet ye usukkiet, önyuñ anam kpa ntre. Ndien ke ñkpö nte öyöhö ñkanika duopekiet enye öwörö, okut owo efen ēdade ; önyuñ ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo ēdade
7 mí öfuri usen efen efen ? Mö ebörö enye, ēte, Koro baba owo kiet mikpehe nyĩn utom. Enye ödöhö mö, ete,
8 Mbufo ēnyuñ ēka ke iñwañ vine. Ndien ke osimde mbubreyo, ēte iñwañ vine ödöhö akama-ukpökhöre esie, ete, Kot menam-utom ēdi, nyuñ kpe mö okuk mö,
9 ötöñöde ke ukperedem osim mebe-iso. Ndien kini mö ēdide emi ēkekotde mö ke ñkpö nte öyöhö ñkanika duope-
10 kiet, mö ebö okuk kiet kiet. Ndien kini mebe-iso ēdide, mö ēdori enyĩn, ēte, ke mimö iyebö ikan mö ; ndien mö
11 ēnyuñ ebö kpa ntre, owo kiet okuk kiet. Ndien adañemi
12 mö eböde, mö esuk ēte ufök uyo, ēte, Me-ukperedem emi ēnam utom kpa ke ñkanika kiet, ndien afo anam mö ēdi ukem ukem ye nyĩn, emi ibiomde mbiomo uwemeyo
13 inyuñ ikopde ökpösōñ ufop. Edi enye öbörö owo mö kiet, ete, Ufan, ami ntukke fi : nte afo ukodiomike
14 ye ami ke okuk kiet ? Men se idide okuo, nyuñ nyöñ ; edi se ami 'made ke ndinö ukperedem emi kpa nte 'nöde fi.
15 Nte inenke mi ndinam se 'made ke ñkpö mi ? me nte enyĩn
16 fo ödiök, koro ami mfönde ? Ntre me-ukperedem ēyebem iso, mebe-iso ēyenyuñ ekperedem.

17 Ndien nte Jesus asañade ödök ke Jerusalem, Enye ada mbet duopeba abakhare ye mö efen, ndien ke usuñ Enye
18 ödöhö mö, ete, Sese, nyĩn ke isaña idök ke Jerusalem ; ndien ēyeda Eyen owo ēyak enö ikpö oku ye me-scribe ;

MATTHEW 21.

19 ndien mö ēyenam ikpe obiom Enye, ēte, Enye akpa, ēyenyuñ ēyak Enye ēnō Me-Gentile, ēte, ēbiaña Enye, ēnyuñ ēmia Enye, ēnyuñ ēwot Enye ke cross : ndien ke öyöhö usen ita Enye eyeset ke mkpa.

20 Ekem eka nditö Zebedee ye nditö iren esie ētiene Enye, ēnyuñ ētuak ibuoť ēnō *Enye*, ēbeñe Enye ñkpö kiet.

21 Ndien Enye ödöhö enye, ete, Afo oyom nso? Enye öbörö Enye, ete, Wuk etc nditö mi iba emi ēditie, kiet ke

22 ubök nasia Fo, kiet ke ufien Fo, ke obio Fo. Edi Jesus ödöhö ete, Mbufo ifökke se mbufo ēbeñede.

Nte mbufo emekeme ndiñwöñ cup oro Ami ndiñwöñde?

23 Mö ebörö ēte, Nyin imekeme. Enye ödöhö mö, ete, Ke akpanikö mbufo ēyeñwöñ cup Mi : edi nditie ke ubök

nasia Mi, ye ke ufien Mi, inyeneke Mi ndinö, edi *enyene* mö

24 emi *Ète* Mi okonimde önö mö. Ndien kadañemi *mbet* duop ekopde, esit ayat mö abaña nditö-eka iba oro. Edi

25 Jesus okot mö ētiene Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Mbufo ēfiök ēte mendikara Me-Gentile ke ekara mö, ikpö owo mö

ēnyuñ ēda odudu enam mö ñkpö. Ididige ntre kotu

26 mbufo : edi owo eke oyomde ndikpon kotu mbufo eyedi

27 asañutom mbufo ; ndien owo eke oyomde ndidi ebe-iso

28 owo kotu mbufo eyedi asañutom mbufo : kpa nte Eyen owo mikedige man enam ñkpö ēnō Enye, edi man Enye

anam ñkpö önö owo, önyuñ önö uwem Esie man afak ediwak owo.

29 Ndien nte mö ewöröde ke Jericho, ata ekese owo ētiene

30 Enye ke edera. Ndien sese, me-nan iba, emi ētiede ke mben usuñ, kini mö ekopde nte Jesus asañade ebe,

31 ēfiori ēte, Öböñ, Afo Eyen David, tua nyin mböm. Ndien otu owo esua ēnō mö, ēte, mö edop irua : edi mö edediön

ēfiori ēte, Öböñ, Afo Eyen David, tua nyin mböm.

32 Ndien Jesus atuak ada, önyuñ okot mö ēdi, önyuñ obup mö, ete, Nso ke mbufo eyom ēte Ami 'nam 'nō mbufo?

33 Mö ebörö Enye, ēte, Öböñ, iyom Afo atat nyin enyin.

34 Ndien Jesus, ke mböm Esie, otuk mö enyin : ndien ndo ndo oro mö ekut usuñ, ēnyuñ ētiene Enye.

21 NDIEN kini mö etöñöde ndikpere Jerusalem, ēkenyuñ esim Bethphage, ke obot Olive, Jesus ödöñ mbet Esie iba

2 utom, ete mö, Èka ekeduk ke ekpri obio eke asakde iso ese mbufo, ndien idaha oro mbufo eyekut ass eke eyirede,

3 ye eyen : etat mö, ēda esök Mi. Ndien owo ekededi

MATTHEW 21.

ama obup mbufo ñkpö, mbufo ëdibörö ëte, Öböñ oyom
4 mö; ndien idaha oro Enye eyenö mö ëdi. Ñkpö
emi öwörö, man se prophet öködöhöde okposu, ete,

5 Mbufo ëdöhö adiaha Zion, ëte,
Sese, Edidem fo ke edi ke ötö fo,
Enye edi suñ suñ, önyuñ odoro ke ass,
Ye ke abak ass eyen uman ass.

6 Ndien mbet ëka, ëkenam kpa nte Jesus ödöhöde mö,
7 ënyuñ ëda ass, ye eyen esie ëdi, ënyuñ ëbri öföñidem mö
8 ke edem mö; ndien Enye odoro kesit. Ndien akamba
ubak otu owo oro ëbri öföñidem mö ke usuñ; ndusuk
9 eñwen ënyuñ ëkpi ñkök eto, ësuan ke usuñ. Ndien me-
otu owo oro ëbemde Enye iso ye mö oro ëtienede Enye ke
edem ëfiori ëte,

Hosanna enyene Eyen David :
Öföfön önö Enye emi edide ke enyñ Jehovah ;
Hosanna ke ata enyöñ.

10 Ndien ke Enye ama okoduk ke Jerusalem, öfuri obio
11 otime, mö ënyuñ ëbup ëte, Anie edi emi? Ndien me-otu
owo ëbörö ëte, Emi edi prophet oro, Jesus, emi otode
ke Nazareth ke Galilee.

12 Ekem Jesus oduk ke temple Abasi, önyuñ ebïn kpukpru
mö emi ënyamde ënyuñ ëdepde ke temple efep, önyuñ
öduök mokpokoro mekpuhö-okuk, ye mitie menyam-ibiom;
13 önyuñ ödöhö mö, ete, Ëma ewet ëte, Ëyekot ufök Mi, ëte,
ufök akam : edi mbufo ëmenam enye edi itic mbon ñwo.
14 Ndien me-nan ye mbuñö ëtiene Enye ke temple : ndien
15 Enye anam udöñö okure mö. Edi kadañemi ikpö oku
ye me-scribe ëkutde mutibe ñkpö oro Enye anamde, ye
nditö oro ëfioride ke temple, ëte, Hosanna enyene Eyen
16 David, esit ayat mö, mö ënyuñ ëdöhö ëte, Nte Afo omokop
se memö emi ëdöhöde? Ndien Jesus öbörö mö, ete, Ih :
nte akanam mbufo isikotke ite, Afo anam inua nsek nditö
17 ye eke mewap-eba ënö itoro eke öfönde ama? Ndien
Enye ökpöñ mö, öwörö ke obio aka ke Bethany, önyuñ
adañ do.

18 Ekem ke usenubök nte Enye afiakde edi ke obio, biöñ
19 ödöñ Enye. Ndien ke Enye okutde eto fig kiet ke mben
usuñ, Enye edi edisim enye, ndien ique ñkpö kesit ke
miböhöke iköñ iköñ; ndien Enye ödöhö enye, ete,
kuñwom aba mfri ötöñöde kemi ye ke nsinsi. Ndien ndo
20 ndo oro eto fig eyemere akpa. Ndien kini mbet ëkutde,

MATTHEW 21.

- mö ēyik eti eti, ēte, Didie ke eto fig eyemere akpa
 21 idaha emi? Ndien Jesus öbörö mö, ete, Kakpan
 ke ndöhö mbufo, nte, Mbufo ēma ēnyene mbuötidem,
 minyuñ iyikke, idige se enamde ke eto fig ikpöñ ke mbufo
 edinam, edi mbufo ēma ödöhö kpa obot emi, ēte, Yak
 22 ēmen fi eduök ke aqua inyañ, ēyenam oro. Ndien kpukpru
 ñkpö ekededi mbufo ödibeñede ke akam ke mbuötidem,
 mbufo ēyenyene,
 23 Ndien ke Enye ama oduk ke temple, ikpö oku ye
 nyebiowo etiene Enye nte Enye ekpepde, ēnyuñ ödöhö
 ēte, Ke odudu ewe ke Afo anam me-ñkpö emi? anie
 24 önyuñ önö Fi odudu emi? Ndien Jesus öbörö mö,
 ete, Ami nde nyebup mbufo mbume kiet, emi mbufo
 ēma ebörö Mi, Ami nde nyedöhö mbufo odudu eke
 25 Ami ndade 'nam me-ñkpö emi. Baptism John oto möñ?
 Me oto ke heaven me oto ke owo? Ndien mö eneme kiet
 ye kiet, ēte, Nyin ima idöhö ite, Oto ke heaven; Enye
 eyedöhö nyin, ete, Nsinam mbufo minimke enye ke akpan-
 26 ikö naña? Edi nyin ima idöhö ite, Oto ke owo; nyin
 ifeghe otu owo; koro kpukpru owo enimde John ke
 27 prophet. Ndien mö ebörö Jesus, ēte, Nyin ifökke. Ndien
 Enye ödöhö mö, ete, Ami nde ntinke 'nö mbufo odudu eke
 28 ndade 'nam me-ñkpö emi. Edi mbufo ese didie? Owo
 kiet ekenyene nditö-iren iba; ndien enye etiene akpan,
 ete, Eyen mi, ka kanam utom ke inwañ vine mi mfin.
 29 Ndien enye öbörö ete, Ami nkaha: edi ekem enye
 30 akabare esit önyuñ aka. Ndien enye etiene udö, önyuñ
 ödöhö enye kpa suk ntre. Ndien enye öbörö ete, Ami
 31 nyeka, öböñ: edi ikaha. Anie owo ke iba oro anam se
 ēte esie amade? Mö ebörö ēte, Ebe-iso. Jesus ödöhö mö,
 ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, me-publican ye ikpara-
 32 iban ebem mbufo iso eduk ke obio Abasi. Koro John
 asañade ke usuñ edinen ido etiene mbufo, ndien mbufo
 inimke enye ke akpanikö: edi me-publican ye ikpara-iban
 enim enye ke akpanikö: ndien mbufo, kini mbufo ekutde
 oro, ikabakere esit ke ukperedem, ite, ikpenim enye ke
 akpanikö.
 33 Ekop ndien ñke efen: Owo kiet okodu emi edide ēte ufök,
 ndien enye ökötö inwañ vine, önyuñ öböp ökö akan enye
 okuk, önyuñ otibi obube unyimi-wine kesit, önyuñ öböp
 edikoñ ufök, önyuñ ayak enye önö mekpeme-inwañ, ndien
 34 aka idut. Ekem kadañemi ini mfri ekperede, enye ödöñ

MATTHEW 22.

- misuñutom esie ètlene mekpeme-iñwañ, ete, èbõ mfri esie
 35 Ndien mekpeme-iñwañ èmum misuñutom esie, èmia kiet.
 36 èwot efen, ènyuñ ètõñõ efen ke itiat. Enye òtõñõ ntak
 òdõñ misuñutom efen emi èwakde èkan mbemiso : ndien
 37 mö ènam mö kpa suk ntre. Edi ke oro ebede enye òdõñ
 eyen-eren esie etiene mö, ete, Mö èyekpono eyen mi.
 38 Edi kini mbon-iñwañ èkutde eyen, mö èdõhö kiet ye kiet,
 ète, Emi edi adia-akpa ; èkam èyak nyin iwot enye, inyuñ
 39 idia akpa esie. Ndien mö èmum enye, èduri èsio ke iñwañ
 40 vine, ènyuñ èwot enye. Mödo kini ète iñwañ vine oro
 41 edidide, nso ke enye edinam mbon-iñwañ vine oro ? Mö
 èbörõ Enye, ète, Enye eyesobo möburõbut owo oro idiök
 idiök, eyenyuñ ayak iñwañ vine oro ònõ mbon-iñwañ vine
 efen, emi èdinõde enye me-mfri ke edikem ini mö. Jesus
 42 òdõhö mö, ete, Nte akanam mbufo isikotke ke ñwed, ite,
     Itiat emi mendiböp ufök èsinde,
     Amakabare edi ètubom inuk :
     Emi oto Jehovah,
     Nyin inyuñ ise enye ke utibe ?
 43 Mödo Ami ndõhöde mbufo, nte, Èyebõ mbufo oblo Abasi,
 44 èyenyuñ èda enye ènõ idut emi õnwomde mfri esie. Ndien
 enye emi õduõde ke itiat emi eyenuaha mbai mbai : edi
 ama edi enye emi itiat emi ediduõde enye ke idem, eyesuan
 45 enye nte obu. Ndien kadañemi ikpõ oku ye Me-Pharisee
 èkopde me-ñke Èsie, mö èfiök ète, Enye etiñ abaña mimõ.
 46 Ndien ke mö èyomde ndimum Enye, mö èfeghe me-otu
 owo, koro mö ènimde Enye ke prophet.

- 22** 2 NDIEN Jesus òtõñõ ntak otop ñke ònõ mö, ete, Oblo
 heaven etle nte edidem klet, emi anamde usörõ ndõ ònõ
 3 eyen esie, õnyuñ òdõñ ikõt esie èkot mö emi èkekotde
 4 èdi usörõ ndõ : ndien mö inyimeke ndidi. Enye òtõñõ ntak
 òdõñ ikõt esie efen, ete, Èdõhö mö oro èkekotde, ète, Sese,
 manam udia mi ebièt : èma èwot ena ñ mi ye munam eke
 5 èsekhede, kpukpru ñkpõ ènyuñ èbièt : èdi usörõ ndõ. Edi
 mö ènam mbubru, ènyuñ ènyõñ eke mö, kiet aka iñwañ,
 6 efen aka urua : ndien mö emi èsukde èmum ikõt esie, ènam
 7 mö õburõbut ñkpõ, ènyuñ èwot mö. Ndien edidem ayar-
 esit ; õnyuñ òdõñ mbon-ekõñ esie ete èsobo mewot-owo
 8 oro, ènyuñ èföp obio mö ke ikañ. Ekem enye òdõhö ikõt
 esie, ete, Udia ndõ ebièt, edi mö eke èkekotde èdi idotke.
 9 Mbufo èka ndien ke ñwaña usuñ, èkekot kpukpru mö emi

MATTHEW 22.

- 10 ēdikutde ēdi usörō ndō. Ndien iköt esie oro ēwōñō ēka
ke ökpōusuñ, ētañ adaña owo nte mö ēkutde, midiök
ye nti ñko, ēdibon ebiēt kiet : ndien itie usörō öyöhō ye
11 mö eke ēkotde. Edi adañemi edidem odukde ete ise
mö eke ēkotde, enye okut owo kiet do emi misineke
12 öföñidem ndö : ndien enye ödöhō enye, ete, Ufan, afo
anam didie oduk mi ke musineke öföñidem ndö ?
13 Ndien enye isioroke uyo. Ekem edidem ödöhō iköt esie,
ete, Èböp enye ubök ye ukot, ēnyuñ ēduök enye ke ekim
14 ke esien ; do ke eritua eyet ye erita edet ēyedu. Koro
mö emi ēkekotde ēwak, edi mö emi emekde iwakke.
- 15 Ekem Me-Pharisee ēka ēkediomi nte mö ēditapde
16 Enye ke ikö *Esie*. Ndien mö ēdöñ mbet mö ye Me-
Herodian ētiene Enye, ete, Andikpep, nyin imöfiök ite Afo
edi akpanikö, önyuñ ada akpanikö ekpep usuñ Abasi,
17 unyuñ ukereke owo : koro Afo muteñeke owo enyin. Tiñ
nō nyin ndien, Afo ese didie ? Me enen ndinö Cæsar
18 utomo, me inenke ? Edi Jesus öfiök idiök esit mö, ndien
öbörö ete, Nsinam mbufo ēdomode Mi, mbufo mbon
19 mbubik ? Èwut Mi okuk utomo. Ndien mö ēda okuk
20 kiet ësök Enye. Ndien Enye ödöhō mö, ete, Mbiēt emi ye
21 ñwed emi ēnyene anie ? Mö ebörö Enye, ete, Ènyene
Cæsar. Ndien Enye ödöhō mö, ete, Ènö Cæsar ndien
ñkpö eke ēnyenede Cæsar ; enyuñ enö Abasi ñkpö eke
22 enyenede Abasi. Ndien kini mö ēkopde, mö eyik eti eti,
enyuñ ēkpöñ Enye, enyöñö.
- 23 Ke usen oro Me-Sadducee, emi ödöhöde ete, eriset ke
24 mkpa iduhe, etiene Enye : ndien mö ebup Enye, ete,
Andikpep, Moses öködöhö ete, Owo ama akpa ke mibonke
eyen, eyen-ete esie eyedö ñwan esie, önyuñ anam uduot
25 adakha ada önö eyen-ete esie. Nditö-ete iren itiaba ekedu
ye nyin : ndien akpa owo ödö ñwan, akpa, ibonke eyen,
26 ökpöñ ñwan esie önö eyen-ete esie ; kpa suk ntre ye
27 udiana ñko, ye öyöhö ita, tutu osim öyöhö itiaba. Ndien
28 ke mö ema ekekpaña, ñwan önyuñ akpa. Mödo ke eriset
ke mkpa ke mö mbitiaba oro enye edidi ñwan anie ?
29 koro kpukpru ema ekedö enye. Edi Jesus öbörö
mö, ete, Mbufo emedue, koro mifiökke ñwed ye odudu
30 Abasi. Koro ke eriset ke mkpa mö idöhö ndö, inyuñ
31 inöñö ke ndö, edi etie nte me-angel ke heaven. Edi ama
edi eriset ke mkpa, nte mbufo isikotke se Abasi ödöhöde,
32 ete. Ami ndi Abasi Abraham, ye Abasi Isaac, ye Abasi

MATTHEW 23.

Jacob ? Enye Idige Abasi mekpa-mkpa, edi eke medu-
 33 uwem. Ndien ke me-otu owo oro ekopde, erikpep Esie
 enyene mö ndyö.

34 Ndien kini Me-Pharisee ekopde nte Enye ekesinde Me-
 35 Sadducee edop inua, mö ebono otö kiet. Ndien owo mö
 kiet, emi edide ekpep-ibet, odomo Enye, obup Enye
 36 mbume kiet, ete, Andikpep, ewe edi akamba ewukhö
 37 ke ibet ? Ndien Enye öbörö enye, ete, Afo edima Jehovah
 Abasi fo ke öfuri esit fo, ye ke öfuri ukpöñ fo, ye ke öfuri
 38 ekikere fo. Emi edi akamba ye mbemiso ewukhö. Ndien
 39 udiana, emi ebiëtde enye, edi emi, Afo edima mböhiduñ
 40 fo nte idemfo. Öfuri ibet ye me-prophet eköñö ke mitem
 iba emi.

41 Ekem kini Me-Pharisee ëma ëkebono otö kiet, Jesus obup
 42 mö mbume kiet, ete, Mbufo ëkere didie ëbaña Christ ?
 Enye edi eyen anie ? Mö ëbörö Enye, ëte, Eke David.
 43 Enye ödöhö mö, ete, Ke didie ndien ke David ke Spirit
 okot Enye, ete, Öböñ, ete,

44 Jehovah ödöhö ye Öböñ mi, ete,

Tie mi ke ubök nasia,

Tutu nda musua fo, nïm fi kidak ukot ?

45 Mödo David ama okot Enye, ete, Öböñ, ke didie ke Enye
 46 edi eyen esie ? Ndien ndomo owo kiet ikemeke ndibörö
 Enye baba ikö kiet, ndien otöñöde ke usen oro baba owo
 kiet inyeneke uko ndibup Enye mbume efen aba.

23 2 EKEM Jesus ödöhö me-otu owo ye mbet Esie, ete, Me-
 3 scribe ye Me-Pharisee ke ëtie ke itie Moses : mödo mbufo
 ënam ënyuñ ënïm kpukpru ñkpo ekededi eke mö ëteteme
 mbufo : edi mbufo ëkunam nte mö ënamde ; koro mö
 4 ödöhöde, ndien inamke. Ih, mö ëböp edidobi mbiomo emi
 ëdobide ndibiom, ënyuñ ëdori mö ke afara owo ; edi mö
 5 ke idemmö iditukke mö ke nuenubök mö. Edi mö ënam
 kpukpru mutom mö man owo ëkut ; koro mö ënenam me-
 phylactery mö ëñwaña, ënyuñ ënam mben *öföñidem mö*
 6 ëkpon, ënyuñ ëmema itie ukpono ke usörö, ye itie ukpono
 7 ke me-synagogue, ye eköm ke añwa-urua, ye nte owo
 8 ëkotde mö, ëte, Rabbi. Edi ëkuyak ëkot mbufo, ëte,
 Rabbi : koro Andikpep mbufo edide kiet, ndien kpukpru
 9 mbufo ëdi nditö-ëte. Ëkunyüñ ëkot ndomo owo kiet
 ke isöñ, ëte, ëte mbufo : koro kiet edide Ëte mbufo, emi
 10 odude ke heaven. Ëkunyüñ ëyak ëkot mbufo, ëte, me-

MATTHEW 23.

- ētubom : koro ētubom mbufo edide klet, kpa Christ.
 11 Edi enye emi okponde akan kotu mbufo edidi asañutom
 12 mbufo. Ndien enye emi emenerede idemesie kenyōñ
 ēyesukhöre enye ; ndien ama edi enye emi ösukhörede
 idemesie, ēyemenere enye kenyōñ.
- 13 Edi osuk ödödiök önö mbufo, me-scribe ye Me-Pharisee,
 mbon mbubik ! koro mbufo ēsiride usuñ obio heaven
 14 ēbakha owo : koro mbufo midukke ke idemmbufo,
 inyuñ iyakke mö eduk emi ēyomde ndiduk.
- 15 Osuk ödödiök önö mbufo, me-scribe ye Me-Pharisee,
 mbon mbubik ! koro mbufo ēkanarede inyañ ye obot
 ēkuk, ēte, inam owo kiet etie nte mbufo ; ndien ke enye
 ama akabare etie ntre, mbufo ēnam enye edi eyen hell
 akan idemmbufo utim ikaba.
- 16 Osuk ödödiök önö mbufo me-nan, emi ētemede owo
 usuñ, eke ēdöhöde ēte, Owo ekededi eke editomode temple,
 oro idige ñkpö ; edi owo ekededi eke editomode gold
 17 temple, enye edi akama-isön. Mbufo ndisime ye nan :
 koro ewe okpon akan, me edi gold, me edi temple emi
 18 anamde gold asana ? *Enyuñ ödöhö ete*, Owo ekededi eke
 editomode itie-uwa, oro idige ñkpö ; edi owo ekededi eke
 19 editomode enö eke odorode kesit, edi akama-isön. Mbufo
 me-nan : koro ewe okpon akan, me edi enö, me edi itie-uwa
 20 emi anamde enö asana ? Mödo enye emi otomode itie-
 21 uwa, otomo enye, ye kpukpru se idorode kesit. Ndien
 enye emi otomode temple, otomo enye ye Enye emi
 22 oduñde kesit. Ndien enye emi otomode enyōñ, otomo
 ebekpo Abasi, ye Enye emi etiede kesit.
- 23 Osuk ödödiök önö mbufo me-scribe ye Me-Pharisee,
 mbon mbubik ! koro mbufo ēnöde öyöhö ubak duop ke
 iköñ ye mfrì ye mkpasip, ndien etre ndinam ikpö ñkpö
 ibet, ikpe, ye mböm, ye mbuötidem : edi me-ñkpö emi
 ke mbufo ekpenam, ikpenyuñ itreke ndinam mö eken.
- 24 Me-nan eke ētemede owo usuñ, eke edukhörede nsuñ esio,
 ndien ēmen camel.
- 25 Osuk ödödiök önö mbufo, me-scribe ye Me-Pharisee,
 mbon mbubik ! koro mbufo ēyetde edem cup ye usan
 ēsana, edi esit mö eyöhö ye utuk ye nama. Afo
 26 Pharisee, owo nan, bem iso yet esit cup ye usan ēsana,
 man edem esie önyuñ asana ñko.
- 27 Osuk ödödiök önö mbufo me-scribe ye Me-Pharisee,
 mbon mbubik ! koro mbufo etiede nte me-udi eke ēyetde

MATTHEW 24.

ndom, emi ke enyöñ eyede ndise, edi ke esit eyöhö
 28 ye me-ökpö mekpa-mkpa ye kpukpru ndek. Kpa ntre
 ke mbufo etie nte nti owo ke enyìn owo, edi mbubik
 ye uquañido eyöhö mbufo kesit.

29 Osuk ödödiök önö mbufo me-scribe ye Me-Pharisee,
 mbon mbubik! koro mbufo ebote udi me-prophet,
 30 enyuñ enamde udi nti owo eye, ndien ödöhö ete, Ke
 mimö ikpodu ke eyo mēte mimö, mimö ikpebuanake ye
 31 mö ke iyip me-prophet. Mödo mbufo edi mentiense enö
 idemmbufo, ete, mbufo edi nditö mendiwot me-prophet.

32 33 Mbufo eyöhö ndien idomo mēte mbufo. Mbufo me-
 urukiköt ye nditö iböm, didie ke mbufo ediböhö ikpe hell
 34 Mödo, sese, Ami mödöñ me-prophet, ye mefiöñkpö owo,
 ye me-scribe etiene mbufo : ndusuk mö ke mbufo ediwot
 enyuñ eköñ ke cross ; ndusuk mö ke mbufo edinyuñ emia
 ke me-synagogue mbufo, enyuñ eköbö ke obio ke obio :
 35 man öfuri iyip nti owo oro eduökde ke isöñ, ötöñöde ke
 iyip edinen Abel osim iyip Zachariah eyen Barachiah,
 emi mbufo ekewotde kuföt temple ye itie-uwa, ösöp
 36 mbufo. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Kpukpru ñkpö
 emi eyetiene emana emi.

37 O Jerusalem, Jerusalem, emi owotde me-prophet,
 önyuñ ötöñöde mö emi ekedöñde etiene enye ke itiat!
 adaña didie ke Ami ñkpobon nditö fo ötö kiet, kpa nte
 unen obonde nditö esie kidak mba esie, ndien mbufo
 38 inyimeke! Sese, emekpöñ ufök mbufo enö mbufo ke
 39 ndobo. Koro Ami ndöhöde mbufo, nte, Ötöñöde
 kemi mbufo idique Mi aba, tutu mbufo edidöhö ete,
 Öföfön önö Enye emi edide ke enyĩñ Jehovah.

24 EKEM Jesus öwörö ke temple, önyuñ asaña ke usuñ
 Esie ; ndien mbet Esie etiene Enye, ete, iwut Enye
 2 me-ufök temple. Edi Enye ödöhö mö, ete, Nte mbufo
 ique kpukpru ñkpö emi? kakpan ke ndöhö mbufo,
 nte, idikpöñke itiat odoro ke itiat, eke mididuökke ke
 isöñ.

3 Ndien nte Enye etiede ke obot Olive, mbet Esie etiene
 Enyeke idemmö, ete, Sian nyin ini eke ñkpö emi ediwöröde?
 nsidinyuñ idi idiöñö eridi Fo, ye eke akpatre ererimbot?
 4 Ndien Jesus öbörö mö, ete, Ëkpeme idem mbak owo
 5 edinam mbufo ewakha ekpöñ usuñ. Koro ediwak
 owo eyedi ke enyĩñ Mi, ödöhö ete, Ami ndi Christ ;

MATTHEW 24.

6 ēyenyuñ ēnam ediwak owo ēwakha ēkpōñ usuñ. Ndien
 mbufo ēyekop ēbaña ekōñ ye etop ekōñ : etiñ enyìn
 ēkutimere esit : koro mö oro ēnyenede ndidi ; edi utit
 7 idige kaña. Koro idut ediñwanade ye idut, ye obio
 edidem kiet ye obio edidem efen : akañ ye unyek-isōñ
 8 ēyenyuñ ēdu ke nsio nsio ebiēt. Edi kpukpru ñkpō
 9 emi ēdi eritōñō ndutukhō. Ndien mö ēyeda mbufo
 ēyak ēnō ukut, ēnyuñ ēwot mbufo : kpukpru midut
 10 ēyenyuñ ēsua mbufo kabaña enyīñ Mi. Ndien ediwak
 owo ēyeduō, kiet eyenyuñ ada kiet ōnō ikpe, kiet
 11 eyenyuñ asua kiet. Ndien ediwak prophet nsu ēyedakha
 12 ēda, ēnam ediwak owo ēwakha ēkpōñ usuñ. Ndien
 sia muquañido ēdikabarede ēwak, ima ediwak owo eye-
 13 kabare ebīt. Edi ēyenyaña enye emi akade iso osīm
 14 akpatre. Eyenyuñ ēquorō gospel obio Abasi emi ke
 ōfuri ekondo ke ikō ntiense ēnō kpukpru midut ; ndien
 utit eyedi.

15 Mödo kadañemi mbufo ēkutde mbubiam ñkpō nsobo oro
 Daniel prophet abañade ke ada ke edisana ebiēt (yak
 16 enye emi okotde ñwed ekere), ndien yak mö emi ēdude ke
 17 Judæa efeghe ēka ke me-obot : yak enye emi odude ke
 enyōñ ufök ōkusukhöre okosio ñkpō emi odude ke ufök esie:
 18 yak enye emi odude ke iñwañ ñko okufiak edem ekemen
 19 ōfōñidem esie. Edi ödōdiök ōnō mö emi ēyomode ye mö
 20 emi ēnōde nditō eba ke musen oro ! Mbufo ēnyuñ ēkpe
 ubök man itök mbufo okudi ke ini tuep me ke sabbath :
 21 koro ke ini oro aqua ukut eyedu, oruk eke akanam miduhe
 ōtōñōde ke eritōñō ererimbot tutu osīm mfin, emi midi-
 22 nyuñ iduhe aba. Ndien iböhöke ēnam musen oro
 ēmukhö, baba owo kiet ikpöböhöke : edi kabaña mö emi
 23 ēmekde ēyenam musen oro ēmukhö. Ndien owo ekededi
 edidöhö mbufo, ete, Sese, Christ mi, me, mömi ; ēkunim ke
 24 akpanikō. Koro me-christ nsu ye me-prophet nsu
 ēyedakha ēda, eyenyuñ ēwut ikpö midiōñō ye mutibe
 ñkpō ; adaña nte ēdinamde mö emi ēmekde ēwakha ēkpōñ
 25 usuñ, ke ēkpekemedede. Sese, Ami 'ma mbem iso ndöhö
 26 mbufo. Mödo mö ēma ēdöhö mbufo, ete, Sese, Enye odu
 ke desert ; ēkuwörö ēka do : Sese, Enye odu ke ubet ;
 27 ēkunim ke akpanikō. Koro kpa nte emineñ-mineñ otode
 ke edem usiakha-utin ōwörö ayama osīm edem usop-
 28 utin ; kpa suk ntre ke eridi Eyen owo editie. Ebiēt
 ekededi eke okpo odude, do ke mutere ēdibono.

MATTHEW 24.

29 Edi ukut usen oro ama ebe, kpa idaha oro, utin eyekim,
 ofion idinyun inono unwana esie, me-ntantafion eyenyun
 eto ke enyon eduo, eyenyun enyene me-odudu heaven :
 30 ndien idion Eyen owo eyebionore ke enyon : ndien
 kpukpru midut ererimbot eyetuaña, mo eyenyun ekut
 Eyen owo nte edide odoro ke obubit enyon ye odudu ye
 31 aqua ubon. Ndien Enye eyedon me-angel Esie ye aqua
 uyom ukorowo, ndien mo eyetañ ndimek owo Esie oto ke
 ofim mbinañ, oto ke utit heaven kiet tutu osim eken, ebon
 ebiēt kiet.

32 Ekpep nke ke eto fig : kini nkok esie esekhede, onyun
 33 asiakhade ikon, mbufo efok ete, ndaeyo ke ekpere; kpa suk
 ntre, ke mbufo ekutde kpukpru nkpō emi, efok ete, Enye
 34 ke ekpere, kpa ke enyin usun. Kakpan ke ndöhö mbufo,
 nte, Emana emi idibehe, tutu enam kpukpru nkpō emi ema.
 35 Enyon ye ison eyebe efep, edi ikö Mi idibehe. Edi ama
 36 edi usen oro, baba owo kiet, me idem me-angel, me Eyen
 37 owo ifokke, iböhöke Ete ikpon. Koro eridi Eyen owo
 38 eyetie nte musen Noah. Koro nte ke musen oro eke-
 bemde uquö iso mo ediade nkpō enyun enwönde nkpō,
 edöde ndö enyun enöde ke ndö, tutu osim usen oro Noah
 39 okodukde ke ubom, inyun ifokke tutu uquö edi edimen mo
 kpukpru efep; kpa suk ntre ke eridi Eyen owo editie.
 40 Ke ini oro owo iba eyedu ke inwan; eyeda kiet, ekpon
 41 kiet: iban iba eyekök ke itiat-ukök ibokpot; eyeda kiet,
 42 ekpon kiet. Ekpeme ndien: koro mbufo mifokke usen
 43 eke Obon mbufo edide. Edi efok emi, ete, ete ufök
 ama ökpöfik ini eke inö edidide, enye ekpekpeme,
 44 ikponyun iyakke eburn ufök esie. Mödo mbufo enyun
 ebeñe idem: koro ke ini eke mbufo mikereke Eyen owo
 45 ke edi. Anie ndien edi eti asañutom ye enyene-
 ibuot asañutom, emi ete esie okodoride ete, edi andise
 nkpō ufök esie, onyun onö mo udia ke edikem ini?
 46 Oföfön onö asañutom oro, emi ete esie kini edide
 47 edikutde, ete, ke anam ntre. Kakpan ke ndöhö mbufo,
 nte, eyenim enye, ete, edi andise kpukpru nkpō ufök
 48 esie. Edi edieke idiök asañutom oro edidöhöde ke
 49 esit esie, ete, Ete mi ebigi; edinyun ötönöde ndimia
 eke mo mensañutom esie, edinyun adiade nkpō onyun
 50 onwönde ye mbon min; ete asañutom oro eyedi ke usen
 eke enye midorike enyin, ye ke nkanika eke enye
 51 mifokke, eyenyun amia enye akamba ufen, onyun onim

MATTHEW 25.

ademe ònò enye ye mbon mbubik : do ke eritua eyet ye erita edet èyedu.

25 NDIEN èyeda oblo heaven èdomo ye nditö-iban duop, emi èdade mutuenikañ mö, èwöñö èka ndisobo ye 2 ödö-ndö. Ndien owo mö ition èdi ndisime, ition 3 ènyuñ èdi masian. Koro me-ndisime, kini mö èdade 4 mutuenikañ mö, idaha aran : edi masian èda aran ke 5 ekpeme èdian ye mutuenikañ mö. Ndien nte ödö-ndö 6 ebìgide, kpukpru mö èyet idap ènyuñ ède. Edi kuföt okoneyo èfiori ète, Sese. ödö-ndö *kedi* ! Mbufo èwöñö èdi 7 èdisobo ye enye. Ndien kpukpru nditö-iban oro èdakha 8 kenyöñ, ènyuñ èdiöñ mutuenikañ mö. Ndien me-ndisime èdöhö masian, ète, Ènò nyin aran mbufo 9 esisit ; koro mutuenikañ nyin möñ ènime. Edi masian èbörö ète, Mbak midikemke nyin ye mbufo : èkam 10 ètlene menyam-aran, èkedep eke mbufo. Ndien nte mö èkade ndidep, ödö-ndö edi ; ndien mö emi èbeñede idem ètiene enye èduk èka usörö ndö : ndien èberi usuñ. 11 Ekem nditö-iban eken èdi, èdöhö ète, Öböñ, Öböñ, 12 berere nò nyin. Edi enye öbörö ète, Kakpan ke ndöhö 13 mbufo, nte, Ami ndiöñöke mbufo. Èkpeme ndien, koro mbufo mifiökke usen me ñkanika.

14 Koro etiede nte owo emi oyomde ndika idut, emi okot- 15 de mensañutom esie, önyuñ önöde mö inyene esie. Ndien enye önö owo kiet talent ition, önö owo efen iba, önö owo efen kiet ; önö owo kiet kiet nte ukeme esie edide ; ndien 16 enye aka isañ esie. Idaha oro enye emi öböde talent ition ada mö anyam arua, önyuñ odori talent ition efen. 17 Kpa suk ntre ñko enye emi öböde iba odori iba efen. 18 Edi enye emi öböde kiet aka okotibi isöñ, odip okuk ète 19 esie. Ekem ke anyan ini ama ekebe ète mensañutom 20 oro edi, önyuñ abat ibat ye mö. Ndien enye emi ököböde talent ition ada talent ition efen edi, ödöhö ète, Öböñ, afo ökönö mi talent ition : sese, ami ma ndori 21 talent ition efen. Ète esie ödöhö enye, ète, Omotim anam, afo èti asañutom ye owo akpanikö : afo ama anam akpanikö ke ñkpö eke miwakke, nyenim fi andise ediwak ñkpö : 22 duk ke idara usö. Ndien enye emi ököböde talent iba edi. ödöhö ète, Öböñ, afo ökönö mi talent iba : sese, ami 23 ma ndori talent iba efen. Ète esie ödöhö enye, ète, Omotim anam, afo eti asañutom ye owo akpanikö ; afo ama anam

MATTHEW 25.

akpanikō ke ñkpō eke miwakke, nyenim fi andise ediwak
 24 ñkpō : duk ke idara usō. Ndien enye emi ökōbōde
 talent kiet edi edidōhō ete, Ōbōñ, ami möfiök fi nte afo
 edi owo utuk, ekpikpi ke ebiēt eke afo mukōtōhō, önyuñ
 25 atatañ ke ebiēt eke afo mukasuanke ; ndien ami ñkefeghe
 ndik, nyuñ ñka ñkedip talent fo ke isōñ : sese, afo eme-
 26 nyene okuo. Edi ēte esie öbörō enye, ete, Afo idiök ye ifu
 asañutom, afo ökōfiök ete, ami ñkpikpi ke ebiēt eke
 27 meñkōtōhō, nyuñ ntatañ ke ebiēt eke meñkasuanke ; afo
 akpakam esin okuk mi ke ubök mekama okuk, ndien ke
 28 ndide, ami ñkpötōñö ntak mbō okim ye udorl. Mbufo
 ebō enye talent oro ndien, enyuñ enō enye emi enyenede
 29 talent duop. Koro eyenō kpukpru owo emi enyenede,
 ndien enye eyenyene ediwak : edi owo emi minyeneke,
 30 ke eyebō enye kpa se enye enyenede. Mbufo enyuñ
 eduök asañutom emi midoroke udori ke ekim ke esien :
 do ke eritua eyet ye erita edet eyedu.

31 Edi kini Eyen owo edidide ke ubōñ Esie, ye kpukpru
 me-angel ye Enye, ndien Enye editie ke ebekpo ubōñ
 32 Esie : ndien eyebon kpukpru ekondo ke iso Esie : ndien
 Enye eyebakhare mö kiet ye eken, kpa nte emi ekpemerōñ
 33 abakharede erōñ ke ebot : ndien Enye eyenim erōñ ke
 34 ubök nasia Esie, ye ebot ke ufien. Ndien Edidem eye-
 dōhō mö ke ubök nasia Esie, ete, Edi, mbufo emi Ete Mi
 ödiōñde, edida obio emi ekenimde enō mbufo toto ke
 35 eritōñö ererimbot : koro biōñ öködōñde Mi, ndien
 mbufo enō Mi udia : itōñ akasat Mi, ndien mbufo enō
 Mi ediñwōñ-ñkpō : Ami ñkedi esen owo, ndien mbufo ēda
 36 Mi ēka ufök mbufo ; ndi iferi, ndien mbufo esine Mi ñkpō :
 Ami ñkōdōñö, ndien mbufo edi edise Mi : Ami ñkodu ke
 37 ufök-ñkpökōbi, ndien mbufo etiene Mi. Ndien nti owo
 eyebörō Enye, ete, Ōbōñ, ke ini ewe ke nyin ikokut Fi
 etiede biōñ, ndien inō Fi udia ? me nte itōñ asatde Fi,
 38 ndien inō Fi ediñwōñ-ñkpō ? Ndien ke ini ewe ke nyin
 ikokut Fi edide esen owo, ndien ida Fi ika ufök ? me iferi,
 39 ndien isine Fi ñkpō ? Ndien ke ini ewe ke nyin ikokut
 Fi ödōñöde, me ke ufök-ñkpökōbi, ndien idi idise Fi ?
 40 Ndien Edidem edibörō mö, ete, Kakpan ke ndōhō
 mbufo, nte, Adaña nte mbufo ekenamde oro enō nditō-ēte
 Mi emi kiet, kpa ata ñkpri emi, mbufo ekenam enō Mi.
 41 Ndien Enye eyedōhō mö ke ubök ufien, ete, Edianare Mi,
 mbufo emi esuñide, eduk ke nainal ikañ oro enimde enō

MATTHEW 26.

42 devil ye me-angel esie : koro biõñ òkòdõñde Mí, ndien mbufo inõñõ Mí udia : itõñ akasat Mí, ndien mbufo inõñõ
 43 Mí ediñwõñ-ñkpõ : Ami ñkedi esen owo, ndien mbufo idaha Mí ika ufök mbufo ; ñkedi iferi, ndien mbufo isineke Mí ñkpõ ; ñkòdõñõ, nyuñ nte ke ufök-ñkpökõbi, ndien
 44 mbufo idige idise Mí. Ndien mõ ñko eyebörõ Enye, ète, Òbõñ, ke ini ewe ke nyin ikokut Fí etiede biõñ, me nte itõñ asatde Fí, me nte edide esen owo, me iferi, me nte ödõñõde, me nte etiede ke ufök-ñkpökõbi, ndien inamke ñkpõ inõ Fí ?
 45 Ndien Enye eyebörõ mõ, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Adaña nte mbufo mikanamke ñkpõ inõ ata ñkpri emi
 46 kiet, mbufo ikanamke inõ Mí. Ndien mõ eyedakha êkeduk ke nsinsi ufen : edi nti owo ke nsinsi uwem.

26 EKEM ke Jesus ama eketiñ kpukpru ikõ emí ama, Enye
 2 ödöhö mbet Esie, ete, Mbufo emefiök ète ke usen iba ãma èbe passover edi, ndien ãda Eyen owo ènõ, ète, èwot ke
 3 cross. Ndien ikpõ oku, ye nyebiowo mbiobio èbono ötõ
 4 kiet ke okure aqua oku, emi ekerede Caiaphas ; eduk odu,
 5 ète, ida ñkari imum Jesus íwot. Edi mõ ödöhö ète, Êkunam ke ini usörõ, mbak ndutime edidu kotu mbiobio.
 6 Ekem kini Jesus odude ke Bethany, ke ufök Simon owo
 7 akpa-mfia oro, ñwan kiet ada otu alabaster emi aran emi òsõñde urua eti eti odude kesit, etiene Enye, ötõkhö Enye
 8 ke ibuot, nte Enye etiede ke itie-udia. Edi kini mbet Esie êkutde, mõ èyaresit, ènyuñ ödöhö ète, Eribiat-ñkpõ emi
 9 öfön ke nso ? Koro êkpekeme ndinyam *aran* emi ke
 10 ediwak okuk, ndien ènõ mubuene. Edi Jesus ke öfiökde ödöhö mõ, ete, Nsinam mbufo ènõde ñwan emi afanikõñ ?
 11 koro enye anamde eti utom ke idem Mí. Koro mbufo èmenyene mubuene ye mbufo kpukpru ini ; edi mbufo
 12 inyeneke Mí kpukpru ini. Koro ntemi enye ötõkhöde aran emi ke idem Mí, enye anam emi, ebeñe eribuk Mí.
 13 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ke ebiët ekededi eke èdi-quöröde gospel emi ke öfuri ererimbot, èyenyuñ ètiñ se ñwan emi anamde man èti enye.
 14 Ndien owo mbet duopeba oro kiet, emi ekerede Judas
 15 Iscariot, etiene ikpõ oku, ete, Nso ke mbufo ènyime ndinõ mi, ndien ami nyeda Enye nsin mbufo ke ubök ? Ndien
 16 mõ èdomo mbak silver edip ye duop ènõ enye. Ndien ötõñõde ke ini oro enye oyom usuñ nte edidade Enye esin mõ ke ubök.

MATTHEW 26.

- 17 Ekem ke akpa usen usörö uyo eke leaven miduhe, mbet
 18 ètlene Jesus, ödöhö Enye, ète, Ke möñ ke Afo oyom ete,
 18 nyin itim ñkpö inö Fi man adia passover? Ndien Enye
 ödöhö ete, Èka èkeduk ke obio ètiene owo kiet, ènyuñ ödöhö
 enye, ète, Andikpep ödöhö ete, Ini Mi ke ekpere; möñ ñim
 19 passover ke ufök fo ye mbet Mi. Ndien mbet ènam nte
 20 Jesus etemedede mö; ènyuñ ènam passover ebièt. Ekem ke
 mbubreyo Enye etie ke itie-udia ye mbet Esie duopeba;
 21 ndien nte mö èdiade, Enye ödöhö ete, Kakpan ke ndöhö
 22 mbufo, nte, owo mbufo kiet eyetap Mi. Ndien mö èfukhö
 eti eti, ènyuñ ètöñö ndidöhö Enye kiet kiet, ète, Nte edi
 23 Ami, Öböñ? Ndien Enye öbörö ete, enye emi edebide
 24 ubök esie ke usan ye Ami, kpa enye editap Mi. Eyen owo
 aka, kpa nte èkewetde èbaña Enye: edi ödödiök önö owo
 oro oto ke enye ètap Eyen owo! ökpöfön ye owo
 25 oro nte enye mikpamanake. Ndien Judas, emi atapde
 Enye, ödöhö ete, Nte edi ami, Rabbi? Enye
 26 öbörö enye, ete, Edi afo. Ndien nte mö èdiade, Jesus
 ada uyo, ödiöñ, önyuñ obuñ enye, önö mbet Esie, ete,
 27 Èbö, èta; emi edi ikpöhidem Mi. Ndien Enye ada cup,
 önyuñ ököm *Abasi*, önyuñ önö mö, ete, Mbufo kpukpru
 28 èñwöñ enye; koro emi edide iyip Mi eke ediomì, emi
 èduökde kibuo ediwak owo man èmen midiöñkpö mö
 29 èfep. Edi Ami ndöhö mbufo, nte, Ami ndiñwöñke aba
 mfri vine emi, tutu usen oro Ami ndiñwöñde enye öbufa
 ye mbufo ke obio Ète Mi.
- 30 Ndien ke mö èquöde iquö èma, mö èwörö èka ke obot
 Olive.
- 31 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Èyesin kpukpru mbufo
 èduöñö kabaña Mi ke okoneyo emi: koro èma èwet
 ète, Nyekpi ekpemeröñ, ndien otu-eröñ èyesuana.
- 32 Edi ke èma ènam Mi nset, nyebem mbufo iso ñka
 33 ke Galilee. Edi Peter ödöhö Enye, ete, Kpukpru
 owo èma èduö kabaña Fi, aml ndiduöhö ke nsi
 34 nsi. Jesus ödöhö enye, ete, Kakpan ke ndöhö fi, nte,
 Ke okoneyo emi, ke ekikö mika-ikpökke kaña, afo eyekañ
 35 Mi ikata. Peter ödöhö Enye, ete, Ñkpakpakpa ye
 Afo, ndikañke Fi. Kpukpru mö mbet ènyuñ ödöhö
 kpa ntre.
- 36 Ekem Jesus asaña ye mö edi ke ebièt emi ekerede
 Gethsemane, önyuñ ödöhö mbet Esie, ete, Mbufo ètie mi,
 37 kinl Ami ñkade ko ndiböñ akam. Ndien Enye ada Peter

MATTHEW 26.

ye nditō Zebedee iba ye Enye, önyuñ ötöñö ndifukhō,
 38 ukpōñ önyuñ öböhö Enye. Ndien Enye ödöhö mö, ete,
 Ukpōñ Mi öfukhō eti eti, koyom ndikpa : mbufo etie
 39 mi, êkpeme ye Ami. Ndien Enye aka iso esisit, öduö ke
 isōñ, okubi iso Esie, öböñ akam, ete, O Ète Mi, ama edi
 se ekemedede, yak cup emi ebe ökpōñ Mi : edi okudi nte Ami
 40 made, edi nte Afo amade. Ndien Enye etiene mbet Esie,
 okut mö ke ède, önyuñ ödöhö Peter, ete, Nso, nte mbufo
 41 ikemeke ndikpeme ye Ami ke ñkanika kiet ? Êkpeme
 önyuñ ëböñ akam, mbak mbufo ëdiduk ke idomo : ukpōñ
 42 ke onyime ke akpanikö, edi öbukidem emem. Enye
 ötöñö ntak aka udiana-akpa ini, önyuñ öböñ akam, ete, O
 Ète Mi, edieke emi mikemeke ndibe ñkpōñ Mi, iböhöke
 43 ñwöñde enye, yak edi nte Afo amade. Ndien Enye
 ötöñö ntak edi edikut mö ke èdedede, koro enyìn mö ëdobide.
 44 Ndien Enye ötöñö ntak ökpōñ mö, aka ököböñ akam
 45 öyöhö ikata, ötöñö ntak ödöhö suk ikö oro. Ndien Enye
 etiene mbet Esie, önyuñ ödöhö mö, ete, Èdediön ède idap
 èka iso kemi, önyuñ ëduök odudu : sese, ini ke ekpere,
 46 ndien ëda Eyen owo ësìn midiök owo ke ubök. Èdakha
 kenyön, ëyak nyìn ika : sese, enye emi atapde Mi ke
 ekpere.
 47 Ndien nte Enye osuk etiñde ikö kaña, sese, Judas, owo
 kiet ke duopeba, edi, aqua otu owo, emi êkamade ofut ye
 okuk-ëto, önyuñ ësaña ye enye, ëto ke ikpö oku ye nye-
 48 biowo. Ndien enye emi atapde Enye ökönö mö idiönö, ete,
 Owo eke ami nditimde Enye inua edi Enye : ëmum Enye.
 49 Ndien idaha oro enye etiene Jesus, önyuñ ödöhö Enye,
 50 ete, Mököm Fi, Rabbi ; önyuñ otim Enye inua. Ndien
 Jesus ödöhö enye, ete, Ufan, *nam* se afo edide ndinam.
 51 Ndien mö ëdi ëdorí Jesus ubök, ëmum Enye. Ndien
 sese, owo kiet kotu mö emi ëdude ye Jesus anyan ubök
 esie, osio ofut esie, önyuñ ekpi owo aqua oku, önyuñ osibe
 52 enye utöñ. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Sìn ofut fo ke
 efök esie : koro kpukpru owo emi ëmende ofut ëyekpa ke
 53 ofut. Me afo ekere ete, Ami ñkemeke ndikpe Ète Mi ubök,
 ndien Enye önö Mi angel ebe legion duopeba idaha emi ?
 54 Edisu didie ndien nte ewetde ète, ntem ke enyene ndiwörö ?
 55 Ke idaha oro Jesus ödöhö me-otu owo, ete, Nte mbufo
 ëmewöñö nte ëbinede owo ñwo ye ofut ye eto ke ubök
 ndimum Mi ? Ami ñketie ke temple ke usen ke usen
 56 ñkpep, mbufo inyuñ imumka Mi. Edi kpukpru emi

MATTHEW 27.

ōwörö, man se me-prophet ekewetde okposu. Ekem kpukpru mbet Esie ēkpōñ Enye ēfeñe.

57 Ndien mö emi emumde Jesus ēda Enye ēka ke ufök Caiaphas aqua oku, ebiēt emi me-scribe ye nyebiowo
 58 ēbonode ötö kiet. Edi Peter etiene Enye nsan nsan, osīm okure aqua oku, ōnyuñ oduk kesit, etie ye misuñutom,
 59 man okut utit. Ndien ikpö oku ye öfuri aqua esop ēyom
 60 ikö ntiense nsu ēbaña Jesus, ēte, iwot Enye; ndien mö ique owo, okposuk edi nte ediwak ntiense nsu ēdide. Ekem
 61 iba ēdi, ēnyuñ ēdöhö ēte, Owo emi ödöhö ete, Imö imekeme ndibiat temple Abasi, 'nyuñ mböp enye ke usen
 62 ita. Ndien aqua oku adakha ada, ödöhö Enye, ete, Nte Afo uböröke baba ñkpö kiet? Nso ke mö emi etiñ ēbaña
 63 Fi? Edi Jesus ododop. Ndien aqua oku ödöhö Enye, ete, Ami mowuk Fi ke Abasi emi odude uwem, nte, Afo
 64 ödöhö nyin me Afo edi Christ, Eyen Abasi. Jesus ödöhö enye, ete, Edi ntre: edi Ami ndöhö fi, nte, Ötöñöde ke ini emi, mbufo ēyekut Eyen owo etiede ke ubök nasia odudu,
 65 ōnyuñ asañade ke obubit enyōñ heaven edi. Ndien aqua oku awai edisine-ñkpö esie, ete, Enye ama osuñi: nso ntiense efen ke isuk iyoyom? sese, mbufo emekop
 66 isuñi Esie kemi: mbufo ēse didie? Mö ēbörö ēte,
 67 Enye odot mkpa. Ndien mö ēfiari Enye etap ke iso, ēnyuñ eti Enye ita: ndusuk ēnyuñ emia Enye ke ubök,
 68 eti, Tiñ prophecy nö nyin, Afo Christ: Anie amia Fi?
 69 Ekem Peter etie ke okure emi esede esien: ndien eyen-añwan kiet etiene enye, ete, Afo ñko ama odu ye Jesus
 70 eyen Galilee. Edi enye akañ kiso kpukpru mö, ete, Ami
 71 mfiökke se afo ödöhöde. Ndien ke enye ama ököwörö ke etekhe, eyen-añwan efen okut enye, ōnyuñ ödöhö mö emi edade do, ete, Owo emi ama ōnyuñ odu ye Jesus
 72 eyen Nazareth. Ndien enye ötöñö ntak akañ, ōnyuñ
 73 osuñi, ete, Ami mfiökke owo oro. Ke ekpri ini ama ekebe mö emi edade ēkpere etiene Peter, eti, Ke akpanikö afo
 74 edi owo mö kiet; koro inua fo ayararede fi. Ndien enye ötöñö ndisuñi nyuñ ntomo Abasi, ete, Ami mfiökke owo
 75 oro. Ndien idaha oro ekikö ökpök. Ndien Peter eti ikö eke Jesus öködöhöde ete, Ke ekikö mika-ikpökke kaña, afo eyekañ Mi utim ikata. Ndien enye öwörö ke añwa, atua eyet eti eti.

27 EKEM ke eyo esierede. kpukpru ikpö oku ye nye-

MATTHEW 27.

- 2 blowo obio eduk odu ebaña Jesus man ewot Enye : ndien mö eböp Enye, eda Enye eka ekeyak eno Pilate andikara.
- 3 Ndien Judas, emi akatapde Enye, kini okutde ete ema ebiom Enye ikpe, atua mkpöfiök, ada mbak silver edip
- 4 ye duop afiak edi edinö ikpö oku ye nyebiowo, ete, Ami ma nam idiönkpö nte ñkatapde iyip owo emi miduehe isop. Edi mö edöhö ete, Nyin isaña nso do ? Oro edi ikö fo.
- 5 Ndien enye öduök mbak silver ke temple, önyuñ önyön ;
- 6 ndien aka ekeyire. Ndien ikpö oku eda mbak silver, edöhö ete, Inenke ndisän mö ke unim-okuk, sia edide
- 7 urua iyip. Ndien mö ediom kiet ye kiet, önyuñ eda mö
- 8 ekedep iñwañ obot-eso, ete, ebuk isen owo kesit. Mödo ekotde iñwañ oro, ete, Iñwañ iyip, tutu osim mfin emi.
- 9 Ndien se Jeremiah prophet öködöhöde osu, ete, Mö eda mbak silver edip ye duop, eköm urua Esie eke mö enimde,
- 10 eke ndusuk nditö Israel ekömde ; önyuñ eno ke iñwañ obot-eso, ntemi Jehovah etemede mi.
- 11 Ndien Jesus ada kiso andikara : ndien andikara obup Enye, ete, Nte Afo edi Edidem Me-Jew ? Ndien Jesus
- 12 ödöhö enye, ete, Edi Ami. Ndien kini ikpö oku ye nyebiowo edoride Enye ikö, Enye iböröke baba ikö kiet.
- 13 Ndien Pilate ödöhö Enye, ete, Nte Afo ukopke adaña
- 14 ekese ñkpö emi mö etiñde edian Fi ? Ndien Enye iböröke enye baba ikö kiet : tutu esän andikara eyik eti eti.
- 15 Ndien ke ini usörö oro, andikara akam asana owo-
- 16 ñkpököbi kiet, eke otu owo emade, ayak onö mö. Ndien ke ini oro mö önyene owo-ñkpököbi kiet eke öwöröde etop,
- 17 ekere Barabbas. Ndien kini mö ebonode otö kiet, Pilate obup mö, ete, Anie ke mbufo eyom ete, ami nsana nyak nö mbufo ? Barabbas, me Jesus, emi ekerede Christ ?
- 18 Koro enye öfiökde ete, oto ke ufup ke mö ekeyak Enye eno.
- 19 Ndien nte enye etiede ke itie-ikpe, ñwan esie ödön edöhö enye, ete, Afo kunam baba ñkpö kiet ye eti owo emi : koro ma ñkut ediwak ukut ke ndap mfin emi mbaña
- 20 Enye. Ndien ikpö oku ye nyebiowo ekpe ye me-otu owo,
- 21 ete, mö ekpebeñe Barabbas, önyuñ ewot Jesus. Edi andikara öbörö mö, ete, Anie owo kotu iba oro ke mbufo eyom ete ami nsana nyak nö mbufo ? Mö ete,
- 22 Barabbas. Pilate ödöhö mö, ete, Nso ke ami ndinam ye Jesus emi ekerede Christ ? Kpukpru mö edöhö ete, Köñ
- 23 Enye ke cross. Ndien enye ödöhö ete, Ke nso, nso idiönkpö ke Enye akanam ? Edi mö edediön öñori ete,

MATTHEW 27.

- 24 **Kōñ Enye ke cross.** Edí kɪnɪ Pilate okutde ete, Imō Ikemke
 ñkpō ye mō, edi ebe oro ndutime ke oyom ndidu, enye ada
 mōñ, eyet ubök esie kiso otu owo, ete, Ami masana ke iyip
 25 eti owo emi: oro edi ikö mbufo. Ndien kpukpru mbioblo
 26 ëbörö ëte, Yak iyip Esie odoro nyin ye nditö nyin. Ndien
 enye asana Barabbas ayak önö mö: edi enye amia Jesus,
 önyuñ ayak Enye önö mö, ete, ëkōñ Enye ke cross.
- 27 Ndien mbon-ekōñ andikara ëda Jesus ëduk ke aqua ufök
 28 andikara, ënyuñ ëkot öfuri udim ëtiene Enye. Ndien
 ësio Enye edisine-ñkpö Esie, ësine Enye ididuot öföñidem.
 29 Ndien mö ëdök anyanya ñkukim ëyara Enye ke ibuoť,
 ënyuñ ënö Enye esañ ke ubök nasia; ënyuñ ëtöñö edöñ
 kiso Esie, ëbiaña Enye, ëte, Etia, Edidem Me-Jew!
 30 Ndien mö ëfiari etap ëduök Enye, ënyuñ ëda esañ oro ëmia
 31 Enye ke ibuoť. Ndien kini mö ëma ëkebiaña Enye, mö
 ësio Enye öföñidem, ënyuñ ësine Enye edisine-ñkpö Esie,
 ënyuñ ëda Enye ëka ndiwot ke cross.
- 32 Ndien nte mö ëwöröde, mö ëkut owo Cyrene kiet, emi
 ekerede Simon: mö ënyik enye etiene mö, man obiom
 33 cross Esie. Ndien kini mö ësimde ebiët emi ekerede
 34 Golgotha, oro edi, Ebiët mkpökpörö, mö ënö Enye wine
 abuaķha ye etidot öñwöñ: ndien ke Enye atabide enye,
 35 inyimeke ndiñwöñ. Ndien ke mö ëma ëkekōñ Enye ke
 cross, mö ësín aña, ëdeme edisine-ñkpö Esie kotu mö:
 36 ndien mö ëtie do ëkpeme Enye. Mö ënyuñ ëdian ñwed
 37 eridori-ikö Esie ke enyöñ ibuoť Esie, emi ëwetde ëte, EMI
 38 EDI JESUS EDIDEM ME-JEW. Mö ënyuñ ëkōñ inö iba ke
 39 cross ye Enye, kiet ke ubök nasia, kiet ke ufien. Ndien
 mö emi esañade ëbe ësak Enye, ënyuñ ënyeñe ibuoť mö,
 40 ëte, Afo emi owuride temple, önyuñ öböpdde enye ke usen
 ita, nyaña idemfo: Afo ama edi Eyen Abasi, sukhöre ke
 41 cross. Ikpö oku ye me-scribe ye nyebiowo ësak Enye
 42 kpa suk ntre, ëte, Enye akanyaña owo efen; Enye
 ikemeke ndinyaña Idemesie. Enye edi Edidem Israel;
 yak Enye ösukhøre ke cross kemi, ndien nyin iyenim Enye
 43 ke akpanikö. Enye öbuöt idem ye Abasi; yak Enye
 anyaña Enye kemi, edieke Enye amade Enye: koro
 44 Enye öködöhöde ete, Imö idi Eyen Abasi. Ndien me-inö
 ñko emi ëkeköñde ye Enye ke cross ësuene Enye kpa ntre.
 45 Ekem ötöñöde ke ñkanika itiokiet tutu osim
 46 ñkanika usukket ekim ofuk öfuri isöñ. Ekem ke ñkpö
 nte ñkanika usukket Jesus ofiori ke ökpösöñ uyo.

MATTHEW 27.

ete, Ell, Ell, lama sabachthani? oro ̄w̄or̄o ete, Abasi
 47 Mi, Abasi Mi, nsinam Afo ̄okp̄õnde Mi? Ndien ndusuk
 mö emi ̄edade do, kini mö ̄ekopde, ̄edöhö ̄ete, Owo emi ke
 48 okot Elijah. Ndien idaha oro owo mö kiet efeghe ada
 ndöbö edebi ke vinegar, owuk ke eto, ̄onö Enye ̄õnwõñ.
 49 Ndien mö efen ̄edöhö ̄ete, Yak etie; yak nyin ise me
 50 Elijah ke edi ndinyaña Enye. Ndien Jesus ̄otõñö
 51 ntak ofiori ke ̄okp̄ösõñ uyo, ayak ukpõñ Esie. Ndien
 sese, ikpeghe temple asiakha ke mbak iba ̄otõñöde ke
 enyõñ osim ke isõñ; isõñ ̄onyuñ enyek; ikpö itiat ̄enyuñ
 52 ̄esiakha; me-udi ̄enyuñ ̄ekuböre; ̄enyuñ ̄enam ediwak
 53 mokpo nti owo Abasi eke ̄ema ̄ekede ̄eset; ndien mö
 ̄ewõñö ke udi ke Enye ama eset ke mkpa, ̄eduk ke edisana
 54 obio, ̄eyarare idem ̄enö ediwak owo. Ndien centurion,
 ye mö emi ̄edude ye enye ̄ekpeme Jesus, kini mö ̄ekutde
 unyek-isõñ, ye ñkpö oro ̄enamde, ̄efeghe aqua ndik eti eti,
 55 ̄ete, Ke akpanikö Enye emi edi Eyen Abasi. Ndien
 ediwak iban ̄eda nsan nsan ̄ese, emi ̄eketienede Jesus ̄eto
 56 ke Galilee, ̄enam ñkpö ̄enö Enye: Mary Magdalene, ye
 Mary eka James ye Joseph, ye eka nditö Zebedee ̄edu
 kotu mö.

57 Ndien ke osimde mbubreyo, owo inyene kiet eke otode
 ke Arimathæa edi, ekere Joseph, emi idemesie edide
 58 owo mbet Jesus: owo emi etiene Pilate ekebeñe okpo
 59 Jesus. Ndien Pilate ̄edöhö ete, ̄enö enye. Ndien Joseph
 60 ada okpo, ̄onyuñ awañ enye ke edisana ̄ofõñ linen, onim
 ke ̄obufa udi esiemö, eke enye okotibide ke itiat: ̄onyuñ
 akpat akamba itiat eberi ke inua udi, ndien ̄onyõñ.
 61 Edi Mary Magdalene odu do, ye Mary eken, ̄etie ̄esak
 iso ̄ese udi.

62 Ndien mkpõñ, emi etienede usen erinam ñkpö mbeñe,
 63 ikpö oku ye Me-Pharisee ̄ebono ke ̄otö Pilate, ̄edöhö enye,
 ̄ete, ̄Obõñ, nyin imeti nte owo abiaña oro, kini Enye odude
 uwem, ̄öködöhöde ete, Imö lyeset ke usen ita ̄ema ̄ebe.
 64 Wuk ndien ete ̄etim ̄ekpeme udi tutu osim ̄oyöhö usen ita,
 mbak mbet Esie ̄edidi ̄ediyip Enye, ̄enyuñ ̄edöhö ̄ete,
 Enye ama eset ke mkpa: ndien ukperedem abiaña eye-
 65 diök akan mbemiso. Pilate ̄edöhö mö, ete, Mbufo ̄em-
 enyene mbon ukpeme: mbufo ̄eka, ̄enyuñ ̄ekpeme enye
 66 adaña nte ̄ekemedede. Ndien mö ̄eka, ̄enam ̄etim ̄ekpeme
 udi, ̄enim ̄idiõñö ke itiat, mbon ukpeme ̄enyuñ ̄edu ye mö.

MATTHEW 28.

- 28** Ke utit sabbath kadañemi eyo otõñõde ndisiere ke
 akpa usen urua, Mary Magdalene ye Mary eken edi ndise
 2 udi. Ndien sese, aqua unyek-isõñ odu; koro angel
 Jehovah otode ke heaven õsukhöre edi edikpat itiat efep,
 3 õnyuñ etie kesit. Iso esie etie nte emineñ-mineñ, edisine-
 4 ñkpõ esie õnyuñ edi afia nte snow: ndien ndik esie esin
 mbon-ukpeme enyek, enyuñ ekabare etie nte mekpa-
 5 mkpa. Ndien angel ödöhö iban, ete, Mbufo ekufeghe
 ndik: koro möfiök nte mbufo ke eyom Jesus, emi
 6 ekewotde ke cross. Enye iduhe mi; koro Enye ama
 eset nte Enye öködöhöde. Edi edise ebiët emi Obõñ
 7 akanade. Mbufo enyuñ ewara eka ekedöhö mbet Esie,
 ete, Enye ama eset ke mkpa; ndien sese, Enye ebem
 mbufo iso aka ke Galilee; do ke mbufo edikut Enye:
 8 sese, ami ma ndöhö mbufo. Ndien mö ekpõñ udi ke
 ndik ye aqua idara, enyuñ efeghe edi ndisian mbet Esie.
 9 Ndien sese, Jesus osobo ye mö, ete, Mököm mbufo. Ndien
 mö edi edimum Enye ukot, enyuñ etuak ibuot enõ Enye.
 10 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ekufeghe ndik: eka ekedöhö
 nditö-ete Mi, ete, mö enyõñ eka ke Galilee, ndien mö
 eyekut Mi do.
 11 Ekem nte mö esañade eka, sese, ndusuk mbon-ukpeme
 eduk ke obio, ödöhö ikpõ oku kpukpru ñkpõ eke ewöröde.
 12 Ndien ke mö ema ekebono ye nyebiowo, enyuñ ekere, mö
 13 enõ mbon-ekõñ ediwak okuk, ete, Mbufo ödöhö ete, Mbet
 Esie ekedi ke okoneyo ediyip Enye ke mimõ idede idap.
 14 Ndien ñkpõ emi ama osim utõñ andikara, iyekpe ye enye,
 15 isio mbufo ke afanikõñ. Ndien mö ebõ okuk, enam nte
 etemedede mö: ndien ikõ emi asuana kotu Me-Jew tutu
 osim mfin emi.
 16 Edi mbet duopekiet eka ke Galilee, ke obot oro Jesus
 17 okonimde onõ mö. Ndien kini mö ekutde Enye, mö
 18 etuak ibuot enõ Enye: edi ndusuk eyik. Ndien Jesus
 etiene mö ödöhö mö, ete, Ema enõ Mi ofuri odudu ke
 19 heaven ye ke isõñ. Mbufo eka ndien ekenam kpukpru
 ekondo edi mbet Mi, enim mö baptism ke enyĩñ Ete ye
 20 Eyen ye Edisana Spirit: enyuñ ekpep mö enam kpukpru
 ñkpõ ekededi eke Ami ñketemedede mbufo: ndien sese,
 Ami ndodu ye mbufo kpukpru usen, tutu osim akpatre
 ererimbot.

MARK 1.

GOSPEL MARK.

- 1 ERITÖÑÖ gospel Jesus Christ, Eyen Abasi.
- 2 Kpa nte ewetde ke Isaiah prophet, ete,
Sese, Ami mödön isunutom Mi ebem Fi iso,
Emi edidiönde usuñ Fo ;
- 3 Uyo andifiori ke desert, ete,
Mbufo ediöñ usuñ Jehovah,
Èneñere ökpöusuñ Esie ;
- 4 John ekedi, onim baptism ke desert, önyuñ öquörö
- 5 baptism erikabare esit man efen midiöñkpö. Ndien öfuri adaña Judæa, ye kpukpru mbiobio Jerusalem ewöñö etiene enye ; ndien enye onim mö baptism ke akpa
- 6 Jordan, emi enyimedede midiöñkpö mö. Ndien John esine edisine-ñkpö idet camel, önyuñ öböbö mböbö ikpa ke isin esie, önyuñ ata ñkukuñkpöyöriyö ye aran ökwök
- 7 iköt. Ndien enye öquörö ete, Enye emi enyenede odudu akan mi ke etiene mi ke edem, emi ami mendotke ndi-
- 8 nukhö ntat uruk ikpa-ukot Esie. Ami ñkada möñ nım mbufo baptism ; edi Enye eyeda Edisana Spirit onim mbufo baptism.
- 9 Ekem ke musen oro, Jesus oto ke Nazareth ke Galilee,
- 10 ndien John onim Enye baptism ke akpa Jordan. Ndien kpa idaha oro Enye öwöröde ke möñ ödök, Enye okut enyöñ abakhare, Spirit önyuñ ösukhöre nte ibiom ösörö
- 11 Enye ke idem : ndien uyo oto ke enyöñ, ödöhö ete, Afo edi edima Eyen Mi, emi enemde Mi esit.
- 12 Ndien idaha oro Spirit esin Enye aka ke desert.
- 13 Ndien Enye odu ke desert usen aba, Satan önyuñ odomo Enye ; ndien Enye odu ye munam iköt ; me-angel enyuñ edi edinam ñkpö enö Enye.
- 14 Ndien ke ema ekeköbi John, Jesus aka ke Galilee,
- 15 önyuñ öquörö gospel Abasi, ete, Ini ekem, obio Abasi önyuñ ekpere : mbufo ekabare esit, enyuñ enim gospel ke akpanikö.
- 16 Ndien nte Enye asañade ke mben inyañ Galilee, Enye okut Simon ye Andrew eyen-eka Simon eduöñöde iyire
- 17 ke inyañ : koro mö edide mekö-iyak. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Etiene Mi, ndien Ami nyenam mbufo edi
- 18 mekö-owo. Ndien idaha oro mö ökpöñ iyire, enyuñ

MARK 1.

19 ètiene Enye. Ndien nte Enye akade iso esisit, Enye okut James eyen Zebedee, ye John eyen-eka esie, mö ñko
20 ènyuñ èdu ke ubom, ke èdiöñ iyire mö. Ndien idaha oro Enye okot mö : ndien mö èkpöñ Zebedee ète mö ke ubom ye menam-utom eke èkpede utom, ènyuñ ètiene Enye.

21 Ndien mö èduk ke Capernaum ; ndien idaha oro ke
22 sabbath Enye oduk ke synagogue önyuñ eke ep. Ndien erikpep Esie enyene mö ndyö : koro Enye èkpepde mö nte owo emi enyenede nsöñ-uyo, idige nte me-scribe.

23 Ndien ndo ndo oro owo emi enyenede edidekhe spirit odu
24 ke synagogue mö ; ndien enye ofiori ete, Nyin isaña nso ye Afo, Jesus eyen Nazareth ? nte Afo emedi ndisobo nyin ? Mödiöñö Fi nte Afo edide, Edisana *Eyen* Abasi.

25 Ndien Jesus asua önö enye, ete, Dop inua fo, nyuñ wörö
26 enye ke idem. Ndien edidekhe spirit awai enye, ofiori ke ökpösöñ uyo, önyuñ öwörö enye ke idem. Ndien idem akpa mö kpukpru, esin mö èbup kiet eken, ète, Nso ñkpö edi emi ? Öbufa ikö ! Ke nsöñ-uyo ke Enye owuk kpa
28 me-edidekhe spirit, ndien mö èkop uyo Esie. Ndien idaha oro etop Esie asuana ke kpukpru ebiët ke öfuri Galilee akan okuk.

29 Ndien idaha oro kini mö èwöröde ke synagogue, mö,
30 ye James ye John, èduk ke ufök Simon ye Andrew. Ndien eka ñwan Simon anana ödöñö ufiop-idem ; ndien idaha
31 oro mö èdöhö Enye èbaña enye : ndien Enye edi edimum enye ke ubök, emenere enye ; ndien ufiop-idem ökpöñ enye, enye önyuñ anam ñkpö önö mö.

32 Ndien ke mbubreyo, kini utin ama okosop, mö èda
kpukpru mbon udöñö, ye mö emi enyenede demon,
33 ètiene Enye. Ndien öfuri obio èkebono ötö kiet ke enyin usuñ. Ndien Enye anam ediwak owo emi ödöñöde nsio nsio udöñö èkop idem, önyuñ ebin ediwak demon ; Enye inyuñ iyakke me-demon ètĩn ikö, koro mö èdiöñöde Enye.

35 Ndien ke ñkim-ñwaña usenubök, Enye adakha kenyöñ
36 öwörö, önyuñ aka ke ebiët desert, ököböñ akam do. Ndien
37 Simon ye mö emi èdude ye enye èbine Enye ; ndien mö èkut Enye, ènyuñ èdöhö Enye, ète, Kpukpru owo ke
38 èyom Fi. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Yak nyin ika ke ebiët eñwen inyuñ iduk ke me-obio emi èdude ke iso, man ñquörö ikö do ñko ; koro kabaña ñkpö emi

MARK 2.

39 ke Ami ñwörö ndi. Ndien Enye asaña oduk ke me-synagogue mö ke öfuri Galilee, öquörö, önyuñ ebìn me-demon.

40 Ndien owo akpa-mfia etiene Enye, ekpe Enye ubök, önyuñ ötöñö edöñ önö Enye, ete, Afo ama onyime, Afo
41 emekeme ndinam mi nsana. Ndien mböm anam Enye, Enye önyuñ anyan ubök Esie otuk enye, ete, Monyime :
42 sana. Ndien idaha oro akpa-mfia ökpöñ enye, önyuñ
43 enam enye asana. Ndien Enye ösöñö owuk enye, ndien
44 idaha oro ödöhö enye önyöñ, önyuñ ödöhö enye, ete, Kpeme kutiñ baba ikö kiet unö ndomo owo kiet : edi nyöñ okuo, kowut oku idemfo, nyuñ wa se Moses eketemedede ke
45 uwa edinam fi asana, ete, edi ikö ntiense önö mö. Edi enye öwörö, ötöñö ndiquörö ñkpö oro eti eti, 'nyuñ nsuan ikö oro, oto ke oro Jesus ikemeke aba ndiduk ke obio añwa añwa, edi Enye odu ke edem desert : ndien mö èto ke kpukpru edem ètiene Enye.

2 EKEM ke ndusuk usen ëma ëkebe Enye ötöñö ntak oduk ke Capernaum, ndien etop asuana, ete, Enye odu ke ufök.
2 Ndien ediwak owo ëbono ötö kiet, adaña nte ufañ mikemke mö, kpa ke enyìn usuñ ufök : ndien Enye öquörö ikö önö mö.
3 Ndien eda owo emi ödöñöde akpa-ubeñ ètiene Enye, emi
4 owo inañ ëmende. Ndien ke mö mikemeke ndikpere Enye kabaña otu owo, mö ëkuböre ököm ufök ke ebiët eke Enye odude : ndien ke mö ëma ëketibi odudu, mö ësukh-
5 öre mkpana eke owo emi ödöñöde akpa-ubeñ anade. Ndien Jesus, ke okutde mbuötidem mö, ödöhö owo emi ödöñöde
6 akpa-ubeñ, ete, Eyen, ëmefen midiöñkpö fo. Edi ndusuk
7 me-scribe ètie do, ëkere ke esit mö, ète, Nsinam owo emi ödöhöde ntem ? Enye ke osuñi : anie ekeme ndifen
8 midiöñkpö ke miböhöke kiet, kpa Abasi ? Ndien idaha oro Jesus, ke öfiökde ke esit Esie, ete, mö ëkere ntre ke esit mö, ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo ëkerede oruk
9 ekikere emi ke esit mbufo ? Ewe emem akan, ndidöhö owo akpa-ubeñ, ete, Emenefen midiöñkpö fo ; me ndidöhö ete,
10 Dakha kenyöñ, men mkpana fo, saña ? Edi man mbufo ëfiök ète, Eyen owo emenyene odudu ndidahado ke midiöñ-
11 kpö ke isöñ (enye ödöhö owo akpa-ubeñ, ete), Ami mödöhö fi, nte, Dakha kenyöñ, men mkpana fo, nyuñ nyöñ ke ufök
12 fo. Ndien enye adakha kenyöñ, emen mkpana esie idaha oro, önyuñ öwörö kiso kpukpru mö ; esin idem akpa

MARK 2.

- kpukpru mö, mö ënyuñ ëtoro Abasi, ëte, Akananam nyin ique oruk ñkpo emi.
- 13 Ndien Enye ötöñö ntak öwörö önyuñ asaña ke mben inyañ ; ndien öfuri otu owo ëtiene Enye, ndien Enye
- 14 ekpep mö. Ndien nte Enye asañade ebe, Enye okut Levi *eyen* Alphæus etiede ke itie emi ënöde utomo, önyuñ ödöhö enye, ete, Tiene Mi. Ndien enye adakha kenyöñ
- 15 etiene Enye. Ekem Enye eketie ke itie-udia ke ufök esie, ndien ediwak me-publican ye midiök owo ëtie ye Jesus ye mbet Esie : koro mö ëdide ediwak, mö ënyuñ
- 16 ëtiene Enye. Ndien me-scribe kotu Me-Pharisee, kini mö ëkutde ëte, Enye adia ñkpo ye me-publican ye midiök owo, ëdöhö mbet Esie, ëte, Enye adia ñkpo önyuñ öñwöñ
- 17 ye me-publican ye midiök owo. Ndien adañemi Jesus okopde, Enye ödöhö mö, ete, Mö emi ëkopde idem iyomke abia-ibök, edi mö emi ëdöñöde : Ami ñkedige ndikot nti owo, edi midiök owo.
- 18 Ndien mbet John ye Me-Pharisee ke ëtre udia : ndien mö ëtiene Enye ënyuñ ëdöhö Enye, ëte, Nsinam mbet John ye
- 19 mbet Me-Pharisee ëtrede udia, edi mbet Fo itreke ? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Nte nditö ufök-ndö ëkeme nditre udia, kini ödö-ndö odude ye mö ? adaña ini nte ödö-ndö
- 20 odude ye mö, mö ikemeke nditre udia. Edi musen eyedi, eke ëdiböde mö ödö-ndö, ndien mö ëyetre udia ke usen oro.
- 21 Baba owo kiet idaha ubak öbufa öföñ ikim idian ke akani öföñidem : amanam ntre, se ökpödiöñde enye awai enye,
- 22 öbufa awai akani, ndien anam odudu añwaña akan. Baba owo kiet inyuñ isinke öbufa wine ke ñkani ikpa : ëma ënam ntre, wine asiak ikpa, önyuñ öduökhö atak, ndien ikpa ñko ëbiara : edi *ësin* öbufa wine ke mbufa ikpa.
- 23 Ekem Enye asaña ebe ke iñwañ ibokpot ke sabbath ; ndien mbet Esie ötöñö ndikibi ibokpot, nte mö ësañade.
- 24 Ndien Me-Pharisee ödöhö Enye, ëte, Sese, ke nso ke mö
- 25 ënam ñkpo eke minenke ke sabbath ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte akanam mbufo ikotke ke ñwed se David akanamde, kini enye odude ke nan-enyin, biöñ
- 26 önyuñ ödöñde enye, ye mö emi ëdude ye enye ? Nte enye odukde ke ufök Abasi ke eyo Abiathar aqua oku, önyuñ atade uyo-iso, eke minenke owo ata ke miböhöke
- 27 me-oku, önyuñ önö mö emi ëdude ye enye ñko ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ekenam sabbath ënö owo, inamke
- 28 owo inö sabbath : oto oro Eyen owo edi öböñ sabbath ñko.

MARK 3.

3 NDIEN Enye ötöñö ntak oduk ke synagogue ; ndien owo
2 emi ubök esie akpade odu do. Ndien mö êkpeme Enye, me
Enye eyenam udöñö okure owo oro ke sabbath ; man mö
3 êkpedori Enye ikö. Ndien Enye ödöhö owo emi ubök esie
4 akpade, ete, Wörö, da. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte
enen ndinam eti ñkpo ke sabbath, me idiök ? ndinyaña
5 uwem owo, me ndiwot ? Edi mö ëdodop. Ndien kini
Enye öwöñörede enyîn ese mö ke iyaresit, koro nsöñesit mö
anamde Enye mfukhö, Enye ödöhö owo oro, ete, Nyan
ubök fo. Ndien enye anyan : ndien ubök esie akabare
6 öfön. Ndien Me-Pharisee ëwöñö ndo ndo oro ëdiomi ye
Me-Herodian ëbaña Enye, nte ëdiwotde Enye.
7 Ndien Jesus adakha ye mbet Esie aka ke inyañ : ndien
8 ata ekese owo ëto ke Galilee ëbine Enye : ndien ata ekese
owo, ke êkopde ikpö ñkpo eke Enye anamde, ëto ke Judæa
ye ke Jerusalem, ye ke Idumæa, ye ke edem Jordan oko, ye
9 ke Tyre ye Sidon, ëtiene Enye. Ndien Enye ödöhö mbet
Esie, ete, Èda ekpri ubom ebet Imö kabaña otu owo,
10 mbak mö ëdibere Imö : koro Enye ama akanam udöñö
okure ediwak owo ; adaña nte kpukpru owo emi ënyenede
11 udöñö ëberede Enye man ëtuk Enye. Ndien medidekhe
spirit, kini mö êkutde Enye, ëduö Enye kiso, ënyuñ
12 ëfiori ëte, Afo edi Eyen Abasi. Ndien Enye ösöñö owuk
mö, ete, êkuyarare Imö.
13 Ndien Enye ödök ke obot, önyuñ okot mö emi Enye
14 oyomde ëtiene Enye : ndien mö ëtiene Enye. Ndien
Enye onim owo duopeba, man mö ëdu ye Enye, man
15 Enye ökpödöñ mö ëka ëkequörö ikö, ënyuñ ënyene
16 odudu ndibin me-demon : ndien Enye odori Simon enyîn
17 Peter : önyuñ odori James *eyen* Zebedee ye John eyen-
eka James enyîn Boanerges, oro edi, Nditö obuma :
18 Andrew, ye Philip, ye Bartholomew, ye Matthew, ye
Thomas, ye James *eyen* Alphæus, ye Thaddæus, ye Simon
19 emi edide zealot, ye Judas Iscariot, emi önyuñ atapde
Enye.
20 Ndien Enye oduk ufök kiet. Ndien otu owo ëtöñö
ntak ëbono ötö kiet, adaña nte mö mikemeke ndidia udia.
21 Ndien kini me-oruk Esie êkopde, mö ëwöñö ndimum Enye :
22 koro mö ëdöhöde ëte, Ibuot öböhö Enye. Ndien me-
scribe emi ëtode ke Jerusalem ësukhöre ëdi, ëdidöhö ëte,
Enye enyene Beelzebub, ñko, Oto ke öböñ me-demon ke
23 Enye ebîn me-demon. Ndien Enye okot mö ëtiene

MARK 4.

Enye, önyuñ otop me-ñke önö mö, ete, Satan edikeme
24 didie ndibin Satan? Ndien idut ama abakhare
25 idemesie, idut oro ikemeke ndisöñö nda. Ndien ufök
ama abakhare idemesie, ufök oro idikemeke ndisöñö nda.
26 Ndien Satan ama adakha kenyöñ añwana ye idemesie,
önyuñ abakhare, enye ikemeke ndisöñö nda, edi enyene
27 utit. Edi baba owo kiet ikemeke ndiduk ke ufök ökpösöñ
owo ñkabiät ñkpö esie, ke mibemke iso iböp ökpösöñ
28 owo oro, ndien enye edibiat ñkpö ufök esie. Kakpan ke
ndöhö mbufo, nte, eyedahado ënö nditö owo ke kpukpru
29 ndudue mö, ye isuñi ekededi eke mö ëdisuñide: edi
ididahakedo ke nsinsi inö enye emi edisuñide Edisana
30 Spirit, edi enye enyene ubiom-ikpe nsinsi idiönkpö:
koro mö ëdöhöde ëte, Enye enyene edidekhe spirit.
31 Ndien eka Esie ye nditö-eka Esie ëdi, ënyuñ ëda nsan
32 nsan, ëdöñ ëkot Enye. Ndien otu owo ëtie ëkan Enye
ëkuk; ndien mö ëdöhö Enye, ëte, Sese, uka ye nditö-
33 uka ke ëda nsan nsan ëyom Fi. Ndien Enye öbörö mö,
34 ete, Anie edi eka Mi ye nditö-eka Mi? Ndien Enye öwöñöre
enyin ese mö emi ëtiede ëkan Enye ëkuk, ete, Sese, eka
35 Mi ye nditö-eka Mi! Koro owo ekededi eke edinamde se
Abasi amade, kpa enye edi eyen-eka Mi eren, ye eyen-eka
Mi añwan, ye eka Mi.

4 **NDIEN** Enye ötöñö ntak ötöñö ndikpep ikö ke mben
aqua inyañ. Ndien ata ekese owo ëdi ëdibono ye Enye,
ntem Enye oduk ke ubom, etie ke inyañ; ndien öfuri otu
2 owo ëda ke öbot ke mben inyañ. Ndien Enye ekpep mö
ediwak ñkpö ke ñke, önyuñ ödöhö mö ke erikpep Esie,
3 ete, Mbufo ëkop: Sese, asuan mkpasip aka ndisuan:
4 ndien nte enye asuande, ndusuk mkpasip ëduöñö ke mben-
5 usuñ, ndien me-inuen ëdi ëdita mö. Ndien efen ëduöñö
ke ebiët eke itiat odude kidak, eke mö minyeneke ediwak
ntan; ndien idaha oro mö ëtibe, koro ntan mö mituñöke:
6 ndien kini eyo ösöñde, öföp mö; ndien koro mö minyeneke
7 öruñ, mö ëyemere. Ndien efen ëduöñö ke iköt ndien
iköt oro ököri ofuk mö, ndien mö iñwomke mfri.
8 Ndien efen ëduöñö ke eti isöñ, ëñwom mfri, eke otibede
önyuñ ökörider; ndusuk ëñwom edip ye duop, ndusuk
9 ata, ndusuk ikie. Ndien Enye ödöhö ete, Enye emi
enyenede utöñ ndikop, yak okop.
10 Ndien kini Enye etiede ikpöñ, mö emi ëdude ye

MARK 4.

- Enye, ye *mbet* duopeba ebup Enye ebaña me-ñke oro.
- 11 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Enö mbufo *ndifiök* ndibe ñkpö obio Abasi : edi ye mö emi edude nsan nsan, etiñ kpukpru
- 12 ñkpö ke ñke : man ke erise mö ese, ekunyuñ ekut ; ye ke erikop mö ekop, ekunyuñ etim efiök ; mbak mö edi-
- 13 kabare, ndien efen enö mö. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte mbufo ifiökke ñke emi ? ndien didie ke mbufo
- 14 edifiök kpukpru ñke ? Asuan mkpasip asuan ikö. Ndien
- 15 memö emi edi mö oro ke mben-usuñ, ebiët eke esuande ikö ; ndien kini mö ekopde, idaha oro Satan edi, editañ ikö
- 16 eke esuande ke esit mö efep. Ndien memö emi ñko edi mö eke esuande ke ebiët eke itiat odude kidak, emi, kadañemi ekopde ikö, idaha oro enyime enye ke
- 17 idaresit ; ndien mö inyeneke öruñ ke idemmö, edi ebigi ke ini ; ekem kini afaniköñ ye isin-enyìn etibede kabaña
- 18 ikö, idaha oro mö eduö. Ndien efen edi mö emi esuande kuföt iköt ; memö emi edi mö oro ekopde
- 19 ikö, ndien ekikere ererimbot, ye abiaña inyene, ye me-itöñ ñkpö eñwen eduk, efuk ikö, ndien enye in-
- 20 womke mfri. Ndien memö emi edi mö eke esuande ke eti isöñ ; kpa mö emi ekopde ikö, enyuñ enyimedede, enyuñ eñwomde mfri, ndusuk eñwom edip ye duop, ndusuk ata, ndusuk ikie.
- 21 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte eda utuenikañ edi man enim enye kidak abañ, me kidak mkpana ? nte idige man
- 22 ewuk ke uwuk-utuenikañ ? Koro baba ñkpö kiet midibeke, iböhöke man eyarare enye ; minyuñ ifukhöke, iböhöke
- 23 man öwörö ke uñwana. Owo ekededi ama enyene utöñ
- 24 ndikop, yak enye okop. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo etiñ enyìn ekpeme se mbufo ekopde : ke idomo eke mbufo edomode, ke edidomo enö mbufo : eyenyuñ ekörö
- 25 enö mbufo. Koro owo ekededi eke enyenede, ke edinö enye : ndien owo ekededi eke minyeneke, ke edibö enye kpa se enye enyenede.
- 26 Ndien Enye ödöhö ete, Obio Abasi ebiët nte owo akpa-
- 27 suande mkpasip ke isöñ ; ndien ede idap önyuñ adakha kenyöñ ke okoneyo ye ke uwemeyo, ndien mkpasip otibe
- 28 önyuñ ököri, enye ifiökke usuñ. Isöñ oñwom mfri ke idemesie ; ke akpa iköñ, ndien mfri, ndien idem
- 29 ibokpot. Edi kadañemi mfri ekemde, idaha oro enye esin ofut, koro ini ukpeñe ekemde.
- 30 Ndien Enye ödöhö ete, Nyin idida nso idomo obio Abasi ?

MARK 5.

31 me nso oruk ñke ke nyin iditop man iyarare enye ? Enye ebiët mkpasip mustard kiet, emi, kini etöde enye ke isöñ, okposuk edi nte ekpride akan kpukpru mkpasip emi
 32 ödude ke isöñ, kadañemi etöde enye, ököri, akabare okpon akan kpukpru mbiët, önyuñ asiakha ikpö ñkök ; eke me-
 inuen enyöñ ekemedede ndisörö ke mfut esie.

33 Ndien ke ediwak ñke emi etiede ntem ke Enye etiñ
 34 ikö önö mö, nte mö ekemedede ndikop : ndien midige ke ñke Enye itiñke baba ikö kiet inö mö : edi Enye asiak kpukpru ñkpö önö mbet Esiemö ke idemmö ikpöñ.

35 Ndien ke mbubreyo usen oro, Enye ödöhö mö, ete,
 36 Yak nyin ibe ika ke edem oko. Ndien ke mö ekpöñde otu owo, mö äda Enye, kpa nte Enye etiede, ke ubom.

37 Me-ubom efen änyuñ ädu ye Enye. Ndien aqua oyobio otibe, ndien mbufut möñ äduk kesit ubom, ndien möñ

38 öyöhö ke ubom idaha oro. Ndien Enye ke Idemesie odu ke etak ubom, ede idap ke udoribuot : ndien mö ädemere Enye, änyuñ ädöhö Enye, äte, Andikpep, Nte Afo

39 ukereke ete nyin imatak ? Ndien Enye edemere, asua önö ofim, önyuñ ödöhö inyañ, ete, Sukhö, na suñ. Ndien

40 ofim ösukhö, möñ önyuñ ana suñ-ñ. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo äfeghede ndik ? Nte mbufo

41 inyeneke kaña mbuötidem ? Ndien mö äfeghe ndik eti eti, änyuñ ädöhö kiet äken, äte, Anie naña edi emi, eke idem ofim ye inyañ äkopde uyo Esie ?

5 NDIEN mö äka ke edem inyañ oko, äduk ke idut Me-

2 Gerasene. Ndien ke Enye öwöröde ke ubom, idaha

3 oro owo kiet, emi enyenede edidekhe spirit, oto ke me-udi edisobo ye Enye, emi ebiët iduñ esie edide me-udi : ndien baba owo kiet ikemeke ndiböp enye aba, ekpedi ke idem

4 ñkpököbi ; koro äkam äwakde ndiköbi enye ke ebuka ye ñkpököbi, ndien enye okibi ñkpököbi ke idem esie efep, önyuñ obuñ ebuka mbio mbio : ndien baba owo kiet

5 inyeneke odudu ndinam enye etie suñ. Ndien kpukpru ini, ke okoneyo ye ke uwemeyo, enye odu ke me-udi ye

6 ke ikpö obot, ke ofiori önyuñ ekpeñe idem ke itiat. Ndien kini enye adade nsan nsan okut Jesus, enye efeghe etiene

7 Enye, atuak ibuot önö Enye ; önyuñ ofiori ke ökpösöñ uyo, ete, Ami nsaña nso ye Afo, Jesus, Eyen Abasi Ibom ?

8 Mösoñ uyo ndöhö Fi ke enyiñ Abasi, nte, Kudutukhö mi. Koro Enye öködöhöde enye, ete, Afo edidekhe spirit,

MARK 5.

- 9 wörö owo oro ke idem. Ndien Enye obup enye, ete, Enyiñ fo ekere didie? Ndien enye öbörö Enye, ete,
- 10 Enyiñ mi ekere Legion; koro nyin iwakde. Ndien enye
- 11 ösöñö ebeñe ete, okubin mimö efep ke idut oro. Ndien
- 12 akamba otu edi edu do edia ñkpö ke ñkañ obot. Ndien
- mö ekpe Enye ubök, ete, Döhö nyin ibine me-edi, man
- 13 iduk mö ke idem. Ndien Enye onyime. Ndien medi-
- dekhe spirit ewöñö enyuñ eka ekeduk ke edi: ndien otu
- edi, ñkpö nte thousand iba, ebumere efeñe esukhöre ke
- 14 ebedeñ eduöñö ke inyañ; enyuñ ekpaña ke möñ. Ndien
- mö emi ebökde mö efeñe, enyuñ ebuk ke obio ye ke inwañ.
- 15 Ndien mö ewöñö edi ndise se itibede. Ndien mö etiene
- Jesus, ekut enye emi ekenyenede demon, nte esinede öföñ-
- idem etie, önyuñ enyene ibuot, kpa enye emi ekenyenede
- 16 legion: ndien mö efeghe ndik. Ndien mö emi ekutde
- ebuk enö mö nte ököwöröde önö enye emi ekenyenede
- 17 me-demon, ye se abañade me-edi. Ndien mö etöñö
- ndikpe Enye ubök, ete, adakha ke obio mimö önyöñ.
- 18 Ndien nte Enye edierede ke ubom, owo emi ekenyenede
- 19 me-demon ekpe enye ubök, ete, ayak imö idu ye Enye. Edi
- Enye inyimeke inö enye, edi ödöhö enye, ete, Nyöñ ke
- ufök fo, tiene oruk fo, nyuñ döhö mö ikpö ñkpö eke Öböñ
- akanamde önö fi, nte Enye ökönyuñ atuade fi mböm.
- 20 Ndien enye önyöñ, önyuñ ötöñö ndiquörö ke Decapolis
- ikpö ñkpö eke Jesus akanamde önö enye: ndien idem
- akpa kpukpru owo.
- 21 Ndien ke Jesus ama ökötöñö ntak ebe *inyañ* ke ubom
- osim edem eken, aqua otu owo etiene Enye: ndien Enye
- 22 odu ke mben inyañ. Ndien öböñ synagogue kiet, emi
- ekerede Jairus, edi; ndien ke okutde Enye, öduö Enye ke
- 23 ukot, önyuñ ösöñö ekpe Enye ubök, ete, Ekpri eyen-
- añwan mi ekpere mkpa: *mekpe Fi ubök*, nte, Afo edi
- edidori enye ubök Fo, man enye okop nsöñidem, önyuñ
- 24 odu uwem. Ndien Enye etiene enye; ndien ata ekese
- owo etiene Enye, enyuñ ebere Enye.
- 25 Ndien ñwan kiet, emi öködöñöde eriwörö iyip ke isua
- 26 duopeba, emi ama ökönyuñ okut ediwak ñkpö ke ubök
- ediwak mbia-ibök, önyuñ öduök kpukpru se enye enyenede,
- ndien ikopke idem baba esisit, edi utu ke oro ödödiön
- 27 ödiök aka iso, ke enye okopde ñkpö abaña Jesus, etiene
- Enye ke edem ke otu owo, önyuñ otuk öföñidem Esie.
- 28 Koro enye ödöhöde ete, Ma ntuk ekpedi öföñidem Esie,

MARK 6.

29 nyekop nsöñidem. Ndien idaha oro eriwörö iyip esie
 osibe; enye önyuñ okop ke idemesie ete, ke enam
 30 udöñö esie okure. Ndien idaha oro Jesus öfiök ke
 Idemesie, ete, odudu öwörö Imö ke idem, öwöñöre
 idem ke otu owo, önyuñ obup ete, Anie owo otuk
 31 öföñidem Mi? Ndien mbet Esie ebörö Enye, ete, Afo
 omokut nte otu owo eberede Fi, ndien Afo ödöhö ete,
 32 Anie otuk Mi? Ndien Enye öwöñöre enyìn Esie man
 33 ese ñwan eke akanamde ñkpö emi. Edi ñwan oro, ke
 öfiökde se ekenamde ye enye, edi ke ndik ye nyek-idem,
 ediduö Enye ke iso, önyuñ ödöhö Enye öfuri akpanikö.
 34 Ndien Enye ödöhö enye, ete, Eyen-añwan Mi, mbuötidem
 fo ama anyaña fi; ka ke emem, udöñö önyuñ okure fi.
 35 Ke Enye osuk etінде ikö, owo eto ke ufök öböñsynagogue,
 ete, Eyen-añwan fo ama akpa: nsinam afo osuk ököböde
 36 Andikpep? Edi Jesus ikereke ikö eke ödöhöde, *edi*
 ödöhö öböñ synagogue, ete, Kufeghe, kam nım ke ak-
 37 panikö. Ndien Enye iyakke baba owo kiet etiene Enye,
 iböhöke Peter, ye James, ye John, eyen-eka James.
 38 Ndien mö edi ke ufök öböñ synagogue; okut ndutıme,
 39 ye ediwak owo etuañade enyuñ esemedede ökpösöñ. Ndien
 ke Enye ama okoduk, Enye ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo
 enamde ndutıme enyuñ etuañade? eyen ikpaha, edi edede.
 40 Ndien mö esak Enye. Edi Enye, ke ama akanam kpukpru
 mö ewöñö, ada ete ye eka eyenöwöñ ye mö emi edude
 41 ye Enye, oduk ke ebiët eke eyenöwöñ odude. Ndien
 Enye omum eyenöwöñ ubök, ödöhö enye, ete, Talitha
 cumi; emi, ke erisiak, öwöröde ete, Eyen-añwan, ndöhö
 42 fi, nte, Dakha kenyöñ. Ndien idaha oro eyen-añwan
 adakha kenyöñ, önyuñ asaña; koro enye osimde isua
 duopeba. Ndien idaha oro idem akpa mö eti eti.
 43 Ndien Enye ösöñö owuk mö, ete, ekuyak baba owo kiet
 öfiök ñkpö emi: ndien Enye ödöhö mö enö enye udia.

6 EKEM Enye adakha do önyöñ; önyuñ edi ke obio
 2 Esie; ndien mbet Esie etiene Enye. Ndien ke osimde
 sabbath, Enye ötöñö ndikpep mö ke synagogue: ndien
 idem akpa ediwak owo emi ekopde, mö enyuñ ödöhö ete,
 Oto ke möñ ke owo emi enyene me-ñkpö emi? Nso edi
 ifiök eke enöde owo emi, oruk mkpösöñ utom emi ubök
 3 Esie enamde önyuñ öwörö nso? Nte Enye emi idige
 anam-usö, eyen Mary, ye eyen-eka James, ye Joses, ye

MARK 6.

Judas, ye Simon ? nte nditö-eka Esie iban inyuñ iduhe mi
4 ye nyin ? Ndien mö éyaresit ye Enye. Ndien Jesus
ödöhö mö, ete, Prophet inanake ukpono ke miböhöke ke
obio esiemö, ye kotu oruk esiemö, ye ke ufök esiemö.
5 Ndien Enye ikemeke ndinam baba utom odudu do,
iböhöke ndidori ndusuk mbon udöñö ubök Esie, 'nyuñ
6 'nam mö êkop nsöñidem. Ndien Enye eyik kabaña
unana mbuötidem mö.

Ndien Enye asaña akanare ñkpri obio ekpep ñkpö.

7 Ndien Enye okot mbet Esie duopeba étiene Enye,
ötöñö ndidöñ mö iba iba éka ; önyuñ önö mö odudu ékan
8 medidekhe spirit ; ndien ödöhö mö, ete, Êkuda ñkpö ke
isañ, iböhöke esañ ikpöñ ; êkuda ekpedi uyo, me ekpat, me
9 okuk ke uböp-isin ; edi ësine ikpa-ukot ke ukot : êkunyüñ
10 ësine öföñidem iba. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ke ebiët
ekededi eke mbufo êdukde ufök, étie do tutu mbufo
11 édaña. Ndien ebiët ekededi eke midinyimeke mbufo,
midinyuñ ikopke uyo mbufo, ini mbufo êwöñöde do, êkeñ
12 ntan ikpat mbufo ke ikö ntiense önö mö. Ndien mö éka
13 ényuñ êquörö éte, êkabare esit. Ndien mö êbin ediwak
demon, éyet ediwak mbon udöñö aran, ényuñ énam
udöñö okure mö.

14 Ekem edidem Herod okop ; koro etop enyiñ Esie
asuanade : ndien enye ödöhö ete, John Baptist ama eset
ke mkpa, mödo odudu emi énam utom ke idem esie.
15 Edi owo efen ödöhö éte, Edi Elijah. Ndien owo efen éte,
Edi prophet kiet, emi etiede nte owo me-prophet kiet.
16 Edi Herod, ke enye okopde, ödöhö ete, John emi ami
17 mbigide, enye emeset. Koro Herod ke idemesie ama
öködöñ owo émun John, önyuñ ököbi enye ke ufök-
ñkpököbi, kabaña Herodias, ñwan Philip eyen-éte esie :
18 koro enye ama öködö enye. Koro John öködöhöde enye,
19 ete, Inenke nte afo adade ñwan eyen-usö. Ndien
20 Herodias esin idem ndiköbö John, önyuñ oyom ndiwot
enye ; edi anye ikemeke ; koro Herod efeghede John, öfö-
fiök ete, enye edi eti ye edisana owo, önyuñ ekpemedede
enye. Ndien kini enye okopde uyo esie, ekikere otimere
21 anye ; enye önyuñ okop uyo esie ke inemesit. Ndien
ke ekem usen, emi Herod anamde aqua usörö ke usen
emana esie önö mböñ esie, ye métubom mbon-eköñ
22 esie, ye ikpö owo Galilee ; eyen-añwan Herodias oduk
önyuñ enek unek, enem Herod ye mö emi étiede

MARK 6.

ye enye ke itie-udia esit; ndien edidem ödöhö
eyen-añwan, ete, Beñe mi ñkpö ekededi eke afo amade,
23 ndien ami nyenö fi. Ndien enye öñwöñö önö enye,
ete, Ñkpö ekededi eke afo edibeñede mi, ami nyenö fi,
24 ekpedi öfuri ubak obio mi kiet. Ndien enye öwörö,
önyuñ obup eka esie, ete, Nso ke mkpebeñe? Ndien
25 enye öbörö ete, Ibuot John Baptist. Ndien idaha oro
enye awara oduk etiene edidem, önyuñ ebeñe enye, ete,
Ami nyom afo önö mi idahemi ibuot John Baptist ke usan.
26 Ndien edidem öfukhö eti eti; edi kabaña uñwöñö esie,
ye mö eke etiede ke itie-udia ye enye, enye imaña ndisin
27 ebeñe esie. Ndien idaha oro edidem ödöñ owo-eköñ
kiet kotu mbon-ukpeme esie, önyuñ önö uyo, ete, ada
.buot esie edi: ndien enye aka ekebigi enye ke ufök-
28 ñkpököbi, ada ibuot esie ke usan edi, önyuñ önö eyen-
29 añwan oro, ndien eyen-añwan önö eka esie. Ndien kini
mbet esie ekopde, mö edi edimen okpo esie, önyuñ ebuk
enye ke udi.
30 Ndien me-apostle ebono etiene Jesus; önyuñ ödöhö
Enye kpukpru ñkpö oro mö ekenamde önyuñ ekpepde.
31 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo edi ke ebiët desert ke
idemmbufo ediduök odudu esisit. Koro ediwak owo
edide önyuñ önyöñöde, ndien mö ique ndomo ifet ndidia
32 ñkpö. Ndien mö ewat ke ubom eka ke ebiët desert ke
33 idemmö. Ndien ediwak owo ekut mö nte ekade, önyuñ
ediöñö mö, mö önyuñ eto ke kpukpru obio efeghe ukot ukot
34 ebem mö iso esim ebiët oro. Ndien Enye öwörö okut
akamba otu owo, önyuñ atua mö mböm, koro mö ebiëtde
me-eröñ emi minyeneke andikpeme: ndien Enye ötöñö
35 ndikpep mö ediwak ñkpö. Ndien ke ekperede mbubreyo,
mbet Esie etiene Enye, önyuñ ödöhö ete, Ebiët emi edi
36 desert, ndien ekpere mbubreyo: döhö mö önyöñö, man
mö eka ke me-iñwan ye ñkpri obio emi ekanarede ekuk,
37 ekedep udia enö idemmö. Edi Enye ödöhö mö, ete,
Enö mö se ediade. Ndien mö ödöhö Enye, ete, Me
38 nyin ika ikedep uyo ke okuk ikie iba inö mö edia? Ndien
Enye ödöhö mö, ete, Mbufo önyene uyo ifañ? eka ekese.
Ndien ke mö efökde, mö ödöhö ete, Ition, ye iyak iba.
39 Ndien Enye eteme mö, ete, enam kpukpru etetie ke otu
40 ke otu ke awawa mbiët. Ndien mö etie ke udim ke udim,
41 ikie ikie, ye aba ye duop aba ye duop. Ndien Enye ada uyo
ition oro, ye iyak iba oro, ese önyöñ ödiöñ mö, önyuñ öbuñ

MARK 7.

uyo ; ndien önö mbet esie, ete, enim kiso mö : Enye
42 önyuñ edeme iyak iba önö mö kpukpru. Ndien kpukpru
43 mö edia eyukhö. Ndien mö etañ ñkeñe, eyöhö akpan
44 duopeba, ye iyak ñko. Ndien mö emi etade uyo edi
thousand owo ition.

45 Ndien idaha oro Enye anam mbet Esie ediere ke ubom,
ëbem Enye iso ëka Bethsaida ke edem oko, tutu Enye
46 ke Idemesie anam otu owo ënyö. Ndien ke Enye
ama ökökpöñ mö, Enye aka ke akamba obot man
47 öböñ akam. Ndien kini osimde mbubreyo, ubom odu
ke uföt inyañ, Enye önyuñ odu ke obot ikpöñ. Ndien
48 kini Enye okutde nte ösöñde mö idem ndiwat, koro ofim
akpande mö, ke ñkpö nte öyöhö efen okoneyo inañ Enye
asaña kenyöñ inyañ etiene mö : ndien Enye ke oyom
49 ndisaña mbe mö : edi kini mö ëkutde nte Enye asañade
50 kenyöñ inyañ, ëkere ëte, Edi ekpo, ndien mö ëfiori : koro
kpukpru mö ëkutde Enye, ndien esit otimere mö. Edi
idaha oro Enye etiñ ikö ye mö, önyuñ ödöhö ete, Esöñ
51 esit : edi Ami ; ëkufeghe ndik. Ndien Enye etiene mö
ediere ke ubom ; ndien ofim ösukhö : idem önyuñ akpa mö
52 eti eti ; koro mö mitimke ifiök ibaña uyo, edi esit mö ösösöñ.
53 Ndien ke mö ëbede inyañ, mö ëbekhe ke obot Gennesaret,
54 ënyuñ eyiri ubom ke esuk. Ndien nte mö ëwöñöde ke ubom,
idaha oro mbiobio ëdiöñö Enye, ënyuñ ëfeghe ëkanare
55 öfuri idut oro, ënyuñ ëtöñö ndimen mö emi ëdöñöde ke
mkpana mö, 'ñka ebiët emi mö ëkopde ëte Enye odu do.
56 Ndien ke ebiët ekededi eke Enye odukde, me ñkpri obio, me
ikpö obio, me iñwañ, mö enim mbon udöñö ke añwa-urua.
ënyuñ ëkpe Enye ubök, ëte, ayak mö ëtuk ekpedi öföñidem
Esie : ndien adaña owo nte ëtukde Enye ëkop idem.

7 EKEM Me-Pharisee ye ndusuk me-scribe emi ëketode
2 ke Jerusalem ësop idem etiene Enye, kini mö ëkutde nte
ndusuk mbet Esie etade uyo mö ye ndidekhe ubök, oro
3 edi, ubök eke miyetke. Koro Me-Pharisee ye kpukpru
Me-Jew midiaha ñkpö iböhöke mö ëtim eyet ubök, enim
4 item nyebiowo : ndien kini mö ëtode urua, idiaha ñkpö
ke miyereke möñ : ndien ediwak ñkpö efen ëdu, eke mö
ëdade, ënyuñ enimde, eriyet cup, ye eso, ye ñkpö okpoho.
5 Ndien Me-Pharisee ye me-scribe ëbup Enye, ëte, Nsinam
mbet Fo misañake ke item nyebiowo, edi ëta uyo ye ubök
6 eke misanake ? Ndien Enye öböro mö, ete, Isaiah

MARK 7.

okotim etiñ prophecy abaña mbufo, mbon mbubik, nte ewetde ete,

Mbiobio emi ekpono Mi ke mkpök-inua mö,
Edi esit mö ökpöñ Mi anyan ebiët.

7 Edi ke ikpikpu ke mö etuak ibuot enö Mi,
Ekpep ikö emi edide item owo.

8 Mbufo ekpöñ ibet Abasi, enyuñ emum item owo ekama.

9 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo emetim esin ibet Abasi,

10 man mbufo enim item mbufo. Koro Moses öködöhöde ete,
Kpono usö ye uka; Enye emi etiñde idiök ikö adian

11 ete ye eka esie, yak enye akpa mkpa: edi mbufo ödöhö
ete, Owo ama ödöhö ete esie me eka esie, ete, Mfön eke afo

12 ökpöböde mi edi Corban, oro edi, Ema enö Abasi; mbufo
iyakke enye anam baba ñkpö kiet önö ete esie me eka esie

13 aba; enyuñ enam ikö Abasi edi ikpikpu oto ke item eke
14 mbufo etemedede: ndien ediwak oruk ñkpö ntem ke mbufo

enim. Ndien Enye ötöñö ntak okot otu owo etiene Enye,
önyuñ ödöhö mö, ete, Kpukpru mbufo ekop uyo Mi,

15 enyuñ etim efiök: baba ñkpö kiet eke otode to oduk owo
16 ke idem iduhe, eke ekemedede ndisabare enye: edi ñkpö

17 eke ewöröde owo ke idem, edi mö oro esabare owo. Ndien
kadañemi Enye ama ökökpöñ otu owo oduk ke ufök,

18 mbet Esie ebup Enye ebaña ñke emi. Ndien Enye
ödöhö mö, ete, Nte mbufo ifiökke ñkpö nde? Nte mbufo

ique ite ñkpö ekededi eke otode to oduk owo ke idem,
19 ikemeke ndisabare enye; koro enye midukke ke esit esie,

edi oduk ke idibi esie, önyuñ öwörö ke ufök eque? *Enye*
20 *etiñ emi*, owut ete kpukpru udia asana. Enye önyuñ ödöhö

ete, Ñkpö eke öwöröde owo ke idem, oro asabare owo.

21 Koro eto ke esit owo, midiök ekikere, ye use, ye
22 inö, ye eriwot owo, ye erisin efibe, ye midiök itöñ, ye

midiök ido, ye abiaña, ye obukpo ido, ye idiök enyin,
23 ye isuñi, ye iseri, ye ndisime ewöñö: kpukpru midiök

ñkpö oro ewöñö owo kesit, enyuñ esabare owo.

24 Ndien Enye adakha do aka ke adaña Tyre ye Sidon.
Ndien Enye oduk ke ufök kiet, iyomke owo öfiök: edi

25 Enye ikemeke ndidibe. Edi idaha oro ñwan kiet, emi
eyen-añwan esie enyenede edidekhe spirit, ke okopde

26 abaña Enye, edi ediduö ke ukot Esie. Ñwan oro edi
Greek, oruk Syrophoenicia. Ndien enye ebeñe Enye, ete,
27 ebän demon ke eyen-añwan imö. Ndien Enye ödöhö
enye, ete, Yak nditö ebem iso edia eyukhö: koro minenke

MARK 8.

28 nte ɛdade udia nditö ɛduök ɛnö me-ebua. Edi
enye öbörö Enye, ete, Ih, Öböñ : kpa me-ebua kidak
29 okpokoro ɛdia ñkeñe udia nditö. Ndien Enye ödöhö
enye, ete, Kabaña ikö emi nyöñ okuo ; demon ama
30 öwörö eyen-añwan fo ke idem. Ndien enye önyöñ ufök
esie, okut eyen esie anade ke mkpana, demon ama
önyuñ öwörö.

31 Ekem Enye ötöñö ntak adakha ke adaña Tyre, asaña
ebe ke Sidon, önyuñ asaña ebe ke uföt Decapolis okosim
32 inyañ Galilee. Ndien mö ɛda owo inan emi mikemeke
nditim 'ntiñ ikö, ɛtiene Enye ; ɛkpe Enye ubök, ɛte,
33 odori enye ubök ke idem. Ndien Enye ada enye ke
idemesie, ökpöñ otu owo aka edem kiet, esin nuenubök
34 ke utöñ esie, önyuñ ökök etap, otuk edeme esie ; önyuñ
emenere enyĩn ese enyöñ, omum ke esit Esie, ödöhö
35 enye, ete, Ephphatha, oro edi, ɛñwaña. Ndien utöñ
esie ɛñwaña, uruk edeme esie önyuñ atara, ndien enye
36 otim etiñ ikö. Ndien Enye ösöñö owuk mö, ete,
ɛkutiñ ɛnö baba owo kiet : edi adaña nte Enye owukde
37 mö, ke mö ɛdediöñ ɛquörö ñkpö oro ɛkan. Ndien
enyene mö ndyö ebe adaña, mö ɛnyuñ ɛdöhö ɛte, Enye
omotim anam kpukpru ñkpö : Enye anam kpa ninan
ɛkop ikö, önyuñ anam mimum etiñ ikö.

8 KE musen oro, kini akamba otu owo ɛtöñöde ntak ɛdu,
minyuñ inyeneke ñkpö eke ɛdiade, Enye okot mbet Esie
2 ɛtiene Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Matua otu owo oromböm,
koro kemi mö ɛma ɛdu ye Ami ke usen ita, inyuñ inyeneke
3 se ɛdiade : ndien ma ndöhö mö ɛnyöñö ke ufök mö biöñ,
mö ɛyekpa mba ke usuñ ; ndien ndusuk mö ɛto ke anyan
4 ebiët. Ndien mbet Esie ɛbörö Enye, ɛte, Owo edida möñ
5 uyo mi ke desert, ekeme ndiyukhö me-owo emi ? Ndien
Enye obup mö, ete, Mbufo ɛnyene uyo ifañ ? Ndien mö
6 ɛbörö ɛte, Itiaba. Ndien Enye ödöhö otu owo ɛtetie ke
isöñ : ndien Enye ada uyo itiaba, önö eköm, obuñ mö,
önyuñ önö mbet Esie, ete, ɛnim kiso mö ; ndien mö
7 ɛnim mö kiso otu owo. Ndien mö ɛnyene ndusuk ñkpri
iyak : ndien ke Enye ödiöñde mö, Enye ödöhö ɛte, ɛnim
8 mö ñko kiso mö. Ndien mö ɛdia, ɛyukhö : ndien mö
9 ɛtañ ñkeñe eke ɛsukhöde, akpasa itiaba. Ndien mö
ɛdi ñkpö nte thousand owo inañ : ndien Enye anam

MARK 8.

- 10 mö ɛnyõñö. Ndien idaha oro Enye ediere ke ubom ye mbet Esie, ɔnyuñ edi ke edem Dalmanutha.
- 11 Ndien Me-Pharisee ɛwõñö, ɛnyuñ ɛtõñö ndibup Enye mbume, ɛyom Enye ɔnõ mö idiõñö emi otode ke heaven,
- 12 ɛdomo Enye. Ndien Enye omum eti eti ke spirit Esie, ɔnyuñ ɔdõhö ete, Nsinam emana emi oyomde idiõñö ? Kakpan ke ndõhö mbufo, nte, Idinõñö emana emi baba
- 13 idiõñö kiet. Ndien Enye ɔkpõñ mö, ɔnyuñ ɔtõñö ntak ediere ke ubom aka ke edem oko.
- 14 Ndien mö ɛfre ndida uyo ; mö inyuñ inyeneke
- 15 ikan uyo kiet ke ubom. Ndien Enye otim ɔdõhö mö, ete, ɛkpeme idem ke leaven Me-Pharisee ye ke leaven
- 16 Herod. Ndien mö ɛneme kiet ye eken, ɛte, Nyin inyeneke
- 17 uyo. Ndien Jesus ɔfiök ɔnyuñ ɔdõhö mö, ete, Nsinam mbufo ɛnemedede *kiet ye eken* koro mbufo minyeneke uyo ? Nte mbufo ique kaña, inyuñ ifiökke ñkpö ? Nte ɛmenam
- 18 ɛsit mbufo ɛsõñ ? Nte mbufo ɛnyenyene enyin, edi ique usuñ ? ɛnyuñ ɛnyenyene utõñ, edi ikopke ikö ? nte
- 19 mbufo inyuñ itihi ? Kini Ami ñkobuñde uyo ition oro 'nõ thousand owo ition, akpan ñkeñe ifañ ke mbufo ɛketañ
- 20 ɛyõhö ? Mö ɛbörö Enye, ɛte, Duopeba. Ndien kini *Ami ñkobuñde* uyo itiaba oro 'nõ thousand owo inañ,
- 21 akpasa ñkeñe ifañ ke mbufo ɛketañ ɛyõhö ? Ndien mö ɛbörö Enye, ɛte, Itiaba. Ndien Enye ɔdõhö mö, ete, Nte mbufo itimke ifiök ñkpö kaña ?
- 22 Ekem mö ɛdi ke Bethsaida. Ndien mö ɛda owo nan
- 23 ɛtiene Enye, ɛnyuñ ɛkpe Enye ubök, ɛte, otuk enye. Ndien Enye omum nan oro ke ubök, ɔnyuñ ada enye ɔwörö ke ekpri obio oro ; ndien ke Enye ama akafiari etap esin enye ke enyin, ɔnyuñ odori enye ubök, Enye obup enye, ete,
- 24 Nte afo omokut ñkpö ? Ndien enye emenere enyin ese, ɔnyuñ ɔdõhö ete, Mokut owo ; koro mokut mö ɛsañade
- 25 nte eto. Ndien Enye ɔtõñö ntak odori enye ubök ke enyin esie ; ndien enye owuk enyin ese, ɔnyuñ akabare
- 26 ɔfõn, otim okut kpukpru ñkpö. Ndien Enye ɔdõñ enye ɔnyõñ ke ufök esie, ɔnyuñ ɔdõhö enye, ete, Kuduk kpa ke ekpri obio oro.
- 27 Ekem Jesus ye mbet Esie ɛwõñö, ɛduk ke ñkpri obio Cæsarea Philippi : ndien ke usuñ Enye obup mbet Esie, ɔnyuñ ɔdõhö mö, ete, Owo ɛdõhö ɛte, Ami ndi anie ?
- 28 Ndien mö ɛte Enye, John Baptist : ndien owo efen ɛte,
- 29 Elijah ; edi efen ɛte, Owo me-prophet kiet. Ndien Enye

MARK 9.

- obup mö ete, Edi mbufo ödöhö éte, Ami ndi anie ?
30 Peter öbörö Enye, ete, Afo edi Christ. Ndien
Enye owuk mö, ete, Èkutĩn ébaña Imö önö baba owo
31 kiet. Ndien Enye ötönö ndikpep mö, ete, Eyen owo
enyene ndikut ediwak ñkpö, nyebiwo ye ikpö oku ye
me-scribe éyenyuñ esin Enye, ndien éyewot Enye, ndien
32 ke usen ita éma ébe Enye eyeset ke mkpa. Enye ödöhö
ikö oro añwa añwa. Ndien Peter ada Enye, ötönö
33 ndisua nö Enye. Edi kini Enye akabarede ese mbet
Esie, Enye asua önö Peter, önyuñ ödöhö enye, ete, Ka
ke edem Mi Satan : koro afo mukereke ñkpö Abasi, edi
34 ekere ñkpö owo. Ndien Enye okot otu owo ökörö ye
mbet Esie étiene Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Owo ekededi
ama oyom nditiene Mi, yak enye otuk idemesie, önyuñ
35 emen cross esie etiene Mi. Koro owo ekededi eke oyomde
ndinyaña uwem esie eyeduök enye ; ndien owo ekededi
eke ediduökde uwem esie kabaña Mi ye gospel eyenyaña
36 enye. Koro nso udori ke owo edikut, edieke enye edidiade
37 öfuri ererĩmbot, ndien öduök uwem esie ? Koro nso
38 ke owo edinö kibuot uwem esie ? Koro owo ekededi eke
edinyenede but ye Ami ye ikö Mi ke idiök ye emana efibe
emi, Eyen owo ñko eyenyuñ enyene but ye enye, kini
9 Enye edidide ke uböñ Ète Esie ye ndisana angel. Ndien
Enye ödöhö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, ndusuk
owo édu kotu mö emi édade mi, eke miditabike mkpa,
tutu mö ékut obio Abasi edide ke odudu.
- 2 Ekem ke usen itiokiet éma ékebe Jesus ada Peter, ye
James, ye John, ödök ke aqua obot ke idemmö ikpöñ :
3 ndien idem Esie ökpukhöre kiso mö : öföñidem Esie
önyuñ akabare esem, önyuñ afia eti eti ; adaña nte baba
ödiön-öföñ kiet ke isöñ mikemeke ndinam enye afia ntre.
- 4 Ndien Elijah ye Moses ébiönöre mö kiso : mö ényuñ
5 éneme neme ye Jesus. Ndien Peter ödöhö Jesus, ete,
Rabbi, öfön nyin ndidu mi : yak nyin iböp ataya ita ;
6 inö Fi kiet, inö Moses kiet, inö Elijah kiet. Koro enye
mifökke se ökpödöhöde ; koro aqua ndik anamde mö.
- 7 Ndien ikpa-enyöñ edi edifuk mö : ndien uyo oto ke
ikpa-enyöñ oro, ete, Emi edi edima Eyen Mi : ékop uyo
8 Esie. Ndien idahoro ke mö éwönörede enyin ése, mö
ique aba baba owo kiet ye mö, iböhöke Jesus ikpöñ.
- 9 Ndien nte mö étode ke obot ésukhöre, Enye owuk
mö, ete, ékutĩn se mö ékekutde önö baba owo kiet, tutu

MARK 9.

10 osiñ ini Eyen owo edisetde ke mkpa. Ndien mö emum
 ikö oro ekama, enyuñ ebup kiet eken se criset ke mkpa
 11 oro edide. Ndien mö ebup Enye, ete, Me-scribe ödöhö ete,
 12 Elijah enyene ndibem iso ndi. Ndien Enye ödöhö mö,
 ete, Ke akpanikö Elijah ebem iso edi, onyuñ ödödiön
 kpukpru ñkpö : ndien ewet didie ebaña Eyen owo, ete,
 Enye eyekut ediwak ukut, mö eyenyuñ esiñ Enye ke
 13 ndek ? Edi Ami ndöhö mbufo, nte, Elijah ama edi kemi,
 ndien mö ema enam enye ñkpö eke mö emade, kpa nte
 ewetde ebaña enye.

14 Ekem kini mö esimde mbet, mö ekut ata ekese owo
 15 ekande mö ekuk, ye me-scribe enenide eneni ye mö. Ndien
 idaha oro kini ofuri otu owo ekutde Enye, enyene
 16 mö ndyö, mö enyuñ efeghe etiene Enye eköm Enye. Ndien
 17 Enye obup mö, ete, Nso ke mbufo eneni ye mö ? Ndien
 owo kiet ke otuowo oro öbörö Enye, ete, Andikpep, ma nda
 eyen eren mi ntiene Fi, emi enyenede spirit imum ; ndien
 18 ke ebiët ekededi eke enye omumde enye, öduök enye ke
 isön : efot onyuñ öwörö enye ke inua, enye onyuñ ata
 edet, ndien idem ödödiön ödiök enye : ndien ami ndöhö
 19 mbet Fo, nte, mö ebñ enye ; edi mö ikemeke. Ndien
 Enye ödöhö mö, ete, O emana unana mbuötidem
 adaña didie ke ami ndidu ye mbufo ? adaña didie
 20 ke Ami ndiyö mbufo ? da enye sök Mi. Ndien mö eda
 enye esök Enye : ndien kini enye okutde Enye, idaha
 oro spirit awai enye idiök idiök ; ndien enye öduö ke
 21 isön amiaña onyuñ osio efot. Ndien Enye obup ete esie,
 ete, Ebigi didie nte ñkpö emi ökötönö ndinam enye ?
 22 Ndien enye öbörö, ete, Toto ke uyen. Enye onyuñ awak
 ndiduök enye ke ikañ ye ke möñ ñko, man owot enye : edi
 Afo ama ekeme ndinam ñkpö, tua nyin mböm, nyuñ
 23 nyaña nyin. Ndien Jesus öbörö enye, ete, Afo ama
 ekeme ! Ekeme ndinam kpukpru ñkpö 'nö owo eke öbuötde
 24 idem. Idaha oro ete eyen ofiori ete, Möbuötidem ;
 25 nyaña unana mbuötidem mi. Ndien kini Jesus okutde nte
 ekese owo efeghede edi ötö kiet, Enye asua önö edidekhe
 spirit, ete enye, Afo spirit imum ye inan, Ami mowuk
 fi, nte, Wörö enye ke idem, kunyuñ uduk enye ke idem
 26 aba. Ndien enye ofiori onyuñ awai enye eti eti,
 öwörö enye ke idem : ndien *eyen* akabare etie nte akpa
 mkpa ; tutu akamba ubak owo ödöhö ete, enye
 27 amakpa. Edi Jesus omum enye ke ubök, emenere enye ;

MARK 9.

- 28 ndien enye adakha kenyõn. Ndien kini Enye odukde ke
ufök, mbet Esie ëbup Enye ke idemmö, ëte, Nsinam nyin
29 mikemeke ndibin enye? Ndien Enye öbörö mö, ete, Oruk
emi ikemeke ndiwörö ke baba usuñ kiet, iböhöke ke akam.
30 Ekem mö ëdakha do, ënyuñ ësaña ëbe Galilee; ndien
31 Enye iyomke owo ekededi öfiök. Koro Enye ekpepde
mbet Esie, önyuñ ödöhöde mö, ete, Èda Eyen owo ësìn
owo ke ubök, ndien mö ëyewot Enye; ndien ke ëwotde
32 Enye ëma, usen ita ëma ëbe, Enye eyeset. Edi mö
ifiökke se Enye ödöhöde, ënyuñ ëfeghe ndibup Enye.
33 Ekem mö ëdi ke Capernaum: ndien kini Enye odude ke
ufök, Enye obup mö, ete, Nso ke mbufo ëkeneni ke usuñ?
34 Edi mö ëdedop: koro ke usuñ mö ëkenenide kiet ye
35 eken, ëte, Ewe owo kotu mimö okpon akan. Ndien Enye
etetie okot mbet duopeba ëtiene Enye, önyuñ ödöhö mö,
ete, Owo ekededi eke oyomde ndidi ebeiso, eyedi ekperedem
36 kpukpru, ye asañutom kpukpru. Ndien Enye ada ekpri
eyen onim enye kuföt mö: önyuñ ëmen enye akama ke
37 ubök Esie, önyuñ ödöhö mö, ete, Owo ekededi eke edinyim-
ede oruk ñkpri nditö emi kiet ke enyiñ Mi, onyime Mi:
ndien owo ekededi eke onyime Mi, inyimeke Mi, edi
Enye emi öködöñde Mi.
38 John ödöhö Enye, ete, Andikpep, nyin ikokut owo kiet
ebinde me-demon ke enyiñ Fo: ndien nyin ikpan enye,
39 koro enye mitieneke nyin. Edi Jesus ödöhö enye, ete,
Kukpan enye: koro baba owo kiet emi edinamde utom
odudu ke enyiñ Mi, emi edinyuñ ekemedede ndisöp inua
40 ndöhö idiök mbaña Mi, iduhe. Koro owo eke mibiöñöke
41 nyin ada ye nyin. Ndien owo ekededi eke edinöde mbufo
cup möñ ëñwöñ ke enyiñ Mi, koro mbufo ëdide mbet
Christ, kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Enye iditreke tre
42 ndibö utip esie. Ndien owo ekededi eke edisinde eyen
kiet kotu ñkpri nditö emi ënimde ke akpanikö
öduö, öfön akan ye enye nte ëdade aqua itiat-ökök,
ëköñ enye ke itöñ, ënyuñ ëtop enye ëduök ke inyañ.
43 Ndien ubök fo ama ësìn fi öduö, sibe enye fep: öfön
44 fi ndiduk ke uwem mbiomo ndo, akan ndinyene ubök
45 iba, ndien ëduök fi ke hell ke nsinsi ikañ. Ndien
46 ukot fo ama ësìn fi öduö, sibe enye fep: öfön fi ndidi
mbuñö nduk ke uwem, akan ndinyene ukot iba,
47 ndien ëduök fi ke hell. Ndien enyiñ fo ama ësìn fi
öduö, tibi enye sio: öfön fi ndida enyiñ kiet nduk

MARK 10.

ke obio Abasi, akan ndinyene enyìn iba, ndien ēduök fi
 48 ke hell; eke ndōñ mö midikpaha, ikañ midinyuñ
 49 inīmeke. Koro ēdidade ikañ ētuk owo nte inuñ. Inuñ
 50 öfön: edi edieke inuñ minyeneke aba inem, mbufo ēdida
 nso ēnam enye enem? Yak mbufo ēnyene inuñ ke esīt
 mbufo, ēnyuñ ētie ke emem kiet ye eken.

10 ΕΚΕΜ Enye adakha ke ebiēt oro, edi ke me-adaña
 Judæa ye ke edem Jordan oko: ndien ata ekese owo
 etōñö ntak ēbono ētienne Enye: ndien Enye otōñö ntak
 2 ekpep mö, nte Enye akam esinamde. Ndien Me-Pharisee
 ētienne Enye ēdidomo Enye, ēnyuñ ēbup Enye, ēte,
 3 Me enen owo ndisio ñwan esie? Edi Enye öbörö
 4 mö, ete, Nso ke Moses eketeme mbufo? Ndien mö
 ödöhö ēte, Moses akayak ewet ñwed usio-ndö, ēnyuñ
 5 esio enye. Edi Jesus ödöhö mö, ete, Enye oto ke nsōñ-
 6 esīt mbufo ewet item emi önö mbufo. Edi toto ke
 7 eritōñö eribot ñkpö, Enye obot mö eren ye añwan. Oto
 oro owo edikpōñ ēte esie ye eka esie, adiana ye ñwan esie;
 8 ndien mö mbiba ēyekabare ēdi öbuk kiet: ntre mö idige
 9 aba owo iba, edi ēdi öbuk kiet. Mödo se Abasi ama
 10 akadian, owo okudianare. Ndien ke ufök mbet Esie
 11 etōñö ntak ēbup Enye ēbaña ñkpö emi. Ndien Enye
 öbörö mö, ete, Owo ekededi emi edisiode ñwan esie,
 12 edinyuñ ödöde efen, esin efibe ye enye: ndien enye
 [ñwan] ama osio ebe esie, önyuñ ödö efen, esin efibe.
 13 Ndien mö ēda ñkpri nditö etienne Enye, man Enye otuk
 14 mö: ndien mbet Esie esua önö mö. Edi kini Jesus
 okutde, Enye ayaresīt, önyuñ ödöhö ete, Eyak ñkpri
 nditö etienne Mi; ekukpan mö: koro obio Abasi edide
 15 oruk emi. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Owo ekededi
 eke mididaha obio Abasi nte ekpri eyen, ididukke kesīt.
 16 Ndien Enye emen mö ke ubök Esie, önyuñ odori mö ubök,
 ödiöñ mö.
 17 Ekem nte Enye asañade ke usuñ, owo kiet efeghe
 etienne Enye, otōñö edöñ önö Enye, önyuñ obup Enye,
 ete, Eti Andikpep, ami ndinam nso man nyene nsi nsi
 18 uwem? Ndien Jesus öbörö enye, ete, Nsinam afo okotde
 Mi, ete, Eti? Baba kiet idige eti ke miböhöke kiet, *kpa*
 19 Abasi. Afo ömöfiök mbet, Kuwot owo, Kusin efibe,
 Kuyip inö, Kutñ ikö ntiense nsu, Kutuk owo, Kpono
 20 usö ye uka. Ndien enye ödöhö Enye, ete, Andikpep, ma

MARK 10.

- 21 nīm kpukpru ñkpö emi toto ke uyen mi. Ndien Jesus owuk enyīn ese enye, ama enye, önyuñ ödöhö enye, ete, Ñkpö kiet anana fi : ka kanyam kpukpru ñkpö eke afo enyenede, nyuñ nö mubuene, ndien afo eyenyene inyene
- 22 ke heaven : ndien di disaña ye Ami. Edi iso esie ökpukhöre ke ikö oro, enye önyuñ önyöñ ke mfukhö : koro enye edide owo emi enyenede ediwak inyene.
- 23 Ndien Jesus öwöñöre enyīn, önyuñ ödöhö mbet Esie, ete,
- 24 Ösöñ didie mbio inyene ndiduk ke obio Abasi ! Ndien enyene mbet Esie ndyö abaña ikö Esie. Edi Jesus ötöñö ntak ödöhö mö, ete, Nditö, ösöñ didie mö emi
- 25 ëbuötde idem ke inyene ndiduk ke obio Abasi ! Emem camel ndibe ke odudu abiabon, akan nte ememde owo
- 26 inyene ndiduk ke obio Abasi. Ndien mö ëdediöñ ëyik, ënyuñ ëdöhö Enye, ëte, Èkeme ndinyaña anie ndien ?
- 27 Jesus owuk enyīn ese mö, önyuñ ödöhö ete, Owo ikemeke ndinam emi, edi Abasi ekeme : koro Abasi emekeme
- 28 ndinam kpukpru ñkpö. Peter ötöñö ndidöhö Enye, ete,
- 29 Sese, nyīn ima ikpöñ kpukpru ñkpö itiene Fi. Jesus ödöhö ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Baba owo kiet iduhe emi ökökpöñde ufök, me nditö-eka iren, me nditö-eka iban, me eka, me ëte, me nditö, me isöñ, kabaña Mi
- 30 ye kabaña gospel, eke midiböhö ñkpö ikikie kemi, ke ini emi, mufök, ye nditö-eka iren, ye nditö-eka iban, ye meka, ye nditö, ye isöñ, ökörö ye ukut ; ndien ke ererimbot emi
- 31 edidide nsinsi uwem. Edi ediwak emi ëbemde iso ëyekperedem ; ndien mekperedem ëyibe iso.
- 32 Ekem mö ësaña ke usuñ ëdök ke Jerusalem ; ndien Jesus ebem mö iso, mö ënyuñ ëyik eti eti ; ndien mö emi ëtinede ëfeghe ndik. Ndien Enye ötöñö ntak ada mbet duopeba,
- 33 önyuñ ötöñöndidöhö mö ñkpö emi ëdiwöröde ënö Enye, ete, Sese, nyīn ke isaña idök ke Jerusalem ; ndien ëyeda Eyen owo ëyak ënöikpö oku ye me-scribe ; ndien mö ëyenam ikpe obiom Enye, ëte, Enye akpa, ëyenyuñ ëyak Enye ënö
- 34 Me-Gentile : ndien mö ëyebiaña Enye, ëyenyuñ ëfiari Enye etap, ënyuñ ëmia Enye, ënyuñ ëwot Enye ; ndien ke usen ita ëma ëbe Enye eyeset ke mkpa.
- 35 Ekem James ye John, nditö iren Zebedee, ëtiene Enye, ënyuñ ëdöhö Enye, ëte, Andikpep, nyīn iyom ite Afo anam önö nyīn ñkpö ekededi eke nyīn idibeñede Fi.
- 36 Ndien Enye öbörö mö, ete, Nso ke mbufo ëyom ëte, Ami
- 37 nam 'nö mbufo ? Ndien mö ëbörö Enye, ëte, Nö nyīn

MARK 11.

itie, kiet ke ubök nasia Fo, kiet ke ufien Fo, ke uböñ
 38 Fo. Edi Jesus ödöhö mö, ete, Mbufo ifiökke se mbufo
 ēbeñede. Nte mbufo ēmekeme ndiñwöñ cup oro Ami
 39 ñwöñde? me ndina baptism oro Ami nade? Ndien mö
 ēbörö Enye, ēte, Nyin imekeme. Ndien Jesus ödöhö
 mö, ete, Cup oro ami ñwöñde mbufo ēyeñwöñ; ndien
 40 baptism oro Ami nade mbufo ēyenyuñ ēna: edi nditie
 ke ubök nasia Mi me ke ufien inyeneke Mi ndinö: edi
 41 *enyene* mö emi ēkenimde enye enö mö. Ndien kadañemi
mbet duop ēkopde, esit ötöñö ndiyat mö abaña James ye
 42 John. Ndien Jesus okot mö etiene Enye, önyuñ ödöhö
 mö, ete, Mbufo emefiök ēte, mö emi owo ēsede nte mendi-
 kara Me-Gentile ekara mö; ikpö owo mö ēnyuñ ēda
 43 odudu ēnam mö ñkpö. Edi idige ntre kotu mbufo: edi
 owo eke oyomde ndikpon kotu mbufo eyedi asañutom
 44 mbufo: ndien owo oro oyomde ndidi ebeiso owo kotu
 45 mbufo eyedi asañutom önö kpukpru. Koro idem Eyen
 owo mikedige man ēnam ñkpö enö Enye, edi man Enye
 anam ñkpö önö owo, önyuñ önö uwem Esie man afak
 ediwak owo.
 46 Ekem mö ēdi ke Jericho: ndien nte Enye öwöröde ke
 Jericho ye mbet Esie ye akamba otu owo, Bartimæus,
 eyen Timæus, owo nan emi ebeñede ñkpö, ke etie ke mben
 47 usuñ. Ndien ke enye okopde ete, edi Jesus eyen Nazareth,
 enye ötöñö ndifiori, 'nyuñ 'ndöhö ete, Jesus, Afo eyen
 48 David, tua mi mböm. Ndien ediwak owo esua enö enye,
 ēte, enye odop inua: edi enye ödödiöñ ofiori aka iso, ete,
 49 Afo eyen David, tua mi mböm. Ndien Jesus atuk ada,
 önyuñ ödöhö ete, Mbufo ēkot enye. Ndien mö ēkot nan
 oro, ēnyuñ ödöhö enye, ēta, Söñ esit, dakha kenyöñ, Enye
 50 ke okot fi. Ndien enye öduök öföñidem esie önyuñ
 51 obumere adakha kenyöñ etiene Jesus. Ndien Jesus
 ödöhö ete, Nso ke afo oyom ete Ami nam nö
 fi? Ndien nan oro öbörö Enye, ete, Rabboni, nyom
 52 ndikut usuñ. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Ka okuo;
 mbuötidem fo ama anyaña fi. Ndien idaha oro enye
 okut usuñ, önyuñ etiene Enye ke usuñ.

11 EKEM kini mö esañade ēkpere Jerusalem, *enyuñ*
esimde Bethphage ye Bethany, ke obot Olive, Enye ödöñ
 2 owo mbet Esie iba utom, ödöhö mö, ete, Mbufo ēka
 ēkeduk ke ekpri obio eke odude mbufo kiso: ndien idaha

MARK 11.

oro, adañemi mbufo edukde kesit, mbufo eyekut eyen
ass eyirede, eke akanam baba owo kiet midoroke enye ;
3 etat enye, eda edi. Ndien owo ekededi ama obup mbufo,
ete, Nsinam mbufo enamde ñkpö emi ? mbufo edibörö
ete, Öböñ oyom enye ; ndien idahoro eyenö enye
4 edi ken. Ndien mö eka enyuñ ekut eyen ass eyirede
ke usuñ *ufök* ke esien ke efak ; ndien mö etat enye.
5 Ndien ndusuk mö emi edade do ödöhö mö, ete, Nso ke
6 mbufo enam, etat eyen ass ? Ndien mö ödöhö mö kpa
7 nte Jesus eketemedede : ndien mö eyak mö eka. Ndien
mö eda eyen ass esök Jesus, mö enyuñ ebri öföñidem mö
8 ke edem esie ; ndien Enye odoro enye. Ndien ediwak
owo ebri öföñidem mö ke usuñ ; ndusuk enwen enyuñ
9 *enim* ñkök eto, emi ekekpide ke iñwañ. Ndien mö emi
ebemde iso, ye mö emi etienede ke edem, efiori ete,

Hosanna ;

Öföfön önö Enye emi edide ke enyñ Jehovah :

10 Öföfön önö obio eke edide, obio ete nyin David :

Hosanna ke ata enyöñ.

11 Ndien Enye oduk ke Jerusalem, *önyuñ oduk* ke temple :
ndien ke Enye ama ököwöñöre enyin ese kpukpru
ñkpö, koro eyo oyomde ndikut kemi, Enye öwörö aka
ke Bethany ye mbet duopeba.

12 Ekem mkpöñ, kini mö ema ekewöñö ke Bethany, biöñ
13 ödöñ Enye. Ndien ke Enye okutde eto fig nsan nsan
ye iköñ, Enye asaña adiana, ete, me iyekut ñkpö
kesit : ndien kini Enye osimde enye, Enye ique ñkpö
14 iböhöke iköñ iköñ ; koro ini me-fig mikemke. Ndien
Enye ödöhö enye, ete, Owo ididiaha mfri fo aba ke
nsinsi. Ndien mbet Esie ekop.

15 Ekem mö edi ke Jerusalem : ndien Enye oduk ke temple,
önyuñ ötöñö ndibin mö eke enyamde ye mö eke edepde ke
temple mfep, önyuñ öduök mokpokoro mekpukhö-okuk,
16 ye mitie menyam ibiom ; inyuñ iyakke owo ekededi
17 emen ñkpö asaña ke temple ebe. Ndien Enye ekpep
önyuñ ödöhö mö, ete, Nte iwetke ite, Ufök Mi eyekere
ufök akam kpukpru midut ? Edi mbufo ema enam enye
18 edi itie mbon ñwo. Ndien ikpö oku ye me-scribe ekop,
önyuñ eyom usuñ nte ediwotde Enye : koro mö efeghede
Enye, koro se Enye ekpepde anamde öfuri otu owo ndyö.

19 Ndien kpukpru mbubreyo Enye öwörö ke obio.

20 Ndien nte mö esañade ebe ke usenubök, mö ekut nte eto

MARK 12.

21 fig eyemerede akpa ötöñöde ke öruñ. Ndien kini Peter
 etide, enye ödöhö Enye, ete, Rabbi, sese, eto fig eke Afo
 22 osuñide ama eyemere akpa. Ndien Jesus öbörö mö,
 23 ete, Èbuötidem ye Abasi. Kakpan ke ndöhö mbufo,
 nte, Owo ekededi emi edidöhöde akamba obot emi, ete,
 Yak ëmen fi ëduök ke aqua inyañ ; midinyuñ iyikke ke
 esit esie, edi edinimde ke akpanikö, ete, se imö idöhöde
 24 eyesu ; enye eyekut oro. Mödo Ami ndöhö mbufo, nte,
 kpukpru ñkpö ekededi eke mbufo ëkpede ubök ëbaña
 ënyuñ ëbeñede, mbufo ënim ke akpanikö, ëte, mbufo ëma
 25 ënyene mö, ndien mbufo ëyekut mö. Ndien kini mbufo
 ëdade ëböñ akam, mbufo ëma ënyene ikö ye owo ekededi,
 26 ëdahado ënö enye ; man Ète mbufo emi odude ke heaven
 önyuñ adahado önö mbufo ke ndudue mbufo.

27 Ndien mö ötöñö ntak edi ke Jerusalem : ndien nte Enye
 asañade ke temple, ikpö oku ye me-scribe ye nyebiowo
 28 ëtiene Enye ; ënyuñ ëdöhö Enye, ëte, Ke odudu ewe ke
 Afo anam me-ñkpö emi ? anie önyuñ önö Fi odudu ndinam
 29 me-ñkpö emi ? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ami nyebup
 mbufo ikö kiet, mbufo ënyuñ ëbörö Mi, ndien Ami
 nyedöhö mbufo odudu eke Ami ndade nam me-ñkpö
 30 emi. Baptism John, me enye okoto ke heaven, me oto
 31 ke owo ? ëbörö Mi. Ndien mö ëneme kiet ye kiet, ëte,
 Nyin ima idöhö, ite, Oto ke heaven ; Enye eyedöhö ete,
 32 Nsinam mbufo minimke enye ke akpanikö ? Edi ima
 idöhö ite, Oto ke owo—mö ëfeghe mbiobio : koro kpukpru
 33 owo ënimde John ke ata prophet. Ndien mö ëbörö
 Jesus ëte, Nyin ifiökke. Ndien Jesus ödöhö mö, ete,
 Ami nde ntñke 'nö mbufo odudu eke ndade nam
 me-ñkpö emi.

12 NDIEN Enye ötöñö nditop me-ñke 'nö mö, ete, Owo kiet
 ötö iñwañ-vine, önyuñ öböp ökö akan enye okuk, önyuñ
 otibi obube unyimi-wine, önyuñ öböp edikoñ ufök, önyuñ
 2 ayak enye önö mekpeme-iñwañ, ndien aka idut. Ndien
 ke edikem ini enye ödöñ isuñutom etiene mekpeme-iñwañ,
 man enye öbö mekpeme-iñwañ ubak mfri iñwañ-vine.
 3 Ndien mö ëmum enye, ëmïa enye, ënyuñ ëyak enye
 4 önyöñ ubök ubök. Ndien enye ötöñö ntak ödöñ isuñutom
 eñwen etiene mö, ndien mö ënö enye unan ke ibuot,
 5 ënyuñ ënam enye ñkpö but. Ndien enye ödöñ eñwen ;
 ndien mö ëwot enye : ndien enye ödöñ ediwak eñwen ;

MARK 12.

- 6 ndien mö emiña ndusuk, ewot ndusuk. Osuk enye eyen
 kiet, edima eyeneren : ndien ke ukperedem enye ödöñ
 7 enye etiene mö, ete, mö eyekpono eyen mi. Edi mekpeme-
 iñwañ oro ödöhö kotu idemmö, ete, Emi edi adia-akpa ;
 ekam eyak nyin iwot enye, ndien akpa eyenyene nyin.
 8 Ndien mö emum enye, enyuñ ewot enye, enyuñ ödudi esio
 9 enye ke iñwañ-vine. Nso ndien ke öböñ iñwañ-vine
 edinam ? Enye eyedi ediwot mekpeme-iñwañ oro, eye-
 10 nyuñ ada iñwañ-vine önö owo eñwen. Nte akanam
 mbufo isikotke kpa ñwed emi, ete,
     Itiat emi mendiböp *ufök* esinde,
     Amakabare edi etubom inuk :
 11 Emi oto Jehovah,
     Nyin inyuñ ise enye ke utibe ?
 12 Ndien mö eyom ndimum Enye ; edi mö efeghe otu
 owo ; koro mö ekutde ete Enye okotop ñke emi adian
 mimö : ndien mö ekpöñ Enye enyöñ.
 13 Ndien mö ödöñ ndusuk Me-Pharisee ye Me-Herodian
 14 etiene Enye, man mö etap Enye ke ikö Esie. Ndien
 ke mö edide, mö ödöhö Enye, ete, Andikpep, Nyin imöfiök
 ite Afo edi akpanikö, unyuñ ufegheke owo : koro Afo
 muteñeke owo, edi ekpekpep usuñ Abasi ke akpanikö :
 15 Me enen ndinö Cæsar utomo, me inenke ? Nte nyin
 ikpönö, me ikpönöñö ? Edi Enye, koro öfiökde mbubik
 mö, öbörö mö, ete, Nsinam mbufo edomode Mi ? eda
 16 okuk kiet esök Mi, man ñkut enye. Ndien mö eda edi.
 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbiët emi ye ñwed emi
 enyene anie ? Ndien mö ebörö Enye, ete, Enyene
 17 Cæsar. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Enö Cæsar ñkpö
 eke enyenede Cæsar, enyuñ enö Abasi ñkpö eke enyenede
 Abasi. Ndien Enye enyene mö ndyö eti eti.
 18 Ndien Me-Sadducee, emi ödöhöde ete, eriset ke mkpa
 19 iduhe, etiene Enye, enyuñ ebup Enye, ete, Andikpep,
 Moses ewet önö nyin, ete, Edieke eyen-ete owo akpade,
 ökpöñ ñwan, mibonke eyen, eyen-ete esie ökpödö ñwan
 20 esie, önyuñ anam uduot adakha önö eyen-ete esie. Nditö-
 ete iren itiaba ekedu : ndien akpá ödö ñwan, akpá,
 21 ibonke eyen ; ndien udiana-akpá ödö enye, önyuñ akpá,
 22 ibonke eyen ; ndien öyöhö ita kpa suk ntre : ndien
 mbitiaba oro ibonke eyen. Ke ukperedem ñwan önyuñ
 23 akpa. Ke eriset ke mkpa, ke mö mbitiaba oro, enye
 edidi ñwan anie ? koro mö mbitiaba ema ekedö enye.

MARK 12.

- 24 Jesus ödöhö mö, ete, Nte idige ñkpö emi esin mbufo edue,
 25 emi mbufo mifiökke ñwed ye odudu Abasi? Koro kadañ-
 emi mö edisetde ke mkpa, mö idöhö ndö, inyuñ inöñö
 26 ke ndö; edi mö etie nte me-angel ke heaven. Edi
 kabaña mekpa-mkpa, nte enamde mö eset; nte mbufo
 isikotke ke ñwed Moses, ke *itie eke abañade* eto, nte
 Abasi ödöhöde enye, ete, Ami ndi Abasi Abraham, ye
 27 Abasi Isaac, ye Abasi Jacob? Enye idige Abasi mekpa-
 mkpa, edi eke medu-uwem: mbufo emedue eti eti.
- 28 Ndien owo me-scribe kiet edi, edikop nte mö enenide
 eneni kiet ye kiet, ndien ke öfiökde ete, Enye ama otim
 öbörö mö, enye obup Enye, ete, Ewe edi akpa ibet ke
 29 kpukpru? Jesus öbörö ete, Akpa edi, Kop O Israel;
 30 Jehovah Abasi nyin, Jehovah edi kiet: ndien afo edima
 Jehovah Abasi fo ke öfuri esit fo, ye ke öfuri ukpöñ fo,
 31 ye ke öfuri ekikere fo, ye ke öfuri odudu fo. Udiana-
 akpa edi emi, Afo edima mböhiduñ fo nte idemfo. Ibet
 32 eñwen emi okponde akan memö emi iduhe. Ndien scribe
 oro ödöhö Enye, ete, Ke akpanikö, Andikpep, Afo omotim
 ödöhö ete, Enye edi kiet: ndien efen iduhe iböhöke
 33 Enye: ndien ndima Enye ke öfuri esit, ye ke öfuri ekikere,
 ye ke öfuri odudu, ndinyuñ ma mböhiduñ esie nte idemesie
 otim okpon akan kpukpru menö eke eföpde ye muwa.
- 34 Ndien kini Jesus okutde ete enye öbörö ke ikike, Enye
 ödöhö enye, ete, Afo uyomke usuñ ye obio Abasi. Ndien
 ke oro ebede baba owo kiet inyeneke aba uko ndibup
 Enye mbume.
- 35 Ndien nte Jesus ekpepde ke temple, Enye ödöhö ete,
 Didie ke me-scribe ödöhö ete, Christ edi eyer David?
 36 David ke idemesie ödöhö ke Edisana Spirit, ete,
     Jehovah ödöhö ye Öböñ mi, ete,
     Tie ke ubök nasia Mi,
     Tutu nda musua Fo nım kidak ukot Fo.
- 37 David idemesie okot Enye, ete, Öböñ; didie ndien ke
 Enye edi eyen esie? Ndien mbiobio oro ekop uyo Esie
 ke idaresit.
- 38 Ndien ke ikö eke Enye ekpepde, Enye ödöhö ete,
 Ekpeme idem ke me-scribe, emi eyomde ndisaña ke
 ediduö öföñidem, ndinyuñ mbö eköm ke añwa-urua,
 39 ye akpan itie ke me-synagogue, ye akpan ebiët ke me-
 40 usörö: mö emi ediade mufök mebe-akpa, enyuñ eböñde
 anyan akam ke abiaña: ikpe eyebiom memö emi akan.

MARK 13.

41 Ndien Enye ösukhöre etie ekem ye itle unim-etibe,
 önyuñ okut nte otu owo esinde okuk ke itie unim-etibe :
 42 ndien ediwak mbon inyene esin ediwak. Ndien ebe-akpa
 kiet emi edide ubuene edi, önyuñ esin ekpri okuk iba
 43 eke enamde obubit okuk. Ndien Enye okot mbet Esie
 etiene Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Kakpan ke ndöhö
 mbufo, nte, Ebe-akpa ubuene emi ama esin akan kpukpru
 44 mö emi esinde okuk ke itie unim-etibe : koro kpukpru mö
 ekesin oto ke ñwak-ñkan mö ; edi enye oto ke unana esie
 ama esin kpukpru se enye enyenede, kpa kpukpru ñkpö
 eke enye adade odu uwem.

13 EKEM nte Enye öwöröde ke temple, owo mbet Esie kiet
 ödöhö Enye, ete, Andikpep, sese, oruk itiat ye oruk
 2 ufök emi ! Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Nte afo omokut
 ikpö ufök emi ? Idikpöñke itiat odoro ke itiat, eke
 mididuökke ke isöñ.

3 Ekem nte Enye etiede ke obot Olive asak iso ese temple,
 Peter ye James ye John ye Andrew ebup Enye ke idemmö,
 4 ete, Sian nyin ini eke ñkpö emi edidude : nso edinyuñ
 edä idiöñö kini me-ñkpö emi kpukpru ekperede ndisu ?
 5 Ndien Jesus ötöñö ndidöhö mö, ete, Ekpeme mbak owo
 6 ekededi edinam mbufo ewakha ekpöñ usuñ. Ediwak owo
 eyedi ke enyiñ Mi, ete, Ami ndi *Enye* ; eyenyuñ enam
 7 ediwak owo ewakha ekpöñ usuñ. Ndien kini mbufo
 ekopde ebaña me-eköñ ye me-etop eköñ, ekutimere esit :
 8 *me-ñkpö emi* enyene ndidi ; edi utit idige kaña. Koro
 idut eyedakha eñwana ye idut, ye obio edidem kiet
 ye obio edidem efen : me-unyek-isöñ eyedu ke nsio
 nsio ebiët ; me-akañ eyedu : me-ñkpö emi edi eritöñö
 ndutukhö.

9 Edi mbufo ekpeme idemmbufo : koro mö eyeda mbufo
 eyak enö me-esop ; eyenyuñ emia mbufo ke me-synagogue ;
 ndien mbufo eyeda kiso mendikara ye ndidem kabaña Mi,
 10 ke ikö ntiense enö mö. Enyene ndibem iso 'ñquörö gospel
 11 ñko 'nö kpukpru midut. Ndien kini mö edade mbufo
 eka *ikpe*, ekuyak ekikere otimere mbufo kabaña se mbufo
 edidöhöde : edi ñkpö ekededi eke edinöde mbufo ke idaha
 oro, mbufo edöbö oro : koro midige mbufo eke edöhöde,
 12 edi Edisana Spirit. Eyon-eka eyenyuñ ada eyen-eka önö
 mkpa, ete eyenyuñ *anam ntre* ye eyen esie ; nditö eyenyuñ
 edakha eñwana ye möte ye meka mö, enyuñ esin ewot mö.

MARK 13.

- 13 Ndien kpukpru owo eyesua mbufo ebaña enyĩn Mi : edi eyenyaña enye emi akade iso osim akpatre.
- 14 Edi kadañemi mbufo ekutde mbubiam ñkpö nsobo adade ke ebiët eke enye mikpadaha (yak enye emi okotde ñwed ekere), ke ini oro yak mö emi edude ke Judæa
- 15 efeghe eka ke ikpö obot : yak enye emi odude ke enyöñ ufök ökusukhöre, ökunyañ oduk ndimen ñkpö ekededi
- 16 eke odude ke ufök esie : yak enye emi odude ke iñwañ
- 17 ökunyañ afiak aka *ufök* ndimen aqua öföñidem esie. Edi ödödiök önö mö emi eyomode ye mö emi enöde nditö eba
- 18 ke musen oro ! Mbufo enyuñ ekpe ubök man okudi ke
- 19 ini tuep. Koro musen oro eyedi *musen* ukut, eke oruk esie akanam miduhe toto ke eritöñö eribot ñkpö eke Abasi
- 20 obotde tutu osim emi, midinyañ iduhe aba. Ndien mikpedige nte Jehovah akanamde musen oro emukhö, baba owo kiet ikpöböhöke : edi kabaña ndimek owo Esie, emi
- 21 Enye emekde, Enye anam musen oro emukhö. Ndien owo ekededi ama ödöhö mbufo, ete, Sese, Christ mömi ;
- 22 me, Sese, *Enye* möko ; ekunim ke akpanikö : koro me-christ nsu ye me-prophet nsu eyedakha eða, eyenyañ ewut midiöñö ye mutibe ñkpö, man, edieke ekpekemedede,
- 23 mö ekpenam ndimek owo ewakha ekpöñ usuñ. Edi mbufo ekpeme : sese, Ami ma mbem iso ndöhö mbufo kpukpru ñkpö emi.
- 24 Edi ke musen oro, kini ukut oro ebede, utin eyekim,
- 25 öfiön idinyañ iyamake, me-ntantafiön eyenyañ eduöñö eto ke enyöñ, eyenyañ enyeñe me-odudu enyöñ.
- 26 Ndien mö eyekut Eyen owo nte edide ke ikpa-
- 27 enyöñ ye aqua odudu ye uböñ. Ndien Enye eyedöñ me-angel, önyañ atañ ndimek owo Esie oto ke ofim mbinañ, oto ke ata utit isöñ tutu osim ata utit enyöñ ebon ebiët kiet.
- 28 Kemi ekpep ñke ke eto fig : kini ñkök esie esekhede, enyuñ esiakhade iköñ, mbufo efiök ete, ndaeyo ke ekpere ;
- 29 kpa suk ntre, ke mbufo ekutde ñkpö oro ewöröde, efiök ete Enye ke ekpere, kpa ke enyin-usuñ. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Emana emi idibehe, tutu enam kpukpru
- 31 ñkpö emi ema. Enyöñ ye isöñ eyebe efep : edi ikö Mi
- 32 idibehe. Edi ama edi usen oro me ñkanika oro, baba owo kiet ifiökke, inyuñ idige me-angel ke enyöñ, inyuñ idige
- 33 Eyen, iböhöke Ete ikpöñ. Mbufo etiñ enyin, ekpeme
- 34 enyuñ eböñ akam : koro mbufo mifiökke ini. Ete nte

MARK 14.

owo emi akade anyan isañ, emi ökpöñde ufök esie, önyuñ önöde menam-utom esie odudu, önö owo kiet
35 kiet utom esie, eteme etie-usuñ ñko, ete, ekpeme. Mbufo
 ökpeme ndien : koro mbufo mifiökke ini eke ète ufök
 edidide, me edi ke mbubreyo, me edi kuföt okoneyo,
36 me kini ekikö ökpökde, me ke usenubök ; mbak enye
37 edibuat önyuñ okut mbufo èdede. Ndien se Ami
 ndöhöde mbufo, Ami ndöhö kpukpru owo, nte, Èkpeme.

14 **ΕΚΕΜ** osuk usen iba ndisim usörö passover, ye uyo
 eke leaven miduhe, ndien ikpö oku ye me-scribe èyoyom
2 usuñ eke èdimumde Enye ke ñkari èwot : koro mö
 èdöhöde ète, Èkunam ke ini usörö, mbak ndutime kotu
 mbiobio.

3 Ekem kini Enye odude ke Bethany ke ufök Simon,
 owo akpa-mfia oro, nte Enye etiede ke itie-udia, ñwan
 kiet edi, emi akamade otu alabaster emi aran spike-
 nard odude kesit emi ösöñde urua eti eti ; ndien enye
 obom otu alabaster, önyuñ ötökhö enye ke ibuot Esie.

4 Edi ndusuk owo èdu, emi èyatde esit kotu mö, ète,

5 Eribiat aran emi öfön ke nso ? Koro èkpekeme ndi-
 nyam aran emi ke okuk ikie ita ye udori, ndien ènö

6 mubuené. Ndien mö èsuk enye uyo. Edi Jesus ödöhö
 ete, Èkpöñ enye ; nsinam mbufo ènöde enye afaniköñ ?

7 enye ama anam eti utom ke idem Mi. Koro mbufo
 èmenyene mubuené ye mbufo kpukpru ini, ndien kini
 mbufo èmema, èmekeme ndifön ido ye mö : edi mbufo

8 inyeneke Mi kpukpru ini. Enye ama anam se enye
 ekemedé : enye ama ebem iso eyet ikpöhidem Mi aran

9 ebeñe eribuk. Ndien kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ke
 ebièt ekededi eke èdiquöröde gospel emi ke öfuri ererimbot,
 èyenyuñ ètiñ se ñwan emi anamde man èti enye.

10 Ndien Judas Iscariot, owo kiet ke mbet duopeba, aka ke
11 ötö ikpö oku, man ada Enye önö mö. Ndien kini mö
 èkopde, mö èdaresit, ènyuñ èñwöñö ndinö enye okuk.
 Ndien enye oyom eti usuñ eke edidade Enye önö.

12 Ekem ke akpa usen usörö uyo eke leaven miduhe, kini
 mö èwade passover, mbet Esie ödöhö Enye, ète, Ke möñ
 ke Afo oyom ete, nyin ika iketim ñkpö, man Afo adia
13 passover ? Ndien Enye ödöñ owo mbet Esie iba, önyuñ
 ödöhö mö, ete, Mbufo èka èkeduk ke obio, ndien owo kiet
 emi obiomde abañ möñ eyesobo ye mbufo : ètiene enye ;

MARK 14.

- 14 ndien ke ufök ekededi eke enye odukde, ëdöhö ëte ufök
oro, ëte, Andikpep ödöhö ete, Ubet Mi odu mön, eke Ami
15 ndidiade passover ye mbet Mi kesit? Ndien enye ke
idemesie eyewut mbufo aqua ubet enyön emi ëdiönde
ëma ëbeñe: ndien mbufo ëtäm ñkpö do ënö nyin.
16 Ndien mbet oro ëwönö, ënyuñ ëdi ke obio, ënyuñ
ëkut kpa nte Enye öködöhöde mö: ndien mö ënam
passover ebiët.
- 17 18 Ekem ke mbubreyo Enye edi ye mbet duopeba. Ndien
nte mö ëtiede ëdia ñkpö, Jesus ödöhö ete, Kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, owo mbufo kiet eyetap Mi, kpa owo emi
19 adiade ñkpö ye Ami. Mö ëtönö ndifukhö, 'nyuñ ndöhö
20 Enye kiet kiet, ëte, Ndi ami? Ndien Enye ödöhö mö, ete,
Edi owo kiet ke duopeba, enye emi edebide ye Ami ke usan.
21 Koro Eyen owo aka, kpa nte ëwetde ëbaña Enye:
edi ödödiök önö owo oro oto ke enye ëtap Eyen owo!
ökpöfön ye owo oro nte enye mikpamanake.
- 22 Ndien nte mö ëdiade, Enye ada uyo, ndien ke ama
öködiön, obuñ enye, önyuñ önö mö, ete, Ëbö: emi edi
23 ikpöhidem Mi. Ndien Enye ada cup, ndien ke Enye ama
ökönö eköm, önö mö: ndien kpukpru mö ëñwön enye.
24 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Emi edi iyip Mi eke ediami,
25 emi ëduökde kibuot ediwak owo. Kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, Ami ndiñwönke aba mfri vine, tutu osim
usen oro Ami ndiñwönde enye öbufa ke obio Abasi.
- 26 Ndien ke mö ëma ëkequö iquö, mö ëwörö ëka ke obot
Olive.
- 27 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Kpukpru mbufo
ëyeduönö: koro ëwetde ëte, Nyekpi ekpemerön, ndien
28 me-erön eyesuana. Edi, kini nsetde, nyebem mbufo
29 iso ñka ke Galilee. Edi Peter ödöhö Enye, ete,
Okposuk edi nte kpukpru owo ëduönöde, ami ndi-
30 duöhö. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Kakpan ke
ndöhö fi, nte, mfin emi, kpa ke okoneyo emi, ke ekikö
31 mika-ikpökke kaña ikaba, afo eyekañ Mi ikata. Edi
enye ödöhö ke ökpösön uyo, ete, ñkpakpakpa ye Afo,
ami ndikañke Fi. Kpukpru mö ënyuñ ëdöhö kpa ntre.
- 32 Ekem mö ëdi ke ebiët emi ekerede Gethsemane: ndien
Enye ödöhö mbet Esie, ete, Mbufo ëtie mi, kini Ami
33 mbönde akam. Ndien Enye ada Peter, ye James, ye John
ye Enye, önyuñ ötönö ndikop mkpa-idem, ukpön önyuñ
34 öböhö Enye. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ukpön Mi öfukhö

MARK 14.

- 35 eti eti ke oyom ndikpa : mbufo etie mi, ekpeme. Ndien Enye aka iso esisit, öduö ke isöñ, önyuñ öböñ akam, ete,
- 36 Edieke ekemedede, ayak ñkanika oro ebe ökpöñ Imö. Enye önyuñ ödöhö ete, Abba, Ète, Afo emekeme ndinam kpukpru ñkpö ; men cup emi ke iso Mi fep : edi okudi
- 37 se Ami made, edi se Afo amade. Ndien Enye edi okut mö ke ede, önyuñ ödöhö Peter, ete, Simon, nte afo ke ede ?
- 38 nte afo ukemeke ndikpeme ke ñkanika kiet ? Ekpeme önyuñ eböñ akam, mbak mbufo ediduk ke idomo : ke
- 39 akpanikö ukpöñ onyime, edi öbukidem emem. Ndien Enye önyuñ ötöñö ntak aka, önyuñ öböñ akam, ödöhö
- 40 suk ikö oro. Ndien Enye ötöñö ntak edi, okut mö ke ede, koro enyìn mö edobide eti eti : ndien mö ifökke se
- 41 ekpeboröde Enye. Ndien Enye edi öyöhö ikata, önyuñ ödöhö mö, ete, Edediöñ ede idap ëka iso kemi, önyuñ eduök odudu : ekem ; ñkanika edi ; sese, ëda Eyen
- 42 owo ësìn midiök owo ke ubök. Edakha kenyöñ, eyak nyìn ika : sese, enye emi atapde Mi ke ekpere.
- 43 Ndien idaha oro, ke Enye osuk etinde ikö, Judas, owo kiet ke duopeba, edi, ye otu owo emi ekamade ofut ye okuk eto esaña ye enye, ëto ke ikpö oku ye me-scribe ye
- 44 nyebiowo. Ndien enye emi atapde Enye ama ökönö mö idiöñö, ete, Owo oro Ami nditimde Enye inua edi Enye ;
- 45 ësöñ ëmum Enye, önyuñ ëda Enye ëka. Ndien ke enye edide, idaha oro enye etiene Enye, ödöhö ete,
- 46 Rabbi ; önyuñ otim Enye inua. Ndien mö ëdori Jesus
- 47 ubök, ëmum Enye. Edi owo mö kiet emi adade ekpere
- 48 osio ofut, ekpi owo aqua oku osibe enye utöñ. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Nte mbufo emewöñö, nte ebinede owo ñwo, ye ofut ye okuk eto ke ubök, ndimum Mi ?
- 49 Ami ñkodu ye mbufo ke usen ke usen ñkpep mbufo ke temple, mbufo inyuñ imumke Mi : edi *ënam emi* man
- 50 se ewetde okposu. Ndien kpukpru mö ökpöñ Enye ëfeñe.
- 51 Ndien akparawa kiet asaña etiene Enye, awañ öföñ linen ke idem, ofuk iferi esie : ndien mö ëmum enye ;
- 52 edi enye ökpöñ öföñ linen, efeghe iferi.
- 53 Ndien mö ëda Jesus ëka ke ebiët aqua oku : ndien kpukpru ikpö oku ye nyebiowo ye me-scribe ëbono etiene
- 54 enye. Peter önyuñ etiene Enye asaña nsan nsan, oduk kpa kesit okure aqua oku ; ndien enye etie ye mesañ-
- 55 utom ke uñwana *ikañ* ewebe ikañ. Ndien ikpö oku ye

MARK 15.

öfuri esop eyom ikö ntiense ëbaña Jesus man ewot
 56 Enye: ndien mö ique. Koro ediwak ntiense etiñde
 57 ikö nsu edian Enye, ndien ikö mö isañake kiet. Ndien
 ndusuk owo edakha eda ödöhö ikö ntiense nsu edian
 58 Enye, ëte, Nyin ima ikop Enye ödöhöde ete, Ami nyewuri
 temple emi enamde ke ubök, ndien ke usen ita nyeböp
 59 eñwen eke minamke ke ubök. Ndien ikö ntiense mö ñko
 60 isañake kiet. Ndien aqua oku adakha kenyöñ kuföt mö,
 önyuñ obup Jesus, ete, Nte Afo uböröke ikö? nso ke
 61 mö emi etiñ edian Fi? Edi Enye ododop, inyuñ iböröke
 ikö. Aqua oku ötöñö ntak obup Enye, ete, Nte
 62 Afo edi Christ, Eyen Andifön-Ñkan? Ndien Jesus
 öbörö enye, ete, Edi Ami: ndien mbufo eyekut Eyen
 owo etiede ke ubök nasia odudu, önyuñ asañade edi ke
 63 ikpa-enyöñ heaven. Ndien aqua oku awai edisine-
 ñkpö esie, önyuñ ödöhö ete. Nso ntiense ke nyin isuk
 64 iyom? Mbufo emekop isuñi oro: mbufo ese didie?
 Ndien kpukpru mö ëbiom Enye ikpe, ëte, Enye odot
 65 mkpa. Ndien ndusuk owo ötöñö ndifiari Enye etap,
 'nyuñ mfuk Enye iso, 'nyuñ 'ntö Enye ita, 'nyuñ ndöhö
 Enye, ete, Tiñ prophecy: ndien mesañutom kpa ini oro
 Enye odukde mö ubök emia Enye ke ubök mö.
 66 Ekem nte Peter etiede kişöñ ke esit okure, eyen-añwan
 67 kiet, asaña-utom aqua oku, edi; ndien nte okutde Peter
 ewebede ikañ, enye owuk enyin ese enye, önyuñ ödöhö ete,
 68 Afo ökönyuñ odu ye owo Nazareth oro, kpa Jesus. Edi
 enye akañ, ete, Ami mfiökke, nyuñ ñkopke se afo ödöhöde:
 ndien enye öwörö oduk ke efe nsuk uyo; ndien ekikö
 69 ökpök. Ndien eyen-añwan oro okut enye, önyuñ ötöñö
 ntak ödöhö mö emi edade do, ete, Enye emi edi owo mö
 70 kiet. Edi enye ötöñö ntak akañ. Ndien ke ekpri ini
 ebede mö emi edade do ötöñö ntak ödöhö Peter, ëte, Ke
 akpanikö afo edi owo mö kiet, koro afo edide owo Galilee.
 71 Edi enye ötöñö ndisuñi, 'nyuñ 'ntomo, ete, Ami mfiökke
 72 owo emi mbufo ödöhöde ëbaña. Ndien idaha oro
 ekikö ökpök utim ikaba. Ndien Peter eti ikö oro,
 nte Jesus öködöhöde enye, ete, Ke ekikö mika-ikpökke
 kaña ikaba, afo eyekañ Mi ikata. Ndien kini enye ekerede
 ikö oro, enye atua eyet.

15 NDIEN ke ata usenubök ikpö oku ye nyebiowo ye me-
 scribe ye öfuri esop eduk odu, eböp Jesus eda Enye ëka

MARK 15.

- 2 ekeyak enö Pilate. Ndien Pilate obup Enye, ete,
 Nte Afo edi edidem Me-Jew? Ndien Enye öborö
 3 ete, Ami ndi *Enye*. Ndien ikpö oku edori Enye
 4 ediwak ikö. Ndien Pilate ötöñö ntak obup Enye, ete,
 Nte Afo uböröke baba ikö kiet? se adaña ekese ñkpö,
 5 emi mö edoride Fi. Edi Jesus iböröke aba baba ikö
 kiet; oro anam Pilate eyik eti eti.
- 6 Ndien ke usörö enye akam asana owo-ñkpököbi kiet
 7 emi mö ebeñede ayak önö mö. Ndien owo kiet emi
 ekerede Barabbas eketie ke ñkpököbi ye mö emi enamde
 ndutime, me-owo emi ekenyuñ ewotde owo ke ndutime
 8 oro. Ndien otu owo edök etiene enye enyuñ ötöñö
 ndibeñe enye, ete, anam nte enye akam esinamde önö mö.
- 9 Ndien Pilate öborö mö, ete, Nte mbufo eyom ete ami
 10 nsana edidem Me-Jew nyak nö mbufo? Koro enye
 okutde ete, ikpö oku ekeyak Enye enö oto ke ufup.
 11 Edi ikpö oku edemere otu owo, ete, Enye akpakam ayak
 12 Barabbas önö mö. Ndien Pilate ötöñö ntak ödöhö mö,
 ete, Nso ndien ke ami ndinam ye Enye emi mbufo ekotde
 13 Edidem Me-Jew? Ndien mö ötöñö ntak efiori ete, Köñ
 14 Enye ke cross. Ndien Pilate ödöhö mö, ete, Ke nso,
 nso idiök ñkpö ke Enye akanam? Edi mö edediön
 15 efiori ete, Köñ Enye ke cross. Ndien Pilate, ke eriyom
 ndinem otu owo esit, asana Barabbas ayak önö mö, ndien,
 ke enye ama akamia Jesus, ayak Enye önö mö, ete,
 eköñ Enye ke cross.
- 16 Ndien mbon-eköñ eda Enye eduk ke okure, emi edide
 aqua ufök andikara; ndien mö ekot ofuri udim ebono
 17 ötö kiet. Ndien mö esine Enye ididuot *öföñidem*, ndien
 18 edök anyanya ñkukim eyara Enye ke ibuot; enyuñ
 19 ötöñö ndiköm Enye, ete, Etia, Edidem Me-Jew! Ndien
 mö eda eto emia Enye ke ibuot, efiori Enye etap, enyuñ
 20 ötöñö edöñ etuak ibuot enö Enye. Ndien kini mö emia
 ekebiaña Enye, mö esio Enye ididuot *öföñidem*, enyuñ
 esine Enye *öföñidem* Esie. Ndien mö eda Enye ewörö
 eka ndiwot Enye ke cross.
- 21 Ndien mö enyik owo kiet emi otode ke inwañ asaña ebe,
 Simon owo Cyrene, ete Alexander ye Rufus, etiene mö,
 22 man obiom cross Esie. Ndien mö eda Enye eka ke ebiët
 23 Golgotha, oro edi ke erisiak ikö, Ebiët mkpökpörö. Ndien
 mö enö Enye wine emi abukhade ye ndot ndot ñkpö: edi
 24 Enye iböhö. Ndien mö eköñ Enye ke cross, enyuñ edeme

MARK 15.

25 öföñidem Esie, ësìn afa ëbaña mö, se mö kiet kiet
 26 ekpedade. Ekedi ke ñkanika ita ke mö ëköñ Enye
 27 ke cross. Ndien ewet ñwed ëdori ikö Esie ke
 28 enyöñ, EDIDEM ME-JEW. Ndien mö ëköñ inö iba ke
 29 cross ye Enye; kiet ke ubök nasia Esie, kiet ke ufien.
 30 Ndien mö emi ësañade ëbe ësak Enye, ënyuñ ënyeñe
 31 ibuoť mö, ëte, Ah! Afo emi owuride temple, önyuñ
 32 öböpde enye ke usen ita, nyaña idemfo, nyuñ sukhöre
 33 ke cross. Kpa suk ntre ikpö oku ye me-scribe ësak
 34 Enye kotu mö, ëte, Enye akanyaña owo efen; Enye
 35 ikemeke ndinyaña idemesie. Yak Christ, Edidem Israel,
 36 ösukhöre ke cross kemi, man nyin ikut inyuñ inim ke
 37 akpanikö. Mö emi ëkeköñde ye Enye ke cross ënyuñ
 38 ësuene Enye.

39 Ndien kini osimde ñkanika itiokiet, ekim ofuk
 40 öfuri isöñ tutu osim ñkanika usukkiet. Ekem ke
 41 ñkanika usukkiet, Jesus ofiori ke ökpösöñ uyo, ete, Eloi,
 42 Eloi, lama sabachthani? emi öwöröde ke erisiak ikö,
 43 Abasi Mi, Abasi Mi, nsinam Afo ökpöñde Mi? Ndien
 44 ndusuk mö emi ëdade do, kini mö ëkopde, ëdöhö ëte, Sese,
 45 Enye ke okot Elijah. Ndien owo kiet efeghe aka ekedebi
 46 ndöbö ke vinegar, önyuñ owuk enye ke eto, önö Enye,
 47 ete öñwöñ, ete, Yak etie; yak ise me Elijah eyedi
 48 edisukhöre Enye. Ndien Jesus osioro ökpösöñ uyo,
 49 önyuñ ayak ukpöñ Esie. Ndien ikpeghe temple asiakha
 50 ke mbak iba ötöñöde ke enyöñ tutu osim isöñ. . Ndien kini
 51 centurion, emi adade ekpere ekem iso ye Enye, okutde nte
 52 Enye ayakde ukpöñ ntem, enye ödöhö ete, Ke akpanikö
 53 owo emi ekedi Eyen Abasi. Iban ñko ënyuñ ëda nsan
 54 nsan ëse: Mary Magdalene, ye Mary eka James ekpri ye
 55 Joses, ye Salome ëdu kotu mö; emi, ini Enye odude ke
 56 Galilee, ësañade ye Enye, ënyuñ ënamde ñkpö ënö Enye;
 57 ye ediwak iban eñwen emi ësañade ye Enye ëdök ëdi ke
 58 Jerusalem.

59 Ekem ke osimde mbubreyo, sia edide *usen* eribeñe idem,
 60 oro edi, usen eke ebemde sabbath iso, Joseph, owo Ari-
 61 mathæa, owo esop ye akamba owo, emi ke idemesie önyuñ
 62 ebetde obio Abasi, edi; ndien enye oduk etiene Pilate
 63 uko uko, önyuñ ebeñe okpo Jesus. Ndien Pilate eyik,
 64 ete, me Enye akpa kaña: ndien ke okotde centurion
 65 oro, obup enye me Enye akam akpa. Ndien kini enye
 66 okopde ikö centurion, enye ayak okpo önö Joseph. Ndien

MARK 16.

enye edep öföñ linen, ada Enye ösakhöre, önyuñ awañ
Enye ke öföñ linen oro, önyuñ onim Enye ke udi eke eke-
tibide ke itiat ; ndien enye akpat itiat eberi ke inua udi.
47 Ndien Mary Magdalene ye Mary eka Joses ekut ebiët
eke enimde Enye.

16 EKEM ke sabbath ama ekebe, Mary Magdalene ye
Mary eka James, ye Salome edep ufuöñkpö, man mö
2 ädi ädiyet Enye ke idem. Ndien ke usenubök tukhi ke akpa
3 usen urua, mö ädi ke udi kini eyo ama ekesiere. Ndien
mö ke ödöhö kiet ye eken, ète, Anie edikpat itiat ke inua
4 udi efep önö nyin ? ndien ke mö emenerede enyìn èse,
mö ekut ète èma èkpat itiat efep : koro enye okponde.
5 Ndien kini mö edukde ke udi, mö ekut akparawa kiet
etiede ke ñkañ nasia, emi esinede afia öföñidem ;
6 ndien mö eyik akpan akpan. Ndien enye ödöhö mö,
ete, Èkuyik : mbufo eyom Jesus eyen Nazareth, emi
èkeköñde ke cross : Enye ama eset ; Enye iduhe mi : sese,
7 ebiët emi enimde Enye ! Edi eka èkedöhö mbet Esie
ye Peter, ète, Enye möñ ebem mbufo iso aka ke Galilee :
do ke mbufo edikut Enye, kpa nte Enye öködöhöde
8 mbufo. Ndien mö ewöñö enyuñ efeñe èkpöñ udi ; koro
nyek-idem ye mkpa-idem enamde mö : mö inyuñ itiñke
baba ikö kiet inö owo ; koro mö efeghede ndik.

9 Ekem ke Enye abakde eset ke akpa usen urua,
Enye ebem iso owut Idemesie önö Mary Magdalene,
emi Enye ekebinde demon itiaba osio enye ke idem.
10 Enye aka öködöhö mö emi èkedude ye enye, nte mö
11 èsemede enyuñ ètuade eyet. Ndien kini mö èkopde
ète, Enye ke odu uwem, ète, *Mary* ama önyuñ okut Enye,
inimke ke akpanikö.

12 Ke ñkpö emi èbede Enye ada mbiët efen owut
Idemesie önö owo mö iba, nte mö èsañade ke usuñ eka
13 iñwañ. Ndien mö edakha eka èketiñ önö mö eñwen :
mö inyuñ inimke mö ke akpanikö.

14 Ndien ke oro ebede Enye owut Idemesie önö mbet
duopekiet ke idemmö nte mö etiede ke itie-udia ; ndien
Enye emen unana mbuötidem ye nsöñ-esit mö asua önö
mö, koro mö minimke mö emi ekutde Enye ke Enye ama
15 ekeset ke akpanikö. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo eka
ke öfuri ererimbot, enyuñ equörö gospel önö kpukpru owo.
16 Enye emi onimde ke akpanikö önyuñ anade baptism

LUKE 1.

ēyenyaña enye; edi enye emi minimke ke akpanikö,
17 ikpe eyebiom enye. Ndien midiöñö emi ēyetiene mö
emi enimde ke akpanikö: ke enyiñ Mi ke mö ēyebin
18 demon; ēyenyuñ esem mbufa usem; enyuñ emen uruk-
iköt ke ubök, mö ema enyuñ ēñwöñ ñkpö mkpa ekededi,
idinamke mö idiök ñkpö; mö ēyenyuñ ēdori mbon
udöñö ubök, ndien mö ēyekop idem.
19 Ntre, ke Öböñ Jesus ama eketiñ önö mö ama, emen
Enye edök ke heaven, Enye önyuñ etie ke ubök nasia
20 Abasi. Ndien mö ewöñö, ekequörö ke kpukpru ebiät,
Öböñ önyuñ anam utom ye mö, önyuñ anam utom ösöñö
ada oto ke midiöñö eke etienede. Amen.

GOSPEL LUKE.

1 SIA ediwak owo ema ekesein ubök ndiwet mbuk mbaña
2 me-ñkpö oro ekewöröde kotu nyin, kpa nte mö, emi
toto ke eritöñö ekedide mendikut ke enyin ye menam-
3 utom ikö Abasi, ekedöhöde nyin, eketie mi nte öfön ñko,
emi ma ñkötöñö ke eritöñö ntim ntiene usuñ kpukpru
4 ñkpö, ndiwet ke itie ke itie nö fi ata eti Theophilus; man
afo otim öfiök akpanikö ke abaña ikö oro ekekpepe fi.
5 Ke eyo Herod edidem Judæa, oku kiet okodu ekere
Zacharias, owo ñka Abijah: enye önyuñ enyene ñwan
emi otode ke nditö-iban ufök Aaron, enyiñ esie ekere Elisa-
6 beth. Ndien mö mbiba efön kiso Abasi, esesaña ke
7 kpukpru mewukhö ye mbet Jehovah, iduehe. Ndien mö
inyeneke eyen, koro Elisabeth edide ada, mö mbiba
enyuñ esöñ.
8 Ekem kini enye anamde utom itie oku kiso Abasi ke ini
9 ñka esie, nte ido itie utom oku edide, afia otip enye,
10 ete, oduk ke temple Jehovah öföp incense. Ndien
öfuri otu owo eböñ akam ke esien ke ini eriföp
11 incense. Ndien angel Jehovah owut enye idem ada ke
12 nasia itie-uföp incense. Ndien ekikere otimere Zacharias ke
13 enye okutde enye, ndik önyuñ odoro enye ke idem. Edi
angel ödöhö enye, ete, Kufeghe ndik, Zacharias: koro
ema ekop mkpe-ubök fo, ndien ñwan fo Elisabeth eyeman

LUKE 1.

- 14 eyeneren önö ti, afo eyenyuñ osio enye enyiñ John. Ndien afo eyekut ata inemesit ye idaresit; ediwak owo
- 15 eyenyuñ edara ke emana esie. Koro enye edikponde ke iso Jehovah, enye idinyuñ iñwönke wine me ökpösön ediñwön-ñkpö; ndien Edisana Spirit eyeyöhö enye ke
- 16 idem toto ke emana esie. Ndien enye eyekabare ediwak
- 17 nditö Israel etiene Jehovah Abasi mö. Ndien enye eyebem Enye iso ke spirit ye odudu Elijah, ndikabare esit mäte etiene nditö, mbon nsön-ibuot *enyuñ esaña* ke ifiök nti owo; nditim 'nö Jehovah mbio eke ebeñede
- 18 idem ebet Enye. Ndien Zacharias ödöhö angel, ete, Ami ndida nso mfiök emi? koro ami ndide akani erer,
- 19 ñwan mi önyuñ ösön. Ndien angel oro öbörö enye, ete, Ami ndi Gabriel, emi ndade kiso Abasi; ndien ödön mi ndidöhö fi, 'nyuñ mbuk eti mbuk emi 'nö
- 20 fi. Ndien sese, afo eyedi imum udunyuñ ukemeke nditiñ ikö, tutu osim usen eke ñkpö emi edisude, koro afo munimke mikö mi ke akpanikö, emi edisude ke ini mö.
- 21 Ndien mbiobio ebet Zacharias, enyuñ eyik nte enye
- 22 ebigide ke temple. Ndien adañemi enye öwöröde, enye ikemeke ndidöhö ikö ye mö: ndien mö efiök ete, enye ama okut ñkukut ke temple: ndien enye anam idiönö
- 23 önö mö, önyuñ etie imum. Ekem kini musen utom esie eyöhöde, enye önyön ke ufök esie.
- 24 Ndien ke musen emi ëma ëkebe Elisabeth ñwan esie oyomo; ndien enye odibe ke öfiön ition, önyuñ ödöhö ete,
- 25 Jehovah ama anam ntem önö mi ke musen eke Enye esede mi, ndimen but mi kotu owo mfep.
- 26 Ekem ke öyöhö öfiön itiokiet Abasi ödön angel Gabriel
- 27 utom ke obio Galilee, emi ekerede Nazareth, etiene eyen-öwön-añwan emi ëkedade önö owo ufök David, emi ekerede
- 28 Joseph; enyiñ eyen-añwan oro önyuñ ekere Mary. Ndien enye oduk etiene enye, önyuñ ödöhö ete, Mököm fi, afo
- 29 emi okutde aqua mfön, Jehovah odu ye afo. Edi esit otimere enye eti eti ke ikö oro, enye önyuñ ekere se oruk
- 30 eköm emi öwöröde. Ndien angel ödöhö enye, ete, Kufeghe,
- 31 Mary: koro Abasi enende iso ye afo. Ndien sese, afo eyeyomo, eyenyuñ aman eyeneren, önyuñ osio Enye
- 32 enyiñ JESUS. Enye eyekpon, eyenyuñ ekere Eyen Ata Edikoñ: Jehovah Abasi eyenyuñ önö enye ebekpo ete
- 33 Esie David: Enye eyenyuñ akara ufök Jacob ke nsinsi;
- 34 ubön Esie idinyuñ ikureke. Edi Mary ödöhö angel,

LUKE 1.

- ete. Nkpõ emi ediwörõ didie, sia ami memfõkke eren-
35 owo? Ndien angel öbörõ enye, eta, Edisana Spirit
 eyedoro fi ke idem, odudu Ata Edikoñ eyenyuñ ofuk
 fi: mödo se idimanade eyekere Edisana, Eyen Abasi.
36 Ndien sese, Elisabeth ñwan oruk fo, enye ñko ama oyomo
 eyeneren ke usõñ esie: ndien emi edi öyöhö öfiõñ itlokiet ye
37 enye emi ekekotde ada. Koro baba ikõ kiet emi otode
38 Abasi idinanake odudu. Ndien Mary ödöhö ete, Sese,
 ofn-añwan Jehovah; akpakam öwörõ önö mi nte uyo
 fo edide. Ndien angel adakha ökpõñ enye.
39 Ndien Mary adakha kenyõñ ke musen oro awara aka
40 obot obot, ke obio Judah kiet; önyuñ oduk ke ufök
41 Zacharias önyuñ ököm Elisabeth. Ekem kini Elisabeth
 okopde eköm Mary, eyen öfrö enye ke idibi; ndien Elisa-
42 beth öyöhö ye Edisana Spirit; önyuñ emenere uyo esie ofori
 ökpösõñ, ete, Öföfön önö fi kotu iban, önyuñ öföfön önö
43 mfri idibi fo. Ndien oruk ñkpõ emi oto möñ etiene mi,
44 nte eka Öböñ mi ekpetiene mi? Koro sese, ke ini uyo
 eköm fo odukde mi ke utõñ, eyen öfrö ke idibi mi ke
45 idaresit. Ndien öföfön önö enye emi onimde ke akpanikö;
46 koro ñkpõ oro Jehovah öködöhöde enye eyesu. Ndien
 Mary ödöhö ete,
 Ukpõñ mi ke okpono Jehovah,
47 Spirit mi ama önyuñ adara ke Abasi Andinyaña mi.
48 Koro Enye ama ese erisukhöre itie ofn-añwan Esie:
 Koro sese, ötõñöde ke ini emi kpukpru emana eyedöhö
 ete, Öföfön önö mi.
49 Koro Enye emi enyenede odudu ama anam ikpõ ñkpõ
 önö mi;
 Ndien enyiñ Esie edi edisana.
50 Ndien mböm Esie enyene öfuri emana
 Kpa mö emi ebakde Enye.
51 Enye ama ada ubök Esie ayarare odudu;
 Enye ama asuan mbon ntañ-idem ke ekikere esit mö.
52 Enye ama ösukhöre mbõñ ke ebekpo mö,
 Önyuñ ofori mö emi esukhörede.
53 Enye ama ada nti ñkpõ öyukhö mö emi etiede biõñ;
 Enye ama önyuñ anam mbon inyene enyõñ ubök ubök.
54 Enye ama anyaña Israel owo Esie,
 Man Enye eti mböm Esie
55 (Kpa nte Enye ödöhöde mēte nyin)
 Emi Enye atuade Abraham ye aditö esie ke nsi nai.

LUKE 1.

- 56 Ndien Mary adañ ye enye ñkpö nte öfiön ita, ndien añaak önyön ke ufök esie.
- 57 Ekem ini uman Elisabeth öyöhö eke enye edimande
- 58 eyen ; enye önyuñ aman eyeneren. Ndien mböhiduñ esie ye oruk esie êkop ête, Jehovah ama anam mböm
- 59 Esie okpon önö enye ; mö ênyuñ êdara ye enye. Ekem ke öyöhö usen itiaeta, mö êdi ndinim eyen mbobi ; ndien
- 60 mö êyom ndisio enye enyiñ ête esie Zacharias. Ndien eka esie ödöhö ete, Idige ntre ; edi enye edikere John.
- 61 Ndien mö êdöhö enye, ête, Baba oruk fo kiet ikereke
- 62 enyiñ emi. Ndien mö êda idiönö ebup ête esie enyiñ
- 63 eke enye oyomde ete, êsio enye. Ndien enye ete, ênö imö itiat-ñwed, önyuñ ewet ete, Enyiñ esie edi John.
- 64 Ndien kpukpru mö êyik. Ndien ke idaha oro inua ye edeme esie êtara, enye önyuñ etiñ ikö otoro Abasi.
- 65 Ndien ndik anam kpukpru mböhiduñ mö : mö ênyuñ
- 66 ebuk kpukpru ñkpö emi ke obot obot Judæa. Ndien kpukpru mö emi êkopde ênim mö ke esit mö, ête, Nso oruk owo ke eyen emi edidi ? Koro ubök Jehovah odude ye enye.
- 67 Ndien Zacharias ête esie öyöhö ke Edisana Spirit, önyuñ etiñ prophecy, ete,
- 68 Êtoro Jehovah, Abasi Israel ;
Koro Enye ama edi ndise, ama önyuñ afak iköt Esie,
- 69 Enye ama önyuñ emenere nduk erinyaña önö nyin
Ke ufök David owo Esie
- 70 (Kpa nte Enye akadade inua nti prophet Esie ödöhö tötönö ke eritönö ererimbot),
- 71 Erinyaña nsio ke ubök musua nyin, ye ke ubök kpukpru mö emi êsuade nyin :
- 72 Ndiyarare mböm 'nö-mête nyin,
'Nyuñ nti edisana ediomu Esie :
- 73 Uñwönö oro Enye ököñwönöde önö Abraham ête nyin,
- 74 Ete, ke isiode nyin ke ubök musua nyin, iyenö nyin odudu
- Ndinam ñkpö 'nö Imö, ndik iduhe,
- 75 Ke edisana ye edinen ido ke iso Esie kpukpru musen nyin.
- 76 Ndien afo, eyen, eyenyuñ ekere prophet Ata Edikoñ :
Koro afo edibemde Jehovah iso ndidiön usuñ Esie ;
- 77 Ndinö iköt Esie ifök erinyaña
Ké erifen midiönkpö mö,

LUKE 2.

78 Oto ke esit mböm Abasi nyin,
Emi otode oro usiere enyöñ editiene nyin,
79 Ndiyama 'nô mö emi etiede ke ekim ye mfut mkpa ;
Nditeme ukot nyin eduk ke usuñ emem.
80 Ndien eyen ököri, önyuñ akabare ösöñö ke spirit, ndien
enye odu ke desert tutu osim usen oro edade enye ewut
Israel.

2 EKEM ke musen oro Cæsar Augustus owuk ewukhö, ete,
2 ewet enyiñ kpukpru owo esin ke ñwed. Emi edi akpa
eriwet enyiñ nsin ke ñwed kini Quirinius edide andikara
3 Syria. Ndien kpukpru owo eka ndiwet enyiñ mö, kpu-
4 kpru owo kiet kiet ke obio esie. Ndien Joseph ñko oto
ke obio Nazareth ke Galilee, ödök aka ke Judæa ke obio
David, emi ekerede Bethlehem, koro enye edide owo ufök
5 ye oruk David ; ndiwet enyiñ esie, asaña ye Mary, emi
ekedade enö enye ke ñwan, emi ekperede ndiman eyen.
6 Ekem, kini mö edude do, usen ekem eke enye edimande
7 eyen. Ndien enye aman akpan esie ; önyuñ ada öföñ
awañ enye ke idem, önyuñ onim Enye ke usin-udia ufene,
koro itie mikemke mö ke ufök isen.

8 Ndien mekpemerön edu ke edem oro etie ke inwan,
9 ekpeme erön mö ke okoneyo. Ndien angel Jehovah ada
ekpere mö, ubön Jehovah önyuñ ayama akan mö okuk :
10 ndien mö efeghe ndik eti eti. Ndien angel ödöhö
mö, ete, Ekufeghe ; koro sese, ami nda nti mbuk aqua
11 idaresit eke edinyenede kpukpru owo nsök mbufo : koro
Andinyaña emi edide Christ Öbön amanade önö mbufo
12 mfin ke obio David. Ndien emi edi idiönö emi enöde
mbufo ; Mbufo eyekut nsek-eyen emi ewañde ke öföñ
13 anade ke ebiët usin-udia ufene. Ndien ke idaha oro
otu mbon enyöñ edu ye angel, enyuñ etoro Abasi, ete,

14 Yak ubön enyene Abasi ke ata enyön,
Emem önyuñ odu kisön kotu owo emi Enye enemde
esit ye mö.

15 Ekem, kini me-angel edañade ekpön mö enyön ke
heaven, mekpemerön ödöhö kiet ye eken, ete, Eyak nyin
ika ke Bethlehem naña, ikese ñkpö emi otibede, emi
16 Jehovah önyuñ asiande nyin. Ndien mö ewara eka,
enyuñ ekut mö mbiba, Mary ye Joseph, ye nsek-eyen
17 anade ke usin-udia ufene. Ndien kini mö ekutde, mö
18 eyarare ikö oro ekedöhöde mö ebaña eyen emi. Ndien

LUKE 2.

- 19 kpukpru owo emi ekopde eyik ebaña ikō oro mekpem-
 20 erōñ edöhöde mö. Edi Mary onim kpukpru ikō
 emi, önyuñ ekere mö ke esit esie. Ndien mekpemerōñ
 efiak enyöñö, ekpono enyuñ etoro Abasi ke kpukpru ñkpö
 oro mö ekopde enyuñ ekutde, kpa nte ekedöhöde mö.
- 21 Ndien ke ekemde usen itiaeta, emi enimde Enye mbobi,
 esio Enye enyiñ Jesus, enyiñ oro angel okosiode Enye ke
 mika-iyomoke Enye kaña.
- 22 Adañemi musen erinam mö esana nte ibet Moses
 etemedede ekemde, mö eda Enye edi ke Jerusalem, ndinim
 23 Enye kiso Jehovah (nte ewetde ke ibet Jehovah, ete,
 Kpukpru nditö iren kiet kiet eke esirerede itie-eyen edikere
 24 edisana önö Jehovah), ndinyuñ ñwa uwa nte ibet Jehovah
 25 ödöhöde, mbomo ñkuku iba, me nditö ibiom iba. Ndien
 sese, owo kiet odu ke Jerusalem, ekere Simeon ; owo emi
 edi eti önyuñ eteñe Abasi, önyuñ ebebet ndöñesit Israel :
- 26 Edisana Spirit önyuñ odoro enye ke idem. Ndien Edisana
 Spirit ama akasian enye, ete, enye idique mkpa, tutu enye
 27 okut Christ emi Jehovah ödöñde. Ndien enye odu ke
 Spirit oduk ke temple : ndien kini ete ye eka edade eyen
 28 Jesus eduk, man enam ye Enye nte ibet asañade, enye
 emen Enye ke ubök esie, otoro Abasi, önyuñ ödöhö ete,
- 29 O Öböñ, yak owo Fo önyöñ ke ifure kemi,
 Nte Afo öködöhöde ;
- 30 Koro enyiñ mi ema ekut erinyaña Fo,
 31 Eke Afo okotimde onim kiso kpukpru midut ;
 32 Uñwana eke ediyararede ñkpö önö Me-Gentile,
 Ye uböñ iköt Fo Israel.
- 33 Ndien ete ye eka Esie eyik ke abaña me-ñkpö oro
 34 edöhöde ebaña Enye ; ndien Simeon ödiöñ mö, önyuñ
 ödöhö Mary eka Esie, ete, Sese, ema enim Enye emi man
 ediwak owo ke Israel eduö enyuñ edakha kenyöñ ; man
 35 Enye önyuñ edi idiöñö eke etiñde ikö edian Enye ; ofut
 eyenyuñ okim fi ukpöñ ñko ; man eyarare ekikere ediwak
 36 esit. Ndien owo kiet odu, ekere Anna, prophet-añwan,
 eyen Phaniel, owo esien Asher (enye edi ata akani
 añwan, ama ökönyuñ odu ye ebe isua itiaba ötöñöde ke
 37 ini ndö esie, enye ökönyuñ edi ebe-akpa ke isua anañ ye
 inañ), emi midakhake ke temple, edi anam ñkpö önö
 Abasi ke eritre udia ye mkpe-ubök okoneyo ye uwemeyo.
- 38 Ndien enye oduk edi ke idem ini oro önyuñ ököm Abasi,
 önyuñ etiñ abaña Enye önö kpukpru owo emi ebetde

LUKE 3.

39 erifak Jerusalem. Ndien ke mö ēma ēkenam kpukpru ñkpō eke ēsañade ye ibet Jehovah ēma, mö ēfiak ēnyōñ ke obio mö, Nazareth ke Galilee.

40 Ndien Eyen ökōri, önyuñ akabare ösōñö, önyuñ öyōhō ye ifiök : mfön Abasi önyuñ odu ye Enye.

41 Ndien ēte ye eka Esie ēkeka Jerusalem kpukpru isua

42 ke usörö passover. Ndien ke Enye osimde isua duopeba,

43 mö ēdök ēka nte ido usörö edide ; ndien kini musen ekemde, nte mö ēfiakde ēnyōñ, eyen oro Jesus osuk ke

44 edem ke Jerusalem ; ndien ēte ye eka Esie ifiökke ; ēdori enyīn ēte, Enye odu ke udīm isañ, mö ēsaña isañ usen

kiet ; ndien mö ēyom Enye kotu oruk ye mödiōñö mö :

45 ndien ke mö mique Enye, mö ēfiak ēka ke Jerusalem,

46 ēkeyom Enye. Ekem ke usen ita ēma ēkebe, mö ēkut

Enye ke temple, etiede kotu mendikpep, akpañ utōñ önö

47 mö, önyuñ obup mö mbume : ndien enyene kpukpru owo

emi ēkopde ikö Esie ndyö ke eti ibuot Esie ye ke me-

48 ibörö Esie. Ndien ke mö ēkutde Enye, mö ēyīk eti eti :

ndien eka Esie ödöhö Enye, ete, Eyen, nsinam Afo anamde

ntem ye nyin ? Sese, usö ye ami ima iyom Fi ke mfukhö.

49 Ndien Enye öbörö mö, ete, Ke didie ke mbufo ēkeyom Mi ?

Nte mbufo ifiökke ite, Ami nyene ndidu ke ufök Ète Mi ?

50 Ndien mö ifiökke ikö oro Enye ödöhöde mö. Ndien Enye

51 etiene mö ösukhöre edi ke Nazareth ; önyuñ osuk ibuot önö

mö : ndien eka Esie onim kpukpru me-ikö oro ke esit esie.

52 Ndien Jesus ökōri ke ifiök ye idaha, ye ke erikut

mfön kiso Abasi ye owo.

3 ΕΚΕΜ ke öyōhō isua ubōñ Tiberius Cæsar efut, Pontius

Pilate önyuñ edide andikara Judæa, Herod önyuñ edide

tetrarch Galilee, Philip, eyen-ēte esie, önyuñ edi tetrarch

adaña Ituræa ye Trachonitis, Lysanias ñko önyuñ edi

2 tetrarch Abilene, ini Annas ye Caiaphas edide ikpō oku,

3 uyo Abasi osim John eyen Zacharias ke desert. Ndien

enye asaña ke öfuri adaña Jordan, öquörö baptism erikab-

4 are esit man ēfen midiōñkpō ; nte ewetde ke ñwed ikö

Isaiah prophet, ēte,

Uyo andifiori ke desert, ete,

Mbufo ēdiōñ usuñ Jehovah,

Èneñere ökpōusuñ Esie.

5 Kpukpru itikbere ebiät eyemenere kenyōñ,

Kpukpru ikpō ye ñkpri obot eyenyuñ esukhöre ;

LUKE 3.

Se Iquañade eyenyuñ akabare enen,
Ibombom eyenyuñ akabare edi una-isõñ ;

- 6 Ndien kpukpru owo eyekut erinyaña Abasi.
- 7 Ndien enye ödöhö me-otu owo oro ekewõñöde man enye onim mö baptism, ete, Mbufo nditö urukiköt, anie eketeme mbufo, ete, efeñe eböhö iyaresit eke edidide ?
- 8 Eñwom naña mfri eke odotde erikabare esit, ekunyuñ etõñö ndidöhö kesit mbufo, ete, Mimö imenyene Abraham ke ete mimö : koro mödöhö mbufo, nte, Abasi ekeme ndinam me-itiat emi edakha eda edi nditö enö Abraham.
- 9 Kpa ke idem idahemi enim ekudi ke etak eto : mödo ekpide kpukpru eto emi miñwomke eti mfri eduök emen
- 10 esin ke ikañ. Ndien me-otu owo oro ebup enye, ete, Nso
- 11 ke nyin inyene ndinam ndien ? Ndien enye öborö mö, ete, Enye emi enyenede öföñidem iba yak önö enye emi minyeneke kiet ; enye emi enyenede udia, yak enye
- 12 önyuñ anam kpa ntre. Ndien me-publican ñko enyuñ etiene enye man enye onim mö baptism, ndien mö ebup
- 13 enye, ete, Andikpep, nyin inyene ndinam nso ? Ndien
- 14 enye öborö mö, ete, Ekubö ekan se etemedede mbufo. Ndien mbon-ekõñ ñko ebup enye, ete, Nyin-e, nso ke nyin inyene ndinam ? Ndien enye öborö mö, ete, Ekufiomo baba owo kiet, ekunyuñ ebö owo ñkpö ke ido eke minenke, enyuñ enemesit ye okuk-utom mbufo.
- 15 Ndien ke mbiobio edoride enyin, kpukpru owo enyuñ
- 16 ekerede ke esit mö ebaña John, me enye edi Christ ; John ödöhö kpukpru mö, ete, Ke akpanikö ami nda möñ nim mbufo baptism ; edi Enye ke edi emi enyenede odudu akan mi, emi ami mendotke nditat uruk ikpa-ukot Esie : Enye eyeda Edisana Spirit ye ikañ
- 17 onim mbufo baptism : emi usak-ñkpö Esie odude Enye ke ubök, man otim anam itie ubek-ibokpot Esie asana, önyuñ obon ibokpot Esie ke ubet ; edi Enye eyeföp mbio ke ikañ emi minimeke.
- 18 Ntem ke enye ada ediwak item efen öquörö nti ikö önö
- 19 mbiobio ; edi ke enye asuade önö Herod tetrarch kabaña Herodias ñwan eyen-ete esie, ye ke kpukpru midiõñkpö
- 20 oro Herod akanamde, Herod ökörö ye kpukpru ñkpö efen, esin John ke ufök-ñkpököbi.
- 21 Ekem, ke ena ekenim kpukpru owo baptism, ekenyuñ enim Jesus baptism, kini Enye öböñde akam,
- 22 enyõñ ökuböre, ndien Edisana Spirit ösukhöre nte ibiom.

LUKE 4.

ōsōrō Enye ke idem, ndien uyo oto ke enyōñ, ete, Afo edi edima eyen Mi ; emi enemde Mi esit.

- 23 Ndien Jesus ke Idemesie edi ñkpo nte isua edip ye duop, kini Enye otōñode *ndikpep*, edide (nte owo ēsede) eyen
 24 Joseph, eyen Heli, eyen Matthat, eyen Levi, eyen Melchi,
 25 eyen Jannai, eyen Joseph, eyen Mattathias, eyen Amos,
 26 eyen Nahum, eyen Ešli, eyen Naggai, eyen Maath, eyen
 27 Mattathias, eyen Semein, eyen Josech, eyen Joda, eyen Joanan, eyen Rhesa, eyen Zerubbabel, eyen Shealtiel,
 28 eyen Neri, eyen Melchi, eyen Addi, eyen Cosam, eyen
 29 Elmadam, eyen Er, eyen Jesus, eyen Eliezer, eyen Jorim,
 30 eyen Matthat, eyen Levi, eyen Symeon, eyen Judas, eyen
 31 Joseph, eyen Jonam, eyen Eliakim, eyen Melea, eyen
 32 Menna, eyen Mattatha, eyen Nathan, eyen David, eyen Jesse, eyen Obed, eyen Boaz, eyen Salmon, eyen Nahshon,
 33 eyen Amminadab, eyen Arni, eyen Hezron, eyen Perez,
 34 eyen Judah, eyen Jacob, eyen Isaac, eyen Abraham, eyen
 35 Terah, eyen Nahor, eyen Serug, eyen Reu, eyen Peleg,
 36 eyen Eber, eyen Shelah, eyen Cainan, eyen Arphaxad,
 37 eyen Shem, eyen Noah, eyen Lamech, eyen Methuselah, eyen Enoch, eyen Jared, eyen Mahalaleel, eyen Cainan,
 38 eyen Enos, eyen Seth, eyen Adam, eyen Abasi.

- 4 NDIEN Jesus, öyöhö ye Edisana Spirit, afiak ökpöñ Jordan, ndien Spirit ada Enye asaña ke desert ke usen aba,
 2 devil önyuñ odomo Enye. Ndien Enye idiaha ñkpo ke
 3 musen oro : ndien ke mö ekurede, biön ödön Enye. Ndien devil ödöhö Enye, ete, Afo ama edi Eyen Abasi, wuk
 4 itiat emi, ete, enye akabare edi uyo. Ndien Jesus öbörö enye, ete, Èma ewet, ète, Owo ididuhe uwem oto ke uyo
 5 ikpöñ. Ndien enye ada Enye ödök, önyuñ owut Enye
 6 kpukpru me-obio ererimbot ini kiet. Ndien devil ödöhö Enye, ete, Ami nyenö Fi öfuri odudu emi ye ubön mö : koro èma èyak mö ènö mi ; ndien owo ekededi eke
 7 ami made ke ami nda enye nö. Mödo afo ama atuak
 8 ibuot önö mi, kpukpru èyenyene Fi. Ndien Jesus öbörö enye, ete, Èma ewet ète, Afo edituak ibuot önö Jehovah Abasi fo, önyuñ anam ñkpo önö Enye ikpöñ ikpöñ.
 9 Ndien enye ada Enye aka ke Jerusalem, önyuñ onim Enye ke ata enyön temple, önyuñ ödöhö Enye, ete, Afo ama edi Eyen Abasi, to ke ebiët emi duök idemfo ke
 10 isön : koro èma ewet ète.

LUKE 4.

- Enye eyewuk me-angel Esie abaña Fi, ete, êkpeme Fi
 11 ye,
 Mö êyekama Fi ke ubök mö,
 Mbak Afo edituak ukot Fo ke itlat.
- 12 Ndien Jesus öbörö enye, ete, Êma êdöhö ête, Afo kudomo
 Jehovah Abasi fo.
- 13 Ndien kini devil ama akada kpukpru idomo odomo Enye
 ama, enye adakha ökpöñ Enye ke ini.
- 14 Ndien Jesus afiak aka ke Galilee ke odudu Spirit : ndien
 15 etop Esie asuana ke öfuri edem oro akan okuk. Ndien
 Enye ekpep ke me-synagogue mö, kpukpru owo ênyuñ
 êkpono Enye.
- 16 Ndien Enye edi ke Nazareth, ke ebiêt emi êkebökde
 Enye do : ndien, nte ido Esie edide, Enye oduk ke syna-
 17 gogue ke sabbath, önyuñ adakha ada ndikot ñwed. Ndien
 ênö Enye ñwed prophet Isaiiah. Ndien Enye ökuböre
 ñwed, okut itie emi êkewetde ête,
- 18 Spirit Jehovah odoro mi,
 Koro Enye ama eyet mi aran onim man mbuk eti mbuk
 'nō nditö-ubuene :
 Enye ama ödöñ mi, ete, ñquörö uwörö-ufu 'nō mbuot-
 eköñ,
 Ye erikut usuñ 'nō me-nan,
 Ete, nsana mö eke owo êñkde nyak,
- 19 Nyuñ ñquörö isua mfön-ido Jehovah.
- 20 Ndien Enye ofut ñwed, ayak önö asañutom. önyuñ ösuk-
 höre etie : ndien kpukpru owo ke synagogue êwuk enyìn
 21 êse Enye. Ndien Enye ötöñö ndidöhö mö, ete, Mfin
 22 ñwed emi osu ke utöñ mbufo. Ndien kpukpru owo êdi
 ntiense ênö Enye. ênyuñ êyik ke ikö mfön eke êwöñöde
 Enye ke inua : ndien mö êdöhö ête, Nte Enye emi idige
 23 eyen Joseph ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo iditreke
 nditop ñke emi 'nō Mi, ête, Abia-ibök, kök idemfo :
 kpukpru se nyìn ikekopde, nte Afo akanamde ke Caper-
 24 naum, nam mi ñko ke obio fo. Ndien Enye ödöhö mö,
 ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, owo inyimeke baba
 25 prophet kiet ke obio esiemö. Edi kakpan ke ndöhö
 mbufo, nte, Ediwak mebe-akpa êkedu ke Israel ke oyo
 Elijah, kini êsiride enyöñ ke isua ita ye öfiön itiokiet, kini
 26 akamba akañ odude ke öfuri isöñ ; ndien idöñke Elijah
 etiene baba owo mö kiet. iböhöke ñwan, emi ebe esie
 27 akpade, ke Zarephath, ke obio Sidon. Ndien ediwak

LUKE 4.

- owo emi *ēdōñōde* akpa-mfia *ēkedu* ke Israel ke eyo Elisha prophet ; ndien ikenamke baba owo mö kiet asana, *iböhöke*
- 28 Naaman owo Syria. Ndien esit ofut mö kpukpru ke
 29 *synagogue*, kini mö *ēkopde* me-*ñkpö* emi ; ndien mö *ēdakha*
kenyōñ, *ēbīn* Enye ke obio *ēfep*, *ēnyuñ* *ēda* Enye *ēdök*
 ke *ibuot* obot, emi *ēböpde* obio mö kesit, man *ēnuk* Enye
 30 *ēduök* ke *isōñ*. Edi Enye *asaña* *kuföt* mö ebe *ōnyōñ*.
- 31 Ndien Enye *ösukhöre* edi ke Capernaum, obio Galilee
 32 kiet. Ndien Enye ekpep mö ke sabbath : ndien
 erikpep Esie enyene mö ndyö ; koro ikö Esie enyenede
 33 *nsōñ-uyo*. Ndien owo kiet odu ke *synagogue*, emi
 enyenede spirit edidekhe demon ; ndien enye ofiori ke
 34 *ōkpösōñ* uyo, ete, Ah ! nyin isaña nso ye Afo, Jesus eyen
 Nazareth ? Nte Afo emedi ndisobo nyin ? Ami *mōdiōñö*
 35 Fi owo emi Afo edide, Edisana *Eyen Abasi*. Ndien Jesus
 asua *önö* enye, ete, Dop inua fo, *nyuñ* *wörö* enye ke idem.
 Ndien ke demon ama *ököduök* enye ke *isōñ* ke *uföt* mö,
 36 enye *öwörö* enye ke idem, *inyuñ* *inamke* enye *idiök*. Ndien
 enyene kpukpru mö ndyö eti eti, mö *ēnyuñ* *ēdöhö* kiet
 eken, *ēte*, Nso ikö edi emi ? koro Enye adade *nsōñ-uyo* ye
 37 *odudu* owuk me-edidekhe spirit, ndien mö *ēwōñö*. Ndien
 etop Esie asuana ke kpukpru ebiēt ke edem oro akan
 okuk.
- 38 Ndien Enye adakha *kenyōñ* *öwörö* ke *synagogue*,
ōnyuñ oduk ke *ufök* Simon. Ndien *ufiop-idem* omum
 eka *ñwan* Simon *ōkpösōñ* ; ndien mö *ēkpe* Enye *ubök* *ēnö*
 39 enye. Ndien Enye ada adiana enye, *ōnyuñ* asua *önö*
ufiop-idem ; ndien enye *ōkpōñ* enye : ndien idaha oro enye
 adakha *kenyōñ* anam *ñkpö* *önö* mö.
- 40 Ndien kini eyo *oyomde* ndikut, kpukpru owo emi
ēnyenede mö emi *ēdōñōde* nsio nsio *udōñö* *ēda* mö *ētiene*
 Enye ; ndien Enye *odori* mö kpukpru kiet kiet *ubök*,
 41 anam idem *ösōñ* mö. Ndien demon *ñko* *ēwōñö* ediwak
 owo ke idem, ke *ēfiori* *ēte*, Afo edi *Eyen Abasi*. Ndien
 Enye asua *önö* mö, iyakke mö *ēdöhö* ikö, koro mö
ēfiökde, *ēte*, Enye edi Christ.
- 42 Ndien ke eyo esierede, Enye *öwörö* aka ke ebiēt desert :
 ndien me-otu owo *ēyom* Enye, *ēnyuñ* *ētiene* Enye, *ēyire*
 43 Enye, *ēte*, *ōkukpōñ* *mimö*. Edi Enye *ödöhö* mö, ete,
 Ami menyene ndiquörö gospel obio Abasi 'nō me-obio
eñwen *ñko* : koro *ēkedōñ* Mi *ēte*, 'nam oro.
- 44 Ndien Enye *ōquörö* ikö ke me-*synagogue* Galilea.

LUKE 5.

- 5 EKEM kini otu owo ēberede Enye ēnyuñ ēkopde ikō Abasi, Enye ada ke mben mkpōdiōkhō mōñ Genne-
 2 saret ; ndien Enye okut ubom iba ēnade ke mben inyañ :
 edi mekō-iyak ēma ēkewōñō ke mō, ēyet iyire mō.
 3 Ndien Enye oduk ke ubom kiet, emi enyenede Simon,
 ndien ödōhō enye, ete, onuk ubom ökpōñ obot esisit.
 Ndien Enye ösukhöre etie önyuñ ekpep me-otu owo oto
 4 ke ubom. Ndien ke Enye ama eketiñ ikō ama, Enye
 ödōhō Simon, ete, Ewat ewörö ke utuñö mōñ, ēnyuñ
 5 ēduññö iyire man ēmum iyak. Ndien Simon öbörö ete,
 Öböñ, nyin ikenam utom öfuri okoneyo, edi imumke baba
 6 ñkpō kiet : edi ke uyo Fo nyeduök iyire. Ndien ke mō
 ēnamde ntre, mō ekuk ata ekese iyak, ndien iyire mō ke
 7 asiakha ; ndien mō ēfuñ ubök ēkot me-nsañā mō ke ubom
 eken, ete, ēdi ēdiñwam mimō. Ndien mō ēdi, ēnyuñ ēsīn
 8 iyak ke ubom mbiba ēyöhö, tatu mō etōñö ndideñ. Edi
 Simon Peter, ke enye okutde oro, öduö Jesus ke edōñ,
 ete. Dakha, kpōñ mi ; koro ami ndide idiök owo, O Öböñ.
 9 Koro idem akpade enye eti eti, ye kpukpru mō emi edude
 10 ye enye, ke uwak iyak eke mō ēmumde ; edi ntre ũko
 ye James ye John, nditö Zebedee, me-nsañā Simon. Ndien
 Jesus ödōhō Simon, ete, Kufeghe ; ötōñöde ke mfin emi
 11 afo eyemum owo. Ndien ke mō ewatde ubom mō ēbekhe
 ke esuk, mō ökpōñ kpukpru ñkpō, ēnyuñ etiene Enye.
 12 Ekem kini Enye odude ke akamba obio kiet, sese, owo
 emi akpa-mfia öyöhöde enye ke idem *odu do* : ndien
 adañemi enye okutde Jesus, enye öduö okubi iso esie ke
 isōñ, önyuñ ekpe Enye ubök, ete, Öböñ, ke Afo ama
 13 onyime, Afo emekeme ndinam mi nsana. Ndien Enye
 anyan ubök Esie, otuk enye, ete, Ami monyime ; sana.
 Ndien ndo ndo oro akpa-mfia ökpōñ enye. Ndien Jesus
 14 owuk enye, ete, Kudöhö baba owo kiet : edi ka okuo
 kowut oku idemfo, nyuñ wa uwa ke erinam fi asana, kpa
 15 nte Moses eketemede, ete, edi ikō ntiense öñö mō. Edi
 ctop Esie ödödiöñ asuana akan : ndien ata ediwak owo
 ēbono ötö kiet man ēkop *uyo Esie*, man Enye önyuñ
 16 anam mudōñö ekure mō. Edi Enye adakha aka ke
 me-ebiēt desert, önyuñ öböñ akam.
 17 Ekem ke musen oro kiet, nte Enye ekpepde ikō, Me-
 Pharisee ye mekpep-ibet, emi ēketode ke kpukpru ñkpri obio
 Galilce ye eke Judæa ye Jerusalem ēnyuñ eti do : ndien
 odudu Jehovah odu ye Enye ndinam udōñö okure.

LUKE 5.

18 Ndien sese, ndusuk owo ēbiom owo kiet ke mkpana ēdi, emi
 ödōñōde akpa-ubēñ : ndien mō ēyom usuñ eke ēdade enye
 19 ēduk, ēnim ke iso Esie. Ndien ke mō mique nte ēdade
 enye ēduk oto ke otu owo, mō ēdök ke ökōm ufök, ēsuk-
 hōre enye ke mkpana esie ēbe ökōm, ēnim ke uföt kiso
 20 Jesus. Ndien ke Enye okutde mbuötidem mō, Enye ödōhō
 21 ete, Owo, emefen midiōñkpō fo. Ndien me-scribe ye Me-
 Pharisee etōñō ndineni, ēte, Anie edi emi etiñde ikō
 isuñi ? Anie emekeme ndifen midiōñkpō ke mibōhōke
 22 Abasi ikpōñ ? Edi Jesus ke öfiökde eneni mō öbörö
 23 mō, ete, Mbufo ēneni nso ke esit mbufo ? Ewe emem
 akan ndidōhō, ete, Emefen midiōñkpō fo ; me ndidōhō,
 24 ete, Dakha kenyōñ, saña ? Edi man mbufo ēfiök ēte,
 Eyen owo emenyene odudu ke isōñ ndidahado ke midiōñ-
 kpō (Enye ödōhō owo emi ödōñōde akpa-ubēñ, ete), Ami
 ndōhō fi, nte, Dakha kenyōñ, men mkpana fo, nyuñ nyōñ
 25 ke ufök fo. Ndien idahoro enye adakha kenyōñ kiso mō,
 önyuñ emen ñkpō oro enye anade kesit, önyōñ ke ufök
 26 esie, ke otoro Abasi. Ndien enyene kpukpru mō ndyō,
 mō ēnyuñ ētoro Abasi ; ndien ndik öyōhō mō kesit, mō
 ēnyuñ ödōhō ēte, Nyin imokut mutibe ñkpō mfin.

27 Ndien ke ñkpō emi ēma ēkebe, Enye öwörö, önyuñ
 okut publican kiet, emi ekerede Levi, etiede ke ebiēt
 28 ubō-utomo, önyuñ ödōhō enye, ete, Tiene Mi. Ndien enye
 ökpōñ kpukpru ñkpō, önyuñ adakha kenyōñ etiene Enye.
 29 Ndien Levi anam akamba usörö önō Enye ke ufök esie :
 ndien ekese me-publican ye owo efen etie ye mō ke itie
 30 udia. Ndien Me-Pharisee ye me-scribe mō ēsuk mbet
 Esie uyo, ēte, Nsinam mbufo ēdiade ñkpō ēnyuñ
 31 ēñwōñde ñkpō ye me-publican ye midiök owo ? Ndien
 Jesus öbörö mō, ete, Mō emi idem ösōñde mō
 32 iyomke abia-ibök ; edi mō emi ödōñōde. Ami ndige
 ndikot nti owo edi midiök owo, nte, ēkabare esit.
 33 Ndien mō ödōhō Enye, ēte, Mbet John ēwak nditre udia,
 ēnyuñ ēnam mkpe-ubök ; ye eke Me-Pharisee ñko ;
 34 edi okuo ēdia ñkpō ēnyuñ ēñwōñ ñkpō. Ndien Jesus
 ödōhō mō, ete, Nte mbufo emekeme ndinam nditō ufök-
 35 ndō ētre udia, kini ödō-ndō odude ye mō ? Edi musen
 ēyedi ; ndien kini ēdibōde mō ödō-ndō, mō ēyetre udia
 36 ke musen oro. Ndien Enye otop ñke önō mō, ete, Baba
 owo kiet isiakke ubak öbufa öfōñidem ifep ida idiōñ
 akani öfōñidem ; amanam ntre, enye eyewak öbufa, ñko

LUKE 6.

37 ñko ubak öbufa öföñ idisañake kiet ye akanl. Baba owo kiet inyuñ isinke öbufa wine ke ñkani ikpa ; amanam ntre, öbufa wine eyesiak ikpa, önyuñ öduökhö, ndien ikpa
 38 eyebiara. Edi enyene ndisin öbufa wine ke mbufa ikpa.
 39 Ndien baba owo kiet, ke ama ököñwöñ akani wine, iyomke aba öbufa : koro enye ödöhöde ete, Akani öfön.

6 EKEM ke sabbath kiet, Enye ke asaña ebe ke iñwañ ibokpot ; ndien mbet Esie ökibi ibokpot éfiak ke ubök, 2 enyuñ éta. Edi ndusuk Me-Pharisee ödöhö éte, Ke nso 3 ke mbufo énam se minenke ndinam ke sabbath ? Ndien Jesus öbörö mö, ete, Nte mbufo isikotke kpa emi ke ñwed, se David akanamde, kini biöñ ödöñde enye, ye mö 4 emi édude ye enye : nte enye okodukde ke ufök Abasi, önyuñ adade uyo-iso ata, önyuñ önöde mö emi édude ye enye ; eke minenke owo ndita ke miböhöke me-oku 5 ikpöñ ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Eyen owo edi öböñ sabbath.

6 Ekem ke sabbath eñwen, Enye oduk ke synagogue önyuñ ekpep : ndien owo kiet odu do, emi ubök nasia 7 esie akpade. Ndien me-scribe ye Me-Pharisee étin enyin ékpeme Enye, me Enye eyenam udöñö okure ke sabbath ; 8 man mö ékut usuñ ndidori Enye ikö. Edi Enye öfiök ekikere mö ; önyuñ ödöhö owo emi ubök esie akpade, ete, Dakha kenyöñ, wörö da ke uföt. Ndien enye adakha 9 kenyöñ öwörö ada. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ami mbup mbufo, nte, Me emenen ndinam eti ñkpö ke sabbath, 10 me idiök ? ndinyaña uwem owo, me ndisobo ? Ndien Enye öwöñöre enyin esie ese mö kpukpru, önyuñ ödöhö enye, ete, Nyan ubök fo. Ndien enye anam ntre : ndien 11 ubök esie akabare öfön. Ndien esit ofut mö eti eti ; mö enyuñ édiomi kiet ye eken se mö ékpenamde Jesus.

12 Ekem ke musen oro, Enye öwörö aka ke akamba obot ndiböñ akam ; önyuñ osuk öböñ akam önö Abasi ke 13 öfuri okoneyo. Ndien ke eyo esierede, Enye okot mbet Esie étiene Enye : önyuñ emek owo duopeba kotu mö, 14 emi Enye önyuñ okotde me-apostle ; kpa Simon, emi Enye osiode Peter, ye Andrew eyen-eka esie, ye James ye 15 John, ye Philip ye Bartholomew, ye Matthew ye Thomas, ye James eyen Alphäus, ye Simon emi ekerede Zealot, 16 ye Judas eyen James, ye Judas Iscariot, emi edide anditap ; 17 ndien Enye ösukhöre ye mö, ada ke una-isöñ, ye aqua otu

LUKE 6.

- mbet Esie, ye ata ekese owo emi etode ke ofuri Judæa ye Jerusalem, ye edem inyañ Tyre ye Sidon, emi ekedide ndikop uyo Esie, man Enye onyũ anam udõõ okure mö ;
- 18 ndien mö emi ndidekhe spirit enamde mö enyũ ekop
 19 nsõnidem. Ndien ofuri otu owo eyom Enye ndituk : koro odudu otode Enye ke idem anam udõõ okure kpukpru mö.
- 20 Ndien Enye emenere enyĩn ese mbet Esie, onyũ ödõhõ ete,
 Ofõfõn õnõ mbufo nditõ ubuene, koro obio heaven enyenede mbufo.
- 21 Ofõfõn õnõ mbufo emi etiede biõñ kemi : koro mbufo ediyukhöde.
 Ofõfõn õnõ mbufo emi etuade eyet kemi : koro mbufo eyesak imam.
- 22 Ofõfõn õnõ mbufo, kini owo edisuade mbufo, edinyũ edianarede mbufo ke idemmõ, enyũ esuñide mbufo, enyũ eduökde enyĩn mbufo nte idiök ñkpõ, kabaña
- 23 Eyen owo. Edara ke usen oro, enyũ efrõ ke idaresit : koro sese, utip mbufo omokpon ke heaven : koro mête
- 24 mö ekenamde me-prophet kpa suk ntre. Edi ödõdiök õnõ mbufo mbon-inyene ! koro mbufo emenyene ndõnesit
- 25 mbufo. Ödõdiök õnõ mbufo emi eyukhöde kemi ! koro mbufo editiede biõñ. Ödõdiök õnõ mbufo emi esakde kemi ! koro mbufo edifukhöde edinyũ etuade eyet.
- 26 Ödõdiök õnõ mbufo, kini kpukpru owo edidõhöde eti ikõ ebaña mbufo ! koro mête mö ekenamde me-prophet nsu kpa suk ntre.
- 27 Edi Ami ndõhõ mbufo emi ekopde, nte, Ema musua mbufo, enyũ enam mö emi esuade mbufo nti ñkpõ,
- 28 enyũ ediõñ mö emi esuñide mbufo, enyũ ekpe
 29 ubök enõ mö emi esuenede mbufo. Owo ama amia fi ke mfuk kiet, kabare eken nõ enye ñko ; owo ama onyũ öbö fi aqua ofõñidem kusin ndinõ enye ekpri nde.
- 30 Nõ kpukpru owo emi ebeñede fi ; owo eke öböde fi ñkpõ
 31 fo, kuyom mö aba ke ubök esie. Ndien nte mbufo eyomde ete owo enam ye mbufo, mbufo enyũ enam kpa ntre
- 32 ye mö. Ndien edieke mbufo emade mö emi emade mbufo, nso ekõm ke mbufo enyene ? koro idem midiök owo
- 33 emade mö emi emade mö. Ndien mbufo ema enam mö nti ñkpõ emi enamde mbufo nti ñkpõ, nso ekõm ke mbufo
- 34 enyene ? koro idem midiök owo ñko enamde ntre. Ndien

LUKE 6.

mbufo ēma ēbuōt mō emi mbufo ēdoride enyīn ēte, ēyesio
 35 ēbuōt midiōk owo, man ētōñō ntak ēbō se ēkenōde. Edi
 mbufo ēma musua mbufo, ēnyuñ ēnam mō nti ñkpō,
 ēnyuñ ēbuōt, ēkunana idori-enyīn baba ini kiet; ndien
 utip mbufo eyekpon, ndien mbufo ēyedi nditō Ata Edikoñ :
 koro Enye öfönde ido ye mō emi mikömke Enye ye midiök
 36 owo. Mbufo ēnyene mböm, kpa nte Ète mbufo enyenede
 37 mböm. Èkunyūñ ēkere idiök ēbaña owo, ndien owo
 idikereke idiök ibaña mbufo : èkunyūñ ēnam ikö otip
 owo, ndien owo idinamke ikö otip mbufo : ēsana ēyak,
 38 ndien ēyesana mbufo ēyak : ēnō, ndien ēyenō mbufo ;
 ēyenō eti udomo, emi ēfikde enye ösukhöre, ēnyuñ
 ēnyeñede, emi önyuñ öyöhöde öduökhö, ēsīn ke
 ikpanesit mbufo. Koro ke udomo eke mbufo ēdomode
 ke ēdidomo ēnō mbufo.

39 Enye önyuñ otop ñke öñō mō, ete, Nte nan emekeme
 nditeme nan usuñ ? nte mō mbiba ididuöhö ke obube ?
 40 Mbet ikponke ikan andikpep enye : edi kpukpru
 41 mbet, emi ekpepde ama, eyetie nte andikpep enye. Ndien
 nsinam afo esede ekpri mbio emi odude ke enyīn eyen-
 42 ète fo, edi ukereke eto emi odude ke enyīn fo ? Me
 afo edikeme didie ndidöhö eyen-ète fo, ete, Eyen-ète mi,
 yak nsio ekpri mbio ke enyīn fo mfep, ke afo ke idemfo
 muque eto eke odude ke enyīn fo ? Afo mbubik, bem
 iso sio eto ke enyīn fo, ndien afo eyetim okut nte osiode
 43 ekpri mbio eke odude ke enyīn eyen-ète fo. Koro baba
 eti eto miduhe eke öñwomde idiök mfri ; ñko ñko idiök
 44 eto iduhe eke öñwomde eti mfri. Koro ēfiökde eto kiet
 kiet oto ke mfri esie. Koro owo mitetke fig ke ñkukim,
 45 minyuñ itetke grape ke mbara-ekpe. Eti owo oto ke
 ebiët-unim nti ñkpö esit esie ada nti ñkpö öwörö ; ndien
 idiök owo oto ke ebiët-unim idiök ñkpö ada idiök ñkpö
 öwörö : koro oto ke uyöhö esit inua etiñ ikö.

46 Ndien nsinam mbufo èkotde Mi, Öböñ, Öböñ, ndien
 47 minamke se Ami ndöhöde ? Kpukpru owo kiet kiet emi
 etienede Mi, önyuñ okopde ikö Mi, önyuñ anamde mō,
 48 Ami nyewut mbufo owo emi enye ebiëtde : enye ebiët
 owo emi öböpde ufök, emi otibide isön ötuñö, önyuñ
 odoride ukot esie ke İtiat : ndien kini uquö edide, usöp
 möñ ösukhöre ebere ufök oro, ndien ikemeke ndinyeñe
 49 enye : koro ēma èketim ēböp enye. Edi owo emi okopda.

LUKE 7.

ndien n̄n̄am̄ke. ebiēt owo emi odoride ufök esie ke enyōñ utan, ukot inyuñ iduhe ; emi usöp möñ òsukhörede ebere enye, ndien idaha oro enye öduō ; ndien ñwure ufök oro okpon.

- 7 **KE** Enye ama öködöhö kpukpru ikö oro ke utōñ mbiobio ama, Enye oduk ke Capernaum.
- 2 Ndien owo centurion kiet, emi enye amade, ödōñö, 3 ekpere ndikpa. Ndien ke enye okopde abaña Jesus, enye ödōñ nyebiowo Me-Jew etiene Enye, ebeñe Enye, ēte, edi 4 edinyaña owo imö. Ndien ke mö etienede Jesus, mö ēkpe Enye ubök akpan akpan, ēte, Enye odot nte afo 5 akpanamde ñkpö emi önö enye : koro enye amade edem 6 nyin, enye ama önyuñ öböp synagogue önö nyin. Ndien Jesus asaña ye mö. Ekem ke Enye miyomke usuñ ye ufök, centurion ödōñ mufan etiene Enye, ete, Öböñ, kunö idemfo afanikōñ : koro ami mendotke nte Afo okpodukde 7 kidak ököm mi : mödo ami nyuñ mbatke idemmi nte ndotde nditiene Fi : edi döhö ikö, ndien udōñö eyekure owo 8 mi. Koro ami ñko ndide owo emi nyenede andikara, emi ke idemmi ñkarade mbon-ekōñ : ndien ami ndöhö owo emi, nte, Ka, ndien enye aka ; nyuñ ndöhö efen, nte, Di, ndien enye edi ; nyuñ ndöhö owo mi, nte, Nam emi, ndien enye 9 anam. Ndien ke Jesus okopde ikö oro, *centurion* oro enyene Enye ndyö, ndien Enye akabare önyuñ ödöhö otu owo oro etienede Enye, ete, Mödöhö mbufo, akanam ñque mbuöt-idem eke okponde ntre, idige ke idem Israel. 10 Ndien memö emi ēkedōñde, kini mö ēfiakde ēnyōñ ufök, ēkut owo oro ye nsōñidem.
- 11 Ekem ibigike, Enye aka ke obio emi ekerede Nain, 12 mbet Esie ye aqua otu owo ēnyuñ ēsaña ye Enye. Ndien adañemi Enye ekperede inua-otop obio oro, sese, ēbiom owo emi akpade ēwörö, ikpōñ eyen eka esie, enye [eka] önyuñ edi ebe-akpa : ndien ediwak mbiobio ēdu ye enye. 13 Ndien ke Öböñ okutde enye, atua enye mböm, önyuñ 14 ödöhö enye, ete, Kütua. Ndien Enye asaña ekpere otuk ubiom-okpo : ndien mendibiom ētuak ēda. Ndien Enye ödöhö ete, Akparawa, ndöhö fi, nte, Dakha kenyōñ. 15 Ndien akpa-mkpa adakha etie, önyuñ ötōñö nditiñ ikö. 16 Ndien Enye ada enye önö eka esie. Ndien ndik anam mö kpukpru : mö ēnyuñ ētoro Abasi, ēte, Akamba prophet ama adakha ada kotu nyin : ñko, Abasi ama edi

LUKE 7.

17 edise iköt Esie. Ndien etop emi abañade Enye asuana ke öfuri Judæa, ye ke öfuri edem oro akan okuk.

18 Ndien mbet John ëdöhö enye kpukpru ñkpö emi. Ndien

19 John okot owo mbet esie iba ëtiene enye, önyuñ ödöñ mö ëtiene Öböñ, etc, Nte Afo edi Enye emi edidide, me nyin

20 idori enyin ke efen? Ndien kini me-owo oro ësımde Enye, mö ëdöhö ëte, John Baptist ödöñ nyin itiene Fi, etc, Nte Afo edi Enye emi edidide, me nyin idori enyin

21 ke efen? Ndien ke idem ñkanika oro Enye anam udöñö ye ubiak ye midiök spirit ëkure ediwak owo; önyuñ

22 anam ediwak nan ëkut usuñ. Ndien Enye öbörö mö, etc, Èka ëkedöhö John me-ñkpö emi mbufo ëkutde ënyuñ ëkopde, ëte, me-nan ëkut usuñ, me-mbuñö ësaña,

ënam mbon akpa-mfia ësana, me-inan ëkop ikö, ënam

23 mekpa-mkpa ësset, ëquörö eti ikö ënö me-ubuene. Ndien öföfön önö owo ekededi eke midique ñkpö ke esit Mi eke edisinde enye öduö.

24 Ndien ke misuñutom John ëma ëkenyön, Enye ötöñö ndidöhö me-otu owo mbaña John, etc, Mbufo ëkewöñö ëka ke desert ndise nso? me edi nyanyaña emi ofim

25 enyeñede? Edi mbufo ëkewöñö ëka ndise nso? me edi owo emi esinede eti öföñidem? Sese, mö emi ësınede ediye ñkpö, ënyuñ ëdiade edinem udia, ëdu ke

26 me-ufök mböñ. Edi mbufo ëkewöñö ëka ndise nso? me edi prophet? Ih, Ami mödöhö mbufo, nte, okpon

27 akan prophet. Emi edi enye emi ëkewetde ëbaña enye, ëte,

Sese, mödöñ isuñutom Mi ebem Fi iso,

Emi edidiöñde usuñ Fo ke iso Fo.

28 Ami ndöhö mbufo, nte, Kotu mö emi iban ëmande owo emi okponde akan John iduhe: edi enye eke edide kpa

29 ekpri ke obio heaven okpon akan enye. Ndien ke kpukpru mbiobio ye me-publican ëkopde, mö ënyime ëte,

30 Abasi enen, emi mö ëma ëkena baptism John. Edi me-Pharisee ye mefiök ibet, emi minaña baptism esie, ësın

31 uduak Abasi kabaña idemmö. Ndien ndida nso ndomo

32 mbio emana emi, mö ënyuñ ëbiët nso? Mö ëbiët ndi-töwöñ emi ëtiede ke añwa-urua ëkot kiet eken; emi

ëdöhöde ëte,

Nyin imefri ifiom inö mbufo, ndien mbufo inekke unek;

Nyin iseme, ndien mbufo ituaha eyet.

33 Koro John Baptist ekedide itaha uyo inyuñ inwöñke wine;

LUKE 7.

34 ndien mbufo  d h   te. enye enyene demon. Eyen owo
 edi adia  kp   nyu   nw n ; ndien mbufo  d h   te,
 Sese, owo udia ye owo m n, ufan me-publican ye
 35 midi k owo ! Edi ifi k ayarare oto ke kpukpru ndit 
 esie.
 36 Ndien owo kiet kotu Me-Pharisee okoyom Enye edi
 37 edidia  kp  ye enye. Ndien Enye oduk ke uf k Pharisee
 oro,  sukh re etie ke itie-udia. Ndien sese,  wan kiet emi
 odude ke obio, anam-idi nkp  ; kini enye  fi kde ete,
 Enye odu ke itie-udia ke uf k Pharisee oro, ada ufu nkp 
 38 ke otu alabaster edi, ndien ada ke edem ke ukot Esie
 atua,  t n  ndiyet ukot Esie ke m neyet esie,
  nyu   qu kh re m  ke idet ibuo  esie,  nyu  otim
 39 Enye inua ke ukot,  nyu  ada ufu nkp  eyet m . Ekem
 kini Pharisee emi okokotde Enye udia okutde oro, enye
  d h  ke esit esie, ete, Owo emi ama ekpedi prophet, enye
  kp di n   wan emi ye oruk owo eke enye edide emi
 40 otukde Enye, ete, enye edi anam-idi nkp . Ndien
 Jesus  d h  enye, ete, Simon, menyene se nd h de
 41 fi. Enye  b r  ete, Andikpep, d h . *Jesus ete*,  n 
 ebu t kiet ekenyene owo iba emi  kamade enye is n :
 kiet akama okuk aba ye duop, ndien enye eken akama
 42 okuk ition. Ndien koro m  minyeneke se  dade  sio
 is n, enye efen m  mbiba. Ewe owo m  edima enye
 43 akan ? Simon  b r  ete, Etie mi nte edi enye
 emi  fende akamba is n  n  enye. Ndien Enye
 44  d h  enye, ete, Afo omotim odomo. Ndien Enye aka-
 bare ese  wan oro,  nyu   d h  Simon, ete, Nte afo
 omokut  wan emi ? Ami  koduk uf k fo, afo un n  Mi
 m n-uyet-ukot : edi enye ama ada möneyet esie eyet ukot
 45 Mi,  nyu   qu kh re m  ke idet esie. Afo utimke Mi
 inua : edi enye, nte  kododuk, idopke nditim Mi inua
 46 ke ukot. Afo ukeyetke Mi aran ke ibuo  : edi enye ama
 47 ada ufu nkp  eyet ke ukot Mi. M do Ami nd h  fi, nte,
  mefen midiönkpö esie emi  wakde ; koro enye amade
 ediwak : edi owo ekededi eke ëfende ekpri  n  enye, enye
 48 ama esisit. Ndien Enye  d h   wan oro, ete,  mefen
 49 midiönkpö fo. Ndien m  emi  tiede ye Enye ke itie-udia
  t n  ndidöhö ke esit m ,  te, Anie edi emi eke efende
 50 midiönkpö ? Ndien Enye  d h   wan oro, ete,
 Mbuötidem fo ama anya na fi ; ny n ke emem.

LUKE 8.

- 8 **ΕΚΕΜ** ibígike, Enye asaña ke ikpō obio ye ñkprí, òquōrō ònyuñ ada gospel obio Abasi edi, mbet duopeba ãnyuñ ãsaña
- 2 ye Enye, ye ndusuk iban ñko, emi Enye akanamde midiök spirit ye udōñō ãkure mō, Mary emi ekerede Magdalene,
- 3 emi demon itiaba ãkewōñōde enye ke idem, ye Joanna ñwan Chuza akama-ufök Herod, ye Susanna, ye ediwak eñwen, emi ãdade ñkpō idemmō ãnam ñkpō ãnō Enye.
- 4 Ndien kini ata ekese owo ãbonode òtō kiet, mō emi ãtode ke kpukpru obio ãnyuñ ãtiedede Enye, Enye otop
- 5 ñke ònō mō, ete, Asuan mkpasíp aka ndisuan mkpasíp esie : ndien nte enye asuande, ndusuk ãduōñō ke mben usuñ ; ndien ãdigi enye, me-inuen enyōñ ãnyuñ ãta enye.
- 6 Ndien efen ãduōñō ke aqua itiat ; ndien ke enye otibede,
- 7 enye eyemere, koro enye minyeneke mōñ. Ndien efen ãduōñō ke uföt iköt ; ndien iköt oro òkōri ye
- 8 enye ofuk enye. Ndien efen ãduōñō ke eti isōñ, ãkōri, ãnyuñ ãñwom mfri ikikie. Nte Enye òdōhōde ikō emi, Enye ofiori ete, Enye emi enyenede utōñ ndikop, yak okop.
- 9 10 Ndien mbet Esie ãbup Enye se ñke emi òwōrōde. Ndien Enye òdōhō ete, Ëyak ãnō mbufo ndifök ndibe ñkpō obio Abasi, edi ye mō efen, *Ëtiñ* ke ñke ; man ke erikut mō
- 11 ãkukut, ye ke erikop mō ãkufök. Ndien ñke òwōrō ntem :
- 12 Mkpasíp ãdi ikō Abasi. Ndien mō oro ke mben usuñ ãdi mō emi ãkopde ; ndien devil edi editañ ikō ke esit mō efep,
- 13 mbak mō ãdinim ke akpanikō ndien ãnyaña mō. Ndien mō oro ke aqua itiat ãdi mō emi, kadañemi mō ãkopde, ãnyime ikō oro ke idaresit ; ndien mō inyeneke òruñ, ãnyuñ ãnim ke akpanikō ke ini, ndien ke ini idomo
- 14 mō ãfiak edem. Ndien mō oro ãduōñōde ke iköt ãdi mō emi ãkopde, ndien nte mō ãsañade ke usuñ mō, ekikere ye inyene ye inemesit uwem emi ãfuk mō, ndien
- 15 mō inwomke mfri eke òfōnde ama. Ndien mō oro ke eti isōñ ãdi mō, emi ke ãkopde ikō, ãmum enye ãkama ke esit akpanikō ye ke eti esit, ãnyuñ ãñwom mfri ke ime.
- 16 Ndien baba owo kiet, kini enye odomode utuenikañ, idaha ñkpō ifuk enye, inyuñ isinke enye kidak mkpana ; edi odori enye ke udori-ñkpō, man mō emi ãdukde ãkut
- 17 uñwana. Koro baba ñkpō kiet midibeke, eke midiyarakere ; minyuñ ifukhōke, eke midifökke midinyuñ
- 18 iwōrōke ke añwa. Ëtiñ enyìn ãkpeme ndien nte mbufo ãkopde : koro ãyenō owo ekededi eke ãnyenede ; ndien

LUKE 8.

owo ekededi eke minyeneke, eyebö enye kpa se enye esede, ete, imö imenyene.

19 Ndien eka Esie ye nditö-eka Esie etiene Enye, ndien mö
20 ikemeke ndikpere Enye oto ke otu owo. Ndien ödöhö
Enye, ete, Uka ye nditö-uka ke eda ke edem, ke eyom
21 Fi ndikut. Edi Enye öbörö ete, Eka Mi ye nditö-
eka Mi edi mö emi ekopde ikö Abasi, enyuñ enamde
enye.

22 Ekem ke musen oro kiet, Enye ediere ke ubom ye
mbet Esie; önyuñ ödöhö mö, ete, Yak nyin ibe ika ke
23 ñkañ mkpödiökhömöñ oko: ndien mö esio. Ndien nte
mö ewatde Enye ötöñö ndide: ndien oyobio ösukhöre
ke mkpödiökhömöñ; ndien möñ ke ododuk ke ubom, mö
24 enyuñ edu ke nanenyin. Ndien mö etiene Enye, enyuñ
edemere Enye, ödöhö ete, Andikpep, Andikpep, nyin
imöñ itak. Ndien Enye edemere, önyuñ asua önö ofim
ye mbufut möñ: mö enyuñ esukhö, ndien möñ ana suñ.
25 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Enye mbuötidem mbufo?
Ndien mö efeghe ndik, idem önyuñ akpa mö, mö enyuñ
ödöhö kiet eken, ete, Anie edi owo emi naña? emi owukde
idem ofim ye möñ, ndien mö esuk ibuat enö Enye?

26 Ndien mö esim isöñ Me-Gerasene, emi asakde iso ese
27 Galilee. Ndien nte Enye ösukhörede ke obot, owo kiet
emi otode obio, osobo ye Enye, emi enyenede me-demon;
emi minyuñ isineke öföñidem anyan ini, minyuñ
28 iduñke ke ufök, edi ke me-udi. Ndien kini enye okutde
Jesus, enye ofiori, önyuñ öduö Enye kiso, önyuñ ödöhö ke
ökpösöñ uyo, ete, Ami nsaña nso ye Afo, Jesus, Eyen Ata
29 Edikoñ Abasi? Mekpe Fi ubök, kudukhö mi. Koro
Enye okowukde edidekhe spirit, ete, öwörö owo oro ke
idem. Koro enye [spirit] okomumde enye ediwak ini:
ndien mö ekekpeme enye, enyuñ eköbi enye ke ñkpököbi
ye ebuka; ndien enye obuñ ñkpököbi, demon önyuñ
30 ebün enye aka ke desert. Ndien Jesus obup enye, ete,
Afo ekere didie? Ndien enye öbörö ete, Legion; koro
31 ediwak demon ema ekeduk enye ke idem. Ndien mö
ekpe Enye ubök, ete, ökudöhö mimö iwöñö ikoduk ke
32 ukpe eke minyeneke utit. Ndien ediwak edi edu do
edia ñkpö ke obot: ndien mö ekpe Enye ubök, ete, Enye
33 ayak mimö iduk kesit mö. Ndien Enye ayak mö. Ndien
me-demon ewöñö owo oro ke idem, eduk ke me-edi:
ndien me-edi oro ebumere efene esukhöre ke ebedeñ

LUKE 8.

- 34** ēkeduōñō ke mkpōdiōkhōmōñ, ēnyuñ ēkpaña. Ndien ke
 mö emi ēbökde mö ēkutde se iwörōde, mö ēfeñe ēka
35 ēkebuk ke obio ye ke iñwañ. Ndien mö ēwōñō ēdi ndise
 se ikōwörōde; ndien mö etiene Jesus, ēnyuñ ēkut owo
 emi me-demon ēma ēkewōñō enye ke idem, nte esinede
 öfōñidem, önyuñ etiede ke ukot Jesus enyene eti ibuot :
36 ndien mö ēfeghe ndik. Ndien mö emi ēkutde ēdöhö mö nte
37 ēkenamde owo emi ekenyenede demon okop idem. Ndien
 kpukpru mbiobio Gerasene akan okuk ēkpe Enye ubök,
 ēte, adakha ökpōñ mimö; koro aqua ndik anamde
38 mö: ndien Enye ediere ke ubom önyōñ. Edi owo emi
 me-demon ēkewōñöde enye ke idem ebeñe Enye, ete,
39 imö idu ye Enye: edi Enye anam enye önyōñ, ete, Fiak,
 nyōñ ke ufök fo, nyuñ buk adaña ikpö ñkpö emi Abasi
 akanamde öñö fi. Ndien enye önyōñ, önyuñ öquörö ke
 öfuri obio adaña ikpö ñkpö Jesus akanamde öñö enye.
40 Ndien nte Jesus önyōñde, otu owo oro ēdara ndikut
41 Enye; koro kpukpru mö ēkebebet Enye. Ndien sese,
 owo kiet, ekere Jairus, öböñ synagogue, edi; ediduö Jesus
 ke ukot, önyuñ ekpe Enye ubök, ete, edi ke ufök imö :
42 koro imö inyenede ikpōñ eyen-añwan kiet, emi osimde
 ñkpö nte isua duopeba, ndien enye anana ekpere ndikpa.
 Edi nte Enye akade me-otu owo ēfik Enye.
43 Ndien ñwan kiet emi ödōñöde eriwörö iyip ke isua
 duopeba, emi ama akasuan okuk esie öñö mbia-ibök,
 ndien baba mö owo kiet ikemeke ndinam enye okop
44 idem, etiene Enye ke edem, önyuñ otuk mben öfōñidem
 Esie: ndien ke idem idahoro eriwörö iyip esie ekpekhe.
45 Ndien Jesus ödöhö ete, Anie owo otuk Mi? Ndien kini
 kpukpru owo ēkañde, Peter ye mö emi edude ye enye
 ödöhö Enye, ete, Öböñ, me-otu owo ēbere Fi ēnyuñ ēfik
46 Fi. Edi Jesus ödöhö ete, Owo kiet ama otuk Mi: koro
47 Ami möfiök nte odudu ama öwörö Mi ke idem. Ndien kini
 ñwan oro okutde ete imö idibeke, enye edi ke nyckidem,
 öduö Enye kiso, etiñ kiso kpukpru owo ntak eke
 enye otukde Enye, ye nte ēnamde udōñö okure enye
48 ke idaha kiet. Ndien Enye ödöhö enye, ete, Eyen-
 añwan, mbuötidem fo ama anam fi okop nsōñidem;
 ka ke emem.
49 Ke Enye osuk ödödöhö, owo kiet oto ke ufök öböñ
 synagogue, ete, Eyen-añwan fo ama akpa; kuköbö
50 Andikpep. Edi Jesus, ke okopde, öbörö enye, ete.

LUKE 9.

Kufeghe : kam nfm ke akpanikō, ndien ēyenyaña
 51 enye. Ndien ke Enye osimde ufök, Enye iyakke
 baba owo kiet oduk ye Enye, iböhöke Peter, ye John,
 52 ye James, ye ēte ye eka eyen-añwan. Ndien
 kpukpru pwo etuaña, ēnyuñ ēseme enye. Edi Enye
 ödöhö ete, Ëkutua ; koro enye mikpaha, edi edede.
 53 Ndien mö ēsak Enye, koro mö ēfiökde ēte, enye
 54 akpa ama. Edi Enye omum enye ubök, okot ete, Eyen-
 55 añwan, dakha kenyöñ. Ndien spirit esie afiak oduk
 enye ke idem, ndien enye adakha kenyöñ ke idem idahoro :
 56 ndien Enye ödöhö ete, ēnö enye udia adia. Ndien idem
 akpa ēte ye eka esie : edi Enye akpan mö, ete, ēkudöhö
 baba owo kiet se ēkenamde.

9 NDIEN Enye obon mbet Esie duopeba ötö kiet, önyuñ
 önö mö odudu ye ukeme ndikara kpukpru me-demon,
 2 'nyuñ 'nam mudöñö ekure. Ndien Enye ödöñ mö ēka
 ēkequörö obio Abasi, ēnyuñ ēnam mbon udöñö ekop
 3 nsöñidem. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ëkuda ñkpö ke
 isañ, ekpedi esañ, me ekpat, me uyo, me okuk ; ekunyuñ
 4 ekama öföñidem iba. Ndien ke ufök ekededi mbufo
 5 edukde, etie do, ēnyuñ eto do ēnyöñ. Ndien adaña owo
 nte midinyimeke mbufo, kini mbufo ewöñöde ke obio oro,
 ēkeñ ntan ikpat mbufo ke ikö ntiense eke edibiomde mö.
 6 Ndien mö ekedakha, esaña ke kpukpru ñkpri oblo ke
 equörö gospel, ēnyuñ ēnam mudöñö ekure ke kpukpru
 ebiēt.
 7 Ekem Herod tetrarch okop kpukpru ñkpö oro ēkenamde :
 esit önyuñ otimere enye, oto koro ndusuk owo ödöhöde
 8 ēte, John ama eset ke mkpa ; ye nte ndusuk ödöhöde
 ēte, Elijah ama owut idem ; memö efen ēte, owo ñkani
 9 prophet kiet ama eset. Ndien Herod ödöhö ete, Ma mbigi
 John : edi anie edi enye emi ami ñkopde oruk ñkpö ntem
 mbaña enye ? Ndien enye oyom ndikut Enye.
 10 Ndien me-apostle, kini mö ēfiakde ēdi, ebuk kpukpru
 se mö ēkenamde ēnö Enye. Ndien Enye ada mö ke
 11 idemmö aka ke obio emi ekerede Bethsaida. Edi me-otu
 owo, ke ekutde, etiene Enye : ndien Enye adara ndikut
 mö, önyuñ ödöhö mö abaña obio Abasi, önyuñ anam
 12 udöñö okure owo emi ödöñöde. Ekem ötöñö ndikpere
 mbubreyo ; ndien mbet Esie duopeba ēdi ēdidöhö Enye,
 ete, Döhö otu owo, ete, ēnyöñö, man mö ēka ke ñkpri obio

LUKE 9.

- ye lñwan emi ekande ekuk, ekedañ, enyuñ eyom se edlade :
- 13 koro nyin ldude mi ke ebiēt desert. Edi Enye ödöhö mö, ete, Mbufo enö mö ñkpö edia. Ndien mö ödöhö ete, Nyin inyeneke ñkpö ibe uyo ition ye iyak iba ; iböhöke
- 14 nyin ika ikedep udia inö kpukpru owo emi. Koro Iren owo adaña nte thousand ition edu do. Ndien Enye ödöhö mbet Esie, ete, Enam mö etie ke otu ke otu,
- 15 ñkpö nte owo aba ye duop ke otu kiet. Ndien mö enam
- 16 ntre, enyuñ enam kpukpru mö esukhöre etie. Ndien Enye ada uyo ition ye iyak iba, emenere enyin ke enyön, ödiön mö, önyuñ obuñ, önyuñ önö mbet Esie ndinim kiso
- 17 otu owo. Ndien kpukpru mö edia, eyukhö : ndien etañ ñkeñe eke osukhöde önö mö, akpasa duopeba.
- 18 Ekem kini Enye öböñde akam ikpön, mbet Esie edu ye Enye : ndien Enye obup mö, ete, Me-otu owo ödöhö
- 19 ete, Ami ndi anie ? Ndien mö ebörö ete, John Baptist ; edi efen ete, Elijah ; me-mö efen ete, owo ñkani prophet
- 20 kiet ama eset. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Edi mbufo ödöhö ete, Ami ndi anie ? Ndien Peter öbörö ete, Christ
- 21 Abasi. Edi Enye owuk mö, önyuñ ösön uyo ödöhö mö,
- 22 ete, Mö ekutiñ ikö emi enö baba owo kiet ; ete, Eyen owo enyene ndikop ediwak ñkpö, nyebiowo ye ikpö oku ye me-scribe eyesin Enye, eyenyuñ ewot Enye, ndien
- 23 eyenam Enye eset ke öyöhö usen ita. Ndien Enye ödöhö kpukpru owo, ete, Owo ekededi ama oyom nditiene Mi, yak enye otuk idemesie, önyuñ emen cross esie ke usen
- 24 ke usen, etiene Mi. Koro owo ekededi eke edinyañade uwem esie eyeduök enye ; edi owo ekededi emi ediduökde
- 25 uwem esie kabaña Mi, kpa enye edinyaña enye. Koro nso udori ke owo edikut, edieke enye adiade öfuri ererimbot,
- 26 ndien öduök me ataba uwem esie ? Koro owo ekededi eke enyenede but ye Ami ye ikö Mi, Eyen owo eyenyene but ye enye, kini Enye edide ke ubön Esie, ye eke Ète
- 27 Esie, ye eke ndisana me-angel. Edi Ami mödöhö mbufo ke akpanikö, nte, ndusuk owo edu kotu mö emi edade mi, eke miditabike mkpa, tutu mö ekut obio Abasi.
- 28 Ekem ke ñkpö nte usen itiaeta ema ekebe nte Enye eketiñ ikö oro, Enye ada Peter ye John ye James, ödök
- 29 ke akamba obot ndibön akam. Ekem nte Enye öböñde akam, mbiēt iso Esie ökpukhöre, ndien öfönidem Esie
- 30 akabare edi afia önyuñ esem. Ndien sese, owo iba eneme
- 31 neme ye Enye, emi edide Moses ye Elijah : emi ebiön-

LUKE 9.

örede ke ubõñ, ãnyuñ ãnemedede ãbaña mkpa Esie eke Enye
 32 ekperede ndikpa ke Jerusalem. Ndien idap anam
 Peter ye mö emi ãdude ye enye eti eti: edi kini
 enyìn añwañade mö, mö ãkut ubõñ Esie, ye owo iba oro
 33 ãdade ye Enye. Ekem nte mö ãkpõñde Enye, Peter
 ödöhö Jesus, ete, Andikpep, öfön nyìn ndidu mi: yak
 nyìn inyuñ iböp ataya ita; inö Fi kiet, inö Moses kiet,
 34 inö Elijah kiet: ifökke se enye ödöhöde. Ndien nte
 enye ödöhöde ikö oro, idiök enyõñ edi edifuk mö: ndien
 35 mö ãfeghe ndik nte mö ãdukde ke idiök enyõñ oro. Ndien
 uyo oto ke idiök enyõñ, ete, Emi edi Eyen Mi, Edimek
 36 Mi: mbufo ãkop uyo Esie. Ndien ke uyo oro ebede,
 ãkut nte Jesus odude ikpõñ. Ndien mö ãdop inua,
 inyuñ idöhöke baba owo kiet ke musen oro baba ñkpö
 kiet eke mö ãkekutde.

37 Ekem mkpõñ, kini mö ãtode ke obot ãsukhöre, ata ekese
 38 owo ãsobo ye Enye. Ndien sese, owo kiet kotu owo oro
 ofiori ete, Andikpep, mekpe Fi ubök, nte, ese eyen-
 39 eren mi; koro enye edide ikpõñ eyen mi: ndien sese,
 spirit omum enye, ndien enye obumere ofiori; ndien enye
 awai enye ãsin enye osio efot, ndien ayak esisit enye
 40 ikpõñke enye, anuak enye eti eti. Ndien ami 'ma
 mkpe mbet Fo ubök nte, ãbin enye; ndien mö ikemeke.
 41 Ndien Jesus ödöhö ete, O emana emi ãnanade
 mbuötidem ãnyuñ ãsõñde ibuot, adaña didie ke Ami ndidu
 ye mbufo, 'nyuñ nyö mbufo? Da eyen-eren fo di ken.
 42 Ndien nte enye asañade edi, demon emen enye öduök ke
 isõñ, önyuñ awai enye ökpösõñ. Edi Jesus asua önö
 edidekhe spirit, önyuñ anam eyen-eren okop idem, önyuñ
 43 ayak enye önö ãte esie. Ndien ubõñ Abasí anam idem
 akpa kpukpru mö.

Edi kini kpukpru owo ãyikde ãbaña kpukpru ñkpö eke
 44 Enye akanamde, Enye ödöhö mbet Esie, ete, Eyak me-
 ikö emi ãtim ãduk ke ütõñ mbufo: koro ãdidade Eyen
 45 owo ãsin ke ubök owo. Edi mö ifökke ikö emi, enye
 önyuñ odibe mö, man ãkukut enye: ndien mö ãfeghe
 ndibup Enye mbaña ikö emi.

46 Ndien eneni otibe kotu mö abaña owo mö eke edi-
 47 kponde akan. Edi kini Jesus okutde eneni esit mö, Enye
 48 ada ekpri eyen onim enye ke ñkañ Esie, önyuñ ödöhö mö,
 ete, Owo ekededi eke onyimedede ekpri eyen emi ke enyñ
 Mi onyime Mi: ndien owo ekededi eke onyimedede Mi

LUKE 10.

- onyuñ onyime Enye emi öködöñde Mi: koro enye emi ekpride akan kotu mbufo kpukpru, kpa enye edi akamba.
- 49 Ndien John ödöhö ete, Andikpep, nyin imokut owo kiet ebinde me-demon ke enyĩn Fo; ndien nyin ima ikpan enye, koro enye misañake ye nyin itiene Fi.
- 50 Edi Jesus ödöhö enye, ete, Kukpan enye: koro owo emi mibiöñöke mbufo adade ye mbufo.
- 51 Ekem kini musen eke edimende Enye edök ekperede, Enye owuk iso Esie ndika ke Jerusalem, onyuñ ödöñ
- 52 misuñutom ebem Enye iso: ndien mö eka ekeduk ke ekpri obio nditö Samaria kiet, nditim ñkpö 'nó Enye.
- 53 Ndien mö inyimeke Enye, koro iso Esie esede Jerusalem.
- 54 Ndien kini mbet Esie, James ye John, ekutde emi, mö edöhö ete, Öböñ, nte Afo omonyime ete nyin idöhö ikañ
- 55 ösukhöre oto ke enyöñ ata mö? Edi Enye akabare
- 56 onyuñ asua önö mö. Ndien mö eka ke ekpri obio eñwen.
- 57 Ekem nte mö esañade ke usuñ, owo kiet ödöhö Enye, ete, ami nyetiene Fi ebiët ekededi eke Afo akade. Ndien
- 58 Jesus ödöhö enye, ete, Me-ebua iköt enyene odudu, me-inuen enyöñ enyuñ enyene efök; edi Eyen owo
- 59 inyeneke otö eke odoride ibuo Esie. Ndien Enye ödöhö owo eñwen, ete, Tiene Mi. Edi enye ödöhö ete, Öböñ,
- 60 yak mi mbem iso ñka ñkobuk ete mi. Edi Enye ödöhö ete, Yak mekpa-mkpa ebuk mekpa-mkpa mö; edi afo ka
- 61 köquörö obio Abasi. Ndien eñwen ñko ödöhö ete, Nyetiene Fi, Öböñ; edi yak mi mbem iso ñka ñkököm
- 62 mö emi edude ke ufök mi. Edi Jesus ödöhö enye, ete, Baba owo kiet, emi akabarede enyĩn ese edem, ke enye ama ekesin ubök ke ufuñ-isöñ, idotke obio Abasi.
- 10** **ΕΚΕΜ** ke ñkpö emi ema ekebe Öböñ onim owo ata ye duop eñwen, onyuñ ödöñ mö iba iba, ebem Enye iso eka ekeduk ke kpukpru obio ye ebiët, eke Enye ke Idemesie
- 2 oyomde ndidi. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Idök awak, edi mbon utom iwakke: mbufo ekpe Öböñ idök ubök ndien, ete, Enye ödöñ mbon utom eduk ke idök Esie.
- 3 Mbufo eka eke mbufo: sese, Ami mödöñ mbufo ewöñö
- 4 nte nditö-eröñ kuföt mekpe. Ekukama ekpat okuk, me ekpat udia, me ikpa-ukot: ekünyuñ eköm baba owo
- 5 kiet ke usuñ. Ndien ke ufök ekededi eke mbufo edidukde,
- 6 ebem iso ödöhö ete. Yak emem odu ke ufök emi. Ndien eyen emem kiet ama odu do, emem mbufo eyedoro enye:

LUKE 10.

- 7 edi miduhe, enye [emem] eycfiak etiene mbufo. Ndien
 8 ēdañ kpa ke ufök oro, ēdia ēnyuñ ēñwōñ se ēnöde mbufo :
 koro eyen-utom odotde ñkpö-utom esie. Èkusaña
 9 ke ufök ke ufök. Ndien ke obio ekededi eke mbufo
 edukde, mö ēnyuñ ēnyīmede mbufo, ēdia ñkpö eke mö
 10 ēnimde kiso mbufo : ēnyuñ ēnam udōñö okure mbon
 udōñö emi ēdude kesit, ēnyuñ ēdöhö mö, ēte, Obio Abasi
 11 ekpere mbufo. Edi ke obio ekededi eke mbufo
 edukde, ndien mö minyimeke mbufo, ēwōñö ke me-efak
 12 esie, ēnyuñ ēdöhö ēte, Kpa ntan obio mbufo, eke adianade
 ke ikpat nyin, ke nyin ikeñ ifep, man obiom mbufo : edi
 13 ēfiök emi, ēte, obio Abasi ekpere. Ami ndöhö mbufo,
 nte, Ufen Sodom ididobike ke usen oro nte eke obio oro.
 14 Ödödiök öñö fi, Chorazin ! ödödiök öñö fi Bethsaida !
 koro ēma ekpenam utom odudu ke Tyre ye Sidon, emi
 15 ēkenamde kesit mbufo, mö ekpekabare esit anyan ini,
 16 etie ke öföñ ikpo ye ntöñ. Edi ufen Tyre ye Sidon idi-
 17 dobike ke ikpe nte eke mbufo. Ndien afo Capernaum, nte
 18 ēdiferi fi osim heaven ? eyesukhöre fi osim obio ekpo.
 19 Enye emi okopde mbufo okop Mi ; ndien enye emi esinde
 mbufo esin Mi ; ndien enye emi esinde Mi esin Enye emi
 20 öködöñde Mi ñko.
- 17 Ndien mbet ata ye duop ēfiak ke idaresit, ēnyuñ ēdöhö
 18 ēte, Öböñ, idem me-demon esuk ibuoť ēnö nyin ke enyñ
 19 Fo. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ami ñkokut Satan nte
 20 emineñ mineñ otode ke enyöñ öduö. Sese, Ami ma nö
 mbufo odudu ndidigi urukiköt ye ikpëyën, 'nyuñ ñkara
 21 öfuri odudu usua : ndien baba ñkpö kiet idinamke mbufo
 22 idiök. Edi ekudaresit ke ñkpö emi, ēte, me-spirit esuk
 ibuoť ēnö mbufo ; edi edara koro ēma ewet enyñ mbufo
 ke heaven.
- 21 Ke idem ñkanika oro Enye adaresit ke Edisana Spirit,
 22 önyuñ ödöhö ete, Mököm Fi, O Ète, Öböñ enyöñ ye
 isöñ, koro Afo okodipde mbon ifök ye ikike ñkpö emi,
 ndien ayarare mö öñö nsek-nditö : ih, Ète ; koro eke-
 23 nemde Fi ndinam ntre. Ète Mi ama ayak kpukpru ñkpö
 öñö Mi : ndien baba owo kiet ifökke enye emi Eyen edide,
 ke miböhöke Ète ; ye enye emi Ète edide, ke miböhöke
 Eyen ye owo ekededi eke Eyen amade ndiyarare Enye
 24 'nö. Ndien Enye akabare ese mbet Esie, önyuñ
 ödöhö mö ke idemmö, ete, Öföfön öñö enyñ emi ekutde
 24 ñkpö eke mbufo ekutde : koro Ami ndöhö mbufo, nte.

LUKE 10.

ediwak me-prophet ye ndidein ēkeyom ndikut me-ñkpō eke mbufo ēkutde, ndien ikeque mö; ndinyuñ ñkop me-ñkpō eke mbufo ēkopde. ndien ikokopke mö.

- 25 Ndien sese, öfiök-ibet kiet adakha kenyōñ önyuñ odomo Enye, ete, Andikpep, ami ndinam nso man nyene nsi nsi
- 26 uwem? Ndien Enye öbörö enye, ete, Èwet nso ke ibet?
- 27 Afo okot didie? Ndien Enye öbörö önyuñ ödöhö ete, Afo edima Jehovah Abasi fo ke öfuri esit fo, ye ke öfuri ukpōñ fo, ye ke öfuri odudu fo, ye ke öfuri ekikere fo;
- 28 ye mböhiduñ fo nte idemfo. Ndien Enye ödöhö enye, ete, Afo omotim öbörö: nam emi, ndien afo eyedu uwem.
- 29 Edi enye, ke eriyom ndiwut ete, imenen, ödöhö Jesus, ete,
- 30 Anie ndien edi mböhiduñ mi? Jesus öbörö ete, Owo kiet okoto ke Jerusalem ösukhöre aka Jericho; ndien enye öduö kotu mbon ñwo, emi ēsiode enye öföñidem önyuñ ēmiade enye, ndien ēdakha ēkpōñ enye ekpere
- 31 mkpa. Ekem ököwörö nte oku kiet asañade ösukhöre ke usuñ oro: ndien kini enye okutde enye, asaña ebe
- 32 ke ñkañ eken. Kpa ntre Levite kiet ñko, kini enye edide ke ötö oro, önyuñ okutde enye, asaña ebe ke ñkañ
- 33 eken. Edi eyen Samaria kiet, nte enye asañade isañ, edisim ebiët eke enye odude: ndien ke enye okutde enye, atua
- 34 enye mböm, önyuñ asaña adiana enye, eyet aran ye wine ke me-unan esie, önyuñ öböp mö; önyuñ odori enye ke enañ esiemö, önyuñ ada enye edi ke ufök isen, önyuñ
- 35 ekpeme enye. Ndien mkpōñ enye osio okuk iba önö ète ufök, önyuñ ödöhö enye, ete, Kpeme enye; ndien se afo öduökde akan oro, ami nyesio 'nö fi, kini ami mfiakde
- 36 ndi. Kotu owo ita emi, anie ke afo ese ete ekedi mböhiduñ
- 37 enye emi ököduöde kotu mbon ñwo? Ndien enye öbörö ete, Enye emi akatuade enye mböm. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Afo, ka kanam kpa suk ntre.
- 38 Ekem nte mö ēsañade, Enye oduk ke ekpri obio kiet: ndien ñwan kiet emi ekerede Martha ada Enye oduk
- 39 ke ufök esie. Ndien enye enyene eyen-eka añwan kiet emi ekerede Mary, emi ñko etiede ke ukot Öböñ, önyuñ
- 40 okopde ikö Esie. Edi erinam ediwak ñkpō ababa Martha; ndien enye edi edidöhö ete, Öböñ, nte Afo ukereke nte eyen-eka mi añwan ökpōñde mi 'nam ñkpō ikpōñ?
- 41 döhö enye, ete, edi edinyaña mi ndien. Edi Öböñ öbörö önyuñ ödöhö enye, ete, Martha, Martha, afo emenyene
- 42 ekikere önyuñ otimere idemfo abaña ediwak ñkpō: edi

LUKE 11.

ñkpõ kiet odu eke mikpananake : ndien Mary ama emek eti udeme, eke midiböhö enye.

11 EKEM nte Enye öböñde akam ke ebiët kiet, kini Enye odopde, owo mbet Esie kiet ödöhö Enye, ete, Öböñ, kpep nyin ndiböñ akam, kpa nte John önyuñ
2 ekpepde mbet esie. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Kini mbufo ëböñde akam, ëdöhö ëte; Ète, yak ëkpono
3 enyiñ Fo. Yak obio Fo edi. Nö nyin udia nyin
4 ke usen ke usen. Nyuñ dahado nö nyin ke midiöñkpõ nyin; koro nyin idemnyin inyuñ idahadedo inö kpukpru owo emi akamade nyin isön. Kunyuñ uda nyin usin ke idomo.

5 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Anie kotu mbufo edinyene ufan, ndien etiene enye ke uföt okoneyo, önyuñ ödöhö
6 enye, ete, Ufan, buöt mi uyo ita; koro ufan mi kiet ama oto ke isañ etiene mi, ndien ami nyeneke ñkpõ eke nimde
7 enye kiso; ndien enye emi kesit ufök edibörö ete, Kunam mi afaniköñ : ëma ëköbi usuñ, nditö mi ënyuñ ëdu ye
8 ami ke mbri; ami ñkemeke ndidakha kenyöñ 'nö fi? Ami ndöhö mbufo, nte, okposuk edi nte enye mididakhake kenyöñ inö enye, koro enye edide ufan esie, edi oto ke eriyire esie enye eyedakha kenyöñ önö enye adaña
9 nte enye ananade. Ndien ami ndöhö mbufo, nte, Èbeñe, ke ëyenö mbufo; ëyom, ke mbufo ëyekut; ëtuak, ke
10 ëyeberere ënö mbufo. Koro kpukpru owo kiet kiet emi ebeñede enyene; ndien enye emi oyomde okut; ndien
11 ëyeberere ënö enye emi atuakde. Ñko ñko anie odu kotu mbufo emi edide ëte, emi eyen-eren esie ebeñede uyo, edinö enye itiat? me iyak, ndien edinö enye urukiköt
12 kibuoit iyak? Me enye edibeñe enye nsen-unen, nte
13 edinö enye ikpëyën? Ndien mbufo, emi ëdiökde, ëma ëfiök ndinö nditö mbufo nti enö, ñwañwa ediso Ète mbufo ke heaven edinö mö emi ëbeñede Enye Edisana Spirit.

14 Ndien Enye ekebin demon imum. Ekem kini demon ama ököwörö, imum etiñ ikö; ndien otu owo ëyik eti eti.
15 Edi ndusuk mö ëdöhö ëte, Oto ke Beelzebub, öböñ me-
16 demon, ke Enye ebin me-demon. Ndien owo eñwen ëdomo Enye, ëbup Enye idiöñö emi otode ke enyöñ.
17 Edi Enye, ke öfiökde ekikere mö, ödöhö mö, ete, Kpukpru idut kiet kiet eke abakharede idemesie osobo; ndien ufök
18 eke abakharede öduö. Ndien Satan ñko ama abakhare

LUKE 11.

- Idemesle, obio esie edisõñö ada didie ? koro mbufo ëdöhöde
 19 ëte, Ami mbîn me-demon oto ke Beelzebub. Ndien
 Ami 'ma mbîn me-demon oto ke Beelzebub, nditö-
 iren mbufo ëbîn mö ke anie ? Mödo mö ëyedi mebiere-
 20 ikö mbufo. Edi Ami 'ma mbîn me-demon oto ke nuen-
 21 ubök Abasi, ndien obio Abasi etiene mbufo. Adañemi
 ökpösõñ owo esinede öfuri ñkpö-ekõñ ekpeme ufök esiemö,
 22 ñkpö esie ëdu ke ifure : edi kini owo emi ösõñde akan enye
 etienede enye, önyuñ akande enye, öbö enye kpukpru
 ñkpö-ekõñ esie eke enye ököbuötde idem kesit, önyuñ
 23 edeme mbume esie. Enye emi midaha ye Ami añwana
 24 ye Ami ; ndien enye emi mibukke ye Ami اساسان. Kini
 edidekke spirit öwöröde owo ke idem, enye asasaña ebe
 ke edisat ebiët. oyom nduök-odudu ; ndien ke enye mique,
 enye ödöhö ete, Nyefiak ñka ke ufök mi emi ñköwöröde.
 25 Ndien ke enye edide, enye okut nte ëkpöröde ënyuñ ëdiöñde
 26 enye. Ndien enye aka akada me-spirit itiaba efen, eke
 ëdiökde ëkan idemesie, ndien mö ëduk ënyuñ ëduñ do :
 ndien ekperedem itie owo oro akabare ödiök akan mbemiso.
 27 Ekem kini Enye ödöhöde ikö oro, ñwan kiet ke otu
 owo emenere uyo esie, önyuñ ödöhö Enye, ete, Öföfön
 28 önö idibi eke akamande Fi, ye eba eke Afo akawapde. Edi
 Enye ödöhö ete, Ih, edi akam öföfön akan önö mö emi
 ëkopde ikö Abasi. ënyuñ ënimde.
 29 Ndien adañemi me-otu owo ësopde idem ötö kiet ëtiene
 Enye, Enye ötöñö ndidöhö ete, Emanana emi edi idiök
 emana : enye oyom idiöñö ; ndien idinöñö enye idiöñö
 30 ke miböhöke idiöñö Jonah. Koro kpa nte Jonah akakab-
 arede edi idiöñö önö mbon Nineveh, kpa ntre ke Eyan
 31 owo edidi önö emana emi. Öböñ-añwan usuk eyedakha
 kenyöñ ke ikpe ye mbio emana emi, önyuñ anam ikpe
 obiom mö : koro enye okotode ke mutit isõñ ndikop
 ifiök Solomon, ndien sese, Andikpon-ñkan Solomon odu
 32 mi. Mbio Nineveh eyedakha kenyöñ ke ikpe ye emana
 emi, ënyuñ ënam ikpe obiom enye : koro mö ëkekabarede
 esit ke eriquörö Jonah ; ndien sese, Andikpon-ñkan
 Jonah odu mi.
 33 Baba owo kiet, kini enye odomode utuenikañ,
 inimke enye ke idak isõñ, me kidak abañ, edi onim
 enye ke udori-utuenikañ, man mö emi ëdukde ëkut
 34 unwana. Utuenikañ ikpöhídem fo edi enyín fo : kini
 anyín fo öföñde. öfuri ikpöhídem fo önyuñ añwana ;

LUKE 11.

- edi kini *enyin* fo ödiökde, öfuri ikpöhidem fo okim.
 35 Kpeme idemfo ndien mbak uñwana eke odude fi ke
 36 idem edidi ekim. Edieke öfuri ikpöhidem fo añwãnade,
 minyuñ inyeneke ekim baba, enye edidi uñwana
 öfuri öfuri, kpa nte utuenikañ, kini enye ayamade, önöde
 fi uñwana.
- 37 Ndien nte Enye ödöhöde ikö, Pharisee kiet okot Enye,
 ete, Edidia ñkpö ye imö : ndien Enye oduk etie ke itie-
 38 udia. Ndien kini Pharisee okutde oro, enye eyik koro
 39 Enye mibemke iso iyet ubök ndien adia ñkpö. Ndien
 Öböñ ödöhö enye, ete, Mbufo Me-Pharisee enam edem
 cup ye usan esana ; edi nama ye midiök ido eyöhö mbufo
 40 kesit. Mbufo me-ndisime, nte idige Enye emi akanamde
 41 edem akanam esit ñko ? Edi eda me-ñkpö oro edude
 kesit enö mubuene ; ndien sese, kpukpru ñkpö esana
 enö mbufo.
- 42 Edi ödödiök önö mbufo, Me-Pharisee ! koro mbufo
 enöde öyöhö ubak duop ke iköñ ye mfri ye kpukpru oruk
 iköñ, ndien ekaña ikpe ye ima Abasi : edi mbufo ekpenam
 43 me-ñkpö emi, ikpönyuñ itreke memö eken. Ödödiök önö
 mbufo, Me-Pharisee ! koro mbufo emade ikpö itie ke
 44 me-synagogue, ye eköm ke añwa-urua. Ödödiök önö
 mbufo ! koro mbufo ebiëtde udi eke edibede, ndien owo
 emi esañade ebe mö idiönöke.
- 45 Ndien owo mefiök-ibet kiet ödöhö Enye, ete,
 Andikpep, ke eridöhö emi Afo emesuene nyin ñko.
 46 Ndien Enye ödöhö ete, Ödödiök önö mbufo mefiök-ibet
 ñko ! koro mbufo edoride owo mbiomo eke edobide
 ndibiom, ndien mbufo ke idemmbufo idaha nuenubök
 47 mbufo kiet ituk mbiomo oro. Ödödiök önö mbufo !
 koro mbufo ebote udi me-prophet, ndien edi mäte mbufo
 48 ekewot mö. Ntre mbufo edi mentiense enyuñ enyime
 utom mäte mbufo : koro mö ekewotde mö, ndien mbufo
 49 ebote *me-udi mö*. Mödo ifök Abasi ökönyuñ ödöhöde
 ete, Ami nyedön me-prophet ye me-apostle etiene mö ;
 50 ndien mö eyewot enyuñ eköbö ndusuk mö ; man eyom
 iyip kpukpru me-prophet eke ekeduökde ötönöde ke
 51 eritönö ererimbot ke ubök emana emi ; ötönöde ke iyip
 Abel tutu osim iyip Zachariah, emi ekewotde kuföt itie-
 uwa ye ufök Abasi : Ih, Ami ndöhö mbufo, nte, eyeyom
 52 enye ke ubök emana emi. Ödödiök önö mbufo mefiök-
 ibet ! koro mbufo ekemende ukpökhöre ifök efep : mbufo

LUKE 12.

ke idemmbufo ikodukke, mbufo ēkenyuñ ēkpan mō emi ēkeyomde ndiduk.

53 Ndien kini Enye otode do öwörö, me-scribe ye Me-Pharisee etöñö ndinyik Enye akpan akpan, 'nyuñ nyire

54 Enye man etiñ abaña ediwak ñkpö; ēnyuñ ēkpeme ndimum ñkpö emi otode inua Esie.

12 Ke idem ini ami, kini ediwak me-thousand owo ēma ēkebono ötö kiet, adaña nte kiet edigide eken, Enye ebem iso ötöñö ndidöhö mbet Esie, ete, Mbufo ēkpeme idem 2 ke leaven Me-Pharisee, emi edide mbubik. Edi baba ñkpö kiet ifukhöke eke midiyarakere; inyuñ idibeke, eke 3 midifökke. Mödo ñkpö ekededi eke mbufo ödöhöde ke ekim ke eyekop ke uñwana; ndien se mbufo ödöñde 4 odu ke ubet ke eyequörö ke ököm ufök. Ndien Ami ndöhö mbufo, mufan Mi, nte, Ekufeghe mö emi ewotde 5 ikpöhidem, ndien mikemeke ndinam ñkpö ñkan oro. Edi Ami nyedöhö mbufo Enye emi mbufo edifeghede: Ekufeghe Enye emi, ke Enye ama okowot, enyenede odudu ndiduök nsin ke hell; Ih, Ami ndöhö mbufo, nte, Ekufeghe 6 Enye. Nte inyamke ñkpri inuen ition ke obubit okuk iba? 7 ndien ifreke mö baba kiet kiso Abasi. Edi ēbat idem idet ibuat mbufo kpukpru. Ekufeghe ndien: mbufo emesön 8 urua ēkan ediwak ñkpri inuen. Ndien Ami ndöhö mbufo, nte, Kpukpru owo kiet kiet emi edinyimede Mi kiso owo, 9 Eyen owo eyenyuñ onyime enye kiso me-angel Abasi: edi enye emi edikañde Mi kiso owo eyekañ enye kiso me-angel 10 Abasi. Ndien kpukpru owo emi editiñde ikö adian Eyen owo, eyedahado enö enye: edi owo emi edisuñide Edi- 11 sana Spirit ididahakedo inö enye. Ndien kini mö edade mbufo ēka kiso me-synagogue, ye mendikara, ye menyene-odudu, ekuyak ekikere otimere mbufo, ete, didie me nso ke 12 mbufo edibörö, me nso ke mbufo editiñ: koro Edisana Spirit editemedede mbufo ke idahoro se mbufo ekpetiñde.

13 Ndien owo kiet ke otu owo ödöhö Enye, ete, Andikpep, 14 döhö eyen-eka mi, ete, edeme akpa ye ami. Edi Enye ödöhö enye, ete, Owo, anie okonim Mi ebieren-ikpe me 15 edeme-udeme kotu mbufo? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo etiñ enyin, ēnyuñ ēkpeme idemmbufo ke kpukpru oruk edisina esit ke ñkpö owo efen: koro uwem owo idige 16 uwak inyene esie. Ndien Enye otop ñke önö mö, ete, 17 Isön owo inyene kiet okoñwom ñkpö akpan akpan: ndien

LUKE 12.

- enye ekere ke esit esie, ete, Ami ndinam nso, koro ami
18 menyeneke ebiēt eke nīmde mīri mi? Ndien enye ödöhö
ete, Ami nyenam emi: nyewuri mufök ibokpot mi, nyuñ
mböp eke ēkponde ēkan; ndien do ke ami ndibon kpukpru
19 ibokpot ye inyene mi. Ndien ami nyedöhö ukpöñ mi,
nte. Ukpöñ, afo emenyene ediwak ñkpö eke ēbonde önö
ediwak isua; duök odudu, dia, ñwöñ, nyuñ daresit.
20 Edi Abasi ödöhö enye, ete, Afo ndisime, okoneyo emi ke
ēdiyom ukpöñ fo; ndien me-ñkpö emi afo okobonde, mö
21 ēdinyene anie? Ntre ke enye etie, emi onimde inyene
önö idemesie, edi inyeneke inyene ye Abasi.
22 Ndien Enye ödöhö mbet Esie, ete, Mödo Ami ndöhö
mbufo, nte, Èkunyene ekikere ēbaña uwem mbufo, se
mbufo ēdidiade; me ēbaña ikpöhidem mbufo, se mbufo
23 ēdisinede. Koro uwem akan udia, ikpöhidem önyuñ
24 akan edisine-ñkpö. Èkere me-inuen, nte mö misuanke
mkpasip, minyuñ ikpēneke; emi minyeneke ubet unim-
ñkpö me ufök-ibokpot; ndien Abasi öbök mö: adaña
25 didie ke mbufo esön urua ēkan me-inuen! Ndien ewe owo
mbufo, ke erikere ekikere, emekeme ndidian ibio idomo
26 okuk kiet ke idaha esie? Edieke mbufo ndien mikemeke
ndinam se ikpride ikan, nsinam mbufo ēyakde ekikere
27 otimere mbufo abaña ñkpö efen? Èkere ekpöñ-idim, nte
mö ëkörīde: mö inamke utom, inyuñ ifiakke ndidi;
edi Ami ndöhö mbufo, nte, Solomon ke öfuri uböñ esie
28 ikesineke ñkpö nte mö emi kiet. Edi edieke Abasi
esinede mbiēt iñwañ ñkpö ntre, emi odude mfin, ndien
mkpöñ ēmen esin ke usañ-uyo; ñwañwa ediso mbufo,
29 O mbufo emi ënyenede ekpri mbuötidem? Mbufo
ëkunyüñ ëyom se mbufo ēdidiade, ye se mbufo ēdiñwöñde,
30 ëkunyüñ ënyene iyikhe kesit. Koro midut ererimbot
ëyom kpukpru ñkpö emi: edi Ète mbufo ömöfiök ete,
31 mbufo ēmenana me-ñkpö emi. Edi mbufo ëyom obio
32 Esie, ndien ëyedian me-ñkpö emi önö mbufo. Èkufeghe,
ekpri otu eröñ; koro enemde Ète mbufo esit ndinö mbufo
33 obio oro. Ènyam se mbufo ënyenede, önö mubueke
ñkpö; enam ekpat-okuk önö idemmbufo eke midikaba-
kere idi ñkani, inyene ke heaven eke miditreke ndidu,
ebiēt eke inö misañake ikpere, ñkpri unam minyuñ
34 ibiatke. Koro ebiēt emi inyene mbufo odude, do ke esit
mbufo edinyuñ odu ñko.
35 Èhöbö möbö ke isin mbufo, ëyak mutuenikañ mbufo

LUKE 12.

- 36 ēnyuñ ēsak ; mbufo ke idemmbufo ēnyuñ ēbiēt owo emi
ēbetde ēte mö, kini enye editode ke udia ndö önyöñ ; man,
kini enye edide önyuñ atuakde, mö ēberere ēnö enye ndo
37 ndo oro. Öföfön önö ifn oro, emi ēte oro, adañemi
enye edide, edikutde nte mö ēkpemedede : Kakpan ke
ndöhö mbufo, nte, enye eyeböp idemesie, önyuñ anam mö
ētetie ke itie-udia, ndien eyedi edinam ñkpö önö mö.
38 Ndien edieke enye edidide ke udiana-akpa efen, me ke
öyöhö efen ita, önyuñ okut ntem, öföfön önö mö oro.
39 Edi ēfiök emi, ēte, Ète ufök ama ökpöfiök ini eke inö
edidide, enye ekpekpeme, ikpönyuñ ikpönke ufök esie
40 man ēbuñ eduk. Mbufo ēnyuñ ēbeñe idem : koro Eyen
owo ke edi ke ini eke mbufo mikereke.
- 41 Ndien Peter ödöhö ete, Öböñ, nte afo otop ñke emi önö
42 nyin, me önö kpukpru owo ñko ? Ndien Öböñ ödöhö
ete, Anie ndien edi akama-ukpökhöre akpanikö ye ifiök
oro, emi ēte esie edinimde ndise mbio ufök esie, 'nyuñ
43 'nö mö udeme udia mö ke ekem ini ? Öföfön önö ofn
oro, emi ēte, kini enye edide, edikutde nte anamde
44 ntre. Ami ndöhö mbufo ke akpanikö, nte, enye eyenim
45 enye andise kpukpru se enye enyenede. Edi ofn
oro ama ödöhö ke esit esie, ete, Ète mi ebigi ndidi ;
ndien ötöñö ndimia ifn iren ye ifn iban, 'nyuñ
ndia ñkpö 'nyuñ ñwön ñkpö, 'nyuñ ñkpa min ;
46 ēte owo oro eyedi ke usen eke enye midorike enyin,
ye ke ñkanika eke enye mifiökke, eyenyuñ amia enye
akamba ufen, önyuñ onim udeme önö enye ye mö emi
47 minamke akpanikö. Ndien ofn oro ököfiökde uyo öböñ
esie, ndien ibeñeke idem, inyuñ inamke uyo esie, eyemia
48 enye ediwak ubök ; edi enye oro miköfiökke, ndien
anamde ñkpö eke edotde erimia, eyemia enye esisit ubök.
Ndien ama edi owo ekededi eke enöde enye ediwak, eyeyom
ediwak ke ubök esie : ndien ama edi owo eke eyakde
ediwak enö enye, eyebup enye awak akan.
- 49 Ami ñkedi ndiduök ikañ ke isöñ ; ndien Ami nyom
50 nso *enwoen* edieke ēbarade ēma ? Edi Ami menyene baptism
eke edinimde Mi ; ndien adaña didie ke Ami ndu ke
51 mbaba tutu enam enye ēma ! Nte mbufo ēse ēte, Ami
ndi ndinö emem ke isöñ ? Ami ndöhö mbufo, nte, Idige ;
52 edi akam edi eribakhare : koro ötöñöde ke ini emi owo
ition ke ufök kiet eyebakhare, ita ebakhare ye iba, iba
53 ebakhare ye ita. Eyebakhare mö, ēte eyebakhare ye

LUKE 13.

eyen-eren, eyen-eren ye ète ; eka ye eyen-añwan, ye eyen-añwan ye eka ; eka ebe ye ñwan eyen esie, ñwan eyen ye eka ebe esie.

54 Enye önyuñ ödöhö me-otu owo ñko, ete, Kini mbufo èkutde idiök enyöñ öwöröde ke edem usop-utin, idaha oro mbufo ödöhö ète, Edim ke edi ; ndien öwörö ntre.
 55 Ndien kini ofim usuk abarade, mbufo ödöhö ète, Eyo
 56 eyefiop akaha ; ndien öwörö ntre. Mbufo mbon mbubik, mbufo èmeñök se iso isöñ ye enyöñ ödöhöde ; edi nsinam
 57 mbufo mifiökke se ini emi ödöhöde ? Ndien nsinam
 58 mbufo ke idemmbufo midomoke se inende ? Kini afo asañade ye owo utök fo aka kiso ebierikpe, sin idem ndinam ikö okure ye enye ke usuñ ; mbak enye ediduri fi aka kiso ebierikpe, ndien ebierikpe ayak fi önö isuñ-
 59 utom, ndien isuñutom esin fi ke ufök-ñkpököbi. Ami ndöhö fi, nte, afo uduwöröke do, tutu afo osio akpatre okuk.

13 NDIEN ndusuk owo èkedu do ke idem ini oro emi ödöhöde Enye èbaña nditö Galilee, emi Pilate akabuakde iyip
 2 mö ye uwa mö. Ndien Enye öbörö mö, ete, Nte mbufo èmese ète, nditö Galilee oro èkediök èkan kpukpru nditö Galilee, koro mö èkutde me-ñkpö oro ?
 3 Ami mödöhö mbufo, nte, Idige : edi ke mbufo mikaba-
 4 kere esit, kpukpru mbufo èyetak kpa ntre. Me owo efureta oro tower Siloam ököduöde owot mö, nte mbufo èmese ète, mö èkedi medue-ibet èkan kpukpru owo emi
 5 èduñde ke Jerusalem ? Ami ndöhö mbufo, nte, Idige : edi ke mbufo mikabakere esit, kpukpru mbufo èyetak kpa ntre.
 6 Ndien Enye otop ñke emi ete, Owo kiet ekenyene eto fig eke ètöde ke iñwañ vine esie ; ndien enye edi ediyom
 7 mfri kesit, edi ique. Ndien enye ödöhö ekpeme-vine esie, ete, Sese, ke isua ita emi ami ma ndi ndiyom mfri ke eto fig emi, ndien ñque : kpi enye duök ; nsinam enye
 8 abiatde isöñ ñko ? Ndien enye öbörö enye, ete, Öböñ, kpöñ enye ke isua emi ñko, tutu ami ntibi isöñ
 9 ñkan enye ñkuk, nyuñ nduök mbio kesit : ndien ötöñöde ke ini oro enye ama oñwom mfri, öfön ; edi miñwomke, afo eyekpi enye öduök.
 10 Ndien Enye ekpep ke synagogue kiet ke sabbath.
 11 Ndien sese, ñwan emi enyenede spirit ubiak ke isua

efureta ; enye önyuñ önuhö, inyuñ ikemeke ndimenere
 12 idemesie baba esisit. Ndien kini Jesus okutde enye, Enye
 okot enye edi, önyuñ ödöhö enye, ete, Ñwan, ësana fi ëyak
 13 ke mbiak idem fo. Ndien Enye odori enye ubök Esie: ndien
 ke idahoro idem eneñere enye, ndien enye otoro Abasi.
 14 Ndien esit ayat öböñ synagogue, koro Jesus anamde
 udöñö okure ke sabbath, enye önyuñ ödöhö otu owo,
 ete, Usen itiokiet ëdu eke owo ëkpenamde utom kesit :
 mbufo ëdi ke musen oro man ënam udöñö okure mbufo
 15 ëkunyüñ ëdi ke sabbath. Edi Öböñ ödöhö enye,
 ete, Mbufo mbon mbubik, nte kpukpru mbufo itatke
 enañ me ass esie ke ufök-enañ ke sabbath, inyuñ ida enye
 16 ìka man öñwöñ möñ. Ndien nte idotke nditat ñwan emi
 ke sabbath, emi edide eyen añwan Abraham, emi Satan
 17 ama ököböp, sese, ke isua efureta ? Ndien nte Enye
 ödöhöde me-ñkpö emi, anam kpukpru musua Esie but :
 ndien öfuri otu owo ëdaresit ke kpukpru ñkpö uböñ eke
 Enye anamde.

18 Ntem Enye ödöhö ete, Obio Abasi ebiët nso ? ndien
 19 Ami nda nso ndomo enye ? Enye ebiët mkpasip
 mustard kiet, emi owo akadade ötö ke iñwan-esa esie ;
 ndien enye ököri, akabare edi eto ; ndien me-inuen enyöñ
 20 ësörö ke me-ñkök esie. Ndien Enye ötöñö ntak ödöhö
 21 ete, Nda nso ndomo öbio Abasi ? Enye ebiët leaven
 eke ñwan kiet adade esin ke udomo ndom-uyo ita, tutu
 öfuri ofut.

22 Ndien Enye aka iso ke usuñ Esie ebe ikpö obio ye ñkpri
 23 obio, ekpep, önyuñ asaña aka ke Jerusalem. Ndien owo
 kiet ödöhö Enye, ete, Öböñ, nte mö eke ëdinyañade
 24 iwakke ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Eñwana ndiduk ke
 mkpafakha usuñ : koro Ami ndöhö mbufo, nte, ediwak
 25 ëyeyom ndiduk, ndien idikemeke. Kini ëte ufök adakha-
 de kenyöñ, önyuñ eberide usuñ, ndien mbufo ëtöñö
 ndida ke esien ntuak ke usuñ, ëte, Öböñ, berere
 nö nyin ; ndien Enye eyebörö mbufo, ete, Ami
 26 ndiöñöke mbufo ebiët eke mbufo ëtode ; ndien mbufo
 ëditöñö ndidöhö ëte, Nyin ima idia ñkpö inyuñ iñwöñ
 27 ñkpö kiso Fo, Afo ökönyuñ ekpep ke me-efak nyin ; ndien
 Enye eyedöhö ete, Ami ndöhö mbufo, nte, Ami mfiökke
 ebiët eke mbufo ëtode ; ëdianare Mi kpukpru mbufo
 28 menam-uquañkpö. Do ke eritua eyet ye erita edet ëdidu,
 kini mbufo ëkutde Abraham, ye Isaac, ye Jacob, ye

LUKE 14.

kpukpru me-prophet ke oblo Abasi, ndien ěduök mbufo
 29 ke idemmbufo ke esien. Ndien owo ěyeto ke edem
 usiakha-utĭn ye ke edem usop-utĭn, ye ke edere ye ke usuk,
 30 ěsukhōre ětie ke obio Abasi. Ndien sese, mekperedem
 ědu emi ědibemde iso, mebeiso ěnyuñ ědu emi ědikperedem
 edem.

31 Ke idem ini oro ndusuk Me-Pharisee ědi ědidōhō Enye,
 ěte, Wōrō, nyuñ dakha ke edem emi: koro Herod ke
 32 oyom ndiwot Fi. Ndien Enye ödōhō mö, ěte, ěka
 ěkedōhō ebua-ikōt oro, ěte, Sese, Ami mbĭn me-demon
 nyuñ nam mudōñō ěkure mfin ye mkpōñ, ndien ke
 33 öyōhō usen ita Ami nyema. ědi Ami nyene ndika iso
 ke usuñ Mi mfin ye mkpōñ ye okut: koro prophet mĭ-
 34 kemeke ndikpa ibōhōke ke Jerusalem. O Jerusalem,
 Jerusalem, emi owotde me-prophet, önyuñ ötōñōde mö
 emi ědōñde ětiene enye ke itiat! adaña didle ke Ami
 mkpama ndibon nditō fo ötō kiet, kpa nte unen obonde
 35 nditō esie kidak mba esie, ndien afo unyĭmeke! Sese,
 ěmekpōñ ufök fo ěnō fi ke ndobo: Ami nyuñ ndōhō
 mbufo, nte, Mbufo idique Mi, tutu mbufo edidōhō ěte,
 ětoro Enye emi edide ke enyĭñ Jehovah.

14 EKEM, nte Enye odukde ke ufök öböñ Me-Pharisee kiet
 2 ke sabbath ndidia ñkpō, mö ěkpeme Enye. Ndien sese,
 3 owo kiet odu kiso Esie emi ödōñōde mfuli. Ndien
 Jesus ödōhō mēfiök-ibet ye Me-Pharisee, ěte, Nte
 4 enen ndinam udōñō okure ke sabbath me inenke? ědi
 mö ibörōke. Ndien Enye ada enye, anam udōñō esie
 5 okure, önyuñ ayak enye önyōñ. Ndien Enye ödōhō mö,
 ěte, Anie owo kotu mbufo, ke ass esie me enañ esie ama
 öduō ke obube möñ, ididudike enye isio ke sabbath?
 6 Ndien mö ikemeke ndibörō me-ñkpō emi.

7 Ndien Enye otop ñke öñō mö oro ěkotde udia, kini Enye
 8 okutde nte mö ěmekde ikpō itie; ěte mö, Kini owo
 ekededi okotde fi udia ndō, kutie ke akamba itie; mbak
 9 ndusuk enye edikot owo emi okponde akan fi, ndien
 andikot fi ye enye eyedi edidōhō fi, ěte, Nō owo emi itie;
 10 ndien afo eyetōñō ke but ndika ke ekpri itie. ědi kini
 ěkotde fi, ka ketie ke ekpri itie, man kini andikot fi edide,
 enye ekpekeme ndidōhō fi, ěte, Ufan, dök di: ndien afo
 eyekut ukpono ke iso kpukpru owo emi ětiede ke itie-
 11 udia ye afo. Koro ěyesukhōre kpukpru owo kiet kiet

LUKE 14.

emi emenerede idemesie ; ndien eyefori enye emi osuk-
hörede idemesie.

12 Enye onyũ ödöhö owo emi okotde Enye udia ñko, ete,
Kini afo anamde udia ke uwemeyo me ke mbubreyo,
kukot mufan fo, me nditö-usö, me oruk fo, me mböhidũ
fo emi edide mbon inyene ; mbak ndusuk mö edinyũ
13 ekot fi ñko ke usiene. Edi kini afo anamde usörö,
14 kot mubuene, ye mkpoho, ye mbuñö, ye me-nan : ndien
eyefön önö fi ; koro mö minyeneke se edinöde fi ke usiene :
koro edisiode usiene önö fi ke eriset nti owo.

15 Ndien kini owo mö kiet emi etiede ke itie-udia ye Enye
okopde me-ñkpö emi, enye ödöhö Enye, ete, Öföfön önö
16 owo emi edidiade ñkpö ke obio Abasi. Edi Enye ödöhö
enye, ete, Owo kiet akanam akamba usörö ; onyũ okot
17 ediwak owo : ndien enye ödön isuñutom esie ke ini
udia ete, ödöhö mö emi ekekotde, ete, Edi ; koro kpukpru
18 ñkpö ema ebiët. Ndien kpukpru mö etönö uyo kiet
ndifaña. Akpa owo ödöhö enye, ete, Ami ma ndep
iñwan, ndien ami nyene ndika ñkese enye ; mbök dahado
19 nö mi. Ndien owo enwen ete, Ma ndep enañ duop, ndien
20 ñka ndidomo mö : mbök, dahado nö mi. Ndien enwen
21 ete, Ma ndö ñwan, mödo ami ñkemeke ndidi. Ndien
isuñutom oro edi edidöhö ete esie me-ñkpö emi. Ndien
ete-ufök ayaresit onyũ ödöhö isuñutom esie, ete, Wara
wörö ke me-efak ye mkpafakha usuñ obio, nyũ tañ
mubuene, ye mkpoho, ye me-nan, ye mbuñö, duk
22 di. Ndien isuñutom oro ödöhö ete, Öböñ, ema enam
23 se afo öködöhöde, ndien itie ke ososuk. Ndien öböñ
ödöhö isuñutom oro, ete, Wörö ka ke me-ökpöusuñ
ye ke me-ökö, nyũ nam mö eduk edi, man eyöhö ufök
24 mi. Koro mödöhö mbufo, nte, baba owo oro kiet emi
ekekotde iditabike udia mi.

25 Ekem aqua otu owo esaña ye Enye : ndien Enye
26 akabare, onyũ ödöhö mö, ete, Owo ekededi ama etiene
Mi, ndien misuaha ete esie ye eka esie, ye ñwan esie, ye
nditö esie, ye nditö-eka esie iren, ye nditö-eka esie iban,
ye idem uwem esiemö ñko, enye ikemeke ndidi mbet Mi.
27 Owo ekededi emi mibiomke cross esiemö itiene Mi ikemeke
28 ndidi mbet Mi. Koro ewe owo mbufo emi oyomde ndiböp
edikoñ ufök ibemke iso itie ibat se edikpade, me enye
29 enyene se edikemde ndima enye ? Mbak ndusuk, enye
ama ötönö ndiböp idikemeke ndima enye, ndien kpukpru

LUKE 15.

30 owo emi ēkutde ētōñō ndisak enye, ēte, Owo emi
 31 ökötōñō ndiböp, ndien ikemeke ndinam ma. Me ewe
 edidem, emi akade ekōñ ye edidem eñwen, ibemke iso itie
 ikere me enye edikeme ye thousand owo duop ndisobo ye
 enye emi edide ndiñwana ye enye ye thousand owo edip ?
 32 Midige ntre, kini enye eken odude kaña anyan usuñ,
 enye ödōñ misuñutom ebeñe enye se ikpanamde man
 33 emem odu. Kpa ntre owo mbufo ekededi emi miyakke
 34 kpukpru se enye enyenede, ikemeke ndidi mbet Mi. Mödo
 inuñ öfön : edi edieke idem inuñ minyeneke aba inem,
 35 ēdida nso ēnam enye enem ? Enye ifönke ke isōñ inyuñ
 ifönke ke ifum : ēduök enye. Enye emi enyenede utōñ
 ndikop, yak okop.

15 EKEM kpukpru me-publican ye midiök owo ēsaña
 2 ētiene Enye ndikop ikö Esie. Ndien Me-Pharisee ye
 me-scribe esuk uyo ēte, Owo emi ke ada midiök owo,
 önyuñ adia ñkpö ye mö.

3 4 Ndien Enye otop ñke emi önö mö, ete, Ewe owo mbufo
 emi enyenede erōñ ikie, kini kiet osopde, ikpōñke anañ
 ye efurenañ ke desert, inyuñ ibine enye eke osopde,
 5 tutu okut enye ? Ndien ke enye okutde, enye odori
 6 enye ke afara esie, adaresit. Ndien kini enye osimde
 ufök, enye okot mufan esie ye mböhiduñ esie ēdi, önyuñ
 ödöhö mö, ete, Èdara ye ami, koro mokut erōñ mi emi
 7 okosopde. Mödöhö mbufo, nte, suk ntre ke idara edidu
 ke heaven kabaña idiök owo kiet emi akabarede esit,
 akan nte ēbañade nti owo anañ ye efurenañ emi mi-
 nyeneke se ēkabarede esit ēbaña.

8 Me ewe ñwan emi enyenede mbak silver duop, kini enye
 öduökde ubak kiet, nte idomoke utuenikañ, inyuñ ikpöri
 9 ufök, inyuñ itim iyom tutu enye okut enye ? Ndien ke
 okutde, enye okot mufan esie ye mböhiduñ esie ēdi,
 ete, Èdara ye ami, koro mokut okuk eke okosopde.
 10 Ami mödöhö mbufo, nte, suk ntre ke idara odu kiso
 me-angel Abasi kabaña idiök owo kiet emi akabarede
 esit.

11 Ndien Enye ödöhö ete, Owo kiet ekenyene nditö-iren
 12 iba : ndien Udö ödöhö ēte esie, ete, Ète, nö mi udeme
 ñkpö eke edinyenede mi. Ndien enye edeme ñkpö esie
 13 önö mö. Ndien ibigike Udö atañ kpukpru ñkpö. adakha

LUKE 15.

aka anyan idut; ndien do enye asuan inyene esie ke
 14 erinam mbukpo ido. Ndien kini enye ama akasuan
 kpukpru ñkpö, ökpösöñ akañ otibe ke idut oro; ndien
 15 enye ötöñö ndinana ñkpö. Ndien enye aka akadian idem-
 esie ye owo idut oro kiet; ndien enye ödöñ enye ököbö
 16 mëdi ke lñwañ esie. Ndien enye oyom ndidia ikpök eke
 mëdi ëdiade nyukhö: ndien baba owo kiet inöñö enye
 17 ñkpö. Edi kini enye okutde itie esie, enye ödöhö ete,
 Mbio-utom ëte mi ifañ ënyene uyo eke ekemde mö
 18 ye nsukhö, ndien ami ke mkpa biöñ mi. Ami nyedakha
 kenyöñ ntiene ëte mi, nyenyuñ ndöhö enye, nte, Ète,
 19 medue heaven, mönyuñ ndue kiso fo: ami ndotke aba
 20 ndikere eyen fo: nïm mi nte owo-utom fo kiet. Ndien
 enye adakha kenyöñ etiene ëte esie. Edi kini enye odude
 kaña anyan usuñ, ëte esie okut enye, atua enye mböm,
 efeghe ököñö enye ke itöñ, önyuñ otim enye inua.
 21 Ndien eyen ödöhö enye, ete, Ète, medue heaven, mönyuñ
 22 ndue kiso fo: ndotke aba ndikere eyen fo. Edi ëte
 ödöhö mbio-utom esie, ete, Èwara ëda öföñidem eke
 öfönde akan ëdi ëdisine enye; ënyuñ ësïn enye mkpanuen
 23 ke ubök, ënyuñ ësine enye ikpa-ukot ke ukot: ënyuñ
 ëda edisekhe eyen-enañ ëdi ëdiwot, ndien yak nyin idia,
 24 inyuñ idara: koro eyen mi emi ama akakpa, ndien
 ötöñö ntak odu uwem; enye ama okosop, ndien ëkut
 enye. Ndien mö ëtöñö ndidara.
 25 Ndien akpan esie odu ke iñwañ: ndien kini enye asañade
 26 edikpere ufök, enye okop iquö ye unek. Ndien enye
 okot eyen-ufök kiet edi, önyuñ obup enye se me-ñkpö
 27 emi ëdide. Ndien enye ödöhö enye, ete, Eyen-uka ama
 edi; ndien usö ama owot edisekhe eyen-enañ, koro enye
 28 okutde enye ke ifure ye ke nsöñidem. Edi enye ayaresit,
 inyuñ inyimeke ndiduk: ndien ëte esie öwörö ekekpe
 29 enye ubök. Edi enye ödöhö ëte esie, ete, Sese,
 ami 'ma 'nam utom nö fi ke ediwak isua emi, ndien
 ñkananam mbiatke item fo: edi akananam afo unöñö mi
 30 eyen-ebot, man ñkpada nam idara ye mufan mi: edi
 kadañemi eyen fo, emi akadiade inyene fo ye me-akpara,
 31 edide, afo owot edisekhe eyen-enañ öñö enye. Ndien
 enye ödöhö enye, ete, Eyen, afo ododu ye ami kpukpru
 32 ini, ndien kpukpru se ami nyenede edi okuo. Edi odot
 ndidara nyuñ nemesit: koro eyen-ëte fo emi ama akakpa,
 ndien odu uwem; ama okosop, ndien ëkut enye.

LUKE 16.

- 16** ENYE önyuñ ödöhö mbet Èsie ñko, ete, Owo inyene kiet okodu, emi enyenede akama-ukpökhöre ; ndien mö etiñ
2 enö enye, ete, owo oro ke asuan ñkpö esie. Ndien enye okot enye edi, önyuñ ödöhö enye, ete, Nso ke ñkop mbaña fi ntem ? nö ibat ñkpö nte akama-ukpökhöre ; koro afo
3 mukemeke aba ndidi akama-ukpökhöre. Ndien akama-ukpökhöre ödöhö ke esit esie, ete, Ndinam didie, sia öböñ mi öböde mi itie akama-ukpökhöre ? Ami nyeneke odudu
4 nditibi isöñ ; but önyuñ anam mi ndibeñe ñkpö. Ami möfiök se ndinamde, man, kadañemi eböde mi itie akama-
5 ukpökhöre, mö ekpeda mi esin ke ufök mö. Ndien enye okot kpukpru mekama ete esie isön kiet kiet edi, önyuñ ödöhö akpa owo, ete, Afo akama ete mi adaña didie ?
6 Enye ete, Udomo aran ikie. Ndien enye ödöhö enye, ete,
7 Da ñwed isön fo, tie iwiwa, nyuñ wet aba ye duop. Ndien enye ödöhö eñwen, ete, Afo akama adaña didie ? Ndien enye ödöhö ete, Udomo ibokpot ikie. Enye ödöhö enye,
8 ete, Da ñwed isön fo, nyuñ wet anañ. Ndien ete esie otoro idiök akama-ukpökhöre koro enye anamde ke ikike : koro nditö ererimbot emi efökde ke emana mö ekan nditö
9 uñwana. Ndien Ami ndöhö mbufo, nte, Mbufo eða idiök mammon enam mufan enö idemmbufo ; man, kini enye edibiarade, mö eða mbufo ke nsi nsi iduñ.
10 Enye emi anamde akpanikö ke esisit önyuñ anam akpanikö ke ediwak : ndien enye emi minamke akpanikö
11 ke esisit inyüñ inamke akpanikö ke ediwak. Ntem edieke mbufo minamke akpanikö ke idiök mammon, anie
12 owo edisin mbufo ata *inyene* ke ubök ? Mödo edieke mbufo minamke akpanikö ke se inyenede owo eñwen, anie
13 edinö mbufo se inyenede mbufo ? Baba isañ-utom kiet ikemeke ndinam utom 'nö mete iba : koro enye eyesua kiet, önyuñ ama eken ; midige enye eyediana kiet, önyuñ esin eken ke ndek. Mbufo ikemeke ndinam utom Abasi ye eke mammon.
14 Ndien Me-Pharisee, emi emade okuk, ekop kpukpru
15 ikö oro ; ndien mö esak Enye. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo edi memö emi enimde idemmbufo ke nti owo kiso owo ; edi Abasi ömöfiök esit mbufo : koro se
16 owo eforide edi mbubiam kiso Abasi. Ibet ye me-prophet ekededu tutu osim ini John : toto ke ini oro ke equörö gospel obio Abasi, ndien kpukpru owo kiet kiet eða
17 eñwan eduk kesit. Edi mem-mem ñkpö enyöñ ye isöñ

LUKE 17.

ndibe mfep, akan ekpri ntöi ke ibet kiet ndikpu.
 18 Kpukpru owo emi osiode ñwan esie, önyuñ ödöde efen,
 esin efibe : ndien enye emi ödöde ñwan eke ebe esie osiode
 esin efibe.

19 Owo inyene kiet okodu, emi esinede ididuot ye eti öföñ,
 20 önyuñ adiade eti udia kpukpru usen ; ndien ëda ebeñe-
 ebeñe kiet emi ekerede Lazarus, emi inia ëyöhöde enye
 21 ke idem, ënim ke inua-etop esie : ndien enye oyom ete,
 ëbökö imö ke ñkeñe udia emi ëduöñöde ke okpokoro owo
 22 inyene oro ; ndien kpa me-cbua ëdi ëdidei inia esie. Ekem
 ebeñe-cbeñe oro akpa, ndien me-angel ëmen enye ënim
 ke ikpanesit Abraham : owo inyene önyuñ akpa, ndien
 23 ëbuk enye. Ndien ke Obio ekpo enye odu ke ndutukhö,
 önyuñ emenere enyin esie okut Abraham anyan usuñ, ye
 24 Lazarus ke ikpanesit esie. Ndien enye ofiori ete, Ète Abra-
 ham, tua mi mböm, nyuñ döñ Lazarus, man enye edebi iso
 nucnubök esie ke möñ, edibit edeme mí, koro ami ñkutde
 25 ndutukhö ke edeme ikañ emi. Edi Abraham ödöhö enye,
 ete, Eyen mi, ti nte afo, ke ini uwem fo, okokutde nti ñkpö
 fo, nte Lazarus ökönyuñ okutde midiök ñkpö : edi kemi
 26 ëdöñ enye esit, ndien afo odu ke ndutukhö. Ndien ñko
 ñko akamba ukpe odu kuföt nyin ye mbufo, man mö
 emi ëkpeyomde ndito mi ntiene mbufo ëkukeme, man
 27 baba owo kiet ökunyüñ oto do edi mi. Edi enye ödöhö ete,
 Mekpe fi ubök ndien, ëte, nte afo ökpödöñ enye aka ke
 28 ufök ëte mi ; koro ami nyenede nditö-ëte iren ition ;
 man enye asian mö, mbak mö ëdinyuñ ëdi ke ebiët ndu-
 29 tukhö emi. Edi Abraham ödöhö ete, Mö ënyene Moses
 30 ye me-prophet ; yak mö ëkpañ utöñ ënö mö. Ndien
 enye ödöhö ete, Baba, ëte Abraham : edi owo ama oto
 31 ke mkpa etiene mö, mö ëyekabare esit. Ndien enye
 ödöhö enye, ete, Edieke mö mikpañke utöñ inó Moses
 ye me-prophet, mö idinyimeke, okposuk edi nte öwo
 esetde ke mkpa.

17 NDIEN Enye ödöhö mbet Esie, ete, Me-ñkpö iduö
 ikemeke nditre ndidi : edi ödödiök önö owo emi mö
 2 ëtode enye. Ökpöfön akan ye enye edieke ëkpedade
 itiat-ukök-ibokpot ëköñ enye ke itöñ, ënyuñ ëduök
 enye ke inyañ, utu ke enye ndinam kiet kotu ñkpri
 3 nditö emi öduö. Ètim ëkpeme idemmbufo : eyen-
 usö ama edue, sua nö enye ; enye ama önyuñ akabare

LUKE 17.

- 4 esit, dahado nö enye. Ndien enye ama edue fi utim ikatiaba ke usen kiet, önyuñ akabare etiene fi utim ikatiaba, ete, ami makabare esit ; afo edidahado önö enye.
- 5 Ndien me-apostle ödöhö Öböñ, éte, Nam mbuötidem
6 nyin okpon akan. Ndien Öböñ ödöhö ete, Mbufo éma ényene mbuötidem nte mkpasip mustard kiet, mbufo ékpedöhö eto sycamine emi, éte, Yak édibere fi, ényuñ
7 étö fi ke inyañ ; ndien enye okpokop uyo mbufo. Edi ewe owo mbufo odu, emi enyenede owo emi ofuñde isöñ me öböke eröñ, emi edidöhöde enye, kini enye otode
8 inwañ edi, ete, Di iwiwa, di tie ke itie-udia ; nte ikpakam idöhöke enye, ite, Nim udia nö mi man ndia, nyuñ tim idemfo nam ñkpö nö mi, tutu ami ndia nyuñ ñwöñ ma ;
9 ndien ama ekem afo eyedia önyuñ öñwöñ ? Nte enye ököm
10 owo oro koro enye anamde nte ödöhöde enye ? Kpa ntre mbufo ñko, kini mbufo édinamde kpukpru ñkpö eke ödöhöde mbufo, ödöhö éte, Nyin idi menam-utom emi midorike udori ; nyin ima inam kpa se ekedide utom nyin ndinam.
- 11 Ekem nte mö ésañade éka Jerusalem, Enye ebe kuföt
12 Samaria ye Galilee. Ndien nte Enye odukde ke ekpri obio kiet, owo akpa-mfia duop ésoho ye Enye, éda nsan
13 nsan, ényuñ émenere uyo mö éte, Jesus, Andikpep, tua
14 nyin mböm. Ndien kini Enye okutde mö, Enye ödöhö mö, ete, Éka ekewut moku idemmbufo. Ekem nte mö ésañade
15 éka, énam mö éšana. Ndien owo mö kiet, kini enye okutde nte éma ékenam udöñö esie okure, afiak, önyuñ ooro
16 Abasi ke ökpösöñ uyo, önyuñ öduö okubi iso esie ke isöñ ke ukot Esie, ököm Enye : ndien enye edi eyen
17 Samaria. Ndien Jesus ödöhö ete, Nte idige owo duop
18 ke ékenam éšana ? edi usukkiet édu möñ ? Nte ique baba owo mö kiet eke afiakde edi nditoro Abasi, iböhöke
19 esen owo emi ? Ndien Enye ödöhö enye, ete, Dakha kenyöñ, ka okuo : mbuötidem fo ama anam udöñö fo okure.
- 20 Ndien kini Me-Pharisee ébupde Enye inai eke obio Abasi edidide, Enye öbörö mö, ete, Obio Abasi
21 idige nte owo okutde enye ke enyin : mö idinyuñ idöhöke ite, Sese, *enye* mi ! me, Do ! koro sese, obio Abasi ododu kesit mbufo.
- 22 Ndien Enye ödöhö mbet Esie, ete, Musen éyedi, eke mbufo édiyomde ndikut usen Eyen owo kiet, ndien mbufo

LUKE 18.

23 idique. Ndien mö eyedöhö mbufo, ète, Sese, do ! Sese,
 24 mi ! èkudakha, èkunyũ ètiene mö : koro nte emineñ-
 mineñ, kini öwöröde ke edem kiet kidak enyöñ, ayamade
 tutu osim edem eken kidak enyöñ ; ntre ke Eyen owo
 25 edidi ke usen Esie. Edi Enye enyene ndibem iso ñkut
 26 ediwak ukut, emana emi èyenyũ èsin Enye. Ndien nte
 ekedide ke musen Noah, kpa ntre ke editie ke musen Eyen
 27 owo. Mö èkedia, mö èkeñwöñ, mö èkedö ndö, ènyũ
 ènö ke ndö, tutu osim usen eke Noah odukde ke ubom,
 28 ndien uquö edi, önyũ osobo mö kpukpru. Kpa ntre
 nte ekedide ke musen Lot ; mö èkedia, mö èkeñwöñ, mö
 èkedep, mö èkenyam, mö èketö iñwañ, ènyũ èböp
 29 ufök ; edi ke usen eke Lot öwöröde ke Sodom ikañ ye itai
 30 èketo ke enyöñ èdep, ènyũ èsobo mö kpukpru : eyedi kpa
 31 suk ntre ke usen eke Eyen owo ediwutde idem. Ke usen
 oro, owo ama odu ke ököm ufök, ndien ñkpö esie èdu
 kesit ufök, yak enye ökusukhöre ekemen mö : kpa ntre
 32 owo emi odude ke iñwañ okufiak aka *ke ufök*. Èti ñwan
 33 Lot. Owo ekededi eke oyomde ndinyaña uwem esie
 eyeduök enye : edi owo ekededi eke öduökde *uwem esie*
 34 eyenyaña enye. Ami ndöhö mbufo, nte, ke okoneyo oro
 35 owo iba èyena ke mbri kiet ; èyeda kiet, èkpöñ enye eken.
 36 Iban iba èyekök *ibokpot* ; èyeda kiet, èkpöñ enye eken.
 37 Ndien mö èbörö Enye, ète, Ke möñ, Öböñ ? Ndien Enye
 ödöhö mö, ete, Ebièt eke okpo odude, do ke mutere
 èdibono.

18 NDIEN Enye otop ñke önö mö man oto do mö èkpeböñ
 2 akam kpukpru ini, esit ökunyũ öduö mö ; ete, Ebierikpe
 kiet okodu ke obio kiet emi mibakke Abasi, minyũ
 3 ikereke owo : ndien ebe-akpa odu ke obio oro ; ndien
 enye etiene enye ediwak ini, ete, kpe ikpe mi ye andisua
 4 mi. Ndien enye inyimeke ke ndusuk ini : edi ekem
 enye ödöhö ke esit esie, ete, Okposuk edi nte membakke
 5 Abasi, menyũ ñkereke owo ; edi koro ebe-akpa emi önöde
 mi afaniköñ, nyekpe ikpe esie 'nö enye, mbak enye edinam
 6 mi mkpa mba ke eridi esie kpukpru ini. Ndien Öböñ
 7 ödöhö ete, Èkop se idiök ebierikpe ödöhöde. Ndien nte
 Abasi idikpehe ikpe inö ndimek owo esie, emi èsemede
 ènö Enye ke uwemeyo ye ke okoneyo, ndien Enye eme
 8 ime abaña mö ? Ami ndöhö mbufo, nte, Enye eyekpe

LUKE 18.

Ikpe ònò mò iwíwa. Edi kini Eyen owo edide, nte Enye eyekut mbuötidem ke isõn ?

9 Ndien Enye otop ñke emi ònò ndusuk owo emi èbuötde ídem ye idemmö, ète, mimö idi nti owo, ènyuñ èsinde
10 owo eñwen ke ndek : ete, Owo iba èkedök èka ke temple ndibõñ akam ; kiet edi Pharisee, enye eken edi
11 publican. Pharisee ada öböñ akam ntem ke idemesie, ete, Abasi, mököm Fi, koro mentiehe nte owo eñwen, mbon nama, menam-uquañkpö, mesin-efibe, me kpa nte
12 publican emi. Ami ntre udia ikaba ke urua ; 'nò öyöhö
13 ubak duop ke kpukpru se mböde. Edi publican ada nsan nsan, inyimcke ndimenere kpa enyìn esie nse enyõñ, edi amia ikpanesit esie, ete, Abasi, tua mi idiök owo
14 mböm. Ami ndöhö mbufo, nte, owo emi ösukhöre aka ke ufök esie, ikpe önyuñ etebe enye akan enye eken : koro kpukpru owo emi emenerede idemesie eyesukhöre enye ; edi enye emi ösukhörede idemesie eyefori enye.

15 Ndien mö éda nsek-nditö mö ñko ètiene Enye, man Enye otuk mö : edi kini mbet èkutde, mö èsua ènò mö.
16 Edi Jesus okot mö ètiene enye, ete, Èyak ñkpri nditö ètiene Mi, èkunyüñ èkpan mö : koro obio Abasi edide oruk
17 emi. Kakpan ke ndöhö mbufo. nte, Owo ekededi, eke midaha obio Abasi nte ekpri eyen, ididukke kesit.

18 Ekem andikara kiet obup Enye, ete, Eti Andikpep, ami
19 ndinam nso man nyene nsi nsi uwem ? Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Nsinam afo okotde Mi, ete, Eti ? baba
20 eti iduhe, iböhöke kiet, kpa Abasi. Afo ömöfiök ibet, Kusin efibe, Kuwot owo, Kuyip inö, Kutin ikö ntiense
21 nsu, Kpono usö ye uka. Ndien enye ödöhö ete, 'ma
22 nonim kpukpru ñkpö emi toto ke uyen mí. Ndien kini Jesus okopde, Enye ödöhö enye, ete, Ñkpö kiet anana fi kaña : nyam kpukpru se afo enyenede, nyuñ deme nö mubuene, ndien afo eyenyene inyene ke heaven : ndien
23 di disaña ye Ami. Edi kini enye okopde ikö emi, enye öfukhö eti eti, koro enye enyenede ediwak inyene.
24 Ndien Jesus, kini okutde enye, ödöhö ete, Ösõn mö emi
25 ènyenede inyene didie ndiduk ke obio Abasi ! Koro ememde camel ndiduk mbe odudu abiabon, akan nte ememde
26 owo inyene ndiduk ke obio Abasi. Ndien mö emi èkopde
27 ödöhö ète, Èdinyaña anie naña ? Edi Enye ödöhö ete, Me-ñkpö eke owo mikemeke ndinam, Abasi ekeme
28 ndinam. Ndien Peter ödöhö ete, Sese, nyin ima ikpõñ

LUKE 19.

29 inyene nyin, Itlene Fi. Ndien Enye ödöhö mö, ete,
 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Baba owo kiet iduhe emi
 ökpönde ufök, me ñwan, me nditö-eka, me ête ye eka,
 30 me nditö, kabaña obio Abasi, emi midinyeneke ekese ikan
 oro ke ini emi, ye ke ererimbot eke edidide nsi nsi uwem.
 31 Ndien Enye ada mbet duopeba, önyuñ ödöhö mö, ete,
 Sese, nyin ke isaña idök ke Jerusalem, ndien kpukpru
 32 ñkpö eke me-prophet ewetde eyesu ênö Eyen owo. Koro
 eyeyak Enye ênö Me-Gentile, eyenyuñ ebiaña Enye,
 33 ênyuñ ênam Enye ñkpö but, ênyuñ êfiari Enye etap : ndien
 34 mö eyemia Enye ênyuñ ewot Enye : ndien ke öyöhö
 usen ita Enye eyeset ke mkpa. Ndien mö ifökke baba
 ñkpö emi kiet ; ndien ikö emi odibe mö, mö inyuñ ique
 me-ñkpö eke Enye ödöhöde.

35 Ekem nte Enye asañade ekpere Jericho, nan kiet etie
 36 ke mben-usuñ ebeñe ñkpö : ndien kini enye okopde nte
 37 otu owo esañade ebe, enye obup se edide. Ndien mö
 38 ödöhö enye, ête, Jesus eyen Nazareth asaña ebe. Ndien
 39 enye ofiori ete, Jesus, Eyen David, tua mi mböm. Ndien
 mö emi ebemde iso esua ênö enye ête, enye odop inua :
 edi enye ödödiön ofiori aka iso, ete, Eyen David, tua mi
 40 mböm. Ndien Jesus atuak ada, önyuñ ödöhö mö, ete,
 eða enye esök Imö : ndien kini enye asañade ekpere,
 41 Enye obup enye, ete, Afo oyom ete Ami nam nso 'nö fi ?
 42 Ndien enye ödöhö ete, Öböñ nyom ndikut usuñ. Ndien
 Jesus ödöhö enye, ete, Kut usuñ : mbuötidem fo ama
 43 anyaña fi. Ndien ke idaha oro enye okut usuñ, önyuñ
 etiene Enye, otoro Abasi : ndien kpukpru owo, kini mö
 êkutde, ênö Abasi itoro.

19 NDIEN Enye oduk ke Jericho asaña ebe. Ndien sese,
 2 owo emi ekerede Zacchæus ; enye edi etubom me-publican,
 3 enye önyuñ edi owo inyene. Ndien enye oyom ndikut
 Jesus owo eke Enye edide ; ndien ikemeke kabaña otu
 4 owo, koro enye ömukhöde idaha. Ndien enye ebem iso
 efeghe öködök ke eto sycamore man okut Enye : koro
 5 Enye edisañade ke usuñ oro ebe. Ndien kini Jesus osimde
 ebiët oro, Enye emenere enyin, ödöhö enye, ete, Zacchæus,
 wara sukhöre ; koro Ami nyene ndidañ ke ufök fo mfin.
 6 Ndien enye awara ösukhöre, önyuñ ada Enye ke idaresit.
 7 Ndien kini mö êkutde. kpukpru mö esuk uyo ête, Enye
 8 aka ndidañ ye owo emi edide idiök owo. Ndien Zacchæus

LUKE 19.

- ada, önyuñ ödöhö Öböñ, ete, Sese, Öböñ, ami nönö mubue ne ubak inyene mi; ndien edieke ami mböde owo ñkpö ekededi ke usuñ eke minenke, nyesio usiene utim ikanañ.
- 9 Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Mfin emi erinyaña edi
 10 ke ufök emi, koro enye ñko edide eyen Abraham. Koro Eyen owo ekedi ndiyom 'nyuñ 'nyaña se isopde.
- 11 Ndien ute mö ekopde me-ñkpö emi, Enye adian ikö önyuñ otop ñke, koro Enye ekperede Jerusalem, mö önyuñ ekere ète, obio Abasi möñ öbiöñöre idaha oro.
- 12 Mödo Enye ödöhöde ete, Öböñ kiet akaka ke anyan
 13 idut, ndida uböñ nö idemesie, 'nyuñ mfiak. Ndien enye okot ifn esie duop, önyuñ önö mö okuk duop,
 14 önyuñ ödöhö mö, ete, Ënyam urua tutu ami ndi. Edi mbiobio esie ësua enye, önyuñ ödöñ misuñutom èbine
 15 enye, ète, Nyin inyimeke ite owo emi akara nyin. Ekem kini enye afiakde, ke ama akada uböñ oro, enye önö uyo ete, èkot ifn oro enye ökönöde mö okuk önö enye, man enye öfiök udori eke mö èkeikutde ke erinyam
 16 urua. Ndien akpa owo edi, ödöhö ete, Öböñ, okuk fo ama
 17 odoro okuk duop. Ndien enye ödöhö enye, ete, Omotim anam, afo eti ofn: koro èkutde ète, afo amanam
 18 akpanikö ke ekpri ñkpö, kara obio duop. Ndien udiana-
 akpa owo edi, ödöhö ete, Öböñ, okuk fo ama odoro okuk
 19 ition. Ndien enye ödöhö enye ñko, ete, Afo ñko kara
 20 obio ition. Ndien eñwen edi, ete, Öböñ, se okuk fo *mi*.
 21 emi ñköböpde ke öföñ nim: koro ami mfeghede fi, koro afo edide owo nsöñido: afo ememen se afo mukonimke,
 22 önyuñ ekpikpi se afo mukötöhö. Enye ödöhö enye, ete, Oto ke inua fo ami nyekpe ikpe fo, afo idiök ofn. Afo ököfiök ete ami ndi owo nsöñido, memen se meñkonim-
 23 ke, nyuñ ñkpikpi se meñkötöhö; Ndien nsinam afo muke-
 sinke okuk mi ke itie unim okuk, ndien ami, ini mfiakde,
 24 ñkpöbö enye ye udori. Ndien enye ödöhö mö emi ödade èkpere, ete, Èbö enye okuk oro, önyuñ önö enye emi
 25 enyenede okuk duop. Ndien mö ödöhö enye, ète, Öböñ
 26 enye enyene okuk duop. Ami ndöhö mbufo, nte, èyenö kpukpru owo emi enyenede; edi èyebö enye emi mi-
 27 nyeneke kpa se enye enyenede. Edi ama edi musua mi emi mikonyimeke nte ami ñkpakarade mö, èda mö èdi mi, önyuñ ewot mö kiso mi.
- 28 Ndien ke Enye ama öködöhö ntem, Enye ebem mö iso ödök aka ke Jerusalem.

LUKE 19.

29 Ekem kini Enye asañade ekpere Bethphage ye Bethany,
 ke obot emi ekerede Me-Olive, Enye ödöñ mbet Esie iba,
 30 ete, Èka èkeduk ke ekpri obio eke odude mbufo ke iso ;
 ndien nte mbufo èdukde, mbufo èyekut eyen ass etebede,
 eke akanam baba owo kiet midoroke kaña : ètat enye,
 31 ènyuñ èda enye èdi. Ndien owo ekededi ama obup
 mbufo, ete, Nsinam mbufo ètatde enye ? mbufo èdöhö
 32 ntem, ète, Öböñ k'oyom enye. Ndien mö oro èdöhöde
 mö utom èka ènyuñ èkut kpa nte Enye öködöhöde
 33 mö. Ndien nte mö ètatde eyen ass, mendinyene enye
 34 èdöhö mö, ète, Nsinam mbufo ètatde eyen ass ? Ndien
 35 mö èbörö ète, Öböñ k'oyom enye. Ndien mö
 èda enye èsök Jesus : ènyuñ èda öföñidem mö èbri
 36 eyen ass ke edem, ènyuñ èdori Jesus kesit. Ndien
 nte Enye asañade, mö èbri öföñidem mö ke usuñ.
 37 Ndien nte Enye asañade ekpere, kpa ke usukhöre obot
 Olive, öfuri otu mbet Esie ètöñö ndidara 'nyuñ ntoro
 Abasi ke ökpösöñ uyo kabaña kpukpru mutom odudu eke
 38 mö èma èkecut, ète,

Ètoro Edidem emi edide ke enyĩn Jehovah :

Emem odu ke isöñ, ye uböñ ke ata enyöñ.

39 Ndien ndusuk Me-Pharisee ke otu owo èdöhö Enye, ète,
 40 Andikpep, sua nö mbet Fo. Ndien Enye öbörö ete,
 Ami mödöhö mbufo, nte, edieke memö emi èdopde uyo,
 me-itiat èyefiori.

41 Ndien kini Enye asañade ekpere, Enye okut obio önyuñ
 42 atua eyet abaña enye, ete. Afo ama ökpöfiök mfĩn emi,
 kpa afo, me-ñkpö eke èsañade ke emem ! edi kemi mö
 43 èdibe fi ke enyĩn. Koro musen èdisĩmde fi, eke musua
 fo èdimenerede ibombom èkanare fi, ènyuñ èkan fi èkuk,
 ènyuñ èbakha fi ke kpukpru edem, ènyuñ èduök fi ye
 44 nditö fo kesit fo ke isöñ ; ndien mö idikpöñke kesit fo itiat
 kiet odoro ke eken ; koro afo muköfiökke ini eke èdide
 ndise fi.

45 Ndien Enye oduk ke temple, ènyuñ ötöñö ndibĩn mö
 46 emi ènyamde ñkpö mfep, önyuñ ödöhö mö, ete, Èwet ète,
 Ufök Mi eyedi ufök akam : edi mbufo èma ènam enye
 edi itie mbon ñwo.

47 Ndien Enye ekpep ke usen ke usen ke temple. Edi
 ikpö oku ye me-scribe ye ikpö owo kotu mbiobio èyom
 48 ndiwot Enye : edi mö ique se èkpenamde ; koro kpukpru
 owo èkpañde ütöñ ènö Enye, ènyuñ èkop ikö Esie.

LUKE 20.

20 EKEM ke musen oro kiet, nte Enye ekpepde mbiobio ke temple, önyuñ öquöröde gospel, ikpö oku ye me-scribe
 2 ye nyebiowo etiene Enye; önyuñ ödöhö Enye, ète, Döhö nyin: Ke nso odudu ke Afo anam me-ñkpö emi?
 3 me anie edi enye emi önöde Fi odudu emi? Ndien Enye öbörö mö, ete, Ami ñko nyebup mbufo
 4 mbume kiet; ebörö Mi: Baptism John, me oto
 5 ke heaven, me oto ke owo? Ndien mö eneme kiet ye kiet, ète, Nyin ima idöhö ite, Oto ke heaven, Enye eyedöhö ete, Nsinam mbufo mikonimke enye ke akpanikö?
 6 Edi nyin ima idöhö ite, Oto ke owo; kpukpru mbiobio eyetöñö nyin ke itiat: koro mö etimde enim ke akpanikö
 7 ète, John ekedi prophet. Ndien mö ebörö ète, Mimö
 8 ifökke ebiët *eke otode*. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ami nyuñ ndöhöke mbufo odudu eke Ami ndade nam me-ñkpö emi.

9 Ndien Enye ötöñö nditop ñke emi 'nö mbiobio, ete, Owo kiet ökötö iñwañ-vine, önyuñ ayak enye önö mekpeme-
 10 iñwañ, önyuñ aka idut akadañ anyan ini. Ndien ke ekem ini enye ödöñ isunutom etiene mekpeme-iñwañ, man mö önö enye ubak mfri iñwañ-vine: edi mekpeme-iñwañ emia enye, önyuñ enam enye önyöñ ubök ubök.
 11 Ndien enye ödöñ efen: ndien mö emia enye ñko, önyuñ enam enye ñkpö but, önyuñ enam enye önyöñ
 12 ubök ubök. Ndien enye ödöñ öyöhö *isunutom* ita: ndien mö önö enye unan, önyuñ ebün enye. Ndien enyene iñwañ-vine ödöhö ete, Ami ndinam nso? Nyedöñ
 13 edima eyen-eren mi: me mö eyeteñe enye. Edi kini mekpeme-iñwañ ekutde enye, mö ediommi kiet ye eken, ète, Emi edi adia-akpa: eyak nyin iwot enye, man ñkpö enyene
 14 nyin. Ndien mö ebün enye efep ke iñwañ-vine, önyuñ ewot enye. Nso ndien ke enyene iñwañ-vine edinam mö?
 15 Enye eyedi edisobo mekpeme-iñwañ emi, önyuñ önö owo eñwen iñwañ-vine oro. Edi ke mö ekopde, mö ödöhö ète,
 16 Okudi ntre. Edi Enye owuk enyin ese mö, önyuñ ödöhö ete, Nso ke ewet ndien, ète,

Itiat emi mendiböp esinde,

Amakabare edi etubom inuk?

18 Kpukpru owo kiet kiet emi öduöde ke itiat oro eyenuakha mbai mbai; edi ama edi enye emi itiat emi ediduöde enye ke idem, eyesuan enye nte obu.

19 Ndien me-scribe ye ikpö oku eyom ndimum Enye ke

LUKE 20.

ñkanika oro; ndien mö efeghe mbiobio: koro mö
 20 ekutde ete Enye otop ñke emi abaña mimö. Ndien mö
 ekpeme Enye, enyuñ edöñ mbon uyep emi enimde idemmö
 nte nti owo, man emum ikö Esie, man oto de eyak Enye
 21 enö ikpe ye odudu andikara. Ndien mö ebup Enye,
 ete, Andikpep, nyin imöfiök ite Afo etñ onyuñ ekpep se
 inende, unyuñ uteñeke owo enyin, edi ke akpanikö ckpep
 22 usuñ Abasi: me enen nyin ndinö Cæsar utomo, me inenke?
 23 Edi Enye okut ñkari mö, onyuñ ödöhö mö, ete, Wut Mi
 24 okuk kiet. Enye enyene mbiët ye ñwed anie? Ndien
 25 mö ödöhö Enye, ete, Eke Cæsar. Ndien Enye ödöhö
 mö, ete, ñnö Cæsar ndien ñkpö eke enyenede Cæsar,
 26 enyuñ enö Abasi ñkpö eke enyenede Abasi. Ndien
 mö ikemeke ndimura ikö oro kiso mbiobio: ndien ibörö
 Esie enyene mö ndyö, mö enyuñ edop.
 27 Ndien ndusuk Me-Sadducee etiene Enye, mö emi ödöhöde
 28 ete, eriset ke mkpa iduhe; ndien mö ebup Enye, ete,
 Andikpep, Moses ekewet önö nyin, ete, edieke eyen-ete
 owo, emi enyenede ñwan, akpade, mikpönke eyen, eyen-
 ete esie edida ñwan esie, onyuñ anam uduot adakha önö
 29 eyen-ete esie. Nditö-ete iren itiaba ekedu: ndien akpa
 30 owo ödö ñwan, akpa, ibonke eyen; ndien udiana-akpa,
 31 ye öyöhö ita eda enye; suk ntre mbitiaba ñko ekpaña,
 32 ikpönke nditö. Oro ebe ñwan oro onyuñ akpa.
 33 Mödo ke eriset ke mkpa enye edidi ñwan anie owo kotu
 34 mö? koro mö mbitiaba ekenyenede enye ke ñwan. Ndien
 Jesus ödöhö mö, ete, Nditö ererimbot emi edö ndö, enyuñ
 35 enö mö ke ndö: edi ama edi mö emi ebatde ete, mö edot
 ndikut ererimbot oro, ye eriset ke mkpa, mö idöhö ndö,
 36 inyuñ inöñö mö ke ndö; koro mö mikemeke aba ndikpa:
 koro mö edide ukem ukem ye me-angel; enyuñ edide
 37 nditö Abasi, sia mö edide nditö eriset ke mkpa. Edi
 kabaña eriset ke mkpa, kpa Moses owut ke *itie eke abañade*
 Eto, kini enye okotde Jehovah, ete, Abasi Abraham, ye
 38 Abasi Isaac, ye Abasi Jacob. Ndien Enye idige Abasi
 mekpa-mkpa, edi eke medu-uwem: koro kpukpru owo
 39 ededu uwem enö Enye. Ndien ndusuk me-scribe ebörö
 40 ete, Andikpep, Afo omotim ebörö. Koro mö mikemeke
 aba ndida uko mbup Enye mbume ekededi.
 41 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Didie ke mö ödöhö ete,
 42 Christ edi Eyen David? Koro David idemesie ödöhöde
 ke ñwed me-psalm, ete,

LUKE 21.

Jehovah ödöhö ye Öböñ mí, etc,

Tie mi ke ubök nasia,

43 Tutu nda musua Fo 'nīm Fi ke udorukot.

44 David ndien okot Enye, etc, Öböñ, didie ndien ke Enye edi Eyen esie ?

45 Ndien Enye ödöhö mbet Esie ke utöñ kpukpru owo,
46 etc, Ëkpeme mbak me-scribe, emi eyomde ndisaña ke ediduö öföñidem, enyuñ emade eköm ke añwa-urua, ye ikpö itie ke me-synagogue, ye ikpö ebiēt ke me-usörö ;

47 emi enyuñ ediade mufök mebe-akpa, enyuñ eböñde anyan akam ke abiaña : ikpe eyebiom memö emi akan.

21 **NDIEN** Enye emenere enyīn, okut nte mbon inyene
2 esīnde enö mö ke itie unīm-etībe. Ndien Enye okut ebe-
3 akpa ubuene kiet esīnde ekpri okuk iba kesīt. Ndien
Enye ödöhö etc, Ami motīm ndöhö mbufo, nte, ebe-akpa
4 ubuene emi esīn akan kpukpru mö : koro kpukpru mö
oto ke nyöhö nsukhö mö esīn ke me-enö : edi enye oto ke
unana esie esīn kpukpru se enye akpadade odu uwem.

5 Ekem nte ndusuk owo ödöhöde ebaña temple, nte eban-
6 ade enye ke ndiye itiat ye enö, Enye ödöhö etc, Ama
edi me-ñkpö emi mbufo ekutde, musen eyedi, eke midi-
kpöñke mi itiat odoro ke itiat, eke mididuökke kisöñ.

7 Ndien mö ebup Enye, etc, Andikpep, ke ini ewe ndien
ke ñkpö emi edidu ? nsinyuñ idi idiöñö kini ñkpö

8 emi eyomde ndiwörö ? Ndien Enye öbörö etc, Ëkpeme
mbak edinam mbufo ewakha ekpöñ usuñ : koro ediwak
owo eyedi ke enyīñ Mi, etc, Ami ndi *Enye ; etc*, Ini ke
9 önyuñ ekpere : mbufo ekutiene mö. Ndien kini mbufo
ekopde ebaña me-eköñ ye me-ndutīme, ekudikhe : koro
me-ñkpö emi enyene ndibem iso ndu : edi akpatre idige
idaha emi.

10 Ndien Enye ödöhö mö, etc, Idut eyeñwana ye idut, ye
11 obio edidem kiet ye obio edidem efen : ndien ikpö unyek-
isöñ eyedu, ndien ke nsio nsio ebiēt akañ ye midiök
udöñö eyenyuñ edu ; ñkpö ndik ye ikpö midiöñö eyenyuñ
12 èto ke enyöñ. Edi ke kpukpru ñkpö emi mika-iwöñöke
kaña, mö eyemum mbufo, enyuñ eköbö mbufo, eda
mbufo eyak enö me-synagogue ye mufök-ñkpököbi,
eda mbufo eka kiso ndidem ye mendikara kabaña enyīñ

13 Mi. Eyekabare edi ikö ntiense önö mbufo. Mödo
14 enyene iwuk ke esīt mbufo, etc, idibemke iso ikere nte

LUKE 21.

15 mbufo ēdibōrōde : koro Amī ndinōde mbufo Inua ye
 ifiök, eke kpukpru musua mbufo midikemeke ndida kiso,
 16 me ndineni. Edi kpa mēte ye meka, ye nditō-ēte, ye
 oruk, ye mufan ēyeda mbufo ēyak ēnō ; ndien ēyesīn
 17 ēwot ndusuk mbufo. Ndien kpukpru owo ēyesua mbufo
 18 kabaña Mi. Ndien baba idet ibuot mbufo ídisoboکه.
 19 Ke ime mbufo ke mbufo ēdida ukpōñ mbufo ēnyene.
 20 Edi kini mbufo ēkutde mbon-ekōñ ēkande Jerusalem
 21 ēkuk, ēfiök ndien ēte, ñwure esie ke ekpere. Ke ini oro
 ēyak mö emi ēdude ke Judæa ēfeñe ēka ke ikpō obot ;
 ēyak mö emi ēdude kesīt ēnyuñ ēwōrō ēkpōñ enye ;
 ēkunyūñ ēyak mö emi ēdude ke iñwañ eduk kesīt.
 22 Koro memō emi ēdide musen usiene, man kpukpru ñkpō
 23 eke ēwetde ēsu. Ōdiök önō mö emi ēyomode, ye mö emi
 ēnōde nditō eba ke musen oro ! koro aqua nan-enyīn
 eyedu ke isōñ, iyaresīt eyenyūñ odoro mbiobio emi.
 24 Ndien mö ēyeduññō ke iso ofut, ēyenyūñ ēda mö nte
 mbuot-ekōñ ēka ke kpukpru midut : ndien Me-Gentile
 25 ēyedīgi Jerusalem, tutu ini Me-Gentile ēyōhō. Ndien
 midiōññō eyedu ke utīn ye ke öfiōñ ye ke ntantafiōñ ; ndien
 midut eyedu ke unana idori-enyīn ke isōñ, ēyenyek
 idem ēbaña mfiori aqua inyañ ye mbufut möñ esie ;
 26 esīt owo ēyeduö mö ke ndīk ye ke idori-enyīn ñkpō eke
 ēyomde nditiene ererīmbot : koro ēyenyēñe me-odudu
 27 heaven. Ndien ke ini oro mö ēyekut Eyen owo edide
 28 ke idiök enyōñ ye odudu ye aqua ubōñ. Edi kini me-
 ñkpō emi ētōññōde ndisu, ēmenere enyīn ke enyōñ, ēnyuñ
 ēmenere ibuot mbufo ; koro erifak mbufo ke ekpere.
 29 Ndien Enye otop ñke önō mö, ete, Eñe eto fig ye kpu-
 30 kpru eto : kini mö ēsiakhade ikōñ, mbufo ēkut, mbufo
 31 ke idemmbufo ēnyuñ ēfiök ēte, nda-eyo ke ekpere. Kpa
 suk ntre ñko, adaña ini eke ēkutde me-ñkpō emi ēsude,
 32 ēfiök ēte, obio Abasi ke ekpere. Amī ndōhō mbufo,
 nte, Emanā emi idibehe, tutu ēnam kpukpru ñkpō emi
 33 ēma. Enyōñ ye isōñ ēyēbe ēfep : edi ikō Mi idibehe.
 34 Edi ēkpeme idemmbufo, mbak esīt mbufo ēdidobi ēto
 ke uyukhō udia ye mīn, ye ekikere uwem emi, ndien usen
 35 oro edibuat mbufo nte afia : koro kpa suk ntre ke enye
 36 editiene kpukpru mö emi ēduñde ke iso öfuri isōñ. Edi
 mbufo ēkpeme kpukpru ini, ke erinam mkpe-ubök, man
 mbufo ēkeme ndibōhō kpukpru ñkpō oro ēdiwōrōde, ndi-
 nyuñ nda kiso Eyen owo.

LUKE 22.

37 Ndien kpukpru uwemeyo Enye ekpep ke temple ; ndien
kpukpru okoneyo Enye öwörö akadañ ke obot emi ekerede
38 Me-Olive. Ndien kpukpru owo ëbak ke usenubök ëtiene
Enye ke temple, man ëkop *ikö Esie*.

22 EKEM usörö uyo eke leaven miduhe, emi ekerede pass-
2 over, ekpere. Ndien ikpö oku ye me-scribe ëyom usuñ
eke mö ëdiwotde Enye, koro mö ëfeghede mbiobio.

3 Ekem Satan oduk kesit Judas emi ekerede Iscariot, emi
4 edide owo mbet duopeba. Ndien enye aka okodiomi ye
ikpö oku ye mëtubom, nte enye edidade Enye ayak önö
5 mö. Ndien mö ëdaresit, ënyuñ ëdiomi ediomini ndinö enye
6 okuk. Ndien enye onyime, önyuñ oyom usuñ ndiyak
Enye 'nö mö kini otu owo miduhe.

7 Ekem osim usen uyo eke leaven miduhe, eke ënyenede
8 ndiwot passover. Ndien Enye ödöñ Peter ye John, ete,
9 Èka ëketim passover önö nyin, man nyin idia. Ndien
mö ëdöhö Enye, ete, Ke möñ ke Afo oyom, ete, nyin
10 itim ñkpö ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Sese, kini mbufo
ëdukde ke obio, owo emi obiomde abañ möñ eyesobo ye
mbufo ; ëtiene enye ëduk ke ufök eke enye odukde.
11 Ndien mbufo ëdöhö ëte ufök, ete, Andikpep ödöhö fi, ete,
Ubet esen odu möñ, eke Ami ndidiade passover ye mbet
12 Mi ? Ndien enye eyewut mbufo aqua ubet enyöñ eke
13 ëdiöñde : ëtim ñkpö do. Ndien mö ëka, ënyuñ ëkut
kpa nte Enye öködöhöde mö : ndien mö ëtim ñkpö
passover.

14 Ndien ke ini ekemde, Enye ösukhöre etie, ye me-
15 apostle duopeba ye Enye. Ndien Enye ödöhö mö,
ete, Öködöñ mi eti eti ndidia passover emi ye
16 mbufo ke Ami meñka-ñkpaha kaña : koro Ami ndöhöde
mbufo, nte, Ndidiaha enye aba, tutu enye osu ke obio
17 Abasi. Ndien Enye öbö cup, ndien ke önöde eköm ama,
Enye ödöhö ete, Èbö emi, ënyuñ ëdeme kotu mbufo :
18 koro Ami ndöhöde mbufo, nte, Ötöñöde ke ini emi Ami
19 ndiñwöñke mfri vine, tutu obio Abasi edi. Ndien Enye
emen uyo, ndien ke Enye ökömde ama, obuñ önö mö, ete,
Emi edi ikpöhidem Mi, eke ënöde kabaña mbufo : ënam
20 emi nditi Mi. Ndien anam kpa ntre ye cup, ke mö ëdia-
de ëma, ete, Cup emi edi öbufa ediomini ke iyip Mi, eke
21 ëduökde kibuot mbufo. Edi sese, ubök anditap Mi odu
22 ye Ami ke okpokoro. Koro ke akpanikö Eyen owo ke

- önyõñ, kpa nte êkenimde : edi ödödiök önö owo oro
 23 atapde Enye. Ndien mö êtõñö ndibume kotu mö, ête,
 anie owo mimö edinam ñkpö emi.
 24 Ndien eneni önyuñ otibe kotu mö kabaña owo mö
 25 emi êbatde nte andikpon-ñkan. Ndien Enye ödöhö mö,
 ete, Ndidem Me-Gentile êkara mö ; ndien mö emi ênyene-
 26 de odudu ndikara mö êkere Menam ufön. Edi mbufo
 êkunam ntre : edi enye emi okponde akan kotu mbufo,
 yak enye akabare edi nte eyenöwõñ ; ye enye emi edide
 27 êtubom, nte enye emi anamde utom. Koro ewe okpon
 akan, me edi enye emi etiede ke itie-udia, me edi enye emi
 asañade utom ? nte idige enye emi etiede ke itie-udia ?
 edi Ami ndu kotu mbufo nte enye emi asañade utom.
 28 Mbufo edi mö emi etiede ye Ami ke idomo Mi ; ndien
 29 Ami nîm obio nö mbufo, kpa nte Ête Mi okonimde önö Mi,
 30 man mbufo edia ñkpö ênyuñ êñwõñ ke okpokoro Mi ke
 obio Mi ; mbufo êyenyuñ êtie ke ebekpo êkpe ikpe
 31 me-esien Israel duopeba. Simon, Simon, sese, Satan eke-
 beñe ndida mbufo, man enye asak mbufo nte ibokpot :
 32 edi Ami ñkekpe ubök 'nö fi, man mbuötidem fo okuböhö :
 ndien afo, kini afo ama ötõñö ntak akabare, söñö nditö-
 33 ête fo idem. Ndien enye ödöhö Enye, ete, Öböñ, ami
 monyime ndika ke ufök-ñkpököbi ye ke mkpa ye Afo.
 34 Ndien Enye ödöhö ete, Peter, Ami mödöhö fi, nte, Ekikö
 idikpökke mfin emi, tutu afo edikañ ikata ete, udiõñöke Mi.
 35 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Kini Ami ñködõñde mbufo
 êka, nte, êkukama ekpat okuk, ye ekpat udia, ye ikpa-
 ukot, nte mbufo êkanana ñkpö ? Ndien mö êbörö ête,
 36 Inanake. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Edi kemi, yak enye
 emi enyenede ekpat okuk ada enye, önyuñ ada ekpat udia
 ñko : ndien yak enye emi minyeneke *ofut*, anyam aqua
 37 öfõñidem esie edep ofut. Koro Ami ndöhöde mbufo, nte,
 ikö emi êwetde enyene ndisu ke idem Mi, ête, Êbat Enye
 êsîn kotu medue ibet : koro se abañade Mi enyene ndisu.
 38 Ndien mö ödöhö ête, Öböñ, sese, ofut iba mi. Ndien Enye
 ödöhö mö, ete, Ekem.
 39 Ekem Enye öwörö aka ke obot Me-Olive, nte ido Esie
 40 edide ; ndien mbet ênyuñ êtiene Enye. Ndien kini Enye
 osimde ebiêt oro, Enye ödöhö mö, ete, Êböñ akam mbak
 41 mbufo ediduk ke idomo. Ndien Enye adianare ökpõñ mö
 adaña usuñ nte êtopde itiat ; ndien Enye ötõñö edõñ,
 42 önyuñ öböñ akam, ete, Ête, Afo ama onyime. bö Mi cup

LUKE 22.

emi : edi ekunam nte Ami made. edi nte Afo amade.
 43 Ndien angel emi otode ke heaven öbiöñöre kiso Esie,
 44 önyuñ ösöñö Enye idem. Ndien ke Enye odude ke
 ndutukhö, Enye ödödiön eyire ekpe ubök : ibibiak
 Esie önyuñ akabare ebiët ntöi iyip eke eduöñöde ke isön.
 45 Ndien kini Enye adakhade ke akam, Enye etiene mbet
 Esie, önyuñ okut mö edede ke mfukhö, önyuñ
 46 ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo edede ? edakha kenyön
 ebön akam, mbak mbufo ediduk ke idomo.
 47 Nte Enye osuk etetñ ikö, sese, otu owo, ndien enye emi
 ekerede Judas, owo mbet duopeba kiet, ebem mö iso ;
 48 ndien enye asaña ekpere Jesus nditim Enye inua. Edi
 Jesus ödöhö enye, ete, Judas, nte afo möñ atap Eyen owo
 49 ke ntim-inua ? Ndien kini mö emi edude ye Enye ekutde
 se idiwöröde, mö ödöhö éte, Öböñ, Me nyin ikpi ke ofut ?
 50 Ndien owo kiet kotu mö ekpi owo aqua oku, osibe
 51 enye utön nasia. Edi Jesus ödöhö ete, Eyak edi
 adaña do. Ndien Enye otuk utön esie, anam öfön.
 52 Ndien Jesus ödöhö ikpö oku ye metubom temple,
 ye nyebiowo, emi edide ndinam Enye ñkpö, ete, Nte
 mbufo emewönö nte ebinede owo ñwo ye ofut ye eto ?
 53 Kini Ami ñkodude ye mbufo ke usen ke usen ke temple,
 mbufo inyanke ubök ndimum Mi : edi emi edi ñkanika
 mbufo ye odudu ekim.
 54 Ndien möemum Enye, éda Enyeéka ekeduk ke ufök aqua
 55 oku. Edi Peter etiene nsan nsan. Ndien ke mö éma
 ékebara ikañ ke uföt esien, ényuñ ésukhöre étie ötö kiet,
 56 Peter etie ke uföt mö. Ndien eyen-añwan kiet okut enye
 etiede ke uñwana *ikañ*, ndien owuk enyin ese enye, önyuñ
 57 ödöhö ete, Owo emi ñko okodu ye Enye. Edi enye akañ,
 58 ete, Ñwan, ami ndiönöke Enye. Ndien ke ekpri ini ebede
 owo eñwen okut enye, önyuñ ödöhö ete, Afo ñko edi owo
 59 mö kiet. Edi Peter ödöhö ete, Owo, ami ndige. Ndien
 ke ñkpö nte ñkanika kiet ama ebe owo eñwen ösön uyo
 ödöhö ete, Ke akpanikö owo emi ñko okodu ye Enye : koro
 60 enye edide eyen Galilee. Edi Peter ödöhö ete, Owo, ami
 mfiökke se afo ödöhöde. Ndien ndo ndo oro, ke enye
 61 osuk ödödöhö, ekikö ökpök. Ndien Öböñ akabare ese
 Peter. Ndien Peter eti ikö Öböñ, nte Enye öködöhöde
 enye, ete, Ke ekikö mika-ikpökke kaña mfin emi, afo
 62 eyekañ Mi ikata. Ndien enye öwörö, atus eyet eti
 eti.

63 Ndien me-owo emi emumde Jesus ebiana Enye, enyũ
 64 emia Enye. Ndien mö eböp Enye enyĩn, enyũ ebup
 65 Enye, ete, Siak : anie amia Fi ? Mö enyũ edöhö
 ediwak ikö enwen edian Enye, esuĩ Enye.

66 Ndien idaha oro eyo csierede, esop nyebiowo mbiobio
 ebono otö kiet, kpa ikpö oku ye me-scribe ; ndien mö
 67 eda Enye eduk ke esop mö, ete, Afo ama edi Christ, döhö
 nyĩn. Edi Enye ödöhö mö, ete, Ami ma ndöhö mbufo,
 68 mbufo idinimke ke akpanikö : Ami ma nyũ mbup mbufo,
 69 mbufo idiböröke. Edi ötöñöde ke ini emi Eyen owo
 70 cyetie ke ubök nasia odudu Abasi. Ndien kpukpru mö
 edöhö ete, Nte Afo edi Eyen Abasi ndien ? Ndien Enye
 71 öbörö mö, ete, Mbufo emetim edöhö ete, Ami ndi. Ndien
 mö edöhö ete, Nso ikö ntiense efen ke nyĩn iyom ? Koro
 nyĩn ke idemnyĩn ima ikop ke inua esiemö.

23 EKEM öfuri otu mö edakha kenyöñ, eda Enye eka ke
 2 otö Pilate. Ndien mö etöñö ndidori Enye ikö, ete, Nyĩn
 ima ikut owo emi etemedede obio nyĩn uquañido, önyũ
 akpande owo ndinö Cæsar utomo, ete, Imö ke idemimö
 3 idi Christ Edidem. Ndien Pilate obup Enye, ete, Nte Afo
 edi Edidem Me-Jew ? Ndien Enye öbörö enye, ete, Afo
 4 ömödöhö. Ndien Pilate ödöhö ikpö oku ye me-otu owo,
 5 ete, Nque baba idiöñkpö ke owo emi. Edi mö edödiöñ
 edöhö ete, Enye edemere mbiobio, önyũ ekpep ke öfuri
 6 Judæa, ötöñöde ke Galilee osim ebiët emi. Edi ke Pilate
 7 okopde, enye obup, me owo oro edi eyen Galilee. Ndien
 kini enye öfiökde ete, Enye edi owo esien Herod, enye
 önö Enye esök Herod, emi ke idemesie odude ke Jerusalem
 ke musen oro.

8 Ndien kini Herod okutde Jesus, enye adaresit eti eti :
 koro enye okoyomde ndikut Enye anyan ini, koro enye
 ama okokop abana Enye ; enye önyũ odori enyĩn ete,
 9 iyekut enye anamde utibe ñkpö kiet. Ndien enye obup
 Enye ñkpö ke ediwak ikö ; edi Enye iböröke enye baba
 10 ikö kiet. Ndien ikpö oku ye me-scribe ededa, efiopesit
 11 edori Enye ikö. Ndien Herod ye mbon-eköñ esie esak Enye,
 enyũ ebiana Enye, enyũ esine Enye öföñidem uböñ,
 12 enyũ enö Enye efiak esök Pilate. Ndien Herod ye Pilate
 ekabare edi mufan kiet ye eken kpa ke usen oro : koro
 ke mbemiso mö eketiede usua usua kiet ye eken.

13 Ndien Pilate obon ikpö oku ye mendikara ye mbiobio

LUKE 23.

- 14 ötö kiet, önyuñ ödöhö mö, ete, Mbufo êkeda owo emi ësök mi, nte owo emi ekpepde mbiobio uquañido : ndien sese, ami, ke ndomode Enye kiso mbufo kabaña me-ñkpö oro mbufo ëdoride Enye, ñque baba idiöñkpö ke owo emi :
- 15 Herod inyuñ ique : koro enye önöde Enye ëfiak ësök nyin ; ndien sese, Enye inamke ñkpö eke odotde mkpa.
- 16 Mödo ami nyemia Enye, nyuñ nsana Enye nyak. Edi
- 18 kpukpru mö ëfiori ke uyo kiet, ëte, Wot owo emi, nyuñ
- 19 sana Barabbas yak nö nyin : owo emi êkesinde enye ke ufök-ñkpököbi kabaña ndutime emi enye akanamde ke
- 20 obio, ye ñwot-owo. Ndien Pilate ötöñö ntak etiñ ye mö,
- 21 oyoyom ndisana Jesus nyak ; edi mö ëfiori ëte, Köñ
- 22 Enye ke cross, Köñ enye ke cross. Ndien enye ödöhö mö öyöhö utim ikata, ete, Ke nso, nso idiöñkpö ke owo emi anam ? Ñque baba ñkpö kiet emi odotde mkpa ye Enye :
- 23 mödo nyemia Enye nyuñ nsana Enye nyak. Edi mö ëyire ke mkpösöñ uyo, ëte, êköñ Enye ke cross. Ndien
- 24 uyo mö êkan. Ndien Pilate önö uyo ete, ënam se mö
- 25 ëbeñede. Ndien enye asana owo oro ayak, emi êkesinde ke ufök-ñkpököbi kabaña ndutime ye ñwot-owo, emi mö ëbeñede ; edi enye ayak Jesus önö mö ete ënam nte mö ëmade.
- 26 Ndien nte mö ëdade Enye êka, mö ëmum owo kiet, Simon owo Cyrene, emi asañade oto iñwañ, ënyuñ ëdori enye cross, ndibiom enye ntiene Jesus.
- 27 Ndien akamba otu owo ëtiene Enye, ye iban emi
- 28 ësemede ënyuñ ëtuañade Enye. Edi Jesus akabare ese mö, önyuñ ödöhö ete, Nditö-iban Jerusalem, êkutua Mi,
- 29 edi ëtua idemmbufo ye nditö mbufo. Koro sese, musen ke ëdi, eke ëdidöhöde ëte, Öföfön önö me-ada, ye midibi eke mimanke eyen, ye eba eke nditö êkenam miwapke.
- 30 Ke ini oro mö ëyetöñö ndidöhö ikpö obot, ëte, Êduö nyin
- 31 ke idem ; ye ñkpri obot, Êfuk nyin. Koro mö ëma ënam ñkpö emi ke nsekhe eto, ëdinam nso ke nsat eto ?
- 32 Ndien ëda owo iba eñwen, menam-idiöñkpö, ësaña ye Enye êka ndiwot.
- 33 Ndien kini mö ëdide ke ötö emi ekerede Mkpökpörö, do ke mö êköñ Enye ke cross, ye menam-idiöñkpö, kiet
- 34 ke ubök nasia, enye eken ke ufien. Ndien Jesus ödöhö ete, Ête, dahado nö mö ; koro mö mifiökke se mö ënamde.
- 35 Ndien mö ësın afa, ëdeme edisine-ñkpö Esie kotu mö. Ndien mbiobio ëda ëse. Ndien mendikara ësak Enye,

LUKE 24.

ete, Enye akanyaña owo eñwen ; yak Enye anyaña Idem-
 esie, edieke Enye emi edide Christ Abasi, edimek *Eyen*
 36 Esie. Ndien mbon-eköñ ñko ëbiaña Enye, ësaña ëdiana
 37 Enye, ënyuñ ënyan vinegar ënö Enye, ëte, Afo ama
 38 edi Edidem Me-Jew, nyaña Idemfo. Ënyuñ ëdian ñwed
 kenyöñ ibuot Esie, ete, EMI EDI EDIDEM ME-JEW.

39 Ndien anam-idiöñkpö kiet emi ëköñde asak Enye, ete,
 40 Nte Afo udige Christ ? nyaña Idemfo ye nyin. Edi enye
 eken öbörö önyuñ asua önö enye, ete, Nte afo ufegheke
 41 Abasi, emi afo odude ke eribiom ikpe kiet ? Ndien ama
 edi nyin, enen : koro nyin iböde nen-nen ñkpö eyen-utom
 42 nyin : edi owo emi inamke uquañ. Ndien enye ödöhö ete,
 43 Jesus, ti mi kini Afo edide ke obio Fo. Ndien Enye ödöhö
 enye, ete, Kakpan ke ndöhö fi, nte, Mfin emi afo eyedu ye
 Ami ke Paradise.

44 Kemi edi ñkpö nte öyöhö ñkanika itiokiet, ndien ekim
 ofuk öfuri isöñ tutu osim öyöhö ñkanika usukkiet, uñwana
 45 utin onime : ndien ikpeghe temple asiakha kuföt.
 46 Ndien ke Jesus ama okofiori ke ökpösöñ uyo, Enye ödöhö
 ete, Ete, Nda spirit Mi nsin Fi ke ubök : ndien ke Enye
 47 ödöhöde ntem, Enye syak spirit Esie. Ndien kini
 centurion okutde se ënamde, enye otoro Abasi, ete, Ke
 48 akpanikö owo emi eke di eti owo. Ndien kpukpru
 otu owo emi ëkebonode ndise ñkpö emi, kini mö ëkutde
 49 ñkpö eke ënamde, ëfiak ënyöñ, ëmia ikpanesit mö. Ndien
 kpukpru mödiöñö Esie, ye iban emi ëketienede Enye
 ëto ke Galilee, ëda nsan nsan, ëkut ñkpö emi.

50 Ndien sese, owo kiet emi ekerede Joseph, owo esop,
 51 eti ye edinen owo, (enye ikenyimeke uduak ye utom mö),
 enye edi owo Arimathæa, obio Me-Jew kiet, enye önyuñ
 52 odori enyin abaña obio Abasi : owo emi etiene Pilate,
 53 ekebeñe okpo Jesus. Ndien enye ösukhöre Enye, önyuñ
 awañ Enye ke öföñ linen, önyuñ onim Enye ke udi eke
 54 ëtibide ke itiat, eke akanam minimke owo kaña. Ndien edi
 55 usen eritim ñkpö, ndien sabbath ötöñö ndisiere. Ndien
 iban, eke ëkesañade ye Enye ëto ke Galilee, ëtiene, ëkut
 56 udi, ye nte ënimde okpo Esie. Ndien mö ënyöñ ëketim
 ufuöñkpö ye myrrh.

Ndien ke sabbath mö ëduök odudu nte ibet etemedede.

24 EDI ke akpa usen urua, ke usenubök tukhi, mö ëda
 2 ufuöñkpö oro mö ëketimde, ëdi ke udi. Ndien mö ëkut

LUKE 24.

3 ēte, ēma ēkpat itiat ke udi ēfep. Ndien mö ēduk, edi
 4 ique okpo Ōböñ Jesus. Ekem, nte ekikere anamde
 mö kabaña ñkpö emi, sese, owo iba, emi ēsinede edisem
 5 öföñidem, ēda ēkpere mö : ndien nte mö ēfeghede ndik,
 ēnyuñ ētukde iso ēse isöñ, mö [owo iba oro] ēdöhö
 mö, ēte, Nsinam mbufo ēyomde Enye emi odude uwem
 6 kotu mekpa-mkpa ? Enye iduhe mi, edi ama eset :
 mbufo eti nte Enye öködöhöde mbufo kini Enye okodude
 7 kaña ke Galilee, ete, ēnyene ndiyak Eyen owo nsin ke
 ubök midiök owo, *ēnyuñ ēnyene* ndiköñ Enye ke cross,
 8 ndien ke öyöhö usen ita Enye *enyene* ndiset. Ndien
 9 mö eti ikö Esie, ēnyuñ ēdakha ke udi ēfiak, ēka ēkebuk
 kpukpru ñkpö emi ēnö mbet duopekiet, ye kpukpru mö
 10 eñwen. Ndien mö ēkedi Mary Magdalene, ye Joanna,
 ye Mary eka James : ndien iban eñwen emi ēdude ye
 11 mö ēdöhö me-apostle ñkpö emi. Ndien ikö emi eti
 nte ikpikpu mbuk ke utöñ mö ; mö inyuñ inimke mö ke
 12 akpanikö. Edi Peter adakha kenyöñ, efeghe aka ke udi ;
 ndien enye önukhö önyuñ ese kesit, okut öföñ linen ēnade
 ke idemmö ; ndien enye önyöñ ke ufök esie, eyik abaña
 ñkpö oro ököwöröde.
 13 Ndien sese, kpa ke usen oro, owo mö iba ēsaña ēka ke
 ekpri obio, ekere Emmaus, eke ökpöñde Jerusalem furlong
 14 ata. Ndien mö ēneme kiet ye eken ēbaña kpukpru ñkpö
 15 emi ēketibede. Ekem nte mö ēnemedede ēnyuñ ēbupde kiet
 eken mbume, Jesus ke Idemesie asaña ekpere, önyuñ asaña
 16 ye mö. Edi ēma ēböp enyìn mö man mö ēkudiöñö Enye.
 17 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nso oruk neme edi emi mbufo
 ēnemedede kiet ye eken, nte mbufo ēsañade ? Ndien mö
 18 etuak ēda ye mfukhö ke iso. Ndien owo mö kiet, emi
 ekerede Cleopas, öböro Enye, ete, Nte Afo adañ ke
 Jerusalem ikpöñ, unyuñ ufiökke ñkpö eke ewöröde kesit
 19 ke musen emi ? Ndien Enye ödöhö mö, ete. Nso ñkpö ?
 Ndien mö ödöhö Enye, ēte, Ñkpö emi ēbañade Jesus
 eyen Nazareth, emi ekedide prophet, ökpösöñ ke utom
 20 ye ikö ke iso Abasi ye kpukpru mbiobio : ye nte ikpö oku
 ye mendikara nyìn ekeyakde Enye man ēbiom Enye ikpe
 21 mkpa, ēnyuñ eköñ Enye ke cross. Edi nyìn ikedori enyìn
 ite, edi Enye emi akpafakde Israel. Ökörö ye kpukpru
 ñkpö emi ñko, emi edi öyöhö usen ita nte ñkpö emi ēke-
 22 tibe. Ñko ndusuk iban kotu nyìn ēnam idem akpa
 23 nyìn ; mö ēkebak ēka ke udi : ndien kini mö mique okpo

LUKE 24.

Esie, mö ēdi, ēdidöhö ēte, Mimö İma İkut İnkukut me-
 24 angel, emi ēdöhöde ēte, Enye ke odu uwem. Ndien
 ndusuk mö emi ēdude ye nyin ēka ke udi, ēnyuñ ēkut
 25 kpa nte iban ēkedöhöde: edi mö ique Enye. Ndien
 Enye ödöhö mö, ete, O me-ndisime owo, ye medobi esit
 ndinim kpukpru se me-prophet ēdöhöde ke akpanikö!
 26 Nte ikonimke inö Christ ndikut me-ñkpö emi, 'nyuñ
 27 nduk ke uböñ Esie? Ndien Enye ötöñö ke Moses ye
 kpukpru me-prophet, asian önö mö ke kpukpru ñwed
 28 Abasi me-ñkpö eke ēbañade Idemesie. Ndien mö ēsaña
 ēkpere ekpri obio emi mö ēkade, ndien Enye anam nte
 29 ñkpö eke oyomde ndika iso. Ndien mö ēyire Enye, ēte,
 Dañ ye nyin: koro ekperede mbubreyo, eyo önyuñ oyom
 30 ndikut. Ndien Enye oduk adañ ye mö. Ekem nte
 Enye ökösukhörede etie ye mö ke itie-udia, Enye ada
 31 uyo, ödiöñ, önyuñ obuñ, önyuñ önö mö. Ndien enyin
 mö ētara, mö ēnyuñ ēdiöñö Enye; ndien Enye osop
 32 mö ke enyin. Ndien mö ēdöhö kiet ye eken, ēte,
 Nte esit ikofiopke kesit nyin, nte Enye ödöhöde
 ye nyin ke usuñ, nte Enye önyuñ asiakde ñwed
 33 Abasi önö nyin? Ndien mö ēdakha kenyöñ ke idem
 ñkanika oro ēfiak ēka ke Jerusalem, ēnyuñ ēkut nte
 mbet duopekiet ēbonode ötö kiet, ye mö emi ēdude ye
 34 mö, emi ēdöhöde ēte, Öböñ emeset ke akpanikö, ömönyuñ
 35 owut Simon Idemesie. Ndien mö ēbuk ñkpö eke *ewöröde*
 ke usuñ, ye nte mö ēdiöñöde Enye ke eribuñ uyo.
 36 Ndien nte mö etiñde ñkpö oro, Enye ke Idemesie
 ada kuföt mö, önyuñ ödöhö mö, ete, Emem odu ye mbufo.
 37 Edi ndik ye nyekidem anam mö, mö ēnyuñ ekere ēte,
 38 ikut spirit. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nsinam esit
 otimerede mbufo, nsinyuñ inam mekikere etiñde ke
 39 esit mbufo? Èse ubök Mi ye ukot Mi, ēte, edi Ami ke
 Idemmi: etuk Mi ke ubök, ēnyuñ ēdiöñö; koro spirit
 minyeneke öbuk me ökpö, nte mbufo ēkutde Ami nyenede.
 40 Ndien ke Enye ödöhöde ntem, Enye owut mö ubök ye
 41 ukot Esie. Ndien kini mö ēsuk eyikde oto ke idaresit,
 ēnyuñ nyenede ndyö, Enye ödöhö mö, ete, Nte mbufo
 42 emenyene ñkpö eke ēdiade mi? Ndien mö önö Enye
 43 ubak öföp iyak. Ndien Enye öbö, ata kiso mö.
 44 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Memö emi ēdi ikö Mi eke
 ñködöhöde mbufo, adaña ini nte ñketiede kaña ye mbufo,
 nte, ēnyene ndinam kpukpru se ewetde ke İbet Moses

JOHN 1.

45 ye ke me-prophet, ye me-psalm ëbaña Mi 'ma. Ndien
Enye anam ibuoť mö ëñwaña man mö ëfiök ñwed Abasi;
46 Enye önyuñ ödöhö mö, ete, Èwet ntem ëte, Christ
47 akpakpa, önyuñ eset ke mkpa ke öyöhö usen ita; ëte,
ëkpenyuñ ëquörö erikabare esit ye eridahado ke midiök-
ñkpö ke enyiñ Esie ënö kpukpru midut, ötöñöde ke Jerusa-
48 lem. Mbufo ëdi mentiense ñkpö emi. Ndien sese,
49 Ami möñ ndöñ uñwöñö Ète Mi odoro mbufo: edi mbufo
ëtie ke obio, tutu ësine mbufo odudu oto ke enyöñ.
50 Ndien Enye ada mö öwörö tutu ekem iso ye Bethany:
51 ndien Enye emenere ubök Esie ödiöñ mö. Ekem nte
Enye ödiöñde mö, Enye adianare ökpöñ mö, ndien ëmen
52 Enye ëdök ke heaven. Ndien mö ëtuak ibuoť ënö Enye,
53 ënyuñ ëfiak ëka ke Jerusalem ye aqua idaresit: ndien ëdu
ke temple kpukpru ini, ëtoro Abasi.

GOSPEL JOHN.

1 **K**E eritöñö Ikö odu, Ikö önyuñ odu ye Abasi, Ikö
2 önyuñ edi Abasi. Kpa Enye odu ye Abasi ke eritöñö.
3 Oto ke Enye ënam kpukpru ñkpö; ndien mitoho ke Enye
4 inamke ñkpö baba kiet eke ënamde. Uwem odu ke Enye;
5 ndien uwem oro edi uñwana owo. Ndien uñwana ayama ke
6 ekim; ekim inyuñ ikanke enye. Owo kiet ekedi, Abasi
7 öködöñ enye, enyiñ esie ekere John. Enye edi nte ntiense,
man enye edi ntiense uñwana, kpañ oto ke enye kpukpru
8 owo ëkpenim ke akpanikö. Enye idige uñwana oro, edi
9 *edi* man edi ntiense uñwana. Oro edi ata uñwana, emi
añwañade kpukpru owo kiet kiet, emi ëdukde ke ere-
10 rimbot. Enye odu ke ererimbot, ënyuñ ënam ererimbot
11 oto ke Enye, ndien ererimbot idiöñöke Enye. Enye
etiene oruk Esiemö, ndien mö emi ëdide oruk Esiemö
12 inyimeke Enye. Edi adaña owo nte ënyimede Enye,
Enye önö mö unen ndidi nditö Abasi, *kpa* mö emi ënimde
13 enyiñ Esie ke akpanikö: emi ëmanade, itoho ke iyip,
inyuñ itoho ke erinyime öbukidem, inyuñ itoho ke erinyime
14 owo, edi oto ke Abasi. Ndien Ikö akabare edi öbukidem,
önyuñ oduñ kotu nyin (ndien nyin ikokut uböñ Esie, uböñ
nte eke eribon Eyen Ète kierakiet), öyöhö ke mfön ye
15 akpanikö. John etiñ ikö ntiense abaña Enye, önyuñ

JOHN 1.

- ofiori ete, Edi Enye emi ke ami ñkabaña nte, Enye emi etienede mi ke edem ama akabare edi ebe-iso mi : koro
- 16 Enye ekebemde mi iso odu. Koro oto ke uyöhö Esie
- 17 kpukpru nyin imenyene, mfön ke mfön. Koro ekenöde ibet ke ubök Moses ; mfön ye akpanikö edi ke Jesus
- 18 Christ. Baba owo kiet ique Abasi ndomo ini kiet ; Eribon Eyen kierakiet, emi odude ke ikpanesit Ète, Enye ama ayarare *Enye*.
- 19 Ndien emi edi ikö ntiense John, ke ini Me-Jew ödöñde me-oku ye me-Levite èto ke Jerusalem ètiene Enye
- 20 èbup enye, ète, Afo edi anie ? Ndien enye onyime, inyuñ ikañke ; enye önyuñ ayarare ete, Ami ndige Christ.
- 21 Ndien mö èbup enye, ète, Nso ndien ? Me afo edi Elijah ? Ndien enye ödöhö ete, Ami ndige. Me afo edi prophet
- 22 oro ? Ndien enye öbörö ete, I'ih. Ntem mö ödöhö enye, ète, Afo edi anie ? man nyin ida ibörö isök mö emi
- 23 ödöñde nyin. Afo ödöhö didie abaña idemfo ? Enye ödöhö ete, Ami ndi uyo andifiori ke desert, ete, Èneñere
- 24 usuñ Jehovah, kpa nte Isaiah prophet ödöhöde. Ndien
- 25 mö oro èkedöñde èto ke Me-Pharisee. Ndien mö èbup enye, ète, Nsinam afo onimde baptism ndien, ke afo
- 26 mudige Christ, me Elijah, me prophet oro ? John öbörö mö, ete, Ami 'nīm baptism ke möñ : owo kiet ada ke uföt
- 27 mbufo, emi mbufo midiöñöke, *kpa* Enye emi etienede mi ke edem, emi ami mendotke nditat uruk ikpa-ukot Esie.
- 28 Èkenam me-ñkpö emi ke Bethany ke edem Jordan oko, ke ebiët eke John onimde baptism.
- 29 Mkpöñ enye okut Jesus asañade etiene enye, önyuñ ödöhö ete, Sese, Eyeneröñ Abasi, emi emende midiöñkpö
- 30 ererimbot efep ! Emi edi Enye eke ami ndöhöde mbaña Enye, nte, Owo ke etiene mi ke edem emi akabarede edi
- 31 ebe-iso mi : koro Enye ekebemde mi iso odu. Ami ñkönyuñ ndiöñöke Enye ; edi ke abaña emi ke ami ndi, 'nonīm baptism ke möñ, man èkpeyarare Enye ènö Israel.
- 32 Ndien John etiñ ikö ntiense ete, Ñkokut Spirit oto ke
- 33 enyöñ ösukhöre nte ibiom odoro Enye ke idem. Ndien ami ñködiöñöke Enye : edi Enye emi ödöñde mi ete 'nīm baptism ke möñ, Enye ödöhö mi, ete, Owo emi afo edikutde Spirit ösukhörede, odoro Enye ke idem, edi Enye edinīm
- 34 baptism ke Edisana Spirit. Ndien ami ma ñkut, nyuñ ntñ ikö ntiense nte, Emi edi Eyen Abasi.
- 35 Mkpöñ John ötöñö ntak ada ñko, ye owo mbet esie iba ;

JOHN 2.

36 önyuñ ese Jesus nte Enye asañade, ndien ödöhö ete, Sese,
 37 Eyeneröñ Abasi! Ndien mbet esie iba oro êkop nte enye
 38 ödöhöde, önyuñ etiene Enye. Ndien Jesus akabare, ese
 mö nte etienede Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Mbufo eyom
 so? Ndien mö ëbörö Enye, ete, Rabbi (emi ke erisiak
 39 ikö öwöröde, Andikpep), Afo adañ ke möñ? Enye ete
 mö, Êdi, ndien mbufo eyekut. Ntem mö etiene êkekut
 ebiët eke Enye adañde; ndien mö êtie ye Enye ke usen
 40 oro: ekedi ñkpö nte öyöhö ñkanika duop. Owo kiet
 kotu owo iba oro êkekopde ikö John, önyuñ etienede
 41 Enye, edi Andrew, eyen-eka Simon Peter. Enye ebem
 iso oyom eyen-eka esie Simon, önyuñ ödöhö enye, ete,
 Nyin ima ikut Messiah (emi ke erisiak ikö edide Christ).
 42 Enye ada enye ösök Jesus. Jesus ese enye, önyuñ ödöhö
 ete, Afo edi Simon eyen John: afo eyekere Cephas (emi
 ke erisiak ikö edide Peter).
 43 Mkpöñ Enye oyom ndisaña ñka ke Galilee, ndien Enye
 44 okut Philip; önyuñ ödöhö enye, ete, Tiene Mi. Ndien
 45 Philip edi owo Bethsaida, obío Andrew ye Peter. Philip
 okut Nathanael, önyuñ ödöhö enye, ete, Nyin ima ikut
 Enye emi Moses ke ibet, ye me-prophet êkewetde ëbaña,
 46 Jesus emi otode ke Nazareth, eyen Joseph. Ndien
 Nathanael ete enye, Nte etl ñkpö ekededi ekeme ndito ke
 47 Nazareth? Philip ete enye, Di dise. Jesus okut
 Nathanael asañade etiene Enye, önyuñ ödöhö abaña enye,
 ete, Sese, ata eyen Israel, emi abiaña miduhe enye kesit!
 48 Nathanael ete Enye, Ada nso ödiönö mi? Jesus öbörö
 enye, ete, Ke Philip mika-ikotke fi kaña, kini afo okodude
 49 ke idak eto fig, Ami ma ñkut fi. Nathanael öbörö Enye,
 ete, Rabbi, Afo edi Eyen Abasi; Afo edi Edidem Israel.
 50 Jesus öbörö enye, ete, Nte afo omonim ke akpanikö, koro
 Ami ndöhöde fi, nte, Ma ñkut fi kidak eto fig? Afo eyekut
 51 ñkpö eke êkponde êkan memö emi. Ndien Enye
 ödöhö enye, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Mbufo
 eyekut enyöñ ökubörede, ye me-angel Abasi ëdökde
 önyuñ ësukhörede ëdoro Eyen owo.

2 EKEM ke öyöhö usen ita ndö odu ke Cana ke Galilee;
 2 ndien eka Jesus odu do: önyuñ êkot Jesus, ye mbet Esie,
 3 ëdi ndö ñko. Ndien ke wine okurede, eka Jesus ete Enye,
 4 Mö inyeneke wine. Ndien Jesus ete enye, Nwan, Ami
 5 nsaña nso ye afo? ini Mi ika-idige kaña. Eka Esie

JOHN 2.

- ödöhö mesañutom, ete, Se Enye edidöhöde mbufo, enam.
6 Ndien abañ möñ itiat itiokiet ediökhö do nte ido
erinam asana Me-Jew asañade: abañ kiet kiet esine
7 adaña nte gallon edip. Jesus ödöhö mö, ete, Èsìn möñ ke
me-abañ eyöhö. Ndien mö eyöhö mö tutu osim inua.
8 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Èkoi kemi, emen esök etubom
9 usörö. Ndien mö emen *esök enye*. Ndien kini etubom
usörö atabide möñ oro ama akabare edi wine kemi, edi
ifiökke ebiët eke enye otode (edi mesañutom emi ekekoide
10 möñ efiök), etubom usörö okot ödö ndö edi, önyuñ ödöhö
enye, ete, Kpukpru owo ebem iso enim eti wine; ndien
kini owo eñwöñde ediwak, enim se mifönke nte enye eken:
11 afo ama omum eti wine akama tutu osim emi. Jesus
anam akpa idiöñö Esie emi ke Cana ke Galilee, önyuñ
ayarare uböñ Esie; mbet Esie enyuñ enim Enye ke
akpanikö.
12 Ke ñkpo emi ema ekebe, Enye, ye eka Esie, ye nditö-eka
Esie, ye mbet Esie esukhöre eka ke Capernaum: ndien
mö itiehe do ediwak usen.
13 Ekem passover Me-Jew ekpere, ndien Jesus ödök aka
14 Jerusalem. Ndien Enye okut ke temple mö emi enyamde
enañ ye eröñ ye ibiom, ye mekpuhö-okuk etiede do:
15 ndien Enye ada ñkpri uruk anam ikpa, ebìn kpukpru mö,
ye eröñ ye enañ, ewöñö ke temple; önyuñ añwaña okuk
mekpuhö-okuk öduök, önyuñ öduök mokpokoro mö ke
16 isöñ; önyuñ ödöhö mö emi enyamde ibiom, ete, Èmen
ñkpo emi edakha; ekunam ufök Ète Mi edi ufök urua.
17 Mbet Esie eti nte ekewetde ete, Udöñ ufök Fo
18 eyeta Mi. Ntem Me-Jew ödöhö Enye, ete, Nso
idiöñö ke Afo owut nyin, emi Afo anamde me-ñkpo
19 emi? Jesus öborö mö, ete, Èwuri temple emi,
20 ndien Ami nyeböp enye ke usen ita. Ntem Me-Jew
ödöhö ete, Èkeda isua aba ye itiokiet eböp temple emi,
21 ndien nte Afo ediböp enye ke usen ita? Edi Enye
22 ödöhö abaña temple ikpohidem Esie. Mödo ke Enye ama
ekeset ke mkpa, mbet Esie eti nte Enye öködöhöde ikö
emi; ndien mö enim ñwed Abasi ye ikö eke Jesus
öködöhöde ke akpanikö.
23 Ekem ke ini Enye odude ke Jerusalem ke passover, ke
ini usörö, ediwak owo enim enyiñ Esie ke akpanikö,
24 ekutde midiöñö oro Enye anamde. Edi Jesus ibuötke
25 Idemesie ye mö, oto koro Enye öfiökde kpukpru owo, sia

JOHN 3.

Enye minyuñ iyomke ite owo asian Imö abaña owo ; koro Enye ke Idemesie öfiökde se idude kesit owo.

3 Owo Pharisee odu, ekere Nicodemus, andikara Me-Jew :
2 enye etiene Jesus ke okoneyo, önyuñ ödöhö Enye, ete, Rabbi, nyin imöfiök ite Afo edi ekpep-owo emi otode Abasi : koro baba owo kiet emi ekemede ndinam midiöñö oro Afo anamde miduhe, iböhöke Abasi odu ye enye.
3 Jesus ödöhö enye, ete, Kakpan ke ndöhö fi, nte, Ke owo mimanake öbufa, enye ikemeke ndikut obio
4 Abasi. Nicodemus ete Enye, Didie ke owo edimana kini enye ösöñde ? nte enye emekeme nditöñö ntak 'nduk ke
5 idibi eka esie, 'nyuñ 'mana ? Jesus öbörö ete, Kakpan ke ndöhö fi, nte, ke owo mimanake ito ke möñ ye Spirit, enye
6 ikemeke ndiduk ke obio Abasi. Se amanade oto ke öbukidem edi öbukidem ; se amanade oto ke Spirit edi
7 spirit. Kuyik koro Ami ndöhöde fi, nte, Mbufo ënyene
8 ndimana öbufa. Ofim ofime ebiët enye amama, afo ömönyuñ okop uyo esie, edi ufiökke ebiët eke enye otode ye ebiët eke enye akade : edi ntre ye kpukpru owo kiet kiet
9 emi amanade oto ke Spirit. Nicodemus obup Enye, ete,
10 Didie ke ñkpö emi ëkeme ndidu ? Jesus öbörö enye, ete, Nte afo edi ekpep-owo ke Israel, ndien ufiökke
11 ñkpö emi ? Kakpan ke ndöhö fi, nte, Nyin itĩñ se nyin ifiökde, inyuñ idöhö ikö ntiense ibaña se nyin *ima ikokut* ;
12 ndien mbufo inyimeke ikö ntiense nyin. Ami ma ndöhö mbufo me-ñkpö isöñ, ndien mbufo inimke ke akpanikö, didie ke mbufo edinim ke akpanikö, ke Ami ndöhöde mbufo
13 me-ñkpö enyöñ ? Ndien ndomo owo kiet idökke kenyöñ iduk ke heaven, iböhöke Enye emi otode ke heaven
14 ösukhöre, kpa Eyen owo, emi odude ke heaven. Ndien kpa nte Moses ekemende urukiköt kenyöñ ke desert,
15 kpa ntre ke ënyene ndimen Eyen owo kenyöñ : man owo ekededi eke öbuötde idem ke Enye ekpenyene nsinsi uwem.
16 Koro Abasi amama ererimbot adaña nte Enye ökönöde Edibon Eyen Esie kierakiet, man owo ekededi eke öbuötde
17 idem ye Enye okutak, edi enyene nsinsi uwem. Koro Abasi miködöñke Eyen Esie ke ererimbot ndikpe ikpe ye
18 ererimbot, edi man ënyaña ererimbot oto ke Enye. Ikpehe ikpe ye owo emi öbuötde idem ye Enye : enye emi mibuötke idem ye Enye, ëma ëkpe ikpe ye enye ëma, koro enye mibuötke idem ke enyiñ Edibon Eyen Abasi kiera-

JOHN 4.

19 kiet. Ndien emi edi ikpe oro, ete, uñwana emedi ke ererĩmbot, ndien owo ãmama ekĩm ãkan uñwana ; koro
 20 utom mö ãdiõkde. Koro kpukpru owo kiet kiet emi anamde idiõñkpõ asua uñwana, inyuñ iwõrõke ke
 21 uñwana, mbak ãdisua ãnõ se enye anamde. Edi enye emi anamde akpanikõ õwõrõ ke uñwana, man utom esie ayarare, ete, anam ke Abasi.

22 Ke me-ñkpõ emi ãma ãbe Jesus ye mbet Esie ãdi ke isõñ Judæa ; ndien Enye etie do ye mö onĩm baptism.
 23 John õnyuñ onĩm baptism ke Ænon emi ekperede Salim, koro möñ awakde do : ndien mö ãdi ãdina baptism.
 24 Koro mika-isinke John kaña ke ufõk-ñkpõkõbi. Ndien
 25 ndusuk mbet John ãneni ye Jew kiet ãbaña erinam asana.
 26 Ndien mö ãtiene John, ãnyuñ ãdõhõ enye, ãte, Rabbi, Sese, Enye emi okodude ye afo ke edem Jordan oko, emi afo eketĩnde ikõ ntiense abaña Enye, ke onĩm baptism,
 27 kpukpru owo ãnyuñ ãtiene Enye. John õdõhõ ete, Owo ikemeke ndibõ baba ñkpõ kiet, ibõhõke ãnõde
 28 enye oto ke heaven. Mbufo idemmbufo ãdi mentiense ãte, ami ndõhõ nte, Ami ndige Christ, edi, ãdõñ mi
 29 ãte mbem Enye iso. Enye emi enyenede ñwan-ndõ edi õdõ-ñwan : edi ufan õdõ-ñwan, emi adade okop uyo esie, adara akpan akpan kabaña uyo õdõ-ñwan : ntem idara
 30 mi emi õyõhõ. Enye enyene ndikõri, edi ami nyene ndikabare ñkpri.

31 Enye emu otode ke enyõñ okpon akan kpukpru : enye emi otode ke isõñ edi eke isõñ, õnyuñ õdõhõ ñkpõ isõñ :
 32 enye emi otode ke heaven okpon akan kpukpru. Se Enye okutde õnyuñ okopde, ke Enye õdõhõ nte ntiense ;
 33 ndien baba owo kiet inyĩmeke ikõ ntiense Esie. Enye emi onyĩmede ikõ ntiense Esie ama onĩm idiõñõ, ete, Abasi
 34 edi akpanikõ. Koro Enye emi Abasi õdõñde etĩnde ikõ
 35 Abasi : koro Enye minõñõ Spirit ke idomo. ãte amama Eyen, ama õnyuñ ayak kpukpru ñkpõ esĩn ke ubõk Esie.
 36 Owo emi õbuõtde idem ye Eyen enyene nsinsi uwem ; edi enye emi mibuõtke idem ye Eyen idique uwem, edi iyaresĩt Abasi odorõ enye.

4 NTEM kini Õbõñ õfiõkde ete, Me-Pharisee ãma ãkop
 2 ãte, Jesus ke anam õnyuñ onĩm mbet baptism akan John (okposuk edi nte Jesus ke Idemesie minĩmke baptism, edi
 3 mbet Esie *ãnĩm*), Enye adakha ke Judæa, õtõñõ nta^k õr yõñ

JOHN 4.

4 ke Galilee. Ndien Enye enyene ndisaña mbe ke Samaria.
 5 Ntre Enye osim obio Samaria kiet, emi ekerede Sychar,
 ekpere ubak ison oro Jacob okonode Joseph eyen esie :
 6 ndien obube mon Jacob odu do. Ndien koro Jesus akpade
 mba ke isan Esie, Enye etie ntem ke mben obube mon.
 7 Edi adana nte oyoho nkanika itiokiet. Nwan Samaria kiet
 edi ndikot mon : Jesus odoho enye, ete, No mi mon nwou.
 8 Koro mbet Esie ema eka ke obio ndidep udia. Ndien
 9 nwan Samaria oro odoho Enye, ete, Didie ke afo, emi
 edide Jew, ebe ne mi, nwan Samaria, mon eke onwonde ?
 10 (Koro Me-Jew misanake nkpö ye mbio Samaria.) Jesus
 oboro enye, ete, Afo ama okpofok eno Abasi, ama
 okponyün odionö Enye emi odohode fi, ete, No Mi mon
 nwon ; afo ekpebe ne Enye, ndien Enye okpono fi odu-
 11 uwem mon. Nwan oro odoho Enye, ete, Obon, Afo
 unyeneke nkpö ndikot, obube onyün otuö : oto mon
 12 ndien ke Afo enyene odu-uwem mon oro ? Nte Afo
 omokpon akan Ete nyin Jacob, emi okonode nyin obube,
 okonyün onwonde ke idemesie, ye ndito esie, ye ufene
 13 esie ? Jesus oboro enye, ete, Kpukpru owo kiet kiet
 eke onwonde mon emi, iton eyetonö ntak asat enye :
 14 edi owo ekededi eke onwonde mon oro Ami ndinode
 enye, iton idisatke enye aba ; edi mon oro Ami ndinode
 eyekabare edi idim mon kesit esie ono nsinsi uwem.
 15 Nwan oro ete Enye, Obon, no mi mon emi, man iton
 okusat mi, ami nkunyuñ ndi mi aba ofuri usuñ emi ndikot
 16 mon. Jesus ete enye, Ka kokot uberi, nyün di ken.
 17 Nwan oro oboro Enye, ete, 'Nyeneke ebe. Jesus
 ete enye, Afo omotim odoho ete, uyeneke ebe : koro
 18 afo ama okodo mebe ition ; ndien owo emi afo odude
 ye enye kemi idige uberi : afo omodoho akpaniko.
 19 Nwan oro ete Enye, Obon, mokut nte Afo edi prophet.
 20 Mete nyin eketuak ibuot eno Abasi ke obot emi ; edi
 mbufo ete, Ke Jerusalem ebiät odu emi owo enyenede
 21 ndituak ibuot. Jesus ete enye, Nwan, nim uyo mi ke
 akpaniko, ini ke edi, eke midige ke obot emi, minyuñ idige
 22 ke Jerusalem, ke mbufo edituak ibuot eno Ete. Mbufo
 etuak ibuot eno se mbufo mifiökke : nyin ituak ibuot ino
 23 se nyin ifiökde : koro erinyaña otode ke Me-Jew. Edi
 ini ke edi, onyün odu kemi, eke ata mendituak ibuot
 edituakde ibuot eno Ete ke spirit ye ke akpaniko : koro
 Ete oyomde oruk owo emi edi mendituak ibuot eno

JOHN 4.

- 24 Enye. Abasi edi Spirit : ndien mö emi etuakde ibuot enö
Enye enyene ndituak ibuot ke spirit ye ke akpanikö.
- 25 Ñwan oro ete Enye, Möfiök nte Messiah ke edi (emi ekerede
Christ) : Enye ama edi, eyesian nyin kpukpru ñkpö.
- 26 Jesus ete enye, Ami emi ndöhöde ye afo ndi *Enye*.
- 27 Ndien ke ini emi mbet Esie edi ; ndien mö eyik koro
Enye enemede neme ye ñwan ; edi ndomo owo kiet
idöhöke ite, Afo oyom nso ? me, Nsinam Afo enemede neme
- 28 ye enye ? Ntre ñwan oro ökpöñ abañ esie, aka ke obio,
29 önyuñ ödöhö mbiobio, ete, Èdi, edise owo emi ödöhöde
mi kpukpru ñkpö eke ñkanamde : Nte Enye emi
- 30 ekeme ndidi Christ ? Mö ewöñö ke obio, esaña ebine
- 31 Enye. Kemi mbet Esie ekpe ye Enye, ete, Rabbi, dia
32 ñkpö. Edi Enye ödöhö mö, ete, Ami menyene udia eke
33 ndiade eke mbufo mifiökke. Ndien mbet ödöhö kiet ye
eken, ete, Me owo ekededi ama önö Enye udia adia ?
- 34 Jesus ete mö, Udia Mi edi ndinam se Ète emi öködöñde Mi
35 amade, 'nyuñ 'nam utom Esie 'ma. Nte mbufo idöhöke
ite, Ösuk kaña öfiön inañ, ndien ini ukpeñe edi ? Sese,
Ami ndöhö mbufo, nte, Èmenere enyin mbufo, ese iñwan,
- 36 nte mö edatde ekem ini ukpeñe. Enye emi ekpeñede öbö
ñkpö eyen-utom, önyuñ atañ mfri önö nsinsi uwem ; man
enye emi awaride mkpasip ye enye emi ekpeñede edara
- 37 ötö kiet. Koro ke ñkpö emi ikö oro edi akpanikö, ete,
38 Owo kiet awari mkpasip, efen ekpeñe. Ami ñködöñ
mbufo ndikpeñe se mbufo mikanamke utom kesit :
owo eñwen enam utom, ndien mbufo eduk ke utom
mö.
- 39 Ndien ediwak mbon Samaria ke obio oro enim Enye ke
akpanikö, oto ke ikö ñwan oro ödöhöde ete, Enye öködöhö
- 40 mi kpukpru ñkpö eke ñkanamde. Ntre kini mbon
Samaria esimde Enye, mö ekpe Enye ubök ete, Etie ye
- 41 mimö : ndien Enye etie do ke usen iba. Ndien ediwak
42 owo efen enim ke akpanikö oto ke ikö Esie ; mö enyuñ
ödöhö ñwan oro, ete, Kemi nyin imonim ke akpanikö,
itoho koro afo etiñde : koro nyin imokop ke idemnyin,
imönyuñ ifiök ite, Enye emi edi Andinyaña ererimbot ke
akpanikö.
- 43 Ndien ke musen iba oro ebiede Enye adakha do aka ke
44 Galilee. Koro Jesus ke Idemesie etiñde ikö ntiense ete,
45 prophet inyeneke ukpono ke obio esiemö. Kadañemi
Enye edide ke Galilee, mbon Galilee enyime Enye, ke ema

JOHN 5.

ēkekut kpukpru ñkpö oro Enye akanamde ke Jerusalem ke usörö : koro mö enyuñ ekade usörö.

- 46 Ntem Enye ötöñö ntak edi ke Cana ke Galilee, ebiët eke Enye akanamde möñ akabare edi wine. Ndien Öböñ kiet odu do, emi eyen eren esie ödöñöde ke Capernaum.
- 47 Kini enye okopde ete Jesus ama okoto ke Judæa oduk ke Galilee, enye etiene Enye önyuñ ebeñe Enye, ete, Enye ðkpösukhöre edi edinam udöñö okure eyen imö ; koro
- 48 enye oyomde ndikpa. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Iböhöke ini mbufo ēkut midiöñö ye mutibe ñkpö, mbufo
- 49 idinimke ke akpanikö. Öböñ oro ete Enye, Öböñ,
- 50 sukhöre di, ke eyen mi mika-ikpaha kaña. Jesus ete enye, Ka okuo ; eyen fo ke odu uwem. Owo oro onim ikö oro Jesus ödöhöde enye ke akpanikö, ndien önyöñ ke usuñ
- 51 esie. Ekem nte enye ösukhörede önyöñ, iköt esie
- 52 esobo ye enye, ete, eyen esie odu uwem. Ndien enye obup mö ñkanika eke enye ötöñöde ndikop idem. Ndien mö ödöhö enye, ete, Mkpöñ ke öyöhö ñkanika itiaba ufiop-
- 53 idem ökökpöñ enye. Ntre ete öfiök ete, ekedi ke ñkanika oro Jesus öködöhöde imö, ete, Eyen fo ke odu uwem : ndien enye ke idemesie ye öfuri ufök esie enim ke akpanikö.
- 54 Ndien emi edi udiana-akpa idiöñö eke Jesus anamde ke Enye ama okoto ke Judæa edi ke Galilee.

- 5 Kε me-ñkpö emi ēbede usörö Me-Jew odu ; ndien Jesus
- 2 ödök aka ke Jerusalem. Mkpödiökhömöñ odu ke Jerusalem ke inua-otop eröñ, emi ke usem Hebrew ekotde
- 3 Bethesda, ndien enye enyene nsuk uyo ition. Ata ediwak mbon udöñö, ye me-'nan, ye mbuñö, ye mö emi idem
- 5 akpade, ena do. Ndien owo kiet odu do, emi ödöñöde ke
- 6 isua edip ye efureta. Ke ini Jesus okutde enye nte anade, önyuñ öfiökde ete, enye ama etie ntre anyan ini, Enye ödöhö enye, ete, Nte afo akpama ndikop nsöñidem ?
- 7 Owo udöñö oro ete Enye, Öböñ, ami 'nyeneke owo eke esinde mi ke mkpödiökhömöñ kini etimerede möñ : edi kini ami ndide, owo enwen ebem mi iso ösukhöre.
- 8 Jesus ödöhö enye, ete, Dakha kenyöñ men mbri fo, saña.
- 9 Ndien ndo ndo oro idem ösöñ owo oro, enye önyuñ emen mbri esie asaña.
- 10 Usen oro edi sabbath. Ntre Me-Jew ödöhö enye emi udöñö okurede enye, ete, Edi sabbath, inyuñ inenke
- 11 fi ndimen mbri fo. Edi enye öböro mö, ete, Enye emi

JOHN 5.

akanamde udöñö okure mi, kpa Enye öködöhö mi, ete,
 12 Men mbri fo, saña. Mö ëbup enye, ëte, Anie owo
 13 öködöhö fi, ete, Men *mbri fo*, saña? Edi owo emi udöñö
 okurede enye ifiökke owo eke edide: koro Jesus ama aka-
 14 dakha, sia otu owo odude ke ebiët oro. Ekem Jesus
 okut enye ke temple, önyuñ ödöhö enye, ete, Sese,
 udöñö fo okure: Kunam aba idiöñkpö, mbak se idiökde
 15 ikan ediwörö önö fi. Owo oro aka öködöhö Me-Jew, ete,
 16 ke edi Jesus akanam udöñö okure imö. Ndien oto do
 Me-Jew ëköbö Jesus, koro Enye akanamde ñkpö emi ke
 17 sabbath. Edi Jesus öbörö mö, ete, Ète mi ke ananam
 18 utom tutu osim emi, Ami 'nyuñ 'nam. Oto do Me-Jew
 ëdediöñ ëyom Enye ndiwot, idige koro Enye abiatde
 sabbath ikpöñ ikpöñ, edi koro Enye okotde Abasi, ete,
 Ète Imö, anam Idemesie edi ukem ye Abasi.

19 Ndien Jesus ödöhö mö, ete,

Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Eyen ikemeke ndinam
 ñkpö ke Idemesie, iböhöke se Enye okutde nte Ète anamde:
 koro ñkpö ekededi Enye [Ète] anamde, me-ñkpö emi ke
 20 Eyen önyuñ anam kpa suk ntre. Koro Ète amama Eyen,
 önyuñ owut Enye kpukpru ñkpö oro Enye ke Idemesie
 anamde: eyenyuñ owut Enye me-utom emi ëkponde
 21 ëkan me-ñkpö emi, man idem akpa mbufo. Koro nte
 Ète anamde mekpa-mkpa ëset önyuñ önöde mö uwem, kpa
 22 ntre ke Eyen önö owo emi Enye amade uwem. Koro
 Ète minyuñ ikpehe ikpe baba owo kiet, edi Enye ama ayak
 23 kpukpru ikpe önö Eyen, man kpukpru owo ëkpono Eyen,
 kpa nte mö ëkponode Ète. Enye emi mikponoke Eyen
 24 ikponoke Ète emi öködöñde Enye. Kakpan ke ndöhö
 mbufo, nte, Enye emi okopde uyo Mi, önyuñ öbuötde idem
 ye Enye emi öködöñde Mi, enyene nsinsi uwem, inyuñ
 idukke ke ikpe, edi ama öwörö ke mkpa önyuñ oduk ke
 25 uwem. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ini ke edi, önyuñ
 odu kemi, eke mekpaña-mkpa ëdikopde uyo Eyen Abasi;
 26 ndien mö emi ëkopde eyedu uwem. Koro nte emi Ète
 enyenede uwem ke Idemesie, kpa suk ntre ke Enye ökönö
 27 Eyen ñko ndinyene uwem ke Idemesie: Enye ökönyuñ
 önö Enye odudu ndikpe ikpe, koro Enye edide Eyen owo.
 28 Èkuyik ñkpö emi: koro ini ke edi, eke kpukpru mö emi
 29 ëdude ke me-udi ëdikopde uyo Esie, eyenyuñ ëwöñö;
 mö emi ëkenamde se ifönde ke eriset uwem; ye mö emi
 ëkenamde se idiökde ke eriset ubiom-ikpe.

JOHN 6.

30 Ami ke Idemmi ñkemeke ndinam ñkpö : nte ñkopde,
 ke Ami ñkpe ikpe : ikpe Mi önyuñ enen ; koro Ami
 menyomke se Ami 'made ke Idemmi, edi se Enye emi
 31 öködöñde Mi amade. Ami 'ma ndöhö ikö ntiense mbaña
 32 Idemmi, ikö ntiense Mi idige akpanikö. Edi efen odu eke
 etiñde ikö ntiense abaña Mi ; Ami mönyuñ mfiök nte ikö
 33 ntiense oro enye ödöhöde abaña Mi edi akpanikö. Mbufo
 ëma ëdöñ owo ëtiene John, enye önyuñ ödöhö ikö
 34 ntiense abaña akpanikö. Edi ikö ntiense eke Ami 'nyenede
 itoho owo : edi Ami mödöhö me-ñkpö emi, man ënyaña
 35 mbufo. Enye ekedi utuenikañ eke asakde önyuñ ayama-
 de ; ndien mbufo ëkenyime ndidara ke uñwana esie
 36 ke ini. Edi ikö ntiense emi Ami 'nyenede okpon akan
 eke John : koro me-utom emi Ète ökönöde Mi ete 'nam
 ma, idem me-utom oro Ami 'namde ödöhö ikö ntiense
 37 ëbaña Mi, ëte, Ète öködöñ Mi. Ndien Ète emi öködöñde
 Mi, Enye ama ödöhö ikö ntiense abaña Mi. Akananam
 38 mbufo ikopke uyo Esie, inyuñ ique mbiët Esie. Ikö Esie
 inyuñ iduhe kesit mbufo : koro mbufo minimke Enye eke
 39 Enye ödöñde ke akpanikö. Mbufo ëduñöre me-ñwed
 Abasi, koro mbufo ëkerede ëte, mbufo ëmenyene nsinsi
 uwem kesit mö ; ndien mö emi ëdi mö emi ödöhöde ëbaña
 40 Mi ; edi mbufo inyimeke nditiene Mi, man mbufo ënyene
 41 uwem. Ami mböhö owo ukpono. Edi Ami möfiök
 42 mbufo, nte, mbufo inyeneke ima Abasi kesit mbufo. Ami
 43 medi ke enyiñ Ète Mi, ndien mbufo inyimeke Mi : owo
 eñwen ama edi ke enyiñ esiemö, enye ke mbufo ëdinyime.
 44 Didie ke mbufo ëkeme ndinim ke akpanikö, emi ëböde kiet
 eken ukpono, ndien iyomke ukpono emi otode ke Abasi
 45 kierakiet ? Èkukere ëte Ami nyedori mbufo ikö kiso Ète :
 kiet odu emi odoride mbufo ikö, kpa Moses emi mbufo
 46 ëdoride enyiñ ke enye. Koro edieke mbufo ëkpenimde
 Moses ke akpanikö, mbufo ëkpenim Mi ke akpanikö ;
 47 koro enye ekewetde abaña Mi. Edi edieke mbufo minimke
 me-ñwed esie ke akpanikö, didie ke mbufo ëdinim ikö Mi
 ke akpanikö ?

6 KE ñkpö emi ëbede Jesus adakha aka ke edem inyañ
 2 Galilee oko, emi edide inyañ Tiberias. Ndien ata ediwak
 owo ëtiene Enye, koro mö ëkutde midiöñö emi Enye
 3 anamde ke idem mö emi ödöñöde. Ndien Jesus ödök
 4 akamba obot, önyuñ etie do ye mbet Esie. Ndien passover,

JOHN 6.

5 usörö Me-Jew, ekpere. Ndien Jesus emenere enyìn Esie, önyuñ okut nte ata ediwak owo ètienede Enye, ndien ödöhö Philip, ete, Ke möñ ke nyìn ididep uyo, man memö
6 emi edia? Enye ödöhö ikö emi ndidomo enye: koro
7 Enye ke Idemesie öfiökde se Enye edinamde. Philip öbörö Enye, ete, Uyo ke okuk ikie iba ikemke, man kpukpru owo
8 kiet kiet adia nsit nsit. Owo mbet Esie kiet, Andrew, eyen-
9 eka Simon Peter, öbörö Enye, ete, Akparawa kiet odu mi, emi enyenede uyo ition ye iyak iba: edi mö emi edi
10 nso kotu ediwak owo ntre? Jesus ödöhö ete, Ènam me-owo ètetie. Ndien mbièt awak ke ötö oro. Ntre me-owo
11 oro ètetie, ibat mö edi adaña nte thousand ition. Ndien Jesus ada me-uyo oro; ndien ke ama ökönö eköm, enye edeme önö mö emi ètiede; önyuñ anam kpa ntre ye iyak
12 ñko adaña nte mö èmade. Ndien kini mö èyukhöde, Enye ödöhö mbet Esie, ete, Ètañ ñkeñe eke ösukhöde,
13 kpañ baba ñkpö kiet okutak. Ntre mö ètañ mö, ènyuñ èyöhö akpasa duopeba ye ñkeñe uyo ition, eke ösukhöde
14 ke mö èdiade èma. Ntem ke mbon oro èkutde idiönö oro Enye anamde, mö ödöhö ète, Ke akpanikö Enye emi edi prophet eke edide ke ererimbot.
15 Ndien ke Jesus öfiökde ete, mö èyom ndidi ndida Enye ke odudu 'nim Enye nte edidem, Enye ötönö ntak adakha aka ke akamba obot ke Idemesie ikpön.
16 Ke mbubreyo mbet Esie èsukhöre èka aqua inyañ; ndien
17 mö èdiere ke ubom, èwat èbe inyañ ète ika ke Capernaum. Ndien kemi ekim odu, ndien Jesus ika-isimke mö kaña.
18 Ndien inyañ adakha oto ke ökpösön ofim eke ofimede.
19 Ndien ke mö èma èkewat mile ita me inañ, mö èkut Jesus asañade ke inyañ, ekpere ubom; ndien mö èfeghe ndik.
20 Edi Enye ödöhö mö, ete, Edi Ami; èkufeghe ndik. Ndien
21 mö ènyime Enye ediere ke ubom: ndien idaha oro ubom ebekhe ke ebièt eke mö èkade.
22 Mkpön otu owo oro èdade ke edem inyañ oko èkut ète, ubom efen iduhe do, iböhöke kiet, nte Jesus minyuñ idiereke ke ubom oro ye mbet Esie, edi mbet Esie èkewat
23 ikpön (edi me-ubom èto ke Tiberias edi èdikpere ebièt oro
24 èketade uyo ke Öböñ ama ökönö eköm ama): ntem kini otu owo èkutde ète Jesus iduhe do, mbet Esie inyuñ iduhe, mö ke idemmö èdiere ke ubom, edi ke Capernaum, ke èyom
25 Jesus. Ndien kini mö èkutde Enye ke edem inyañ eken, mö ödöhö Enye, ète, Rabbi, ke ini ewe ke Afo ekedi mi?

JOHN 6.

26 Jesus öbörö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Mbufo eyom Mi, idige koro mbufo eke kutde midiöñö,
27 edi koro mbufo eketade uyo enyuñ eyukhöde. Èkunam utom ëbaña uyo eke esobode, edi ëbaña uyo oro ëbigide osim nsinsi uwem, emi Eyen owo edinöde mbufo : koro
28 Ète kpa Abasi ama onim Enye idiöñö. Mö ödöhö Enye
29 ndien, ete, Nyin idinam nso, man inam utom Abasi? Jesus öbörö mö, ete, Emi edi utom Abasi, ete, mbufo
30 enim Enye emi Enye öködöñde ke akpanikö. Ndien mö ödöhö Enye, ete, Nso idiöñö ke Afo anam ndien, man nyin ikut inyuñ inim Fi ke akpanikö? nso utom ke Afo
31 anam? Mëte nyin ekedia manna ke wilderness; nte ewetde ete, Enye ökönö mö uyo oto ke heaven ndidia.
32 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ikedige Moses eke ökönöde mbufo uyo oto ke heaven;
33 edi Ète Mi önö mbufo ata uyo oto ke heaven. Koro uyo Abasi edide Enye emi otode ke heaven osukhöre,
34 önyuñ önöde ererimbot uwem. Mö ödöhö Enye, ete,
35 Öböñ, nö nyin uyo emi kpukpru ini. Jesus ödöhö mö, ete, Ami ndi uyo uwem : biöñ ididöñke enye emi etienede Mi, itöñ idinyuñ isatke enye ke nsinsi emi onimde Mi ke
36 akpanikö. Edi Ami ndöhö mbufo, nte, mbufo ëma ekut
37 Mi, edi inimke ke akpanikö. Kpukpru owo emi Ète önöde Mi eyetiene Mi; ndien owo emi etienede Mi Ami ndiduökke
38 enye. Koro Ami ntode ke heaven nsukhöre, idige ndinam
39 se Ami 'made, edi se Enye emi öködöñde Mi amade. Ndien emi edi se Enye emi öködöñde Mi amade, ete, ke kpukpru se Enye önöde Mi, Ami mkpöduökke baba kiet, edi nkpanam
40 enye eset ke ukperedem usen. Koro emi edide se Ète Mi amade, ete, kpukpru owo kiet kiet emi okutde Eyen, önyuñ onimde Enye ke akpanikö, ekpenyene nsinsi uwem; ndien Ami nyenam enye eset ke ukperedem usen.
41 Ndien Me-Jew esuk Enye uyo, koro Enye ödöhöde ete,
42 Imö idi uyo emi otode ke heaven osukhöre. Ndien mö ödöhö ete, Nte emi idige Jesus, eyen Joseph, emi nyin idiöñöde ete ye eka Esie? Nsinam Enye ödöhöde
43 kemi ete, Ami nto ke heaven nsukhöre? Jesus öbörö
44 mö, ete, Èkusuk uyo kotu idemmbufo. Baba owo kiet ikemeke nditiene Mi, iböhöke ini Ète emi öködöñde Mi odudi enye: ndien Ami nyenam enye
45 eset ke ukperedem usen. Èwet ke me-prophet ete, Abasi eyekpep mö kpukpru. Kpukpru owo emi okopde uyo

JOHN 6.

- 46 Ète, önyuñ ekpepde, etlene Mi. Idige nte owo ekededi
 okokutde Ète, iböhöke Enye emi otode ke Abasi; Enye
 47 ama okut Ète. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Enye eke
 48 onimde ke akpanikö enyene nsinsi uwem. Ami ndi uyo
 49 uwem. Mëte mbufo êkedia manna ke wilderness ënyuñ
 50 êkpaña. Emi edi uyo emi otode ke heaven ösukhöre, man
 51 owo adia enye, ndien okukpa. Ami ndi odu-uwem uyo eke
 otode ke heaven ösukhöre: owo ekededi ama ata uyo
 emi, enye eyedu uwem ke nsinsi: Ih, ndien uyo oro Ami
 ndinöde edi öbukidem Mi, kabaña uwem ererimbot.
- 52 Ndien Me-Jew ëneni kiet ye eken, ëte, Didie ke owo emi
 53 ekeme ndinö nyin öbukidem Esie ita? Ndien Jesus ödöhö
 mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Iböhöke mbufo
 ëta öbukidem Eyen owo ënyuñ ëñwöñ iyip Esie, mbufo
 54 inyeneke uwem ke esit mbufo. Enye eke atade öbukidem
 Mi önyuñ öñwöñde iyip Mi enyene nsinsi uwem; Ami
 55 nyenyuñ 'nam enye eset ke ukperedem usen. Koro
 öbukidem Mi edide udia ke akpanikö, iyip Mi önyuñ
 56 edide ediñwöñ-ñkpö ke akpanikö. Owo eke atade öbukidem
 Mi önyuñ öñwöñde iyip Mi odu ke esit Mi, Ami 'nyuñ ndu
 57 ke esit esie. Nte Ète emi odude uwem öködöñde Mi,
 ndien Ami ndu uwem oto ke Ète; ntre owo emi atade Mi,
 58 enye ñko eyedu uwem oto ke Ami. Emi edi uyo eke otode
 ke heaven ösukhöre: idige nte mëte êketade, ënyuñ
 êkpaña: enye emi atade uyo emi eyedu uwem ke nsinsi.
 59 Jesus etiñ ikö oro ke synagogue, nte Enye ekpepde ke
 Capernaum.
- 60 Ndien ediwak mbet Esie, kini mö êkopde *emi*, ëdöhö ëte,
 61 Emi edi ökpösöñ ikö: anie ekeme ndikop enye? Edi
 Jesus, ke öfiökde ke esit Esie nte mbet Esie ësukde uyo
 ëbaña emi, ödöhö mö, ete, Nte ikö emi esin mbufo
 62 ëduö? Nso ndien edieke mbufo êkpekutde Eyen owo
 ödökde aka ke ebiët oro Enye okodude ke mbemiso?
 63 Edi spirit önö uwem; öbukidem ifönke baba ñkpö kiet:
 me-ikö eke Ami ndöhöde mbufo edi spirit, ënyuñ edi uwem.
 64 Edi ndusuk mbufo ëdu emi minimke ke akpanikö. Koro
 Jesus öfiökde toto ke eritöñö owo emi minimke ke
 65 akpanikö, ye owo emi editapde Enye. Ndien Enye ödöhö
 ete, Oto ke ñkpö emi Ami ñködöhö mbufo, nte, baba owo
 kiet ikemeke nditiene Mi, ke Ète minöñö enye ukeme.
- 66 Ke ikö emi ediwak mbet Esie ëfiak edem, inyuñ isañake
 67 aba ye Enye. Ndien Jesus ödöhö *mbet Esie* duopeba, ete,

JOHN 7.

68 Nte mbufo ñko emeyom ndinyõn ? Simon Peter öbörö
Enye, ete, Öböñ, nyin iditiene anie ? Afo emenyene ikö
69 nsinsi uwem. Ndien nyin imonim ke akpanikö imönyuñ
70 ifök ite, Afo edi Edisana Eyen Abasi. Jesus öbörö mö,
ete, Nte Ami ñkemekke mbufo owo duopeba, ndien owo
71 mbufo kiet edi demon ? Enye ödöhö abaña Judas *eyen*
Simon Iscariot, koro enye edide owo duopeba oro kiet emi
editapde Enye.

7 Kε ñkpö oro ebede Jesus asaña ke Galilee : koro
Enye minyimeke ndisaña ke Judæa, koro Me-Jew eyomde
2 ndiwot Enye. Ekem usörö Me-Jew ekpere, kpa usörö
3 ataya. Ndien nditö-eka Esie ödöhö Enye, ète, Dakha ke
ötö emi, ka ke Judæa, man mbet Fo ñko ekut utom Fo eke
4 Afo anamde. Koro baba owo kiet minamke ñkpö ke
ndibe, kini enye oyomde owo ediõñö enye ke añwa. Afo
ama anam me-ñkpö emi, yarare Idemfo nö ererimbot.
5 Koro kpa nditö-eka Esie minimke Enye ke akpanikö.
6 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ini mi ikemke kaña ; edi ini
7 mbufo ekem kpukpru ini. Ererimbot ikemeke ndisua
mbufo ; edi enye asasua Mi, koro Ami ntinde nte ntiense
8 mbaña enye, nte, me-utom esie ediök. Mbufo ödök eka
usörö : Ami ndökke kaña ñka usörö emi ; koro ini Mi
9 mika-iyöhöke kaña. Ndien ke Enye ama öködöhö mö
ikö emi, Enye osuk etie ke Galilee.

10 Edi kini nditö-eka Esie ödökde eka ke usörö, Enye
önyuñ ödök aka ñko, idige añwa añwa, edi nte edide ke
11 ndibe. Ndien Me-Jew eyom Enye ke usörö, önyuñ
12 ödöhö ète, Enye odu möñ ? Ndien nsuk-uyo edu eti
eti kotu me-otu owo ebaña Enye : ndusuk owo ète,
Enye edi eti owo ; mö efen ète, Idige ntre, edi Enye
13 ababiaña otu owo. Edi baba owo kiet ibañake Enye
añwa añwa mbak Me-Jew.

14 Ekem ke uföt usörö Jesus ödök ke temple, önyuñ ekpep.
15 Ndien Me-Jew eyik ète, Didie ke owo emi öfiök ñwed, emi
16 akananam mikpepke ? Jesus öbörö mö, ete, Erikpep Mi
17 idige okim, edi eke Enye emi öködöñde Mi. Edieke owo
onyimede ndinam se Enye amade, enye eyefiök abaña
erikpep oro, me oto ke Abasi, me Ami ntin ikö Idemmi.
18 Enye emi etinde ikö oto ke idemesie oyom ukpono esiemö :
edi enye emi oyomde ukpono enye emi öködöñde enye,
kpa enye edi akpanikö, baba uquañido inyuñ iduhe ye

JOHN 7.

19 enye. Nte Moses ikönöñö mbufo ibet, ndien baba owo
 kiet kotu mbufo inimke ibet? Nsinam mbufo eyomde
 20 ndiwot Mi? Otu owo edöhö éte, Afo emenyene demon:
 21 anie oyom ndiwot Fi? Jesus öbörö mö, ete, Ami ñkanam
 22 utom kiet, ndien kpukpru mbufo eyik. Moses ökönö
 mbufo mbobi kabaña emi (edi enye itoho Moses edi oto
 23 mëte); mbufo enyuñ enim owo mbobi ke sabbath. Edieke
 enimde owo mbobi ke sabbath, man ekubiat ibet Moses;
 nte mbufo eyaresit ye Ami, koro 'namde idem ösöñ owo
 24 ke sabbath? Èkukpe ikpe nte etiede owo ke enyin, edi
 ekpe edinen ikpe.

25 Ndien ndusuk mbon Jerusalem edöhö éte, Nte owo emi
 26 idige Enye emi mö eyomde ndiwot? Ndien sese, Enye ke
 etiñ ikö añwa añwa, mö inyuñ idöhöke Enye baba ñkpö
 kiet. Me ikpö owo etim efiök ke akpanikö éte, owo emi
 27 edi Christ? Edi nyin imöfiök ebiët emi owo emi otode:
 edi kini Christ edide, baba owo kiet ifiökke ebiët emi Enye
 28 otode. Ndien Jesus ofiori ke temple, ekpep önyuñ ödöhö
 ete, Mbufo emefiök Mi, emenyuñ efiök ebiët emi Ami
 ntode ñko; ndien Ami ndige ke Idemmi, edi Enye
 29 emi ödöñde Mi edi akpanikö, emi mbufo mifiökke. Ami
 möfiök Enye; koro Ami ntode ke Enye, Enye önyuñ
 30 ödöñ Mi. Ndien mö eyom ndimum Enye: ndien baba
 owo kiet idorike Enye ubök, koro ini Esie mika-ikemke
 31 kaña. Edi ke otu owo oro ediwak owo enim Enye ke
 akpanikö; enyuñ edöhö éte, Christ ama edi, nte Enye
 32 edinam midiöñö ewak ekan se owo emi anamde? Me-
 Pharisee ekop nte otu owo esukde uyo etiñ ikö emi
 ebaña Enye; ikpö oku ye Me-Pharisee enyuñ ödöñ
 33 misuñutom ndimum Enye. Ndien Jesus ödöhö ete,
 Nsuk ndodu ye mbufo ke ekpri ini kaña, ndien Ami ndakha
 34 ntiene Enye emi öködöñde Mi. Mbufo eyeyom Mi,
 ndien idique Mi: ndien ke ebiët eke Ami ndude, mbufo
 35 ikemeke ndidi. Ndien Me-Jew edöhö kotu idemmö éte,
 Owo emi edika möñ eke nyin midique Enye? Me Enye
 editiene mö emi esuanade kotu Me-Greek, önyuñ ekpep
 36 Me-Greek? Nsidi ikö emi Enye ödöhöde ete, Mbufo
 eyeyom Mi, ndien idique Mi: ndien ke ebiët eke Ami ndude,
 mbufo ikemeke ndidi?

37 Ekem ke akpatre usen, aqua usen usörö, Jesus ada
 ofiori ete, Itöñ ama asat owo ekededi, yak enye etiene Mi
 38 öñwöñ. Enye emi öbuötde idem ye Ami, nte ñwed *Abasi*

JOHN 8.

ödöhöde, me-akpa odu-uwem mön eyeto enye ke esit
39 ewörö. Edi Enye ödöhö ntem abaña Spirit, emi mö emi
ëbuötde idem ye Enye edinyenede: koro mika-inöñö
Spirit kaña; koro mika-inöñö Jesus kaña uböñ.
40 Ndien ndusuk mö ke otu owo oro, adañemi mö ëkopde
mikö emi, ödöhö ëte, Ke akpanikö emi edi prophet oro.
41 Ndusuk enwen ödöhö ëte, Emi edi Christ. Edi ndusuk
42 ödöhö ëte, Nso, nte Christ eyeto ke Galilee? Nte ñwed
Abasi idöhöke ite, Christ oto ke oruk David, önyuñ oto ke
43 Bethlehem, ekpri obio emi David okodude? Ntre eribak-
44 hare otibe ke otu owo abaña Enye. Ndien ndusuk mö
ëyom ndimum Enye; edi baba owo kiet idorike Enye
ubök.
45 Ndien misuñutom oro etiene ikpö oku ye Me-Pharisee;
mö enyuñ ödöhö mö, ëte, Nsinam mbufo midaha Enye idi?
46 Misuñutom oro ëbörö ëte, Akananam owo itiñke ikö ntre.
47 Ndien Me-Pharisee ödöhö mö, ëte, Nte mbufo nde emeduk
48 abiaña. Nte owo ekededi kotu mendikara me kotu Me-
49 Pharisee omonim Enye ke akpanikö? Edi otu owo emi
50 mifiökke ibet, ödödiök önö mö. Nicodemus (owo mö kiet
51 emi ekebemde iso etiene Enye) ödöhö mö, ete, Nte ibet
nyin ekpe ikpe owo, ke mibemke iso ikop uyo esie inyuñ
52 ifiök se enye anamde? Mö ëbörö enye, ëte, Nte afo nde
oto ke Galilee? Duñöre, nyuñ se nte baba prophet kiet
midakhake ida ito ke Galilee.

8 [NDIEN kpukpru owo enyöñ ke ufök mö: edi Jesus aka
2 ke obot Olive. Ndien Enye abak ke usenubök ötöñö
ntak edi ke temple, kpukpru owo enyuñ etiene Enye;
3 ndien Enye ösukhöre etie ekpep mö. Ndien me-scribe
ye Me-Pharisee ëda ñwan kiet, emi ëkemumde enye ke
4 itie efibe; ndien ke mö ëma ëkenim enye ke uföt, mö
ödöhö Enye, ëte, Andikpep, ëkemum ñwan emi ke efibe,
5 ke idem itie. Moses eteme nyin ke ibet, ete, itöñö oruk
6 owo emi ke itiat: Afo ödöhö didie abaña enye? Mö
ödöhö ikö emi, edomo Enye, man mö enyene se edade
ëdori Enye ikö. Edi Jesus önukhö ada nuenubök Esie
7 ewet ke isöñ. Edi kini mö ëköböde ëbup Enye, Enye
emenere Idemesie önyuñ ödöhö mö, ete, Owo kotu mbufo
eke ananade ndudue, yak enye ebem iso emen itiat ötö
8 enye. Ndien Enye ötöñö ntak önukhö ada nuenubök
9 Esie ewet ke isöñ. Ndien kini mö ëkopde, mö ewöñö kiet

JOHN 8.

kiet, etöñöde ke ebiowo tutu osim ukperedem : ndien
 Jesus osuk ikpöñ, ye ñwan ke ebiët eke enye adade ke
 10 uföt. Ndien Jesus emenere Idemesie, ödöhö enye, ete,
 Ñwan, mö edu möñ ? Nte baba owo kiet ibiomke fi ?
 11 Ndien enye ete, Baba owo kiet, Öböñ. Ndien Jesus ete,
 Ami 'nyuñ mbiomke fi : ka okuo ; ötöñöde kemi, kunam
 aba idiöñkpö.]

12 Ndien Jesus ötöñö ntak ödöhö mö, ete, Ami ndi uñwana
 ererimbot : enye eke asañade etiene Mi idisañake ke ekim,
 13 edi eyenyene uñwana uwem. Ntem Me-Pharisee ödöhö
 Enye, ète, Afo etiñ ikö ntiense abaña Idemfo ; ikö
 14 ntiense Fo idige akpanikö. Jesus öböro mö, ete,
 Mkpetiñ ikö ntiense mbaña Idemmi, ikö ntiense Mi
 edi akpanikö ; koro Ami mfiökde ebiët eke Ami ñkotode,
 ye ebiët eke Ami ñkade ; edi mbufo ifiökke ebiët eke Ami
 15 ntode, me ebiët eke Ami ñkade. Mbufo ekpe ikpe nte
 asañade ye öbukidem ; Ami ñkpehe ikpe baba owo kiet.
 16 Ndien edieke Ami ñkpede ikpe, ikpe Mi edi akpanikö ;
 koro Ami menduhe ikpöñ, edi Ami ye Ète emi öködöñde
 17 Mi. Ñko, ënyuñ ewet ke ibet mbufo ète, ikö ntiense owo
 18 iba edi akpanikö. Ami ndi enye emi ntiñde ikö ntiense
 mbaña Idemmi, ndien Ète emi öködöñde Mi önyuñ etiñ
 19 ikö ntiense abaña Mi. Ntem mö ödöhö Enye, ète, Usö odu
 möñ ? Jesus öböro ete, Mbufo ifiökke Mi, inyuñ ifiökke
 Ète Mi : mbufo ekpefiök Mi, mbufo ekpenyuñ efiök Ète
 20 Mi. Enye ödöhö mikö emi ke ubet unim-ñkpö, nte Enye
 ekpepde ke temple : ndien baba owo kiet imumke Enye ;
 koro ini Esie mika-ikemke kaña.

21 Ndien Enye ötöñö ntak ödöhö mö, ete, Ami möñ 'nyöñ,
 ndien mbufo eyeyom Mi, ënyuñ ekpaña ke idiöñkpö mbufo :
 22 ke ebiët eke Ami ñkade, mbufo ikemeke ndidi. Ndien
 Me-Jew ödöhö ète, Nte Enye ediwot Idemesie, emi Enye
 ödöhöde ete, Ke ebiët eke Ami ñkade, mbufo ikemeke
 23 ndidi ? Ndien Enye öböro mö, ete, Mbufo èdi eke isöñ ;
 Ami ndi eke enyöñ : mbufo èdi eke ererimbot emi ; Ami
 24 ndige eke ererimbot emi. Ntre ke Ami ñködöhö mbufo,
 nte, mbufo eyekpaña ke idiöñkpö mbufo : koro iböhöke
 mbufo enimde ke akpanikö ète, Ami ndi *Enye*, mbufo
 25 eyekpaña ke idiöñkpö mbufo. Mödo mö ödöhö Enye, ète,
 Afo edi anie ? Jesus ödöhö mö, ete, Kpa se Ami ndöhöde
 26 mbufo toto ke eritöñö. Menyene ediwak ñkpö nditiñ 'nyuñ
 ñkpe ikpe mbaña mbufo : edi Enye emi öködöñde Mi edi

JOHN 8.

akpanikö; ndien ñkpö eke Ami ñkopde oto ke Enye,
 27 ñkpö emi ke Ami ndöhö ererimbot. Mö ifiökke ite ke
 28 Enye ödöhö mö abaña Ète. Ndien Jesus ödöhö ete, Ke
 mbufo ëma ëmen Eyen owo ke enyöñ, ini oro ke mbufo
 ëdifiök ëte, Ami ndi Enye, ye nte Ami menamke ñkpö ke
 Idemmi, edi Ami ndöhö ñkpö emi kpa nte Ète ekpepde
 29 Mi. Ndien Enye emi ödöñde Mi odu ye Ami; Enye
 ikpöñke Mi ikpöñ; koro Ami 'namde ñkpö eke ënemde
 30 Enye kpukpru ini. Nte Enye ödöhöde ikö emi, ediwak
 owo ënim Enye ke akpanikö.

31 Ndien Jesus ödöhö Me-Jew oro ëbuötde idem ye Enye,
 ete, Mbufo ëma ëdu ke ikö Mi, mbufo ëdi mbet Mi
 32 ke akpanikö; mbufo ëyenyuñ ëfiök akpanikö, akpanikö
 33 eyenyuñ anam mbufo ëdi nditö isöñ. Mö ëbörö
 Enye, ëte, Nyin idi nditö Abraham, akananam nyin
 iduhe ke idak baba owo kiet: didie ke Afo ödöhö ndien
 34 ete, Mbufo ëyedi nditö isöñ? Jesus öbörö mö, ete,
 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Kpukpru owo kiet
 35 kiet eke anamde idiöñkpö edi ofn idiöñkpö. Ndien
 ofn itiehe ke ufök ke nsinsi: eyen etetie ke nsinsi.
 36 Mödo Eyen ama anam mbufo ëkabare ëdi nditö
 isöñ, mbufo ëyedi nditö isöñ ke akpanikö. Möfiök
 37 nte mbufo ëdi nditö Abraham; edi mbufo ëyom
 ndiwot Mi, koro ikö Mi minyeneke odudu ke esit
 38 mbufo. Ami ndöhö ñkpö eke Ami ñkutde ye Ète
 Mi: mbufo ënyuñ ënam ñkpö eke mbufo ëkopde ye
 39 ëte mbufo. Mö ëbörö Enye, ëte, Ète nyin edi Abraham.
 Jesus ödöhö mö, ete, Mbufo ëma ëkpedi nditö Abraham,
 40 mbufo ëkpenam utom Abraham. Edi kemi mbufo ëyom
 ndiwot Mi, kpa owo emi etinnde akpanikö önö mbufo, eke
 41 ñkopde oto ke Abasi: Abraham ikanamke ntem. Mbufo
 ënam mutom ëte mbufo. Mö ödöhö Enye, ëte, Nyin
 idige nditö akpara; nyin inyene ëte kiet, kpa Abasi.
 42 Jesus ödöhö mö, ete, Abasi ama ekpedi Ète mbufo,
 mbufo ëkpema Mi: koro Ami ntode ke Abasi ndi; koro
 Ami menyuñ ndige ke Idemmi, edi Enye öködöñ Mi.
 43 Nsinam mbufo mifiökke ikö Mi? Edi suk koro mbufo
 44 mikemeke ndikop uyo Mi. Mbufo ëdi eke ëte mbufo
 devil, mbufo ënyuñ ëma ndinam idiök itöñ ëte mbufo.
 Enye edi owot-owo ötöñöde ke eritöñö, ikönyuñ idaha ke
 akpanikö, koro akpanikö miduhe kesit esie. Kini enye
 osude nsu, enye ödöhö oto ke idemesie: koro enye edide

JOHN 9.

45 osu-nsu, ye ète nsu. Edi koro Ami ntĩnde akpanikö,
 46 mbufo inĩmke Mi ke akpanikö. Anie owo mbufo owut
 Mi idiõñkpö Mi? Edieke Ami ndöhöde akpanikö, nsinam
 47 mbufo minĩmke Mi ke akpanikö? Enye emi otode ke
 Abasi okop ikö Abasi: oto ke ñkpö emi mbufo ikopke,
 48 koro mbufo mitoho ke Abasi. Me-Jew ebörö ète,
 Nte nyĩn itĩmke idöhö ite, Afo edi owo Samaria,
 49 ömönyuñ enyene demon? Jesus ebörö ete, Ami 'nyeneke
 demon; edi Ami ñkpono Ète Mi, ndien mbufo esuene Mi.
 50 Edi Ami nyomke ukpono Idemmi: Kiet odu emi oyomde
 51 *ukpono Mi* önyuñ ekpede ikpe. Kakpan ke ndöhö
 mbufo, nte, Edieke owo onĩmde uyo Mi, enye idique mkpa
 52 ke nsinsi. Me-Jew edöhö Enye, ète, Nyĩn imöfiök ndien ite,
 Afo emenyene demon. Abraham ama akpa, ye me-pro-
 phet; ndien Afo ete, Edieke owo onĩmde ikö Fo, enye
 53 iditabike mkpa ke nsinsi. Nte Afo omokpon akan ète
 nyĩn Abraham emi akpade? me-prophet enyuñ ekpaña:
 54 Afo onĩm Idemfo ke anie? Jesus ebörö ete, Ami 'ma
 ñkpono Idemmi, ukpono Mi idige ñkpö: ke edi Ète Mi eke
 okponode Mi; emi mbufo edöhöde ète, Enye edi Abasi
 55 mbufo; ndien mbufo ifiökke Enye: ke edi Ami möfiök
 Enye; ndien edieke Ami ñkpödöhöde nte, mfiökke Enye,
 mkpakabare ndi osu-nsu nte mbufo: edi Ami möfiök Enye,
 56 'nyuñ 'nĩm ikö Esie. Ète mbufo Abraham akadara ndikut
 57 usen Mi; ndien enye okut, önyuñ adaresit. Ndien
 Me-Jew edöhö Enye, ète, Afo usĩmke kaña isua aba ye
 58 duop, nte Afo omokut Abraham? Jesus ebörö mö,
 ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ke Abraham mika-
 59 iduhe kaña, Ami ndodu. Oto do mö emen itiat ète itõñö
 Enye: edi Jesus odip Idemesie, önyuñ öwörö ke temple.

9 NDIEN nte Enye asañade ebe, Enye okut owo emi edide
 2 'nan oto ke emana esie. Ndien mbet Esie ebup Enye, ète,
 Rabbi, anie akanam idiõñkpö, ndi owo emi, me ndi ète ye
 3 eka esie, eke esĩnde enye amana 'nan? Jesus ebörö ete, Idige
 owo emi inyuñ idige ète ye eka esie ekenam idiõñkpö: edi
 4 man utom Abasi ekpeyarare ke enye. Nyĩn inyene ndinam
 utom Enye emi öködõnde Mi, kini edide uwemeyo:
 okoneyo ke edi emi baba owo kiet mikemeke ndinam utom.
 5 Adaña ini nte Ami ndodu ke ererĩmbot, Ami ndi uñwana
 6 ererĩmbot. Ke Enye ama öködöhö ntem, Enye ökök
 etap ke isõñ, anam mbat ke etap oro, ndien eyet mbat

JOHN 9.

7 oro ke enyĩn esie, ɔnyuñ ɔdɔhɔ enye, ete, Ka keyere ke
 mkpɔdiɔkhɔmɔñ Siloam (emi ɔwɔrɔde ete, Enye emi
 8 usuñ. Ndien Enye aka ekeyere, ɔnyuñ aɔiak edi okut
 mbemiso ɛte, enye ekedi ebeñe ebeñe, ɛdɔhɔ ɛte, Nte emi
 9 idige enye oro eketiede ebeñe ebeñe ? Me-owo efen ɛte,
 10 Edi enye : efen ɛte, Idige, edi ebiɛt enye. Enye ɔdɔhɔ ete,
 Ami ndi enye. Ndien mɔ ɛdɔhɔ enye, ɛte, Didie ndien ke
 11 ɛketat fi enyĩn ? Enye ɔbɔrɔ ete, Owo oro ekerede Jesus
 akanam mbat eyet mi ke enyĩn, ɔnyuñ ɔdɔhɔ mi, ete, Ka
 ke Siloam, nyuñ yere : ntre ami ñka ñkeyere, 'nyuñ ñkut
 12 usuñ. Ndien mɔ ɛdɔhɔ enye, ɛte, Enye odu mɔñ ? Enye
 ete, Mfiɔkke.
 13 Mɔ ɛda enye emi ekedide 'nan ɛtiene Me-Pharisee.
 14 Ndien ekedi ke sabbath ke Jesus akanam mbat ɔnyuñ
 15 atat enye enyĩn. Ntem Me-Pharisee ɛtɔñɔ ntak ɛbup
 enye ñko, nte enye okokutde usuñ. Ndien enye ɔdɔhɔ
 mɔ, ete, Enye eyet mbat ke enyĩn mi, ndien ami ñkeyere
 16 'nyuñ ñkut usuñ. Ndien ndusuk Me-Pharisee ɛdɔhɔ ɛte,
 Owo emi itoho ke Abasi, koro Enye minimke sabbath.
 Edi owo eñwen ɛte, Didie ke owo emi edide abiat-ibet
 ekeme ndinam midiɔñɔ ntem ? Ndien mɔ ɛbakhare.
 17 Ndien mɔ ɛtɔñɔ ntak ɛdɔhɔ 'nan oro, ɛte, Afo ɔdɔhɔ
 didie abaña Enye, sia Enye atatde fi enyĩn ? Enye ɔbɔrɔ
 18 ete, Enye edi prophet. Edi Me-Jew inimke ke akpanikɔ
 ibaña enye, ite, enye ekedi 'nan, ndien okut usuñ,
 tutu mɔ ɛkot ɛte ye eka owo emi ɛkenamde enye okut
 19 usuñ ɛdi, ɛnyuñ ɛbup mɔ, ɛte, Nte owo emi edi eyen mbufo,
 emi mbufo ɛdɔhɔde ɛte enye akamana 'nan ? Didie ndien
 20 ke enye okut usuñ kemi ? ɛte ye eka esie ɛbɔrɔ ɛte,
 Nyĩn imɔfiɔk ite enye edi eyen nyĩn, ye nte enye akama-
 21 nade 'nan : edi nte enye okutde usuñ kemi, nyĩn ifiɔkke ; ye
 owo emi atatde enye enyĩn, nyĩn ifiɔkke : ɛbup enye ;
 22 enye okpon ; enye eyetĩn ikɔ idemesie. ɛte ye eka
 esie ɛdɔhɔ ikɔ emi, koro mɔ ɛfeghede Me-Jew : koro
 Me-Jew ɛma ɛkediomi ɛte, owo ama onyime Enye,
 ete, Enye edi Christ, ɛyebĩn enye ɔwɔrɔ ke synagogue.
 23 Oto oro ɛte ye eka esie ɛdɔhɔ ɛte, enye okpon ; ɛbup enye.
 24 Ntre mɔ ɛtɔñɔ ntak ɛkot owo oro ekedide 'nan edi, ɛnyuñ
 ɛdɔhɔ enye, ɛte, Nɔ Abasi ukpono : nyĩn imɔfiɔk ite owo
 25 emi edi abiat-ibet. Edi enye ɔbɔrɔ ete, Me Enye edi
 abiat-ibet, ami mfiɔkke ; ñkpɔ kiet ke ami mfiɔk,

JOHN 10.

26 nte ami ñkedide 'nan, kemi mokut usuñ. Ndien mö
 27 27 Enye atat fi enyìn ? Enye öbörö mö, ete, Ami 'ma ndöhö
 mbufo kpa idaha emi, ndien mbufo ikopke : nsinam
 mbufo eyomde nditöñö ntake ñkop ? nte mbufo ñko
 28 28 eyom ndikabare ndi mbet Esie ? Ndien mö esuñi enye,
 29 29 Enye atat fi enyìn ? Enye öbörö mö, ete, Ami 'ma ndöhö
 mbufo kpa idaha emi, ndien mbufo ikopke : nsinam
 mbufo eyomde nditöñö ntake ñkop ? nte mbufo ñko
 30 30 Enye otode. Owo oro ödöhö mö, ete, Emi edi
 utibe ñkpö, nte mbufo mifökke ebiët emi Enye otode,
 31 31 ndien Enye ama atat mi enyìn. Nyìn imöfiök ite Abasi
 ikopke uyo mebiat-ibet : edi owo ekededi ama edi atuk-
 32 32 Enye otode. Owo oro ödöhö mö, ete, Emi edi
 utibe ñkpö, nte mbufo mifökke ebiët emi Enye otode,
 33 33 ekededi ama atat enyìn owo emi akamanade 'nan. Owo
 emi mikpotoho ke Abasi, Enye ikpekemeke ndinam ñkpö.
 34 34 Mö ödöhö enye, ete, Afo akamana öfuri ke idiönkpö, ndien
 nte afo ke ekpep nyìn ? Ndien mö ebìn enye.
 35 35 Jesus okop ete mö ema ebìn enye ; ndien ke okutde enye,
 Enye ödöhö ete, Nte afo omonim Eyen Abasi ke akpanikö ?
 36 36 Enye öbörö ete, Enye edi anie, Öböñ, man 'nīm
 37 37 Enye ke akpanikö ? Jesus ödöhö enye, ete, Afo ama
 38 38 okut Enye, önyuñ cdi Enye etiñ ikö emi ye afo. Ndien
 enye ete, Öböñ, ami monim ke akpanikö. Ndien enye
 39 39 atuk ibuat önö Enye. Ndien Jesus ödöhö ete, Kabaña
 ikpe ke Ami ndi ke ererimbot emi, man mö emi miqwe
 ñkpö ekpekut, man mö emi ekutde ñkpö ekpenyuñ
 40 40 ekabare edi 'nan. Me-Pharisee emi edude ye Enye ekop
 ikö oro, önyuñ ödöhö Enye, ete, Nte nyìn nde idi 'nan ?
 41 41 Jesus ödöhö mö, ete, Mbufo ekpedi 'nan, mbufo ikpenyeneke
 idiönkpö : edi kemi mbufo ödöhö ete, Nyìn imokut ñkpö :
 idiönkpö mbufo osuk ododu.

10 KAKPAN ke ndöhö mbufo, nte, Owo emi misañake ke
 usuñ iduk ke ufök-eröñ edi ödökde ke usuñ efen, kpa enye
 2 edi inö ye ñwo. Edi owo emi asañade ke usuñ oduk edi
 3 andikpeme meröñ. Etie-usuñ eberere önö enye ; meröñ
 4 enyñ, önyuñ ada mö öwörö. Ke enye ama okosioño
 kpukpru meröñ esiemö, enye ebem mö iso asaña, meröñ
 5 önyuñ etiene enye : koro mö ediönöde uyo esie. Ndien

JOHN 10.

mō iditieneke esen owo, edi ēyefeñe ēkpōñ enye : koro mō
6 midiōñoke uyo esen owo. Jesus otop ñke emi önö mö ;
edi mö ifiökke ñkpō oro Enye ödöhöde mö.

7 Ndien Jesus ötöñö ntak ödöhö mö, ete, Kakpan ke
8 ndöhö mbufo, nte, Ami ndi usuñ merōñ. Kpukpru owo
emi ebemde Mi iso ēdi inö ye ñwo : edi merōñ ikopke
9 uyo mö. Ami ndi usuñ : edieke owo odukde ke Ami,
ēyenyaña enye, enye eyenyuñ oduk önyuñ öwörö, önyuñ
10 okut udia. Inö idige, iböhöke man oyīp, önyuñ owot,
önyuñ osobo : Ami ñkedi man mö ēnyene uwem, ēnyuñ
11 ēnyene enye awak akan. Ami ndi eti andikpeme erōñ :
eti andikpeme erōñ önö uwem Esie kabaña merōñ.
12 Anam-utom ke okuk, emi midige andikpeme erōñ, emi
merōñ minyeneke enye, okut nte ekpe edide, önyuñ
ökpōñ merōñ, efeghe, ndien ekpe omum mö, önyuñ
13 asuan mö : (*enye efeghe* koro enye edide anam-utom ke
14 okuk, minyuñ ikereke merōñ. Ami ndi eti andikpeme
15 erōñ ; ndien Ami mödiōñö okimmö, okimmö ēnyuñ
ēdiōñö Mi, kpa nte Ète ödiōñöde Mi, Ami mönyuñ ndiōñö
16 Ète ; ndien Ami 'nö uwem Mi kibuoṭ merōñ. Ndien Ami
menyene merōñ eñwen, emi midige eke ufök emi : mö ke
Ami 'nyene ndida ndi ñko, mö ēyenyuñ ēkop uyo Mi ;
ndien mö ēyekabare ēdi otu erōñ kiet, Andikpeme erōñ
17 önyuñ edi kiet. Oto emi Ète ama Mi, koro Ami nyakde
18 uwem Mi, man ntöñö ntak nda enye. Baba owo kiet
iböhö Mi uwem, edi Ami 'ma nyak enye ke Idemmi.
Ami menyene odudu ndiyak enye, mönyuñ 'nyene odudu
nditöñö ntak nda enye. Item emi ke Ami ñköbö Ète Mi.

19 Eribakhare ötöñö ntak otibe kotu Me-Jew kabaña
20 me-ikö emi. Ndien ekese mö ödöhö ète, Enye enyene
demon, önyuñ adama idat ; nsinam mbufo ekpañde utōñ
21 ènö Enye ? Owo eñwen ebörö ète, Memö emi idige ikö
owo emi enyenede demon. Nte demon emekeme nditat
'nan enyīn ?

22 Ndier edi ini usörö erinam *temple* asana ke Jerusalem :
23 önyuñ edi ini etuep ; ndien Jesus asasaña ke temple ke
24 eteghe Solomon. Ndien Me-Jew ekanare Enye ekuk,
ēnyuñ ödöhö Enye, ète, Adaña didie ke Afo edisīn nyīn
25 iyīk ? Afo ama edi Christ, tīm sian nyīn. Jesus öbörö
mö, ete, Ami 'ma nsian mbufo, ndier mbufo inīmke ke
akpanikö : me-utom oro Ami 'namde ke enyīn Ète Mi
26 etiñ ikö ntiense ēbaña Mi. Edi mbufo inīmke ke akpan-

JOHN 11.

27 ikö, koro mbufo mitoho ke merõn Mi. Merõn Mi ekop
uyo Mi, Ami mönyuñ ndiõñö mö, mö ënyuñ ëtiene Mi :
28 ndien Ami 'nõ mö nsinsi uwem ; mö idinyuñ itakke ke
nsinsi, baba owo kiet idinyuñ ifabakere mö ke ubök Mi
29 isio. Ète Mi, emi adade mö önö Mi, okpon akan kpukpru ;
ndien baba owo kiet ikemeke ndifabare mö ke ubök Ète
30 nsio. Ami ye Ète Mi idi kiet. Me-Jew ëtõñö ntak ëtañ
32 itiat ëte itõñö Enye. Jesus öbörö mö, ete, 'Ma ñwut mbufo
ediwak nti utom ëto ke Ète ; ke ewe utom oro ke mbufo
33 ëyom nditõñö Mi ke itiat ? Me-Jew ëbörö Enye, ëte,
Kabaña -eti utom nyin itõñöke Fi ke itiat, edi kabaña
isuñi ; ye, koro Afo, emi edide owo, onimde idem nte Abasi.
34 Jesus öbörö mö, ete, Nte ikewetke ke ibet mbufo ite, Ami
35 ñködöhö nte, Mbufo ëdi me-abasi ? Edieke Enye okokot-
de mö me-abasi, emi uyo Abasi eketienede mö (ndien ñwed
36 Abasi ikemeke ndikpu), nte mbufo ëmedöhö ëbaña Enye
emi Ète akanamde asana ökönyuñ ödöñde edi ke ererimbot,
ete, Afo omosuñi ; koro Ami ndöhöde nte, Ami ndi Eyen
37 Abasi ? Edieke Ami menamke mutom Ète Mi, ëkunim Mi
38 ke akpanikö. Edi Ami 'ma 'nam mö, okposuk edi mbufo
minimke Mi ke akpanikö, ënim idem utom oro ke akpan-
ikö : man mbufo ëfiök, man otim añwaña önö mbufo ñko,
39 ete, Ète odu ke esit Mi, ye Ami ke esit Ète. Mö ëtõñö
ntak ëyom ndimum Enye : ndien Enye öwörö öböhö mö
ke ubök.

40 Ndien Enye ötõñö ntak ebe Jordan aka ke ebiët emi
41 John ekebemde iso onim baptism ; önyuñ etie do. Ndien
ediwak owo ëtiene Enye ; ndien mö ëdöhö ëte, Ke akpanikö
John ikanamke idiõñö : edi kpukpru ñkpö oro John
42 öködöhöde abaña owo emi ëdi akpanikö. Ndien ediwak
owo ënim Enye ke akpanikö do.

11 EKEM owo kiet emi ekerede Lazarus, owo Bethany, obio
2 Mary ye Martha eyen-eka esie, ödöñö. Edi Mary oro
akadade ufuõñkpö eyet Öböñ, ökönyuñ öquöhörede ukot
Esie ke idet esie, emi Lazarus eyen-eka esie eren ödöñöde.
3 Ndien nditö-eka iban oro ëdöñ ëkedöhö Enye, ëte, Öböñ,
4 sese, enye emi Afo amade ke ödöñö. Edi kini Jesus
okopde, Enye ödöhö ete, Udöñö emi idige eke mkpa, edi
kabaña ukpono Abasi, man oto do ëkpono Eyen Abasi.
5 Jesus ama Martha, ye eyen-eka esie añwan, ye Lazarus.
6 Mödo kini Enye okopde ete enye ke ödöñö, Enye osuk

JOHN 11.

7 etie usen iba ke ebiēt oro Enye odude. Ndien ke emi
 ebede Enye ödöhö mbet Esie, ete, Ëyak nyin itöñö ntak
 8 ika ke Judæa. Mbet Esie ödöhö Enye, ete, Rabbi, kpa
 idahemi ke Me-Jew ekeyom nditöñö Fi ke itiat ; ndien
 9 nte Afo möñ ötöñö ntak aka do ? Jesus öbörö ete, Nte
 idige ñkanika duopeba edu ke uwemeyo ? owo ama asaña
 ke uwemeyo, enye ituakke ukot, koro enye okutde uñwana
 10 ererimbot emi. Edi owo ama asaña ke okoneyo, enye
 11 atuak ukot, koro uñwana, miduhe ye enye. Enye
 ödöhö ikö emi : ndien ke ama öködöhö ntem, Enye
 ödöhö mö, ete, Lazarus ufan nyin ke ede ; edi Ami möñ
 12 ñka, man ndemere enye ke idap. Mbet Esie ödöhö Enye,
 ete, Öböñ, enye ama ede idap, idem eyefere enye.
 13 Jesus ödöhö abaña mkpa esie : edi mö ekere ete, Enye
 14 ödöhö abaña eriduök-odudu ke idap. Ndien Jesus
 15 otim ödöhö mö, ete, Lazarus akpa. Ndien esit adat Mi
 kabaña mbufo koro Ami meñkoduhe do, man mbufo
 16 enim ke akpanikö ; edi eyak nyin ibine enye. Ndien
 Thomas, emi ekerede Didymus, ödöhö mbet eñwen, ete,
 Yak nyin inyuñ ika man ikpaña ye Enye.
 17 Ntre kini Jesus osimde do, Enye okut ete enye ama
 18 ana ke udi usen inañ. Bethany ekpere Jerusalem,
 19 oyom usuñ ñkpö nte mile iba ; ndien ediwak Me-Jew ema
 etiene Martha ye Mary, man ödön mö esit kabaña eyen-eka
 20 mö. Ntem kini Martha okopde ete Jesus ke edi, enye aka
 21 okosobo ye Enye : edi Mary osuk etie ke ufök. Ndien
 Martha ödöhö Jesus, ete, Öböñ, Afo ama okpodu mi, eyen-
 22 eka mi ikpekpa. Ndien kpa kemi möfiök nte, ñkpö
 23 ekededi Afo edibeñede Abasi, Abasi eyenö Fi. Jesus ödöhö
 24 enye, ete, Eyen-uka eyetöñö ntak eset. Martha ete Enye,
 25 Möfiök nte enye eyeset ke eriset ke akpatre usen. Jesus
 ödöhö enye, ete, Ami ndi eriset ye uwem : enye emi
 öbuötde idem ye Ami, okposuk edi nte enye akpade,
 26 eyedu uwem : ndien owo ekededi emi odude uwem önyuñ
 öbuötde idem ye Ami idikpa ke nsinsi. Nte afo omonim
 27 emi ke akpanikö ? Enye öbörö Enye, ete, Ih, Öböñ, ami
 monim ke akpanikö nte, Afo edi Christ Eyen Abasi, kpa
 28 Enye emi edide ke ererimbot. Ndien ke enye ama
 öködöhö emi, enye aka okokot Mary eyen-eka esie ke
 29 ndibe, ete, Andikpep mömi, ke önyuñ okot fi. Ndien kini
 enye okopde, enye adakha kenyön iwiwa etiene Enye.
 30 (Jesus ika-idukke ke ekpri obio oro kaña, edi osuk odu ke

JOHN 11.

- 31 ebiēt oro Martha okosobode ye Enye.) Ndien kini Me-Jew emi ēdude ye enye ke ufök, ēnyuñ ēdöñde enye esīt. ēkutde nte Mary adakhade kenyöñ iwiwa önyuñ öwöröde, mö ētiene enye, ēkere ēte, enye aka ke udi nditua eyet do.
- 32 Ndien Mary, kini enye osīmde ebiēt oro Jesus odude, önyuñ okutde Enye, öduö Enye ke ukot, önyuñ ödöhö Enye, ete,
- 33 Öböñ, Afo ama okpodu mi, eyen-eka mi ikpekpaha. Ntem kini Jesus okutde enye atuade eyet, ye Me-Jew emi ētienede enye nte etuañade ñko, Enye omum ke spirit,
- 34 mfukhö önyuñ anam Enye, Enye önyuñ ödöhö ete, Mbufo ēkenīm enye ke ebiēt ewe? Mö ödöhö Enye, ēte,
- 35 Öböñ, Di dise. Jesus atua eyet. Ntem Me-Jew ödöhö
- 36 ēte, Sese, nte Enye amade enye! Edi ndusuk mö ödöhö
- 37 ēte, Nte owo emi akatatde enyīn enye emi ekedide 'nan,
- 38 ikpekemeke ndikpan owo emi ndikpa? Ndien Jesus ötöñö nta omum ke esīt Esie önyuñ edi ke udi. Udi edi
- 39 aba, itiat önyuñ ebere ke inua esie. Jesus ödöhö ete, Mbufo ēmen itiat ēfep. Martha, eyen-eka akpa-mkpa, ödöhö Enye, ete, Öböñ, kemi enye ke etebe: koro usen
- 40 inañ ēbe nte enye akakpa. Jesus ödöhö enye, ete, Nte Ami ñködöhöke fi, nte, Afo ama onīm ke akpanikö, afo eyekut
- 41 uböñ Abasi? Ndien mö ēmen itiat ēfep. Ndien Jesus emenere enyīn Esie, önyuñ ödöhö ete, Ète, mököm Fi
- 42 koro Afo okopde uyo Mi. Ndien Ami möfiök nte Afo okokop uyo Mi kpukpru ini: edi Ami ndöhö ntem kabaña otu owo emi ēdade mi, man mö ēñīm ke akpanikö
- 43 ēte Afo öködöñ Mi. Ndien ke Enye ama öködöhö ntre,
- 44 Enye ofiori ke ökpösöñ uyo, ete, Lazarus, wörö di. Akpa-mkpa öwörö edi, ewañ enye ubök ye ukot ke öföñ udi; önyuñ ēböp iso esie ke ubak öföñ. Jesus ödöhö mö, ete, Ètat enye, önyuñ esana enye ēyak.
- 45 Ndien ediwak Me-Jew, emi ēketienede Mary ēkenyuñ
- 46 ēkutde se Enye anamde, ēñīm Enye ke akpanikö. Edi ndusuk mö ēdakha ētiene Me-Pharisee, önyuñ ebuk enö mö se Jesus akanamde.
- 47 Ndien ikpö oku ye Me-Pharisee ēkot esop ēbono, önyuñ ödöhö ēte, Nso ke nyīn inam ntem? koro owo emi ke
- 48 ananam ediwak midiöñö. Nyīn ima iyak Enye anam ntem, kpukpru owo ēyenīm Enye ke akpanikö: ndien
- 49 Me-Roman ēyedi ēdibö nyīn obio ye idut nyīn. Edi Caiaphas, owo mö kiet, emi edide aqua oku ke isua oro,
- 50 ödöhö mö, ete, Mbufo ifiökke baba ñkpö kiet, mbufo inyüñ

JOHN 12.

ique ite öfön nte owo kiet akpakpade kibuoť mblöbío,
51 man öfuri öbío ökunyüñ étak. Enye idöhöke ntem
ke idemesie : edi koro enye edide aqua oku ke isua oro,
enye etiñ prophecy ete, Jesus edikpa kibuoť öbío oro ;
52 ndien idige kibuoť öbío oro ikpöñ, edi man Enye obon
53 ötö kiet kpukpru nditö Abasi emi ësuanade. Ntre
ötöñöde ke usen oro mö ëdiomi ndiwot Enye.

54 Mödo Jesus isañake aba añwa añwa kuföt Me-Jew, edi
adakha do aka ke ebiët emi ekperede wilderness, okoduk ke
öbío emi ekerede Ephraim ; önyuñ etie do ye mbet Esie.
55 Passover Me-Jew ekpere : ndien ediwak owo ëto ke
iñwañ ëdök ëka ke Jerusalem ëbem passover iso, ndinam
56 idemmö ësana. Ndien mö ëyom Jesus, ënyuñ ëdöhö
kiet ye eken nte mö ëdade ke temple, ëte, Mbufo ëkere
57 didie ? Nte Enye ididige usörö ? Ndien ikpö oku ye
Me-Pharisee ëma ëwuk ëte, owo ekededi ama öfiök
ebiët emi Enye odude, yak enye asian, man mö ëmum
Enye.

12 NDIEN Jesus ebem passover iso usen itiokiet edi ke
Bethany, ebiët eke Lazarus odude, emi Jesus akanamde
2 enye eset ke mkpa. Ndien mö ënam usörö ënö Enye
do : ndien Martha otim ñkpö ; edi Lazarus edi owo mö
3 kiet emi ëtiede ke itie-udia ye Enye. Ntem Mary ada
pound ufuöñkpö spiknard, ata ñkpö uto, eyet ukot Jesus,
önyuñ öquöhöre ukot Esie ke idet esie : ndien utebe
4 ufuöñkpö öyöhö ufök. Edi Judas Iscariot, owo mbet
5 Esie kiet, emi editapde Enye, ödöhö ete, Nsinam
minyamke ufuöñkpö emi ibö okuk ikie ita, inö ubuene ?
6 Enye idöhöke ntem koro enye ekerede ubuene ; edi
koro enye edide inö, önyuñ akamade ekpat, ndien ososio
7 se isinede kesit. Ntem Jesus ödöhö ete, Eyak enye anam
8 emi abaña usen eribuk Mi. Koro mbufo ënyenede
mubuene ye mbufo kpukpru ini ; edi mbufo inyeneke
Mi kpukpru ini.

9 Ndien mbiöbío Me-Jew ëkop ëte Enye odu do : ndien
mö ëdi, idige kabaña Jesus ikpöñ ikpöñ, edi man mö
ënyuñ ëkut Lazarus, emi Enye akanamde eset ke mkpa.
10 Edi ikpö oku ëdiomi ëte ikpewot Lazarus ñko, koro
11 otode ke enye ediwak Me-Jew ëdakha ënyuñ ënim Jesus
ke akpanikö.

12 Mkpöñ aqua otu owo emi ekedide usörö, ke mö ëkopde

JOHN 12.

13 ète Jesus ke asaña edi ke Jerusalem, ëda ndak eyop
ëwöñö ndisobo ye Enye, ënyuñ ëfiori ète,

Hosanna :

Ètoro Enye emi edide ke enyiñ Jehovah,
Kpa Edidem Israel.

14 Ndien adañemi Jesus okutde abak ass, Enye odoro kesit,
nte ëwetde ète,

15 Kufeghe, Adiaha Zion :
Sese, Edidem fo ke edi,
Ke odoro abak ass.

16 Mbet Esie ifiökke ñkpö emi ke akpa : edi kini Jesus
ama okoduk ke uböñ, ndien mö èti ète, ëkewet
ñkpö emi ëbaña Enye, ète, mö ëkenyuñ ënam ñkpö emi

17 ënö Enye. Ndien otu owo emi ëkedude ye Enye kini
Enye okotde Lazarus öwörö ke udi, önyuñ anamde Enye

18 eset ke mkpa, ëdöhö ikö ntiense. Oto ke ñkpö emi ñko
otu owo ëka ëkesobo ye Enye, koro mö ëkopde ète, Enye

19 ama anam idiöñö emi. Ntem Me-Pharisee ëdöhö
kotu idemmö ète, Èse nte mbufo mikemeke ñkpö : sese,
ererĩmbot ke etiene Enye.

20 Ndusuk Me-Greek ëdu kotu mö emi ëdökde ëka
21 ndituak ibuot ke usörö : ndien memö emi ètiene Philip,

emi otode ke Bethsaida ke Galilee, ënyuñ ëbup enye, ète,

22 Öböñ, nyin iyom ndikut Jesus. Philip edi edidöhö

23 Andrew : Andrew ye Philip ëdi ëdidöhö Jesus. Ndien
Jesus öbörö mö, ete, Ini ekem, nte ëkpenöde Eyen owo

24 uböñ. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ke mkpasip ibokpot
miduöhö ke isöñ inyuñ ikpa, enye osuk odu ke idemesie
ikpöñ ; edi enye ama akpa, enye oñwom ediwak mfri.

25 Enye emi amade uwem esie öduök enye ; ndien enye emi
asuade uwem esie ke ererĩmbot emi eyenim enye önö

26 nsinsi uwem. Owo ekededi ama anam ñkpö önö Mi, yak
enye ebine Mi ; ndien ebiët eke Ami ndude, do ke asañ-
utom mi edinyuñ odu ñko : owo ama anam ñkpö önö

27 Mi, Ète Mi eyekpono enye. Kemi spirit Mi öfukhö ;
ndien nso ke Ami ndidöhö ? Ète, nyaña Mi ke ñkanika
emi. Edi kabaña ñkpö emi ke Ami ndi nsim ñkanika

28 emi. Ète, kpono enyiñ Fo. Ndien uyo oto ke enyöñ
ete, Ami 'ma ñkpono enye, nyenyuñ ntöñö ntak ñkpono

29 enye ñko. Ndien otu owo emi ëdade do ënyuñ ëkopde,
ëdöhö ète, enyöñ atuak : mö eñwen ète, Angel etiñ

30 ikö ye enye. Jesus ödöhö ete, Uyo emi idige kabaña

JOHN 12.

- 31 Mi, edi kabaña mbufo. Emi edi ini ikpe ererimbot
 32 emi: kemi eyeduök öböñ ererimbot emi. Ndien Ami,
 ke ëma ëmen Mi ëkpöñ isöñ, nyedudi kpukpru owo
 33 ëtiene Mi. Enye ödöhö emi owut oruk mkpa eke Enye
 34 edikpade. Ndien otu owo ëbörö Enye, ëte, Nyin ima
 ikop ke ibet ite, Christ ododu ke nsinsi: ndien didie
 ke Afo ödöhö ete, Ënyene ndimen Eyen owo kenyöñ? anie
 35 edi Eyen owo emi? Ntem Jesus ödöhö mö, ete, Ke ini
 esisit kaña uñwana ododu kotu mbufo. Ësaña adaña ini
 nte mbufo ënyenede uñwana, man ekim okusim mbufo:
 ndien enye emi asañade ke ekim ifiökke ebiët eke enye
 36 akade. Adaña ini nte mbufo ënyenede uñwana, ëbuöt
 idem ke uñwana, man mbufo ëkabare edi nditö uñwana.
 37 Jesus ödöhö ñkpö emi, önyuñ adakha odibe mö. Edi
 okposuk edi nte Enye anamde adaña ediwak midiöñö
 38 oro kiso mö, mö ibuötke idem ye Enye: man ikö prophet
 Isaiah osu emi enye öködöhöde ete,
     Öböñ, anie onim mbuk nyin ke akpanikö?
     Ubök Jehovah önyuñ ayarare önö anie?
 39 Oto ke ñkpö emi mö ikemeke ndinim ke akpanikö, koro
 Isaiah ötöñöde ntak ödöhö ete,
 40 Enye ama otibi mö enyin, önyuñ anam esit mö ösöñ;
     Mbak mö ëdida enyin mö ëkut, ënyuñ ëda esit mö ëfiök,
     Ënyuñ ëkabare,
     Ndien Ami mkpökök udöñö mö.
 41 Isaiah ödöhö me-ñkpö emi, koro enye okutde uböñ esie;
 42 ndien enye ödöhö abaña Enye. Edi kpa ediwak mendi-
 kara ënim Enye ke akpanikö; edi oto ke Me-Pharisee
 mö iyarakere, mbak mö ëdibin mö ke synagogue ëfep:
 43 koro mö ëmade ukpono owo ëkan ukpono Abasi.
 44 Ndien Jesus ofiori önyuñ ödöhö ete, Enye emi öbuötde
 idem ye Ami, ibuötke idem ye Ami, edi ye Enye emi
 45 öködöñde Mi. Ndien enye emi okutde Mi, okut Enye
 46 emi öködöñde Mi. Ami medi nte uñwana ke ererimbot,
 man owo ekededi emi öbuötde idem ye Ami okutie ke
 47 ekim. Ndien owo ekededi ama okop ikö Mi, ndien
 minimke mö, Ami ñkpehe ikpe esie: koro Ami ñkedige
 48 ndikpe ikpe ererimbot, edi ndinyaña ererimbot. Enye
 emi esinde Mi, minyuñ ikopke ikö Mi, enyene kiet emi
 ekpede ikpe esie: ikö oro Ami ndöhöde, kpa enye edikpe
 49 ikpe esie ke akpatre usen. Koro Ami ñködöhöke oto ke
 Idemmi; edi Ëte emi öködöñde Mi, Enye ama eteme

JOHN 13.

50 Mi, se Ami ñkpodöhöde ye se Ami ñkpetiñde. Ndien Ami möfiök nte item Esie edi nsinsi uwem : mödo me-ñkpö eke Ami ntñde, kpa nte Ète ökodöhöde Mi, ntre ke Ami ntñ.

13 KE usörö passover mika-itöñöke kaña, Jesus, ke öfiökde ete, ini Esie ama edi nte Enye akpadakhade öwörö ke ererimbot emi, etiene Ète, ke erima Esiemö emi ödude
 2 ke ererimbot, Enye amama mö osim akpatre. Ndien ke ini udia mbubreyo, ke devil esinde ke esit Judas Iscariot
 3 cyen Simon nditap Enye, *Jesus* öföfiök ete, Ète ama ada kpukpru ñkpö esin ke ubök Esie, ye nte Enye otode
 4 ke Abasi önyuñ oyomde nditiene Abasi, adakha ökpöñ itie-udia, önyuñ ökpönöre me-öföñidem Esie onim ; önyuñ
 5 ada uquöhöre-idem öböp Idemesie. Ndien Enye ötökhö möñ esin ke uyet-ubök, önyuñ ötöñö ndiyet mbet Esie
 6 ukot, 'nyuñ 'nquöhöre mö ke uquöhöre-idem eke Enye öböböde. Ntre Enye osim Simon Peter. Enye ödöhö
 7 Enye, ete, Öböñ, nte Afo möñ eyet ukot mi ? Jesus öbörö enye, ete, Se Ami 'namde afo ufökke kemi : edi afo eyefiök
 8 ke ini iso. Peter ödöhö Enye, ete, Afo uduyetke ukot mi ke nsinsi. Jesus öbörö enye, ete, Ke Ami menyetke
 9 fi, afo unyeneke udeme ye Ami. Simon Peter ödöhö Enye, ete, Öböñ, idige ukot mi ikpöñ, edi ubök ye ibuot
 10 mi nde. Jesus ete enye, Enye emi eyerede möñ ama iyomke aba ndiyere iböhöke ukot esie, edi asana öfuri
 11 öfuri : ndien mbufo emesana, edi idige kpukpru. Koro Enye öfiökde enye emi editapde Enye ; mödo Enye ödöhö ete, Idige kpukpru mbufo esana.

12 Ntre ke Enye ama ekeyet ukot mö ama, önyuñ emen öföñidem Esie esine, önyuñ ösukhöre etie ñko, Enye ödöhö mö, ete, Nte mbufo emefiök se Ami 'namde
 13 ye mbufo ? Mbufo ekot Mi ète, Andikpep ye Öböñ : ndien mbufo emetim ödöhö ; koro Ami ndide ntre.
 14 Edieke Ami ndien, Öböñ ye Andikpep, nyetde mbufo
 15 ukot, mbufo nde nde ekpeyet ukot kiet eken. Koro Ami 'ma ñwut mbufo ido, man mbufo nde ekpenam kpa
 16 nte Ami 'namde ye mbufo. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, asañutom ikponke ikan Ète ufök esie ; isuñutom
 17 inyuñ ikponke ikan andidöñ enye. Mbufo ema efiök me-ñkpö emi, öföfön önö mbufo edieke mbufo enamde mö.
 18 Ami ndöhöke mbaña kpukpru mbufo : Ami möfiök mö

JOHN 13.

emi 'mekde : edi man se ewetde osu etc, Enye emi adiade
 19 udia Mi ama emenere nditiñ-ikpat esie atiga Mi. Toto
 ke ini emi mödöhö mbufo ke ñkpö emi mika-itibeke
 kaña, man, kini otibede, mbufo enim ke akpanikö etc,
 20 Ami ndi *Enye*. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Enye emi
 onyimedede owo ekededi emi Ami ndidöñde onyime Mi ;
 ndien enye emi onyimedede Mi onyime Enye emi öködöñde
 Mi.

21 Ke Jesus ama öködöhö ntem, Enye öfukhö ke
 spirit, önyuñ ösöñ uyo ödöhö etc, Ami motim ndöhö
 22 mbufo, nte, owo mbufo kiet eyetap Mi. Mbet Esie ese
 23 kiet eken, eyik owo eke Enye ödöhöde abaña. Owo mbet
 Esie kiet emi Jesus amade odu ke okpokoro emi eberede
 24 ke ikpanesit Jesus. Simon Peter ofuñ ubök önö enye,
 25 etc, Sian nyin owo emi Enye etinnde abaña. Enye
 ke eberede ke ikpanesit Jesus, kpa nte eketiede,
 26 ödöhö Enye, etc, Edi anie, Öböñ ? Ndien Jesus öborö
 etc, Edi enye emi Ami ndinöde uyo, kini ndebide enye.
 Ntre ke Enye ama ekedebi uyo, Enye ada önö Judas,
 27 eyen Simon Iscariot. Ndien ke enye ama ököbö uyo
 oro, Satan oduk ke esit esie. Ndien Jesus ödöhö enye,
 28 etc, Se afo oyomde ndinam, nam iwiwa. Edi baba owo
 kiet ke okpokoro ifökke ntak eke Enye ödöhöde enye
 29 ntem. Koro ndusuk owo ekerede etc, oto koro Judas
 akamade ekpat, Jesus ödöhö enye, etc, Dep ñkpö eke
 nyin idiyomde ke abaña usörö ; me, nte enye ökpönöde
 30 ubuene ñkpö. Ndien ke enye öböde uyo oro ndo ndo oro
 enye öwörö : ndien ekedi okoneyo.

31 Ke enye ama ököwörö, Jesus ödöhö etc, Kemi
 ekpono Eyen owo, Abasi önyuñ ada ukpono ke Enye ;
 32 Abasi eyenyuñ okpono Enye ke Idemesie, eyenyuñ
 33 okpono Enye idaha kiet. Ñkpri nditö Mi, Ami nsuk
 ndodu ye mbufo ke ini esisit. Mbufo eyeyom Mi : ndien
 nte Ami ndöhöde Me-Jew, nte, Ebiët emi Ami ñkade,
 mbufo ikemeke ndidi ; kpa ntre ke Ami ndöhö mbufo
 34 kemi. Öbufa ibet ke Ami 'nö mbufo, nte, mbufo ëma
 kiet eken ; mbufo ënyuñ ëma kiet eken kpa nte Ami
 35 'made mbufo. Kpukpru owo eyeda emi ëfiök etc mbufo
 edi mbet Mi, ke mbufo ëma ëma kiet eken.

36 Simon Peter ödöhö Enye, etc, Ebiët ewe ke Afo akaka ?
 Jesus öborö etc, Ebiët eke Ami ñkade, afo ukemeke
 37 nditiene Mi kemi ; edi afo eyeticene Mi usuk usuk. Peter

JOHN 14.

ödöhö Enye, ete, Öböñ, nsinam ami meñkemeke nditiene
 38 Fi kemi? Nyeduök uwem mi kabaña Fi. Jesus öbörö
 ete, Nte afo eyeduök uwem fo kabaña Mi? Kakpan ke
 ndöhö fi, nte, Ekikö idikpökke, tutu afo akañ Mi
 utim ikata.

14 ÈKUYAK esit etimere mbufo : mbufo èbuöt idem ye
 2 Abasi, èbuöt idem ye Ami ñko. Ke ufök Ète Mi ediwak
 ebiët iduñ èdu ; mikpedige ntre, Ami ñkpödöhö mbufo ;
 3 koro Ami möñ ñka nditim itie 'nö mbufo. Ndien Ami 'ma
 ñka 'nyuñ ntim itie 'nö mbufo, nyetöñö ntak ndi, 'nyuñ nda
 mbufo ke Idemmi ; man ke ebiët eke Ami ndude, mbufo
 4 èdu ñko. Ndien ebiët eke Ami ñkade, mbufo èmefiök
 5 usuñ. Thomas ödöhö Enye, ete, Öböñ, nyin ifiökke ebiët
 6 eke Afo akade ; didie ke nyin ifiök usuñ ? Jesus ödöhö
 enye, ete, Ami ndi usuñ, ye akpanikö, ye uwem : baba owo
 7 kiet itieneke Ète iböhöke ke Ami. Mbufo èma èkpefiök
 Mi, mbufo èkpenyuñ èfiök Ète Mi ñko : toto ke ini
 8 emi mbufo èmefiök Enye, ènyuñ èkut Enye. Philip
 ete Enye, Öböñ, wut nyin Ète, ndien oro ekem nyin.
 9 Jesus ete enye, Nte Ami modu ye mbufo adaña anyan
 ini emi, ndien afo ufiökke Mi, Philip ? owo ama okut
 10 Mi okut Ète ; didie ke afo ödöhö ete, Wut nyin Ète ? Nte
 afo unimke ke akpanikö, ete, Ami ndu ke Ète, ye Ète ke
 Ami ? ikö oro Ami ndöhöde mbufo ndöhöke oto ke
 Idemmi : edi Ète emi odude kesit Mi anam utom Esie.
 11 Ènim uyo Mi ke akpanikö ète, Ami ndu kesit Ète, ye Ète
 kesit Mi : midige ntre ènim Mi ke akpanikö kabaña idem
 12 utom. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Enye emi öbuötde
 idem ye Ami, utom eke Ami 'namde ke enye edinam ñko ;
 enye eyenyuñ anam utom emi okponde akan me mö emi :
 13 koro Ami ntienede Ète. Ndien ñkpö ekededi eke mbufo
 èdibeñede ke enyiñ Mi, oro ke Ami ndinam, man Ète
 14 enyene ukpono ke Eyen. Mbufo èma èbeñe ñkpö ke
 15 enyiñ Mi, Ami nyenam oro. Edieke mbufo èmade Mi,
 16 mbufo èyenim mbet Mi. Ndien Ami nyekpe Ète ubök,
 Enye eyenyuñ önö mbufo Iberedem efen, man Enye
 17 odu ye mbufo ke nsinsi, kpa Spirit akpanikö : emi
 ererimbot mikemeke ndinyime ; koro mique Enye,
 minyuñ ifiökke Enye : mbufo èmefiök Enye ; koro Enye
 18 odude ye mbufo, edinyuñ odude ke esit mbufo. Ami
 ndikpöñke mbufo nte nditö-akpa : Ami nyetiene mbufo.

JOHN 15.

19 Osuk ekpri ini esisit, ndien ererĩmbot ique Mi aba ; edi
 mbufo ěkut Mi : koro Ami ndude uwem, mbufo ěyenyuñ
 20 ědu uwem ñko. Ke usen oro mbufo ěyefiök ěte Ami ndu
 21 ke ěte Mi, ye mbufo ke Ami, ye Ami ke mbufo. Enye
 emi enyenede mbet Mi, ěnyuñ onĩmde mö, edi enye ama
 Mi : ndien enye emi amade Mi, ěte Mi eyema enye, Ami
 nyenyuñ 'ma enye, nyenyuñ nyarare Idemmi 'nő enye.
 22 Judas (idige Iscariot) ödöhö Enye, ete, Öböñ, nsinam Afo
 ediyararede Idemfo önő nyĩn, edi unőñő ererĩmbot ?
 23 Jesus öböřő enye, ete, Edieke owo amade Mi, enye
 eyenĩm ikő Mi : ndien ěte Mi eyema enye, nyĩn iyenyuñ
 24 itiene enye, inyuñ iduñ ye enye. Enye emi mimaña Mi
 inĩmke ikő Mi : ndien ikő oro mbufo ěkopde idige
 okĩmmö, edi eke ěte emi öködöñde Mi.
 25 Ami 'ma ndöhö mbufo ñkpö emi kini ndude ye
 26 mbufo *kaña*. Edi Iberedem, kpa Edisana Spirit, emi
 ěte edidöñde ke enyĩn Mi, Enye eyekpep mbufo kpukpru
 ñkpö, eyenyuñ anam mbufo ěti kpukpru ñkpö oro Ami
 27 ñködöhöde mbufo. Emem ke Ami ñkpöñ 'nő mbufo ;
 emem Mi ke Ami 'nő mbufo : idige nte ererĩmbot önöde ke
 Ami 'nő mbufo. ěkuyak esit etĩmere mbufo, ěkunyũñ
 28 ěfeghe ndik. Mbufo ěma ěkop nte Ami ñködöhöde
 mbufo, nte, Ami möñ 'nyöñ, 'nyuñ mfiak ntiene mbufo.
 Edieke mbufo ěmade Mi, mbufo ěkpedara, koro Ami
 29 ntienede ěte : koro ěte okponde akan Mi. Ndien kemi
 Ami 'ma ndöhö mbufo ke ñkpö emi mika-itĩbeke kaña, man,
 30 kini ětĩbede, mbufo ěnĩm ke akpanikö. Ndöhöke aba
 ediwak ikő ye mbufo, koro Öböñ ererĩmbot emi ke edi :
 31 enye inyuñ inyeneke baba ñkpö kiet kesit Mi ; edi man
 ererĩmbot ěfiök ěte Ami 'mama ěte, ndien nte ěte ökönöde
 Mi item, kpa ntre ke Ami 'nam. ědakha kenyöñ, ěyak
 nyĩn iwörö ke ebiēt emi.

15 AMI ndi ata vine, ndien ěte Mi edi andikpeme iñwañ.
 2 Kpukpru ñkök kiet kiet kesit Mi emi miñwomke mfri,
 Enye osĩbe efep, ndien kpukpru ñkök kiet kiet emi
 oñwomde mfri, Enye ödödiöñ, man enye oñwom mfri
 3 awak akan. Kemi mbufo ěmesana oto ke ikő emi
 4 Ami ndöhöde mbufo. ědu kesit Mi, Ami 'nyuñ ndu kesit
 mbufo. Nte ñkök mikemeke ndiñwom mfri ke idemesie,
 iböhöke enye odu ke vine ; kpa suk ntre mbufo inyuñ
 5 ikemeke, iböhöke mbufo ědu kesit Mi. Ami ndi vine,

JOHN 15.

mbufo ēdi me-ñkōk : Enye emi odude kesit Mi, Ami 'nyuñ ndude kesit esie, kpa enye oñwom ediwak mfri : koro ke eridianare ye Ami mbufo ikemeke ndinam ñkpō.

6 Edieke owo miduhe kesit Mi, ēduōk enye nte ñkōk, enye önyuñ eyemere ; ndien ētañ mö ēsīn ke ikañ, ēnyuñ ēföp

7 mö. Mbufo ēma ēdu kesit Mi, ikō Mi ama önyuñ odu kesit mbufo, ēbeñe ñkpō ekededi eke mbufo ēyeyom,

8 ndien ēyenam ēnō mbufo. Ke ñkpō emi Ète Mi enyene ukpono, emi mbufo ēñwomde ediwak mfri ; ndien ntre ke

9 mbufo ēdidi mbet Mi. Kpa nte Ète amade Mi, ke Ami

10 'nyuñ 'ma mbufo : ēsuk ēdu ke ima Mi. Mbufo ēma ēnīm mbet Mi, mbufo ēyedu ke ima Mi ; kpa nte Ami

11 'nīmde mbet Ète Mi, 'nyuñ ndude ke ima Esie. Me-ñkpō emi ke Ami ndöhō mbufo, man idaresit Mi odu kesit mbufo.

12 *man* idaresit mbufo önyuñ öyöhō. Emi edi ibet Mi, ete,

13 mbufo ēma kiet eken kpa nte Ami 'made mbufo. Baba owo kiet inyeneke ima eke okponde akan emi, nte owo

14 önōde uwem esie kabaña mufan esie. Mbufo ēdi mufan Mi, ke mbufo ēnamde me-ñkpō eke Ami ntemede mbufo.

15 Ñkotke aba mbufo ifn ; koro ofn mifiökke se ēte esie anamde : edi ñkot mbufo mufan ; koro Ami 'ma nsian mbufo kpukpru ñkpō oro Ami ñkopde oto

16 ke Ète Mi. Mbufo ikemekke Mi, edi Ami ñkemek mbufo, 'nyuñ 'nīm mbufo, man mbufo ēka ēkeñwom mfri, man mfri mbufo önyuñ ebīgi : man ñkpō ekededi eke mbufo ēdibeñede Ète ke enyiñ Mi, Enye ökpönō mbufo.

17 Me-ñkpō emi ke Ami ñwuk mbufo, nte, mbufo ēma kiet

18 eken. Edieke ererĩmbot ēsuade mbufo, mbufo ēmefiök

19 ēte mö ēkebem iso ēsua Mi ndien ēsua mbufo. Mbufo ēkpedi eke ererĩmbot, ererĩmbot ēkpema esiemō : edi koro mbufo midige eke ererĩmbot, edi Ami ñkemek mbufo

20 nsio ke ererĩmbot, ntem ke ererĩmbot ēsua mbufo. Èti ikō oro Ami ñködöhōde mbufo, nte, ofn ikponke ikan ēte esie. Edieke mö ēkekōböde Mi, ēyekōbö mbufo ñko ; edieke mö ēkenīmde ikō Mi, ēyenīm eke

21 mbufo ñko. Edi kpukpru ñkpō emi ke mö ēdinam ye mbufo kabaña enyiñ Mi, koro mö mifiökke Enye emi

22 öködōñde Mi. Edieke Ami meñkpedige 'nyuñ ntīñ ye mö, mö ikpenyeneke idiöñkpō : edi kemi mö inyeneke se ēkpe-

23 börōde ēbaña idiöñkpō mö. Enye emi asuade Mi asua Ète

24 Mi nde. Ke Ami meñkpanamke kotu mö me-utom eke baba owo efen mikanamke, mö ikpenyeneke idiöñkpō :

JOHN 16.

edi kemi mö ěma ěkut ěnyuñ ěsua Mi ye Ęte Mi nde.
 25 Edi *ñkpö emi öwörö*, man ikö oro ěwetde ke ibet mö osu,
 26 ěte, Mö ěkesua Mi ke ikpikpu. Edi kini Iberedem
 edide, emi Ami ndidöñde etiene mbufo oto ke Ęte,
 kpa Spirit akpanikö emi otode ke Ęte, Enye eyetĩñ ikö
 27 ntiense abaña Mi: mbufo ěnyuñ ětĩñ ikö ntiense ñko,
 koro mbufo ěma ěkedu ye Ami toto ke eritöñö.

16 MIKÖ emi ke Ami ndöhö mbufo, man ěkusĩn mbufo
 2 ěduö. Mö ěyebĩn mbufo ěfep ke me-synagogue: ini ke
 önyuñ edi eke owo ekededi emi ediwotde mbufo edikerede
 3 ete, imö inam ñkpö inö Abasi. Ndien mö ěyenam me-
 4 ñkpö emi, koro mö mifiökke Ęte, me Mi. Edi Ami
 'ma ndöhö mbufo me-ñkpö emi, man kadañemi ini mö
 edide, mbufo ěkpeti mö, ěte, Ami 'ma ndöhö mbufo.
 Ndien Ami ñködöhöke mbufo me-ñkpö emi toto ke eritöñö,
 5 koro Ami ñkodude ye mbufo. Edi kemi Ami möñ ntiene
 Enye emi öködöñde Mi; ndien baba owo mbufo kiet
 6 ibupke Mi, ite, Afo aka möñ? Edi koro Ami ndöhöde
 mbufo me-ñkpö emi, mfukhö ömöyöhö ke esit mbufo.
 7 Edi Ami ndöhö mbufo akpanikö; nte, öfön ye mbufo
 nte Ami 'nyöñde: koro ke Ami menyöñke, Iberedem
 iditieneke mbufo; edi Ami 'ma 'nyöñ, nyedöñ Enye etiene
 8 mbufo. Ndien Enye, kini Enye edide, eyenam ikpe
 obiom ererĩmbot kabaña idiöñkpö, ye edinen ido, ye ikpe:
 9 kabaña idiöñkpö, koro mö minĩmke Mi ke akpanikö;
 10 kabaña edinen ido, koro Ami ntienede Ęte, ndien mbufo
 11 ique Mi aba; kabaña ikpe, koro ěma ěkpe ikpe öböñ
 12 ererĩmbot emi. Ami menyene kaña ediwak ikö ndidöhö
 13 mbufo, edi mbufo ikemeke ndikop mö kemi. Edi kadañemi
 Enye, kpa Spirit akpanikö, ama edi, Enye eyeteme mbufo
 ěsaña ke öfuri akpanikö: koro Enye miditĩñke ito ke
 Idemesie; edi Enye eyetĩñ ñkpö ekededi eke Enye okopde:
 14 Enye eyenyuñ asian mbufo ñkpö eke ědidide. Enye
 eyekpono Mi: koro Enye edidade okĩmmö asian mbufo.
 15 Kpukpru ñkpö ekededi eke Ęte enyenede ědi okĩm: ntre
 ke Ami ndöhö nte, Enye edida se edide okĩm, eyenyuñ
 16 asian mbufo. Ke ekpri ini esisit, ndien mbufo idique Mi
 aba, ndien ke ekpri ini esisit ñko, mbufo ěyenyuñ ěkut Mi.
 17 Mödo *ndusuk* mbet Esie ědöhö kiet ye eken, ěte, Nso ke
 Enye ödöhö nyĩn ntem, ete, Ke ekpri ini esisit, ndien
 mbufo idique Mi; ndien ke ekpri ini esisit ñko mbufo

JOHN 17.

18 eyenyuñ ekut Mi: Koro Ami ntienede Ète? Ndien
 mö ödöhö ète, Nso ke Enye ödöhö ntem, ete, Ekpri ini
 19 esisit? Nyin ifökke se Enye ödöhöde. Jesus öfiök ete
 mö eyom ndibup Enye, ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte
 mbufo ke ebume kotu mbufo kabaña ñkpö emi Ami
 ndöhöde, nte, Ke ekpri ini esisit, ndien mbufo idique
 Mi, ndien ke ekpri ini esisit ñko, mbufo eyenyuñ ekut
 20 Mi? Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, mbufo eyetuaña
 enyuñ eseme, edi ererimbot eyedara: mbufo eyefukhö,
 21 edi mfukhö mbufo eyekabare edi idara. Kini uman
 otukde ñwan enye odu ke mfukhö, koro ini esie ekemde:
 edi kini enye amande eyen ama, enye itihi aba ndutukhö,
 oto ke idara koro eyen eren amanade oduk ke ererimbot.
 22 Mödo mbufo edu ke mfukhö kemi: edi Ami nyetöñö ntak
 ñkut mbufo, ndien esit eyedat mbufo, ndien baba owo kiet
 23 idiböhö mbufo idara mbufo. Ndien ke usen oro mbufo
 idibupke Mi baba ñkpö kiet. Kakpan ke ndöhö mbufo,
 nte, Mbufo ema ebeñe Ète ñkpö ekededi, Enye eyenö
 24 mbufo ke enyiñ Mi. Tutu osim emi mbufo ibeñeke kaña
 ñkpö ke enyiñ Mi: ebeñe, ndien mbufo eyebö, man
 idara mbufo öyöhö.
 25 Mikö emi ke Ami ndöhö mbufo ke ñke: ini ke edi
 eke Ami mendidöhöke mbufo aba ke ñke, edi nyetim
 26 nsian mbufo mbaña Ète. Ke usen oro mbufo eyebeñe ke
 enyiñ Mi: ndien Ami ndöhöke nte, nyekpe Ète ubök 'nö
 27 mbufo; koro Ète ke Idemesie amama mbufo, koro mbufo
 ekemade Mi, ekenyuñ enimde ke akpanikö ète, Ami nto
 28 ke Ète ñwörö. Ami ñkoto ke Ète, 'nyuñ ndi ke ererimbot:
 29 Ami ñkpöñ ererimbot ñko, 'nyuñ ntiene Ète. Mbet Esie
 ödöhö ète, Sese, kemi Afo ototim asian, unyuñ udöhöke ke
 30 ñke. Kemi nyin imöfiök ite, Afo öföfiök kpukpru ñkpö,
 unyuñ uyomke owo obup Fi: nyin ida emi inim ke
 31 akpanikö ite, Afo okoto ke Abasi öwörö edi. Jesus öborö
 32 mö, ete, Nte mbufo emenim ke akpanikö kemi? Sese,
 ini ke edi, önyuñ ededi ama, eke mbufo edisuanade,
 kpukpru owo kiet kiet ke ebiät esiemö, enyuñ ekpöñ Mi
 ikpöñ: edi Ami nduhe ikpöñ, koro Ète odude ye Ami.
 33 Ami mödöhö mbufo me-ñkpö emi, man mbufo enyene
 emem ke Ami. Ke ererimbot mbufo eyekut ukut: edi
 esöñ esit; Ami 'ma ñkan ererimbot.

17 JESUS ödöhö ikö emi; ndien emenere enyin Esie

JOHN 17.

ese enyõñ, ödöhö ete, Ète, ini edi; kpono Eyen Fo,
 2 man Eyen okpono Fi: kpa nte Afo ökönöde Enye odudu
 ndikara kpukpru öbukidem, man owo ekededi emi Afo
 3 ökönöde Enye, Enye ökpönö mö nsinsi uwem. Ndien
 emi edi nsinsi uwem, nte mö ëkpefiökde Fi ata Abasi
 kierakiet, ye Enye emi Afo öködöñde, kpa Jesus Christ.
 4 Ami ñkokpono Fi ke isõñ, ke 'ma ñkanam utom emi Afo
 5 ökönöde Mi ete 'nam. Ndien kemi, O Ète, kpono Mi
 ke ñkañ Fo ye ukpono eke Ami ñkenyenede ye Afo ke
 6 ererĩbot mika-iduhe kaña. Ami ñkayarare enyĩñ Fo
 'nõ me-owo eke Afo okosiode ke ererĩbot önö Mi: mö
 ëkedi Okuo, ndien Afo akada mö önö Mi; ndien mö ëma
 7 ënim ikö Fo. Kemi mö ëfiök ëte, kpukpru ñkpö ekededi
 8 eke Afo ökönöde Mi ëto Fi: koro Ami 'ma 'nõ mö
 me-ikö emi Afo ökönöde Mi; ndien mö ënyĩme mö,
 ënyuñ ëfiök ke akpanikö ëte, Ami ñkoto Fi ñwörö, mö
 9 ënyuñ ënim ke akpanikö ëte, Afo öködöñ Mi. Ami
 mekpe ubök 'nõ mö: mkpehe ubök 'nõ ererĩbot, edi
 'nõ mö oro Afo önöde Mi; koro mö ëdide Okuo:
 10 ndien kpukpru ñkpö eke ëdide Okĩm ëdi Okuo, Okuo
 ënyuñ ëdi Okĩm: ndien Ami menyene ukpono kesit mö.
 11 Ami nduhe aba ke ererĩbot, ndien mö ëdu ke ererĩbot,
 ndien Ami ntiene Fi. Edisana Ète, kpeme mö ke enyĩñ
 Fo eke Afo ökönöde Mi, man mö ëdi kiet, kpa nte nyĩn
 12 *idide*. Kini Ami ñkodude ye mö, Ami ñkekpeme ke enyĩñ
 Fo mö eke Afo ökönöde Mi: Ami 'nyuñ ntĩñ enyĩn ñkpeme
 mö, ndien baba owo mö kiet itakke, ke miböhöke eyen
 13 nsobo; man se ewetde okposu. Edi kemi Ami ntiene
 Fi; ndien Ami ndöhö me-ñkpö emi ke ererĩbot, man
 14 mö ënyene idaresit Mi öyöhö kesit mö. Ami 'ma 'nõ mö
 ikö Fo, ndien ererĩbot ësua mö, koro mö midige eke
 15 ererĩbot, kpa nte Ami mendige eke ererĩbot. Ami
 ñkpehe ubök nte, Afo okposio mö ke ererĩbot efep, edi
 16 nte Afo ekpekpeme mö ke idiök. Mö idige eke ererĩbot,
 17 kpa nte Ami mendige eke ererĩbot. Nam mö ësana oto
 18 ke akpanikö: ikö Fo edi akpanikö. Nte Afo öködöñde
 Mi ke ererĩbot, kpa ntre ke Ami ndöñ mö ëduk ke
 19 ererĩbot. Ndien kabaña mö Ami 'nam Idemmi nsana,
 20 man ënam mö ke idemmö ësana ñko oto akpanikö. Ami
 'nyuñ mkpehe ubök 'nõ memö emi ikpöñ, edi 'nõ mö emi
 ëbuötde idem ye Ami ñko oto ke ikö mö; man kpukpru mö
 21 ëdi kiet; kpa nte Afo, Ète, ke Ami, ye Ami ke Afo, man

JOHN 18.

mö enyuñ edu ke nyin : man ererimbot enim ke akpanikö
 22 ete, Afo öködöñ Mi. Ndien ukpono eke Afo ökönöde
 Mi Ami 'ma 'nö mö ; man mö edi kiet, kpa nte Nyin idide
 23 kiet ; Ami kesit mö, ye Afo kesit Mi, man mö efön ema
 ke eridi kiet ; man ererimbot efök ete, Afo öködöñ Mi,
 24 ökönyuñ ama mö, kpa nte Afo akamade Mi. Ete, Ami
 moyom nte, mö ñko eke Afo ökönöde Mi edu ye Ami ke
 ebiët eke Ami ndude ; man mö ekut uböñ Mi, eke Afo
 ökönöde Mi : koro Afo akamade Mi ke mika-itöñöke kaña
 25 ndibot ererimbot. O edinen Ete, ererimbot ikefiökke Fi,
 edi Ami 'ma mfiök Fi ; ndien memö emi efök ete, Afo
 26 öködöñ Mi ; ndien Ami ñkayarare enyñ Fo 'nö mö,
 nyenyuñ nyarare enye ; man ima eke Afo akamade Mi
 odu kesit mö, Ami 'nyuñ ndu kesit mö.

18 KE Jesus ama öködöhö ikö emi, Enye öwörö ye
 mbet Esie ebe idim Kidron, aka ke ötö emi inwan mfri
 odude, eke Enye ke Idemesie ye mbet Esie edukde.
 2 Ndien Judas ñko, emi atapde Enye, öfiök ebiët oro, koro
 3 Jesus awakde ndika do ye mbet Esie. Ndien Judas, ke
 enye ama ököbö ikpö oku ye me-Pharisee udim owo ye
 misuñutom, edi do ye mutuenikañ ye nsarañikañ ye ñkpö
 4 enwan. Ndien Jesus, ke öfiökde kpukpru ñkpö oro
 editienede Enye, öwörö önyuñ obup mö, ete, Mbufo eyom
 5 anie ? Mö ebörö Enye, ete, Jesus eyen Nazareth. Jesus
 ete mö, Ami ndi Enye. Ndien Judas ñko, emi atapde
 6 Enye, ada ye mö. Ndien kini Enye ödöhöde mö, ete,
 7 Ami ndi Enye, mö efiak edem eduöñö ke isöñ. Ndien
 Enye ötöñö ntak obup mö, ete, Mbufo eyom anie ? Mö
 8 ebörö ete, Jesus eyen Nazareth. Jesus ödöhö ete, Ami
 'ma ndöhö mbufo, nte, Ami ndi Enye : ndien edieke mbufo
 9 eyomde Mi, eyak memö emi enyöñ : man ikö oro Enye
 ödöhöde osu, ete, Memö oro Afo ökönöde Mi, Ami nduökke
 10 baba kiet. Ndien Simon Peter emi akamade ofut osio
 enye, önyuñ ekpi owo aqua oku, osibe enye utöñ
 11 nasia. Enyñ owo oro ekere Malchus. Ndien Jesus
 ödöhö Peter, ete, Sin ofut ke efök : cup emi Ete önöde
 Mi, nte Ami ndiñwönke enye ?

12 Ntre udim oro ye akamba etubom, ye misuñutom me-
 13 Jew, emum Jesus enyuñ eböp Enye, enyuñ ebem iso eda
 Enye etiene Annas ; koro enye edide ete ñwan Caiaphas,
 14 emi edide aqua oku ke isua oro. Caiaphas edi enye emi

JOHN 18.

ökönöde Me-Jew item ete, öfön nte owo kiet akpakpade kibuot mbiobio.

15 Ndien Simon Peter etiene Jesus, mbet kiet efen önyuñ anam kpa ntre. Ndien mbet oro emi aqua oku ödiöñöde, önyuñ oduk ye Jesus ke okure aqua oku ; edi Peter ada
 16 ke usuñ ke esien. Ntre mbet eken emi aqua oku ödiöñöde öwörö, önyuñ ödöhö ye ñwan emi ekpemedede usuñ,
 17 önyuñ ada Peter oduk. Ndien eyen-añwan oro ekpemedede usuñ ödöhö Peter, ete, Nte afo önyuñ edi mbet owo emi
 18 kiet ? Enye ete, Ami ndige. Ndien ifn ye misuñutom, ke ëma ëkebara ikañ ukañ, koro tuep odude, ëda do ëwebe ikañ ; ndien Peter ñko odu ye mö, ada ewebe ikañ.

19 Ekem aqua oku obup Jesus abaña mbet Esie, ye erikpep
 20 Esie. Jesus öbörö enye, ete, Ami 'ma ntñ 'nö ererimbot añwa añwa ; kpukpru ini Ami ñkpekpep ke synagogue ye ke temple, ebiët eke kpukpru Me-Jew ëbonode ötö
 21 kiet ; ndien Ami ntñke baba ikö kiet ke ndibe. Nsinam afo obupde Mi ? Bup mö emi ëkopde, se Ami ndöhöde
 22 mö : sese, mö ëfiök se Ami ñködöhöde. Ndien kini Enye ama öködöhö emi, owo misuñutom kiet emi adade do amia Jesus ke ubök, ete, Afo öbörö aqua oku ntre ?
 23 Jesus öbörö enye, ete, Ami 'ma ndöhö se idiökde, sian idiök oro : edi 'ma ndöhö edinen, nsinam afo amiade Mi ?
 24 Ndien Annas önö enye ye uruk ëda ësök Caiaphas aqua oku.

25 Ndien Simon Peter ada do ewebe ikañ. Ndien mö ödöhö enye, ëte, Nte afo edi owo mbet Esie kiet ? Enye
 26 akañ, önyuñ ödöhö ete, Ami ndige. Ofn aqua oku kiet, emi edide oruk ye enye emi Peter okosibede utöñ esie, ödöhö ete, Nte ami ñkeque fi ke iñwañ mfri ye
 27 Enye ? Ndien Peter ötöñö ntak akañ : ndien idaha oro ekikö ökpök.

28 Ntem mö ëda Jesus ëdakha ëkpöñ Caiaphas ëkeduk ke ufök andikara : ndien edi usenubök ; ndien mö ke idemmö idukke ke ufök andikara, mbak mö ëdidekke, edi ëkpedia
 29 passover. Ndien Pilate öwörö etiene mö, önyuñ ödöhö
 30 ete, Nso ke mbufo ëdori owo emi ? Mö ëbörö enye, ëte, Edieke owo emi mikpedige anam idiöñkpö,
 31 nyin ikpadaha Enye isin fi ke ubök. Ndien Pilate ödöhö mö, ete, Mbufo ke idemmbufo ëda Enye ëkpe ikpe Esie nte ibet mbufo asañade. Me-Jew ödöhö enye, ëte, Ewukhö

JOHN 19.

- 32 akpan nyin ndiwot owo ekededi : man ikö Jesus okposu eke Enye ödöhöde, owut oruk mkpa eke Enye edikpade.
- 33 Mödo Pilate ötöñö ntak oduk ke ufök andikara, önyuñ okot Jesus, önyuñ ödöhö Enye, ete, Nte Afo edi Edidem
- 34 Me-Jew ? Jesus öbörö ete, Nte afo ödöhö emi ke idemfo,
- 35 me edi owo efen ödöhö fi ñkpö emi ëbaña Mi ? Pilate öbörö ete, Nte ami ndi Jew ? Obio Fo ye ikpö oku ëda
- 36 Fi ësın ke ubök mi : Afo anam nso ? Jesus öbörö ete, Obio Mi idige eke ererımbot emi : obio Mi ekpedi eke ererımbot emi, misuñutom Mi ëkpeñwana, man ëkusın
- 37 Mi ke ubök Me-Jew : edi kemi obio Mi itoho mi. Ndien Pilate ödöhö Enye, ete, Nte Afo edi edidem ndien ? Jesus öbörö ete, Afo ömödöhö ete, Ami ndi edidem. Kabaña ñkpö emi ke Ami 'mana, kabaña ñkpö emi ke Ami 'nyuñ ndi ke ererımbot, man Ami ntıñ ikö ntiense mbaña akpanikö. Kpukpru owo kiet kiet emi edide eke akpanikö
- 38 okop uyo Mi. Pilate ete Enye, Nsidi akpanikö ?
- Ndien ke enye ama öködöhö emi, enye ötöñö ntak öwörö etiene Me-Jew, önyuñ ödöhö mö, ete, Ami ñque
- 39 idiök ñkpö ye Enye. Edi mbufo ëmenyene ido, nte ami ñkpasanade owo kiet nyak 'nö mbufo ke passover : nte mbufo ëmenyime ndien ëte, ami nsana Edidem Me-Jew
- 40 nyak 'nö mbufo ? Ntem mö ëtöñö ntak ëfiori ëte, Idige owo emi, edi Barabbas. Barabbas emi edi owo ñwo.

- 19 **NDIEN** Pilate ada Jesus amia Enye. Ndien mbon-
- 2 eköñ ëdök anyanya ñkukım, ëyara Enye ke ibuot, ënyuñ
- 3 ësıne Enye ididuot öföñidem ; ndien mö ëtiene Enye, ënyuñ ödöhö ëte, Etia, Edidem Me-Jew ! ndien mö
- 4 ëmia Enye ke ubök mö. Ndien Pilate ötöñö ntak öwörö, önyuñ ödöhö mö, ete, Sese, ami mada Enye ñwörö nsök mbufo, man mbufo ëfiök ëte, ami ñque idiök ye Enye.
- 5 Ndien Jesus öwörö edi, ayara anyanya ñkukım önyuñ
- 6 esıne ididuot öföñidem. Ndien Pilate ete mö, Sese, owo oro ! Ndien kını ikpö oku ye misuñutom ëkutde Enye, mö ëfiori ëte, Ëköñ Enye ke cross, ëköñ Enye ke cross. Pilate ete mö, Mbufo ëda Enye ëkeköñ ke cross : koro
- 7 ami meñque idiök ye Enye. Me-Jew ëbörö enye, ëte, Nyin imenyene ibet, ndien nte ibet oro asañade Enye odot ndikpa, koro Enye onımde Idemesie nte Eyen Abasi.
- 8 Kini Pilate okopde ikö emi, enye ödödiön efeghe
- 9 ndık ; önyuñ ötöñö ntak oduk ke ufök andikara, önyuñ

JOHN 19.

ödöhö Jesus, ete, Afo oto möñ ? Edi Jesus inöñö enye
 10 ibörö. Ndien Pilate ödöhö Enye, ete, Nte Afo uböröke
 Mi ikö ? ufiökke ete, ami menyene odudu ndisana Fi nyak,
 11 mönyuñ 'nyene odudu ndiköñ Fi ke cross ? Jesus öbörö
 enye, ete, Afo ukpenyeneke odudu ndinam Mi ñkpö, ke
 minöñö fi oto ke enyöñ : mödo enye emi adade Mi esin
 12 fi ke ubök enyene idiöñkpö eke okponde akan. Ndien
 Pilate oyom ndisana Enye nyak : edi Me-Jew ëfiori ëte,
 afo ama asana owo emi ayak, afo udige ufan Cæsar :
 kpukpru owo kiet kiet emi onimde idemesie ke edidem
 13 ödöhö se abiatde Cæsar. Kini Pilate okopde ikö
 emi, enye ada Jesus öwörö, önyuñ etie ke itie-ikpe
 ke ebiët emi ekerede Isöñ-itiat, edi ke Hebrew, ekere
 14 Gabbatha. Edi usen editim ñkpö passover : edi ñkpö
 nte ñkanika itiokiet. Ndien enye ödöhö Me-Jew, ete,
 15 Sese, Edidem mbufo ! Ndien mö ëfiori ëte, Men Enye
 fep, men Enye fep, köñ Enye ke cross. Pilate ete mö,
 Nte ami ndiköñ Edidem mbufo ke cross ? Ikpö oku
 ëbörö ëte, Nyin inyeneke edidem ke miböhöke Cæsar.
 16 Ndien enye ayak Enye önö mö, ete, ëköñ Enye ke cross.
 17 Mödo mö ëda Jesus : ndien Enye öwörö obiom cross
 ke Idemesie, aka ke ebiët emi ekerede Ebiët Mkpökpörö,
 18 emi ëkotde enye ke Hebrew, Golgotha : ebiët eke ëköñde
 Enye ke cross, ye owo iba efen ye Enye, kiet ke ubök
 19 kiet, kiet ke ubök eken, ye Jesus ke uföt. Ndien Pilate
 ewet ñwed eridori enyñ, önyuñ adian ke cross. Ndien
 ewet ëte, **JESUS EYEN NAZARETH, EDIDEM ME-JEW.**
 20 Ediwak Me-Jew ëkot ñwed eridori enyñ emi : koro ebiët
 emi ëköñde Jesus ke cross ekpere obio : ndien ewet enye
 21 ke Hebrew, ye Latin, ye Greek. Ndien ikpö oku Me-
 Jew ödöhö Pilate, ëte, Kuwet ete, Edidem Me-Jew, edi,
 22 nte Enye ödöhöde ete, Ami ndi Edidem Me-Jew. Pilate
 öbörö ete, Se ami ñwetde 'ma ñwewet.
 23 Ndien mbon-ëköñ, kini mö ëma ëkeköñ Jesus ke cross,
 ëda edisine-ñkpö Esie ëbakhare ke itie inañ, ënö owo-
 ëköñ kiet itie kiet, owo ëköñ kiet itie kiet ; ye öföñidem
 Esie ñko : edi öföñidem Esie inyeneke ituak, ëtöñö ke
 24 enyöñ ëdök enye öfuri. Ndien mö ödöhö kiet ye eken,
 ete, Eyak nyin ikusiak enye, edi isin afia owo eke enye
 edinyenede : man se ewetde okposu ëte,
 Mö edeme edisine-ñkpö Mi ke idemmö,
 Enyuñ esin afia ëbaña öföñidem Mi.

JOHN 19.

- 25 Ntem ke mbon-ekõn ãnam ñkpõ emi. Ndien eka Jesus, ye eyen-eka eka Esie añwan, Mary ñwan Clopas, ye Mary
- 26 Magdalene ãda ãkpere cross Esie. Ndien kini Jesus okutde eka Esie ye mbet emi Enye amade ãdade do,
- 27 Enye ãdõhõ eka Esie, ete, Ñwan, Se, eyen fo ! Ndien Enye ãdõhõ mbet oro, ete, Se, uka ! Ndien ãtõñõde ke ñkanika oro mbet oro ada enye õnyõn ke ufõk esiemõ.
- 28 Ke emi ebede, Jesus, ke õfiõkde ete ãnam kpukpru ñkpõ ãma, man se ãwetde okposu, ãdõhõ ete, Itõn asat Mi.
- 29 ãma ãnim otu emi õyõhõde ye vinegar do : ntre mõ ãwuk ndõbõ emi õyõhõde ye vinegar ke hyssop, ãnyuñ
- 30 ãdian ke inua Esie. Kini Jesus atabide vinegar. Enye ãdõhõ ete, Okure : õnyuñ onuk ibuot Esie, ayak ukpõn Esie.
- 31 Ndien Me-Jew, koro edide usen editim ñkpõ, man mokpo ãkudu ke cross ke sabbath (koro sabbath oro edide akamba usen), ãbeñe Pilate, ãte, ãbuñ ukot mõ,
- 32 ãnyuñ ãmen mõ ãfep. Ndien mbon-ekõn ãdi ãdibuñ ukot akpa owo, ye eke enye eken emi ãkõnde ke cross ye
- 33 Enye : edi kini mõ ãsimde Jesus, ãnyuñ ãkutde ãte,
- 34 Enye akpa ama, mõ ibuñke Enye ukot : edi owo mbon-ekõn kiet okim Enye ke ñkañ ke eduat, ndien
- 35 ndo ndo oro iyip ye mõn ãwõrõ. Ndien enye emi okutde etin ikõ ntiense, ndien ikõ ntiense esie edi akpanikõ : ndien enye õfiõk ete enye ãdõhõ akpanikõ, man mbufo ñko
- 36 ãnim ke akpanikõ. Koro me-ñkpõ emi ãwõñõ, man se ãwetde okposu, ãte, Okpõ Esie baba kiet idibuñõke.
37. Ndien ñko ãwet ke ebiõt efen ãte, Mõ ãyese Enye emi mõ ãkekimde.
- 38 Ndien ke me-ñkpõ emi ãbede, Joseph eyen Arimathæa, emi edide owo mbet Jesus, edi ke ndibe oto ke ndik Me-Jew, ebeñe Pilate, ete, imen okpo Jesus ifep : ndien Pilate onyime. Ndien enye edi edimen okpo Esie efep.
- 39 Nicodemus õnyuñ edi ñko, enye emi ke mbemiso eketienede Enye ke okoneyo, ada mbuakha myrrh ye aloes,
- 40 emi udop esie edide ñkpõ nte pound ikie edi. Ntre mõ ãda okpo Jesus ãnyuñ ãwañ enye ke õfõn linen, ãnyuñ ãsin
- 41 ufuõnkpõ, nte Me-Jew ãkam ãbukde owo. Ndien ke ebiõt eke ãkõnde Enye ke cross iñwañ mfri odu, õbufa udi õnyuñ odu ke iñwañ mfri oro, eke akananam minimke
- 42 kaña baba owo kiet. Do ke mõ ãnim Jesus kabaña usen eritim ñkpõ Me-Jew, (koro udi ekperede).

JOHN 20.

- 20** ΕΚΕΜ ke akpa *usen* urua Mary Magdalene abak edi ke udi, ke ñkīm-ñwaña, önyuñ okut nte mö ëma ëkemen
2 itiat ke udi ëfep. Ndien enye efeghe etiene Simon Peter, ye mbet efen oro Jesus amade, önyuñ ödöhö mö, ete, Mö ëma ëmen Öböñ ke udi ëfep, ndien nyin ifökke ebiët eke
3 mö ënimde Enye. Ndien Peter ye mbet eken oro ëwöñö
4 ëka ke udi. Ndien mö mbiba ëfeghe ötö kiet : ndien mbet eken oro efeghe ebe Peter, önyuñ ebem iso osim udi ;
5 ndien önuhö ese, okut öföñ linen anade, edi enye
6 idukke. Ndien Simon Peter etiene enye edi ñko, önyuñ
7 oduk ke udi ; ndien enye okut öföñ linen nte anade, ye öföñ emi ököböböde ke ibuot Esie, nte minaña ye öföñ linen, edi ëfut enye ënim ke ebiët kiet ke idemesie.
8 Ndien mbet eken ñko emi ebemde iso osim udi oduk,
9 ndien enye okut önyuñ onim ke akpanikö. Koro mö mifiökke kaña se ëwetde ëte, Enye enyene ndiset ke mkpa.
10 Ntem mbet oro ëdakha ënyöñ ke ufök mö.
11 Edi Mary ada ekpere udi atua eyet : ntre, nte enye
12 atuade eyet, enye önuhö önyuñ ese kesit udi ; önyuñ okut angel iba ye afia edisine-ñkpö ëtiede, kiet ke ibuot,
13 kiet ke ukot, ke ebiët eke okpo Jesus akanade. Ndien mö ëte enye, Ñwan, afo atua nso ? Enye öböörö mö, ete, Koro mö ëmende Öböñ mi ëfep, ndien ami mifiökke ebiët eke mö
14 ënimde Enye. Ke enye ama öködöhö ntem, enye akabare idem, önyuñ okut Jesus adade, edi ifökke ite edi Jesus.
15 Jesus ete enye, Ñwan afo atua nso ? afo oyom anie ? Enye ese ete Enye edi andikpeme iñwañ, ödöhö Enye, ete, Öböñ afo ama emen Enye efep, sian mi ebiët eke afo onimde
16 Enye, ndien ami nyemen Enye mfep. Jesus ete enye, Mary. Enye akabare idem önyuñ ödöhö Enye ke usem Hebrew,
17 ete, Rabboni ; oro edi, Andikpep. Jesus ete enye, Kutuk Mi ; koro Ami mendökke kaña ntiene Ète : edi bine nditö-ëte Mi, nyuñ döhö mö, ete, Ami ke ndök ntiene Ète
18 Mi, ye Ète mbufo, Abasi Mi, ye Abasi mbufo. Mary Magdalene edi edidöhö mbet, ete, Ami 'ma ñkut Öböñ ; ye nte Enye ama öködöhö enye mikö emi.
19 Ke mbubreyo *usen* oro, akpa *usen* urua, kini ëma ëkeberi usuñ ke ebiët oro mbet ëbonode oto ke ndik Me-Jew, Jesus edi edida ke uföt, önyuñ ödöhö mö, ete, Emem
20 odu ye mbufo. Ndien ke Enye ödöhöde ntem, Enye owut mö ubök Esie, ye ñkañ Esie. Ndien mbet ëdaresit
21 kini mö ëkutde Öböñ. Ndien Jesus ötöñö ntak ödöhö mö,

JOHN 21.

- ete, Emem odu ye mbufo. Nte Ète öködönde Mi, kpa
 22 ntre ke Ami 'nyuñ ndöñ mbufo. Ndien ke Enye ama
 öködöhö ntem, Enye öduök mö ibifik ke idem, önyuñ
 23 ödöhö mö, ete, Mbufo ëbö Edisana Spirit : mö ekededi eke
 mbufo ëfende midiöñkpö mö ënö mö, ëmefen ënö mö ;
 mö ekededi eke mbufo ënimde midiöñkpö mö, ëmenim mö.
- 24 Edi Thomas, emi ekerede Didymus, owo mbet duopeba
 25 kiet, ikoduhe ye mö kini Jesus edide. Ndien mbet eñwen
 ödöhö enye, ëte, Nyin ima ikut Öböñ. Edi enye ödöhö mö,
 ete, Iböhöke ami ñkut nde ökpö uquak ke ubök Esie,
 'nyuñ nsin nuenubök mi ke nde ökpö uquak, 'nyuñ nsin
 ubök mi ke ñkañ Esie, ami ndinimke ke akpanikö.
- 26 Ñko ke usen itiaeta ëbede mbet Esie ëtöñö ntak ëbono ke
 ufök, Thomas önyuñ odu ye mö. Ke ëma ëkeberi usuñ
 Jesus edi, ada ke uföt mö, önyuñ ödöhö mö, ete, Emem odu
 27 ye mbufo. Ekem Enye ödöhö Thomas, ete, Nyan nuen-
 ubök fo mi, nyuñ se ubök Mi ; nyuñ nyan ubök fo sin
 ke ñkañ Mi : kunyuñ unana mbuötidem, edi nim ke
 28 akpanikö. Thomas öborö Enye, ete, Öböñ mi ye Abasi
 29 mi. Jesus ödöhö enye, ete, Koro afo okutde Mi, afo
 omonim ke akpanikö : öföfön önö mö emi mique, ndien
 ënimde ke akpanikö.
- 30 Jesus akanam ediwak midiöñö eñwen ke iso mbet
 31 Esie, emi miwetke ke ñwed emi : edi ewet memö emi,
 man mbufo ënim ke akpanikö ëte, Jesus edi Christ, Eyen
 Abasi ; man ke erinim ke akpanikö mbufo ëkpenyene
 uwem ke enyiñ Esie.
- 21** Ke ñkpö emi ebede Jesus ötöñö ntak ayarare Idemesie
 önö mbet Esie ke inyañ Tiberias ; Enye önyuñ ayarare
 2 Idemesie ntem. Simon Peter, ye Thomas emi ekerede
 Didymus, ye Nathanael eyen Cana ke Galilee, ye nditö
 3 Zebedee iren, ye mbet Esie iba efen ëdu ötö kiet. Simon
 Peter ödöhö mö, ete, Ami möñ ñka ñkökö iyak. Mö ëte
 enye, Nyin ñko möñ itiene fi ika. Mö ewöñö ënyuñ ëdiere
 4 ke ubom ; ndien ke okoneyo oro mö imumke ñkpö. Edi ke
 eyo oyomde ndisiere, Jesus ada ke esuk : edi mbet ifiökke
 5 ite edi Jesus. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Nditö, nte
 mbufo ëmenyene se ëdiade ? Mö ëborö Enye, ëte, I'ih.
 6 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Èduök iyire ke ñkañ ubom
 nasia, ndien mbufo eyekut. Mö ëduök, ndien kemi mö
 7 ikemeke ndikot enye oto ke uwak iyak. Ndien mbet oro

JOHN 21.

Jesus amade ödöhö Peter, ete, Edi Öböñ. Ntre ke Simon Peter okopde ete edi Öböñ, enye awañ öföñidem esie ke
8 idem (koro enye etiede iferi), önyuñ öduö ke inyañ. Edi mbet efen edi ke ekpri ubom oro (koro mö miyomke usuñ ye obot, edi ñkpö nte esit aba ye duop), ke ödudi iyire ye
9 iyak. Ntre kini mö esimde ke obot, mö ekut ikañ ukañ
10 do, ye iyak edorode kesit, ye uyo. Jesus ödöhö mö, ete,
11 Èda usuk iyak eke mbufo emumde kemi edi. Ntem Simon Peter oduk ke ubom önyuñ odudi iyire edi ke obot, öyöhö ye ikpö iyak, ikie ye aba ye duopeta : ndien okposuk
12 edi nte ewakde ntem, iyire iwakhake. Jesus ödöhö mö, ete, Èdi edidia ñkpö. Ndien baba mbet kiet inyeneke uko ndibup Enye, ete, Afo edi anie ? efëfiök ète, edi Öböñ.
13 Jesus edi edimen uyo önö mö, ye iyak nde. Emi anam
14 utim ikata eke Jesus ayararede Idemesie önö mbet, ke Enye ama ekeset ke mkpa.
15 Ntre ke mö ediade udia ëma, Jesus ödöhö Simon Peter, ete, Simon, eyen John, nte afo amama Mi akan memö emi ? Enye öbörö Enye, ete, Ih, Öböñ ; Afo ömöfiök ete, ami mama Fi. Enye ödöhö enye, ete, Bök nditö-eröñ Mi.
16 Enye ötöñö ntak ödöhö enye utim ikaba, ete, Simon, eyen John, nte afo amama Mi ? Enye öbörö Enye, ete, Ih, Öböñ ; Afo ömöfiök ete, ami 'mama Fi. Enye ödöhö enye,
17 ete, Kpeme meröñ Mi. Enye ödöhö enye utim ikata, ete, Simon, eyen John, nte afo amama Mi ? Peter öfukhö koro Enye ödöhöde enye utim ikata, ete, Nte afo amama Mi ? Ndien enye öbörö Enye, ete, Öböñ, Afo ömöfiök kpukpru ñkpö ; Afo ömöfiök ete, ami 'mama Fi. Jesus ödöhö enye,
18 ete, Bök meröñ Mi. Kakpan ke ndöhö fi, nte, Kini afo ekedide akparawa, afo ököböbö mböbö, önyuñ asaña aka ke ebiët eke afo amade : edi kini afo edisöñde, afo eyenyan ubök fo, ndien owo eñwen eyeböp fi mböbö, önyuñ emen
19 fi aka ebiët eke afo mumaña. Enye ödöhö emi owut oruk mkpa eke enye edikponode Abasi kesit. Ndien ke Enye ama öködöhö ntem, Enye ödöhö enye, ete, Tiene Mi.
20 Peter öwöñöre okut mbet oro Jesus amade ke etiene ; kpa enye emi ekeberede ke ikpanesit Esie ke itie-udia,
21 önyuñ ödöhöde ete, Öböñ, anie editap Fi ? Ndien Peter ke okutde enye ödöhö Jesus, ete, Öböñ, owo emi
22 edinyuñ anam nso ? Jesus öbörö enye, ete, Edieke Ami 'made nte enye odu uwem tutu Ami ndi, afo asaña nso do ?
23 afo tiene Mi. Ndien ikö emi akasuana kotu nditö-ète, ete,

UTOM ME-APOSTLE 1.

mbet oro idikpaha : edi Jesus idöhöke enye, ite, enye idikpaha ; edi ödöhö ete, Edieke Ami 'made nte enye odu uwem tutu Ami ndi, afo asaña nso do ?

24 Emi edi mbet oro etĩnde ikö ntiense abaña me-ñkpö emi, önyuñ ewetde me-ñkpö emi : ndien nyin imöfiök ite ikö ntiense esie edi akpanikö.

25 Ndien ediwak ñkpö eñwen eke Jesus akanamde enyuñ edu, emi ekpedi nte ewetde mö kpukpru kiet kiet, etie mi nte kpa idem ererĩbot ikpekemeke ndikama me-ñwed eke ekpewetde.

UTOM ME-APOSTLE.

- 1 AMI ñkewet akpa ñwed oko, O Theophilus, mbaña kpu-
2 kpru ñkpö oro Jesus ökötöñöde ndinam 'nyuñ ñkpep, tutu osim usen oro emende Enye ödök ke enyön, ke Enye ama eketeme me-apostle emi Enye ekemekde oto ke Edisana
3 Spirit : emi Enye önyuñ owutde mö Idemesie ke uwem, ke mkpa Esie ama ekebe, ke ediwak midiönö, owut mö Idem ke
4 usen aba, önyuñ ödöhö ñkpö abaña obio Abasi : ndien, ke ama okobono ötö kiet ye mö, Enye eteme mö, ete, ekudaña ke Jerusalem, edi ebet uñwönö Ète, emi mbufo ekopde ke
5 inua Mi : koro John ke akpanikö onimde baptism ke möñ ; edi eyenim mbufo baptism ke Edisana Spirit ke ediwak usen mika-ibehe kaña.
- 6 Mödo, kini mö ebonode ötö kiet, mö ebup Enye, ete, Öböñ, nte Afo möñ ötönö ntak ayak obio önö Israel kemi ?
7 Ndien Enye öborö mö, ete, Inyeneke mbufo ndifiök me-ini
8 me edikem ini, eke Ète okonimde ke odudu Esiemö. Edi mbufo eyebö odudu, ke Edisana Spirit ama odoro mbufo : mbufo eyenyuñ edi mentiense Mi ke Jerusalem, ye ke öfuri Judæa ye Samaria, tutu osim utit ererĩbot ñko.
- 9 Ndien ke Enye ama eketin ikö oro ama, nte mö esede, emen Enye ödök kenyön ; ndien ikpa-enyön ofuk Enye,
10 Enye önyuñ osop mö ke enyin. Ndien nte mö ewukde enyin ese enyön nte Enye ödökde, sese, owo iba emi esinede
11 mfa öfönidem eda ekpere mö ; emi enyuñ ödöhöde mö, ete, Mbufo mbon Galilee, nsinam mbufo edade ese enyön ?

UTOM ME-APOSTLE 2

Jesus, emi eböde mbufo edök ke heaven, eyedi kpa suk ke ido emi mbufo ekutde Enye odukde ke heaven.

12 Ekem mö efiak edi ke Jerusalem, eto ke obot emi ekerede Olivet, emi ekperede Jerusalem, oyom usuñ isañ usen
 13 sabbath. Ndien kini mö edukde ke ufök, mö edök ke ubet enyön, ebiët emi mö etiede ; kpa Peter ye John ye James ye Andrew, ye Philip ye Thomas, ye Bartholomew ye Matthew, ye James Alphæus, ye Simon Zealot, ye Judas
 14 *eyen* James. Kpukpru mö emi ye esit kiet edediön eköbö ke akam, ye iban, ye Mary eka Jesus, ye nditö-eka Esie.
 15 Ndien ke musen emi Peter adakha kenyön ke uföt nditö-ete, (ndien otu owo edu ebiët kiet ñkpö nte owo
 16 ikie ye edip), önyuñ ödöhö ete, Nditö-ete, se ekewetde ekenyene ndisu, emi Edisana Spirit ekebemde iso etiñ ke inua David abaña Judas, emi ekedide eteme mendimum
 17 Jesus. Koro ebatde enye esin kotu nyin, enye önyuñ
 18 ada udeme ke utom emi. (Ndien owo emi ada utip uquañ-kpö esie edep iñwañ ; önyuñ öduö ibuat ibuat, idibi esie
 19 önyuñ asiakha, kpukpru nsia esie önyuñ ewönö. Ndien kpukpru mendiduñ ke Jerusalem efiök emi ; oro anam ekot iñwañ oro ke usem mö, ete, Akeldama, oro edi, Iñwañ
 20 iyip.) Koro ewetde ke ñwed me-psalm ete,

Yak ebiët esie ana ndon,

Owo ökunyuñ oduñ kesit :

ñko ñko,

Yak owo efen ada itie esie.

21 Mödo kotu me-owo emi ekesañade ye nyin öfuri ini emi
 22 Öböñ Jesus odukde önyuñ öwöröde kotu nyin, ötönöde ke baptism John, tutu osim usen emi eböde nyin Enye edök, owo kiet kotu memö emi enyene ndikabare ndi ntiense
 23 eriset Esie ökörö ye nyin. Ndien mö enim owo iba, Joseph emi ekerede Barsabbas, emi edoride enye enyiñ
 24 Justus, ye Matthias. Ndien mö ebön akam, önyuñ ödöhö ete, Afo, Öböñ, emi öfiökde esit kpukpru owo, wut kotu
 25 owo iba emi owo eke Afo emekde, ete, ada itie utom emi
 26 ye idaha apostle, emi Judas öduöde ökpön, man enye aka ebiët esiemö. Ndien mö esin afia ebaña mö ; ndien afia otip Matthias ; ndien ebat enye esin ye me-apostle duopakdet.

2 NDIEN kini usen Pentecost ekemde, kpukpru mö edu
 2 ötö kiet. Ndien uyom abuat oto ke enyön edi, ebiët eke

UTOM ME-APOSTLE 2

ata ökpösöñ ofim emi ofimede, enye önyuñ öyöhö ke
 3 öfuri ufök oro mö étiede kesit. Ndien mö êkut medeme
 eke ëbakharede kiet ye eken, ëbiët ikañ; ndien enye
 4 odoro mö kiet kiet. Ndien Edisana Spirit öyöhö kpukpru
 mö ke idem, mö ënyuñ ëtöñö ndisem nsio nsio usem, nte
 Spirit önöde mö ukeme nditiñ.

5 Ndien Me-Jew, nti owo, ëdañ ke Jerusalem, ëto ke
 6 kpukpru midut kidak enyöñ. Ndien ke mö êkopde uyom
 emi, otu owo ëbono ötö kiet, idem önyuñ akpa mö, koro
 kpukpru owo kiet kiet êkopde nte mö ëtiñde ikö ke usem
 7 mö. Ndien enyene kpukpru mö ndyö, mö ënyuñ ëyik
 ëte, Sese, nte kpukpru memö emi ëtiñde ikö idige nditö
 8 Galilee? Ndien ke didie ke kpukpru nyin kiet kiet
 ikop nte mö ëtiñde ikö ke usem nyin eke imanade
 9 kesit? Me-Parthian ye Me-Mede ye mbon Elam, ye
 mendiduñ ke Mesopotamia, ye ke Judæa ye ke Cappa-
 10 docia, ye ke Pontus ye ke Asia, ye ke Phrygia ye ke
 Pamphylia, ye ke Egypt, ye ke edem Lybia emi ekperede
 Cyrene, ye mbon Rome emi ëdañde ke Jerusalem, Me-Jew
 ye Me-Gentile emi ënamde ñkpö ënö Abasi ke ido Me-Jew,
 11 ye mbon Crete ye eke Arabia, nyin imokop mö ësemde usem
 12 nyin ëtiñ ata mkpösöñ utom Abasi. Ndien enyene
 kpukpru mö ndyö, mö inyuñ ifiökke se êkpekerede, ëdöhö
 13 kiet ye eken, ëte, Ñkpö emi edi nso? Edi owo efen ësak
 ëte, Mö ëyukhö ye öbufa wine.

14 Edi Peter adakha kenyöñ ye mö duopekiet, emenere uyo
 esie, ödöhö mö, etc,

Mbufo nditö Judæa, ye kpukpru mbufo emi ëduñde ke
 15 Jerusalem, ëfiök emi, ënyuñ êkpañ utöñ ke ikö mi. Koro
 mö emi mikpaha min, nte mbufo êkerede; sia edide kaña
 16 ñkanika ita ke usen; edi emi edi se prophet Joel öködöhöde
 etc;

17 Abasi ödöhö etc, Ama ekem ke akpatre ini oro,
 Nyeñwaña Spirit Mi 'nö öfuri öbukidem:
 Ndien nditö-iren mbufo ye nditö mbufo iban ëyetin
 prophecy,

Ndien mkparawa mbufo ëyekut ñkukut,
 Nyebiowo mbufo ëyedaba ndap:
 18 Nyenyuñ ñwaña Spirit Mi ke eyo oro
 'Nö ifn iren Mi ye ifn iban Mi;
 Ndien mö ëyetin prophecy.

19 Nyenyuñ ñwut mutäbe ñkpö ke heaven ke enyöñ,

UTOM ME-APOSTLE 2

- Ye midiöñö ke Isöñ ke idak ;
 Iyip, ye ikañ, ye uye nsuñikañ :
 20 Utin eyekabare edi ekim,
 Öfiöñ eyenyuñ akabare edi iyip,
 Ke aqua usen Jehovah eke öwöröde etop mika-Idige :
 21 Ndien ama ekem, kpukpru owo eke ësemede ëkot enyiñ
 22 Jehovah ëyeböhö. Mbufo mbon Israel, ëkop me-ikö emi :
 Jesus eyen Nazareth, owo emi Abasi onyimedede kotu mbufo
 ke ata mkpösöñ utom ye mutibe ñkpö ye midiöñö, eke
 Abasi adade ubök Esie anam kotu mbufo, kpa nte mbufo
 23 ke idemmbufo ëfiökde ; Enye, emi ëdade ënö oto ke
 ökpösöñ uduak ye mbem Iso ifiök Abasi, ke mbufo ëkeda
 24 ubök mö emi minyeneke ibet ëköñ ke cross ëwot : emi
 Abasi anamde eset, ke ama akatat mubiak mkpa : koro
 25 enye [mkpa] mikemeke ndimum Enye ñkama. Koro
 David ödöhöde abaña Enye ete
 Mokut Jehovah kiso mi kpukpru Inl ;
 Koro Enye odude mi ke ubök nasia, ndisekhekede :
 26 Mödo esit adatde mi, edeme mi önyuñ adara ;
 Öbukidem mi eyenyuñ etle ke Idori-enyiñ :
 27 Koro Afo mudukpöñke ukpöñ mi ke obio ekpo,
 Udunyuñ uyakke Edisana Owo Fo okut mbiara.
 28 Afo okowut mi usuñ uwem ;
 Afo eyenö mi uyukhö idaresit ke iso Fo.
 29 Nditö-ëte, mekeme nditiñ 'nö mbufo uko uko mbaña
 patriarch David, nte, enye ama akpa, ëma ënyuñ ëbuk
 enye ñko, udi esie önyuñ odu ye nyin tutu osim mfin emi.
 30 Mödo koro enye edide prophet, önyuñ öfiökde ete, Abasi
 ököñwöñö uñwöñö önö imö, ete, iyeda mfri isin esie idori ke
 31 ebekpo esie ; enye ebem iso okut önyuñ etiñ abaña eriset
 Christ ke mkpa, ete, ikpöñke ukpöñ Esie ke obio ekpo,
 32 öbukidem Esie inyuñ ique mbiara. Abasi akanam Jesus
 emi eset ke mkpa, emi nyin kpukpru idide mentiense.
 33 Mödo ke ubök nasia Abasi ekemenerede Enye onim ke
 enyöñ, emi Enye ökönyuñ öböde Ète uñwöñö Edisana
 Spirit, Enye añaña ñkpö emi mbufo ëkutde ënyuñ
 34 ëkopde. Koro David miködökke iduk ke heaven : edi
 enye ke idemesie ödöhö ete,
 Jehovah ödöhö ye Öböñ mi, ete,
 Tie mi ke ubök nasia,
 35 Tutu nda musua Fo 'nim Fi ke udorukot.
 36 Mödo yak öfuri ufök Israel ëtim ëfiök ëte, Abasi ama onim

kpa Jesus emi mbufo ewotde ke cross, ke Obõn ye Christ.

- 37 Kinl mö ekopde eml, emia mö ke esit, mö enyuñ
 edöhö Peter ye me-apostle efen, ete, Nditö-ete, nyin
 38 idinam nso? Ndien Peter öbörö mö, ete, Mbufo ekabare
 esit, enyuñ ena baptism kpukpru mbufo kiet kiet ke enyñ
 Jesus Christ man efen midiõñkpö mbufo; ndien mbufo
 39 eyebö enõ Edisana Spirit. Koro uñwõñö enyenede mbufo,
 ye nditö mbufo, ye kpukpru mö emi edade nsan nsan,
 adaña owo nte Jehovah Abasi nyin edikotde etiene Enye.
 40 Ndien ke ediwak ikö efen enye ödöhö önyuñ akpak mö,
 41 ete, Enyaña idemmbufo ke emana eml equañade. Ndien
 enim mö emi enyimedede ikö esie baptism: ndien ñkpö nte
 42 thousand owo ita ediana ye mö ke usen oro. Ndien mö
 edediõñ esin ifik ke erikpep ye eribuana me-apostle, ye ke
 eribuñ uyo ye ke akam.
 43 Ndien ndik odoro kpukpru ukpõn kiet kiet: me-apostle
 44 enyuñ enam ediwak mutibe ñkpö ye midiõñö. Ndien
 kpukpru mö emi enimde ke akpanikö edu ötö kiet, enyuñ
 45 ebuana kpukpru ñkpö; mö enyuñ enyam inyene ye ñkpö
 mö, edeme enõ kpukpru owo, adaña nte owo ekededi
 46 ananade. Ndien kusen kusen, mö edediõñ edu ke temple
 ye esit kiet, enyuñ ebuñ uyo ke ufök, edia udia mö ke
 47 idaresit ye esit kiet, etoro Abasi, kpukpru owo enyuñ anen
 iso ye mö. Ndien kusen kusen Obõn ada mö oro enyañade
 adian ye mö.

- 3 EKEM Peter ye John edök eka ke temple ke ñkanika
 2 akam, emi edide ñkanika usukkiet. Ndien emen owo
 kiet, eml edide mbuñö toto ke emana esie, enim ke usen
 ke usen ke usuñ temple emi ekerede Ekiye, man ebeñe
 3 mö eml edukde ke temple ñkpö; emi okutde Peter ye
 4 John eyomde ndiduk ke temple, ebeñe mö ñkpö. Ndien
 Peter owuk enyìn esie ese enye, ye John, önyuñ ödöhö ete,
 5 Se nyin. Ndien enye akpañ utõn önö mö, odorl enyìn
 6 ete, eyenö imö ñkpö. Edi Peter ödöhö ete, AmI 'nyeneke
 silver ye gold; edi se amI 'nyenede, oro ke 'nö fi. Ke
 7 enyñ Jesus Christ eyen Nazareth, saña. Ndien enye
 omum enye ubök nasia, emenere enye: ndien idahoro
 8 ukot esie ye ökpö itõn ukot esie esõn. Enye önyuñ
 öfrö adakha kenyõn, ada, ötõñö ndisaña; ndien enye
 etlene mö oduk ke temple, asaña, öfrö, önyuñ otoro

- 9 Abasi. Ndien kpukpru owo ekut nte enye asañade önyuñ
 10 otorode Abasi: mö önyuñ ödiöñö enye, öte, edi enye oro
 eketiede ke Ediye Usuñ temple ebeñe ñkpö: ndien se
 iwöröde inö enye anam mö ndyö ye mkpa-idem.
- 11 Ndien nte enye omumde Peter ye John, kpukpru mbiobio
 öfeñe ötiene mö ke eteghe emi ökotde eke Solomon, öyik eti
 12 eti. Ndien kini Peter okutde oro, enye ödöhö mbiobio, ete,
 Mbufo mbon Israel, nsinam mbufo öyikde öbaña owo emi ?
 nsinam mbufo önyuñ öwukde enyìn mbufo öse nyìn, nte
 ñkpö eke nyìn idade odudu me nti ido nyìn inam enye
 13 asaña ? Abasi Abraham, ye eke Isaac, ye eke Jacob,
 Abasi mëte nyìn, ama ada uböñ önö Owo Esie Jesus; emi
 mbufo ökedade önö, önyuñ ökañde kiso Pilate, kini enye
 14 aduakde ndisana Enye nyak. Edi mbufo ökañ Enye emi
 edide Edisana ye Edinen, önyuñ öbeñe öte, önö mbufo owot-
 15 owo, önyuñ öwot Öböñ uwem; emi Abasi anamde eset ke
 16 mkpa; emi nyìn idide mentiense. Ndien oto ke mbuöt-
 idem ke enyìn Esie enyìn Esie anam owo emi okop nsöñ-
 idem, emi mbufo ökutde önyuñ ödiöñöde: ke akpanikö,
 mbuötidem emi otode ke Enye anam enye otim okop
 17 idem ntem kiso mbufo kpukpru. Ndien kemi, nditö-öte,
 möfiök nte mbufo ökenam emi ke ököi, nte mendi-
 18 kara mbufo ökenyuñ önamde. Edi me-ñkpö eke Abasi
 ekebemde iso etiñ ke inua kpukpru me-prophet ete, Christ
 19 Imö eyekut ukut, ke Enye anam ösu ntem. Ökabare esit
 ndien, önyuñ öfiak edem, man ösökhi midiöñkpö mbufo
 öfep, man me-ini eke önamde owo ödemere öto kiso Jehovah;
 20 man Enye önyuñ ödöñ Christ emi ökenimde önö mbufo,
 21 kpa Jesus: emi heaven enyenede ndikama tutu osim ini
 oro öditöñöde ntak önam kpukpru ñkpö öfön öma, emi
 Abasi ödöhöde abaña ke inua ndisana prophet Esie emi
 22 ökedude ötöñöde ke eritöñö ererimbot. Ke akpanikö
 Moses öködöhö ete, Jehovah Abasi eyenam prophet eke
 edibiötde mi, adakha da kotu nditö-öte mbufo önö mbufo;
 mbufo öyekop önö Enye ke kpukpru ñkpö eke Enye
 23 edidöhöde mbufo. Ndien ama ekem kpukpru owo kiet
 kiet, eke midikopke inö prophet oro, öyesibe enye kotu
 24 mbiobio öfep. Ndien kpukpru me-prophet ñko ötöñöde
 ke Samuel ye mö emi ötienesede, adaña owo nte ötiñde,
 25 ökenyuñ ödöhö öbaña musen emi. Mbufo ödi nditö me-
 prophet, ye eke ediomì oro Abasi okodiomide ye mëte
 mbufo, ödöhö Abraham, ete, Oto ke ubon fo kpukpru oruk

26 ke ererimbot eyekut mfön. Abasi, ke Enye akanamde Owo Esie adakha da, ebem iso ödön Enye ndidiön mbufo, ke erinam kpukpru mbufo kiet kiet ekabare ekpön midionkpö mbufo.

4 NDIEN nte mö etiñde enö mbiobio, me-oku ye etubom
2 temple ye me-Sadducee esim mö, esit otimere mö koro
mö ekpepde mbiobio, enyuñ equöröde ke Jesus eriset ke
3 mkpa. Ndien mö emum mö, esin ke ufök-ñkpököbi tutu
4 osim mkpön : koro edide mbubreyo kemi. Edi ediwak
owo emi ekopde ikö enim ke akpanikö ; ndien ibat mö osim
ñkpö nte thousand owo ition.

5 Ekem mkpön, mbön ye nyebiowo ye me-scribe mö
6 ebono otö kiet ke Jerusalem ; ndien Annas aqua oku,
ye Caiaphas, ye John, ye Alexander, ye adaña owo nte
7 edide iman ye aqua oku, edu do. Ndien kini mö
enimde mö ke uföt, ebup ete, Ke ewe odudu, me ke ewe
8 enyñ, ke mbufo ekenam ñkpö emi ? Ndien Edisana Spirit
öyöhö Peter ke idem, enye onyuñ ödöhö mö, ete, Mbufo
9 mbön obio, ye nyebiowo, edieke ebupde nyin mfin emi
ebaña eti ñkpö eke enamde owo mbuñö, ete, didie ke owo
10 emi okop idem ; yak kpukpru mbufo, ye kpukpru mbon
Israel efiök ete, edi ke enyñ Jesus Christ eyen Nazareth,
emi mbufo ekewotde ke cross, emi Abasi anamde eset ke
mkpa, ke Enye ke owo emi ada kiso mbufo ke nsönidem.
11 Enye edi itiat emi mbufo mendiböp ufök ekesinde, emi
12 ekenamde edi etubom inuk. Ndien erinyaña iduhe ke
baba owo efen : koro baba enyñ efen miduhe kidak enyön,
emi enöde kotu owo, eke ekpenyañade nyin kesit.

13 Ndien kini mö ekutde uko Peter ye John, enyuñ efiökde
ete, mö ikekpepke ñwed enyuñ edi ököi, mö eyik eti eti ;
14 enyuñ ediönö ete, mö ekedu ye Jesus. Ndien sia mö
ekutde owo emi okopde idem adade ye mö, mö ikemeke
15 ndineni. Edi kini enöde mö uyo, ete, ewönöre eka ekpön
16 esop, mö ödöhö kotu idemmö, ete, Nso ke nyin idinam me-
owo emi ? Koro kpukpru mendidun ke Jerusalem ekutde
ete, eda mö enam utibe ñkpö emi öwöröde etop ; nyin
17 inyuñ ikemeke ndineni. Edi man okusuana aba kotu
mbiobio, eyak nyin isön uyo ikpan mö, ite, mö ekutin
18 ikö aba enö baba owo kiet ke enyñ emi. Ndien mö
ekot mö edi, enyuñ ewuk mö, ete, ekutin enö baba owo kiet
19 ekunyuñ ekpep ke enyñ Jesus. Edi Peter ye John ebörö

mö, ète, Mbufo èkere, me enen ke enyìn Abasi ndikop uyo
 20 mbufo ñkan eke Abasi: koro nyìn mique nte idopde
 21 nditiñ se nyìn ikokutde ikönyuñ ikopde. Ndien ke
 èkesöñ uyo èkpan mö, mö èsana mö èyak, ique ntak
 eke ènöde mö ufen, kabaña mbiobio; korò kpukpru owo
 22 ètorode Abasi ke se èkenamde. Koro owo oro ebede isua
 aba, eke èkenamde enye okop idem oto ke erinam utibe
 ñkpö emi.

23 Ndien ke èsanade mö èyak, mö ètiene mensaña mö,
 24 èsian kpukpru se ikpö oku ye nyebiowo èdöhöde mö. Ndien
 kini mö èkopde, mö èmenere uyo mö ènö Abasi ye esit kiet,
 ète, O Jehovah, emi akanamde enyöñ ye isöñ ye inyañ, ye
 25 kpukpru se idude mö kesit: emi ke Edisana Spirit, ke
 inua ète nyìn, owo Fo David, öködöhöde ete,

Nsinam Me-Gentile èfutde,

Nsinyuñ inam mbiobio èkerede ikpikpu ñkpö ?

26 Ndidem ererimbot ètìm udìm-eköñ,

Mböñ ènyuñ èbono, èduk odu

Èbaña Jehovah, ye Enye emi Enye ekeyetde aran :

27 koro ke akpanikö Herod ye Pontius Pilate, ye Me-Gentile
 ye mbon Israel èkebonode ke obio emi, èduk odu èbaña

28 Edisana Owo Fo Jesus, emi afo ekeyetde aran, man mö
 ènam se ubök Fo ye uduak Fo ekebemde iso onim ete,

29 ökpöwörö. Ndien kemi, Jehovah, se idiök nsöñ-uyo mö :
 nyuñ nö mesañutom Fo odudu nditiñ ikö Fo ke kpukpru

30 uko, kini Afo anyande ubök anam udöñö okure owo; man
 ènyuñ ènam midiöñö ye mutibe ñkpö ke enyìn Edisana Owo

31 Fo Jesus. Ndien ke mö èböñde akam èma, ufök emi mö
 èbonode kesit enyek; ndien Edisana Spirit öyöhö mö
 kpukpru ke idem, mö ènyuñ ètìñ ikö Abasi ke uko.

32 Ndien otu mö emi ènimde ke akpanikö ènyene esit kiet
 ye spirit kiet: ndien baba owo mö kiet idöhöke ite, inyene

imö ekededi edi ñkpö idemimö; edi mö èbuana kpukpru
 33 ñkpö. Ndien me-apostle ètìñ ikö ntiense mö èbaña

eriset Öböñ Jesus ke aqua odudu: aqua mfön önyuñ odoro
 34 mö kpukpru. Koro owo emi ananade ñkpö minyuñ

iduhe kotu mö: koro adaña owo nte ènyenede miñwañ
 35 me mufök ènyam mö, èda okuk èkenim ke ukot me-apostle:

ndien èdeme ènö owo kiet kiet nte unana owo ekededi
 edide.

36 Ndien Joseph, emi me-apostle èdoride enye enyìn
 Barnabas (emi öwöröde, ke erisiak ikö, Elyen ndöñesit),

37 Levite kiet, owo Cyprus, emi enyenede iñwañ, anyam enye, ada okuk okonim ke ukot me-apostle.

5 EDI owo kiet, ekere Ananias, ye Sapphira ñwan esie,
 2 anyam ñkpö mö, osio ubak urua onim, ñwan esie önyuñ
 3 öfiök, ada ubak okonim ke ukot me-apostle. Edi Peter
 ödöhö ete, Ananias, nsinam Satan öyöhöde fi kesit, esin
 fi osu nsu önö Edisana Spirit, osio ubak urua iñwañ
 4 onim? Kini enye okodude, nte ikedige okuo? ndien
 kinl akanyamde enye, nte iduhe fi ke ubök? Didie
 ke afo ekekere ñkpö emi ke esit fo? afo usuhe nsu unö
 5 owo, osu önö Abasi. Ndien ke Ananias okopde ikö emi,
 enye öduö ke isöñ akpa: ndien aqua ndik anam kpukpru
 6 mö emi ekopde. Ndien mkparawa edakha kenyöñ eböp
 enye, emen enye ewörö, enyuñ ebuk enye.
 7 Ekem ke ñkpö nte ñkanika ita ebede, ñwan esie
 8 oduk, ifiökke se iköwöröde. Ndien Peter ödöhö enye,
 ete, Tiñ nö mi nte mbufo enyam iñwañ ke adaña okuk oro?
 9 Ndien enye ete, Ih, ke adaña oro. Edi Peter öbörö enye,
 ete, Nsinam mbufo ediomide kiet ye eken ndidomo Spirit
 Jehovah? sese, ukot mö emi ebukde uberi mödo ke enyin
 10 usuñ, mö eyenyuñ emen fi ewörö. Ndien ke idaha oro
 enye öduö ke ukot esie akpa: ndien mkparawa eduk,
 ekut ete enye akpa, ndien mö emen enye ewörö ebuk ke
 11 ñkañ ebe esie. Ndien aqua ndik anam öfuri ufök Abasi,
 ye kpukpru mö emi ekopde ñkpö emi.
 12 Ndien ke ubök me-apostle enam ediwak midiönö ye
 mutibe ñkpö kotu mbiobio: ndien kpukpru mö ebono ye
 13 esit kiet ke eteghe Solomon. Edi kotu mö efen baba owo
 kiet inyeneke uko ndidian idem ye mö: edi mbiobio
 14 ekpono mö; ndien edediön edian mendinim ke akpanikö
 15 ye Öböñ, ekese iren ye iban nde; ntem ke mö emen
 mbon udönö enim ke mbri ye ke rikpana ke efak, kpañ
 ekpedi mfut Peter, nte enye asañade ebe, okpofuk ndusuk
 16 mö. Ndien me-otu owo enyuñ eto ke me-obio emi ekande
 Jerusalem ekuk edi, eda mbon udönö, ye mö emi ndidekhe
 spirit enamde: ndien enam udönö okure kpukpru mö.
 17 Edi aqua oku adakha kenyöñ, ye kpukpru mö emi edude
 ye enye (emi edide oruk Sadducee), ufup önyuñ öyöhö mö
 18 kesit, mö enyuñ emum me-apostle, esin mö ke ufök-
 19 ñkpököbi. Edi ke okoneyo angel Öböñ eberere usuñ ufök-
 20 ñkpököbi, ada mö öwörö, ete, Eka ekeda ke temple etiñ

21 kpukpru ikö Uwem emi enö mbiobio. Ndien kini mö
 ekopde, mö eduk ke temple kini eyo oyomde ndisiere, enyuñ
 ekpep. Edi aqua oku ye mö emi edude ye enye edi edikot
 aqua esop ye kpukpru nyebiowo nditö Israel ebono,
 22 enyuñ edöñ eka ke ufök-ñkpököbi man eda mö edi. Edi
 misuñutom eke edide ique mö ke ufök-ñkpököbi; ndien
 23 mö efiak edidöhö ete, Nyin imokut nte etimde eköbi ufök-
 ñkpököbi, ye nte mendikpeme edade ke usuñ : edi kini nyin
 24 ibererede, nyin ique baba owo kiet kesit. Ekem kini etubom
 temple ye ikpö oku ekopde ikö emi, esit otimere mö
 25 kabaña mö nte ñkpö emi ediwöröde. Ndien owo kiet edi
 edidöhö mö, ete, Sese, me-owo oro mbufo ekesinde ke ufök-
 26 ñkpököbi ke eda ke temple ekpep mbiobio. Ndien etubom
 temple ye misuñutom eka ekeda mö edi, edi idige ke
 ñkanubök; koro mö efeghede mbiobio, mbak editöñö
 27 mö ke itiat. Ndien kini edade mö edi, mö enim mö
 28 ke iso esop. Ndien aqua oku obup mö, ete, Nyin ima
 itim ikpan mbufo, ite, ekukpep ke enyiñ emi : ndien
 sese, mbufo emeda erikpep mbufo eyöhö ke Jerusalem,
 29 enyuñ eduak ndinam iyip owo emi ösöp nyin. Edi Peter
 ye me-apostle ebörö ete, Nyin inyene ndikop uyo Abasi
 30 ñkan eke owo. Abasi mete nyin akanam Jesus, emi
 31 mbufo ekeköñde ke eto ewot, eset ke mkpa. Abasi okofori
 Enye ke ubök nasia Esie, Öböñ ye Andinyaña, man önö
 32 Israel erikabare esit, ye erifen midiöñkpö. Ndien nyin
 idi mentiense ñkpö emi; ye Edisana Spirit ñko, emi Abasi
 ökönöde mö emi ekopde uyo Eaie.

33 Edi kini mö ekopde ikö emi, esit ayat mö eti eti, mö
 34 enyuñ ekere ndiwot mö. Edi owo kiet adakha kenyöñ
 ke esop, enye edi Pharisee ekere Gamaliel, ekpep-ibet, emi
 kpukpru mbiobio ekponode, ödöhö ete, enam owo oro
 35 ewörö esisit. Ndien enye ödöhö mö, ete, Mbufo mbon
 Israel, ekpeme idemmbufo kabaña me-owo emi, ke se
 36 mbufo eyomde ndinam. Koro kini misimke musen emi
 kaña, Theudas adakha da, ete, imö idi akamba owo; emi
 ndusuk owo, ñkpö nte ikie inañ, ediande idem ye enye :
 edi ewot enye; ndien kpukpru owo emi ekopde uyo esie
 37 esuana, inyuñ ique unen. Ke owo emi ama ekebe, Judas
 owo Galilee adakha da, ke inl oro ewetde enyiñ mbiobio
 esin ke ñwed, önyuñ odudi owo etiene enye : enye
 nde atak; kpukpru owo, adaña nte ekopde uyo esie,
 38 enyuñ esuana. Ndien kemi ami ndöhö mbufo, nte,

UTOM ME-APOSTLE 6

Edianare ēkpōñ me-owo emi : koro edieke ítem me utom
 39 emi otode ke owo, eyesuana : edi edieke otode ke Abasi,
 mbufo idikemeke ndisuan mö ; mbak ēdikut ēte, mbufo
 40 ēñwana ye Abasi. Ndien mö ēnyíme ēnō enye : ndien
 ke mö ēma ēkekot me-apostle ēdi, ēmia mö ēnyuñ ēwuk
 mö, ēte, ēkutīñ ikö ke enyīñ Jesus, ēnyuñ ēsana mö ēyak.
 41 Mödo mö ēwörö ēkpōñ esop, ēdara koro ēbatde mö nte
 42 owo eke ēdotde ndikut esuene kabaña Enyīñ oro. Ndien
 ke usen ke usen, ke temple ye ke ufök, mö idopke ndikpep
 'nyuñ ñquörö Jesus nte Christ.

6 EKEM ke musen emi, nte mbet étötde ēka iso, Me-Jew
 emi ēsemde usem Greek ēsuk Me-Hebrew uyo, koro mebe-
 2 akpa mö midaha udeme mö ke usen ke usen. Ndien
me-apostle tuopeba ēkot otu mbet ētiene mö, ēte, Idotke
 3 nyīn ndikpōñ ikö Abasi ndeme udia. Mödo, nditö-ēte,
 ēmek kotu idemmbufo owo emi ēnyenede eti enyīñ itiaba,
 emi Edisana Spirit ye ifök ēyöhöde mö ke idem, man nyīn
 4 inīm mö, ite ēnam utom emi. Edi nyīn iyasuk ika iso ke
 5 akam ye ke utom ikö *Abasi*. Ndien ikö oro enem öfuri
 otu owo : ndien mö ēmek Stephen, owo emi mbuötidem
 ye Edisana Spirit ēyöhöde enye ke idem, ye Philip, ye
 Prochorus, ye Nicanor, ye Timon, ye Parmenas, ye Nicolas
 owo Antioch emi anamde ñkpö önö Abasi ke ido Me-
 6 Jew : emi mö ēnīmde kiso me-apostle : ndien ke mö ēma
 ēkebōñ akam, mö ēdori mö ubök.

7 Ndien ikö Abasi ödödiōñ aka iso ; ibat mbet önyuñ
 ötöt ke Jerusalem eti eti ; ediwak me-oku ēnyuñ ēsuk idem
 ēnö akpanikö.

8 Ndien Stephen, emi mfön ye odudu ēyöhöde enye ke
 idem, anam ikpö mutibe ñkpö ye midiōñö kotu mbiobio.
 9 Edi ndusuk owo synagogue emi ekerede synagogue
 Libertini, ye eke mbon Cyrene, ye eke mbon Alexandria,
 ye eke mbon Cilicia ye Asia, ēdakha kenyōñ, ēneni eneni
 10 ye Stephen. Ndien mö ikemeke ndida kiso ifök ye Spirit
 11 eke enye adade etiñ ikö. Ekem mö ēduk odu ēteme owo
 ēdöhö ēte, Nyīn ima ikop nte enye etiñde ikö isuñi adian
 12 Moses ye Abasi. Ndien mö ēdemere mbiobio, ye nye-
 biowo, ye me-scribe, ēdi ēdimum enye, ēda enye ēdi ke
 13 esop, ēnyuñ ēnīm mentiense nsu emi ēdöhöde ēte, Owo emi
 14 idopke nditiñ ikö ndian edisana ebiēt emi ye ibet : koro
 nyīn ima ikop nte enye ödöhöde ete, Jesus owo Nazareth

UTOM ME-APOSTLE 7

emi eyewuri ebiët emi, eyenyuñ ökpukhöre me-ido oro
 15 Moses ökönöde nyin. Ndien kpukpru owo emi étiede ke
 esop ewuk enyin ese enye, ekut nte iso esie ebiëtde iso angel.

7 NDIEN aqua oku ödöhö ete, Nte me-ñkpö emi edi ntre ?

2 Ndien enye ödöhö ete,

Nditö-ète ye mête, ekpañ utöñ. Abasi uböñ owut ète
 nyin Abraham Idemesie, kini enye odude ke Mesopotamia,
 3 ke enye mika-iduñke ke Haran kaña, önyuñ ödöhö enye,
 ete, Nam dakha ke isöñ fo ye ke ebiët emana fo, nyuñ di
 4 ke isöñ emi ndiwutde fi. Ndien enye öwörö ke isöñ Me-
 Caldæan, edi ediduñ ke Haran : ndien ke ète esie ama
 akakpa, Abasi anam enye öwörö iduñ edi ke isöñ emi
 5 mbufo èduñde kesit kemi : ndien Enye inöñö enye udeme
 kesit, baba adaña nte enye owukde ukot esie : Enye
 önyuñ öñwöñö ete, Imö iyenö enye ye ubon esie eke
 èditionede enye isöñ emi ènyene, ke enye mika-inyeneke
 6 kaña eyen. Ndien Abasi ödöhö ntem ete, ubon esie
 èyedañ ke esen idut, ete, mö oro èyenyuñ ènam mö ètie
 7 ke ufn, èyenyuñ èfik mö, ke isua ikie inañ. Ndien
 Abasi ödöhö ete, Ami nyekpe ikpe ye idut oro ènimde
 mö ke ufn : ndien ñkpö oro ama ebe, mö èyewörö èdinam
 8 ñkpö ènö Mi ke ebiët emi. Ndien Enye önö enye ediom
 mbobi : ntre ke *Abraham* obon Isaac, önyuñ onim enye
 mbobi ke öyöhö usen itiaeta ; Isaac önyuñ *obon* Jacob,
 9 Jacob önyuñ *obon* me-patriarch duopeba. Ndien me-
 patriarch èfibe Joseph ufup, ènyuñ ènyam enye ènö ke
 0 Egypt : ndien Abasi odu ye enye, önyuñ anyaña enye osio
 ke kpukpru ukut esie, esin Pharaoh edidem Egypt enen
 iso ye enye, önyuñ önö enye ifiök ; *Pharaoh* önyuñ onim
 1 enye ke andikara ke Egypt ye ke öfuri ufök esie. Ndien
 akañ ye aqua ukut ètibe ke öfuri isöñ Egypt ye Canaan :
 2 ndien mête nyin ique se èdiade. Edi kini Jacob okopde
 ete ibokpot odu ke Egypt, enye ödöñ mête nyin èka
 13 ke akpa ini. Ndien ke udiana-akpa ini Joseph ayarare
 idemesie önö nditö-ète esie ; ndien Pharaoh ödiöñö oruk
 14 Joseph. Ndien Joseph ödöñ èkekot Jacob ète esie, ye
 15 kpukpru ubon esie, owo ata ye efut, ètiens enye. Ndien
 Jacob ösukhöre aka ke Egypt ; önyuñ akpa do, enye, ye
 16 mête nyin ; ndien èmen mö èka ke Shechem, èkebuk mö
 ke udi oro Abraham akadade silver edep ye nditö Hamor
 17 ke Shechem. Edi nte ini uñwöñö oro Abasi ököñwöñöde

18 ònò Abraham ekperede, mbiobio *Israel* ètòt ènyuñ èkabare
 19 èwak ke Egypt, tutu edidem efen emi mifiòkke Joseph
 20 mò, mbak mò èdidu uwem. Ke ini emi Moses amana,
 21 enye ònyuñ eye eti eti; ndien èbòk enye ke òfiòn ita ke
 22 Pharaoh emen enye, òbòk nte eyen esiemò. Ndien èkpep
 23 Moses kpukpru ifiòk mbon Egypt; enye ònyuñ edi
 24 òkpòsòn owo ke ikò esie ye ke utom. Edi kini enye
 25 ekperede ndisim isua aba, òdòn enye ndika ñkese nditò-
 26 ète esie nditò Israel. Ndien ke enye okutde nte ètukde
 27 owo mò kiet, enye anyaña enye, ònyuñ osio usiene ònò
 28 enye emi mò ètukde, ònyuñ òtò eyen Egypt oro: enye
 29 ònyuñ ese ete, nditò-ète imò èyefiòk ète, Abasi ke ada
 30 ubòk imò anyaña mò; edi mò ifiòkke. Ndien mkpòn
 31 enye òbiònòre ke iso mò nte mò èñwanade èñwan, oyom
 32 ndinam mò ètònò ntak ètie ke emem, ete, Mbufo èdi nditò-
 33 ète; nsinam mbufo ètukde kiet eken? Èdi andituk
 34 mbòhiduñ esie onuk enye efep, ete, Anie onim fi ete edi
 35 òbòn ye ebierikpe ònò nyin? Nte afo oyom ndiwot mi,
 36 nte okowotde eyen Egypt mkpòn? Ndien ikò oro esin
 37 Moses efeghe, enye ònyuñ akabare edi andiduñ ke isòn
 Midian, ndien enye obon nditò iren iba do. Ndien ke
 isua aba èyòhöde, angel kiet owut enye idem ke desert
 obot Sinai, ke edeme ikañ ke eto kiet. Ndien kini Moses
 okutde, enye eyik ñkukut oro: ndien nte enye asañade
 ekpere ndise, uyo Jehovah edi ete, Ami ndi Abasi mète
 fo, Abasi Abraham, ye eke Isaac, ye eke Jacob. Ndien
 idem enyek Moses, enye inyuñ inyeneke uko ndise. Ndien
 Jehovah òdòhö enye, ete, Sio ikpa-ukot fo ke ukot fo fep:
 koro òtò oro afo adade kesit edide edisana isòn. Motim
 ñkut ukut ikòt Mi emi èdude ke Egypt, mõnyuñ ñkop
 'mum mò, mõnyuñ nsukhöre ndisio mò mendituk mò ke
 ubòk: di ndien, nyedòn fi utom ke Egypt. Idem Moses
 emi mò èkesinde ète, Anie onim fi ete edi òbòn ye ebierikpe?
 edi enye ke Abasi òdòn ete ada ubòk angel oro owutde
 enye idem ke eto edi òbòn ye andinyaña ñko. Owo emi
 ada mò òwörò, ke enye ama akanam mutibe ñkpò ye
 midiònò ke Egypt, ye ke Ididuat Inyañ, ye ke desert ke
 isua aba. Emi edi Moses oro òdòhöde nditò Israel, ete,
 Abasi eyenam prophet eke edibiètde mi adakha da kotu

38 nditö-ète mbufo önö mbufo. Emi edí enye eke okodude ke esop ke desert ye angel emí ödöhöde ye enye ke obot Sinai, ye mēte nyin : emí ökönyuñ öböde me-íkó uwem
 39 önö nyin : edi mēte nyin Inyimeke ndisuk ibuot 'nó enye, edi ësín enye, ényuñ éyom ke esít mö ndifiak ñka ke Egypt,
 40 ödöhö Aaron, ète, Nam me-abasi nó nyin eke èdibemde nyin iso éka : koro ama edi Moses emi akadade nyin öwörö ke isöñ Egypt, nyin ífíökke se ítábede ye enye.
 41 Ndien mö énam eyen-anañ ke musen oro, ényuñ éda uwa
 42 ësök idem oro, ényuñ édara ke se ubök mö énamde. Edi Abasi akabare ökpön mö, ayak mö énam ñkpö önö udím enyön ; kpa nte ewetde ke ñwed me-prophet ète,

O ufök Israel, nte mbufo ekeda munam eke ewotde ye muwa

Èsök Mi ke desert ke isua aba ?

43 Ndien mbufo ekemen ataya Moloch,
 Ye ntantafion abasi Rephan,
 Mbiët-ñkpö eke mbufo ékenamde ète, ituak ibuot inö mö :
 Ndien nyetañ mbufo mfep 'nim ke edem Babylon oko.
 44 Mēte nyin ékenyens ebiët iduñ ñkpö-ntiense ke desert, kpa nte Enye emi öködöhöde ye Moses etamede ete, anam
 45 enye esín ke mbiët emí enye okokutde. Emi mēte nyin ñko édade eduk ye Joshua kini édade isöñ midut ényene, emi Abasi ebínde kiso mēte nyin efep, tutu osím musen
 46 David ; emi enemde Abasi, önyuñ ebeñede ete, ayak imö
 47 íhöp ebiët iduñ inö Abasi Jacob. Edi Solomon öböp ufök
 48 önö Enye. Edi Ata Edikoñ iduñke ke *musök* eke ubök owo énamde ; nte prophet ödöhöde ete,

49 Enyön edi ebekpo Mi,
 Isöñ önyuñ edi udorukot Mi :
 Jehovah ödöhö ete, Nso oruk ufök ke mbufo èdiböp önö Mi ?

Nso ebiët ke mbufo ediním ke ebiët nduök-odudu Mi ñko ?

50 Nte ubök Mi ikanamke kpukpru ñkpö emi ?
 51 Mbufo mbon nsönibuot emi minaña mbobi ke esít ye utön, mbufo èñweñwana ye Edisana Spirit kpukpru ini : nte
 52 mēte mbufo ékenamde, kpa ntre ke mbufo énam. Prophet ewe ke mēte mbufo ikököböke ? Mö ékenyuñ ewot mö eke ebemde iso equörö ébaña eridi Ata Edinen ; Emi mbufo éma ékabare édi menditap ye mendiwot Enye ;
 53 mbufo emi ékeböde ibet ke inua me-angel, mikenyuñ inímke enye.

54 Ndien kini mö ēkopde ñkpö emi, esit ayat mö, mö
 55 ēnyuñ ēta edet ēse enye. Edi enye, emi Edisana Spirit
 öyöhöde enye ke idem, owuk enyìn ese enyöñ, okut uböñ
 56 Abasi, ye Jesus adade ke ubök nasia Abasi, önyuñ ödöhö
 ete, Sese, mokut heaven anade iñwañ, ye Eyen owo adade
 57 ke ubök nasia Abasi. Edi mö ēfiori ke ökpösöñ uyo,
 ēnyuñ esiri utöñ mö, ēnyuñ ēbumere ēbine enye ye esit
 58 kiet; ndien ēbin enye ke obio efep, ēnyuñ etöñö enye ke
 itiat: mentiense ēnyuñ enim öföñidem mö ke ukot
 59 akparawa kiet emi ekerede Saul. Ndien mö etöñö
 Stephen ke itiat, emi ödöhöde ete, Öböñ Jesus, bö ukpöñ
 60 mi. Ndien enye ötöñö edöñ, önyuñ ofiori ke ökpösöñ uyo
 ete, Öböñ, kuda idiöñkpö emi udori mö. Ndien ke enye
 ama öködöhö ikö emi, enye ede.

8 Ndien Saul onyime mkpa esle.

Ndien ke usen oro etöñö ndiköbö ufök Abasi emi odude
 ke Jerusalem; ndien kpukpru mö esuana ke öfuri Judæa
 2 ye Samaria, iböhöke me-apostle. Ndien nti owo ebuk
 Stephen, ēnyuñ etua akamba eyet ēbaña enye. Edi Saul
 3 abiat ufök Abasi, oduk ke ufök ke ufök, odudi iren ye
 iban öwörö esin mö ke ufök-ñkpököbi.

4 Mödo mö emi esuanade esaña ke ebiët ke ebiët equörö
 5 gospel. Philip önyuñ ösukhöre aka ke obio Samaria,
 6 öquörö Christ önö mö. Ndien me-otu owo ekpañ utöñ ye
 esit kiet ke ikö oro Philip etände, kini mö ēkopde
 7 ēnyuñ ēkutde midiöñö eke enye anamde. Koro ndidekhe
 spirit efioride ke ökpösöñ uyo ewörö ke ediwak owo eke
 ēnyenede mö: ndien ediwak owo emi edöñöde akpa-ubeñ,
 8 ye memö emi edide mbuñö, ēkop idem. Ndien aqua idara
 odu ke obio oro.

9 Ndien owo kiet odu do ekere Simon, emi ekebemde iso
 ebre idiöñ ke obio, esin idem akpa mbon Samaria, ete, imö
 10 ke idemimö idi akamba owo kiet: ndien kpukpru mö ekpañ
 utöñ enö enye, ötöñöde ke ata ñkpri tutu osim ikpö, ete,
 11 Owo emi edi odudu Abasi emi ekerede Akamba. Ndien
 mö ekpañ utöñ enö enye, koro ke anyan inl enye akanam
 12 idem akpa mö ke idiöñ esie. Edi kini mö enimde Philip
 ke akpanikö nte enye öquöröde ikö mfön abaña obio Abasi
 ye enyìn Jesus Christ, enim mö baptism, ye iren ye iban.
 13 Simon ke idemesie ñko onim ke akpanikö: ndien ke enimde
 enye baptism, enye osuk etie ye Philip; idem önyuñ

akpa enye ndikut midiöñö ye ikpö ñkpö odudu oro enamde.

14 Ekem kini me-apostle emi ödude ke Jerusalem êkopde
 ête Samaria ama okop ikö Abasi, mö ödöñ Peter ye John
 15 etiene mö : emi, kini êsukhörede edi, êkpede ubök enö mö,
 16 ête, mö êkpebö Edisana Spirit : koro Enye mika-idoro
 ndomo owo mö kiet kaña : edi êkenim mö baptism ke enyñ
 17 Öböñ Jesus. Ndien mö ödori mö ubök, mö ênyuñ ebö
 18 Edisana Spirit. Ndien kini Simon okutde ete, enö
 Edisana Spirit oto ke eridori ubök me-apostle, enye oyom
 19 ndinö mö okuk, ete, Enö mi nde odudu emi, man owo
 20 ekededi eke ami ndoride ubök edibö Edisana Spirit. Edi
 Peter ödöhö enye, ete, Okuk fo atak ye afo, koro
 21 afo ekese ete iyebö enö Abasi ke okuk. Afo unyeneke
 ubak me udeme ke ñkpö emi : koro esit fo minenke ke iso
 22 Abasi. Mödo kabare esit baña idiök ido fo emi, nyuñ kpe
 Öböñ ubök, me ndusuk eyedahado enö fi ke ekikere esit
 23 fo. Koro mokut nte afo etiede ke ata ndot-ndot itie ye
 24 ke uruk idiöñkpö. Ndien Simon öborö ete, Mbufo êkpe.
 Öböñ ubök enö mi, mbak ñkpö oro mbufo ödöhöde ndomo
 kiet edinam mi.

25 Ndien ke mö ëma êketñ ikö ntiense, ênyuñ êquörö ikö
 Öböñ, mö êfiak ëka ke Jerusalem, ênyuñ êquörö gospel
 enö ediwak ñkpri obio nditö Samaria.

26 Edi angel Jehovah ödöhö Philip, ete, Dakha kenyöñ,
 ka ke edem usuk, tutu osim usuñ oro otode ke Jerusalem
 27 ösukhöre aka Gaza : emi edide desert. Ndien enye
 adakha kenyöñ aka : ndien sese, owo Ethiopia, eunuch emi
 edide akamba owo Candace, öböñ-añwan Me-Ethiopian,
 emi akamade kpukpru inyene esie, emi ekedide ke Jeru-
 28 salem ndituak ibuo 'nö Abasi ; ndien enye ke önyöñ,
 29 etie ke chariot esie okot ñwed prophet Isaiah. Ndien
 Spirit ödöhö Philip, ete, Saña kpere, tutu osim chariot
 30 emi. Ndien Philip efeghe etiene enye, okop nte enye
 okotde ñwed prophet Isaiah, önyuñ obup enye, ete, Me
 31 afo omotim öfiök se afo okotde ? Ndien enye ete, Ami
 ñkeme didie, ke owo mitemeke mi ? Ndien enye ebeñe
 32 Philip ete ödök etie ye imö. Ndien emi edi ñwed emi
 enye okotde,

Èda enye nte eröñ ëka, ête êkewot ;

Ndien kpa nte eyen-eröñ odopde inua kiso andifat enye,

Kpa nte enye inyüñ itatke inua esie :

- 33 Ke erisukhöre esie ebö ikpe esie efep
 Ndien anie edibuk emana esie ?
 Koro esibede uwem esie efep ke ererimbot.
- 34 Ndien eunuch öbup Philip, ete, Mbök, prophet ödöhö emi
 abaña anie owo ? me abaña idemesie, me abaña owo
 35 enwen ? Ndien Philip atat inua esie, ötöñö ke ikö ñwed
 36 *Abasi* emi, öquörö Jesus önö enye. Ndien nte mö ekade
 37 iso ke usuñ, mö esim möñ ; ndien eunuch ödöhö ete, Se
 38 möñ mi ; nso akpan mi ndina baptism ? Ndien enye
 ödöhö chariot atwak ada : ndien mö mbiba, Philip ye
 eunuch, esukhöre eduk ke möñ ; ndien enye onim enye
 39 baptism. Ndien ke mö edökde ewörö ke möñ, Spirit
 Jehovah emen Philip efep ; eunuch inyuñ ique enye aba,
 40 ndien enye aka iso ke usuñ esie adara. Edi ekut Philip
 ke Azotus : ndien enye asaña ebe öquörö gospel önö
 kpukpru me-obio tutu osim Cæsarea.

- 9 Edi Saul, ke osuk etiñ ökpösöñ ikö ye eriwot adian mbet
 2 Öböñ, etiene aqua oku, ebeñe enye ete önö imö ñwed eke
 idinöde ke me-synagogue ke Damascus, man, enye ama okut
 owo ekededi emi odude ke Usuñ oro, edide iren önyuñ edide
 3 iban, akpada mö edi ke Jerusalem ke ñkpököbi. Ekem nte
 enye asañade, enye ötöñö ndikpere Damascus : ndien
 idahoro uñwana oto ke enyöñ ayama akanare enye
 4 okuk : enye önyuñ öduö ke isöñ, okop uyo ödöhöde enye,
 5 ete, Saul, Saul, nsinam afo ököböde Mi ? Ndien enye ete,
 Afo edi anie, Öböñ ? Ndien Enye *ete*, Ami ndi Jesus emi
 6 afo ököböde : edi dakha kenyöñ, duk ke obio, ndien
 7 eyesian fi se afo edinamde. Ndien mö emi esañade ye
 enye eda nte imum, ekop uyo, edi ique baba owo kiet.
 8 Ndien Saul adakha ke isöñ ; ndien ke atatde enyìn esie,
 enye ique ñkpö ; ndien mö emum enye ubök, eda enye
 9 edi ke Damascus. Ndien ke usen ita enye ique ñkpö,
 inyuñ idiaha inyuñ iñwöñke ñkpö.
- 10 Ndien owo mbet kiet odu ke Damascus, ekere Ananias ;
 ndien Öböñ ödöhö enye ke ñkukut, ete, Ananias. Ndien
 11 enye öbörö ete, Se ami mi, Öböñ. Ndien Öböñ ödöhö
 enye, ete, Dakha kenyöñ, ka ke efak emi ekerede Edinen,
 nyuñ bup owo kiet ke ufök Judas, emi ekerede Saul, owo
 12 Tarsus : koro sese, enye ke öböñ akam ; enye ama önyuñ
 okut owo kiet emi ekerede Ananias odukde ke ufök,
 önyuñ odoride enye ubök ke idem, man enye okut usuñ.

13 Edi Ananias öbörö ete, Öböñ, 'ma ñkop ke inna ediwak
 owo mbaña owo emi, adaña ekese midiök ñkpö emi enye
 14 akanamde ndisana iköt Fo ke Jerusalem : ndien ke edem
 emi ikpö oku ëma ënö enye odudu ndiböp kpukpru owo
 15 emi ësemede ënö Fi. Edi Öböñ ödöhö enye, ete, Ka okuo :
 koro enye edide ñkpö-utom emi 'mekde nte, ada enyĩn
 16 Mi aka kiso Me-Gentile ye ndidem, ye nditö Israel : koro
 Ami nyewut enye adaña ediwak ñkpö eke enye edikutde
 17 kabaña enyĩn Mi. Ndien Ananias adakha aka, önyuñ oduk
 ke ufök; ndien odori enye ubök ke idem, ete, Eyen-ëte Saul,
 Öböñ, kpa Jesus, emi owutde fi idem nte afo asañade ke
 usuñ edi, ama ödöñ mi utom, man afo okut usuñ, Edisana
 18 Spirit önyuñ öyöhö fi ke idem. Ndien idaha oro ñkpö nte
 ikpök ëto ke enyĩn esie ëduö ke isöñ, enye önyuñ okut
 19 usuñ; ndien enye adakha kenyöñ ana baptism; ndien
 adia ñkpö okop nsöñ-idem.

Ndien enye etie ye mbet emi ëdude ke Damascus ke
 20 ndusuk usen. Ndien kpa idaha oro enye öquörö Jesus
 21 ke me-synagogue etc, Enye edi Eyen Abasi. Ndien idem
 akpa kpukpru mö emi ëkopde, mö ënyuñ ëdöhö ëte, Nte
 emi idige enye emi ke Jerusalem okosobode mö eke ësemede
 ëkot enyĩn emi ? enye ama önyuñ edi mi ke uduak emi ete,
 22 ida mö ke ñkpököbi ika kiso me-oku. Edi Saul ödödiöñ
 ököri ke odudu aka iso, önyuñ akan Me-Jew emi ëduñde
 ke Damascus, owut ete, Enye emi edi Christ.

23 Ndien ke ediwak usen ëbede, Me-Jew ëduk odu ëbaña
 24 enye, ëte, iwot enye : edi odu mö ayarare önö Saul. Ndien
 mö ëkpeme me-inua-otop ke uwemeyo ye ke okoneyo
 25 ëte, iwot enye : edi mbet esie ëda enye ke okoneyo ësĩn
 ke akpasa, ësukhöre enye ke ibibene.

26 Ndien ke enye edide ke Jerusalem, enye odomo ndidian
 idemesie ye mbet : ndien kpukpru mö ëfeghe ndik ëbaña
 27 enye, inĩmke ke akpanikö ite enye edi owo mbet. Edi
 Barnabas ada enye etiene me-apostle, önyuñ asian mö nte
 enye okokutde Öböñ ke usuñ, nte Enye ökönyuñ etiñde
 ikö ye enye, ye nte enye öquöröde uko uko ke enyĩn
 28 Jesus ke Damascus. Ndien enye etie ye mö ke Jerusalem,
 oduk önyuñ öwörö, önyuñ öquörö uko uko ke enyĩn Öböñ :
 29 ndien enye etiñ ikö önyuñ eneni ye Me-Jew emi ësemede
 30 usem Greek; edi mö ëyom usuñ ndiwot enye. Ndien ke
 nditö-ëte ëfiökde, mö ëda enye ësukhöre ëdi ke Cæsarea,
 ënyuñ ënö enye aka ke Tarsus.

- 31 Ntre ufök Abasi ke öfuri Judæa ye Galilee ye Samaria êkut ifure, ênyuñ êkõri ke ifiök; ndien, ke êsañade ke uteñe Jehovah ye ke ndõñesit Edisana Spirit, mö êtõt.
- 32 Ekem nte Peter asañade ebe ke kpukpru ebiët, enye õnyuñ õsukhöre etiene mbon Abasi emi êduñde ke Lydda.
- 33 Ndien enye okut owo kiet do emi ekerede Æneas, emi akanade ke mkpana esie isua itiaeta; ödõñõ akpa-ubeñ.
- 34 Ndien Peter ödõhö enye, ete, Æneas, Jesus Christ anam udõñõ okure fi: dakha kenyõñ, tim mkpana fo. Ndien
- 35 idaha oro enye adakha kenyõñ. Ndien kpukpru mö emi êduñde ke Lydda ye Sharon êkut enye, ênyuñ êkabare êtiene Öböñ.
- 36 Ekem owo mbet kiet odu ke Joppa ekere Tabitha, emi ke erisiak ikõ edide Dorcas: ñwan emi öyõhö ye
- 37 nti utom ye ntarubök emi enye anamde. Ekem ke musen oro enye ödõñõ, akpa: ndien ke mö êma êkeyet
- 38 enye, mö ênim enye ke ubet enyõñ. Ndien koro Lydda ekperede Joppa, mbet ênyuñ êkopde ête, Peter mödo, mö êdõñ owo iba êtiene enye, ête, Okunam ubigi ke eritiene
- 39 mimö. Ndien Peter adakha kenyõñ asaña ye mö. Ndien ke enye ama ekedi, mö êda enye êduk ke ubet enyõñ: kpukpru mebe-akpa ênyuñ êda êkpere enye êtua eyet, ênyuñ êwut me-ekura ye öfõñidem oro Dorcas akanamde,
- 40 kini enye odude ye mö. Edi Peter anam mö kpukpru êwörö, õnyuñ ötõñõ edõñ, öböñ akam; ndien akabare ese okpo, ete, Tabitha, dakha kenyõñ. Ndien enye atat enyìn esie; ndien kini enye okutde Peter, emenere idem etie.
- 41 Ndien enye õnõ enye ubök, emenere enye; ndien enye okot mbon Abasi ye mebe-akpa êdi, onim enye kiso mö
- 42 ye uwem. Ndien kpukpru mbio Joppa êfiök: ediwak
- 43 owo ênyuñ ênim Öböñ ke akpanikö. Ekem Peter etie ke Joppa ediwak usen ye owo kiet emi ekerede Simon, aquat-ikpa.

- 10 EKEM owo kiet *odu* ke Cæsarea, ekere Cornelius; enye
- 2 edi centurion udim emi ekerede udim Italy; enye edi owo uteñe, emi õnyuñ abakde Abasi ye öfuri ufök esie, emi õnöde mubuene ediwak ñkpö, õnyuñ anamde mkpe-ubök
- 3 õnõ Abasi kpukpru ini. Ke ñkpö nte öyõhö ñkanika usukkiet ke uwemeyo, enye otim okut ke ñkukut, nte angel Abasi kiet odukde ke ufök esie, õnyuñ ödõhöde enye,
- 4 ete, Cornelius. Ndien enye owuk enyìn ese enye, efeghe

udik, önyuñ ödöhö ete, Nso, Öböñ ? Ndien enye öbörö enye, ete, Mkpe-ubök fo ye enö fo emedök ëka kiso Abasi, 5 ke ñkpö eriti. Kam dön owo ëka ke Joppa, ekeda owo 6 emi ekerede Simon, emi ëdoride enye enyiñ Peter, ëdi : enye adañ ye Simon, aquat-ikpa, emi ufök esie odude ke mben 7 inyañ. Ndien kini angel emi ödöhöde ye enye ama akadakha, enye okot nditö ufök esie iba, ye owo eköñ kiet emi efeghede Abasi, oto ke mö emi ënamde ñkpö ënö enye 8 kpukpru ini ; ndien enye obuk kpukpru ñkpö önö mö, ödöñ mö ëka ke Joppa.

9 Ekem mkpöñ, nte mö ësañade ke usuñ, ënyuñ ëkperede obio, Peter ödök ke ököm ufök ndiböñ akam, ke ñkpö nte 10 öyöhö ñkanika itiokiet : ndien biöñ ödöñ enye, enye önyuñ oyom ndidia ñkpö : edi nte mö ëtemde udia, isioñ 11 omum enye ; enye önyuñ okut enyöñ öküböre, ye nte ñkpö kiet ösukhörede, ebiët aqua öföñ, eke ëmumde ke 12 utit inañ ësukhöre osim isöñ : ndien kpukpru oruk munam ukot inañ, ye ñkpö eke ënyöuide ke isöñ ye minuen enyöñ 13 ëdu kesit. Ndien uyo osim enye, ete, Peter, dakha 14 kenyöñ ; wot, ta. Edi Peter ödöhö ete, Nsa O, Öböñ ; koro akananam ami ntaha se misanake ye se idekhede. 15 Ndien uyo ötöñö ntak osim enye öyöhö ikaba, ete, 16 Kunim se Abasi akanamde asana ke edidekhe. Ndien ënam emi utim ikata : ndien idaha oro ëmen ñkpö oro ëdök ke enyöñ.

17 Ekem nte esit otimerede Peter abaña se ñkukut oro enye okokutde ediwöröde, sese, mö oro Cornelius öködöñde 18 utom ëma ëbup ufök Simon, ënyuñ ëda ke usuñ, ëmenere uyo ëbup me Simon, emi ëdoride enye enyiñ Peter, odu 19 do. Ndien nte Peter ekerede ñkukut oro, Spirit ödöhö 20 enye ete, Sese, owo ita ke ëyom fi. Edi dakha kenyöñ, sukhöre, nyuñ saña ye mö, kunyuñ uyik : koro Ami 21 ñködöñ mö. Ndien Peter ösukhöre etiene mö oro, ete, Sese, ami ndi enye emi mbufo ëyomde : nsidi ntak emi 22 mbufo ëdide ? Ndien mö ödöhö ëte, Edisana angel eteme Cornelius, centurion, emi edide eti owo emi önyuñ abakde Abasi, emi kpukpru Me-Jew ënyuñ ödöhöde eti ikö ëbaña enye, ete, ödöñ ëdikot fi edi ke ufök esie, önyuñ okop ikö 23 ke inua fo. Ndien enye ödöhö mö ëduk önyuñ önö mö ebiët ëdañ.

Ndien mkpöñ enye adakha kenyöñ asaña ye mö, ndusuk 24 nditö-ëte ënyuñ ëto ke Joppa ësaña ye enye Ndien

mkpõn mö eduk ke Cæsarea. Ndien Cornelius ke ebet mö, enye ama önyuñ obon me-oruk esie ye ata mufan esie.
 25 Ekem kini Peter odukde, Cornelius osobo ye enye, önyuñ
 26 öduö ke ukot esie, atuak ibuot önö enye. Edi Peter emenere enye, ete, Dakha kenyõn ; ami 'nyuñ ndi owo.
 27 Ndien nte enye enemede ye enye, enye oduk ke ufök, okut
 28 nte ediwak owo ëbonode ötö kiet : ndien enye ödöhö mö, ete, Mbufo ke idemmbufo ëmefiök nte ibet akpande owo emi edide Jew ndidian idem ye owo idut efen me nditiene enye ; edi Abasi okowut mi, ete, ami ñkukot baba
 29 owo kiet nte, obukpo me isanake : mödo ami 'nyuñ ndide, mfañake, kini ëdõnde ëkot mi. Mobup ndien nte,
 30 nsidi ntak emi afo ödõnde ëkot mi. Ndien Cornelius ödöhö ete, Mfin, kpa ke idem ñkanika emi, anam usen inañ eke ami 'nimde akam ke ufök mi ke öyöhö ñkanika usukkiet ; ndien sese, owo emi esinede edisem öfõnidem
 31 öbiõñöre mi kiso, ödöhö ete, Cornelius, ëma ëkop akam
 32 fo, ënyuñ ëti enö fo kiso Abasi. Dõn ndien owo ëka ke Joppa ëkekot Simon, emi ëdoride enye enyiñ Peter, etiene fi ; enye adañ ke ufök Simon, aquat-ikpa, ke mben inyañ.
 33 Mödo idaha oro ami ndõn ëbine fi ; ndien afo omotim anam emi afo edide. Ndien kpukpru nyin idu mi kiso Abasi kemi, man nyin ikop kpukpru ñkpö eke Jehovah etemede
 34 fi. Ndien Peter atat inua esie ete,

Ke akpanikö mokut nte Abasi miteñeke owo enyin :
 35 edi Enye onyime owo ekededi ke kpukpru idut eke abakde
 36 Enye, önyuñ anamde nti ñkpö. Ikö oro Enye ökönöde ësök nditö Israel, ke öquöröde gospel emem ke Jesus
 37 Christ (Enye edi Öböñ kpukpru)—ikö oro mbufo ke idemmbufo ëmefiök, emi ëkequöröde ke öfuri Judæa, ötõñöde
 38 ke Galilee, ke baptism emi John öquöröde ama ekebe ; Jesus eyen Nazareth, nte Abasi eyetde Enye ke Edisana Spirit ye odudu : Emi asañade ke ebiët ke ebiët öfön ido ye owo, anam kpukpru owo emi Satan ötukhöde okop idem ;
 39 koro Abasi odude ye Enye. Nyin inyuñ idi mentiense kpukpru ñkpö emi Enye anamde ke isõn Me-Jew, ye ke
 40 Jerusalem ; emi mö ënyuñ ëkönde ke eto ewot. Abasi anam Enye eset ke mkpa ke öyöhö usen ita, önyuñ önö
 41 Enye ete ayarare Idemesle, idige ke enyin kpukpru owo, edi ke enyin mentiense, emi Abasi ekebemde iso emek, nyin, emi ikadiade ikönyuñ inwõnde ñkpö ye Enye
 2 ke Enye ama ekeset ke mkpa. Enye önyuñ owuk nyin,

ete, iquörö inö mblobio, inyuñ itiñ ikö ntiense lte, Emi
 edi Enye emi Abasi onimde ke Ebierikpe medu-uwem ye
 43 mekpa-mkpa. Kpukpru me-prophet edi mentiense enö
 Enye ete, oto ke enyiñ Esie eyefen midiönkpö kpukpru owo
 emi enimde Enye ke akpanikö.

44 Ke Peter osuk etiñde ikö oro kaña, Edisana Spirit
 45 öduö odoro kpukpru mö eke ekopde ikö ke idem. Ndien
 idem akpa mbon mbobi emi enimde ke akpanikö, kpukpru
 owo emi ekesañade ye Peter edi, koro enwañade enö
 46 Edisana Spirit enö Me-Gentile ñko. Koro mö ekopde nte
 mö esemde nsio nsio usem, enyuñ etorode Abasi. Ndien
 47 Peter obup ete, Nte owo ekededi ekeme ndikpan ete,
 ekuda möñ enim mö baptism, emi eböde Edisana
 48 Spirit kpa nte nyin? Ndien enye ödöhö ete, enim mö
 baptism ke enyiñ Jesus Christ. Ndien mö ebeñe enye,
 ete, etie ye mimö ndusuk usen.

11 EKEM me-apostle ye nditö-ete emi edude ke Judæa ekop
 2 ete Me-Gentile nde ekop ikö Abasi. Ndien kini Peter
 edide ke Jerusalem, mö emi edide mbon mbobi eneni ye
 3 enye, ete, Afo okoduk ke ufök mbon erut, önyuñ adia
 4 ñkpö ye mö. Edi Peter ötönö, önyuñ otim obuk ñkpö oro
 5 önö mö, ete. Ami ñkodu ke obio Joppa möñ akam : ndien
 ke isiön ami ñkut ñkukut, ñkpö kiet ösukhöre, ebiët
 aqua öföñ eke emumde ke utit inañ eyak ösukhöre oto
 6 ke enyön ; ndien enye osim mi : ndien ke ñwukde enyin
 nse enye, ñkere, 'nyuñ ñkut munam isön ukot inañ ye
 munam iköt ye ñkpö eke enyönide ye me-inuen enyön.
 7 Ndien ñkop nte uyo ödöhöde mi, ete, Dakha kenyön,
 8 Peter ; wot, ta. Edi ami ndöhö nte, Nsa O, Öböñ : koro
 se misanake me se idekhede akanam midukke mi ke inua.
 9 Edi uyo öbörö öyöhö ikaba oto ke enyön ete, Kunim
 10 se Abasi akanamde asana ke edidekhe. Ndien enam emi
 utim ikata : enyuñ edudi kpukpru edök eduk ke enyön.
 11 Ndien sese, ke idem idaha oro owo ita eda ke usuñ ufök
 emi nyin idude kesit, emi ekedönde etiene mi eto ke
 12 Caesarea. Ndien Spirit ödöhö mi, ete, nsaña ye mö,
 ñkusari owo. Ndien nditö-ete itiokiet emi enyuñ esaña
 13 ye ami ; nyin inyuñ iduk ke ufök owo oro : ndien enye
 ödöhö nyin, ete, imö ikokut angel adade ke ufök imö,
 önyuñ ödöhöde ete, Dön owo eka ke Joppa, ekeda Simon,
 14 emi edoride enye enyiñ Peter, edi ; emi editiñde ikö önö

15 fi, eke edinyañade fi ye ofuri ufök fo. Ndien nte ami
 ntöñöde nditiñ, Edisana Spirit ösukhöre odoro mö ke Idem,
 16 kpa nte okodorode nyin ke akpa. Ndien ami nti ikö
 Öböñ, nte Enye öködöhöde ete, John ada möñ onim owo
 baptism; edi eyeda Edisana Spirit enim mbufo baptism.
 17 Mödo edieke Abasi önöde mö kpa enö oro Enye önöde nyin,
 kinl nyin inimde Öböñ Jesus Christ ke akpanikö, ami ndi
 18 anie eke ñkpöbiöñöde Abasi? Ndien kini mö ekopde
 ñkpö emi, mö edop uyo, enyuñ etoro Abasi ete, Ndien
 Abasi ama önö Me-Gentile ñko erikabare esit nduk uwem.
 19 Mödo mö emi ekesuanade ebaña eriköbö eke ötöñöde
 abaña Stephen, esaña tutu esim Phœnicia, ye Cyprus, ye
 20 Antioch, itünke ikö Inö owo ke midige Me-Jew lkpöñ. Edi
 ndusuk mö, mbon Cyprus ye Cyrene, kini mö edide ke
 Antioch, etiñ enö Me-Greek ñko, equörö Öböñ Jesus.
 21 Ndien ubök Öböñ odu ye mö: ediwak owo emi enimde
 22 ke akpanikö enyuñ ekabare etiene Öböñ. Ndien etop
 mö osim utöñ mbon ufök Abasi emi edude ke Jerusalem:
 23 mö enyuñ edöñ Barnabas aka tutu osim Antioch: ndien
 ke enye ama ekedi, önyuñ okut mfön Abasi, enye adaresit;
 önyuñ ekpe mö kpukpru, ete, mö ediana Öböñ ke esit lwuk:
 24 koro enye edide eti owo, Edisana Spirit ye mbuötidem
 enyuñ eyöhö enye ke idem: ndien ediwak owo ediana
 25 Öböñ. Ndien enye adakha aka Tarsus okoyom Saul:
 26 ndien ke enye ama okokut enye, ada enye edi ke Antioch.
 Ekem mö ebono ye ufök Abasi ke ofuri isua kiet, enyuñ
 ekpep ediwak owo; ndien ebem iso esio mbet enyiñ
 Christlan ke Antioch.
 27 Ekem ke musen emi me-prophet eto ke Jerusalem
 28 ezukhöre edi ke Antioch. Ndien owo mö kiet emi ekerede
 Agabus adakha kenyöñ, ayarare ke Spirit ete, akamba
 akañ möñ odu ke ofuri ererimbot: emi öwöröde ke ini
 29 Claudius. Ndien mbet, kpukpru owo kiet kiet nte ukeme
 esie edide, eduwak ndinö ñkpö esök nditö-ete emi edunde
 30 ke Judæa: emi mö enyuñ enamde, enö esök nyebiwo ke
 ubök Barnabas ye Saul.

12 EKEM ke adaña ini oro Herod edidem anyan ubök esie
 2 ndituk ndusuk owo ufök Abasi. Ndien enye owot James
 3 eyen-eka John ke ofut. Ndien kini enye okutde ete, enem
 Me-Jew esit, enye önyuñ aka iso ndimum Peter. Ndien
 4 ekedi ke musen usörö uyo eke leaven miduhe. Ndien

ke enye ama okomum enye, esān enye ke ufök-ñkpököbī,
 önyuñ ayak enye önö mbon eköñ inañ ke itie inañ, ete,
 äkpeme enye; ke aduak ete, Passover ama ebe, iyeda
 5 enye iwörö iyak inö mbiobio. Mödo äkpeme Peter ke
 ufök-ñkpököbī: edi ufök Abasi äköbö Abasi ke akam ke
 6 abaña enye. Kadañoro Herod oyomde ndida enye ñwörö,
 ke idem okoneyo oro Peter ke ede idap kuföt mbon eköñ
 iba, äköbī enye ke ñkpököbī iba: mbon-ukpeme önyuñ
 7 äda ke usuñ äkpeme ufök-ñkpököbī. Ndien sese, angel
 Öböñ ada enye ke ñkañ, uñwana önyuñ ayama ke ubet:
 ndien enye atuak Peter ke ñkañ, edemere enye, ete, Dakha
 kenyöñ iwiwa. Ndien ñkpököbī esie äfüröre enye ke ubök
 8 äduö. Ndien angel ödöhö enye, ete, Böbö ñkpö ke idem,
 nyuñ böp ikpa-ukot fo ke ukot. Ndien enye anam ntre.
 Ndien enye ödöhö enye, ete, Sine aqua öföñidem fo, nyuñ
 9 tiene mi. Ndien enye öwörö, etiene; enye inyuñ ifökke
 ite se angel anamde edī ata ñkpö, edi ekere ete, imö ikut
 10 ñkukut. Ndien ke mö äma äkebe akpa ye udiana-akpa
 mbon-ukpeme, mö äsīm itīm uquak emi öwöröde oduk
 ke obio; emi ebererede önö mö ke idemesie: ndien mö
 äwörö äsaña ke efak kiet äbe; ndien idaha oro angel
 11 adakha ökpöñ enye. Ndien ke Peter öfökde idemesie,
 enye ödöhö ete, Kemi motīm mfök nte, Öböñ ama
 ödöñ angel Esie osio mi ke ubök Herod, ye ke kpu-
 12 kpru idori-enyīn Me-Jew. Ndien ke enye ama ekekere
 ñkpö emi, enye edī ke ufök Mary eka John, emi ädoride
 enye enyīñ Mark; ebiät eke ediwak owo äbonode äböñ
 13 akam. Ndien kini enye atuakde ke itīm enyīn-usuñ,
 14 eyen-añwan emi ekerede Rhoda edi ndiberere. Ndien
 ke enye ödiöñöde uyo Peter, idaresīt inyīmeke enye osio
 usuñ, edi enye efeghe oduk, asian mö, ete, Peter ke ada
 15 ke enyīn-usuñ. Ndien mö ädöhö enye, ete, Idat anam
 fi. Edi enye ösöñ uyo ete, Edi ntre. Ndien mö ädöhö
 16 äte, Edi angel esie. Edi Peter ödödiöñ atuak: ndien
 kini mö äbererede usuñ, mö äkut enye, idem önyuñ
 17 akpa mö. Edi enye anam idiöñö önö mö, ete, ädop uyo,
 önyuñ asian mö nte Öböñ okosiode enye ke ufök-
 ñkpököbī. Enye önyuñ ödöhö ete, Äsian James ye
 nditö-äte ñkpö emi. Ndien enye adakha aka ke
 18 ebiät eñwen. Ndien ke usenubök akamba ndutīme odu
 19 kotu mbon-eköñ, äte, Peter odu möñ? Ndien kini Herod
 oyomde enye, minyuñ ique, enye otīm obup mbon-ukpeme

abaña enye, önyuñ önö uyo ete, ewot mö. Ndien enye oto ke Judæa ösukhöre aka ke Cæsarea, önyuñ etie do.

- 20 Ekem enye ayaresit eti eti ye mbon Tyre ye Sidon : ndien mö esaña kiet etiene enye, ndien, kini mö enamde ufan ye Blastus emi ekpemedede ubet edidem, mö ebeñe
 21 emem, koro *idut* edidem öbökte edem mö. Ndien ke usen eke enimde, Herod esine öföñidem edidem, etie ke
 22 ebekpo, öquörö ikö önö mö. Ndien mbiobio efiori ete,
 23 Uyo abasi, idige uyo owo ! Ndien idaha oro angel Öböñ kiet ötö enye, koro enye minöñö Abasi uböñ : ndien ndöñ eta enye, enye önyuñ akpa.
 24 Edi ikö Öböñ ököri önyuñ ötöt.
 25 Ndien Barnabas ye Saul edakha ke Jerusalem efiaf, ke ema ekenam utom mö ema, enyuñ eda John, emi edoride enye enyiñ Mark, asaña ye mö.

- 13** NDIEN me-prophet ye mendikpep edu ke ufök Abasi ke Antioch, Barnabas, ye Symeon emi ekerede Niger, ye Lucius owo Cyrene, ye Manaen emi ekebökde enye ye
 2 Herod tetrarch, ye Saul. Ndien nte mö enamde ñkpö enö Öböñ, enyuñ etrede udia, Edisana Spirit ödöhö mö, ete, Edianare Barnabas ye Saul enö Mi man enam utom
 3 oro Ami ñkokotde mö nte enam. Ndien ke mö ema eketre udia enyuñ eböñ akam enyuñ edori mö ubök, mö edöñ mö eka.
 4 Ntre kini Edisana Spirit ödöñde mö ewörö, mö esukhöre
 5 eka Seleucia ; enyuñ eto do ewat eka ke Cyprus. Ndien kini mö edude ke Salamis, mö equörö ikö Abasi ke me-synagogue Me-Jew : mö enyuñ enyene John nte asañutom
 6 mö. Ndien ke mö ema ekesaña ke ofuri isuo esim Paphos, mö ekut abia-idiön kiet, prophet abiaña, owo Jew, eke
 7 enyiñ esie ekerede Bar-Jesus ; eke odude ye Sergius Paulus, andikara, enyene-ibuot owo. Owo emi okot Barnabas ye Saul etiene enye, ete, iyom ndikop ikö Abasi.
 8 Edi Elymas abia-idiön oro (koro ntre ke esiak enyiñ esie) öbiönö mö, oyom ndinam andikara ökpöñ akpanikö.
 9 Edi Edisana Spirit öyöhö Saul, emi edide Paul ñko, ke
 10 idem, enye önyuñ owuk enyiñ esie ese enye, ete, O afo, emi kpukpru abiaña ye idiönkpö eyöhöde fi ke idem, afo eyen Satan, afo usua kpukpru nti ido, nte afo udutreke
 11 ndiquaña eti usuñ Öböñ ? Ndien kemi, sese, ubök Öböñ odoro fi ke idem, afo eyenyuñ edi 'nan, udunyuñ uque utin

ke ndusuk ini. Ndien idaha oro ntõñ ye ekim efuk enye; ndien enye asaña oyom owo eke omumde enye
 12 ubök asaña. Ndien andikara, kini enye okutde se enamde, onim ke akpanikõ, koro idem akpade enye abaña erikpep Öböñ.

13 Ekem Paul ye mensaña esie esio ke Paphos, enyũñ edi ke Perga ke Pamphylia: ndien John ökpõñ mö önyõñ ke
 14 Jerusalem. Edí mö èto ke Perga esaña èbe, edi ke Antioch ke Pisidia; ndien mö eduk ke synagogue ke sabbath,
 15 esukhöre etie. Ndien ke ema ekekot mbet ye me-prophet, metubom synagogue edõñ ödöhö mö, ète, Nditö-ète, edieke mbufo enyenede ikö eke etiñde enö mbiobio, etiñ.

16 Ndien Paul adakha kenyõñ, ofuñ ubök ödöhö ete,

17 Mbio Israel, ye mbufo emi ebakde Abasi, ekop. Abasi mbio Israel emi ekemek mete nyin, ökönyũñ ofori mbon emi kini mö edude nte isen ke isõñ Egypt, önyũñ ada mö öwörö
 18 kesit ke edimenere ubök. Enye önyũñ öyö midiök ido
 19 mö ke desert ke ñkpö nte isua aba. Ndien ke Enye ama okosobo midut itiaba ke isõñ Canaan, Enye önö mö isõñ mö, ete enyene, ke ñkpö nte isua ikie inañ ye aba ye duop:
 20 ndien ke ñkpö emi ema ekebe, Enye önö mö mbierikpe
 21 tutu osim Samuel prophet. Ekem mö ebeñe edidem: ndien Abasi önö mö Saul eyen Kish, owo esien Benjamin,
 22 ke isua aba. Ndien ke Enye ama okosio enye efep, Enye emenere David, ete, edi edidem mö: emi Enye ödöhöde abaña enye, ete, Mokut David eyen Jesse, owo emi ekemde
 23 esit ye Ami, emi edinamde kpukpru se Ami 'made. Oto ke ubon owo emi, Abasi, nte Enye ököñwõñöde, akada
 24 Andinyaña önö Israel, Jesus; ke John ama ekebem eridi Esie iso öquörö baptism erikabare esit önö kpukpru
 25 mbio Israel. Ndien nte John anamde utom esie, enye ödöhö ete, Mbufo ese ète ami ndi anie? Ami ndige *Enye*. Edi sese, kiet etiene mi ke edem, emi ami mendotke
 26 nditat uruk ikpa-ukot Esie. Nditö-ète, nditö ubon Abraham, ye mö kotu mbufo emi ebakde Abasi, emedõñ
 27 ikö erinyaña emi enö nyin. Koro mö emi eduñde ke Jerusalem, ye mendikara mö, koro mö midiõñöke Enye, minyũñ ifökke me-uyo me-prophet emi ekotde ke sabbath
 28 ke sabbath, enamde mö esu ke ebiomde *Enye*. Ndien okposuk edi nte mö mique ntak mkpa, mö ebeñe Pilate,
 29 ète, ewot Enye. Ndien kini mö ekenamde kpukpru ñkpö emi ekewetde ebaña Enye esu, mö esukhöre Enye

30 ke eto ēkenīm Enye ke udi. Edi Abasi anam Enye eset
 31 ke mkpa : ndien mö, emi ēsañade ye Enye ēto ke Galilee
 ēdök ēdi ke Jerusalem, ēkut Enye ediwak usen, mö
 32 ēnyuñ ēdi mentiense Esie ēnō mbiobio kemi. Ndien nyīn
 ibuk eti mbuk inō mbufo ibaña uñwōñō eke ēkenōde mēte,
 33 ite, Abasi ama anam uñwōñō oro osu önō nditō nyīn, ke
 Enye anamde Jesus eset ; ntemi ēnyuñ ēwetde ke udiana-
 akpa psalm ēte.

Afo edī eyen Mi, Amī mobon Fi mfin emi.

34 Ndien kabaña emi Enye anamde Enye eset ke mkpa, Enye
 ökunyuñ añaak aba ke mbiara, Enye ödöhö ntem ete,

Nyenö mbufo nti ñkpö David emi ēdide akpanikö.

35 Koro Enye ödöhöde ke psalm eñwen ete,

Afo uduyakke Edisana Owo fo okut mbiara.

36 Koro David, kini enye akanamde item Abasi ke eyo esie,
 ede idap, ndien ēnīm enye ye mēte esie, enye önyuñ okut

37 mbiara : edi Enye emi Abasi anamde eset ke mkpa ique

38 mbiara. Mödo ēyak mbufo, nditö-ēte, ēfiök ēte, ke ēquörö

39 erifen midiönkpö ēnō mbufo oto ke owo emi : ndien ke

Enye ikpe etebe kpukpru owo emi ēnīmde ke akpanikö

ke kpukpru ñkpö eke ibet Moses mikemeke ndinam ikpe

40 etebe owo. Mödo ēkpeme mbak se ēwetde ke me-prophet
 editiene mbufo, ēte,

41 Mbufo, emi ēsuenede *Jehovah*, ēse, ēnyuñ ēyīk, ēnyuñ ētak ;

Koro Amī 'nam utom ke eyo mbufo,

Utom eke mbufo midnīmke ke akpanikö, edieke owo
 editiñde önō mbufo.

42 Ndien nte mö ēwöröde, mö ēbeñe ēte, etiñ ikö oro ēnō

43 mimö ke sabbath eñwen. Ndien ke synagogue asuanade,

ediwak Me-Jew ye nti Me-Gentile emi ētuakde ibuoť ēnō

Abasi ke ido Me-Jew etiene Paul ye Barnabas : emi etiñde

ikö ēnō mö, ēnyuñ ēyirede mö, ēte, etiē ke mfön Abasi.

44 Ndien ke sabbath eke etienede ayak esisit öfuri obio

45 ēbono ötö kiet ndikop ikö Abasi. Edi kini Me-Jew ēkutde

otu owo, ufup öyöhö mö kesit, mö ēnyuñ ēneni me-ñkpö

46 emi Paul ödöhöde, ēnyuñ ēsuñi. Ndien Paul ye Barnabas

ēdöhö uko uko ēte, Ekenyene ndibem iso ntiñ ikö Abasi

'nō mbufo. Sia mbufo ēsānde enye, minyuñ ibatke idem-

mbufo ite, imodot nsinsi uwem, sese, nyīn imakabare

47 itiene Me-Gentile. Koro Öböñ etemedē nyīn ntre, ete,

Ami monīm Fi ke uñwana midut,

Man Afo ekpedi erinyaña tutu osīm ke utit ererimbot.

48 Ndien nte Me-Gentile ekopde emi, mö edaresit, enyuñ
 ekpono ikö Abasi: ndien adaña owo nte ekenimde enö
 49 nsinsi uwem enim ke akpanikö. Ndien ikö Oböñ asuana
 50 ke ofuri edem oro. Edi Me-Jew enyik ikpö iban emi
 ebakde Abasi, ye mböñ obio, esin eköbö Paul ye Barnabas,
 51 enyuñ ebfn mö ke me-adaña mö efep. Edi mö ekeñ
 ntan ikpat mö efep ke ubiom-ikpe mö, enyuñ edi ke
 52 Iconium. Ndien idaresit ye Edisana Spirit eyöhö mbet ke
 idem.

14 EKEM ke Iconium, mö mbiba eduk ke synagogue Me-
 Jew, enyuñ equörö ke ido eke esinde aqua otu Me-Jew ye
 2 Me-Greek nde enim ke akpanikö. Edi Me-Jew emi misukke
 3 idem edemere Me-Gentile, esin mö esua nditö-ete. Ntre
 ke mö etle do anyan ini, equörö uko uko ke Oböñ, emi
 onyimede ikö mfön Esie, ke erinö ubök mö odudu ndinam
 4 midionö ye mutibe ikpö. Edi otu owo ke obio abakhare;
 5 ubak eda ye Me-Jew, ubak eda ye me-apostle. Ndien
 kini Me-Gentile ye Me-Jew nko ye mböñ mö ebumerede
 6 ebine mö, ndisuene mö, 'nyuñ ntö mö ke itlat, mö efiök,
 enyuñ efeñe eka Lystra ye Derbe, me-obio Lycaonia, ye
 7 edem eke akande mö okuk: mö enyuñ equörö gospel do.
 8 Ndien owo kiet odu ke Lystra, emi ukot esie misönke,
 owo mbuñö toto ke uyen esie, emi akanam misañake.
 9 Enye okop nte Paul etinde ikö: ndien Paul owuk enyin ese
 enye, okut ete, enye enyene mbuötidem nte edinamde idem
 10 osön enye, onyuñ ödöhö ke ökpösön uyo ete, Dakha
 11 kenyön, neñere da ke ukot fo. Ndien enye öfrö adakha
 kenyön asaña. Ndien kini me-otu owo ekutde se Paul
 anamde, mö emenere uyo mö, enyuñ ödöhö ke usem Lyca-
 onia ete, Me-abasi emeda mbiät owo esukhöre etiene nyin.
 12 Mö enyuñ esio Barnabas enyün Jupiter; enyuñ esio Paul
 13 enyün Mercury, sa enye edide etubom ke eritiñ ikö. Ndien
 oku Jupiter emi temple esie odude kiso obio, ada enañ ye
 uruk eke edade flower enam edl ke usuñ obio, oyom ndiwa
 14 uwa ye otu owo. Edi kini me-apostle, Barnabas ye Paul,
 ekopde, mö ewai öföñidem mö, öfrö eduk kotu mbiobio,
 15 efiori ete, Mböñ owo, nsinam mbufo enamde ñkpö
 emi? Nyin inyuñ idl owo emi ibiätde mbufo, inyuñ ibuk
 eti mbuk inö mbufo, ite, mbufo ekabare ökpöñ me-ikpikpu
 ñkpö emi, etiene Abasi uwem, emi akanamde enyön ye
 16 isön ye inyañ ye kpukpru se idude mö kesit: emi ke eyo

17 eke ebede akayakde kpukpru mldut *ēsaña* ke usuñ mö. Edi Enye iyakke ntiense anana Enye, emi Enye öfönde ido, önyuñ önöde mbufo edim ye ini eduek, önyuñ esin udia
 18 ye idara ke esit mbufo öyöhö. Ndien ke ikö emi ayak esisit mö ikpakpanke me-otu owo ndiwa uwa 'nö mö.
 19 Edi Me-Jew eto ke Antioch ye Iconium edi do: ndien ke mö ema ekeyut otu owo, mö etöñö Paul ke itiat,
 20 enyuñ edudi enye esio ke obio, ese ete, enye akpa. Edi nte mbet edade ekan enye ekuk, enye adakha kenyöñ oduk ke obio: ndien mkpöñ enye öwörö ye Barnabas aka
 21 ke Derbe. Ndien ke mö ema ekequörö gospel enö obio oro, enyuñ enam ediwak owo edi mbet, mö efiak eka ke
 22 Lystra, ye Iconium, ye Antioch, enyuñ esöñ mbet esit, enyuñ eyire mö, ete, etie ke mbuötidem, ete, nyin inyene
 23 ndikut ediwak ukut nduk ke obio Abasi. Ndien ke mö ema ekenim nyebiowo enö mö ke kpukpru ufök Abasi, enyuñ eböñ akam ye eritre udia, mö eyak mö esin ke
 24 ubök Öböñ, emi mö enimde ke akpanikö. Ndien mö
 25 *ēsaña* ke Pisidia ebe edi ke Pamphylia. Ndien ke mö ema ekequörö ikö ke Perga, mö esukhöre edi ke Attalia;
 26 ndien mö eto do ewat edi ke Antioch, emi ema ekeyak mö enö mfön Abasi ete, enam utom oro mö ema ekenam
 27 ema. Ndien kini mö edide, enyuñ ebondö ufök Abasi ötö kiet, mö ebuk kpukpru ñkpö emi Abasi akadade mö anam, ye nte Enye ama ekeberere usuñ mbuötidem
 28 önö Me-Gentile. Ndien mö etie do ye mbet anyan ini.

15 **NDIEN** ndusuk owo eto ke Judæa esukhöre edi edikpep nditö-ete, ete, Ke mbufo minaña mbobi nte Moses etemedede,
 2 mbufo ikemeke ndiböhö. Ndien kini Paul ye Barnabas minyimeke inö mö, enyuñ enenide ökpösöñ eneni ye mö, *mbon Abasi ke Antioch* enim ete, Paul ye Barnabas ye ndusuk enwen kotu mö ekpedök eka ke Jerusalem ekebup
 3 me-apostle ye nyebiowo ebaña ikö emi. Mödo ke ufök Abasi adade mö akayak ke usuñ, mö *ēsaña* ebe ke Phoenicia ye Samaria, ebuk ete, Me-Gentile ekabare esit:
 4 enyuñ enam kpukpru nditö-ete edara eti eti. Ndien kini mö edide ke Jerusalem, ufök Abasi ye me-apostle ye nyebiowo esobo ye mö, mö enyuñ ebuk kpukpru ñkpö emi
 5 Abasi akadade mö anam. Edi ndusuk owo emi edide Me-Pharisee, emi enimde ke akpanikö, edakha kenyöñ,

ēdöhö ēte, Ēnyene ndinim mö mbobi, 'nyuñ nteme mö ndinim ibet Moses.

6 Ndien me-apostle ye nyebiowo ēbono ötö kiet ndikere
7 mbaña ñkpö emi. Ndien ke mö ēma ēkeneni ediwak eneni, Peter adakha kenyöñ, önyuñ ödöhö mö, ete,

Nditö-ēte, mbufo emefiök ēte, ke anyan ini emi ebede, Abasi ekemek kotu mbufo, ete, Me-Gentile ēdikop ikö
8 gospel ke inua mi, ēnyuñ ēnīm ke akpanikö. Ndien Abasi, emi öfiökde esit, onyīme önö mö, önö mö Edisana Spirit,
9 kpa nte ökönöde nyin ; inyuñ inamke mö ēdi isio ye nyin,
10 ke anamde esit mö asana oto ke mbuötidem. Nsinam mbufo ēdomode Abasi naña, ke eriköñ ökpönö ke itöñ
11 mbet, eke mēte nyin me nyin mikemeke ndibiom ? Edi nyin imenim ke akpanikö ite, nyin iyeböhö oto ke mfön Öböñ Jesus, kpa nte mö.

12 Ndien öfuri otu owo ēdop uyo ; ēnyuñ ēkpañ utöñ ēnö Barnabas ye Paul, nte ēbukde midiöñö ye mutibe ñkpö eke Abasi akadade übökö mö anam kotu Me-Gentile.

13 Ndien ke mö ēdopde, James öböro ete,

14 Nditö-ēte, ēkpañ utöñ ēnö mi : Symeon omobuk nte Abasi ekebemde iso etiene Me-Gentile, ete, isio owo kotu
15 mö inö enyiñ Esie. Ndien ikö me-prophet esaña übökö kiet ye ñkpö emi ; nte ewetde ēte,

16 Ñkpö emi ēma ēbe, nyefiak,
Nyenyuñ ntöñö ntak mböp ataya David emi öduöde ;
'Nyuñ ntöñö ntak mböp ñwure esie,
'Nyuñ 'neñere mböp enye :

17 Man owo eke esukhöde ekpeyom Öböñ,
Ye kpukpru Me-Gentile, emi ēkerede enyiñ Mi ;

18 Jehovah, emi anamde owo ēfiök ñkpö emi toto ke eritöñö ererimbot, ödöhö ntem.

19 Mödo uyo mi edi ntem, ete, nyin ikunö mö emi etode ke
20 Me-Gentile ēkabare etiene Abasi afaniköñ ; edi iwet inö mö, ite, mö ēbet edidekhe ñkpö ndem, ye use, ye se iyiride
21 yiri, ye iyip. Koro Moses toto ke eset emenyene mö emi equöröde enye ke kpukpru obio, emi ēkotde enye ke me-synagogue kpukpru sabbath.

22 Ndien öfön me-apostle ye nyebiowo, ye öfuri ufök Abasi ke enyiñ, ndimek owo kotu mö, ndöñ mö esaña ye Paul ye Barnabas ēka ke Antioch, Judas emi ekerede Barsabbas, ye Silas, emi ēdide lkpö owo kotu nditö-ēte :
23 mö ēnyuñ ewet ñwed ēnö mö ekama, ēte, Me-apostle ye

nditö-ète emi edide nyebiowo ewet enö nditö-ète emi
 edide Me-Gentile ke Antioch ye Syria ye Cilicia, ète,
 24 Imököm mbufo : Sia nyin ikokopde ite, ndusuk owo emi
 ewöröde kotu nyin eda ikö etimere mbufo, ndiyut ukpöñ
 25 mbufo ; eke nyin mikönöñö item baba ; öfön ke enyin
 nyin, emi inyenede esit kiet ke ñkpö emi, ndimek owo
 'nyuñ ndöñ mö etiene mbufo ye edima Barnabas ye Paul,
 26 emi ekebatde uwem mö nte ekpri ñkpö kabaña enyĩñ Öböñ
 27 nyin Jesus Christ. Mödo nyin ima idöñ Judas ye Silas, emi
 ke idemmö edinyuñ edöhöde mbufo idem ñkpö emi ke
 28 inua mö. Koro öfönde Edisana Spirit ye nyin ke enyin
 ete, nyin ikudori mbufo mbiomo enwen ke idem, ke
 29 miböhöke ñkpö emi owo enyenede ndinam ; ète, mbufo
 ebet me-ñkpö eke ewade enö ndem, ye iyip, ye ñkpö eke
 eyiride yiri, ye use ; mbufo ema ekpeme idemmbufo ke
 ñkpö emi, eyefön ye mbufo. Ètie suñ-o.
 30 Ndien kini eyakde mö, mö esukhöre edi ke Antioch ; ndien
 31 ke ema ekebon otu owo, mö enö mö ñwed oro. Ndien
 kini mö ekotde enye, mö edara kabaña ndöñesit oro.
 32 Ndien Judas ye Silas, emi idemmö enyuñ edide me-prophet,
 eda ediwak ikö eteme nditö-ète, enyuñ esöñö mö idem.
 33 Ndien ke mö eketiede ndusuk ini do, nditö-ète eyak mö
 35 enyöñ ke emem etiene mö emi ekedöñde mö utom. Edi
 Paul ye Barnabas ye ediwak owo enwen etie ke Antioch,
 ekpep enyuñ equörö ikö Öböñ.
 36 Ndien ke ndusuk usen ekebede Paul ödöhö Barnabas,
 ete, Yak nyin ifiak ika ke kpukpru obio oro nyin iköquöröde
 37 ikö Öböñ kesit, ikese nditö-ète nte mö etiede. Ndien
 38 Barnabas ekere ndida John emi ekerede Mark ye mö. Edi
 Paul ekere ete, ifönke ndida enye emi ökökpöñde mö ke
 39 Pamphylia, minyuñ itieneke mö ika utom. Ndien
 ökpösöñ eneni otibe, ntre mö edianare kiet ye eken, ndien
 40 Barnabas ada Mark, osio aka Cyprus ; edi Paul emek
 Silas, ada öwörö, kini nditö-ète ema ekeyak enye enö mfön
 41 Öböñ. Ndien enye asaña ebe ke Syria ye Cilicia, ösöñö
 me-ufök Abasi idem.

16 NDIEN enye edi ke Derbe ye Lystra ñko : ndien sese,
 owo mbet kiet odu do, emi ekerede Timothy, eka esie edi
 Jew emi onimade ke akpankö, edi ète esie edi Greek.
 2 Nditö-ète emi edude ke Lystra ye Iconium ebuk eti mbuk
 3 ebaña owo emi. Paul oyom enye öwörö asaña ye enye ;

- ndien ada enye onim mbobi kabaña Me-Jew emi
 edude ke edem oro: koro kpukpru mö efiökde ete, ete
 4 esie edi Greek. Ndien nte mö esañade ke usuñ mö ebe
 ke me-obio, mö enö mö mewukhö ndinim, emi me-apostle
 5 ye nyebiowo emi edude ke Jerusalem ekewukde. Ntre
 esöñö me-ufök Abasi idem ke mbuötidem, mö enyuñ etöt
 ke ibat ke usen ke usen.
- 6 Ndien mö esaña ke edem Phrygia ye Galatia ebe, koro
 Edisana Spirit akpande mö, ete, ekutiñ ikö ke Asia;
 7 ndien ke mö edide ke edem emi asakde iso ese Mysia, mö
 edomo ndiduk ke Bithynia; ndien Spirit Jesus inyimeke
 8 mö eduk; ndien mö esaña ebe Mysia, esukhöre edi ke
 9 Troas. Ndien Paul okut nkukut ke okoneyo; Owo
 Macedonia kiet ada, ebeñe enye, ete, Be di ke Macedonia,
 10 di nyaña nyin. Ndien ke enye okutde nkukut oro,
 idaha oro nyin iyom usuñ ndika ke Macedonia, inim ke
 akpanikö ite, Abasi ama okot nyin iquörö gospel inö mö.
- 11 Ntre nyin isio ke Troas, ineñere iwat ika ke Samothrace,
 12 ndien mkpöñ ika ke Neapolis; ndien ito do ika ke
 Phillippi, emi edide obio Macedonia, akpan obio ke edem
 oro, ye colony ñko: ndien nyin itie ke obio emi ndusuk
 13 usen. Ndien ke sabbath nyin iwörö ke inua-otop ika
 ke mben akpa, ebiët eke nyin isede ite, itie-akam odu;
 ndien nyin isukhöre itie, itin inö iban emi ebonode ötö kiet.
- 14 Ndien ñwan kiet emi ekerede Lydia, emi otode ke obio
 Thyatira, anyam ididuot öföñ, emi okponode Abasi, okop
 uyo nyin: emi Öböñ ebererede esit esie ndikpañ utöñ
 15 'nö ikö oro Paul etinde. Ndien kini enimde enye ye
 ufök esie baptism, enye ebeñe nyin, ete, Ke mbufo ema
 enim mi nte owo akpanikö 'nö Öböñ, edi ke ufök mi,
 enyuñ etie do. Enye önyuñ eyire nyin.
- 16 Ekem nte nyin isañade ika itie-akam, eyen-añwan kiet,
 emi enyenede spirit idiöñ, osobo ye nyin, emi ebrede
 17 idiöñ ökö ediwak okuk önö mete ufök esie. Enye etiene
 Paul ye nyin, önyuñ ofiori ete, Me-owo emi edi masañutom
 Abasi Andikpon Nkan, emi equöröde usuñ erinyaña enö
 18 mbufo. Enye önyuñ anam ntre ediwak usen. Edi kini
 esit otimerede Paul eti eti, enye akabare ödöhö spirit
 oro, ete, Mowuk fi ke enyün Jesus Christ nte, öwörö enye
 ke idem. Ndien enye öwörö ke idem ñkanika oro.
- 19 Edi ke mete ufök esie ekutde ete, idori-enyün udori mö
 iduhe aba, mö emum Paul ye Silas, edudi mö eka ke añwa-

20 urua kiso mendikara, ndien ke mö ēdade mö ēka kiso
 mbierikpe, mö ēdöhö ēte, Me-owo emi, emi ēdide Me-Jew,
 21 ētīmere obio nyīn ēkan, ēnyuñ ēkpep ido eke minenke
 22 nyīn, Me-Roman, ndinyīme, me ndinīm. Ndien otu owo
 ēdakha kenyōñ ēdori mö ikö: mbierikpe ēnyuñ ēwai
 ofōñidem mö ēfep, ēnyuñ ēdöhö ēte, ēmia mö ke eto.
 23 Ndien ke ēmiade mö ediwak ubök, mö esīn mö ke ufök-
 ñkpököbi, ēnyuñ ēwuk ekpeme-ufök-ñkpököbi, ēte, otīm
 24 ekpeme mö: ndien ke enye ama ököbö oruk item emi,
 esīn mö ke ata esīt esīt ufök-ñkpököbi, önyuñ esīn ukot
 25 mö ke ebuka. Edi ke uföt okoneyo Paul ye Silas ke
 ēböñ akam ēnyuñ ēquö iquö ēnö Abasi, mbon-ñkpököbi
 26 ēnyuñ ēkop; ndien idaha oro aqua unyek-isōñ odu,
 tutu enyeñe isōñ ufök-ñkpököbi: ndien ke idaha oro
 ēberere kpukpru usuñ; ñkpököbi ēnyuñ ēkpökhöre
 27 kpukpru owo ke ubök. Ndien ekpeme-ufök-ñkpököbi, kini
 edemerede ke idap, önyuñ okutde musuñ ufök-ñkpököbi
 ēna iñwañ, osio ofut esie, oyom ndiwot idemesie, ese
 28 ete, mbon-ñkpököbi ēfeñe. Edi Paul ofiori ke ökpösōñ
 uyo ete, Kunam idemfo ñkpö: koro kpukpru nyīn mi.
 29 Ndien enye ete, ēda mutuenikañ ēdi, önyuñ öfrö oduk, ndīk
 önyuñ anam idem enyek enye, enye önyuñ öduö kiso Paul
 30 ye Silas, ada mö öwörö, ete, Mböñ owo, ndinam nso man
 31 ēnyaña mi? Ndien mö ēdöhö ēte, Nīm Öböñ Jesus ke
 32 akpanikö, ndien ēyenyaña fi ye ufök fo. Ndien mö etiñ
 ikö Öböñ ēnö enye, ye kpukpru owo emi ēdude ke ufök
 33 esie. Ndien ke idem ñkanika oro ke okoneyo. enye ada
 mö eyet nde ufen mö; ndien idaha oro ēnīm enye ye öfuri
 34 ufök esie baptism. Ndien enye ada mö ödök edi ke ufök
 esie, önyuñ onīm udia kiso mö, önyuñ adaresīt eti eti, ye
 öfuri ufök esie, ke onīmde Abasi ke akpanikö.
 35 Edi ke eyo esierede, mbierikpe ēdōñ misuñutom ēte,
 36 Sana me-owo oro yak. Ndien ekpeme-ufök-ñkpököbi
 emen ikö oro etiñ önö Paul, ete, Mbierikpe ēnö uyo ēte,
 37 nsana mbufo nyak; ēwörö ēdi ndien ēnyōñ ke ifure. Edi
 Paul ödöhö mö, ete, Mö ēma ekemia nyīn emi idide Nditö
 Rome ke añwa, ke ikpe mibiomke nyīn, ēnyuñ esīn nyīn
 ke ufök-ñkpököbi; nte mö ēyom kemi ndibīn nyīn iwörö
 ke ndībe? Nsa O! Edi yak mö ēdi ke idemmö ēdida
 38 nyīn ēwörö. Ndien misuñutom ēmen ikö oro etiñ ēnö
 mbierikpe: ndien mö ēfeghe ndīk, kini ēkopde ēte, mö ēdi
 39 Nditö Rome; ndien mö ēdi ēdikpe mö ubök; ndien ke

40 ɛdade mō ɛwōrō, mō ɛbeñe mō, ɛte, ɛkpōñ obio. Ndien mō ɛwōrō ke ufōk-ñkpōkōbi, ɛkeduk ke ufōk Lydia : ndien ke ɛkutde nditō-ɛte, ɛdōñ mō esīt, ɛnyuñ ɛdakha.

17 Ekem ke mō ɛma ɛkebe kufōt Amphipolis ye Apollonia, mō ɛdi ke Thessalonica, ebiēt emi synagogue Me-Jew
 2 odude : ndien Paul, nte ido esie edide, oduk etiene mō,
 3 ɔnyuñ ada ñwed Abasi ekpe ye mō ke sabbath ita, asiak ɔnyuñ owut nte Christ enyenede ndikpa, 'nyuñ nset ke mkpa ; nte Jesus, emi ñquōrōde 'nō mbufo, edide
 4 Christ. Ndien ndusuk mō ɛnyīme, ɛnyuñ ɛdian idem ye Paul ye Silas ; ɛkōrō ye ediwak Me-Greek emi ɛfeghede
 5 Abasi, ye ikpō iban idige esisit. Edi Me-Jew ɛfibe ufup, ɛnyuñ ɛda ndusuk mbukpo owo mbiobio ɛdian idem, ndien kini ɛbonde otu owo, mō ɛtīmere obio ; ɛnyuñ ɛkan
 6 ufōk Jason ekuk, ɛte, ida mō iwōrō inō mbiobio. Ndien ke mō mique mō, mō ɛdudi Jason ye ndusuk nditō-ɛte ɛdi kiso mbōñ obio, ɛfiori ɛte, Mō emi ɛtīmerede ererīmbot
 7 ɛdi mi ñko ; Jason ɔnyuñ ada mō oduk ke ufōk esie : kpukpru mō ɛnyuñ ɛbiat mewukhō Cæsar, ɛte,
 8 edidem ɛñwen odu, Jesus. Ndien esīt otīmere me-otu
 9 owo ye mbōñ obio, ke mō ɛkopde ikō emi. Ndien ke mō ɛnamde Jason ye mō efen ɛtie ubiōñ, mō ɛsana mō ɛyak.
 10 Ndien idaha oro nditō-ɛte ɛnō Paul ye Silas ke okoneyo ɛka ke Berœa : ndien kini mō ɛdide do mō ɛduk ke syna-
 11 gogue Me-Jew. Ndien memō emi ɛdot ukpono ɛkan mō ke Thessalonica, ke emi mō ɛkopde ikō ke erinyīme esīt, ɛnyuñ ɛduñōrede ñwed Abasi ke usen ke usen, me ñkpō
 12 oro ɛdi ntre. Mōdo ediwak mō ɛnīm ke akpanikō ; ye
 13 ikpō iban Greek, ye iren owo ñko. Edi kini Me-Jew ke Thessalonica ɛkopde ɛte, Paul ɔquōrō ikō Abasi ke Berœa ñko, mō ɛnyuñ ɛdi do, ɛdidemere ɛnyuñ ɛtīmere
 14 mbiobio. Ndien idaha oro nditō-ɛte ɛnō Paul ɛka tutu
 15 osīm ke inyañ : ndien Silas ye Timothy ɛsuk ɛtie do. Edi mō emi ɛkamade Paul ɛda enye tutu ɛsīm ke Athens : ndien kini Paul ɔnōde mō uyo ete, ɛdōhō Silas ye Timothy ɛwara ɛbīne imō, mō ɛnyōñ.

16 Ekem nte Paul etiede ke Athens ebet mō, esīt ayat enye
 17 ndikut nte ndem ɛyōhōde ke obio. Ntre enye ekpe ke synagogue ye Me-Jew ye mō emi ɛfeghede Abasi, ye ke añwa-urua ke usen ke usen ye mō emi ɛsobode ye enye. Ndien ndusuk mefiōñkpō owo, Me-Epicurean ye Me-Stoic,

18 **ēnenl enenl ye enye.** Ndien ndusuk **ēdōhō ēte,** Nso ke
 ababara emi oyom ndidōhō? ndusuk **eñwen ēte,** Enye
 etie nte andiquōrō isen abasi: koro enye **ōquōrōde Jesus**
 19 **ye eriset ke mkpa.** Ndien **mō ēmum enye,** **ēnyuñ ēda enye**
ēdi ke Areopagus, ēte, Me afo eyenam nyin ifiök se **ōbufa**
 20 **ikō emi afo ekpepde edide?** Koro afo adade ndusuk
 mbufa **ñkpō etiñ ke utōñ nyin:** **mōdo nyin iyom ndifiök**
 21 **nte ñkpō emi ēwōrōde.** (Koro kpukpru mbio Athens
 ye isen owo emi **ēdañde do idaha ini mō inam ñkpō efen,**
 22 **ke midige nditiñ me ndikop ōbufa ñkpō.)** Ndien Paul
 ada kufōt Areopagus, **ōdōhō ete,**

Mbufo mbio Athens, mokut nte ke kpukpru **usuñ mbufo**
 23 **ēdi mendikpono me-abasi ēkan.** Koro nte ami **nsañade**
 mbe, 'nyuñ **ñkutde me-ñkpō eke mbufo ēkponode,** ami
mōnyuñ ñkut itie-uwa kiet emi ēwetde kesit ēte, ENYENE
ABASI EMI OWO MIFIÖKKE. Mōdo se mbufo **ēkponode ke**
 24 **ökōi,** ke ami **ñquōrō 'nō mbufo.** Abasi emi **okobotde**
 ererimbot ye kpukpru **ñkpō emi ēdude kesit,** sia Enye
 edide **Ōböñ enyōñ ye isōñ,** iduñke ke me-temple eke **ubök**
 25 **owo ēnamde;** owo inyuñ idaha **ubök inam ñkpō inō Enye,**
 nte **ñkpō emi Enye ananade ñkpō,** sia Enye **ōnōde kpukpru**
 26 **owo uwem ye ibifiök ye kpukpru ñkpō;** ndien oto ke **owo**
 kiet ke Enye akanam owo ke kpukpru **midut, ete, ēduñ**
 ke **ōfuri iso isōñ,** ke ama okowuk ini eke **ēnīmde ēnō mō,**
 27 **ye adaña ebiēt iduñ mō;** man mō **ēyom Abasi,** ekpedi
 nte mō **ēdifiōñōde ēyom Enye,** **ēnyuñ ēkut Enye,** okposuk
 edi nte Enye **mikpōñke baba owo nyin kiet anyan usuñ:**
 28 koro ke Enye ke nyin idu uwem, inyuñ **isaña, inyuñ idu;**
 nte ndusuk kpa kotu me-poet mbufo **ēdōhōde ēte,**

Koro nyin inyuñ idide nditō Esie.

29 Sia nyin idide nditō Abasi, nyin ikpesehe ite, Abasi
 ebiēt gold, me silver, ye itiat, eke **ubök owo ye ekikere owo**
 30 **ēsōide.** Mōdo Abasi ekefepde enyin Esie ke ini **ökōi emi;**
 edi kemi Enye owuk kpukpru owo ke kpukpru **ebiēt,**
 31 **ete, ēkabare esit:** sia Enye **onīmde usen eke Enye edidade**
Owo oro Enye onīmde ete, ekpe ererimbot ke edinen **ido;**
 emi Enye **anamde kpukpru owo etim ēfiök,** ke erinam
 Enye **eset ke mkpa.**

32 Ekem kini mō **ēkopde ēbaña eriset ke mkpa,** ndusuk
ēsak; edi ndusuk **eñwen ēdōhō ēte,** Nyin iyekop fi
 33 **abaña ñkpō emi ke usen eñwen.** Ntem ke Paul **ōwōrō**
 34 **kotu mō.** **Edi ndusuk owo ēyire ye enye, ēnyuñ ēnīm**

ke akpanikö : kotu mö ēdi Dionysius owo Areopagus, ye
 ñwan emi ekerede Damaris, ye owo eñwen ēkörö ye mö.

18 K~~n~~ ñkpö emi ēma ēkebe, enye adakha ke Athens,
 2 edi ke Corinth. Ndien enye okut Jew kiet emi ekerede
 Aquila, eyen Pontus, emi mibigike nte okoto ke Italy
 edi, ye Priscilla ñwan esie, koro Claudus ama okowuk
 kpukpru Me-Jew, ete, ēdakha ke Rome : enye önyuñ
 3 etlene mö ; ndien koro enye anamde ubök utom kiet ye
 mö, enye adañ ye mö anam utom ; koro ubök utom mö
 4 edide erinam ufök öföñ. Enye önyuñ ekpe ke synagogue
 kpukpru sabbath, odomo ndinam Me-Jew ye Me-Greek
 enim ke akpanikö.

5 Edi kini Silas ye Timothy etode ke Macedonia esukhöre
 ēdi, eriquörö ikö Abasi efikhe Paul, ndien enye otim asian
 6 Me-Jew, ete, Jesus edi Christ. Edi kini mö ēbiöñöde enye
 ökpösöñ, enyuñ esuñide, enye ekeñ öföñidem esie, önyuñ
 ödöhö mö, ete, Iyip mbufo ösöp mbufo ; ami masana :
 7 ötöñöde ke Inl emi ami nyetlene Me-Gentile. Ndien enye
 ökpöñ mö okoduk ke ufök owo kiet ekere Titus Justus,
 emi atuakde ibuoť önö Abasi, emi ufök esie adianade
 8 synagogue. Ndien Crispus, etubom synagogue, onim
 Öböñ ke akpanikö ye öfuri ufök esie ; ndien ediwak mbio
 Corinth, kini ekopde, enim ke akpanikö, ndien enim mö
 9 baptism. Ndien Öböñ ödöhö Paul ke ñkukut ke okoneyo,
 10 ete, Kufeghe ndik, edi tññ ikö, kunyuñ udop inua : koro
 Ami ndude ye afo, ndomo owo kiet idinyuñ itieneke fi
 ndinam fi idiök : koro Ami 'nyenede ediwak owo ke obio
 11 emi. Ndien enye etie do ke isua kiet ye öfiöñ itiokiet,
 ekpep ikö Abasi kotu mö.

12 Edi kini Gallio edide andikara Achaia, Me-Jew ēdakha
 kenyöñ ye esit kiet enam ikö ye Paul, enyuñ ēda enye
 13 ēka itie-ikpe, ödöhö ēte, Owo emi eteme owo etuak ibuoť
 14 enö Abasi ke usuñ eke mikemke ye ibet. Edi nte Paul
 oyomde nditat inua ntññ, Gallio ödöhö Me-Jew, ete,
 Edieke ekpedide ikö idiöñkpö me idiök ibak, O mbufo Me-
 15 Jew, ekpenen ami 'me ime ye mbufo : edi ama edi ñkpö eke
 ēbañade ikö ye enyññ ye ibet mbufo, ese oro ke idemmbufo :
 16 koro ami ñkereke ndibiere orak ikö oro. Ndien enye
 17 ebln mö ke itie-ikpe efep. Ndien kpukpru mö emum
 Sosthenes, etubom synagogue, emia enye kiso itie-ikpe.
 Ndien Gallio ikereke ndomo ñkpö oro kiet.

18 Ekem ke ñkpö emi ama ekebe Paul etie ediwak usen,
 ndien enye ökpöñ nditö-ëte, osio do aka ke Syria, Priscilla
 ye Aquila ënyuñ ësaña ye enye; ndien enye okporo idet
 19 esie ke Cenchreæ: koro enye akakañade akaña. Ndien
 mö ëdi ke Ephesus, ndien enye ökpöñ mö do: edi enye ke
 20 idemesie oduk ke synagogue ekpe ye Me-Jew. Ndien
 21 kini mö ëbupde enye, ëte, etie kaña, enye inyimeke; edi
 ödöhö mö, ete, Ami nyetöñö ntak mfiak ntiene mbufo,
 22 ke Abasi amade, ndien ökpöñ mö osio ke Ephesus. Ndien
 kini enye ebekhede ke Cæsarea, enye ödök ökököm ufök
 23 Abasi, önyuñ ösukhöre aka ke Antioch. Ndien kini enye
 ama eketie do ndusuk ini, enye adakha, önyuñ ebe ke
 edem Galatia ye Phrygia ke itie ke itie, ösöñ kpukpru
 mbet esit.

24 Ekem Jew kiet ekere Apollos, owo Alexandria, öfiöñkpö
 owo, edi ke Ephesus; enye önyuñ edi ökpösöñ owo ke
 25 ñwed Abasi. Ëma ëteme owo emi usuñ Öböñ; ndien,
 ke ifiop esit, enye etiñ önyuñ otim ekpep ñkpö abaña
 26 Jesus, öfiök baptism John ikpöñ: ndien enye ötöñö
 nditiñ ikö uko uko ke synagogue. Edi kini Priscilla
 ye Aquila ëkopde enye, mö ëda enye ke idemmö, ëtim
 27 ësian enye usuñ Abasi. Ndien kini enye oyomde ndibe
 nduk ke Achaia, nditö-ëte ësöñ enye esit, ënyuñ ewet ñwed
 ënö mbet, ëte, ëda enye: ndien ke enye edide, enye
 añwam mö eti eti emi ëkenimde ke akpanikö oto ke mfön:
 28 koro enye adade odudu akan Me-Jew ke eneni, *önyuñ
 anam oro* añwa añwa, ada ñwed owut ete Jesus edi Christ.

19 EKEM kini Apollos odude ke Corinth, Paul asaña ke
 obot obot ebe, edi ke Ephesus, önyuñ okut ndusuk
 2 mbet: ndien obup mö, ete, Nte mbufo ëma ënyene
 Edisana Spirit kini mbufo ënimde ke akpanikö? Ndien
 mö ödöhö enye, ëte, I'ih, nyin ikopke kop ite Edisana
 3 Spirit odu. Ndien enye ete, Ëkenim mbufo baptism ke
 4 nso? Ndien mö ëböro ëte, Ke baptism John. Ndien
 Paul ödöhö ete, John onim owo baptism erikabare esit,
 önyuñ ödöhö mbiobio, ete, mö ëkpenim Enye emi edi-
 5 tienede imö ke akpanikö, oro edi, Jesus. Ndien kini mö
 6 ëkopde emi, mö ëna baptism ke enyiñ Öböñ Jesus. Ndien
 kini Paul odoride mö ubök, Edisana Spirit odoro mö; mö
 7 önyuñ ëse nsio nsio usem, önyuñ etiñ prophecy. Ndien
 kpukpru mö ëdi ñkpö nte owo duopeba

- 8 Ndien enye oduk ke synagogue, önyuñ öquörö uko uko ke öfiön ita, ekpe önyuñ eteme mö abaña obio Abasi.
- 9 Edi kini esit ndusuk mö ama akakabare ösön, mö önyuñ étutde utön, etiñ idiök ikö ëbaña Usuñ oro kiso mbiobio, enye adakha ökpön mö, adianare mbet, önyuñ ekpe ke
- 10 usen ke usen ke ufök-ñwed Tyrannus. Ndien emi aka iso ke isua iba; ntre ke kpukpru owo emi ëduñde ke Asia,
- 11 Me-Jew ye Me-Greek, ëkop ikö Öböñ. Ndien Abasi ada
- 12 ubök Paul anam ata ñkpö odudu: esin mö ëda ñkpri öfön me mböbö emi ëtode enye ke idem ësök mbon udönö,
- 13 ndien mudönö ëkpön mö, midiök spirit önyuñ ëwönö. Edi ndusuk mbia-idiön, me-nyon Jew, esin ubök nditiñ enyiñ Öböñ Jesus 'nö memö emi önyenede midiök spirit, ëte,
- 14 Mowuk fi ke Jesus emi Paul öquöröde. Ndien owo itiaba, nditö Sceva, owo Jew, aqua oku kiet, ënam ntre.
- 15 Ndien idiök spirit öborö mö, ete, Mödiönö Jesus, mönyuñ
- 16 nliönö Paul; edi mbufo ëdi manie? Ndien owo emi önyenede idiök spirit öfrö odoro mö, önyuñ akan mö
- 17 mbiba, esin mö ëfeghe ëwönö ke ufök iferi ye unan. Ndien kpukpru Me-Jew ye Me-Greek, emi ëduñde ke Ephesus, ëfiök emi; ndik önyuñ odoro kpukpru mö, enyiñ Öböñ
- 18 Jesus önyuñ enyene ukpono. Ndien ediwak mö emi ënimde ke akpanikö ëdi, ëdiyarare, önyuñ ësiak se mö ënamde.
- 19 Ndien ediwak mö emi ënamde ñkpö idiön ëda ñwed mö ëdi, ëdiföp kiso kpukpru owo: ndien mö ëbat eköm urua mö, önyuñ ëkut ëte, edi thousand mbak silver aba ye duop.
- 20 Ikö Öböñ ököri ke aqua odudu ntem önyuñ akan.
- 21 Ekem ke ñkpö oro ëbede, Paul 'aduak ke esit ete, iyesaña ibe ke Macedonia ye Achaia, ika ke Jerusalem, ete, Ke imö ima ika do, imö inyene ndikut Rome ñko.
- 22 Ndien ke enye ama öködön Timothy ye Erastus, owo iba kotu mö emi ënamde ñkpö ënö enye, ëka ke Macedonia, enye ke idemesie osuk etie ke Asia kaña.
- 23 Ndien ke adaña ini oro aqua ndutime otibe abaña Usuñ
- 24 oro. Koro owo kiet emi ekerede Demetrius, odom silver, emi anamde mbiët Diana ke silver, önö menam-usö ediwak
- 25 utom; emi enye okotde mö ëbono öto kiet, ye kpukpru menam ubök utom kiet ye mö, önyuñ ödöhö mö, ete, Mbön owo, mbufo ëmefiök ëte, ke ubök utom emi ke nyin
- 26 ikö inyene nyin. Mbufo ëmekut ëmenyuñ ëkop ëte, idige ke Ephesus ikpön ikpön, edi ayak esisit ke öfuri Asla, Paul emi emekpe ye ediwak owo, önyuñ akabare

27 mö efep, ete, se ubök owo enamde idige me-abasi : ndien idige nte ekemedede ndisuene ubök utom nyin ikpöñ ikpöñ ; edi nte edibatde temple aqua abasi-añwan Diana ke ikpikpu, edinyuñ esukhörede enye ke aqua uböñ esie, emi öfuri Asia
 28 ye ererimbot etuakde ibuoat enö. Ndien kini mö ekopde emi, mö efuresit, enyuñ efiori ete, Diana mbio Ephesus
 29 omokpon. Ndien ndutime öyöhö ke obio : ndien mö emum Gaius ye Aristarchus, owo Macedonia emi esañade ye Paul, enyuñ ebumere eduk ke theatre ye esit kiet.
 30 Ndien kini Paul oyomde ndiduk ntiene mbiobio, mbet
 31 inyimeke. Ndien ndusuk ikpö mendikara Asia, emi edide mufan esie, edöñ edibeñe enye, ete, okuduk ke
 32 theatre. Ndien ndusuk efiori ñkpö kiet, ndusuk efiori ñkpö efen : koro esop otimerede ; akamba ubak mö
 33 inyuñ ifiökke ntak eke mö ebonode. Ndien mö esio Alexander ke otu owo, Me-Jew enyuñ enuk enye aka iso. Ndien Alexander anyan ubök, oyom ndikañ idem 'nö
 34 mbiobio. Edi kini mö ekutde ete, enye edi Jew, kpukpru mö emen uyo kiet efiori ke adaña nte ñkanika iba ete, Diana
 35 mbio Ephesus omokpon. Edi ke ewet-ñwed obio ama okosuk mbiobio esit, enye ödöhö ete, Mbio Ephesus, anie owo odu emi mifiökke ite, obio Ephesus edi andikpeme-temple aqua Diana, ye eke *mbiët* emi otode Jupiter öduö
 36 kisöñ ? Sia owo mique nte enenide me-ñkpö emi, öfön
 37 mbufo esukhöre esit, ekunyuñ ebumere enam ñkpö. Koro mbufo emeda me-owo emi edi, emi midige mendiwo me-temple, minyuñ idige mendisuñi abasi-añwan nyin.
 38 Edieke Demetrius ye menam-usö emi edude ye enye enyenede ikö ye owo, mitie-ikpe edu, mendikara enyuñ
 39 edu : yak mö edori kiet eken ikö. Edi ke mbufo eyomde
 40 ñkpö enwen, esop emi akam odude eyebiere. Koro ekeme ndidori nyin ikö kabaña ndutime mfin emi, sia ntak miduhe ; ndien kabaña emi nyin idikemeke ndinö
 41 ntak esop emi. Ndien ke enye ama eketiñ ntem, enye asuan esop.

20 NDIEN ke ndutime ama okodop, Paul ödöñ ekot mbet edi, önyuñ eteme mö, ököm mö, önyuñ adakha aka
 2 ke Macedonia. Ndien kini enye akasañade ebe ke medem oro, ökönyuñ önöde mö ediwak item, enye edi
 3 ke Greece. Ndien kini enye etiede do ke öfiöñ ita, Me-Jew enyuñ eduk odu ebaña enye, kini enye oyomde

- ndisio ñka ke Syria, enye aduak ndifiak ke usuñ Macedonia.
- 4 Ndien Sopater, *eyen* Pyrrhus, owo Bercea; ye Aristarchus ye Secundus, nditö Thessalonica; ye Gaius, owo Derbe, ye Timothy; ye Tychicus ye Trophimus, nditö Asia,
- 5 esaña ye enye tutu osim Asia. Edi memö emi ema
- 6 ekebem iso, enyuñ ebet nyin ke Troas. Ndien nyin isio ke Philippi ke musen usörö uyo eke leaven miduhe ema ekebe, inyuñ isim mö ke Troas ke usen itlon; nyin inyuñ itie do usen itlaba.
- 7 Ndien ke akpa usen urua, kini nyin ibonode ndibuñ uyo, Paul öquörö ikö önö mö, aduak ndinyöñ mkpöñ;
- 8 önyuñ etiñ ikö tutu osim uföt okoneyo. Ediwak utuenikañ
- 9 enyuñ edu ke ubet enyöñ emi nyin ibonode kesit. Ndien akparawa klet emi ekerede Eutychus etie ke window, ökpösöñ idap önyuñ anam enye; ndien nte Paul ödionde diön etiñ ikö aka iso, idap akan enye, enye oto ke öyöhö
- 10 enyöñ ita öduö ke isöñ, ndien mö emen enye akpa. Ndien Paul ösukhöre, öduö ofuk enye, önyuñ afat enye, ete, Ekunam ndutime; koro uwem esie odude enye ke idem.
- 11 Ndien kini Paul ödökde, obuñ uyo, ata, önyuñ etiñ ikö
- 12 ye mö anyan ini tutu osim usiere, enye önyöñ. Ndien mö eda akparawa oro edi ye uwem, ndien ekop idönesit etl etl.
- 13 Edi nyin ibem enye iso idiere ke ubom, islo ika ke Assos, iduak ndida Paul do nsin ke ubom: koro enye
- 14 okonimde ntre, aduak ke idemesie ndisaña obot obot. Ndien ke enye osobode ye nyin ke Assos, nyin ida enye isin ke
- 15 ubom, islo idi ke Mitylene. Ndien nyin islo do, mkpöñ isim ikem iso ye Chios; mkpöñ nyin idian ke Samos;
- 16 ndien ke öyöhö usen ita isim ke Miletus. Koro Paul akaduwakde ndiwat mbe Ephesus, kpañ okubigi ke Asia; koro enye ösöpde, ete, idu ke Jerusalem ke usen Pentecost, edieke imö idikemedede.
- 17 Ndien enye etie ke Miletus ödöñ owo eka ke Ephesus
- 18 ekekot nyebiwo ufök Abasi etiene enye. Ndien kini mö edide, enye ödöhö mö, ete,
- Mbufo ke idemmbufo emefiök, ötöñöde ke akpa usen emi ami ndigide ikpat ke Asia, oruk ido emi ami 'namde kotu
- 19 mbufo öfuri ini, nte 'namde ñkpö 'nö Öböñ ke ata nsuk-esit, ye ke möneyet, ye ke idomo eke öwöröde önö mi oto
- 20 ke odu Me-Jew: ye nte meñkefegheke nditiñ 'nö mbufo se ededi, emi odorode udorl, 'nyuñ ñkpep mbufo aña

21 añwa ye ke ufök ke ufök, ñquörö nte ntiense 'nō Me-Jew
 ye Me-Greek erikabare esit ntiene Abasi, ye mbuötidem ke
 22 Öböñ nyin Jesus Christ. Ndien kemi, sese, spirit eyire
 mi, ete, ñka ke Jerusalem, mfiökke se idiwöröde inö mi
 23 do : ke miböhöke Edisana Spirit ödöhöde mi ke kpukpru
 24 obio, ete, ñkpököbi ye ukut ēna ēnō mi. Edi mbatke
 uwem mi ke ñkpö emi ami 'made, man ñkpegeghe itök
 mi 'ma, ñkpönyuñ 'nam utom oro Öböñ Jesus önöde mi
 25 'ma, ete, ñquörö gospel mfön Abasi. Ndien kemi, sese,
 ami möfiök nte kpukpru mbufo, emi nsañade kotu mbufo
 26 ñquörö Obio *Abasi*, idique iso mi aba. Mödo ami motim
 ndöhö mbufo mfin emi, nte, Ami masana ke iyip kpukpru
 27 owo. Koro meñkegegheke ndiquörö 'nō mbufo öfuri uyo
 28 Abasi. Ëkpeme idemmbufo, ye öfuri otu eröñ, emi
 Edisana Spirit okonimde mbufo ke mendise, ete, ebök
 29 ufök Abasi, eke Enye ekedepde ke iyip Esie. Möfiök
 nte, ke ami 'ma 'nyöñ, midiök unam eyeduk kotu mbufo,
 30 idinyuñ ituaha otu eröñ mböm ; owo eyenyuñ edakha
 eda kotu mbufo, etiñ uquañ ikö, ndidudi mbet etiene
 31 mö. Mbufo ëkpeme ndien, ke etide ete, ke isua ita ami
 ñkodopke nditeme kpukpru owo kiet kiet ke okoneyo ye
 32 ke uwemeyo ye möñeyet. Ndien kemi mayak mbufo 'nō
 Abasi ye ikö mfön Esie, emi ekemedede ndinam mbufo
 esöñö eda, 'nyuñ 'nō mbufo inyene kotu mö emi enamde
 33 mö esana. Ñkoyomke silver, me gold, me edisine-ñkpö
 34 baba owo kiet. Mbufo ke idemmbufo emefiök nte ubök
 emi ekenamde utom, ēñwana se inanade mi, ye mö emi
 35 edude ye ami. Ke kpukpru ñkpö ami ñkanam se mbufo
 ëkpekpebede, man ke erinam utom ntem, mbufo ëkpeñwam
 mbio mem-idem, enyuñ eti ikö Öböñ Jesus, emi Enye
 ödöhöde ete, Öföfön ye owo ndinö, akan ndibö.
 36 Ndien ke enye ama eketiñ ntem, enye ötöñö edöñ, öböñ
 37 akam ye kpukpru mö. Ndien kpukpru mö etua eyet
 ökpösöñ, enyuñ ewañña Paul ke itöñ, enyuñ etim enye inua,
 38 efukhö ekan kabaña ikö eke enye öködöhöde ete, mö idique
 aba iso imö. Ndien mö esañña ye enye tutu esim ubom.

21 EDIKEM ke nyin ima ikökpöñ mö, islo, nyin Ineñere iwat
 idi ke Cos, ndien mkpöñ isim Rhodes, ndien ito do idi ke
 2 Patara : ndien ke ima ikokut ubom eke oyomde ndibe
 3 ñka ke Phoenicia, nyin idiere, isio. Ndien ke nyin
 ikutde Cyprus, nyin ikpöñ enye ke ufien, iwat lka ke

Syria, inyuñ ibekhe ke Tyre: koro edisloñode ñkpö ke
4 ubom do. Ndien kini nyin ikutde mbet, nyin itie do
ke usen itiaba: mö emi enyuñ edöhö Paul ke Spirit,
5 ete, enye okudigi ikpat ke Jerusalem. Ekem ke musen
oro ebede, nyin idakha ika iso ke isañ nyin; kpukpru mö
ye iban ye nditö enyuñ eda nyin ekeyak ke usuñ, tutu
6 nyin iwörö ke obio: ndien nyin itöñö edöñ ke esuk, iböñ
akam, inyuñ iköm kiet eken; ndien nyin idiere ke ubom,
edi mö efiak enyöñ ufök.

7 Ndien kini nyin iwatde ito ke Tyre, nyin isim
Ptolemas; ndien nyin iköm nditö-ete, inyuñ idañ ye mö
8 usen kiet. Ndien mkpöñ nyin idakha do idi ke Cæsarea:
inyuñ iduk ke ufök Philip evangelist, emi ekedide owo
9 itiaba oro kiet, idañ ye enye. Ndien owo emi enyene
nditö-iban inañ, emi midöhö ndö, emi etiñde prophecy.
10 Ndien nte nyin itiede do ke ediwak usen, prophet kiet,
11 ekere Agabus, ösukhöre oto ke Judæa edi. Ndien ke enye
osimde nyin, enye emen mböbö Paul, öböp idemesie
ukot ye ubök, ete, Ntem ke Edisana Spirit ödöhö ete,
Ntem ke Me-Jew ke Jerusalem ediböp owo emi enyenede
mböbö emi, eyenyuñ eyak enye esin Me-Gentile ke ubök.

12 Ndien kini nyin ikopde ñkpö emi, nyin ye mö emi eduñde
13 do ibeñe Paul, ite, öküdük aka ke Jerusalem. Ndien
Paul öbörö ete, Nsinam mbufo etuade eyet enyuñ enamde
esit öduö mi? koro ami mebeñe idemmi, idige ndidu ke
ñkpököbi ikpöñ, edi ndinyuñ ñkpa ke Jerusalem mbaña
14 enyñ Öböñ Jesus. Ndien ke enye minyimeke ndikop,
nyin idop, ite, Yak enam nte Öböñ amade.

15 Ndien ke musen emi ebede, nyin itañ mbiomo nyin,
16 idök ika ke Jerusalem. Ndien ndusuk mbet nde eto ke
Cæsarea esaña ye nyin, owo Cyprus kiet ekere Mnason
odu ye mö, emi edide owo mbet ötöñöde ke akpa ini, emi
nyin iditiede ye enye.

17 Ndien ke nyin isimde Jerusalem, nditö-ete eda nyin
18 ke idaresit. Ndien mkpöñ Paul asaña ye nyin aka
19 ndise James; kpukpru nyebiowo enyuñ edu do. Ndien
kini enye ökömde mö, enye obuk önö mö kpukpru
ñkpö kiet kiet eke Abasi akadade enye anam kotu Me-
20 Gentile. Ndien kini mö ekopde, mö etoro Abasi; mö
enyuñ edöhö enye, ete, Afo omokut, eyen-ete, adaña
ediwak thousand owo edu kotu Me-Jew emi enimde ke
akpanikö; kpukpru mö enyuñ efiopesit ebaña ibet:

- 21 ndien ěma ěslan mō ěbaña fi, ěte, afo ekpep kpukpru Me-Jew emi ěduñde kotu Me-Gentile, ete, ěkpōñ Moses. ōnyuñ ödöhō mō, ete, ěkunim nditō mō mbobl, ěkunyūñ ěnīm
- 22 me-ido emi ěkam ěsidude. Nkpō etie didie ndien? mō
- 23 iditreke ndikop ete, afo emedi. Nam ndien nkpō emi nyin itemedede fi: Nyin imenyene owo inañ emi ěkekañade
- 24 akaña; dian idemfo ye mō, nyuñ nam idemfo asana ye mō, nyuñ nō okuk kibuot mō, man mō ěkporo idet mō: kpukpru owo ěyenyuñ ěfiök ěte, se ědöhōde ěbaña fi idige akpanikō: edi ěkut ěte, afo ke idemfo omotim asaña, ōnyuñ
- 25 onim ibet. Edi ama edi Me-Gentile emi ěnimde ke akpanikō, nyin ikewet, inō uyo ite, ěkpema idemmō ke se ěwade ěnō ndem, ye iyip, ye se ěyiride yiri, ye use.
- 26 Ndien Paul ada me-owo oro, ndien mkpōñ anam idemesie asana ye mō, ōnyuñ oduk ke temple, aslan ete iyanim musen erinam idem ěsana, tutu ědiwa uwa kibuot kpukpru mō kiet kiet.
- 27 Ndien klni musen itiaba ěkperede ndikure, Me-Jew emi ětode ke Asia, kini mō ěkutde enye ke temple, ědemere
- 28 ōfuri otu owo, ěnyuñ ěmum enye, ěfiori ěte, Mbio Israel, ěnyaña: Emi edi owo oro ekpepde kpukpru owo ke kpukpru ebiēt ndibliññō mbiobio, ye ibet, ye ebiēt emi: ndien nko nko enye ökönyuñ ada Me-Greek oduk ke
- 29 temple, ōnyuñ asabare edisana ebiēt emi. Koro sia mō ěkekutde Trophimus, owo Ephesus, asañade ke obio ye
- 30 enye, mō ěse ěte, Paul ama ada enye oduk ke temple. Ndien ōfuri oblo otime, mbiobio ěnyuñ ěfeñe ěkebono otō kiet: mō ěnyuñ ěmum Paul, ědudi enye ěwörō ke temple:
- 31 ěnyuñ ěberl usuñ idaha oro. Ndien nte mō ěyomde ndiwot enye, etop osim akamba ětubom mbon-ekōñ, ete,
- 32 ōfuri Jerusalem otime. Ndien idaha oro enye ada mbon-ekōñ ye me-centurion, efeghe ösukhöre ebine mō: ntre kini mō ěkutde akamba ětubom ye mbon-ekōñ, mō
- 33 ětre ndimia Paul. Ndien akamba ětubom asaña ekpere, omum enye, ōnyuñ ödöhō ete, ěda nkpököbi iba ěköbi enye; ōnyuñ obup ete, Enye edi anie, nso ke enye
- 34 akanam. Ndien ndusuk ěfiori nkpō kiet, ndusuk nkpō efen ke otu owo oro: ndien ke ndutime minyimeke enye otim öfiök nkpō, enye ödöhō ete, ěda enye ěduk ke ufök
- 35 mbon-ekōñ. Ndien nte enye osimde ke udigukot, öwörō nto mbon-ekōñ ěmende enye kabaña ibumere otu owo;
- 36 koro otu mbiobio ětinede, ěfiori ěte, ěslo enye ěfep.

UTOM ME-APOSTLE 22

37 Ndien kini eyomde ndida Paul nduk ke ufök mbon-
 eköñ, enye ödöhö akamba etubom, ete, Me eyenyime ntĩñ
 ikö 'nó fi? Ndien enye öbörö ete, Nte afo ömöfiök usem
 38 Greek? Nte afo udige owo Egypt emi ekebemde usen
 emi iso edemere nsöñ-ibuot, önyuñ ada mewot-owo
 39 thousand inañ öwörö ke desert? Edi Paul öbörö ete,
 Ami ndi Jew, owo Tarsus, obio Cilicia, ndi owo obio emi
 mikprike: ndien mebeñe fi, nte, yak ntĩñ 'nó mbiobio.
 40 Ndien kini enye onyimedede, Paul ada ke udigukot, emenere
 ubök önö mbiobio: ndien kini uyom odobode eti eti, enye
 etiñ önö mö ke usem Hebrew, ete,

22 NDIRÖ-ËTE ye mēte, ēkop ikö erikañ idem eke ami ñkañde
 'nó mbufo.

2 Ndien ke mö ēkopde nte enye etiñde usem Hebrew, mö
 ēdop ēkan: ndien enye ödöhö ete,
 3 Ami ndi Jew, ñkamana ke Tarsus ke Cilicia, edi ēkebök
 mi ke obio emi, ke ukot Gamaliel, ēnyuñ ēkpep mi ke
 ökpösöñ ido ibet mēte nyin, ami ñkönyuñ mfibe ufup
 4 'nó Abasi, kpa nte kpukpru mbufo ēfibe mfin emi: ami
 ñkönyuñ ñköbö Usuñ emi tutu osim mkpa, ñköbi iren ye
 5 iban ñko, nsin ke ufök-ñkpököbi. Nte aqua oku ye
 kpukpru nyebiowo ēnyuñ ēdide mentiense: emi mböde
 mö ñwed 'nó nditö-ēte, 'nyuñ nsaña ñka ke Damascus,
 ndida mö emi ēdude do nde ndi ke Jerusalem ke ñkpököbi,
 6 man ēnó mö ufen. Ekem nte ami nsañade ke usuñ mi,
 ñkpere Damascus, ke ñkpö nte uföt uwemeyo, ökpösöñ
 uñwana asiakha oto ke enyöñ ayama akan mi okuk.
 7 Ndien ami nduö ke isöñ, ñkop uyo ödöhöde mi, ete, Saul,
 8 Saul, nsinam afo ököböde Mi? Ndien ami mbörö nte,
 Afo edi anie, Öböñ? Ndien Enye ödöhö mi, ete, Ami ndi
 9 Jesus eyen Nazareth, emi afo ököböde. Ndien mö emi
 ēdude ye ami ēkut uñwana ke akpanikö, edi mö ikopke
 10 uyo Esie emi etiñde ye ami. Ndien ami ndöhö nte, Ami
 ndinam nso, Öböñ? Ndien Öböñ öbörö mi, ete, Dakha
 kenyöñ, ka ke Damascus; do ke ēditeme fi ēbaña kpukpru
 11 ñkpö oro ēnimde ēnó fi ndinam. Ndien ke ami meñ-
 kemeke ndikut usuñ oto ke uyama uñwana oro, mö emi
 ēdude ye ami emum mi ubök esaña, ndien ami nduk ke
 12 Damascus. Ndien owo kiet ekere Ananias, owo emi
 anamde ñkpö önö Abasi nte ibet etemedede, emi önyuñ
 öwöröde eti etop kotu kpukpru Me-Jew emi ēduñde do,

- 13 etiene mi, ada ekpere mi, önyuñ ödöhö mi, ete, Eyen-
 14 'menere enyìn ñkut enye. Ndien ke idem ñkanika oro ami
 15 mēte nyìn ama onim ete, afo öfiök uduak Esie, önyuñ
 16 okut Enye emi enende, önyuñ okop uyo emi otode Enye
 17 ke inua. Koro afo eyedi ntiense Esie önö kpukpru owo,
 18 abaña se afo okokutde ökönyuñ okopde. Ndien nsinam
 19 naña afo ebigide? Dakha kenyöñ, kana baptism, nyuñ
 20 yet midiöñkpö fo fep, ke erikot enyìn Esie. Ekem kini
 21 ami mfiakde ñka ke Jerusalem, nte ntiede ke temple
 22 mböñ akam, ñkokut Enye ke ñkukut etiñde ye ami,
 23 ete, Söp ukot, nyuñ wara dakha ke Jerusalem: koro
 24 mö midikopke ikö ntiense oro afo ödöhöde abaña
 25 Mi. Ndien ami ndöhö nte, Öböñ, mö ke idemmö
 26 öfiök ete, ami ñkesin ke ufök-ñkpököbi 'nyuñ 'mia ke
 27 kpukpru synagogue mö emi ēbuötde idem ye Afo:
 28 ndien kini ēduökde iyip Stephen ntiense Fo, ami nkada
 29 do, 'nyime, 'nyuñ ñkpeme öföñidem mö emi ēwotde enye.
 30 Ndien Enye ödöhö mi, ete, Dakha: koro ami möñ ndöñ fi
 aka anyan usuñ etiene Me-Gentile.
- 22 Mö ekpañ utöñ önö enye tutu osim ikö emi; ndien mö
 23 ēmenere uyo mö ete, Sio oruk owo emi ke ererimbot fep:
 24 ifönke enye odu uwem. Ndien nte mö ēfioride, ēnyuñ
 25 ēsionode öföñidem mö, ēnyuñ etopde ntan ke enyöñ,
 26 akamba etubom önö uyo ete, ēda enye eduk ke ufök
 27 mboneköñ, ete, edomo enye ke erimia, man enye öfiök
 28 nta eke mö ēfioride enye ntem. Ndien kini mö ēböpde
 29 enye ke uruk, Paul ödöhö centurion emi adade do, ete,
 30 Me enen fi ndimia eyen Rome emi ikö mibiomke enye?
- 26 Ndien kini centurion okopde ikö oro, enye etiene akamba
 27 etubom, ödöhö enye, ete, Afo ekere ndinam nso? koro
 28 owo emi edide eyen Rome. Ndien akamba etubom edi
 29 edidöhö enye, ete, Sian mi, nte afo edi eyen Rome? Ndien
 30 enye ete, Ih. Ndien akamba etubom ödöhö ete, Ami
 ñkada ediwak okuk ndep itie-eyen obio emi. Ndien Paul
 ödöhö ete, Edi ami ñkamana nte eyen Rome. Ndien
 mö emi ēyomde ndidomo enye edakha ēkpöñ enye
 idaha oro: akamba etubom önyuñ efeghe ndik, kini enye
 öfiökde ete, enye edi eyen Rome, koro enye ököböpde
 enye.
- 30 Edi makpöñ, ke enye oyomde ndifiök akpanikö ke se
 Me-Jew edoride enye, atat enye, önyuñ okot ikpö oku

ye ofuri esop ebono otö kiet, önyuñ ada Paul ösukhöre okonim kiso mö.

- 23** NDIEN Paul owuk enyìn ese esop önyuñ ödöhö ete, Nditö-ète, 'ma ndu uwem kiso Abasi nte esit mibiomke mi
 2 tutu osim mfin emi. Ndien Ananias aqua oku ödöhö mö
 3 emi edade ekpere, ete, emia enye inua. Ndien Paul ödöhö
 enye, ete, Abasi eyemia fi, afo ibibene emi eyetde ndom :
 nte afo etie ekpe ikpe mi nte ibet etemedede, önyuñ ödöhö
 4 ete, emia mi, nte ibet akpande ? Ndien mö emi edade
 ekpere ödöhö ète, Nte afo emesuene aqua oku Abasi ?
 5 Ndien Paul ödöhö ete, Nditö-ète, mfiökke nte enye edi aqua
 oku : koro emewet ète, Èkutin idiök ikö edian andikara
 6 mbiobio fo. Edi kini Paul okutde ete, ubak kiet edi Me-
 Sadducee, ubak eken önyuñ edi Me-Pharisee, enye ofiori
 ke esop ete, Nditö-ète, ami ndi Pharisee, eyen Me-
 Pharisee : kabaña idori-enyìn ye eriset mekpa-mkpa ke
 7 ekot mi ikpe. Ndien kini enye ödöhöde ntem, eneni otibe
 kotu Me-Pharisee ye Me-Sadducee : esop önyuñ ebakhare.
 8 Koro Me-Sadducee ödöhö ète, eriset ke mkpa iduhe, angel
 me spirit inyuñ iduhe : edi Me-Pharisee önyime ète,
 9 mbiba edu. Ndien aqua ndutime otibe : ndusuk me-
 scribe ke ñkañ Me-Pharisee önyuñ edakha kenyön eneni
 ète, Nyin ique idiök ñkpö ye owo emi : ndien ekpedi nte
 10 spirit me angel etinde ikö ye enye ? Ndien ke aqua eneni
 otibede, akamba etubom efeghe mbak mö ediwai Paul
 mbak mbak, önyuñ ödöhö mbon-ekön, ete, esukhöre,
 ekesio enye ke uföt mö ke ñkanubök, eda enye eduk ke
 ufök mbon-ekön.
- 11 Ndien ke okoneyo eke etienede Öböñ ada enye ke ñkañ,
 ödöhö ete, Söñ esit : koro nte afo eketinde ikö ntiense
 abaña Mi ke Jerusalem, ntre ke afo enyene nditin ikö
 ntiense ke Rome ñko.
- 12 Ndien ke eyo esierede, Me-Jew eduk odu, ewuk
 idemmö ke isuñi, ète, ididiaha ñkpö idinyuñ inwönke
 13 ñkpö, iböhöke ini iwot Paul. Ndien mö emi edukde odu
 14 emi èbe owo aba. Mö önyuñ etiene me-oku ye nyebiwo,
 ète, nyin ima iwuk idemnyin ke ökpösön isuñi ite, iditabike
 15 ñkpö tutu nyin iwot Paul. Mödo yak mbufo ye esop
 etin ye akamba etubom, ète, enye ada Paul etiene mbufo,
 nte ñkpö emi mbufo eyomde nditam ñkpe ikö esie ñkan :
 ndien nyin, ke enye mikpereke kaña, imebañe idem ndiwot

16 enye. Edi eyeneren eyen-eka Paul añwan okop nte mö
 17 ēdībede ēbet enye, önyuñ edi ediduk ke ufök mbon-eköñ
 18 akasian Paul. Ndien Paul okot centurion kiet edi, ete,
 Da akparawa emi tiene akamba ētubom: koro enye
 19 enyenede se etiñde önö enye. Ntre enye ada enye etlene
 akamba ētubom, ete, Paul, owo-ñkpököbl oro, okot mi
 ntiene enye, önyuñ ebeñe mi, ete, nda akparawa emi
 20 ntiene fi, koro enye enyenede se etiñde önö fi. Ndien
 akamba ētubom omum enye ubök, esekhere ada, önyuñ
 obup enye ikpöñ, ete, Nso ke afo enyene nditiñ 'nö mi?
 Ndien enye öbörö ete, Me-Jew ēmediomi ēte, iyebeñe
 fi ada Paul ösukhöre edi ke esop mkpöñ, nte ñkpö eke
 21 afo oyomde nditīm mbup mbaña enye ñkan. Mödo afo
 kunyime unö mö: koro owo mö, ēbe aba, ēdībede
 ēbet enye, emi ewukde idemmö ke isuñi ēte, ididiaha ñkpö
 idinyuñ iñwöñke ñkpö tutu iwot enye: ndien kemi mö
 22 ēmebeñe idem, ke ēbet uyo fo. Ntre akamba ētubom
 ayak akparawa oro önyöñ, owuk enye, ete, Kutīñ unö
 23 ndomo owo kiet, ete, afo ama asian mi ñkpö emi. Ndien
 enye okot centurion iba etlene enye, önyuñ ödöhö mö,
 ete, Etīm mbon-eköñ ikie iba ndika ke Cæsarea, ye mbon
 horse aba ye duop, ye mbon eduat ikie iba, ke öyöhö
 24 ñkanika ita ke okoneyo: enyuñ ēda me-horse ēdi, man
 ēdori Paul ke edem mö, ēda enye ke ifure etiene Felix
 25 andikara. Enye önyuñ ewet ñwed ntem ete:
 26 Claudius Lysias ewet önö ata eti Öböñ Felix, ököm
 27 enye. Me-Jew ēmum owo emi, ēyom ndiwot, edi ami nda
 mbon-eköñ mbine mö, 'nyuñ 'nyaña enye, ke ñkopde nte
 28 enye edi eyen Rome. Ndien ke nyomde ndifiök ntak
 eke mö ēdoride enye ikö, ami nda enye nsukhöre ñka esop
 29 mö: ami 'nyuñ ñkut nte mö ēdoride enye ikö ēbaña ibet
 mö, edi idorike enye baba ikö kiet eke odotde mkpa me
 30 ñkpököbi. Ndien kini ēsiande mi, ēte, mö möñ eduk
 odu ēbaña owo emi, ñwara 'nö enye ēsök fi, mö-
 nyuñ ndöhö mendidori enye ikö, nte, mö ēditiñ
 kiso fo.
 31 Ntre mbon-eköñ ēda Paul, nte ēketemedede mö. ēdi ke
 32 okoneyo ke Antipatris. Edi mkpöñ mö ēfiak ēdi ke ufök
 33 mbon-eköñ, ēyak mbon horse ēda enye ēka: ndien kini
 mö ēdide ke Cæsarea, mö önö andikara ñwed oro, enyuñ
 34 önīm Paul kiso esie. Ndien kini enye okotde ñwed, enye
 obup esien eke enye otode; ndieu kini enye öfiökde ete,

35 enye oto ke Cilicia, enye ödöhö ete, Kini mö emi ëdoride fi ikö ëma ëdi, nyekop ikö fo : enye önyuñ ödöhö ete, ëkpeme enye ke aqua ufök Herod.

24 NDIEN kini usen ition ëkebede, Ananias aqua oku ye ndusuk nyebiowo ësukhöre ëdi, owo udön-ikö kiet, ekere Tertullus, önyuñ asaña ye mö ; ndien mö ëtiñ ikö ye andi-
2 kara ëdori Paul. Ndien kini ëkotde enye edi, Tertullus ötöñö ndidori enye ikö, ete,

Sia otode ke afo nyin imokut ata emem, ekikere fo
3 önyuñ eneñerede se idiöide ke edem emi, nyin imonyime emi ke kpukpru usuñ ye ke kpukpru ebiët, ata eti Felix,
4 inyuñ iköm fi. Edi, man ñkufek fi aba, mekpe fi ubök
5 ndikop esisit ikö nyin ke mfön-ido fo. Koro nyin ima ikut ite, owo emi edi owo afaniköñ, ye andidemere nsöñ-
ibuot kotu kpukpru Me-Jew emi ëdude ke öfuri ererimbot,
6 önyuñ edi ëtubom kiet ke ñka Me-Nazarene : emi ñko ñko odomode ndisabare temple : emi nyin inyuñ imumde :
8 ndien ke afo ke idemfo obupde, afo eyekeme ndifiök
9 kpukpru ñkpö emi nyin idoride enye. Ndien Me-Jew ënyuñ ëdian uyo ëdori enye ikö ëte, ñkpö emi ëdi ntre.
10 Ndien kini andikara anamde idiöñö önö enye, ete, etññ ikö, Paul öbörö ete,

Ke emi mfiökde nte afo edi ebierikpe önö edem emi ke
11 ediwak isua, ami menemesit ndikañ idem : sia afo ekeme-
de ndifiök ete, ibebe usen duopeba nte ami ñködök
12 ñka Jerusalem ndituak ibuot 'nö Abasi : mö inyuñ ique nte ami 'nenide ye owo ekededi ke temple, me nte ndemerere
13 otu owo, me ke me-synagogue, me ke obio. Mö inyuñ ikemeke ndiwut fi, ete, ñkpö oro mö ëdoride mi ëdi
14 akpanikö. Edi ami monyime emi 'nö fi, nte, ke Usuñ oro mö ëkotde ñka eke ënimde idemmö isio, ntre ke ami 'nam ñkpö 'nö Abasi mäte nyin, 'nyuñ 'näm kpukpru ñkpö eke ësañade ye ibet ye se ewetde ke me-prophet ke akpanikö :
15 'nyuñ ëdori enyin ke Abasi nte, ndinen owo ye mö emi minenke eyeset ke mkpa, emi mö ke idemmö ënyuñ
16 ëdoride enyin ëbaña. Ami 'nyuñ 'ñwana kpukpru ini ndinyene esit emi mitöhöke ye ami ke se 'namde 'nö Abasi
17 ye owo. Ndien kini ediwak isua ëbede, ami ndi ndinö
18 obio mi enö, ndinyuñ ñwa uwa : ndien ke 'namde oro, mö ëkut mi ke temple, ke 'namde idemmi asana, baba otu owo me ndutime iduhe: edi enyene ndusuk Me-Jew emi

19 etode ke Asia—emi ekpedude mi kiso fo, edidorl mi ikö,
 20 edieke mö enyenede se ibañade mi. Midige ntre, yak me-
 owo emi ödöhö idiöñkpö eke mö ekutde ke ami, kini ndade
 21 kiso esop, ke miböhöke ke uyo kiet emi ami mfloride, kini
 ndade kuföt mö, nte, Edi kabaña eriset ke mkpa ke ekot
 mi ikpe kiso mbufo mfñ emi.

22 Edi Felix, koro enye öfiökde Usuñ oro akan, ödöhö mö,
 ete, ebet, ete, Kini Lysias akamba etubom ama ösukhöre
 23 edi, nyebiere ikö mbufo. Enye önyuñ ödöhö centurion, ete,
 ekpeme enye nte owo-ñkpököbi, edi yak öfön ido ye enye :
 ökunyuñ akpan ufan esie ekededi ndinam ñkpö 'nö enye.

24 Ndien ke ndusuk usen ebete, Felix edi ye Drusilla
 ñwan esie, emi edide ñwan Jew, okot Paul edi, önyuñ
 25 okop enye nte abañade mbuötidem ye Christ Jesus. Ndien
 nte enye ekpede abaña edinen ido, ye edifara idem, ye
 ikpe eke edidide, aqua ndik anam Felix, enye önyuñ
 ödöhö ete, Dakha okuo kemi ; 'ma 'nyene eti ifet, nyekot
 26 fi etiene mi. Enye önyuñ odori enyñ ete, Paul eyenö imö
 okuk : mödo enye awakde ndidöñ ekekot Paul, önyuñ
 27 eneme ye enye. Edi ke isua iba ëma ëkeyöhö, Porcius
 Festus ada itie Felix : ndien Felix, ke oyomde Me-Jew
 ënen iso ye enye ökpöñ Paul ke ñkpököbi.

25 **ΕΚΚΜ** Festus, kini enye edide ke esien oro, ama önyuñ
 etie ke usen ita, adakha ke Cæsarea ödök aka ke
 2 Jerusalem. Ndien ikpö oku ye ikpö owo Me-Jew ëtññ
 3 ikö ye enye edian Paul ; ëbeñe enye, ëte, ada ye mimö
 obiom enye ikpe, ödöñ edida enye ëdi ke Jerusalem ; mö
 4 ebet ndiwot enye ke usuñ. Edi Festus öbörö ete,
 ke ekpeme Paul ke ñkpököbi ke Cæsarea, önyuñ ödöhö
 5 ete, ke imö ke idemimö imönyuñ iyom ndika do. Enye
 ödöhö ñko ete, Mödo yak ikpö owo kotu mbufo ësukhöre
 ëtiene mi, ndien edieke owo oro enyenede ndudue ekededi,
 yak mö ëdori enye ikö.

6 Ndien kini enye etiede ye mö ibebe usen itiaeta me
 duop, enye ösukhöre aka ke Cæsarea ; ndien mkpöñ enye
 7 etie ke itie-ikpe, önyuñ ödöhö ete, ëda Paul ëdi. Ndien
 kini enye edide, Me-Jew emi ëkesukhörede ëto ke Jeru-
 salem ëdi edida ëkanare enye ëkuk, ëdori enye ediwak
 mkpösöñ ikö, emi mö mikemeke ndiwut ete ëdi akpanikö ;
 8 ndien Paul akañ idemesie ete, Ami ñkeduehe ibet Me-Jew,
 9 me temple, me Cæsar. Edi Festus, ke oyomde Me-Jew

ēnen Iso ye enye, öbörö Paul, ete, Me afo omonyime
 ndidök ñka ke Jerusalem, man ekpe ikpe fo do kabaña
 10 me-ñkpö emi kiso mi? Edi Paul öbörö ete, Ami nda
 ke itie-ikpe Cæsar, emi odotde ndikpe ikö mi do : ñkanamke
 11 Me-Jew baba idiök ñkpö, nte afo otimde öfiök. Mödo
 ami 'ma ndi anam-idiönkpö, 'ma 'nyuñ 'nam ñkpö ekededi
 emi odotde mkpa, nsuaha ndikpa : edi ke baba ñkpö kiet
 eke mö ëdoride mi midige akpanikö, owo eke ekemedede
 12 ndiyak mi 'nö mö iduhe. Motomo ubök Cæsar. Ekem
 ke Festus okoduk odu ye esop, enye öbörö ete, Afo om-
 otomo ubök Cæsar : afo eyeka kiso Cæsar.

13 Ekem ke ndusuk usen ëbede, Agrippa edidem ye
 14 Bernice ëdi ke Cæsarea ëdiköm Festus. Ndien nte mö
 ëtiede do ediwak usen, Festus onim ikö Paul kiso edidem,
 15 ete, Owo kiet odu emi Felix ökpöñde ke ñkpököbi : ndien
 kini ami ndude ke Jerusalem, ikpö oku ye nyebiwo Me-
 Jew ësian mi ëbaña enye, ënyuñ ekpe mi ubök, ëte, mbiom
 16 enye ikpe. Ndien ami mbörö mö, nte, Idige ido Me-
 Roman ndiyak owo ekededi 'nö, tutu owo emi ëdoride
 enye ikö edikut mendidori enye ikö iso ye iso, önyuñ
 17 enyene ifet ndikañ idem ke ñkpö emi ëdoride enye. Mödo
 kini mö ëbonode ötö kiet mi, ami mbigike, edi mkpöñ
 18 nte ke itie-ikpe 'nyuñ ndöhö nte, ëda owo oro ëdi. Edi
 kini mendidori enye ëdakhade ëda, mö idorike enye oruk
 19 ikö oro ami ñkesede ; edi ëtiñ ndusuk ikö ëdian enye
 ëbaña ido Abasi mö, ye owo kiet emi ekerede Jesus, emi
 akpade, emi Paul ödöhöde ete, Enye ke odu uwem.
 20 Ndien kini mentimke mfiök nte ñkpöduñörede ñkpö emi,
 mbup Paul me enye onyime ndika ke Jerusalem man
 21 ekpe ikpe esie do kabaña ñkpö emi. Edi kini Paul
 ödöhöde ete, ënim imö ënö ikpe Cæsar, ami ndöhö nte,
 22 ëkpeme enye tutu ami ndinö enye ësök Cæsar. Ndien
 Agrippa ödöhö Festus, ete, Ami nde mkpama ndikop uyo
 owo oro ke idemmi. Festus ete, Mkpöñ afo eyekop uyo
 esie.

23 Ntre mkpöñ, kini Agrippa ye Bernice ëdide ye aqua
 uböñ, ënyuñ ëduk ke itie-ikpe, ye mëtubom mbon-
 24 eköñ, ye ikpö owo obio, Festus ödöhö ete, ëda Paul
 ëdi. Ndien Festus ödöhö ete, Edidem Agrippa, ye kpukpru
 owo emi ëdude ye nyin mi, mbufo ëmekut owo emi kpukpru
 mbiobio Me-Jew ëbeñede mi ëbaña enye, ke Jerusalem
 25 ye mi ñko, ëfiöri ëte, enye idotke ndidu uwem aba. Edi

ami ñkut nte enye ikanamke baba ñkpö klet eke odotde
 mkpa : ndien koro enye ke idemesie otomode ubök Cæsar,
 26 maduak ndinö enye ëka. Ndien 'nyeneke akpan ñkpö
 eke ñwetde 'nö öböñ mi mbaña enye. Mödo 'ma nda
 enye 'nim kiso mbufo, akpan akpan kiso fo, edidem
 Agrippa, man, ke ëdomode enye ëma, ñkpenyene se
 27 ñwetde. Koro etiede mi nte ndisime ñkpö ndinö owo-
 ñkpököbi ëka, ke mensianke se ëdoride enye.

26 NDIEN Agrippa ödöhö Paul, ete, Eýak fi öbörö abaña
 idemfo. Ndien Paul anyan ubök akañ idem ete,
 2 Esit enem mí, edidem Agrippa, emí ndikañde idemmi
 kiso fo mfin emi, mbaña kpukpru ñkpö emí Me-Jew
 3 ëdoride mi : akpan akpan koro afo otimde öfiök
 kpukpru ido ye ikö Me-Jew : mödo mekpe fi ubök, nte,
 4 okop ikö mi ke ime. Ido uwem mi toto ke uyen mi, emi
 ndude ötöñöde ke eritöñö kotu mbiobio mi, ye ke Jerusalem,
 5 kpukpru Me-Jew ëfiök ; mö ënyuñ ëfiök ëbaña mi toto ke
 eritöñö, ke mö ëmade nditiñ, nte ndude uwem nte Pharisee
 6 ke ido mö oro ëtimde ënam ido Abasi nyin. Ndien kemi
 mada mi, man ëkpe ikpe ye ami ëbaña idori-enyin uñwöñö
 7 oro Abasi ököñwöñöde önö mëte nyin ; kpa uñwöñö emi
 me-esien duopeba ëfiopde esit ënam ñkpö ënö Abasi okoneyo
 ye uwemeyo, ëdori enyin ëte, iyekut. Ndien kabaña
 8 idori-enyin emi, O edidem, Me-Jew ëdori mi ikö. Nsinam
 mbufo ësede ëte, ebe erinim ke akpanikö edieke Abasi
 9 anamde mekpa-mkpa ësset ? Ke akpanikö ami ñkekere
 ke idemmi nte, ñkpanam ediwak ñkpö ndiblat enyñ Jesus
 10 eyen Nazareth. Ami 'nyuñ 'nam emi ke Jerusalem : ndien
 ke mböde ikpö oku odudu, ami nsin ediwak nti owo ke
 11 ufök-ñkpököbi, ndien, kini ëwotde mö, ami 'nyime. Ndien
 ke ediwak ini ke erinö mö ufen ke kpukpru me-synagogue,
 ami 'ñwana ndisin mö ësuñi Abasi ; ndien ke ntiede
 idat idat ye mö, ami ñkököbö mö tutu osim isen obio.
 12 Ndien nte ami ndade odudu ye uyo ikpö oku nsaña ñka
 13 ke Damascus ke utom emi, ke uföt uwemeyo, O edidem,
 ami ñkut ke usuñ uñwana eke otode ke enyöñ, esem akan
 utin, önyuñ ayama akanare mi ye mö emi ësañade ye ami
 14 okuk. Ndien kini kpukpru nyin iduöde ke Isöñ, ami ñkop
 uyo eke ödöhöde mi ke usem Hebrew, ete, Saul, Saul,
 nsinam afo ököböde Mi ? ösöñ fi nditiga ñkpö-ukim-

- 15 enañ. Ndien ami mbup nte, Afo edi anie, Óbõñ ? Ndien
 16 Óbõñ ödöhö ete, Ami ndi Jesus emi afo ököböde. Edi
 dakha kenyõñ, nyuñ da ke ukot fo : koro kabaña ñkpö
 emi ke Ami nyarare idem 'nö fi, nte, 'nim fi ke asañutom
 ye ntiense kabaña ñkpö oro afo okutde Mi, ye ke
 17 ñkpö oro Ami ndiyararede Idem 'nö fi kesit : ke erisio
 fi ke ubök mbiobio ye ke eke Me-Gentile, emi ami
 18 ndõñde fi etiene mö, nditat mö enyìn, man mö ékabare
 ékpõñ ekim eduk ke uñwana, ényuñ ékpõñ odudu Satan
 étiene Abasi, man mö ényene eridahado ke midiõñkpö,
 ye udeme kotu mö emi énamde éšana oto ke mbuöt-
 19 idem ye Ami. Mödo, O edidem Agrippa, ami ñkösõñke
 20 ibuot ye ñkukut heaven : edi ñquörö 'nö mö ke Damascus
 kaña, ye ke Jerusalem, ye ke öfuri isõñ Judæa, ye kotu
 Me-Gentile nde, nte, ékabare esit étiene Abasi, ényuñ
 21 énam se ekemde erikabare esit. Kabaña ñkpö emi Me-
 22 Jew émun mi ke temple, édomo ndiwot mi. Edi ke
 'nyenede erinyaña oto ke Abasi, ami ndu uwem nsim mfin
 emi, ami 'nyuñ ntĩñ ikö ntiense 'nö ñkpri owo ye ikpö,
 ntĩñke ndomo ikö kiet ke miböhöke se me-prophet ye
 23 Moses ékedöhöde éte eyedi : nte Christ enyenede ndi-
 kut ukut, ye nte Enye ke eriset ke mkpa edibemde iso
 öquörö uñwana önö mbiobio oro ye Me-Gentile ñko.
- 24 Ndien nte enye akañde idem ntem, Festus ödöhö ke
 ökpösõñ uyo ete, Paul, idat ke anam fi ; uwak erikpep-
 25 ñkpö fo esin idat anam fi. Edi Paul ödöhö ete, Idat
 inamke mi, ata eti Festus ; edi ami ntĩñ ikö akpanikö
 26 ye eti ibuot. Koro edidem, emi ami ntĩmde ntat inua
 ntĩñ ye enye, öfiökde abaña ñkpö emi : koro motim mfiök
 nte, ndomo ñkpö emi kiet idibeke enye : koro mikenamke
 27 ñkpö emi ke ndibe. Edidem Agrippa, nte afo omonim
 28 me-prophet ke akpanikö ? Möfiök nte afo omonim. Ndien
 Agrippa ödöhö Paul, ete, Kpa ke eritĩñ ye ami esisit,
 29 afo akpama ndinam mi ndi Christian. Ndien Paul ödöhö
 ete, Edide ke esisit me edide ke ediwak, idige afo
 ikpõñ edi kpukpru owo emi ékopde mi mfin emi
 ékpekam ékabare édi nte emi ami ndide, ke miböhöke
 ñkpököbi emi.
- 30 Ndien edidem, ye andikara, ye Bernice, ye mö emi
 31 étiede ye mö édakha kenyõñ, ndien ke mö éma ékewõñöre
 éda, mö éname kiet ye eken, éte, Owo emi inamke ñkpö
 32 eke odotde mkpa me ñkpököbi. Ndien Agrippa ödöhö

Festus, ete, Èkpesana owo emi èyak, ke enye mikpotomoke ubök Cæsar.

27 NDIEN ke ènimde ète, nyìn ikpawát ika ke Italy, mö èyak Paul ye ndusuk mbon-ñkpköbi eñwen ènö centurion
 2 kiet ekere Julius, ke ñka Augustus. Ndien nyìn idiere ke ubom Adramyttium kiet, eke oyomde ndika ke me-ebièt ke mben Asia, inyuñ isio, Aristarchus, owo Thessa-
 3 lonica ke Macedonia, önyuñ odu ye nyìn. Ndien mkpöñ nyìn idian ke Sidon : ndien Julius öfön ido ye Paul, ayak enye aka ekese mufan esie önyuñ enem idemesie esit.
 4 Ndien nyìn isio do iwát ke mben Cyprus emi ofim otode,
 5 koro ofim akpande nyìn. Ndien ke nyìn ima ikewat ibe inyañ eke ekemde ye Cilicia ye Pamphylia, idi ke Myra,
 6 obio kiet ke Lycia. Ndien centurion okut ubom Alexandria kiet do, eke oyomde ndisio ñka ke Italy ; ndien enye esin
 7 nyìn kesit. Ndien ke nyìn ima ikewat suñ ke ediwak usen, inyuñ inwanade idi ke ebièt emi ekemde ye Cnidus, koro ofim minyimeke aba, nyìn iwát ke mben Crete emi ofim
 8 otode, ke ebièt emi asakde iso ese Salmone ; ndien ke erinam ökpösöñ utom nyìn iwát ke mben esie, idi ke ebièt kiet, ekere Èdiye Itie-ubom ; obio Lasea ekpere do.
 9 Ndien ke ima iköduök anyan ini, uwat önyuñ ödiök, koro
 10 ini Eritre-udia ama ekebe, Paul eteme mö, ete, Mböñ owo, mokut nte mblara eyedu ke uwat emi, ñkpö eyenyuñ atak, idige se èdöñöde ke ubom ye ubom ke idemesie ikpöñ, edi
 11 uwem nyiu ñko. Edi centurion okop uyo ètubom ye enyene-ubom akan nte okopde ñkpö oro Paul ödöhöde.
 12 Ndien koro itie-ubom mikemke nditie ke ini etuep akamba ubak owo èdöhö ète, èsio, me èkpekam èsim Phœnix, itie-ubom kiet ke Crete emi esede edem edere
 13 ye usuk usiakha-utin, ènyuñ ètie ke ini etuep do. Ndien kini ofim usuk ofimede suñ, mö èse ète, imokut se iyomde,
 14 ènyuñ èkot uguak èwat ke mben Crete, èkpere esuk. Edi ibigike bigi, oyobio emi ekerede Euraquilo oto ke obot
 15 ösukhöre ebere : ndien ke omumde ubom, ubom minyuñ ikemeke ndibiök ofim, nyìn isana iyak inö enye, enye
 16 önyuñ abara nyìn. Ndien ke iwátde ke edem ekpri isuo, ekere Cauda, nyìn ikeme ke ökpösöñ utom ndinyaña
 17 ekpri ubom : ndien kini mö èma èkekot enye èdori ke deck, mö èda uruk èwan ubom èböp : ndien ke èfeghede ndik mbak èdibak ke utan Syrtis, mö èsukjöre ibiöñ eto, ndien

18 ofim abara mö. Ndien nte nyin lñwanade etl etl ye
oyoblo, mkpõn mö etõõ ndiduök se edõõde ke ubom
19 ke inyañ; ndien ke öyöhö usen ita mö ke idemmö
20 èduök ñkpö ubom ke inyañ. Ndien kini utin me
ntantafion miyamake inö *nyin* ke ediwak usen, ata akamba
ofim önyuñ eberede nyin, nyin idorike aba enyin ite,
21 iyeböhö. Ndien kini mö ètrede udia anyan ini, Paul
öwörö ada kuföt mö, ete, Mbõn owo, mbufo èkpekop
uyo mi, ikpesioho ke Crete, idikut eribiat ye eriduök
22 ñkpö emi. Ndien kemi nteme mbufo, nte, Èsõn esit;
koro uwem baba owo mbufo kiet miditakke, edi kpa ubom
23 ikpõn ikpõn. Koro angel Abasi emi ami ndide owo Esie,
'nyuñ 'namde ñkpö 'nö Enye, ada mi ke ñkañ ke okoneyo
24 emi, ete, Kufeghe ndik, Paul; afo enyene ndida kiso
Cæsar: ndien sese, Abasi ama önö fi kpukpru owo emi
25 èwatde ye afo. Ntem, mbõn owo, èsõn esit: koro monim
26 Abasi ke akpanikö nte, eyewörö kpa nte edöhöde mi. Edi
ubom enyene ndibak ke isuo kiet.

27 Ndien ke öyöhö okoneyo duopenañ, nte ofim eberide
nyin ke *inyañ* Adria, ke ñkpö nte uföt okoneyo mbio ubom
28 èse ète, mimö imasaña ikpere obot; ndien mö èdomo mõn
èkut ète, edi esit edip: ndien ke èbetde esisit, mö etõõ
29 ntak èdomo, èkut ète, edi esit efut. Ndien mbak ubom
èdibak ke esuk ke aqua itiat, mö èduök uquak inañ ke etak
30 ubom, ènyuñ èyom usiere. Ndien nte mbon ubom
èyomde ndifeghe ñkpõn ubom, ènyuñ èsukhöre ekpri
ubom, nte ñkpö eke mö èyomde ndiduök uquak ke iso
31 ubom, Paul ödöhö centurion ye mbon-ekõn, ete, Ke mö
32 emi mitiehe ke ubom, mbufo idikemeke ndiböhö. Ndien
33 mbon-ekõn èsibe uruk ekpri ubom, èyak enye öfiörö.
Ndien ke eyo oyomde ndisiere, Paul ekpe ye kpukpru mö,
ete, èdia ñkpö, ete, Emi edi öyöhö usen duopenañ nte mbufo
34 èkebetde ènyuñ ètrede udia, midiaha ñkpö. Mödo ami
mekpe mbufo ubök, nte, èdia ñkpö: koro emi öwörö
önö erinyaña mbufo: koro ndomo idet ibuo mbufo
35 kiet miditakke. Ndien kini enye öködöhöde ntem,
önyuñ emende uyo, enye ököm Abasi kiso kpukpru mö:
36 önyuñ obuñ, ötõõ ndita. Ndien kpukpru mö èsõn esit,
37 èmen udia èdia ñko. Ndien kpukpru nyin emi idude ke
38 ubom idi owo ikie iba ye ata ye efurekiet. Ndien
kini mö èdiade nte ekemde, mö èduök ibokpot ke inyañ,
39 ète, inam ubom efere. Ndien ke eyo esierede, mö

Idiññōke obot oro : edi mö ēkut ituñ klet emi enyenede esuk, ndien mö ēneme kiet ye eken, ndise me ēkeme ndinam
 40 ubom ebekhe kesit. Ndien mö ēsibe uruk uquak, ēkpōñ mö ke inyañ, ēnyuñ ētat uruk ubōl ; ēnyuñ ēkot afara
 41 ke iso ubom ēnō ofim, ēwat ēka esuk. Ndien ke mö ēsime ebiēt emi inyañ iba ēsobode, ubom abak ; iso esie
 42 odudu *mbu/ut möñ* otōñō ndiwuri etak esie. Ndien mbon-
 ekōñ ēnō uyo ēte, ēwot mbon-ñkpökōbī, mbak ndusuk mö
 43 ēdiwök ēböhō. Edi centurion koro oyomde ndinyaña Paul, akpan mö, ete, ēkunam nte ēduakde ; önyuñ ödöhō mö emi ēkemedede ndiwök, ete, ēduök idemmö ke inyañ, ebem
 44 iso ēka ke obot : ama edi mö emi ēsukhöde, ndusuk ēdoro ke öbukpök, ndusuk ke ñkpö efen emi ētode ke ubom. Ekem kpukpru mö ēböhō ēsīm esuk ke ifure.

28 NDIEN kini nyin iböhöde, nyin ifiök lte, isuo oro
 2 ekere Melita. Nditö idut oro ēnyuñ ēfön ido ye nyin eti eti : koro mö ēbarade ikañ ēnyuñ ēdade kpukpru
 3 nyin, kabaña nte edim ye tuep odude. Edi kini Paul atañde ebek ifia, esin ke ikañ, ufiof esin urukiköt
 4 öwörö, eyire enye ke ubök. Ndien kini nditö idut oro ēkutde unam oro eyirede enye ke ubök, mö ödöhö kiet ye eken, ēte, Ke akpanikö owo emi edi owot-owo, emi, okposuk edi nte enye öböhöde ke inyañ, Edinen Ikpe inyimeke
 5 enye odu uwem. Edi enye osime unam oro öduök ke 6 ikañ, ñkpö inyūñ inamke enye. Edi mö ēdori enyīn ēte, idem eyefut enye, me enye eyeduö akpa ini kiet : edi ke mö esede anyan ini, ēnyuñ ēkutde nte baba idlök ñkpö kiet minamke enye, mö ēkpukhöre ekikere mö, ēte, enye edi abasi klet.

7 Ndien iñwañ emi enyenede öböñ isuo oro, emi ekerede Publius, ekpere do ; enye ada nyin akama ke usen ita
 8 ke eti ido. Ndien ēte Publius ödöñö ufiofidem ye erika : ndien Paul oduk etiene enye, öböñ akam, odori
 9 enye ubök anam udöñö okure enye. Ndien ke ēma ēkenam emi, mö efen ke isuo oro emi ödöñöde ēdl, ndien
 10 enam udöñö okure mö : ndien mö ēkpono nyin ediwak ukpono ; ndien ke nyin iyomde ndisio, mö ödöñ se nyin inanade ke ubom.

11 Ndien kini öfiñ ita ēbede, nyin idiere ke ubom Alexandria. emi ama akana ebe ini tuep ke isuo oro, emi

12 Idiönö esie önyuñ edide Amana Iba. Ndien ke nyin
 13 idiande ke Syracuse, itie do ke usen ita. Ndien nyin
 ito do ikanare ikesim Rhegium: ndien ke usen kiet
 ebede, ofim usuk ötönö ndifime, ndien ke uadiana-akpa
 14 usen nyin idi ke Puteoli: do ke nyin ikut nditö-ête,
 mö enyuñ ekpe nyin ubök, ête, itie ye mimö ke usen
 15 itiaba: ntre ke nyin idi ke Rome. Ndien ke nditö-ête
 êkopde ebaña nyin, mö êto do edi edisobo ye nyin ke Urua
 Appius, ye ke Ufök Isen Ita: ndien kini Paul okutde mö,
 enye ököm Abasi, önyuñ ösön esit.

16 Ndien kini nyin idukde ke Rome, eyak Paul etie ke
 idemesie ye owo-ekön emi ekpemedede enye.

17 Ekem ke usen ita ebede, enye okot ikpö owo Me-
 Jew ebono: ndien ke mö ema ekebono, enye ödöhö mö,
 ete, Nditö-ête, okposuk edi nte ami menduehe mbiobio
 nyin, ye ido mête nyin, mö êköbi mi ke Jerusalem, esin
 18 Me-Roman ke ubök: emi, ke mö edomode mi, eyom
 19 ndisana mi nyak, koro ntak mkpa midube ye ami. Edi
 kini Me-Jew etiñde ikö ebiönö, ami nkenyene nditomo
 ubök Cæsar: idige nte ami nyenede se ndoride obio mi.
 20 Oro esin ami mbeñe mbufo edi edise mi, enyuñ eneme ye
 ami: koro kabaña idori-enyin Israel ke êköbi mi ke
 21 ñkpököbi emi. Ndien mö ebörö enye, ête, Nyin iböhö
 ñwed eke etode ke Judæa ebaña fi, baba owo nditö-ête
 kiet inyuñ idige idibuk me iditñ idiök ñkpö ekededi
 22 ibaña fi. Edi nyin iyom ndikop ke inua fo se afo ekerede:
 koro ama edi ñka emi, nyin imöfiök ite, etiñ ikö ebiat enye
 ke kpukpru ebiët.

23 Ndien ke mö enimde usen enö enye, ediwak mö etiene
 enye ke ebiët oro enye adañde; ndien enye asiak ñkpö
 oro önö mö, önyuñ öquörö obio Abasi, önyuñ ekpe ye mö
 abaña Jesus, oto ke ibet Moses ye me-prophet ñko, ötönöde
 24 ke usenubök tutu osim mbubreyo. Ndien ndusuk mö
 25 enim ikö emi etiñde ke akpanikö, ndusuk inimke. Ndien
 ke mö enenide kotu idemmö, mö esuana, ke Paul
 ekebemde iso etiñ ikö kiet ete, Edisana Spirit ama otim
 26 ödöhö mête nyin ke inua Isaiah prophet, ete,

Ka ködöhö mbio emi, ete,

Ke erikop mbufo eyekop, edi idinyeneke ibuot;

Ndien ke erikut mbufo eyekut, edi idifiökke:

27 Koro esit mbio emi amakabare odobi,

Utön enyuñ edobi mö ndikop,

ÑWED NDITŌ ROME 1

Mö ēma ēnyuñ ēbōp enyīn mö ;
Mbak mö ēdikut ke enyīn mö,
Ēdinyuñ ēkop ke utōñ mö,
Ēnyuñ ētīm ēfiök ñkpō ke esīt mö, ēnyuñ ēkabare,
Ndien Ami ñkōk mö.

28 Mödo yak mbufo ēfiök ēte, ke ēnō erinyaña Abasi emi ēsök Me-Gentile : mö ēyenyuñ ēkop.

30 Ndien Paul adañ ke öfuri isua iba ke ufök esie eke ekpede okuk kesīt, önyuñ ada kpukpru owo emi ēdukde

31 ētiene enye, öquörö obio Abasi, önyuñ ekpep ũkpō Öböñ Jesus Christ uko uko, ndomo owo kiet inyuñ ikpanke enye.

ÑWED NDITŌ ROME.

1 PAUL, owo Jesus Christ, emi ēkotde ēte, edi apostle,
2 ēnyuñ ēdianarede ēnō gospel Abasi, emi Enye ekebemde iso
3 öñwōñö ke inua me-prophet Esie ke edisana ñwed, abaña Eyen Esie, emi amanade ke uduot David ke öbukidem,
4 emi ēdade eriset ke mkpa ēyarare ke odudu, ēte, Enye ke
5 spirit Esie emi asanade edi Eyen Abasi ; Jesus Christ Öböñ nyīn, emi ke Enye nyīn inyene mfōn ye idaha apostle,
6 man kpukpru midut ēsuk ibuot ke mbuötidem, kabaña
7 mbufo ēte, ēdi mbio Jesus Christ : *ewet önö* mbufo kpukpru emi ēdude ke Rome, emi Abasi amade, emi ēkotde ēte, ēdi nti owo Esie : Yak mfōn ye emem emi ētode ke Abasi Ète nyīn ye Öböñ Jesus Christ ēdoro mbufo.

8 Ke akpa ñkpō, mökōm Abasi mi ke Jesus Christ mbaña mbufo kpukpru, koro etop mbuötidem mbufo asuanade ke
9 öfuri ekondo. Koro Abasi, emi 'namde ñkpō 'nō Enye ke spirit mi ke gospel Eyen Esie, edide ntiense mi, nte ami
10 mendopke ndibaña mbufo, 'nyuñ mbeñe ke akam mi kpukpru ini nte, ke usuñ ekededi ke ukperedem ini emi,
11 Abasi akpanam mi ñkut unen nditiene mbufo. Koro ödōñde mi eti eti ndikut mbufo, man 'nō mbufo usuk enō
12 spirit, kpañ oto do ēnam mbufo ēsōñö ēda ; oro edi, kpañ ēdōñ mi ye mbufo esīt oto ke mbufo, nyīn edem mbiba ke
13 mbuötidem kiet eken, eke mbufo ye okīm. Ndien 'maña nte mbufo mifiökke, nditō-ēte mi, nte nduakde ediwak ini

ÑWED NDITŌ ROME 1

nditiene mbufo (ndien ekekan mi tutu osim emi), man
ami ñkpenyene usuk mbuñwom-ñkpō ke mbufo ñko, kpa
14 nte ke Me-Gentile efen. Makama Me-Greek ye midut
15 isön, mbon ifiök ye me-ökōi nde. Ntem, adaña nte
ñkemedede, mebeñe idem ndiquörö gospel 'nō mbufo ñko
16 emi edude ke Rome. Koro ami menyeneke but mbaña
gospel: koro enye edide odudu Abasi emi öwöröde eri-
nyaña önö kpukpru owo kiet kiet emi öbuötde idem; önö
17 Jew ke akpa, ye Greek ñko. Koro edinen ido Abasi
ayararede ke enye, oto ke mbuötidem osim mbuötidem:
nte ewetde ète, Edi edinen owo eyedu uwem oto ke mbuöt-
idem.

18 Koro eyararede iyaresit Abasi oto ke enyöñ edian
kpukpru midiök ido ye muquañido owo, emi enimede
19 akpanikō ke uquañido; koro se owo ekemedede ndifiök
mbaña Abasi ayararede ke esit mö; koro Abasi akayar-
20 arede enye önö mö. Koro toto ke ini eke èbotde ererimbot
ètīm èkut ndibe-ndibe ñkpō Esie, èkut mö èto ke me-ñkpō
eke enamde, kpa nsinsi odudu ye eridi Abasi Esie; man mö
21 èkunyene se èböröde: koro, ke èfiökde Abasi, mö ikpo-
noke Enye nte Abasi, inyuñ inöñö Enye eköm; edi èkabare
ikpikpu ke ekikere mö, ndien esit mö eke minyeneke ifiök
22 akabare okim. Ke ètiñde ète mimö idi mefiöñkpō owo,
23 mö èkabare èdi ndisime, ndien èkpukhöre uböñ Abasi emi
mikemeke ndibiara esin ke mbièt idem owo eke ekemedede
ndibiara, ye ke eke minuen, ye ke eke munam ukot inañ,
ye ke eke mendinyöni.

24 Mödo Abasi ayakde mö önö mbubiam ke midiök itöñ
25 esit mö, ete, esabare ikpöhidem mö kotu idemmö: koro mö
èkpukhöde akpanikō Abasi ke nsu, enyuñ ètuakde ibuat
enyuñ enamde ñkpō enö se èbotde utu ke ndinam 'nō
Andibot, emi ètorode ke nsinsi. Amen.

26 Ke ñkpō emi Abasi akayak mö önö itöñ mbubiam: koro
iban mö èkpukhörede se èbotde mö èbaña esin ke se miko-
27 botke mö ibaña: kpa ntre iren owo nde èkpöñ se èbotde
iban èbaña, èfiop ke idiök udöñ mö kiet ye eken, iren ye
iren enam se edekhede, enyuñ enyene ke idemmö utip
ndudue mö eke odotde.

28 Ndien kpa nte mö esinde ndinyene Abasi ke ibuat mö,
Abasi asana mö ayak önö mbukpo ekikere, ndinam
29 ñkpō eke midotke; kpukpru muquañido, ye midiök ido,
isin-enyin, ye udu èyöhö mö ke idem; ufup, eriwot-owo,

30 utök, abiaña, usua ēnyuñ ēyöhö ke mö ; *mö ēdi* mblo nsuk-
 uyo, metiñ ikö-edem, owo emi Abasi asuade, mbon usöñ-
 enyīn, mbon ntañ-idem, mebure mbure, metibi idiöñkpö,
 metut-utöñ ye mēte ye meka, menana ifök, mebiat edioml ;
 31 mö inyeneke ima iman, Inyeneke mböm : ke ēfiökde ewukhö
 32 Abasi, ēte. mö emi ēnamde oruk ido emi ēdot mkpa, idige
 ndinam idem me-ñkpö oro ikpöñ ke mö itreke, edi ēnyuñ
 ēda ye mö emi ēnamde mö.

2 Mödo afo munyeneke se öböröde, O afo, owo ekededí, emi
 odomode : koro ke se afo odomode önö owo efen, afo obiom
 idemfo ; koro afo emi odomode anamde kpa idem ñkpö oro.
 2 Ndien nyīn imöfiök ite, ikpe Abasi asaña ye akpanikö
 3 obiom kpukpru owo emi ēnamde oruk ñkpö emi. Ndien nte
 afo, O owo, emi odomode mö emi ēnamde oruk ñkpö oro,
 ndien anamde kpa ntre, emese ete, afo eyeböhö ikpe Abasi ?
 4 Me afo ke esesīn uyöhö ufön ye eridop ye anyan-ime Esie ke
 5 ndek, ufiökke ete, ufön Abasi ada fi aka erikabare esit ? Edi
 ke nsönesit fo ye esit eke mikabakere, obok iyaresit önö
 idemfo ke usen iyaresit ye eriyarare edinen ikpe Abasi ;
 6 emi edinöde kpukpru owo kiet kiēt nte ekemde ye utom
 7 esie : önö mö nsinsi uwem, emi ke ime ke erinam nti ñkpö
 8 ēyomde uböñ ye ukpono ye se mibiarake : edi mö emi
 ēdide mbon nsöñ-ibuot, minyuñ isukke ibuot inö akpanikö,
 9 edi ēsukde ibuot önö uquañ-ñkpö, iyaresit ye ifuresit, ukut
 ye ndutukhö ēyedoru kpukpru ukpöñ owo kiet kiet eke
 anamde idiöñkpö, eke Jew ke akpa, ye eke Greek nde ;
 10 edi uböñ ye ukpono ye emem ēdoro kpukpru owo emi
 11 ēnamde eti, Jew ke akpa, ye Greek nde : koro uteñenyīn
 12 miduhe ye Abasi. Koro adaña owo nte minyeneke ibet
 ēnam idiöñkpö ēyetak inyeneke ibet : ndien adaña owo nte
 13 ēnamde idiöñkpö kidak ibet ēyeda ibet ēkpe ye mö ; koro
 midige mekop-ibet ke ikpe etebe kiso Abasi, edi menīm-ibet
 14 ke ikpe editebe : koro adañemi Me-Gentile emi minyeneke
 ibet ēnamde ke nda mana esit se ibet etemedede, mö emi, ke
 15 minyeneke ibet, ēdi ibet önö idemmö : kemi mö ēyarare-
 de utom ibet eke ewetde ke esit mö, esit mö önyuñ edi
 ntiense, ndien me-ekikere esit mö ēneni kiet ye eken ēbiom
 16 me ēkañ mö ; ke usen eke Abasi edikpede ndibe ñkpö
 owo ke Jesus Christ, nte gospel mi ödöhöde.
 17 Edi edieke afo ekerede Jew, önyuñ eberede ke ibet,
 18 önyuñ oburede ke Abasi, önyuñ öfiökde se Enye amade,

19 ònyuñ onyĩmede ñkpō eke èfōnde èkan, ke èma èkeda ibet
 20 'nan usuñ, uñwana mō emi èdude ke ekim, anditeme me-
 21 òkōl, andikpep nsek-nditō, emi enyenede mbièt ifiök ye
 22 akpanikō ke ibet; mōdo afo emi ekpepde owo efen, nte
 23 ukpepke idemfo? afo emi öquörōde ete, owo okuyip Inō,
 24 nte afo k'oyip? afo emi ödöhōde ete, owo okusin efibe, nte
 25 afo k'esin efibe? afo emi asuade ndem, nte afo k'owo me-
 26 temple? afo emi oburede mbure ke ibet, nte afo k'esuene
 27 Abasi ke eribiat ibet? Koro mbufo èsin Me-Gentile
 28 èsuene enyĩn Abasi, kpa nte èwetde. Koro mbobi enyenede
 29 udori ke akpanikō, ke afo ama onim ibet: edi afo ama edi
 30 abiat ibet, mbobi fo akabare edi erut. Mōdo edieke owo
 31 emi edide erut onimde mitem ibet, nte idibatke erut esie ke
 32 mbobi? ndien nte enye emi edide erut ke emana, edieke
 33 onimde ibet, idikpehe ikpe ye afo, emi enyenede ikō ibet
 34 ye mbobi, önyuñ edide abiat ibet? Koro midige enye emi
 35 edide Jew enyōñ-enyōñ edi ata Jew; inyuñ idige enyōñ-
 36 enyōñ mbobi ke öbukidem edi ata mbobi: edi enye edi Jew
 37 emi edide ke öwōñesit; ndien mbobi edi enye oro edide eke
 38 esit, ke ukpōñ, idige ke ikō ibet; itoro esie inyuñ itoho ke
 39 owo, edi oto ke Abasi.

3 NDIEN nso ufōn ke Jew enyene? me nsidi udori mbobi?
 2 Ediwak ke kpukpru usuñ: akpasarare, emi èkedade ikō
 3 Abasi èsin mō ke ubök. Koro okposuk edi nte ndusuk owo
 4 minyeneke mbuötidem, nte unana mbuötidem mō eyenam
 5 akpanikō Abasi okpu? Ñwaña nsa O! yak Abasi edi
 6 akpanikō, edi kpukpru owo kiet kiet edi osu-nsu; nte
 7 èwetde ète,

Man èkut ète Afo enen ke ikō Fo,

Afo önyuñ akan kini Afo ekpede ikpe.

5 Edi edieke uquañkpō nyin ayararede edinen ido Abasi,
 6 nso ke nyin ididöhō? Nte Abasi emi önōde ufen edi anam
 7 idiōñkpō? (Ami ndöhō nte owo.) Ñwaña nsa O! koro
 8 didie ndien' ke Abasi edikpe ererimbot? Edi edieke
 9 akpanikō Abasi awakde önō Enye ukpono oto ke nsu mi,
 10 nsinam naña èsuk èbatde mi nte idiök owo? ndien nsikpan
 11 nyin *ndidöhō nte*, Èyak nyin inam idiök, man eti öwörō,
 12 (kpa nte ètĩnde èbiat nyin, ndusuk owo ènyuñ èdöhōde
 13 ète, nyin idöhō)? emi ubiom-ikpe mō enende.
 14 Nso ndien? Nte itie nyin ödiök akan eke mō? Baba,

- baba ke usuñ kiet : koro nyin Ima ibem Iso Idori Me-Jew
 ye Me-Greek ikö, ite, kpukpru mö edi menam-Idiöñkpö ;
 10 ntemi ewetde ete,
 Baba edinen owo Iduhe, ndomo kiet ;
 11 Baba owo eti ibuot kiet iduhe,
 Inyeneke ndomo kiet eke oyomde Abasi ;
 12 Kpukpru owo ema ewaha ekpöñ usuñ, mö kpukpru otö
 kiet ewörö ikpikpu ;
 Inyeneke baba kiet emi anamde eti, ndomo mkpasip kiet :
 13 Odudu itöñ mö edi ana-iñwañ udi ;
 Mö eda edeme mö esu nsu :
 Iföt urukiköt odu mö kidak mkpök-inua :
 14 Emi isuñi ye ndot ndot ikö eyöhöde mö ke inua :
 15 Ukot mö esöp ndiduök iyip ;
 16 Nsobo ye ndutukhö edu ke usuñ mö ;
 17 Ndien mö idiöñöke usuñ emem :
 18 Uteñe Abasi iduhe mö ke enyìn.
 19 Ndien nyin imöfiök ite, sededi emi ibet ödöhöde, enye
 ödöhö mö emi edude kidak ibet ; man kpukpru inua okpo-
 dop, man öfuri ererimbot ekpenyuñ edu kidak ikpe Abasi :
 20 koro oto ke utom ibet baba owo kiet idique utebe-ikpe ke
 21 iso Esie : koro ifiök idiöñkpö otode ke ibet. Edi kemi
 ema eyarare edinen ido Abasi emi misañake ye ibet, ibet ye
 22 me-prophet enyuñ edi mentiense ; kpa edinen ido Abasi eke
 otode ke mbuötidem ke Jesus Christ önö kpukpru owo
 23 emi ebuötde idem ; koro isio miduhe ; koro kpukpru
 24 ema enam idiöñkpö, enyuñ etaba uböñ Abasi ; ikpe ama
 etebe mö ke ikpikpu ke mfön Esie oto ke erifak emi odude
 25 ke Christ Jesus : emi Abasi okonimde ete, edi eyit, oto ke
 mbuötidem, ke iyip Esie, ete, ayarare edinen ido Esie,
 kabaña erikaña mbe midiöñkpö emi ekenamde totoko, ke
 26 ime Abasi ; ete, ayarare edinen ido Esie kemi : man Enye
 ke Idemesie enen, önyuñ edi Andinam öbuöt-idem ye Jesus
 27 enen. Enye-e mbure ndien ? Esio enye efep. Oto ke nso
 oruk ibet ? ke ibet utom ? Baba, edi ke ibet mbuötidem.
 28 Mödo nyin ibat ite, ikö etebe owo oto ke mbuötidem,
 29 isañake ke utom ibet. Nte Abasi edi eke Me-Jew ikpöñ ?
 Nte Enye inyuñ idige eke Me-Gentile nde ? Ih, edi eke
 30 Me-Gentile nde : sia Abasi edide kiet, edinyuñ anamde ikpe
 etebe mbon-mbobi ke mbuötidem, ye mbon-erut oto ke
 31 mbuötidem. Ndien nte nyin inam ibet öwörö ikpikpu oto
 ke mbuötidem ? Nwaña nsa O ! nyin inam ibet ösöñö ada.

- 4 NDIEN nso ke nyin Ididöhö ite Abraham, akamba ête
 2 nyin ke uduot, okokut? Koro edieke ikö eketebede
 Abraham oto ke utom, enye enyene se oburede; edi idige
 3 kiso Abasi. Koro ñwed *Abasi* ödöhö didie? *Ödöhö ete*,
 Ndien Abraham ököbuöt idem ye Abasi, ndien ébat oro
 4 ênö enye ke edinen ido. Edi enye emi anamde utom,
 5 ibatke utip esie ke ñkpö mfön, edi ke isön. Edi enye emi
 minamke utom, edi öbuötde idem ye Enye emi anamde ikö
 etebe midiök owo, ébat mbuötidem esie ke edinen ido.
 6 Kpa nte David ñko etiñde ikö eridiöñ abaña owo emi Abasi
 7 abatde edinen ido eke misañake ye utom önö enye, ete,
 Öföfön önö mö eke efende midiök ido mö,
 Emi ényuñ éfukde ndudue mö.
- 8 Öföfön önö owo eke Jehovah midibatke muquañkpö
 Inö enye.
- 9 Nte etiñ eridiöñ emi ndien ébaña mbon mbobi, me ébaña
 mbon erut ñko? koro nyin idöhöde ite, Ékebat mbuötidem
 10 Abraham ênö enye ke edinen ido. Ndien ékebat didie?
 Me ke ini enye edide mbobi, me ke ini enye edide erut?
 11 Idige ke mbobi, edi ke erut: ndien enye ekenyene idiöñö
 mbobi, ete, edi ntiense edinen ido mbuötidem emi enye
 enyenede ke ini erut: kpañ enye ekpedi ête kpukpru mö
 emi ébuötde idem, okposuk edi nte mö édide erut, man
 12 ébat edinen ido ênö mö; ye ête mbobi önö mö emi midige
 mbon mbobi ikpöñ, edi ényuñ ésañade ke nde ikpat
 mbuötidem ête nyin Abraham emi enye ekenyenede ke ini
 13 erut. Koro mikönöñö Abraham me nditö esie uñwöñö oto
 ke ibet, ête, enye eyedi andinyene ererimbot, edi oto ke
 14 edinen ido mbuötidem. Koro edieke edide mbon ibet édi
 mendinyene, mbuötidem akabare ikpikpu, uñwöñö önyuñ
 15 abiara: koro ibet anamde ifuresit; edi ebiét eke ibet
 16 miduhe, eribiat ibet inyuñ iduhe. Oto do *edí* ke mbuöt-
 idem, man edi ñkpö mfön; man uñwöñö ösöñö ada önö
 kpukpru nditö; inyeneke mbon ibet ikpöñ, edi enyene
 mö ñko emi ényenede mbuötidem Abraham, emi edide ête
 17 nyin kpukpru (nte éwetde ête, Monim fi ke ête ediwak
 midut) kiso Enye emi enye ököbuötde idem ye Enye,
 Abasi, emi anamde mekpa-mkpa édu uwem, önyuñ
 18 okotde ñkpö eke miduhe, kpa nte mö édude. Emi
 adade idori-enyín onim ke akpanikö, kini idori-enyín
 miduhe. man enye akabare edi ête ediwak midut, nte
 19 ékedöhöde ête, Ubon fo éyete ntem. Ndien enye ekese

ikpöhídem esiemö eke etiede kemi nte akpade (sia enye
 osímde ñkpö nte isua ikie), ye nte Sarah ebete idaha uman
 20 eyen, enye inyuñ iduökke mbuötídem : ke erise uñwöñö
 Abasi, enye iyikke ke unana mbuötídem, edi akabare ösöñ
 21 oto ke mbuötídem, öñö Abasi ukpono, ke otímde öfiök ete,
 22 Ënye emekeme ñko ndinam se Ënye ököñwöñöde. Mödo
 23 ñko ñko ékebat éñö enye ke edinen ido. Ndien idige
 24 kabaña enye ikpöñ ke ékewet éte, ékebat éñö enye ; edi
 kabaña nyin ñko, emi édíbatde éñö, emi ibuötde idem ye
 Ënye emi akanamde Jesus Öböñ nyin eset ke mkpa, emi
 25 ékeyakde éñö kabaña ndudue nyin, ényuñ énamde eset
 kabaña utebe-ikpe nyin.

5 SIA ikö etebe nyin oto ke mbuötídem, éyak nyin
 2 inyene emem ye Abasi oto ke Öböñ nyin Jesus Christ ; emi
 otode ke Ënye ñko nyin imenyene usuñ ke mbuötídem iduk
 ke mfön emi nyin idade kesit ; ndien éyak nyin idara ke
 3 idori-enyín uböñ Abasi. Inyuñ idige ntre ikpöñ, edi éyak
 nyin inyuñ idara ke ukut nyin : ke ifiökde ite, ukut
 4 anam ime ; ndien ime, eridomo ; ndien eridomo, idori-
 5 enyín : ndien idori-enyín inamke owo but ; koro ima
 Abasi öyöhöde nyin kesit oto ke Edisana Spirit emi
 6 ékenöde nyin. Koro kini nyin ikedide kaña mem-mem,
 7 ke ekem ini Christ akakpa kibuot midiök owo. Koro ayak
 esisit owo idikpaha kibuot edinen owo : me owo kiet
 8 eyesöñ esit akpa kibuot eti owo. Edi Abasi otím ayarare
 ima eke Ënye amade nyin, ke emi, kini nyin idide kaña
 9 midiök owo, Christ akakpa kibuot nyin. Ñwañwa edi so
 ndien, ke ikö etebete nyin kemi oto ke iyip Esie, nyin
 10 iyeböhö iyaresit oto ke Ënye. Koro edieke, kini nyin ikedide
 musua, ékenamde nyin idi mufan ye Abasi oto ke mkpa
 Eyen Esie, ñwañwa edi so, ke éma ékenam nyin idi mufan,
 11 éyenyaña nyin oto ke uwem Esie ; inyuñ idige ntre ikpöñ,
 edi nyin inyuñ idadara ke Abasi oto ke Öböñ nyin Jesus
 Christ, emi otode Ënye nyin imakabare idi mufan kemi.
 12 Mödo nte otode ke owo kiet idiöñkpö okoduk ke ere-
 rímbot, ndien mkpa okoduk oto ke idiöñkpö ; ndien ntre
 mkpa ebe osím kpukpru owo, koro kpukpru énamde
 13 idiöñkpö :—koro kini ibet mikoduhe kaña idiöñkpö okodu
 ke ererímbot : edi íbatke idiöñkpö inö owo ke íbet miduhe.
 14 Edi mkpa akakara ötöñöde ke Adam tutu osím Moses,
 akara kpa ye mó emi mikenamke idiöñkpö ke mbiét

Idiõñkpö Adam, emi edide uwut-ñkpö Enye emi edidide.
 15 Edi idige nte ndudue etiede, ke mfõn etie. Koro edieke
 otode ke ndudue owo kiet ediwak ãkpaña, ñwañwa edi so
 mfõn Abasi ye enõ mfõn emi otode owo kiet, Jesus Christ,
 16 ãwak ãnõ ediwak owo. Inyuñ idige nte okotode ke owo
 kiet, emi anamde idiõñkpö, ke enõ etie: koro ikpe
 okotode ke owo kiet osim ubiom-ikpe, edi enõ mfõn
 17 okoto ke ediwak ndudue osim utebe-ikpe. Koro ama
 oto ke ndudue owo kiet mkpa akara oto ke owo kiet
 oro; ñwañwa edi so mö emi ãnyenede uwak mfõn ye enõ
 edinen ido ãyekara ke uwem oto owo kiet, Jesus Christ.
 18 Ndien ntre, nte otode ke ndudue kiet kpukpru owo
 ãsim ubiom-ikpe; kpa suk ntre oto ke edinen utom
 19 kiet kpukpru owo ãsim utebe-ikpe uwem. Koro nte
 otode ke ntut-utõñ owo kiet ediwak owo ãkabare ãdi
 midiök owo, kpa suk ntre oto ke nsuk-ibuot owo kiet
 20 ediwak owo ãyekabare ãdi ndinen owo. Ndien ibet okoduk
 ñko man ndudue ãwak; edi ke ebiët eke ndudue ãkewakde,
 21 mfõn akawak akan: man, nte idiõñkpö akarade ke mkpa,
 kpa suk ntre ñko mfõn akpakara oto edinen ido õwõrõ
 nsinsi uwem oto Jesus Christ Õbõñ nyin.

6 NDIEN nso ke nyin ididõhõ? Nte nyin idiyire ke
 2 idiõñkpö, man mfõn awak? Ñwaña nsa O! Didie ke
 nyin, emi ikakpade inõ idiõñkpö, idisuk idu uwem kesit?
 3 Me mbufo ifiökke ite, kpukpru nyin emi ikanade
 baptism iduk ke Christ Jesus ikana baptism iduk ke mkpa
 4 Esie? Ntem nyin ikobukhõ ye Enye ke baptism iduk
 mkpa: man, nte oto ke ubõñ Ète Christ esetde ke mkpa,
 5 ntre nyin ñko ikpesaña ke õbufa uwem. Koro edieke nyin
 ãdianade ye Enye ke mbiët mkpa Esie, nyin iyenyuñ idi
 6 *ntre ke mbiët* eriset Esie; ifiök emi ite, ãkekõñ akani
 owo nyin ke cross ye Enye, kpañ ãbiat ikpõhidem idiõñkpö,
 7 kpañ nyin ikudi aba ifn inõ idiõñkpö; koro owo emi
 8 akpade asana ke idiõñkpö. Edi edieke nyin ikpade ye
 Christ, nyin inim ke akpanikõ ite, nyin iyenyuñ idu uwem
 9 ye Enye; ifiök ite, Christ, emi ekesetde ke mkpa,
 10 ikpaha aba; mkpa ikarake aba Enye. Koro mkpa emi
 Enye akakpade, akakpa õnõ idiõñkpö inl kiet: edi uwem
 11 emi Enye odude, Enye odu õnõ Abasi. Kpa ntre ñko
 mbufo ãbat idemmbufo ãte, ãmekpaña ãnõ idiõñkpö, edi
 ãmedu uwem ãnõ Abasi ke Christ Jesus.

12 Mōdo ēkuyak Idiōñkpō akara ikpōhidem mkpa mbufo,
 13 nte mbufo ēdisukde ibuoť ēnō Idiōk Itōñ esie : ēkunyūñ
 ēyak mbak ikpōhidem mbufo ēnō idiōñkpō nte ñkpō-utom
 uquañkpō ; edi ēyak idemmbufo ēnō Abasi, nte medu-
 uwem ēto ke mkpa, ye mbak ikpōhidem mbufo nte ñkpō-
 14 utom edinen ido ēnō Abasi. Koro idiōñkpō midikarake
 mbufo : koro mbufo miduhe kidak ibet, edi kidak mfōn.
 15 Nso ndien ? Nte nyīn idinam idiōñkpō, koro nyīn
 16 miduhe kidak ibet, edi kidak mfōn ? Ñwaña nsa O ! Nte
 mbufo ifiōkke ite, enye emi mbufo ēyakde idemmbufo nte
 ifn ēnō ndisuk ibuoť 'nō, mbufo ēdi ifn esie emi mbufo
 ēsukde ibuoť ēnō ; edide eke idiōñkpō ōwōrō mkpa, me
 17 edide eke nsuk-ibuoť ōwōrō edinen ido ? Edi yak ēkōm
 Abasi, koro mbufo, emi ēkedide ifn idiōñkpō, ēmekabare
 ēsuk ibuoť oto ke esīt mbufo ēnō oruk erikpep eke ēyakde
 18 mbufo ēnō ; ndien ke ēma ēkesio mbufo ke itie-ufn idiōñ-
 19 kpō, mbufo ēmekabare ēdi ifn eti ido. Ami ndōhō nte owo
 kabaña memidem ōbukidem mbufo : koro kpa nte mbufo
 ēkeyakde mbak ikpōhidem mbufo ēdi ifn ndek-ndek ñkpō
 ye ōburōbut ñkpō ōwōrō ōburōbut ñkpō, kpa ntre ēyak
 mbak ikpōhidem mbufo kemi nte ifn ēnō edinen ido ōwōrō
 20 erinam asana. Koro kinī mbufo ēkedide ifn idiōñkpō,
 21 mbufo ikesañake ñkpō ye eti ido. Nso mfri ndien ke mbufo
 ēkenyene ke ini oro oto ke me-ñkpō oro ēnamde mbufo but
 22 kemi ? koro utīt me-ñkpō oro edide mkpa. Edi ke ēma
 ēkesio mbufo ke itie-ufn idiōñkpō kemi, mbufo ēma ēnyūñ
 ēkabare ēdi ikōť Abasi, mbufo ēmenyene mfri mbufo
 ōwōrō erinam asana, ndien utīt esie edi nsinsi uwem.
 23 Koro ñkpō-eyen-utom idiōñkpō edide mkpa ; edi ēnō Abasi
 edi nsinsi uwem ke Christ Jesus Ōbōñ nyīn.

7 Mē mbufo ifiōkke, nditō-ēte, (koro ami ndōhōde ye mō
 emi ēfiōkde ibet), ite, ibet akara owo adaña nte enye odude
 2 uwem ? Koro ibet ōbōpde ñwan emi enyenede ebe adian
 ye ebe adaña ini nte enye odude uwem ; edi ebe ama akpa,
 3 enye ōbōhō ibet emi ōbōpde enye adian ebe. Ndien ntre,
 adaña ini nte ebe odude uwem, enye ama adiana ye owo efen,
 ēyekot enye esīn-efibe : edi ebe ama akpa, enye ōbōhō ibet,
 ntre enye idige esīn-efibe ke enye adianade ye owo efen.
 4 Mōdo, nditō-ēte mī, ēkenyūñ ēnam mbufo ēdi mekpa-mkpa
 ēnō ibet ke ikpōhidem Christ ; man mbufo ēdiana efen,
 Enye emi ēkenamde eset ke mkpa, kpañ nyīn ikpoñwom

ÑWED NDITŌ ROME 7

5 mfri inö Abasi. Koro adañemi nyin ikodude ke öbukidem,
 me-itöñ idiöñkpö, emi eyararede eto ke ibet, enam utom ke
 6 mbak ikpöhidem nyin ndiñwom mfri 'nö mkpa. Edi kemi
 nyin imöböhö ibet, ke ima ikakpa inö se ikemumde nyin
 ikama ; ke ntre ke nyin inam ñkpö ke öbufa uwem spirit,
 idige ke akani uwem ñwed.

7 Ndien nso ke nyin ididöhö ? Nte ibet edi idiöñkpö ?
 Ñwaña nsa O ! Edi ami ñkpöfiökke idiöñkpö ke mitoho ke
 ibet : koro ami meñkpöfiökke idiök itöñ, ke ibet midöhöke
 8 ite, Kukop idiök itöñ : edi idiöñkpö, ke okutde usuñ, ada
 ewukhö anam kpukpru oruk idiök itöñ ke esit mi : koro ke
 9 ibet miduhe idiöñkpö akpa. Ndien ami ñkodu uwem ini
 kiet ke ibet mikoduhe : edi kadañemi ewukhö edide, idiöñ-
 10 kpö edemere, ndien ami ñkpa ; ndien ami ñkut nte ewukhö,
 11 emi ökpöwöröde uwem, öwörö mkpa : koro idiöñkpö, ke
 erikut usuñ, ada ewukhö abiaña mi, önyuñ ada enye owot
 12 mi. Ntem ibet asana, ewukhö önyuñ asana, önyuñ enen,
 13 önyuñ öfön. Ndien nte se ifönde akabare mkpa önö mi ?
 Ñwaña nsa O ! Edi idiöñkpö, man eyarare ete, edi idiöñ-
 kpö, ke erinam mkpa 'nö mi oto ke se ifönde ;—man oto ke
 14 ewukhö idiöñkpö okpotim ödiök akan. Koro nyin imöfiök
 ite, ibet edi eke spirit : edi ami ndi eke öbukidem, manyama
 15 'nö idiöñkpö. Koro se ami 'namde mfiökke : koro midige
 se ami nyomde ke 'nam ; edi se ami nsuade, oro ke 'nam.
 16 Edi edieke 'namde se menyomke, ami monyime ibet
 17 nte, öfön. Ntre kemi idige aba ami 'nam oro, edi idiöñkpö
 18 emi oduñde mi kesit. Koro möfiök nte, baba eti ñkpö kiet
 iduñke mi kesit, oro edi, ke öbukidem mi : koro erinyime
 19 odude ye ami, edi erinam eti ñkpö iduhe. Koro eti ñkpö
 emi nyomde 'namke : edi idiök ñkpö emi menyomke, oro
 20 ke ami 'nam. Edi edieke 'namde se menyomke, idige aba
 21 ami 'nam, edi idiöñkpö emi oduñde mi kesit. Ami mokut
 ibet emi ndien, nte, idiöñkpö odu ye ami emi nyomde
 22 ndinam eti. Koro ami ndatde esit ke ibet Abasi ke
 23 öwöñ-esit : edi mokut ibet efen ke mbak ikpöhidem mi,
 añwanade ye ibet ibuot mi, önyuñ omumde mi nte ibuot
 eköñ önö ibet idiöñkpö eke odude ke mbak ikpöhidem
 24 mi. O obukpo owo nte ami ! anie edinyaña mi osio ke
 25 ikpöhidem mkpa emi ? Mököm Abasi ke Jesus Christ
 Öböñ nyin. Ntem ami ke idemmi ye ekikere mi
 'nam ñkpö 'nö ibet Abasi ; edi ke öbukidem 'nam 'nö
 ibet idiöñkpö.

ÑWED NDIŦŦŦ ROME 8

8 Mōdo kemi ikpe ibiomke mō emi ēdude ke Christ Jesus.
2 Koro ibet Spirit uwem ke Christ Jesus ama anam mī
3 mböhö ibet idiöñkpö ye mkpa. Koro se ibet mikemeke
 ndinam, sia ememde oto ke öbukidem, Abasi ödöñ Eyen
 Esiemö ke mbiēt idiök öbukidem, ye kabaña idiöñkpö,
4 anam ikpe obiom idiöñkpö ke öbukidem: man se ibet
 etemedede osu ke nyīn, emi misañake ke ido öbukidem, edi
5 ke ido spirit. Koro mō eke öbukidem ēkerede ñkpö öbuk-
6 idem; edi mō eke spirit, ñkpö spirit. Koro ekikere
 öbukidem edide mkpa; edi ekikere spirit edi uwem ye
7 emem: koro ekikere öbukidem edi usua Abasi; koro enye
 misukke idem inö ibet Abasi, minyuñ ikemeke ndisuk
8 idem: ndien mō emi ēdude ke öbukidem ikemeke ndinem
9 Abasi esīt. Edi mbufo iduhe ke öbukidem, edi ēdu ke
 spirit, edieke Spirit Abasi oduñde kesīt mbufo. Edi
 edieke owo ekededi minyeneke Spirit Christ, enye idige
10 owo Esie. Ndien edieke Christ odude kesīt mbufo,
 ikpöhidem akpa oto ke idiöñkpö; edi spirit odu uwem
11 oto ke edinen ido. Edi edieke Spirit Esie emi akanamde
 Jesus eset ke mkpa oduñde kesīt mbufo, Enye emi aka-
 namde Christ Jesus eset ke mkpa eyenyuñ anam ikpöhidem
 mkpa mbufo ēdu uwem oto ke Spirit Esie emi oduñde
 kesīt mbufo.

12 Ntre ndien, nditö-ēte, nyīn idi mekama-isön, ikamake
13 öbukidem, ndidu uwem ke ido öbukidem: koro edieke
 mbufo ēdude uwem ke ido öbukidem, mbufo ēnyene
 ndikpa; edi edieke mbufo ēwotde utom ikpöhidem oto
14 ke spirit, mbufo ēyedu uwem. Koro adaña owo nte
15 Spirit Abasi etemedede, mō emi ēdi nditö Abasi. Koro
 mbufo miköböhö spirit ufn eke editöñöde ntak esīn mbufo
 ēnyene ndik; edi mbufo ēkebö spirit itie-nditö, emi anamde
16 nyīn ifiori ite, Abba, Ète. Spirit ke Idemesie etīñ ikö
17 ntiense ye spirit nyīn, ete, nyīn idi nditö Abasi: ndien
 ima idi nditö, nyīn inyuñ idi menyene; menyene Abasi,
 ye mebuana-akpa ye Christ; ekpedi nte nyīn ikutde
 ukut ye Enye, man nyīn inyuñ ida uböñ ye Enye.

18 Koro ami mbatde nte ukurukut ñkpö idahemi ikemke
19 ndida ndomo ye uböñ eke ediyararede önö nyīn. Koro
 ökpösöñ idori-enyīn ekondo ebetde eriyarare nditö Abasi.
20 Koro ēkenamde ekondo edi ikpikpu, idige koro enye
21 amade, edi oto ke Enye emi akanamde enye edi ntre, ke
 Idori-enyīn ete, ēyenam ekondo ke Idemesie öböhö ufn

- 22 mblara oduk ke itie eyen-lsöñ uböñ nditö Abasi. Koro
 nyin imöfiök ite, öfuri ekondo omumde önyuñ akpade
 23 ubiak ötö kiet tutu osim emi. Inyuñ idige ntre ikpöñ,
 edi nyin ke idemnyin ñko, emi inyenede akpa mfri Spirit,
 kpa nyin ke idemnyin imomum kesit idemnyin, ibet
 erinam nyin idi nditö, *oro edi*, erifak ikpöhidem nyin.
 24 Koro ékenyañade nyin ke idori-enyin: edi idori-enyin
 eke ékutde idige aba idori-enyin: koro anie owo odori
 25 enyin ke se enye okutde? Edi nyin ima idori enyin ke se
 nyin mique, nyin ibet enye ke ime.
 26 Ndien kpa ntre ñko Spirit anyaña memidem nyin.
 koro nyin mifiökke ndiböñ akam nte nyin ikpeböñde;
 edi Spirit ke Idemesie anam mkpe-ubök önö nyin ye 'mum
 27 eke owo mikemeke nditiñ; ndien Enye emi öduñörede
 esit öfiök se edide ekikere Spirit, koro Enye anamde mkpe-
 28 ubök önö mbon Abasi nte Abasi *amade*. Ndien nyin
 imöfiök ite, kpukpru ñkpö ésaña ubök kiet énam ufön
 énö mö eke émade Abasi, kpa mö emi ékotde nte uduak
 29 Esie edide. Koro mö emi Enye ekebemde iso öfiök, ke
 Enye önyuñ ebem iso onim, ete, énam mö ékabare
 ébiët Eyen Esie, man Enye edi akpan kotu ediwak nditö-
 30 éte; ndien mö eke Enye ekebemde iso onim, mö ñko ke
 Enye önyuñ okot: ndien mö emi Enye okotde, ke Enye
 önyuñ anam ikpe etebe mö: ndien mö emi Enye anamde
 ikpe etebe mö, ke Enye önyuñ önö mö uböñ.
 31 Nso ndien ke nyin ididöhö ibaña ñkpö emi? Abasi
 32 ama ada ye nyin, anie edibiöñö nyin? Enye emi mika-
 famke Eyen Esiemö, edi akayakde Enye önö kabaña
 nyin kpukpru, didie ke Enye midinyuñ inöñö nyin kpukpru
 33 ñkpö idian ye Enye? Anie edidori ndimek iköt Abasi
 34 ñkpö ékededi? Edi Abasi anam ikpe etebe; anie
 edinam ikpe obiom? Edi Christ Jesus akakpa, edi ebe
 oro ekeset ke mkpa, emi odude ke ubök nasia Abasi, emi
 35 önyuñ anamde mkpe-ubök önö nyin. Anie edidianare
 nyin ke ima Christ? Nte ukut, me ndutukhö, me eriköbö,
 36 me akañ, me iferi, me ñkpö-ndik, me ofut? Kpa nte
 ewetde éte,

Éwot nyin ke öfuri usen ébaña Fi;

Ébat nyin nte me-eröñ mkpa.

- 37 Edi ke kpukpru ñkpö emi nyin ikakan inyuñ lbe oro oto
 38 ke Enye emi akamade nyin. Koro ami motim mfiök nte,
 idige mkpa, idige uwem, idige me-angel, idige me-uböñ,

ÑWED NDITŌ ROME 9

Idige ñkpö emi ödude kemí, idige ñkpö eke ödldlde, idige
 39 me-odudu, idige edikoñ, idige edituñö, inyuñ idige baba
 ñkpö kiet efen emi ebote, edikeme ndidianare nyin ke
 ima Abasi, emi odude ke Christ Jesus Öböñ nyin.

9 Ami ndöhö akpanikö ke Christ, nsuhe su, esit mi önyuñ
 2 etñ ikö ntiense ye ami ke Edisana Spirit, ete, ami menyene
 3 akamba mfukhö ye ubiak eke misukhöke ke esit mi. Koro
 ami ñkpoyom nte, edianare mi ye Christ nte ñkpö nsobo,
 4 kabaña nditö-ète mi, oruk mi ke öbukidem: emi edide
 nditö Israel; emi itie-nda-nsin-ke-ubon, ye uböñ, ye me-
 5 ediomí, ye erinö ibet, ye utom Abasi, ye me-uñwöñö
 enyenede mö; emi mète enyenede mö, emi Christ
 önyuñ otode ke mö nte öbukidem edide, emi akarade
 kpukpru, Abasi emi enyenede itoro ke nsinsi. Amen.
 6 Edi idige nte ikö Abasi öwöröde ikpikpu. Koro kpukpru
 7 mö midige ata Israel emi edide Israel: inyuñ idige koro
 mö edide uduot Abraham, ke mö kpukpru edi nditö:
 8 edi, Ke Isaac ke edikot uduot fo. Oro edi, idige nditö
 öbukidem edi nditö Abasi; edi edi nditö uñwöñö ke ébat
 9 ke uduot. Koro emi edide ikö uñwöñö, ete, Adaña ini
 10 ntem nyedi, ndien Sarah eyeman eyen. Inyuñ idige ntre
 ikpöñ; edi ke Rebecca ñko ama okoyomo oto owo kiet,
 11 kpa Isaac éte nyin—koro ini *nditö* mika-imanake kaña,
 minyuñ inamke eti me idiök, man uduak Abasi nte asañade
 ke edimek ökpösöñö ada, idige eke me-utom, edi eke Enye
 12 emi okotde, ödöhö enye [Rebecca], éte, Ebeiso eyenam
 13 ñkpö önö ekperedem. Kpa nte emi ewetde éte, Ami
 ñkama Jacob, edi nsua Esau.

14 Nso ke nyin ididöhö ndien? Nte Abasi aquaña?
 15 Ñwaña nsa O! Koro Enye ödöhöde Moses, ete, Ami
 nyenyene mböm ye owo eke 'nyenede mböm, nyenyuñ
 16 ntua owo eke ntua mböm. Ntre itoho enye emi oyomde,
 inyuñ itoho enye emi efeghede itök, edi oto ke Abasi emi
 17 enyenede mböm. Koro ñwed Abasi ödöhöde Pharaoh,
 ete, Kpa kabaña idem ñkpö emi ke Ami ñkemenere fi, man
 ñwut odudu mi ke idemfo, man enyuñ equörö enyiñ Mi
 18 ke öfuri ererimbot. Ntem Enye enyene mböm ye owo
 nte Enye amade, ndien ösöñ owo esit nte Enye amade.

19 Afo edidöhö mi ndien, ete, Nsinam Enye osuk anamde
 20 ikö? Koro anle öbiöñö uduak Esle? Edl afo edi anie,
 O owo, emi öböröde eneni ye Abasi? Nte ñkpö eke oborode

ÑWED NDITŌ ROME 10

edidöhö andibot enye, ete, Nsinam afo okobotde mi ntem ?
21 Me nte obot-eso inyeneke unen ndida mbat ke ebok kiet
mbot eso kiet emi ênöde ukpono, ye efen emi êsede ke
22 ekpri ? Edi edieke Abasi, ke oyomde ndiyarare iyaresit
Esie, 'nyuñ ñwut odudu Esie, emede ke aqua anyan ime
23 meso iyaresit emi êkenamde ênim ênö nsobo : man Enye
önyuñ ayarare uwak uböñ Esie ke meso mböm, emi Enye
24 ekebemde iso onim önö uböñ, nyin, emi Enye ökönyuñ
okotde, itoho ke Me-Jew ikpöñ, edi oto ke Me-Gentile
25 ñko ? Ntemi Enye önyuñ ödöhöde ke ñwed Hosea ete,
Nyekot mö emi mikedige iköt Mi, nte, iköt Mi,
Nyenyuñ ñkot enye, emi mikedige edima, nte, edima
añwan.

26 Ndien ama ekem, ke ebiët eke êkedöhöde mö, ête, Mbufo
idige iköt Mi,

Kpa do ke êdikot mö nditö Abasi uwem.

27 Ndien Isaiah ofiori abaña Israel ete, Okposuk edi nte
ibat nditö Israel êwakde nte ntan inyañ, edi nsukhö ke
28 êdinyaña : koro Jehovah eyenam önö ererimbot nte Enye
29 öködöhöde, eyenam ama, önyuñ osibe enye ibibio. Ndien
nte Isaiah ekebemde iso ödöhö ete,

Ke mikpedige Jehovah me-udim ösukhö uduot önö nyin,
Nyin ikpekabare itie nte Sodom, êkpenyuñ ênam nyin
ibiët Gomorrah.

30 Nso ke nyin ididöhö ndien ? Ite, Me-Gentile, emi
mikebineke edinen ido, êma êsim edinen ido, kpa edinen
31 ido eke otode ke mbuötidem : edi Israel, ke eribine ibet
32 edinen ido, ikesimeke ibet oro. Ntak-a ? Koro mö
mikoyomke enye ke mbuötidem, edi nte edide ke utom.
33 Itiat iduö esin mö êduö ; kpa nte êwetde ête,

Sese monim itiat iduö ke Zion, ye aqua itiat emi anamde
owo öduö :

Ndien owo eke öbuötde idem ye enye idique but.

10 NDITÖ-ËTE, se esit mi oyomde ye akam mi emi mböñde
2 'nö Abasi mbaña mö edi, nte, ênyaña mö. Koro ami ndide
ntiense 'nö mö nte, mö ênyene ufup emi êfibede önö Abasi,
3 edi idige ke ifiök. Koro ke mö mifökke ibaña edinen ido
Abasi, ênyuñ êyomde ndiwuk eke idemmö, mö isukke idem
4 inö edinen ido Abasi. Koro Christ edi uyöhö ibet öwörö
edinen ido önö kpukpru owo kiet kiet emi öbuötde idem.
5 Koro Moses ewetde ete, owo emi anamde edinen ido ibet

- 5 eyedu uwem kesit. Edi edinen ido eke otode ke mbuöt-
idem ödöhö ntem ete, Kudöhö kesit fo ete, Anie edidök
7 oduk ke heaven? (oro edi, ndida Christ nsukhöre): me,
Anie edisukhöre ke edituñö ebiët? (oro edi, ndida Christ
8 ndök oto ke mkpa). Edi enye ödöhö didie? *Ete*, Ikö
ekpere fi, ke inua fo, ye ke esit fo: oro edi, ikö mbuötidem
9 emi nyin iquöröde: koro afo ama ayarare Jesus nte Öböñ
ke inua fo, önyuñ onim ke esit fo ete, Abasi akanam Enye
10 eset ke mkpa, afo eyeböhö: koro ke esit ke owo onim
ke akpanikö osim edinen ido; ndien ke inua ke enye
11 ayarare osim erinyaña. Koro ñwed *Abasi* ödöhöde ete,
12 Owo ekededi emi öbuötde idem ye Enye idique but. Koro
Jew ye Greek midige isio: koro Kiet edide Öböñ
kpukpru, Enye önyuñ awak mfön önö kpukpru owo eke
13 esemedede ekot Enye: koro, Owo ekededi eke esemedede okot
14 enyiñ Jehovah eyeböhö. Didie ndien ke mö ediseme ekot
Enye emi mö minimke ke akpanikö? Ndien didie ke mö
edinim Enye ke akpanikö emi mö mikopke ibaña?
15 Ndien didie ke mö edikop ke andiquörö miduhe? Ndien
didie ke mö ediquörö, ke midönke mö? kpa nte ewetde ete,
Ukot owo, emi edade mbuk idara nti ñkpö edi, eye didie!
16 Edi idige kpukpru mö ekekpañ utöñ önö mbuk idara oro.
Koro Isaiah ödöhöde ete, Öböñ, anie onim mbuk nyin
17 ke akpanikö? Ntre mbuötidem oto ke erikop, ndien
18 erikop oto ke ikö Christ. Edi ami ndöhö nte, Nte mö
ikokopke? Ih, ke akpanikö,
Uyom mö ama öwörö osim öfuri ekondo,
Ikö mö önyuñ osim utit ererimbot.
- 19 Edi ami ndöhö nte, Nte Israel iköfiökke? Ke mbemiso
Moses ödöhö ete,
Nyeda se midige idut nsin mbufo efibe ufup,
Nyeda idut eke minyeneke ibuo nyat mbufo esit.
- 20 Ndien Isaiah enyene uko, önyuñ ödöhö ete,
Mö eke mikoyomke Mi ekekut Mi;
Ñkowut idem 'nö mö emi mikobupke ibaña Mi.
- 21 Edi enye ödöhö abaña Israel ete, Ke öfuri usen 'nyanare
ubök Mi 'nö mbon nsön-ibuo emi önyuñ enenide eneni.

- 11 AMI ndöhö ndien nte, Nte Abasi ömöduök iköt Esie?
Ñwaña nsa O! Koro ami ñko ndide eyen Israel, eke uduot
2 Abraham, nto esien Benjamin. Abasi iduökke iköt
Esie emi Enye ekebemede iso ödiönö. Nte mbufo ifiökke

ÑWED NDITŌ ROME 11

- se ñwed Abasi ödöhöde abaña Elijah ? nte enye esemede
 3 önö Abasi abiat Israel, ete, Öböñ, mö emewot me-prophet
 Fo, mö emewuri mitie-uwa Fo : ndien ami nsuk ikpöñ ke
 4 idemmi, mö ke enyuñ eyom uwem mi ndibö. Edi ibörö
 Abasi ödöhö enye didie ? Ami 'ma nsukhö 'nö Idemmi
 thousand owo itiaba eke akanam mitöñöke edöñ inö
 5 Baal. Ndien kpa ntre kemi ñko nsukhö odu nte erimek
 6 mfön edide. Edi edieke edide ke mfön, idige aba ke utom :
 7 midige ntre mfön idige aba mfön. Nso naña ? Se Israel
 oyomde, enye ique : edi ndimek ekut enye, ndien esöñ mö
 8 eke esukhöde esit : nte ewetde ete, Abasi ökönö mö spirit
 iyet, enyìn emi mique, ye utöñ emi mikopke, tutu osim
 9 idem usen emi. David önyuñ ödöhö ete,
     Yak okpokoro mö akabare edi afia ye mfine,
     Ye ñkpö iduö, ye usiene önö mö :
 10   Yak enyìn okim mö, man ekukut ñkpö,
     Nyũñ nuk edem mö kpukpru ini.
- 11 Ami ndöhö ndien nte, Nte mö eketuak ukot man eduö ?
 Ñwana nsa O ! Edi oto ke iduö mö erinyaña etiene
 12 Me-Gentile, man esin mö efibe ufup. Ndien edieke iduö
 mö edide uwak mfön ererimbot, eriduök ñkpö mö önyuñ
 edide uwak mfön Me-Gentile ; adaña didie ke uyöhö mö
 edidi akan ?
- 13 Edi ami ndöhö ye mbufo emi edide Me-Gentile. Ami,
 emi ndide apostle Me-Gentile, ñkpono itie utom mi :
 14 man ke usuñ ekededi ami ñkpesin oruk mi efibe
 15 ufup, ñkpönyuñ 'nyaña ndusuk mö. Koro edieke eriduök
 mö edide erinam ererimbot etie ufan ufan, erida mö
 16 ndien edidi nso, iböhöke uwem oto ke mkpa ? Ndien
 akpa mfri ama asana, etuek önyuñ edi ntre : öruñ
 17 ama önyuñ asana, me-ñkök enyuñ edi ntre. Edi edieke
 ekpokde ndusuk ñkök efep, enyuñ eda fi, emi edide olive
 iköt, ekpi esin kotu mö, afo önyuñ akabarede abuana öruñ
 18 isek olive ye mö ; kubure mbure ye ñkök : edi afo ama
 19 obure, idige afo eke obiomde öruñ, edi öruñ obiom fi. Afo
 eyedöhö ndien ete, Ekepok me-ñkök efep, man esin mi
 20 kesit. Ntre ; ekesibe mö efep oto ke unana mbuötidem
 mö, ndien afo ada ke mbuötidem fo. Kutañ idem, edi
 21 feghe ndik : koro edieke Abasi mikatuaha me-ñkök emi
 22 ekenyenede eto mböm, Enye idinyuñ ituaha fi. Ese
 ndien mfön ye nsöñ-ido Abasi : nsöñ-ido ye mö eke eduöde ;
 edi ye afo, mfön-ido Abasi, edieke afo osukde etie ke mfön-

- 23 Ido Esie : midige ntre eyesibe fi nde efep. Ndien eyedamö
 mö esin nko, ke mö mitakke ke unana mbuotidem mö :
 24 koro Abasi emekeme nditöñö ntak nda mö nsin. Koro
 edieke ekpide fi eslo ke se edide olive iköt ke uduot, eda
 fi itoho ke uduot esin ke eti olive : nwanwa ediso ke edida
 mö, emi edide ata nkök ke uduot, esin ke itie olive mö.
 25 Koro ami nyomke mbufo, nditö-ete mi, edi ököi ebaña
 ndibe nkpö emi, mbak mbufo edise idemmbufo ke mefiön-
 kpö owo, ete, ke ubak nsönesit ama otibe önö Israel, tutu
 26 uyöhö Me-Gentile edi ; ndien ntre eyenyaña öfuri Israel :
 kpa nte ewetde ete,
 Andinyaña eyeto ke Zion ;
 Enye eyekabare idiök ido ke Jacob efep :
 27 Ndien emi edi ediomimi ye mö,
 Kadañemi ndimende midiönkpö mö mfep.
 28 Kabaña gospel, mö edi musua ebaña mbufo : edi kabaña
 29 edimek, mö edi ndima ebaña mete. Koro enö ye ikot
 30 Abasi misañake ye eritua mkpöfiök. Koro nte mbufo
 totoko ekedide mbon nsön-ibuot ye Abasi, edi kemi emekut
 31 mböm oto ke nsön-ibuot mö, kpa ntre ke memö emi nko
 ema esön ibuot kemi, man oto ke mböm eke etuade mbufo
 32 mö nko ekut mböm kemi. Koro Abasi ama okui kpukpru
 abakha ke nsön-ibuot, man Enye atua kpukpru mböm.
 33 O edituñö uwak ikike ye ifiök Abasi ! Adaña didie
 ke me-ikpe Esie ekak owo ndiduñöre, me-usuñ Esie
 34 enyuñ eyaña ndifiök ! Koro anie owo öfiök ekikere
 35 Öböñ ? me anie ekedi anditeme Enye ? me anie ekebem
 iso önö Enye nkpö, ndien editöñö ntak enö enye ke usiene ?
 36 Koro kpukpru nkpö etode ke Enye, enyuñ etiede ke Enye,
 enyuñ edude ebaña Enye. Yak uböñ enyene Enye ke
 nsinsi. Amen.

12 MEKPE mbufo ubök ndien, nditö-ete mi, ke mböm Abasi,
 ndiyak ikpöhidem mbufo 'nö Abasi nte uwa uwem ye
 edisana uwa, emi Abasi amade ndibö, emi odotde mbufo
 2 ndinam. Ndien ekubiët ererimbot emi : edi ekpukhöre ke
 erinam esit mbufo öbufa, man mbufo edomo öfiök se edide
 eti uduak Abasi, eke enemde esit önyuñ öfönde ama.

3 Koro ami mödöhö kpukpru owo kiet kiet kotu mbufo, oto
 ke mfön emi ekenöde mi, nte, okuse idemesie ebe
 adaña nte enye ekpesede ; edi yak onim ibuot ekere nte
 enyene-ibuot owo, adaña nte udomo mbuotidem eke Abasi

4 ònòde kpukpru owo klet klet edide. Koro kpa nte nyin
 Inyenede ediwak mbak ikpöhidem ke idem klet, ndien
 kpukpru mbak ikpöhidem oro inyeneke oruk utom kiet :
 5 kpa ntre nyin, emi iwakde, idi idem kiet ke Christ, Inyuñ
 6 idi mbak ikpöhidem kiet eken. Ndien ke nyin inyenede
 nsio nsio enò nte mfön emi ènòde nyin asañade, edide
 eriquörö ikö, *yak nyin iquörö* nte idomo mbuötidem nyin
 7 asañade ; me erinam utom, *yak nyin isin idem* ke utom
 8 nyin ; me enye eke ekpepde, ke erikpep esie ; me enye emi
 ònòde item, ke erinò item esie : enye emi ònòde ñkpö,
yak enye ònò ke ntarubök ; enye emi akarade, *yak enye*
akara ke eritiñ enyin ; enye emi atuade mböm, *yak enye*
 9 *atua mböm* ke ntat-ido. Yak ima okusaña ke mbubik.
 10 Èsua se idide idiök ; èyire ye se idide eti. Ke ima nditö-
 ète èma kiet eken ye esit mböm ; èbat kiet eken nte
 11 odotde ukpono akan ; èkunyöni ke utom ; èfesiop ke
 12 spirit ; ènam ñkpö ènò Òböñ ; èdara ke idori-enyin ; ème
 13 ime ke ukut ; èköbö ke eriböñ akam ; ènò iköt Abasi se
 14 mö ènanade ; èmekhe ke erikama isen owo. Èdiöñ mö
 15 emi èköböde mbufo ; èdiöñ, èkunyüñ èsuñi. Èdara ye
 mö emi èdarade ; ètuaña ye mö emi ètuañade. Ènyene
 16 ekikere kiet kiet ye eken. Èkukere ikpö ñkpö, edi
 èsukhöre idem ènò ñkpri ñkpö. Èkuse idemmbufo nte
 17 meñöñkpö owo. Èkunam baba owo kiet idiök ke usiene
 idiök. Èkere ndinam se idotde ukpono ke enyin kpukpru
 18 owo. Edieke èkemedede, èdomo nditie emem emem ye
 19 kpukpru owo ke öfuri esit mbufo. Ndimam mi, èkusio
 usiene ènò idemmbufo, edi èbökö usuñ ènò ifuresit : koro
 èwetde ète, Jehovah ödöhö ete, Usiene edi okim ; Ami
 20 nyesio usiene. Edi biöñ ama ödöñ usua fo, nö enye udia ;
 itöñ ama asat enye, nö enye möñ : koro ke erinam ntre
 21 afo eyebok ebok-ikañ ke ibuo esie. Èkuyak idiök akan
 mbufo, edi èda eti èkan idiök.

13 **YAK** kpukpru owo èsuk idem ènò me-odudu eke èkponde
 èkan : koro odudu miduhe ke mitoho Abasi ; ndien se
 2 idude, edi Abasi onim mö. Ke ntre enye emi öbiöñöde
 odudu, öbiöñö se Abasi onimde : ndien mö emi èbiöñöde,
 3 ikpe eyetiene mö. Koro mendikara midige ñkpö ndik
 inö eti utom, edi idiök utom. Nte afo uyomke ndifeghe
 odudu ? nam se ifönde, ndien afo eyenyene itoro oto ke
 4 enye : koro enye edi anam-utom Abasi önö fi abaña eti

- ñkpö. Edi afo ama anam ïdiök, feghe ndík ; koro enye mikamake ofut ke ïkpikpu : koro enye edide anam-utom Abasi, andisio usiene ndiyarare iyaresit ye enye emi anamde
5 ïdiök. Mödo mbufo ënyene ndisuk idem, idige kabaña
6 iyaresit ïkpöñ, edi kabaña esit mbufo nde. Koro ñkpö emi esin mbufo ënö utomo ñko ; koro mö ëdide menam-
7 utom Abasi, ënenam idem ñkpö emi kpukpru ini. Ënö kpukpru owo se mö ëdotde : eke odotde utip, ënö utip ; eke odotde utomo, ënö utomo ; eke odotde uteñe, ënö uteñe ; eke odotde ukpono, ënö ukpono.
- 8 Ëkukama ndomo owo kiet isön, iböhöke ndima kiet eken : koro enye emi amade mböhiduñ esie omotim onim ibet.
9 Koro *mbet* emi, Kusin efibe, Kuwot owo, Kuyip inö, Kuyom ñkpö owo, ye ibet efen ekededi, kpukpru mö ëdöñö ke ikö
10 emi, ete, Afo edima mböhiduñ fo nte idemfo. Ima inamke mböhiduñ esie ïdiök : ntem ima edi eriyöhö ibet.
- 11 Ndien emi, ke ëfiökde ini ëte, ini otim ekem kemi nte ëkpedemerere ke idap : koro kemi erinyaña ekperere
12 nyin akan nte kini nyin ikonimde ke akpanikö. Okoneyo oyom ndikure, uwemeyo ekpere : mödo ëyak nyin iduök
13 me-utom ekim, inyuñ isine ñkpö-eköñ uñwana. Ëyak nyin isaña ke akpanikö, nte ke uwemeyo ; idige ke erinam ido otime otime ye ke uyukhö min, idige ke idañ ye ke use,
14 idige ke utök ye ufup. Edi mbufo ësine Öböñ Jesus Christ, ëkunyañ enam ñkpö ënö itöñ öbukidem.
- 14 Edi ëda owo emi edide mem mem ke mbuötidem, edi
2 ëkuneni ëbaña me-ekikere esie. Owo kiet enyene mbuötidem ndidia kpukpru ñkpö : edi owo eke edide mem
3 mem adia suk iköñ. Yak enye eke adiade okusin enye eke midiaha ke ndek ; yak enye eke midiaha ökunyañ odomo
4 enye eke adiade : koro Abasi ama onyime enye. Afo edi anie emi odomode owo owo efen ? Ke enyin ëte esie ke enye ösöñö ada me öduö. Edi ëyenam enye ösöñö ada ;
5 koro Öböñ enyenede odudu ndinam enye ösöñö ada. Owo kiet onim usen kiet akan usen efen : owo efen onim kpukpru usen *ukem ukem*. Yak kpukpru owo kiet kiet otim öfiök
6 ke esit esiemö. Enye emi okponode usen, okpono enye önö Öböñ : ndien enye emi adiade, adia önö Öböñ, koro enye önöde Abasi eköm ; ndien enye emi midiaha, idiaha inö
7 Öböñ, ndien önö Abasi eköm. Koro baba owo nyin kiet miduhe uwem inö idemesie, ndien baba owo kiet inyuñ

ÑWED NDITŌ ROME 15

8 İkpaha inŏ idemesie. Koro edieke nyin idude uwem, nyin
 idu uwem inŏ Ōböñ ; me edieke ikpade, ikpa inŏ Ōböñ :
 mödo me nyin idu uwem, me nyin ikpa mkpa, nyin inyene
 9 Ōböñ. Koro Christ akakpade, önyuñ odude uwem
 kabaña idem ñkpö emi, man enye edi Ōböñ mekpaña-mkpa
 10 ye medu-uwem. Edi afo, nsinam afo odomode eyen-usö ?
 me afo ñko, nsinam afo esinde eyen-usö ke ndek ? koro
 11 kpukpru nyin iyeda ke itie-ikpe Abasi. Koro ewetde ête,
 Jehovah ödöhö ete, Ma uwem Mi, kpukpru edön eyetönö
 ênö Mi,

Ndien kpukpru edeme eyenyime ênö Abasi.

12 Ndien ntre nyin kiet kiet iyebuk mbuk idemnyin inŏ Abasi.
 13 Mödo yak nyin ikudomo kiet eken aba : edi mbufo êkam
 êdomo emi, ête, baba owo kiet ökunim eyen-ête esie ñkpö
 14 iduö ke usuñ, me se esinde enye öduö. Möfiök, mönyuñ
 'nim ke akpanikö ke Ōböñ Jesus nte, baba ñkpö kiet
 idekheke ke idemesie : iböhöke ye enye emi abatde ete,
 15 ñkpö edekhe, ye enye ke ñkpö edekhe. Koro eyen-usö ama
 öfukhö abaña udia, afo usañake aba ke ima. Kuda udia
 16 fo usobo enye emi Christ akakpade kibuot esie. Êkuyak
 17 ndien ödöhö idiök ebaña nti ido mbufo : koro obio Abasi
 midige eridia ye eriñwöñkpö, edi edi edinen ido ye emem
 18 ye idaresit ke Edisana Spirit. Koro enye emi anamde
 ñkpö önö Christ ke ñkpö emi enem Abasi esit, önyuñ
 19 öbö itoro owo. Ntre ndien eyak nyin itiene ñkpö
 20 emem, ye ñkpö eke nyin idade iteme kiet eken. Êkuda
 udia ebiat utom Abasi. Ke akpanikö kpukpru ñkpö
 esana ; edi ödödiök önö owo eke adiade ye mfiomo ke esit
 21 esie. Öfön owo okuta unam, ökunyüñ öñwöñ wine,
 ökunyüñ *anam ñkpö ekededi* eke esinde eyen-ête öduö.
 22 Mbuötidem eke afo enyenede, nyene ke idemfo kiso Abasi.
 Öföfön önö owo eke midomoke idemesie ke ñkpö eke enye
 23 abatde ke eti. Edi owo eke eyikde ama adia, ikpe obiom
 enye, koro mitoho ke mbuötidem ; ndien ñkpö ekededi
 eke mitoho ke mbuötidem edi idiönkpö.

15 NDIEN nyin emi İsöñöde İdem İkpobiom memidem mblo
 2 memidem, ikunyüñ İnem İdemnyin esit. Yak kpukpru
 nyin kiet kiet İnem mböhiduñ esie esit ke se İfönde, man
 3 eteme enye. Koro Christ ñko mikenemke İdemesie esit ;
 edi, nte ewetde ête, İsuene mö eke İsuenede fi odorö Mi.
 4 Koro ñkpö ekededi eke êkebamde iso ewet, êkewet man

ēkpep nyin, kpañ oto ke ime ye ndōñ-esit ñwed Abasi
 5 nyin ikpenyene idori-enyin. Ndien yak Abasi ime ye
 ndōñ-esit önö mbufo ndinyene ekikere kiet, kiet ye eken
 6 ke Christ Jesus : man ke esit kiet mbufo ēkpetoro Abasi
 7 ye Ète Öböñ nyin Jesus Christ ke uyo kiet. Mödo mbufo
 ēda kiet eken, kpa nte Christ akadade mbufo, man önö
 8 Abasi uböñ. Koro ami ndöhöde nte, ěma ěnam Christ
 edi anam-utom mbobi kabaña akpanikö Abasi, man Enye
 9 ösoñö me-uñwöñö eke ěnöde mēte, man Me-Gentile
 ēkpenyuñ ětoro Abasi kabaña mböm Esie ; nte ěwetde
 ěte,

Mödo ami nyetoro Fi kotu Me-Gentile,
 'Nyuñ ñquö iquö 'nö enyiñ Fo.

10 Enye önyuñ ödöhö ñko ete,

Mbufo, Me-Gentile, ědara ye iköt Esie.

11 Ndien ñko, ete,

Ētoro Jehovah, kpukpru mbufo Me-Gentile ;

Yak kpukpru midut ěnyuñ ětoro Enye.

12 Ndien ñko, Isaiah ödöhö ete,

Öruñ Jesse eyedu,

Ndien Enye emi adakhade ada ndikara Me-Gentile ;

Enye ke Me-Gentile ědidori enyin.

13 Abasi idori-enyin akpakam esin kpukpru idara ye emem
 ke erinim ke akpanikö ke esit mbufo öyöhö, man mbufo
 ěnyene uwak idori-enyin, ke odudu Edisana Spirit.

14 Ndien ami ke idemmi motim 'nim ke akpanikö mbaña
 mbufo, nditö-ěte mi, nte, mfön öyöhö mbufo ke idem-
 mbufo, ye kpukpru ifök, mbufo ěmenyuñ ěkeme

15 nditeme kiet eken. Edi ami mewet 'nö mbufo uko uko
 ñkan adaña dañä, nte ñkpö eke ntöñöde ntak nti mbufo,

16 oto ke mfön emi Abasi ökönöde mi, ete, ami ñkpedi anam-
 utom Christ Jesus 'nö Me-Gentile, 'nyuñ 'nam utom gospel
 Abasi, man eriyak Me-Gentile 'nö edi uwa eke enemde

17 Abasi esit, emi Edisana Spirit önyuñ anamde asana. Mödo
 ami menyene mbure mi ke Christ Jesus ke ñkpö eke

18 ěnyenede Abasi. Koro ami mendidaha uko nditiñ mbaña
 ñkpö ekededi, iböhöke memö oro Christ akadade mi anam,
 ke ikö ye ke utom, ke odudu midiöñö ye mutibe ñkpö,

19 ke odudu Edisana Spirit, man Me-Gentile ěsuk ibuo ;
 ntre ötöñöde ke Jerusalem, önyuñ akanare tutu osim

20 ke Illyricum, ami 'ma ntim ñquörö gospel Christ ; ih, 'nim
 enye nte iso ñkpö mi ndiquörö gospel ntem, idige ke ebiēt

eke ēma ēkequörö enyĩn Christ, man amí ñkudorí ñkpö ke
21 utom owo efen ; edi, nte ēwetde ēte,

Mö emi miketĩnke inö mö íbaña Enye ēyekut,
Ndien mö emi mikokopke ēyefiök.

22 Mödo ñko, ēkekpan mi ke ediwak ini emí nditlene mbufo :
23 edi kemi, sia menyeneke aba itie ke edem emi, ndien ke
24 ödöñde mi ke ediwak isua emi nditiene mbufo, Iní ekededi
ami ndikade ke Spain (koro ami modori enyĩn nte, nyekut
mbufo ke isañ mi, nte, mbufo ēyenyuñ ēnyaña mi ke usuñ
mi nte ñkade do, ke 'ma mbem iso 'nem esit ye
25 eribuana ye mbufo)—edi kemi, möñ ñka ke Jerusalem,
26 ndinam ñkpö 'nö mbon Abasi. Koro ekenemde mbon
Macedonia ye Achaia esit nditibe okuk 'nö mubuene kotu
27 mbon Abasi emi ēdude ke Jerusalem. Koro ekenemde
mö esit ; mö ēnyuñ ēdi mendikama mö isön. Koro edieke
ēkenamde Me-Gentile ēbuana ke ñkpö spirit mö, mö
28 ēkama mö isön ndinö mö ñkpö ikpöhidem. Mödo kini
ami 'namde ñkpö emi 'ma, 'nyuñ 'nĩmde nde ke mfri emí
29 'nö mö, nyesaña mbe mbufo ñka ke Spain. Ndien möfiök
nte, kini ndidide, nyesaña ye uyöhö ufön Christ ntiene
mbufo.

30 Ndien mekpe mbufo ubök, nditö-ēte, ke Öböñ nyĩn
Jesus Christ, ye ke ima Spirit, man mbufo ēñwana ye ami
ötö kiet ke akam eke mbufo ēböñde enö Abasi ēbaña mi ;
31 man ēnyaña mi esio ke ubök mö eke misukke ibuot ke
Judæa, man utom eke 'namde 'nö Jerusalem edi se mbon
32 Abasi ēdinyĩmede ; man ntiene mbufo ke idaresit nte
Abasi amade, 'nyuñ nduök odudu ye mbufo ötö kiet.
33 Ndien Abasi emem odu ye mbufo kpukpru. Amen.

16 AMI motoro Phœbe eyen-ēte nyĩn añwan 'nö mbufo, emí
2 edide anam-utom ufök Abasi ke Cenchreæ : man mbufo
ēda enye ke Öböñ, nte odotde mbon Abasi, ēnyuñ ēñwam
enye ke ñkpö ekededi eke enye ediyomde uñwam mbufo :
koro enye ñko ke idemesie akañwamde ediwak owo efen,
ye mi ke idemmi.

3 Èköm Prisca ye Aquila menam-utom ye ami ke Christ
4 Jesus, emi ēkeyakde itöñ uwem mö kabaña uwem mi ;
emi midige ami ikpöñ ñköm mö, edi kpukpru mufök Abasi
5 kotu Me-Gentile ñko : ēnyuñ èköm ufök Abasi emí odude
ke ufök mö. Èköm Epænetus edima mí, emí edide akpa
6 mfri Asia önö Christ. Èköm Mary, emí akanamde ediwak

ÑWED NDITŌ ROME 16

7 utom ònò mbufo. Èkòm Adronicus ye Junías, oruk mi,
 ye nsaña mi ke ñkpököbl, emi edide ikpö owo kotu me-
 8 apostle, emi ékenyuñ ébeände mi iso edu ke Christ. Èkòm
 9 Ampliatus edima mi ke Öböñ. Èkòm Urbanus anam-
 10 utom ye nyin ke Christ, ye Stachys edima mi. Èkòm
 Apelles owo emi ényimede ke Christ. Èkòm *mbon ufök*
 11 Aristobulus. Èkòm Herodian oruk mi. Èkòm *mbon*
 12 *ufök* Narcissus, emi edude ke Öböñ. Èkòm Tryphaena
 ye Tryphosa, emi énamde utom ke Öböñ. Èkòm edima
 13 Persis, emi anamde ediwak utom ke Öböñ. Èkòm Rufus
 14 edimek ke Öböñ, ye eka esie ye okim. Èkòm Asyncritus,
 Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, ye nditö-ète emi
 15 edude ye mö. Èkòm Philologus ye Julia, Nereus ye eyen-
 ète esie añwan, ye Olympas, ye kpukpru mbon Abasi emi
 16 edude ye mö. Èkòm kiet eken ye edisana ntīm-inua.
 Kpukpru mufök Christ èkòm mbufo.

17 Kemi mekpe mbufo ubök, nditö-ète, nte, ètīm èse mö
 emi èsінде eribakhare ye ñkpö eke énamde owo öduö,
 emi misañake ye erikpep eke èkpepde mbufo: ényuñ
 18 edianare èkpöñ mö. Koro oruk owo emi minamke utom
 Öböñ nyin Christ, edi énam ñkpö euö idibi mö; ndien
 19 ke udön ye inem ikö mö, mö ébiaña esit me-ököi. Koro
 nsuk-ibuot mbufo asuanade kotu kpukpru owo. Mödo
 ami madara mbaña mbufo: edi ñkpama mbufo edi me-
 fiöñkpö owo ke nti ñkpö, ényuñ edi ököi ke se idide idiök.
 20 Ndien Abasi emem eyenuak Satan kidak ukot mbufo
 íbigike.

Mfön Öböñ nyin Jesus Christ odu ye mbufo.

21 Timothy anam-utom ye ami ököm mbufo; ye Lucius
 22 ye Jason ye Sosipater, oruk mi. Ami Tertius, emi ñwetde
 23 ñwed emi, mököm mbufo ke Öböñ. Gaius, ète ufök mi,
 ye eke öfuri ufök Abasi, ököm mbufo. Erastus akama-
 okuk obio ököm mbufo, ye Quartus eyen-ète.

25 Kemi éyak ènò Enye emi ekemede ndinam mbufo
 èsöñö éda nte asañade ye gospel mi ye eriquörö Jesus Christ,
 nte asañade ye eriyarare ndibe ñkpö emi èkedopde inua
 26 ébaña toto ke nsinsi ini, edi kemi éma éyarare, ényuñ éda
 ñwed me-prophet énam kpukpru midut éfiök man èsuk
 27 ibuot ke mbuötidem, nte ewukhö nsinsi Abasi edide; ènò
 Abasi emi ikpöñ ikpöñ edide ífiök oto ke Christ Jesus
 ènò Enye uböñ ke nsinsi. Amen.

AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH.

- 1 PAUL, emi êkotde ête edi apostle Jesus Christ oto ke uduak
 2 Abasi, ye Sosthenes eyen-ête nyin, ewet eno ufok Abasi
 emi odude ke Corinth, kpa mo emi enamde esana ke Christ
 Jesus, emi êkotde ête edi mbon Abasi, ye kpukpru mo emi
 esemedede êkot enyĩn Ōbõn nyin Jesus Christ ke kpukpru
 3 ebiët, *Ōbõn* mo ye eke nyin : mfõn odu ye mbufo ye emem
 êto ke Abasi Ête nyin ye Ōbõn Jesus Christ.
- 4 Ami mőkõm Abasi mi kpukpru ini mbaña mbufo, ke
 5 mfõn Abasi emi êkenõde mbufo ke Christ Jesus ; nte ke
 kpukpru ñkpõ êkenam mbufo edi mbon inyene ke Enye,
 6 ke kpukpru ikõ ye ke kpukpru ifiök ; kpa nte êkesõn-
 7 õde ikõ ntiense Christ ke esit mbufo : ntre mbufo itabake
 ke baba enõ kiet ; ke ebebet eriyarare Ōbõn nyin Jesus
 8 Christ ; emi edinyuñ anamde mbufo esõõõ eda tutu
 osim akpatre, man êkunyene se esuade enõ mbufo ke usen
 9 Ōbõn nyin Jesus Christ. Abasi edi akpanikõ, emi oto ke
 Enye êkekotde mbufo eduk ke ebuana Eyen Esie Jesus
 Christ Ōbõn nyin.
- 10 Ndien ami mekpe mbufo ubök, nditõ-ête, ke enyĩn
 Ōbõn nyin Jesus Christ, nte, mbufo kpukpru edõhõ ikõ
 kiet, edibakhare ökunyũ odu kotu mbufo ; edi nte,
 11 mbufo efõn ema ke esit kiet ye ke ekikere kiet. Koro
mbon ufok Chloe ema etiñ enõ mi ebaña mbufo, nditõ-
 12 ête mi, ête, utök odu kotu mbufo. Se ndõhöde edi
 emi, nte, mbufo kiet kiet edõhõ ête, Ami ndi eke Paul
 Ami eke Apollos ; Ami eke Cephas ; ye Ami eke Christ.
 13 Nte Christ abakhare ? Ndi Paul ke êkekõn ke cross ebaña
 mbufo ? me êkenim mbufo baptism kesit enyĩn Paul ?
 14 Mőkõm Abasi nte meñkonimke mbufõ baba kiet baptism,
 15 ke mibõhöke Crispus ye Gaius ; mbak owo ekededi edi-
 16 dõhõ ete, êkenim mbufo baptism kesit enyĩn mi. Ami
 ñkõnyũ 'nim mbon ufok Stephanas baptism : ebede oro,
 17 mfiökke me 'ma 'nim owo efen baptism. Koro Christ
 mikõdõnke mi ndinim baptism, edi ndiquõrõ gospel :
 idige ke ikõ ifiök, mbak edinam cross Christ edi ikpikpu.
 18 Koro ikõ cross edide ndisime ye mo eke êtakde ; edi ye
 19 nyin emi enyañade enye edi odudu Abasi. Koro ewetde ête,
 Ami nyesobo ifiök mefiõnkpõ,
 Nyenyũ nsin õniõn mbon õniõn ke ndek.

AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 2

20 Enye-e öfiöñkpö owo? enye-e ewet-ñwed? enye-e owo
 eneni ererĩmbot emi? Nte Abasi ikanamke ifiök ererĩmbot
 21 akabare edi ndisĩme? Koro sia ke ifiök Abasi, ererĩmbot
 ke ifiök esie idiöñöke Abasi, ekenem Abasi esit ndida
 ndisĩme eriquörö ikö 'nyaña mö emi enimde ke akpanikö.
 22 Sia Me-Jew ebupde idiöñö, Me-Greek enyuñ eyomde
 23 ifiök: edi nyin iquörö Christ nte ekeköñde Enye ke
 cross, ñkpö iduö önö Me-Jew, ye ndisĩme önö Me-
 24 Gentile; edi ye mö emi ekotde, edide Me-Jew enyuñ
 edide Me-Greek, Christ odudu Abasi, ye ifiök Abasi. Koro
 25 ndisĩme Abasi öfiökde ñkpö akan owo; memidem Abasi
 önyuñ ösöñde akan owo.
 26 Koro ese ikot mbufö. nditö-ete, nte midige ediwak mbio
 ifiök öbukidem, idige ediwak mkpösöñ owo, inyuñ idige
 27 ediwak ikpö owo *ke ekekot*: edi Abasi ekemek ndisĩme
 ñkpö ererĩmbot, man Enye esin mefiöñkpö owo but ke
 iso; Abasi ökönyuñ emek mem mem ñkpö ererĩmbot, man
 28 Enye esin mkpösöñ ñkpö but ke iso; ye ikpikpu ñkpö
 ererĩmbot, ye ñkpö eke esinde ke ndek, ke Abasi ekemek,
 ye ñkpö eke miduhe, man Enye anam ñkpö eke edude
 29 ekabare ikpikpu: man baba owo kiet okubure mbure
 30 kiso Abasi. Edi oto ke Enye mbufö edu ke Christ
 Jesus, emi enamde Enye edi ifiök önö nyin oto ke
 31 Abasi, ye edinen ido, ye erinam asana, ye erifak: man
 nte ewetde ete, Enye emi oburede mbure, yak obure ke
 Öböñ.

2 NDIEN ami, nditö-ete, kinu ñketienede mbufö, ntieneke
 ye inem ikö me ifiök, ñquörö ndibe ñkpö Abasi 'nö mbufö.
 2 Koro ami ñkenyenede iwuk nte, ndifiökke baba ñkpö kiet
 kotu mbufö, ke miböhöke Jesus Christ, ye nte ekeköñde
 3 Enye ke cross. Ndien ami ñkodu ye mbufö ke memidem,
 4 ye ke ndik, ye ke ediwak nyekidem. Ndien ikö mi ye
 eriquörö mi ikedige ke suñ suñ ikö ifiök, edi ke eriwut-
 5 ñkpö Spirit ye odudu: man mbuötidem mbufö okudu ke
 ifiök owo, edi ke odudu Abasi.
 6 Edi nyin itin ifiök kotu mö emi eföñde: edi idige
 ifiök ererĩmbot emi, inyuñ idige eke mendikara ererĩmbot
 7 emi, emi edikabarede edi ikpikpu ñkpö: edi nyin itin ifiök
 Abasi ke ndibe ikö, *kpa ifiök* eke ekedipde, emi Abasi
 8 akebemde me-eyo iso onim önö uböñ nyin: eke baba
 mendikara ererĩmbot emi kiet mifiökke: koro mö ema

AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 3

9 ěkpefiök, mö ikpowotke Ōböñ uböñ ke cross : edi nteml ěwetde ěte,

Me-ñkpö eke enyñ mikeque, utöñ mikönyuñ ikopke,

Emi mikönyuñ idukke ke esit owo,

Ñkpö ekededi emi Abasi okonimde önö mö emi ěmade Enye.

10 Edi Abasi akayarare önö nyñ oto ke Spirit : koro Spirit öduñörede kpukpru ñkpö, kpa erituñö ñkpö Abasi.

11 Koro anie kotu owo öfiök ñkpö owo, ke miböhöke spirit owo emi odude enye ke idem ? kpa ntre ñko baba owo kiet

12 ifiökke ñkpö Abasi, ke miböhöke Spirit Abasi. Edi nyñ iköböhö spirit ererimbot, edi spirit emi edide eke Abasi ;

13 man nyñ ifiök ñkpö eke Abasi önöde nyñ ke mfön. Me-ñkpö emi ñko ke nyñ idöhö, idige ke ikö eke ifiök owo

ekpepde, edi ke se Spirit ekpepde ; ida ñkpö Spirit idomo

14 ye ñkpö Spirit. Ndien owo öbukidem inyeneke me-ñkpö Spirit Abasi : koro mö ědide ndisime ye enye ; ndien enye

15 ikemeke ndifiök mö, koro ědade Spirit ědomo mö. Edi owo spirit odomo kpukpru ñkpö, baba owo kiet inyuñ

16 idomoke enye. Koro anie owo ököfiök ekikere Jehovah, emi ökpönöde Enye item ? Edi nyñ imenyene ekikere Christ.

3 NDIEN ami, nditö-ěte, ñkekemeke ndidöhö ye mbufo nte mbio spirit, edi nte mbio öbukidem, ye nte nsek nditö ke

2 Christ. Ami ñköbökö mbufo ke möñeba, idige ke udia ; koro mbufo mikekemeke kaña : kpa idem ini emi mbufo

3 ikemeke ; koro mbufo ěsuk ědide eke öbukidem : koro sia ufup ye utök ědude kotu mbufo, nte mbufo idige eke

4 öbukidem, inyuñ isañake ke ido owo ? Koro adañemi owo kiet ödöhöde ete, Ami ndi eke Paul ; efen ete, Ami ndi eke

5 Apollos ; nte mbufo idige owo ? Nso ndien edi Apollos ? ndien nsidi Paul ? Menam-utom emi mbufo ěkenimde ke

akpanikö oto ke mö ; kiet kiet nte Ōböñ ökönöde enye.

6 Ami ñkötö, Apollos ököduök möñ ; edi, edi Abasi anam

7 ököri. Ntre ndien idige enye emi ötöde edi ñkpö, inyuñ idige enye emi öduökde möñ ; edi Abasi emi anamde ököri.

8 Ndien enye emi ötöde ye enye emi öduökde möñ ědi kiet : edi mö kiet kiet ěyebö ñkpö eyen-utom esie kpa nte utom

9 esie edide. Koro nyñ idi menam-utom ye Abasi : mbufo ědi inwañ Abasi, ufök Abasi.

10 Nte mfön Abasi edide emi ěkenöde mi, nte enyene-ibuot

AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 4

ētubom meböp ufök, ami ñkötöñö ndiböp ufök ; ndien owo efen öböp odori kesit. Edi yak kpukpru owo kiet kiet
 11 ekpeme nte enye öböpde odori kesit. Koro baba owo kiet mikemeke ndinim ñkpö-idak-isöñ efen, akan se ëma ëkenim,
 12 emi edide Jesus Christ. Edi edieke owo ekededi odoride gold, silver, ösöñ-urua itiat, eto, edisat mbiët, me etak nyanyaña
 13 ke ñkpö-idak-isöñ oro ; ëyeyarare utom owo kiet kiet : koro usen oro eyetaña enye, koro ëdiyararede enye ke ikañ ;
 ndien ikañ oro ke idemesie eyenyuñ odomo utom owo kiet
 14 kiet oruk eke enye edide. Edieke utom owo ekededi eke enye ököböpde kesit edisöñöde ada, enye eyebö utip.
 15 Edieke utom owo ekededi editade ikañ, enye eyekut mbiara ñkpö : edi ëyenyanyaña enye ke idemesie ; edi nte ñkpö eke asañade ebe ke ikañ.

16 Nte mbufo ifökke ite mbufo ëdi temple Abasi, ye nte
 17 Spirit Abasi oduñde ke esit mbufo ? Owo ekededi ama abiat temple Abasi, Abasi eyesobo enye ; koro temple Abasi edide edisana, emi mbufo ëdide.

18 Kuyak baba owo kiet abiaña idemesie. Owo ekededi ama abat idemesie ke owo ifök kotu mbufo ke ererimbot emi, yak enye akabare edi ndisime, man enye akabare edi
 19 öfiöñkpö owo. Koro ifök ererimbot emi edide ndisime ye Abasi. Koro ewetde ëte, Enye ama omum mbon ifök ke
 20 ñkari mö : ndien ñko, Jehovah ömöfiök me-ekikere mbon ifök, ete, mö ëdi ikpikpu. Mödo kuyak baba owo kiet
 21 obure mbure ke owo. Koro kpukpru ñkpö ënyenede
 22 mbufo ; edide Paul, me Apollos, me Cephas, me ererimbot, me uwem, me mkpa, me ñkpö eke ëdude kemi, me ñkpö eke
 23 ëdidide ; kpukpru ënyene mbufo ; ndien mbufo ënyene Christ ; ndien Christ enyene Abasi.

4 YAK owo osuk abat nyin nte menam-utom Christ, ye
 2 mekama-ukpökhöre ndibe ñkpö Abasi. Ke ñkpö emi ñko,
 3 ëyom mekama-ukpökhöre ëdi mblo akpanikö. Edi edi ata ekpri ñkpö ye ami mbufo ndidomo mi, me owo ndidomo
 4 mi : I'ih, ami ndomoke iderami. Koro ami memfiökke se nduede ; edi emi inamke ikpe etebe mi : edi Enye emi
 5 odomode mi edi Öböñ. Mödo ëkubem ini iso ëdomo ñkpö, tutu Öböñ edi, emi edinamde ndibe ñkpö ekim
 ëñwaña, önyuñ ayararede muduak esit ; ndien ke ini oro kpukpru owo kiet kiet eyebö Abasi itoro esie.

6 Ndien, nditö-ëte, 'ma nda ñkpö emi nte mbiët ñkpö

AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 5

ndian ke idemmi ye Apollos kabaña mbufo ; man ke nyin mbufo ekpep nte mikpebehe adaña ñkpö oro ewetde ; man baba owo mbufo kiet okutañ idem abaña owo kiet
7 akan eken. Koro anie anam fi edi isio ? ndien nso ke afo enyene eke muköböhö-bö ? ndien edieke afo ököböde-bö,
8 nsinam afo oburede mbure kpa nte muköböhö-bö ? Kemi mbufo emeyukhö, kemi mbufo emekabare edi mbon inyene, mbufo ema ekara ke nyin miduhe : ih, ami mönyuñ nyom
9 nte mbufo ekarade, man nyin ñko ikara ye mbufo. Koro ami mese nte Abasi ama ayarare nyin me-apostle idi ukperedem, nte mowo emi enimde enö mkpa : koro enamde nyin idi ñkpö ndise inö ererimbot, ye me-angel, ye mowo.
10 Nyin idi me-ndisime kabaña Christ, edi mbufó edi mfiönkpö ke Christ ; nyin idi mem-mem, edi mbufo edi mkpösön ;
11 mbufo emenyene ukpono, edi nyin inyene esuene. Tutu osim ke idem ini emi biön ödödön nyin, itön asasat nyin, nyin isasaña iferi, ememia nyin, nyin inyeneke akpan ufök
12 iduñ ; nyin inyuñ inam utom, inam ke ubök idemnyin : ke
13 esuñide nyin, nyin idiön ; ke ököböde nyin, nyin ime ; ke etiñde idiök ikö ebaña nyin, nyin ikpe ubök : enam nyin itie nte ndek ñkpö ererimbot, ye mbubiam kpukpru ñkpö, tutu osim emi.
14 Ami ñwetke ñkpö emi ndisin mbufo but ke iso,
15 edi man 'nö mbufo item nte ndima nditö mi. Koro mbufo ekpenyene thousand mendikpep duop ke Christ, mbufo *inyeneke* ediwak mete : koro ke Christ Jesus ami
16 ñkobon mbufo oto ke gospel. Mödo mekpe mbufo ubök
17 nte, edi mendikpebe mi. Kabaña ñkpö emi 'ma ndön Timothy, emi edide edima ye eyen akpanikö mi ke Öböñ, emi editide mbufo usuñ mi emi edude ke Christ, kpa nte ami ntemede ke kpukpru ebiët ke kpukpru
18 ufök Abasi kiet kiet. Ndien ndusuk owo etañ idem,
19 nte ñkpö eke ami menditieneke mbufo. Edi ami nyetiene mbufo ibigike, ke Öböñ ama onyime ; ndien ami nyefiök,
20 idige ikö mbio ntañidem, edi odudu mö. Koro obio Abasi
21 midige ke ikö, edi ke odudu. Nso ke mbufo eyom ? me nditiene mbufo ye eto, me ke ima ye ke suñ suñ spirit ?

5 Ètim etiñ ète use odu kotu mbufo, ndien edi oruk use emi miduhe kpa kotu Me-Gentile, nte owo kiet ödöde ñwan ète
2 esie. Ndien mbufo ke etañ idem, ikam itiehe ke mfukhö, man 'esio owo emi akanamde ñkpö emi kotu mbufo efep.

3 Ama edi ami, ke menduhe ke ikpöhidem; ye mbufo, edi
 ndodu do ke spirit, 'ma mbiom owo oro akanainde ñkpō
 4 emi ntem, kpa nte ñkpodude ye mbufo, ke enyĩn Ōböñ
 nyĩn Jesus, kini mbufo ēbonode otō kiet ye spirit mi, ye
 5 odudu Ōböñ nyĩn Jesus, nte, ēyak oruk owo emi enō Satan,
 ēte ēsobo obukidem, man ēnyaña spirit ke usen Ōböñ Jesus.
 6 Mbure mbufo ifönke. Nte mbufo ifiökke ite ekpri leaven
 7 anam ofuri ebok ofut? Èduök akani leaven, man mbufo
 ēdi obufa ebok, kpa nte mbufo minyeneke leaven. Koro
 8 ēma ēwot passover nyĩn ñko, kpa Christ: mōdo ēyak nyĩn
 inĩm usörö, idige ke akani leaven, inyuñ idige ke leaven udu
 ye mbubiam, edi ke uyo eke leaven miduhe, eke esit kiet ye
 akpanikö.

9 Ami ñkewet ke ñwed mi 'nō mbufo nte ēkusaña nsaña
 10 ye mbon use; idige ofuri ofuri ye mbon use ererĩmbot emi,
 me ye mesĩn enyĩn ke ñkpō ye mbon utuk, me ye mekpono
 ndem; ekpedi ntem mbufo ēkpenyene ndiwörö ke ere-
 11 rĩmbot: edi kemi mewet 'nō mbufo, nte, edieke owo ekededi:
 emi ekerede eyen-ēte edide owo use, me esĩn enyĩn ke ñkpō,
 me okpono ndem, me andisuñi, me owo mĩn, me owo utuk;
 12 ēkusaña nsaña ye oruk owo emi kpa ke eridia ñkpō. Koro
 ami nsaña nso ke eridomo mō eke ēdude ke esien? Nte
 13 mbufo idomoke mō emi ēdude kesit *ufök Abasi*, edi Abasi
 odomo mō emi ēdude ke esien? Èsio idiök owo oro kotu
 mbufo ēfep.

6 Ntē owo mbufo ekededi, eke enyenede ikö ye mböhiduñ
 esie, edisöñ esit aka ikpe kiso mō emi minenke, idige
 2 kiso mbon Abasi? Nte mbufo ifiökke ite, mbon Abasi
 ēyekpe ikpe ererĩmbot? Ndien mbufo ēma ēkpe ikpe
 ererĩmbot, nte mbufo idotke ndikpe ñkpō eke ēkpride
 3 ēkan? Nte mbufo ifiökke ite nyĩn iyekpe ikpe me-angel?
 4 ñwañwa ediso ndien ñkpō uwem emi? Mōdo ndien
 edieke mbufo enyenede ndikpe ikpe ñkpō uwem emi, nte
 mbufo ēmenĩm mō emi midige ñkpō ke ufök Abasi ndikpe?
 5 Ndöhö emi man but anam mbufo. Ndi koro mikemeke
 ndikut ofiönkpō owo baba kiet kotu mbufo, emi edikemedede
 6 ndibiēre ikö kuföt nditö-ēte esie, edi eyen-ēte ada eyen-ēte
 aka ikpe, önyuñ anam ntre kiso mō emi minĩnke ke akpan-
 7 ikö? Ñköm, ndudue ododu ama kotu mbufo, nte mbufo
 enyenede ikpe kiet ye eken. Nsinam mbufo mikam
 8 inyĩmoke idiök? nsinam miyakke etuk mbufo? Edi

AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 7

mbufo ke idemmbufo enam idiök, enyuñ etak owo, kpa
 9 nditö-ete mbufo. Nte mbufo ifiökke ite, mö eke minenke
 Idinyeneke obio Abasi? Ekuyak ebiaña mbufo: Idige
 mbon use, me mekpono ndem, me mesin efibe, me owo eke
 10 etiede nte ñwan, me me-sodomite, me minö, me mesin
 enyin ke ñkpö owo, me mbon min, me mendisuñi, me mbon
 11 utak edinyene obio Abasi. Ndien ndusuk mbufo ekedi
 kpa ntre: edi ekeyet mbufo, edi ekenam mbufo esana,
 edi ekenam ikö etebe mbufo ke enyñ Öböñ Jesus Christ,
 ye ke Spirit Abasi nyin.

12 Kpukpru ñkpö enenen ye ami; edi idige kpukpru ñkpö
 edot. Kpukpru ñkpö enenen ye ami; edi ndiyakke baba
 13 kiet akara mi. Enam udia enö idibi, enyuñ enam
 idibi enö udia: edi Abasi eyesobo enye ye mö. Edi
 14 inamke ikpöhidem inö use, edi enö Öböñ; ndien Öböñ
 enyene ikpöhidem: ndien Abasi akanam Öböñ eset ke
 15 mkpa, eyenyuñ anam nyin iset ñko ke odudu Esie. Nte
 mbufo ifiökke ite, ikpöhidem mbufo edi ndido ikpöhidem
 Christ? Ndien nte ami ndisio ndido ikpöhidem Christ
 mfep, 'nyuñ 'nam mö edi ndido akpara? Ñwaña usa O!
 16 Nte mbufo ifiökke ite, enye eke adianade ye ñwan use
 edi idem kiet ye enye? koro Enye ödöhöde ete, Mö
 17 mbiba eyekabare edi öbuk kiet. Edi enye emi adianade
 18 Öböñ edi spirit kiet. Efeghe ekpöñ use. Kpukpru
 idiönkpö emi owo anamde ibuanake ye ikpöhidem; edi
 19 owo emi asañade use anam ikpöhidem esiemö idiönkpö.
 Nte mbufo ifiökke ite, ikpöhidem mbufo edi temple Edisana
 Spirit emi odude kesit mbufo, emi mbufo enyenede
 20 oto ke Abasi? Ndien mbufo inyeneke idemmbufo; koro
 ekedepde mbufo ke eköm urua: mödo ekpono Abasi ke
 ikpöhidem mbufo.

7 NDIEN kabaña ñkpö oro mbufo ekewetde: Ofön ye
 2 owo nte mikpotukke ñwan. Edi kabaña use, yak owo
 kiet kiet enyene ñwan esiemö, yak ñwan kiet kiet önyuñ
 3 enyene ebe esiemö. Yak ebe önö ñwan se idotde: ndien
 4 suk ntre ñko yak ñwan anam ye ebe. Ñwan inyeneke
 odudu ye ikpöhidem esiemö, edi ebe enyene: ndien kpa
 suk ntre ñko ebe inyeneke odudu ye ikpöhidem esiemö,
 5 edi ñwan enyene. Mbufo ekutuk kiet eken, iböhöke ini
 asaña ke ediomí ke ekpri ini, man mbufo ekpesin idem
 ke akam, ekpenyuñ etönö ntak ediana kiet ye eken,

AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 7

man Satan okuda unana erifara-Idem mbufo odomo mbufo.
6 Edi ndöhö emi ke erinyime, Idige nte ewukhö. Edi
7 mkpama nte kpukpru owo êkpetiede kpa nte ami ke
Idemmi. Edi owo kiet kiet enyene enö esiemö oto ke
Abasi, owo kiet ke ido emi, ye owo efen ke ido oro.
8 Edi ami mödöhö mö eke midöhö ndö ye mebe-akpa,
9 nte, Öfön ye mö edieke mö éticde kpa nte ami. Edi
edieke mö mikemeke ndifara idem, yak mö ödö ndö: koro
10 öfönde ndidö ndö akan ndifop. Edi ami nteme mö emi
ödöde ndö, inyuñ idige ami edi Öböñ, nte, Ñwan okudi-
11 anare ökpöñ ebe esie (edi enye ama adianare, yak enye
ökudö ndö, midige ntre yak anam emem ye ebe esie);
12 ebe ökunyüñ ökpöñ ñwan esie. Edi ami, idige Öböñ,
ndöhö mö efen, nte: Ke eyen-ête ekededi enyenede
ñwan emi minimke ke akpanikö, ndien ñwan oro onyime
13 ndiduñ ye enye, yak ökukpöñ enye. Ndien ke ñwan
eyenede ebe emi minimke ke akpanikö, ndien onyime
14 ndiduñ ye enye, yak enye ökukpöñ ebe esie. Koro
ënamde ebe emi minimke ke akpanikö asana ke ñwan esie,
ndien ënam ñwan emi minimke ke akpanikö asana ke eyen-
ête oro: midige ntre nditö mbufo êkpedekhe; edi kemi
15 mö ësana. Edi enye emi minimke ke akpanikö ama
adianare, yak enye adianare: iböpke eyen-ête eren me
eyen-ête añwan ke oruk itie emi: edi Abasi ama okot
16 nyin ke emem. Koro didie ke afo öfiök, O ñwan, me afo
eyenyaña uberi? ñko, didie ke afo öfiök, O ebe, me afo
17 eyenyaña ñwan fo? Kpa nte Öböñ ekedemede önö
kpukpru owo kiet kiet, nte Abasi okotde owo kiet kiet,
yak enye asaña kpa ntre. Ndien ntem ke ami ñwuk ke
18 kpukpru me-ufök Abasi. Nte êkekot owo ekededi ke
mbobi? Yak enye okukabare edi erut. Nte ëma êkot
19 owo ekededi ke erut? yak êkunim enye mbobi. Mbobi
idige ñkpö, erut inyuñ idige ñkpö; edi erinim mbet Abasi.
20 Yak kpukpru owo etie ke itie emi êkotde enye kesit. Nte
21 êkekot fi ke edide ofn? kukere oro: edi afo ama ekeme
22 ndikabare ndi eyen-isöñ, memek oro kan. Koro enye emi
êkekotde ke Öböñ ke edide ofn, edi eyen-isöñ Öböñ:
kpa suk ntre enye emi êkekotde ke edide eyen-isöñ, edi
23 ofn Christ. Êkedep mbufo ke eköm urua; êkukabare
24 edi ifn owo. Nditö-ête, ëyak owo kiet kiet etie ye Abasi
ke itie emi êkekotde enye.
25 Ndien kabaña iban emi midöhö ndö ami 'nyeneke

AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 8

ewukhō Ōböñ : edi ami 'nō uyo mi, nte owo eke okokutde
 26 mböm Ōböñ ndidi akpanikō. Mōdo ami mekere nte,
 kabaña ukut emi odude kemi, öfön owo nditie nte enye
 27 etiede. Nte afo adiana ye ñwan? kuyom ndidianare.
 28 Nte afo adianare ye ñwan? kuyom ñwan. Edi afo ama
 ödö ndö, afo unamke idiönkpö; ñwan eke midöhö ndö
 ama önyuñ ödö ndö, enye inamke idiönkpö. Edi oruk
 owo emi éyekut ukut ke öbukidem : ndien ami mkpatua
 29 mbufo mböm. Edi ami ndöhö ntem, nditö-éte, nte, énam
 ini ömukhō, man ötönöde kemi mö eke ényenede iban
 30 ékpetie nte mö eke minyeneke; ye mö eke étuade, nte
 mö mituaha; ye mö eke édarade, nte mö midarake; ye
 31 mö eke édepede, nte mö minyeneke; ye mö emi édade
 ererimbot emi énam ñkpö, nte mö midaha enye inam ñkpö
 32 ina : koro mbiët ererimbot emi ebebe efep. Edi ami
 mkpama nte ekikere okutimere mbufo. Eren owo eke
 midöhö ndö ekere ñkpö Ōböñ, nte enye ekpenemde Ōböñ
 33 esit : edi enye emi ödöde ndö ekere abaña ñkpö ererimbot,
 34 nte enye ekpenemde ñwan esie esit. Ñwan emi ödöde
 ndö ye eke midöhö édi isio ñko. Ñwan emi midöhö ndö
 ekere ñkpö Ōböñ, ete, imö ikpesana ke ikpöhidem ye ke
 ukpöñ : edi ñwan emi ödöde ndö ekere ñkpö ererimbot,
 35 nte enye ekpenemde ebe esie esit. Ndien ndöhö emi man
 öfön ye mbufo; idige ndisin mbufo ke afia, edi kabaña
 se idotde, man mbufo ékpenam ñkpö éno Ōböñ, ñkpö
 36 ékutimere mbufo. Edi owo ekededi emi esede ete imö
 inam se midotke ye eyen-añwan imö, ke enye ama osim
 ini ndö, ndien edieke otode ke 'nan-enyïn, yak enye anam
 37 se enye amade; inamke idiök; yak mö ödö ndö. Edi enye
 emi ösönöde ada ke esit esie, ñkpö inyuñ ibabake enye,
 edi enye enyene odudu abaña se enye amade, ama önyuñ
 enyene iwuk ke esit esie ndikpeme eyen-añwan esiemö,
 38 eyenam se ifönde. Ntre owo eke önöde eyen-añwan esie
 ke ndö anam se ifönde; edi enye emi minönö ke ndö anam
 39 se ifönde ikan. Éböp ñwan adaña ini nte ebe esie
 odude uwem; edi ebe esie ama akpa, enye enyene unen
 ndidö owo ekededi eke enye amade; edi ke Ōböñ ikpöñ.
 40 Edi esit enem enye akan edieke enye etiede ikpöñ, nte
 ami nsede : ndien mese nte ami mönyuñ 'nyene Spirit
 Abasi.

8 NDIEN kabaña ñkpö emi éwade éno ndem : Nyïn imö-

fiök ite kpukpru nyin imenyene ifiök. Ifiök anam owo
 2 atañ idem, edi ima eteme owo. Owo ekededi ama ekere ete
 3 imöfiök ñkpö, enye ifiökke kaña nte enye ökpöfiökde; edi
 4 owo ekededi ama ama Abasi, Abasi öfiök owo oro. Mödo
 kabaña eridia ñkpö emi ewade enö ndem, nyin imöfiök
 ite baba idem kiet idige ñkpö ke ererimbot, Abasi inyuñ
 5 iduhe ke miböhöke kiet. Koro okposuk edi nte ñkpö edude
 emi ekotde me-abasi, edide ke enyöñ edide ke isöñ; kpa
 6 nte ediwak me-abasi ye ediwak mböñ edude; edi ye nyin
 Abasi kiet odu, Ète, emi kpukpru ñkpö etode ke Enye,
 emi nyin idude uwem inö Enye; ye Öböñ kiet Jesus Christ,
 emi edade Enye enam kpukpru ñkpö, enyuñ eda Enye
 7 enam nyin. Edi ifiök oro iduhe ye kpukpru owo: edi
 ndusuk owo emi emekhede ye ndem tutu osim emi,
 edia nte ñkpö eke ewade enö ndem; ndien enam esit mö
 8 emi ememde edekhe. Edi udia idikpukhökede itie nyin
 kiso Abasi: edieke nyin midiaha, inamke nyin idiök;
 9 edieke nyin inyuñ idiade, inamke nyin eti. Edi ekpeme
 mbak ke usuñ ekededi unen mbufo emi edikabare edi ñkpö
 10 iduö önö mö emi edide mem-mem. Koro owo ama okut
 fi emi enyenede ifiök etiede ke ufök ndem adia ñkpö, nte
 esit esie, emi edide mem-mem, ididaha uko ndidia se ewade
 11 enö ndem? Ntem oto ke ifiök fo enye emi edide mem-
 mem atak, eyen-ète oro Christ akakpade kibuot esie.
 12 Ndien ntem, ke mbufo edue nditö-ète, enyuñ enö
 esit mö emi edide mem-mem unan, mbufo edue Christ.
 13 Mödo udia ama anam eyen-ète mi öduö, nditaha unam ke
 nsinsi, mbak ndinam eyenète mi öduö.

9 NTE ami ndige eyen-isöñ? nte ami ndige apostle? nte
 ami ñkeque Jesus Öböñ nyin? nte mbufo idige utom mi
 2 ke Öböñ? Ke ami mendige apostle 'nö owo efen, ke usuñ
 ekededi ndedi 'nö mbufo: koro mbufo edide idiönö idaha
 3 apostle mi ke Öböñ. Erikañ-idem mi 'nö mö emi ebumedede
 4 ebaña mi edi emi. Nte nyin inyeneke unen ndidia 'nyuñ
 5 'ñwöñ? Nte nyin inyeneke unen ndisaña ye ñwan eke
 idöde emi onimde ke akpanikö, kpa nte me-apostle efen,
 6 ye nditö-ète Öböñ, ye Cephas? Me ami ye Barnabas
 7 ikpöñ, nte nyin inyeneke unen nditre utom? Ewe owo-
 eköñ akananam akama idemesie añwana eköñ? anie
 ötö iñwan vine, ndien idiaha mfri esie? me anie öbökö otu-
 8 eröñ, ndien iñwöñke möñeba otu-eröñ? Nte ami ndöhö

AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 9

emi nte ldo owo edide ? nte ibet inyuñ idöhöke kpa
9 ntem ? Koro ewetde ke ibet Moses ete, Kuböp inua enañ
10 emi edigide ibokpot. Ndi enañ ke Abasi ekere abaña, me
edi kabaña nyin ikpöñ ikpöñ ke Enye ödöhö emi ? Ih,
kabaña nyin ke ekewet oro : koro enye eke ofuñde isöñ
okpofuñ ke idori-enyin, enye eke ebekde ibokpot, *ekpe-*
11 *bek* ke idori-enyin ete iyebuana kesit. Edieke nyin
ikasuande ñkpö spirit inö mbufo, ndi akamba ñkpö
12 edieke nyin idökde ñkpö öbukidem mbufo ? Edieke owo
efen ebuanade ke unen emi ye mbufo, nte nyin ibuanake
ikan ? Edi nyin ikenamke nte unen emi asañade ; edi
nyin iyö kpukpru ñkpö, man nyin ikubiöñö gospel Christ
13 ke baba ñkpö kiet. Nte mbufo ifökke ite, mö eke enamde
ñkpö temple edia ñkpö temple, mö eke enamde ñkpö ke
14 itie-uwa enyuñ enyene udeme ye itie-uwa ? Kpa ntre
ke Öböñ okonim ete, memö emi equöröde gospel edidu
15 uwem ke gospel. Edi ami ndaha unen emi baba kiet
'nam ñkpö : ami 'nyuñ ñwetke ñkpö emi man enam
ntre enö mi : koro ökpöfön mi ndikpa utu ke owo ekededi
16 akpanam mbure mi edi ikpikpu. Koro edieke ami
ñquöröde gospel, 'nyeneke ntak mbure ; koro edoride mi
se 'nyenede ndinam ; koro ödödiök önö mi edieke meñ-
17 quöröke gospel. Koro 'ma 'nam emi ke ima esit mi,
menyene utip : edi mitoho ke ima esit mi, emenim mi ke
18 itie akama-ukpökhöre. Nsidi utip mi ndien ? Ete, ke
ñquöröde gospel, ami ñkpanam gospel okunyene eköm-
19 urua, man ñkudia öfuri unen mi ke gospel. Koro okposuk
edi nte ami menduhe kidak owo ekededi, ami 'nim idemmi
20 ke ofn kpukpru owo, man 'nyaña ediwak ñkan. Ami 'nyuñ
ñkabare ndi Jew 'nö Me-Jew, man ñkpanyaña Me-Jew ;
ye mö emi edude kidak ibet, *ami nte* nte owo eke odude
kidak ibet 'nö mö, idige nte ami ke idemmi ndude kidak
21 ibet, man 'nyaña mö emi edude kidak ibet ; ye mö emi
minyeneke ibet, *ntie* nte owo eke minyeneke ibet, idige
nte menduhe kidak ibet Abasi, edi nte ndude kidak ibet
22 Christ, man ñkpanyaña mö emi minyeneke ibet. Ye mem-
mem ñkabare ndi mem-mem, man ñkpanyaña mem-mem :
ami 'ma ñkabare ndi kpukpru ñkpö 'nö kpukpru owo, man
23 ke usuñ ekededi ñkpanyaña ndusuk mö. Ndien ami 'nam
kpukpru ñkpö kabaña gospel, man ndi andibuana kesit.
24 Nte mbufo ifökke ite mö eke efeghede mbuba efeghe
kpukpru owo, edi kiet öbö utip ? Suk ntre efeghe,

25 man mbufo ēbō utīp. Ndien kpukpru owo kiet kiet eke
 ēñwanade ke mbre ēfara idem ke kpukpru ñkpō. Mö
 ēnam emi ndibō anyanya eke abiarade ; edi nyīn ndibō
 26 eke midibiarake. Ami mfeghe ntem ndien, idige nte owo
 emi mitīmke ifiök ; ntre ke ami 'ñwana, idige nte 'miade
 27 ofīm : edi ami 'mia idem mi, 'nyuñ nsukhöre enye 'nīm
 ke itie ufn : mbak ke usuñ ekededi, ke 'ma ñköquörö 'nō
 owo efen, ēdisin mi ke idemmi.

10 KORO ami, nditō-ēte, nyomke mbufo ēdi ököi, nte
 kpukpru mēte nyīn ēkedude kidak obubīt enyōñ,
 2 kpukpru ēkenyuñ ēsaña ēbe ke aqua inyañ ; kpukpru
 ēkenyuñ ēna baptism kesīt Moses ke obubīt enyōñ ye ke
 3 aqua inyañ ; kpukpru ēkenyuñ ēdia suk udia spirit ;
 4 kpukpru ēkenyuñ ēñwōñ suk ediñwōñkpō spirit : koro
 mö ēkeñwōñde oto ke itiat spirit eke etienede mö : ndien
 5 itiat oro ekedi Christ. Edi Abasi ikenemke esīt ye akamba
 6 ubak mö : koro ēsobode mö ke desert. Ndien ñkpō
 emi ēkedi uwut-ñkpō ēnō nyīn, man nyīn ikunyene idiök
 7 udōñ ibaña idiök ñkpō, nte mö ēkenyenede. Mbufo ēku-
 nyuñ ēdi mekpono ndem, nte ndusuk mö ēkedide ; ntemi
 ēwetde ēte, Mbio oro ēkesukhöre étie ndidia 'nyuñ 'ñwōñ,
 8 ndien ēdakha kenyōñ ndibre mbre. Ēkunyūñ ēyak nyīn
 inam use, nte ndusuk mö ēkenamde, ndien ke usen kiet
 9 thousand owo edīp ye ita ēkeduōñö. Ēkunyūñ ēyak
 nyīn idomo Öböñ, ntemi ndusuk mö ēkedomode, ndien
 10 urukiköt ēsobo mö. Ēkunyūñ ēsuk uyo, nte ndusuk mö
 11 ēkesukde, ndien andisobo osobo mö. Me-ñkpō emi
 ekewörö ēnō mö ke uwut-ñkpō ; ēkenyuñ ēwet mö man
 12 ēteme nyīn, emi mutīt me-eyo ēsīmde nyīn. Mödo yak
 owo eke esede ete imösōñö ida ekpeme mbak enye ediduö.
 13 Baba idomo kiet akanam isīmke mbufo ke miböhöke se
 owo ekemedede ndibiom : edi Abasi edi akpanikö, emi
 midiyakke ēdomo mbufo ēbe adaña ukeme mbufo ; edi
 Enye eyesiak usuñ uböhö adian ye idomo, man mbufo
 ekeme ndiyö enye.

14 Mödo, ndima mi, ēfeghe ēkpōñ erikpono ndem. Ntīñ emi
 15 nte ntīnde ye mēfiōñkpō owo ; mbufo ēdomo se ndöhöde.
 16 Cup eridiōñ eke nyīn idiōñde, nte idige eribuana iyīp
 Christ ? Uyo emi nyīn ibuñde, nte idige eribuana ikpō-
 17 hidem Christ ? sia uyo edide kiet, nyīn, emi iwakde, idi
 ikpöhidem kiet : koro kpukpru nyīn ibuanade uyo kiet

18 oro. Èse Israel ke öbukidem : nte mö emi ëdiade muwa
 19 ibuanake ñkpö ye itie-uwa ? Nso ke ami ndöhö ndien ?
 nte ñkpö emi ewade ënö ndem edi ñkpö, me idem edi
 20 ñkpö ? Edi ñkpö eke Me-Gentile ewade, ewa ënö me-devil,
 iwaha inö Abasi : ndien ami nyomke mbufo ëbuana
 21 ñkpö ye me-devil. Mbufo ikemeke ndiñwöñ cup
 Öböñ, ye cup me-devil : mbufo ikemeke ndibuana ke
 22 okpokoro Öböñ, ye ke okpokoro me-devil. Me nte
 nyin isin Abasi ofibe ufup ? Nte nyin imösön ikan
 Enye ?

23 Kpukpru ñkpö ënenen ; edi kpukpru ñkpö idotke.
 Kpukpru ñkpö ënenen ; edi kpukpru ñkpö itemeke owo.
 24 Yak baba owo kiet okuyom ñkpö esiemö, edi owo kiet kiet
 25 ufön mböhiduñ esie. Ñkpö ekededi eke ënyamde ke urua
 ëdia, ëkunyüñ ëbup baba mbume kiet kabaña esit mbufo :
 26 koro ererimbot ye se iyöhöde kesit enyenede Öböñ. Edieke
 27 owo mö eke minimke ke akpanikö kiet okotde mbufo udia,
 ndien mbufo ëmade ndika ; se ededi eke ënimde mbufo kiso
 ëdia, ëkunyüñ ëbup baba mbume kiet kabaña esit mbufo.
 28 Edi owo ekededi ama asian mbufo, ete, Emi edi ñkpö uwa,
 29 ëkudia, kabaña enye emi asiande, ye kabaña esit : ami
 ndöhö esit, idige okuomö, edi eke enye eken ; koro nsinam
 30 ëdade esit owo eñwen ëdomo unen mi ? Edieke ami 'nöde
 eköm ndia, nsinam ëtinde idiök ëbaña mi ke se ami 'nöde
 31 eköm kesit ? Mödo ke ëdiade, me eñwöñde, me ke se
 32 ënenam, ënam kpukpru ënö ukpono Abasi. Ëkunö owo
 ntak iduö, edide ye Me-Jew, önyuñ edide ye Me-Greek, me
 33 ye ufök Abasi : kpa nte ami ñko 'nemde kpukpru owo esit
 ke kpukpru ñkpö, nyomke udori idemmi, edi eke ediwak
 11 owo, man ëkpenyaña mö. Mbufo edi mendikpebe mi,
 kpa nte ami nde ndide eke Christ.

2 Ndien ami motoro mbufo koro mbufo ëtide mi ke kpu-
 kpru ñkpö, ënyuñ ëtimde ënim mitem, kpa nte ami ñka-
 3 yakde mö 'nö mbufo. Edi moyom mbufo ëfiök ëte, ibuot
 eren kiet kiet edi Christ ; ndien ibuot ñwan edi eren ;
 4 ndien ibuot Christ edi Abasi. Eren kiet kiet eke ayarade
 ñkpö ke ibuot ke enye öböñde akam me etinde prophecy,
 5 esuene ibuot esie. Edi ñwan ekededi eke öböñde akam
 me etinde prophecy ke miyarake ñkpö ke ibuot, esuene
 ibuot esie : koro edide ukem ukem nte ëkpekporode
 6 idet esie. Koro edieke ñwan miyarake ñkpö ke
 ibuot, yak ënyuñ ëfat enye idet : edi edieke ndifat

1 Idet me ndikporo idet edide ñkpö but ye ñwan, yak
 2 enye ayara ñkpö ke ibuot. Koro ke akpanikö eren ikpa-
 3 yarake ñkpö ke ibuot, sia enye edide mbiët ye uböñ Abasi :
 4 8 edi ñwan edi uböñ eren. Koro eren mitoho ke ñwan ;
 5 9 edi ñwan oto ke eren : koro mikenyuñ ibotke eren ibaña
 6 10 ñwan ; edl ñwan ëbaña eren : mödo ke ñkpö emi
 7 ñwan ekpenyene *idiönö* odudu ke ibuot esie kabaña me-
 8 11 angel. Edi ñwan iduhe ke eren owo miduhe, eren owo
 9 12 inyuñ iduhe ke ñwan miduhe, ke Öböñ. Koro nte ñwan
 10 otode ke eren, ntre ñko ñwan aman eren ; edi kpukpru
 11 13 ñkpö ëto ke Abasi. Mbufo ëdomo ke idemmbufo : me eye
 12 nte ñwan öböñde akam önö Abasi ke miyarake ñkpö ke
 13 14 ibuot ? Nte kpa nda mana ifök ke idemesie ikpepke
 14 mbufo, ite, ke eren ndinyene anyan idet edi ñkpö esuene ye
 15 15 enye ? Edi ke ñwan ndinyene anyan idet edi ñkpö uböñ
 16 ye enye : koro ënöde enye anyan idet ke ufukhö-ñkpö. Edi
 17 16 edieke owo ekededi oyomde ndineni eneni, nyin inyeneke
 17 oruk ido emi, me-ufök Abasi inyuñ inyeneke.
 18 17 Edi ke erinö mbufo item emi, ntoroke mbufo, koro
 19 edibono mbufo ötö kiet inamke mbufo eti ñkpö edi idiök.
 20 18 Koro ke akpa ñkpö, kadañemi mbufo ëbonode ke ufök
 21 Abasi, mokop nte eribakhare odu kotu mbufo ; ndien
 22 19 monim ubak ke akpanikö. Koro eribakhare ke ñka
 23 ke ñka ënyuñ ënyenede ndidu kotu mbufo, man mö
 24 20 emi ëdotde ëyarare kotu mbufo. Mödo kadañemi mbufo
 25 21 ëbonode ötö kiet, ikemeke ndidia udia Öböñ : koro ke
 26 eridia udia mbufo owo kiet kiet ebem *owo ëñwen* iso adia
 27 22 udia esie ; ndien owo kiet ke akpa biön, owo efen ke
 23 öyukhö min. Nte mbufo inyeneke mufök ndidia 'nyuñ
 24 23 'ñwön kesit ? me nte mbufo ësïn ufök Abasi ke ndek,
 25 ënyuñ ësüene memö emi minyeneke ñkpö ? Nso ke
 26 24 ndidöhö ye mbufo ? nte nditoro mbufo ke ñkpö emi ?
 27 25 Ntoroke mbufo. Koro ami ñköböde Öböñ se ñkönyuñ
 28 'nöde mbufo, nte Öböñ Jesus ke okoneyo oro etapde Enye
 29 26 akadade uyo ; ndien ke Enye ama ökönö eköm, obuñ enye,
 30 önyuñ ödöhö ete, Emi edi ikpöhidem Mi, kabaña mbufo :
 31 27 ënam emi nditi Mi. Kpa ntre ñko Enye ada cup, ke ëma
 32 ëkedia ëma, ete, Cup emi edi öbufa ediami ke iyip Mi :
 33 28 ënam emi, adaña ini nte mbufo ëñwönde enye, nditi Mi.
 34 29 Koro adaña ini nte mbufo ëtade uyo emi, ënyuñ ëñwönde
 35 30 cup, mbufo ëquörö mkpa Öböñ tutu Enye edi. Mödo
 36 31 owo ekededi eke editade uyo me ediñwönde cup Öböñ ke

ido eke midotke, ikpöhidem ya iyip Öböñ eyeköbö enye.
 28 Edi yak owo odomo idemesie, ndien ntre yak enye ata uyo,
 29 önyuñ öñwöñ cup. Koro owo ekededi emi atade önyuñ
 öñwöñde, ata önyuñ öñwöñ ubiom-ikpe önö idemesie,
 30 edieke enye midiöñöke ikpöhidem. Kabaña ñkpö emi
 ediwak owo kotu mbufo ëdu ke memidem ye udöñö, ndien
 31 ediwak ëdede. Edi edieke nyin iduñörede idemnyin,
 32 ikpedomoke nyin. Edi kini ëdomode nyin, Öböñ ötunö
 33 nyin, man ikpe okubiom nyin ökörö ye ererimbot. Mödo,
 nditö-ëte mi, kini mbufo ëbonode ötö kiet ndidia ñkpö,
 34 ëbet kiet eken. Edieke biöñ ödöñde owo ekededi, yak
 enye adia ñkpö ke ufök esie ; man edibono mbufo okunam
 ikpe obiom mbufo. Ndien se isukde 'ma ndi nyeneñere.

12 NDIEN kabaña *menö* spirit, nditö-ëte, nyomke mbufo
 2 ëdi ököi. Mbufo ëmefiök ëte, kini mbufo ëkedide Me-
 Gentile, ëkeda mbufo ëtiene imum ndem oro, usuñ nte
 3 ëdeda. Mödo ami nsiande mbufo, nte, baba owo kiet ke
 eritiñ ikö ke Spirit Abasi idöhöke ite, Jesus edi anathema
 [ñkpö nsobo]; ndien baba owo kiet ikemeke ndidöhö ete,
 Jesus edi Öböñ, iböhöke oto ke Edisana Spirit.

4 5 Ndien nsio nsio *menö* ëdu, edi edi Spirit kiet. Nsio nsio
 erinam ñkpö ënyuñ ëdu, ndien edi Öböñ kiet. Nsio nsio
 6 erinam utom ënyuñ ëdu, edi edi Abasi kiet, emi anamde
 7 kpukpru ñkpö ke kpukpru owo. Edi ënö kpukpru owo
 8 kiet kiet eriyarare Spirit man öfön ye enye. Koro ënöde
 owo kiet ikö eti ibuo ototo ke Spirit ; ënyuñ ënö owo efen
 9 ikö ifiök ototo ke Spirit kiet oro : ënö owo efen mbuötidem
 ke Spirit kiet oro : ënö owo efen ndinam udöñö okure
 10 ke Spirit kiet oro ; ënö owo efen ndinam ñkpö odudu ; ënö
 owo efen nditiñ prophecy ; ënö owo efen ndidiöñö me-
 spirit : ënö owo efen usem ; ënyuñ ënö owo efen
 11 odudu ndisiak usem : edi Spirit kierakiet anam kpukpru
 ñkpö emi, ke erideme 'nö kpukpru owo kiet kiet nte Enye
 amade.

12 Koro nte ikpöhidem edide kiet, önyuñ enyenede ediwak
 mbak, ndien kpukpru mbak ikpöhidem, emi ëwakde, ëdi
 13 ikpöhidem kiet ; kpa ntre ñko ke Christ edi. Koro ke
 Spirit kiet ke ëkenim kpukpru nyin baptism ësän ke ikpö-
 hidem kiet, me idi Me-Jew me Me-Greek, me idi İfn me
 nditö-isöñ ; ëkenyuñ ënam kpukpru nyin iñwöñ ke Spirit
 14 kiet. Koro ikpöhidem midige ubak kiet, edi ediwak.

15 Edieke ukot edidöhöde ete, Koro ami mendige ubök, ami
 ndige eke ikpöhidem; oro inamke enye etre ndidi eke
 16 ikpöhidem. Edieke utöñ edinyuñ ödöhöde ete, Koro ami
 mendige enyīn, ami ndige eke ikpöhidem; oro inamke enye
 17 etre ndidi eke ikpöhidem. Öfuri ikpöhidem ama edi enyīn,
 erikop odu möñ? Öfuri ama edi erikop, eriñwīne
 18 odu möñ? Edi kemi Abasi ama onīm mbak oro
 19 kiet kiet ke ikpöhidem, kpa nte Enye amade. Ndien
 kpukpru mö ēma ēdi ubak kiet, ikpöhidem odu möñ?
 20 Edi kemi mö ēdi ediwak mbak, edi ikpöhidem kiet. Ndien
 21 enyīn ikemeke ndidöhö ubök, ete, Nyomke fi: ñko ñko
 22 ibuo*t ikemeke ndidöhö* me-ukot, ete, Nyomke mbufo. I'ih,
 ebe oro, mbak ikpöhidem oro ēsede nte mem mem ēkan
 23 ēdi se mikemeke ndinana: ndien *mbak* ikpöhidem eke
 nyīn ibatde ite inyeneke ukpono nte memö efen, memö emi
 ke nyīn inö ukpono ikan; ndien mbak nyīn eke miyehe
 24 ēnyene uyai ēkan; ama edi mbak nyīn eke ēyede, mö inanake
 ñkpö: edi Abasi okotīm ikpöhidem ötö kiet, önö ubak eke
 ananade ukpono ediwak ukpono akan; man eribakbare
 25 okudu ke ikpöhidem; edi man mbak ēkpenyene oruk
 26 ekikere kiet ēbaña kiet eken. Ndien ke ubak kiet okopde
 ubiak, kpukpru mbak ēkop ye enye; me ke ēnöde ubak
 27 kiet ukpono, kpukpru mbak ēdara ye enye. Ndien mbufo
 ēdi ikpöhidem Christ, *mbufo* kiet kiet ēnyuñ ēdi mbak esie.
 28 Ndien Abasi ama onīm ndusuk owo ke ufök Esie, akpa
 me-apostle, udiana-akpa me-prophet, öyöhö ita mekpep
 ikö, ndien utom odudu, ndien enö erinam udöñö okure,
 29 eriñwam, erikara, nsio nsio usem. Nte kpukpru ēdi me-
 apostle? nte kpukpru ēdi me-prophet? nte kpukpru ēdi
 30 mekpep ikö? nte kpukpru ēdi *menam* ñkpö odudu? nte
 kpukpru ēnyene enö erinam udöñö okure? nte kpukpru
 31 ēsem usem? nte kpukpru ēsiak ikö? Edi ēyom menö eke
 ēkponde ēkan ke öfuri esit. Ami 'nyuñ nsuk ñwowut
 mbufo usuñ eke öfönde akan.

18 EDIEKE ami ntīnde ke usem owo ye eke me-angel, edi
 menyeneke ima, ami makabare ndi okpoho eke oyomode,
 2 me cymbal eke anamde uyom. Ndien edieke ami 'nyenede
 odudu nditīn prophecy, 'nyuñ mfiök kpukpru ndibe ñkpö
 ye kpukpru ifiök; 'ma 'nyuñ 'nyene kpukpru mbuötidem,
 adaña nte ñkemedede ndimen ikpö obot mfep, edi men-
 3 yeneke ima, ami ndige baba ñkpö kiet. Ndien edieke ami

'nōde kpukpru inyene mi ndibök mubuene, 'nyuñ 'nō
 1 ìkpöhidem mi ndiföp ke ikañ, edi menyeneke ima, idoroke
 4 mi baba ñkpö kiet. Ima isöpke iyaresit, *edi* öfön ido ; ima
 5 ifibeke ufup ; ima ibureke mbure, itañke idem, inamke
 se midotke, iyomke se inyenede enye, iyatke esit, isehe
 6 idiök ñkpö ; idarake ke uquañido, edi adara ye akpanikö ;
 7 öyö kpukpru ñkpö, onim kpukpru ñkpö ke akpanikö, odori
 8 enyìn ke kpukpru ñkpö, eme ime ke kpukpru ñkpö. Ima
 idikureke : edi ekpedi me-prophecy, eyenam mö ekure ;
 ekpedi usem, eyedop ; ekpedi ifiök, eyenam enye okure.
 9 Koro nyìn ifiökde ke ubak, inyuñ itinde prophecy ke ubak :
 10 edi kini se ifönde ima ama edi, eyenam se idude ke ubak
 11 okure. Kini ami ñkedide eyenöwön, ñketin nte eyenöwön,
 ñkenyene esit eyenöwön, ñkekere nte eyenöwön : kemi
 ñkabarede ndi owo, 'ma nduök ñkpö eyenöwön. Koro
 12 kemi nyìn ikutde ñkpö ñkim ñkim ke ukuriso ; edi
 ke ini oro iso eyekut iso : kemi ami mfiök ke ubak ; edi ke
 13 ini oro nyefiök kpa nte emi ekefiök mi ñko. Edi kemi ñkpö
 ita emi edu, mbuötidem, idori-enyìn, ye ima ; ndien se
 ìkponde ikan kotu mö edi ima.

14 ÈBINE ima ; edi eyom enö spirit ke öfuri esit, edi akpan
 2 akpan man mbufo etin prophecy. Koro owo emi esemde
 usem itinke inö owo, edi etin önö Abasi ; koro baba owo
 kiet mikopke ; edi enye etin ndibe ndibe ñkpö ke spirit
 3 esie. Edi owo emi etinde prophecy önö owo item ye
 4 inemesit ye ndönesit. Owo emi etinde ke usem eteme
 idemesie ; edi owo emi etinde prophecy eteme ufök Abasi.
 5 Ami ñkpama nte kpukpru mbufo esemde usem, edi akpan
 akpan ñkpama nte mbufo etinde prophecy : ndien enye
 emi etinde prophecy okpon akan enye emi esemde usem,
 iböhöke enye asiak, man oto do ufök Abasi öbö item. Edi
 6 kemi nditö-ëte, edieke ami ntienede mbufo nsem usem, nso
 ke ami ndidoro mbufo, iböhöke ami ntin ye mbufo, edide
 ke usuñ eriyarare, edide eke ifiök, edide eke prophecy,
 7 önyuñ edide eke erikpep. Kpa me-ñkpö eke minyeneke
 uwem, ke esiorode uyo, edide ifiom önyuñ edide harp,
 edieke mö minönö nsio nsio uyo, edinam didie efiök se
 8 efride ke ifiom me se ebrede ke harp ? Koro edieke
 ukorowo önöde uyo eke owo mifiökke, anie editim idem
 9 ebeñe ekön ? Ntre mbufo ñko, ke mitinke ikö eke ememde
 owo ndikop ke edeme mbufo, edinam didie efiök se etinde ?

AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 14

10 koro mbufo ěditĩnde ikŏ ěnŏ ofim. Ndusuk, ediwak nsio
 nsio uyo ědu ke ererĩmbot, ndien baba kiet inanake se
 11 ōwŏrŏde. Ndien edieke ami menfiŏkke se uyo ōwŏrŏde,
 ami nyetie ye anditĩn nte esen owo, ndien anditĩn eyetie
 12 nte esen owo ye ami. Ntre mbufo ñko, sia mbufo ěfiopde
 esit ěbaña enŏ spirit, ěyom ěte, ěyŏhŏ mbufo ke idem man
 13 ěteme ufŏk Abasi. Mŏdo yak enye emi etĩnde ke usem
 14 ekpe ubŏk man enye ōnyuñ asiak. Koro edieke ami
 mbŏnde akam ke usem, spirit mi ōbŏñ akam, edi ifiŏk mi
 15 iñwomke mfri. Nso ndien? Nyebŏñ akam ke spirit,
 nyenyuñ mbŏñ akam ke ifiŏk ñko: nyequŏ iquŏ ke spirit,
 16 nyenyuñ ñquŏ ke ifiŏk ñko. Midige ntre, afo ama ōnŏ
 ekŏm ke spirit, didie ke enye emi etiede ke itie unana-
 ifiŏk edidŏhŏ ete, Amen, kini afo ōnŏde ekŏm, sia enye
 17 mifiŏkke se afo ōdŏhŏde? Koro afo otĩmde ōnŏ ekŏm
 18 ke akpanikŏ, edi enye eken ique mfŏn. Mŏkŏm Abasi,
 19 ami mesem usem ñkan kpukpru mbufo: edi ke ufŏk Abasi
 ñkpama nditĩn ikŏ ition eke mfiŏkde, man nteme owo
 eñwen ñko, ñkan thousand ikŏ duop ke usem.

20 Nditŏ-ěte, ěkudi nditŏwŏñ ke ekikere: edi ke udu ědi
 21 nsek nditŏ, edi ke ekikere ědi owo. ěwet ke ibet ěte,
 Jehovah ōdŏhŏ ete, Ami nyeda mesem usem efen ye mkpŏk-
 inua isen owo ntĩn ye mbio emi; mŏ idinyuñ ikopke uyo
 22 Mi kpa ke eritĩn ntem. Mŏdo usem ědi idiŏñŏ, idige ye
 mŏ emi ěnĩmde ke akpanikŏ, edi ye mŏ emi minĩmke:
 edi eritĩn prophecy edi idiŏñŏ, idige ye mŏ emi minĩmke
 23 ke akpanikŏ, edi ye mŏ emi ěnĩmde. Mŏdo edieke ōfuri
 ufŏk Abasi ěbonode ebiět kiet, ndien kpukpru mŏ ěsem
 usem, ndien owo eke minyeneke ifiŏk me eke minĩmke
 ke akpanikŏ ěduk ědi, nte mŏ ididŏhŏke ite mbufo ědama
 24 idat? Edi edieke kpukpru ětĩnde prophecy, ndien owo
 kiet eke minĩmke ke akpanikŏ me eke minyeneke ifiŏk
 oduk edi, kpukpru owo ěsua ěnŏ enye, kpukpru owo
 25 ědomo enye; ndĩbe ñkpŏ esit esie ěyarare; ndien ntem
 enye eyeduŏ okubi iso esie ke isŏñ atuak ibuot ōnŏ
 Abasi, ōnyuñ ōdŏhŏ ete, Abasi odu kotu mbufo ke
 akpanikŏ.

26 Nso ndien nditŏ-ěte? Kadañemi mbufo ěbonode, owo
 kiet enyene psalm, eñwen erikpep, eñwen eriyarare, eñwen
 usem, eñwen ōnyuñ enyene erisiak ikŏ. Yak ěnam
 27 kpukpru ñkpŏ man ěteme owo. Edieke owo esemde
 usem, yak ěkuwak ěkan owo iba. me ke ñwak ñkan owo

Ita, ɛnyuñ ɛtiñ ke adiana ke adiana ; ndien yak owo
 28 klet asiak : edi andisiak miduhe, yak odop inua ke
 29 ufök Abasi ; yak enye ɛtiñ önö idemesie ye Abasi. Yak
 me-prophet, owo iba me ita, ɛnyun ɛtiñ ikö, ndien yak mö
 30 eñwen ɛtim ɛkere se ɛtiñde. Edi ɛma ɛyarare ñkpö ɛnö
 31 owo efen emi etiede ekpere, yak akpa owo odop uyo. Koro
 kpukpru mbufo kiet kiet ɛmekeme nditiñ prophecy, man
 kpukpru owo ɛkpep ñkpö, kpukpru ɛnyuñ ɛkop ndöñesit ;
 32 ndien me-spirit me-prophet ɛsuk ibuot ɛnö me-prophet ;
 33 koro Abasi midige eke ndutime, edi eke emem ; nte edide
 ke kpukpru me-ufök Abasi mbon Abasi.
 34 Yak iban ɛdop uyo ke me-ufök Abasi : koro miyakke
 mö ɛtiñ ikö ; edi yak mö ɛsuk ibuot, kpa nte ibet önyuñ
 35 ödöhöde. Ndien edieke mö ɛyomde ndikpep ñkpö
 ekededi, yak mö ɛbup me-ebe mö ke ufök : koro edide
 36 ñkpö but ye ñwan nditiñ ikö ke ufök Abasi. Nso ? Nte
 ikö Abasi okoto ke mbufo öwörö ? me nte enye eketiene
 mbufo ikpöñ ?
 37 Owo ekededi ama abat idemesie ke prophet, me owo
 spirit, yak enye öfiök ñkpö eke ami ñwetde 'nö mbufo,
 38 ete, mö ɛdi ibet Öböñ. Edi ke owo ekededi mifiökke, yak
 enye okufiök.
 39 Mödo, nditö-ɛte mi, ɛyom ke öfuri esit mbufo nditiñ
 40 prophecy, ɛkunyüñ ɛkpan owo ndisem usem. Edi yak
 ɛnam kpukpru ñkpö ediye ediye ye ke itie ke itie.

15 NDIEN ami manam mbufo ɛfiök, nditö-ɛte, gospel emi
 ami ñköquöröde 'nö mbufo, emi mbufo ɛkenyuñ ɛkopde,
 2 emi mbufo ɛnyuñ ɛdade kesit, emi ɛnyuñ ɛdade ɛnyaña
 mbufo ; edieke mbufo ɛsöñöde ɛmum ikö oro ami ñkadade
 ñquörö enye 'nö mbufo, iböhöke mbufo ɛkenim ke ak-
 3 panikö ke ikpikpu. Koro ami ñkönödé mbufo ke akpa
 se ami ñkönyuñ mböde, nte Christ akakpa kabaña
 midiöñkpö nyin, nte ñwed Abasi ödöhöde ; nte ɛkenyuñ
 4 ɛbukde Enye ; ye nte ɛma ɛkenam Enye eset ke öyöhö
 5 usen ita, nte ñwed Abasi ödöhöde ; ye nte Enye owutde
 6 idem önö Cephas ; ndien önö mbet duopeba ; ndien
 Enye owut idem önö nditö-ɛte ɛbe owo ikie ition ini
 kiet, emi akamba ubak mö ɛsuk ɛdude tutu osim emi,
 7 edi ndusuk ɛde ; ndien Enye owut idem önö James ;
 8 ndien owut idem önö kpukpru me-apostle ; ndien ke akpa-
 tre, Enye owut idem önö mi ñko, nte owo eke mimanake ke

9 edikem ini. Koro ami ñkpride ñkan kpukpru me-apostle,
emi mendotke ndikere apostle, koro ami ñkøköböde ufök
10 Abasi. Edi ke mfön Abasi ami ndi se ndide : ndien mfön
Esie emi Enye ökönöde mi iköwöröke ikpikpu ; edi ami
ñkanam utom awak akan kpukpru mö : edi idige ami
11 'nam, edi mfön Abasi emi okodude ye ami. Ndien edide
ami, önyuñ edide mö, ntre ke nyin iquörö, ntre ke mbufo
ëkenyuñ ënim ke akpanikö.

12 Ndien ëma ëquörö Christ, ëte, ëma ënam Enye eset ke
mkpa, didie ke ndusuk kotu mbufo ëdöhö ëte, eriset
13 mekpa-mkpa iduhe ? Edi edieke eriset mekpa-mkpa
14 miduhe, ikönyuñ inamke Christ eset : ndien ke mikenamke
Christ eset, eriquörö nyin edi ikpikpu, mbuötidem mbufo
15 önyuñ edi ikpikpu. Ih, ënyuñ ëkut nyin nte mentiense
nsu kabaña Abasi ; koro nyin itinnde ikö ntiense ibaña
Abasi ite, Enye akanam Christ eset : emi Enye mikanamke
16 eset, edieke minamke mekpa-mkpa eset. Koro edieke
minamke mekpa-mkpa eset, ikönyuñ inamke Christ eset ;
17 ndien ke mikenamke Christ eset, mbuötidem mbufo edi
18 ikpikpu ; mbufo esuk etie ke midiönkpö mbufo. Ndien
19 mö ñko emi edede ke Christ etak. Edieke edide ke uwem
emi ikpöñ ikpöñ ke nyin inyene idori-nyin ke Christ, nyin
imenyene mböm ikan kpukpru owo enwen.

20 Edi kemi ëma ënam Christ eset ke mkpa, akpa mfri
21 mö emi edede. Koro sia mkpa otode ke owo, eriset
22 mekpa-mkpa önyuñ oto ke owo. Koro nte ke Adam
kpukpru owo ëkpañade, kpa ntre ke Christ eyenyuñ ënam
23 kpukpru owo edu uwem. Edi owo kiet kiet ke itie
esiemö : Christ akpa mfri ; ndien mö emi ënyenede Christ
24 ke eridi Esie. Ndien utit edi, adañemi Enye ediyakde
obio önö Abasi, kpa Ète ; kini Enye edibiatde kpukpru
25 erikara ye kpukpru nsön-uyo ye odudu ama. Koro Enye
enyenede ndikara, tutu Enye edinim kpukpru musua
26 Esie kidak ukot Esie. Akpatre usua eke edibiatde edi
27 mkpa. Koro, Enye okonim kpukpru ñkpö kidak ukot
Esie. Edi kini Enye ödöhöde ete, Èmenim kpukpru
ñkpö kidak Esie, ayarare ete, Enye emi okonimde kpukpru
28 ñkpö kidak Esie isañake do. Ndien kini edinimde
kpukpru ñkpö kidak Esie ëma, ke ini oro ke edinyuñ ënim
Eyen ke Idemesie kidak Enye emi okonimde kpukpru ñkpö
kidak Esie, man Abasi edi kpukpru ñkpö ke kpukpru owo.

29 Midige ntre mö emi ënimde mö baptism kabaña mekpa-

mkpa ēdnam nso? Edieke minamke mekpa-mkpa
 30 eset, nsinam ēnimde mö baptism kabaña mö? Nsinam
 31 nyin idade ke itie uduök uwem kpukpru ñkanika? Ami
 mkpakpa ke usen ke usen; motomo eribure mbure ke
 mbufo, nditö-ēte, emi 'nyenede ke Christ Jesus Ōböñ
 32 nyin. Edieke, nte ido owo edide, ami ñkañwanade ye
 munam ke Ephesus, nso udori ke 'nyene? Edieke minamke
 mekpa-mkpa eset, yak nyin idia ñkpö inyuñ iñwön, koro
 33 nyin idikpañade mkpöñ. Ekuyak ēbiaña mbufo:
 34 midiök nsaña ēbiat nti ido. Edemere ke edinen ido,
 ekunyuñ ēnam idiönkpö; koro ndusuk minyeneke ifiök
 Abasi: ami ndöhö ntem man but anam mbufo.
 35 Edi owo kiet eyedöhö ete, Didie ke ēnam mekpa-mkpa
 36 eset? ndien nso oruk ikpöhidem ke mö ēdida edi? Afo
 ndisime owo, inamke se afo ke idemfo ötöde odu uwem
 37 ke enye mikpaha: ndien se afo ötöde, utöhö idem ñkpö
 eke edidide, edi mkpasip ikpöñ, edide ibokpot, me edide
 38 oruk eñwen; edi Abasi önö enye idem kpa nte Enye
 amade, önyuñ önö mkpasip kiet kiet idem esiemö.
 39 Kpukpru öbuk idige öbuk kiet: edi kiet edi eke owo,
 efen eke munam, efen eke me-inuen, efen önyuñ edi eke
 40 me-iyak. Idem ñkpö enyöñ ēnyuñ ēdu, ye idem ñkpö
 isöñ: edi uböñ ñkpö enyöñ edi kiet, ndien eke ñkpö
 41 isöñ edi efen. Uböñ kiet edi eke utin, uböñ efen eke öfiöñ,
 uböñ efen önyuñ edi eke ntantafiöñ; koro ntantafiöñ
 42 kiet edide isio ye ntantafiöñ efen ke uböñ. Eriset
 mekpa-mkpa önyuñ edi ntre. Etö enye ke mbiara; ēnam
 43 enye eset ke se mibiarake: etö enye ke but; ēnam enye
 eset ke uböñ: etö enye ke mem-idem; ēnam enye eset
 44 ke odudu: etö enye idem öbuk; ēnam enye eset idem
 45 spirit. Idem öbuk ama odu, idem spirit önyuñ odu. Ntre
 önyuñ ewet ēte, Akpa owo, Adam, akakabare edi ukpöñ
 46 eke odude uwem. Akpatre Adam spirit eke önöde
 uwem. Edi se idide ñkpö spirit ibemke iso idu, edi se
 47 idide ñkpö öbuk; ndien se idide ñkpö spirit. Akpa owo
 oto ke ntan-isöñ, edi ntan: udiana-akpa owo oto ke
 48 heaven. Nte eke ntan-isöñ edide, kpa ntre ke mö eke
 etode ke ntan-isöñ önyuñ edi: ndien nte eke heaven edide,
 49 kpa ntre ke mö emi edide eke heaven önyuñ edi. Ndien
 nte nyin ibiomde mbiēt eke ntan-isöñ, nyin iyenyuñ ibiom
 mbiēt eke heaven.
 50 Ñkpö emi ke ami ndöhö, nditö-ēte, nte, öbuk ye iyip

Ikemeke ndinyene oblo Abasi; mblara inyuñ inyeneko
 51 se mibiarake. Sese, ami ndöhö mbufo ndibe ndibe ikö :
 Idige kpukpru nyin idide idap, edi eyekpukhöre kpukpru
 52 nyin, ke idaha kiet, ke eriyip enyin kiet, ke akpatre ukor-
 owo : koro eyefri ukorowo, ndien eyenam mekpa-mkpa
 eset nte mikemeke ndibiara, eyenyuñ ekpukhöre nyin.
 53 Koro idem mbiara emi enyenede ndisine se mibiarake,
 54 idem mkpa emi onyuñ enyene ndisine se mikpaha. Edi
 kini idem mbiara emi edisinede se mibiarake, idem mkpa
 emi edinyuñ esinede se mikpaha, ndien ikö eke ewetde
 55 eyesu ete, Erikan ama emen mkpa. O mkpa, erikan fo
 56 odu möñ ? O mkpa, eritigha fo odu möñ ? Eritigha mkpa
 57 edi idiönkpö ; ndien odudu idiönkpö edi ibet : edi eköm
 Abasi emi önöde nyin erikan oto ke Öböñ nyin Jesus
 58 Christ. Mödo, ndima nditö-ete mi, mbufo esönö éda,
 ekusekhere, edediön énam utom Öböñ kpukpru ini, sia
 mbufo éfiökde éte, utom mbufo idige ikpikpu ke Öböñ.

16 KABAÑA etibe emi önöde mbon Abasi, nte ami ñketemede
 2 me-ufök Abasi ke Galatia, mbufo ényuñ énam ntre. Ke
 akpa usen urua yak kpukpru mbufo kiet kiet ekpönöre
 énim, adaña nte enye okutde unen, man ekutibe etibe
 3 kini ami ndide. Ndien kini ami ndide, owo ekededi eke
 edisiakde ke ñwed éte édot, mö ke ami ndidön ndida enö
 4 mbufo ñka ke Jerusalem : ndien edieke öfönde nte ami
 ñkade ñko, mö éyesaña ye ami. Edi ami nyetiene mbufo,
 5 kini ndisañade mbe ke Macedonia ; koro ami möñ
 nsaña ke Macedonia mbe ; edi ndusuk ami nyedañ ye
 6 mbufo, me nyetie mbe kpa lui etuep, man mbufo énam
 mi ñka iso ke isañ mi ke ebiët ekededi eke ami ñkade.
 7 Koro ami nyomke ndikut mbufo kemi nte nsañade mbe ;
 koro ami modori enyin nte, nyetie ye mbufo ndusuk ini,
 8 ke Öböñ onyimedede. Edi ami nyetie ke Ephesus tutu
 9 osim Pentecost ; koro éma éberere akamba usuñ eke
 öwöröde unen énö mi, ndien mendibiönö éwak.
 10 Edieke Timothy edide, etiñ enyin man enye odu ye
 mbufo okunyene ndik ; koro enye anamde utom Öböñ,
 11 nte ami 'nyuñ 'namde : mödo yak baba owo kiet okusin
 enye ke ndek. Edi énam enye aka iso ke isañ esie ke
 emem, man enye etiene mi : koro ami ndoride enyin
 12 ndikut enye ye nditö-ete. Edi kabaña Apollos, eyen-
 éte, ami ñkekpe enye ubök eti eti nditiene mbufo ye nditö-

UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 1

ēte : ndien enye inyimeke ndidi kemi ; edi enye eyedi
kini enye okutde usuñ.

13 Mbufo ētīm ēkpeme, ēsōñö ēda ke mbuötidem, ēnam nte
14 iren owo, ēsōñö idem. Ènam kpukpru ñkpö eke mbufo
ēnamde ke ima.

15 Ami mekpe mbufo ubök, nditö-ēte (mbufo emefiök
ufök Stephanas, ēte, mö ēdi akpa mfri Achaia, ēte, mö
16 ēnyuñ ēyak idemmö ndinam ñkpö 'nö mbon Abasi), nte,
mbufo ēnyuñ ēsuk ibuoť ēnö oruk owo emi, ye kpukpru
17 owo emi ēnyañade ēnyuñ ēnamde utom. Ami mönyuñ
ndara ke eridi Stephanas ye Fortunatus ye Achaiacus :
18 koro se ikayañade mbufo mö ēnö. Koro mö edemerede
spirit mi ye eke mbufo : mödo ēdiöñö oruk owo emi.

19 Me-ufök Abasi ke Asia ēköm mbufo. Aquila ye Prisca
ye ufök Abasi eke odude ke ufök mö ēköm mbufo akpan
20 akpan ke Öböñ. Kpukpru nditö-ēte ēköm mbufo. Èköm
kiet eken ke edisana ntīm-inua.

21 Ami Paul ñwet eköm mi ke ubök mi. Edieke owo
22 ekededi mimaña Öböñ, yak enye edi Anathema [owo
23 nsobo]. Maran atha [Öböñ nyin ke edi]. Mfön Öböñ nyin
24 Jesus Christ odu ye mbufo. Ima mi odu ye kpukpru
mbufo ke Christ Jesus. Amen.

UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH

1 PAUL, apostle Christ Jesus oto ke uduak Abasi, ye
Timothy eyen-ēte nyin, ewet ēnö ufök Abasi emi odude
ke Corinth, ye kpukpru mbon Abasi emi edude ke ofuri
2 Achaia : Mfön enyene mbufo ye emem emi etode ke
Abasi Ète nyin ye Öböñ Jesus Christ.

3 Ètoro Abasi ye Ète Öböñ nyin Jesus Christ, Ète mfön
4 ye Abasi kpukpru ndöñesit ; emi ödöñde nyin esit ke
kpukpru ukut nyin, man nyin ikeme ndidöñ mö emi edude
ke ukut ekededi esit, oto ke ndöñesit eke Abasi ödöñde
5 nyin ke idemnyin esit. Koro nte ukut Christ awakde
önö nyin, kpa ntre ke ndöñesit nyin önyuñ awak oto ke
6 Christ. Edi ekpedi nte nyin ikutde ukut, edi ksbaña

UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 1

- ndöñesit mbufo ye erinyaña ; me ekpedi nte ödöñde nyin esit, edi kabaña ndöñesit mbufo, eke anamde utom esie
7 ke eriyö oruk ukut eke nyin ñko ikutde : ndien idori-
enyin nyin kabaña mbufo ösoñö ada ; ke erifiök ite, nte
mbufo ödide mebuana ke ukut, kpa ntre ke mbufo ënyuñ
8 edi ke ndöñesit. Koro nyin miyomke ite mbufo edi me-
ököi, nditö-ëte, kabaña ukut emi okotibede öno nyin ke
Asia, nte ekedoride nyin mbiomo eti eti, ekan odudu
9 nyin, adaña nte nyin iköduökde idori-enyin uwem : ih,
nyin ke idemnyin ima inyene uyo mkpa kesit idemnyin,
man nyin ikubuöt idem ye idemnyin, edi ye Abasi emi
anamde mekpa-mkpa ësset : emi okosiode nyin ke mkpa
10 eke okponde ntem, eyenyuñ osio : emi nyin ima idori
11 enyin ke Enye, ite, Enye eyenyuñ osuk osio nyin ; ke
mbufo ñko ënyañade ke mkpe-ubök mbufo ëno nyin ;
man ediwak owo ëno eköm kabaña nyin, ke enö eke ënöde
nyin oto ke ediwak owo.
- 12 Koro mbure nyin edide emi, kpa ikö ntiense esit nyin,
ete, ke edisana ido ye ke akpanikö Abasi, idige ke ifiök
öbukidem edi ke mfön Abasi, ke nyin ikakama idem ke
13 ererimbot, akpan akpan kabaña mbufo. Koro nyin
miwetke baba ñkpö efen inö mbufo ikan se mbufo ekotde
me kpa se ënyimede, ami 'nyuñ ndori enyin nte mbufo
ëyenyime tutu osim akpatre : nte mbufo ëkenyuñ
14 ënyimede nyin ke ubak, ëte, nyin idi mbure mbufo, kpa
nte mbufo ënyuñ ödide eke nyin, ke usen Öböñ nyin
Jesus.
- 15 Ndien ke mbuötidem emi ami ñkekere ndibem iso
ntiene mbufo, man mbufo ënyene udiana-akpa mfön ;
16 'nyuñ nsaña mbe mbufo nduk ke Macedonia, 'nyuñ
ntöñö ntak nto ke Macedonia ntiene mbufo, man mbufo
17 ënyuñ ënam mi ñka iso ke isañ mi nsim ke Judæa. Mödo
ke erikere ntem, nte ami ñkowut erikpukhöre ekikere ?
me ñkpö oro ami nduakde, nte nduak nte öbukidem
18 etemede, nte ye ami Ih Ih ye I'ih I'ih ekpedu ? Edi nte
Abasi edide akpanikö, ikö eke nyin itiñde inö mbufo
19 idige Ih ye I'ih. Koro Eyen Abasi, Jesus Christ, emi
nyin, kpa ami ye Silvanus ye Timothy, iköquöröde kotu
20 mbufo, ikedige Ih ye I'ih, edi ke Enye edi Ih. Koro
adaña nte muñwöñö Abasi ëwakde, ke Enye edi Ih oro :
mödo ñko Amen oto ke Enye, öno uböñ Abasi oto ke
21 nyin. Ndien Enye emi anamde nyin ye mbufo isöñë

UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 2

- 22 Ida ke Christ, önyuñ eyetde nyin aran edi Abasi; emi ökönyuñ onimde nyin idiönö, önyuñ önöde nyin Spirit ke esit nyin, nte akpa ubak.
- 23 Edi ami mokot Abasi ke ntiense, nte ukpöñ mi edi-böröde, nte, nditua mbufo mböm ke ami ñketre ndidi
- 24 ke Corinth. Idige nte nyin ikarade mbuötidem mbufo, edi idi mendiñwam idara mbufo: koro ke mbuötidem
- 2 ke mbufo éda. Edi ami ñkenyene iwuk ke ñkpö emi, 2 nte, nditönöke aba ntak ntiense mbufo ke mfukhö. Koro ami 'ma 'nam mbufo mfukhö, anie ndien edi andinam esit adat mi, iböhöke enye emi ami 'namde enye öfukhö?
- 3 Ndien ami ñkewet idem ñkpö emi, mbak, kini ami ndidide, ñkpenyene mfukhö oto ke mö emi ëkpedatde mi esit; ke eribuöt idem ke kpukpru mbufo, nte, idara
- 4 mi edi eke kpukpru mbufo. Koro ke aqua ukut ye ndutukhö esit ñkewetde 'nö mbufo ye ediwak möñ-eyet; idige nte ëkpenamde mbufo ëfukhö, edi man mbufo ëkpefiök aqua ima eke ami 'made mbufo ñkan.
- 5 Edi owo ekededi ama esin mfukhö odu, idige ami ke enye anam mfukhö, edi ke ubak (man ñkuköbö ñkan)
- 6 anam mbufo kpukpru. Ufen eke ediwak owo ënöde
- 7 owo emi ekem; ntre utu ke ëka iso mbufo ëkpefen enye ënyuñ ëdön enye esit, mbak ke usuñ ekededi owo emi edi-
- 8 sobo ke mfukhö esie emi okponde akan. Mödo ami mekpe mbufo ubök ndinam ima mbufo ösönö ada ye enye.
- 9 Kabaña ntak emi ñko ami ñkewet, man ndomo mbufo
- 10 mfiök me mbufo ëdikop item ke kpukpru ñkpö. Edi owo emi mbufo ëfende enye, ami mönyuñ *m/en*: koro se ami 'nyuñ mfende, edieke mfende ñkpö ekededi, kabaña mbufo
- 11 ke ami mfen kiso Christ; man Satan okukan nyin ke baba ñkpö kiet: koro nyin minanake ifiök ibaña muduak esie.
- 12 Kini ami ñkedide ke Troas kabaña gospel Christ, ke
- 13 ënyuñ ëbererede usuñ ënö mi ke Öböñ, ñkenyeneke ifure ke ukpöñ mi, koro meñque Titus eyen-ëte mi: edi ke
- 14 erikpöñ mö ami ñwörö nduk ke Macedonia. Edi ëköm Abasi emi adade nyin usuñ kpukpru ini ke idara erikan Christ, önyuñ ayararede oto ke nyin inem ifiök Esie ke
- 15 kpukpru ebiët. Koro nyin idide edinem ufuön Christ inö Abasi, kotu mö emi ënyañade, ye kotu mö emi
- 16 ësobode; ke ñkañ kiet ufuön oto ke mkpa öwörö mkpa; ke ñkañ eken ufuön oto ke uwem öwörö uwem.

17 Ndien anie ekem ke me-ñkpö emi? Koro nyin mitiehe nte ediwak owo, emi ebiatde ikö Abasi: edi nte ke akpanikö, edi nte ke Abasi, ke enyin Abasi, nyin itetiñ ke Christ.

3 NTE nyin imötöñö ntak ñko nditoro idemnyin 'nö mbufo? me nyin imoyom, nte ndusuk owo, ñwed itoro
 2 ndinö mbufo, me oto ke ubök mbufo? Mbufo edi ñwed nyin, emi ewetde ke esit nyin, emi kpukpru owo efiökde
 3 enyuñ ekotde; ke eyararede ete, mbufo edi ñwed Christ, emi nyin inamde, eke miwetke ke möñwet, edi ke Spirit Abasi emi odude uwem; idige ke ñwed emi edide
 4 itiat, edi ke ñwed emi edide esit öbuk. Ndien oruk mbuötidem emi ke nyin inyene ye Abasi oto ke Christ:
 5 idige nte nyin inyenede ukeme ke idemnyin, ndise ñkpö ekededi nte otode ke idemnyin; edi ukeme nyin oto ke
 6 Abasi; emi ökönyuñ anamde nyin inyene ukeme nte menam-utom öbufa ediom; idige eke ñwed, edi eke
 7 spirit: koro ñwed owotde, edi spirit önö uwem. Edi edieke erinam utom mkpa, eke ekewetde enyuñ ekapde ke itiat, ekedide ke uböñ, adaña nte nditö Israel mkekemeke ndiwuk enyin nse iso Moses oto ke uböñ iso esie;
 8 eke enamde ebe efep: adaña didie ke utom spirit midi-
 9 kanke oro ke uböñ? Koro edieke erinam utom ubiom-ikpe edide uböñ, ñwañwa ediso erinam utom edinen ido
 10 akan ke uböñ eti eti. Koro ke akpanikö se ekenamde edi ñkpö uböñ, inamke edi ñkpö uböñ ntem, oto
 11 ke uböñ eke akande. Koro edieke se enamde ebe efep okodude ke uböñ, ñwañwa ediso se osukde odu ke uböñ.

12 Mödo ke nyin inyenede oruk idori-enyin emi, nyin inyene
 13 uko ke eritiñ ikö, inyuñ idige nte Moses, emi akadade ufuk-iso ofuk iso esie, man nditö Israel ekuwuk enyin
 14 ese utit ñkpö oro enamde ebe efep: edi enam esit mö esöñö: koro tutu osim idem mfin emi, kpa ufuk-iso oro osuk ododu kini ekotde ñwed akani ediom, ke mikai-
 15 iyarakere ite, ebiat enye ke Christ. Edi tutu osim mfin emi, kadañemi ekotde ñwed Moses, ufuk-iso ododu
 16 ke esit mö. Edi kadañemi edikabarede etiene
 17 Öböñ, efukhöre ufuk-iso efep. Ndien Öböñ edi Spirit: ndien ke ebiät eke Spirit Öböñ odude, uwörö-ufn odu.
 18 Edi kpukpru nyin, ye iso emi mifukke, ikut uböñ Öböñ

nte ke ukuriso, ikabare inyene mbiēt kiet, ito ke ubōñ isir ubōñ, nte otode ke Ōbōñ kpa Spirit.

- 4 Mōdo sia nyin inyenede erinam utom emi, kpa nte
 2 ēketuade nyin mbōm, nyin ikpaha mba : edi nyin ima
 iduök ndibe ndibe ñkpō but, isañake ke ñkari, inyuñ
 ikamake ikō Abasi ke abiaña ; edi ke eriyarare akpanikō
 nyin itoro idemnyin inō esit kpukpru owo kiet kiet ke
 3 enyin Abasi. Edi edieke ēfukde gospel nyin, ēfuk enye
 4 ye mō emi ēyomde nditak : emi abasi ererimbot emi
 okokimde enyin ibuat mō emi minimke ke akpanikō, man
 uñwana gospel ubōñ Christ, emi edide mbiēt Abasi,
 5 okuyama. Koro nyin miquöröke idemnyin, edi Christ
 Jesus nte Ōbōñ, ye idemnyin nte menam-utom mbufo
 6 kabaña Jesus. Sia edide Abasi, emi öködöhöde ete,
 Uñwana eyeyama oto ke ekim, emi ayamade ke esit nyin,
 ndinō uñwana ifiök ubōñ Abasi ke iso Jesus Christ.
- 7 Edi nyin imenyene ñkpō uto emi ke eso mbat,
 man odudu emi okponde akaha edi eke Abasi, okuto ke
 8 idemnyin ; ēfik nyin ke kpukpru edem, edi ñkpō ibabake
 nyin ; etimere nyin, edi isimke unana idori-enyin ;
 9 ebine nyin, edi *Abasi* ikpōñke nyin ; etō nyin eduök ke
 10 isōñ, edi isoboke nyin ; kpukpru ini nyin ibiom mkpa
 Jesus ke ikpöhidem nyin isaña, man uwem Jesus onyuñ
 11 ayarare ke ikpöhidem nyin. Koro eyakde nyin emi idude
 uwem enō mkpa kpukpru ini kabaña Jesus, man uwem
 Jesus ñko owut idem ke obukidem nyin emi inyenede
 12 ndikpa. Ndien ntre mkpa anam utom kesit nyin, edi
 13 uwem kesit mbufo. Edi ke nyin inyenede kpa spirit
 mbuötidem oro, nte ewetde ete, Ami ñkonim ke akpanikō,
 mōdo ami ñködöhöde ; nyin ñko imonim ke akpanikō,
 14 mōdo nyin inyuñ idöhöde ; ke nyin ifiökde ite, Enye emi
 akanamde Ōbōñ Jesus eset ke mkpa eyenam nyin ñko
 iset ye Jesus, eyenyuñ ada nyin ye mbufo öwörö *ke iso*
 15 *Abasi*. Koro kpukpru ñkpō edude kabaña mbufo, man
 mfön, emi enamde awak oto ke ediwak owo, anam eköm
 awak önō ubōñ Abasi.
- 16 Mōdo nyin ikpaha mba ; edi okposuk edi nte ikpöhidem
 nyin eyemerere, enam owo esit esit nyin edi obufa
 17 ke usen ke usen. Koro mfefere ukut nyin, emi odude ke
 ekpri ini, ödödiön anam udop nsinsi ubōñ nyin awak
 18 akan ; kini nyin misehe ñkpō emi enyin okutde. edi

UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 5

Isede ñkpō emi enyīn mique : koro ñkpō emi enyīn okutde ēdi ñkpō ini; edi ñkpō eke enyīn mique ēdi nsinsi ñkpō.

- 5 Koro nyīn Imōfiök ite, edieke ataya nyīn emi edide ufök ntan abiarade, nyīn imenyene ufök eke otode Abasi,
 2 ufök eke minamke ke ubök, nsinsi, ke me-heaven. Koro ke akpanikō ke nyīn imomum ke ataya emi, ke iyom nte
 3 ēsīnede nyīn ufök eke otode ke heaven : man, ke ēsīnede
 4 nyīn ēma, owo okukut aba nyīn iferi. Koro ke akpanikō nyīn emi idude ke ataya emi imomum, ke mbiomo odobide nyīn ; idige koro nyīn iyomde ite ēsio nyīn ñkpō ke idem, edi nte ēkpesīnede nyīn ēdori ke enyōñ esie, man uwem
 5 emen se edide ñkpō mkpa. Ndien Enye emi akanamde nyīn önō idem ñkpō emi edi Abasi, emi ökönöde nyīn
 6 Spirit nte akpa ubak. Mödo ke nyīn isōñöde esīt kpukpru ini, inyuñ ifiökde ite, adaña nte nyīn idude
 7 ke ikpöhidem, nyīn iduhe ye Öböñ (koro nyīn isasaña
 8 ke mbuötidem, idige ke erikut ke enyīn); ami ndöhö nte, nyīn isösōñ esīt, imönyuñ inyīme ikan ndikpōñ
 9 ikpöhidem, 'nyuñ ndu ke ebiēt iduñ ye Öböñ. Mödo ñko, ye nyīn idude ke ebiēt iduñ ye miduhe, se nyīn inīmde
 10 kiso edi ndinem Abasi esīt. Koro kpukpru nyīn inyenede ndiyarare kiso itie-ikpe Christ; man kpukpru owo kiet kiet öbö ñkpō eke enye akanamde ke ikpöhidem, nte ekemde ye se enye anamde, edide eti önyuñ edide idiök.
- 11 Mödo ke nyīn ifiökde ndik Öböñ, nyīn ikpe ye owo, edi ēma ēyarare nyīn önō Abasi; ndien modori enyīn nte,
 12 ēma ēyarare nyīn ke esīt mbufo ñko. Nyīn itōñöke ntak itoro idemnyīn inö mbufo, edi nte inöde mbufo ntak mbure kabaña nyīn, man mbufo ēnyene se ēböröde mö
 13 emi ēburede ke ñwutidem, idige ke esīt. Koro ekpedi nte nyīn idamade, idama inö Abasi; me ökpönyuñ edi nte
 14 nyīn inyenede eti ibuo, inyene inö mbufo. Koro İma Christ enyīkde nyīn ; koro nyīn ibatde ntem ite, owo kiet akakpa abaña kpukpru owo, mödo kpukpru owo ēkpañade ;
 15 ndien Enye akakpa abaña kpukpru owo, man mö emi ēdude uwem ēkudu uwem önō idemmö aba, edi önō Enye
 16 emi akpade abaña mö önyuñ esetde ñko. Mödo ötōñöde ke ini emi, nyīn ifiökke baba owo kiet ke öbukidem : okposuk edi nte nyīn iköfiökde Christ ke öbukidem, edi

17 kemi nyin ifiökke Enye *nem* aba. Mödo owo ekededi
 ama odu ke Christ, enye edi öbufa owo: ñkani ñkpö
 18 ëmebe; sese, mö ëmekabare ëdi mbufa. Edi kpukpru
 ñkpö ëto ke Abasi, emi akanamde nyin itie ke emem ye
 Enye ke Idemesie oto ke Christ, ökönyuñ önöde nyin utom
 19 erinam ëtie ke emem; ete, Abasi okodu ke Christ ke
 erinam ererimbot ëtie ke emem ye Enye, ibatke ndudue
 mö inö mö, ke ama ökönyuñ ayak ikö erinam ëtie ke emem
 esin nyin ke ubök.

20 Mödo nyin idi misuñutom kibuot Christ, nte ñkpö
 eke Abasi adade nyin ekpe mbufo ubök: nyin imekpe
 ubök kibuot Christ, ite, mbufo ënam emem ye Abasi.

21 Enye emi miköfiökke baba idiök ñkpö kiet Enye akanam
 edi idiök ñkpö kibuot nyin; man nyin ikabare idi
 6 edinen ido Abasi ke Enye. Ndien ke eribuana utom *ye*
Enye nyin inyuñ ikpe mbufo ubök, ite, mbufo ëkubö mfön
 2 Abasi ke ikpikpu (koro Enye ödöhöde ete,

Ke eti ini Ami ñkakpañ utöñ 'nö fi,

Ndien ke usen erinyaña Ami ñkanyaña fi :

3 sese, emi edi eti ini; sese, emi edi usen erinyaña): nyin
 inöñö nta iduö ke ñkpö ekededi, man ëkutñ ikö ëbiat
 4 utom nyin; edi ke kpukpru ñkpö nyin itoro idemnyin,
 nte menam-utom Abasi, ke aqua ime, ke ukut, ke unana
 5 ñkpö, ke mbaba, ke ikpa, ke ñkpököbi, ke ndutime, ke
 6 utom, ke erikpeme, ke eritre udia; ke edisana esit, ke
 ifiök, ke anyan ime, ke mfönido, ke Edisana Spirit, ke ata
 7 ima, ke ikö akpanikö, ke odudu Abasi; ke me-ñkpö eköñ
 8 edinen ido ke ubök nasia ye ke ufien, ke uböñ ye esuene,
 ke idiök etop ye eti etop; nte mbon abiaña, *edi idi* mbon
 9 akpanikö; nte mö emi öwo mifiökke, edi ëtim ëfiök nyin;
 nte mö emi ëyomde ndikpa, ndien sese, nyin idodu uwem;
 10 nte mö emi ëtunöde, ndien iwotke; nte mö emi ëfukhöde,
 edi idadara kpukpru ini; nte mubuene, edi inanam
 ediwak owo ënyene ñkpö; nte mö emi minyeneke baba
 ñkpö kiet, edi inyene kpukpru ñkpö.

11 Inua nyin ëtara ënö mbufo, O nditö Corinth, esit nyin
 12 ëñwaña. Ñkpö ibabake mbufo ke nyin, edi ababa mbufo
 13 ke esit mbufo. Ndien nte usiene eke ebiëtde oruk emi
 (ntñ ye mbufo nte nditö mi), yak esit mbufo ënyuñ
 ëñwaña.

14 Ëkudian idemmbufo utñe utñe ye mö emi minimke
 ke akpanikö: koro edinen ido asaña nso ye uquañido?

- 15 me uñwana abuana nso ye ekim? Ndien nso nduk ke Christ
 oduk ye Belial? me nso udeme ke andinim ke akpanikö
 16 enyene ye enye emi minimke? Ndien nso ediomu ke
 temple Abasi enyene ye ndem? koro nyin idide temple
 Abasi uwem; kpa nte Abasi öködöhöde ete, Ami nyeduñ
 kesit mö, 'nyuñ nsaña kesit mö; ndien Ami nyedi Abasi
 17 mö, mö eyenyuñ edi iköt Mi. Mödo Jehovah ödöhöde ete,
 Mbufo ewöñö kotu mö, enyuñ edianare idemmbufo,
 Èkunuñ etuk baba edidekke ñkpö;
 18 Ndien Ami nyeda mbufo,
 Nyenyuñ ndi Ète mbufo,
 Ndien mbufo eyedi nditö iren ye nditö iban Mi,
 Jehovah Ata Ökpösöñ ödöhö.

7 Mödo sia nyin inyenede muñwöñö emi, ndima mi, yak
 nyin inam idemanyin esana, ikpöñ kpukpru mbubiam
 öbukidem ye spirit, ke erinam edisana ido öfön ama ke
 erifekhe Abasi.

2 Ètat esit mbufo enö nyin: nyin ikenamke baba owo
 kiet idiök, nyin ikebiatke baba owo kiet, nyin iköböhö
 3 baba owo kiet ñkpö ke ido eke minenke. Ndöhöke man
 mbiom mbufo ikö: koro 'ma mbem iso ndöhö nte, mbufo
 4 èdu ke esit nyin ndikpa 'nyuñ ndu uwem ötö kiet. Uko
 mi emi ntinde ye mbufo okpon, mbure mi kabaña mbufo
 okpon: ndöñesit öyöhö mi kesit, idaresit mi öyöhö öduöi
 ke kpukpru ukut nyin.

5 Koro kpa kini nyin ikedide ke Macedonia, öbukidem
 nyin ikenyeneke nduök-odudu, edi nyin ikokut ukut ke
 kpukpru edem; eñwan ekedu ke añwa añwa, ndik okodu
 6 ke esit esit. Edi Enye emi ödöñde mesuk-esit esit, kpa
 7 Abasi, öködöñ nyin esit ke eridi Titus; inyuñ idige ke
 eridi esie ikpöñ ikpöñ, edi ke ndöñesit eke enye okutde
 ke mbufo, kini enye ödöhöde nyin udöñ mbufo, mfukhö
 mbufo, ifopesit mbufo kabaña mi; ntre ke ami ñkö-
 8 dödiöñ ndara. Koro okposuk edi nte ami ñkanamde
 mbufo efukhö oto ke ñwed mi, ntuaaha mkpöfiök, okposuk
 edi nte ñkatuade mkpöfiök; koro mokut nte ñwed oro
 anamde mbufo efukhö, okposuk edi nte edide ke ekpri ini.
 9 Kemi madara, idige nte ekenamde mbufo efukhö, edi nte
 ekenamde mbufo efukhö esim erikabare esit: koro
 ekenamde mbufo efukhö ke ido Abasi, man baba ñkpö
 10 kiet okutak mbufo oto ke nyin. Koro mfukhö ke ido

UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 8

Abasi anamde erikabare esit osim erinyaña, eke owo
 mituaha mkpöfiök ibaña: edi mfukhö ererimbot anam
 11 mkpa. Koro sese, idem ñkpö emi, kpa erinam mbufo
 efukhö ke ido Abasi, nso oruk erisin esit ke enye
 akanam ke esit mbufo, nso oruk erikañ idem, nso
 oruk iyaresit, nso oruk ndik, nso oruk udön, nso
 oruk ifopesit, nso oruk erisio usiene! Ke kpukpru
 ñkpö mbufo ekewut idemmbufo ete, emesana ke ñkpö
 12 emi. Ntre okposuk edi nte ñkewetde 'nö mbufo,
 ñkewetke kabaña enye emi anamde idiök, inyuñ idige
 kabaña enye emi okokopde idiök, edi man erisin esit
 mbufo kabaña nyin akpayarare önö mbufo ke enyin
 13 Abasi. Mödo nyin ima ikop ndöñesit: ndien ke ndöñ-
 esit nyin, nyin ikadara ikan kabaña idara Titus, koro
 14 kpukpru mbufo ema edemere ukpöñ esie. Koro ami 'ma
 mbure 'nö enye mbaña mbufo ke ñkpö ekededi, ikenamke
 mi but; edi nte nyin idöhöde kpukpru ñkpö inö mbufo
 ke akpanikö, ntre mbure nyin ñko, emi ami mburede kiso
 15 Titus, ekut ete edi akpanikö. Ndien ima esit esie awak
 akan kabaña mbufo kini enye etide nsuk-ibuot kpukpru
 mbufo, adaña nte mbufo ekedade enye ke ndik ye nyek-
 16 idem. Ami madara nte ke kpukpru ñkpö ami menyene
 uko mbaña mbufo.

8 Ñko ñko, nditö-ete, nyin isian mbufo mfön Abasi emi
 2 enöde ke me-ufök Abasi ke Macedonia; nte ke ediwak
 idomo ukut, uwak idara mö ye ata ubuene mö ekewöröde
 3 ntarubök eke awakde akan. Koro ami ndide ntiense
 nte, oto ke ima esit *mö enö ñkpö* adaña nte ukeme mö
 4 edide, enyuñ ebe ukeme mö, ke erikpe nyin ubök eti eti
 kabaña mfön emi ye eribuana ke erinam ñkpö 'nö mbon
 5 Abasi: ndien idige nte nyin ikodoride enyin, edi mö
 ekebem iso eda idemmö enö Öböñ, enyuñ enö nyin oto ke
 6 erinyime Abasi. Kabaña ñkpö emi nyin ikekpe Titus ubök,
 ite, sia enye ama ekebem iso ötöñö, ntre enye okpokure
 7 mfön emi ñko ke mbufo. Edi nte kpukpru ñkpö eyöhöde
 ke mbufo, mbuötidem, eritiñ ikö, ifiök, kpukpru erisin
 esit, ye ima eke mbufo emade nyin, *ekpeme* man mfön
 8 emi ñko öyöhö ke mbufo. Ndöhöke nte ewukhö, edi nte
 ndade erisin esit mö eñwen ndomo akpanikö ima mbufo
 9 ñko. Koro mbufo efökde mfön Öböñ nyin Jesus Christ,
 ete, okposuk edi nte Enye ekenyenede inyene, kabaña

UDIANA-AKPA N̄WED NDITŌ CORINTH 9

mbufo Enye akabare edi ubuene, man oto ke ubuene
 10 Esie mbufo ēkpekabare ēdi mbon inyene. Ndien ke n̄kpō
 emi ke 'nō uyo mi: koro emi öfönde ye mbufo, emi
 ēkebemde iso etöñö ebem, idige ndinam ikpöñ ikpöñ,
 11 edi ndinyime n̄ko. Edi kemi mbufo ēnam ēma; man
 nte ēkebeñede idem ndinyime, kpa ntre ekpenam ēma
 12 n̄ko eto ke ukeme mbufo. Koro edieke erinyime
 odude, enem *Abasi* esit adaña nte owo enyenede n̄kpō,
 13 idige nte enye minyeneke. Koro ami ndöhöke ntem,
 man ēnam n̄kpō efere owo eñwen, ndien etuk mbufo:
 14 edi ke erinam n̄kpō ēdi ukem ukem; uwak inyene mbufo
 ekem unana mö ke ini emi, man uwak inyene mö ökpönyuñ
 15 ekem unana mbufo; man n̄kpō ēdi ukem ukem: nte
 ewetde ete, 'Enye emi okowobide ediwak ikenyeneke
 nsukhö; enye emi okowobide esisit inyuñ inanake.
 16 Edi yak eköm enyene Abasi, emi anamde esit Titus
 17 otim ekere mbufo. Koro ke akpanikö enye okokop item
 nyin; edi ke esit ofiopde enye eti eti ke idemesie, enye
 18 adakha ke idemesie etiene mbufo. Nyin imönyuñ idöñ
 eyen-ete ye enye emi itoro esie ke gospel *asuanade* ke
 19 kpukpru me-ufök Abasi; ndien idige ntre ikpöñ, edi me-
 ufök Abasi ēkenyuñ enim enye ndisaña ye nyin ke mfön
 emi nyin inamde utom kesit, man inö Öböñ ukpono,
 20 inyuñ iwut erinyime esit nyin: nyin ikpeme idem, mbak
 owo ekededi edidori nyin ikö abaña mfön emi nyin inamde
 21 utom kesit: koro nyin ikerede ibaña n̄kpō eke enende,
 22 idige ke enyin Öböñ ikpöñ, edi ke enyin owo n̄ko. Nyin
 imönyuñ idöñ eyen-ete nyin ye mö, emi nyin idomode
 ediwak ini ke ediwak n̄kpō, ikut ite, enye esin esit esie ke
 utom, edi kemi enye esin esit esie eti eti akan, oto ke aqua
 23 mbuötidem eke enye enyenede ye mbufo. Me kabaña
 Titus, *enye edi* nsaña mi ye abuana utom ye ami önö
 mbufo; me *kabaña* nditö-ete nyin, mö ēdi misuñutom
 24 me-ufök Abasi, uböñ Christ. Mödo eyarare enö mö kiso
 me-ufök Abasi uwut-n̄kpō ima mbufo, ye ntak mbure
 nyin kabaña mbufo.

9 AMA edi erinam n̄kpō 'nō mbon Abasi, edi ikpikpu n̄kpō
 2 ke ami ndiwet 'nō mbufo: koro möfiök eribeñe idem
 mbufo, eke ndade mbure mbure mbaña mbufo 'nō mö
 ke Macedonia, nte, Achaia ama ebeñe idem ke öfuri isua
 emi ebede; ifiopesit mbufo ama önyuñ edemere ata

UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 10

- 3 ediwak mö. Edi 'ma ndöñ nditö-ëte, man êkunam mbure
 nyin kabaña mbufo edi ikpikpu ke ñkpö emi; man, nte
 4 ami ñködöhöde, mbufo êkpebeñe idem: mbak ke usuñ
 ekededi, ndusuk nditö Macedonia ëma ëdi ye ami, ënyuñ
 êkut nte mbufo mibeñeke idem, nyin (man ikudöhö,
 5 mbufo) ikut but ke mbuötidem emi. Mödo ami ñkekere
 nte 'nyene ndikpe nditö-ëte ubök, nte ëbem iso ëtiene
 mbufo, ënyuñ ëbem iso ëtim enö eke mbufo êkebemde
 iso ëñwöñö ndinö, man enye ana ebet, nte ñkpö eke edide
 enö, okudi ñkpö ufik.
- 6 Edi *ami ndöhö* emi, nte, Enye emi ötöde esisit eyedök
 esisit; ndien enye emi ötöde ediwak eyenyuñ ödök
 7 ediwak. Yak öwo kiet kiet *anam* nte enye akaduwakde
 ke esit esie; idige ke ufik, me ke mbaba: koro Abasi
 8 amade owo emi önöde ke inemesit. Ndien Abasi emekeme
 ndinam kpukpru mfön ödödiöñ awak önö mbufo; man
 mbufo, ke erinyene kpukpru ñkpö nte ekemde kpukpru
 9 ini, ëdediöñ ëwak ke kpukpru eti utom: nte ewetde ëte,
 Enye ama asuan, enye ama önö mubuene ñkpö;
 Edinen ido esie ebigi ke nsinsi.
- 10 Ndien Enye emi önöde anditö mkpasip mkpasip, ye uyo
 ke udia, eyenö eyenyuñ anam mkpasip emi mbufo ëditöde
 awak, önyuñ anam mbuñwom edinen ido mbufo ëtöt
 11 ënö mbufo: ke erinam mbufo ënyene inyene ke kpukpru
 ñkpö önö kpukpru ntarubök, emi anamde eköm enyene
 12 Abasi oto ke nyin. Koro erinam utom emi miyöhöke
 idomo unana mbon Abasi ikpöñ ikpöñ, edi awak önö
 13 Abasi ñko oto ke ediwak eköm; sia ke eridomo mbufo
 ke utom emi mö ëtoro Abasi koro mbufo ënyimede gospel
 Christ ke nsuk-ibuot, ënyuñ ënöde mö ye kpukpru owo
 14 ke ntarubök; mö ke idemmö ënyuñ ënam mkpe-ubök
 ënö mbufo, mbufo ënyuñ ëdöñ mö eti eti, oto ke mfön
 15 Abasi eke awakde akan kesit mbufo. Eköm enyene
 Abasi ke enö Esie eke ayañade owo nditiñ.

- 10 NDIEN ami Paul ke idemmi mekpe mbufo ubök oto ke
 mfure esit ye suñ suñ ido Christ, ami, emi kiso mbufo
 ndide owo nsukidem kotu mbufo, edi kini menduhe ye
 2 mbufo ndi owo uko ye mbufo: ih, mekpe mbufo ubök,
 nte, kini ami ndude ye mbufo, ñkunam uko ke mbuötidem
 oro ami ndoride enyin ndinam uko ye ndusuk owo emi

ēkerede ēbaña nyin nte ñkpō eke nyin isañade ke ido
 3 öbukidem. Koro okposuk edi nte nyin isañade ke öbuk-
 4 idem, nyin iñwanake ekōñ ke ido öbukidem (koro ñkpō
 ekōñ nyin midige eke öbukidem, edi ēnyene aqua odudu
 5 kiso Abasi ndiwuri mkpösōñ ebiēt); ke eriduök me-
 ekikere, ye kpukpru edikoñ ñkpō kiet kiet eke emenerede
 idem öbiōñö ifiök Abasi, ke erinyuñ nda kpukpru ekikere
 6 kiet kiet 'nam osuk ibuot önö Christ; ke erinyuñ mbeñe
 idem ndisio usiene 'nö kpukpru nsōñ-ibuot, kini nsuk-
 7 ibuot mbufo ediyöhöde. Mbufo ēse ñkpō eke ēnade
 mbufo kiso. Edieke owo ekededi onimde ke akpanikō
 ete imö idi owo Christ, yak enye ötōñö ntak ekere ñkpō
 emi ke idemesie, ete, kpa nte enye edide eke Christ, nyin
 8 inyuñ idi ntre. Koro okposuk edi nte ami ñkpo-
 burede ndusuk mbure mbaña odudu nyin (eke Öböñ
 ökönöde ndinam mbufo ekōri, idige ndisukhöre mbufo),
 9 ami ndique but: man ñkutie nte nyomde ndinam mbufo
 10 ndik ke ñwed mi. Koro mö ödöhöde ete, Me-ñwed esie
 ēdedobi ēnyuñ ēsesōñ; edi ndikut enye ke enyin, enye
 11 edi mem mem, ikö inua esie inyuñ idige ñkpō. Yak oruk
 owo emi öfiök ete, nte nyin itiede ke ikö ñwed kini nyin
 miduhe ye mbufo, suk ntre ke nyin itie ke utom kini nyin
 12 idude ye mbufo. Koro nyin minyeneke uko ndibat me
 ndidomo idemnyin ye ndusuk mö emi etorode idemmö:
 edi mö ēda idemmö ēdomo ke idemmö, ēnyuñ ēdomo
 13 idemmö ye idemmö, ēnana eti ibuot. Edi nyin idibureke
 mbure ibe adaña, edi nte idomo itie eke Abasi onimde
 önö nyin, ete, edi idomo nyin, edide, ndisim kpa mbufo.
 14 Koro nyin inyanakede idemnyin ikan, nte ñkpō eke nyin
 mikesimeke mbufo: koro nyin ikesañade adaña nte
 15 ikesimde mbufo ke gospel Christ: ibureke mbure ibe
 adaña, ke utom owo efen; edi idori enyin ite, nte mbuöt-
 idem mbufo ököröde, ēyekpono nyin ke mbufo, nte adaña
 16 nyin etiede, osim inyene eke awakde akan, man iquörö
 gospel tutu osim me-obio emi ēbede mbufo, ikunyuñ
 ibure ke adaña owo efen ibaña ñkpō eke enimde enö nyin.
 17 Edi enye emi oburede yak obure ke Öböñ. Koro midige
 18 enye emi otorode idemesie ke enim ke eti, edi enye emi
 Öböñ otorode.

11 MBUFO ekpekam ekeme ndime ime ye ami ke ekpri
 2 ndisime: edi eme ime ye ami. Koro ami mfibede ufup

UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 11

Abasi kabaña mbufo: koro 'ma nda mbufo 'nō ebe kiet, man ñkpada mbufo nte edisana eyen-añwan 'nō
 3 Christ. Edi mefeghe ndik, mbak ke usuñ ekeḍedi, nte urukiköt akatapde Eve ke ñkari esie, ēdibiat esit mbufo ēnam mö ēkpōñ akpanikö ye edisana ido eke odotde Christ.
 4 Koro owo ama edi ediquörö Jesus efen, emi nyin mik-öquöröke, me mbufo ēma ēbö spirit efen, emi mbufo miköböhö, me gospel efen eke mbufo mikenyimeke, odot
 5 mbufo ēme ime. Koro ami ñkerede nte, me-apostle eke ekponde ēkan ikanke mi ke baba ñkpö kiet. Edi okposuk
 6 edi nte ami ndide ökoi ke ikö, ndige ke ifök; edi, ke kpukpru ñkpö nyin ima iyarare *enye* kotu kpukpru owo
 7 inö mbufo. Me nte ami ñkanam idiök ñkpö ke erisukhöre idemmi man ēfori mbufo, koro ñköquöröde gospel
 8 Abasi 'nō mbufo ke mfön? Ñkotuk me-ufök Abasi efen, ke eribö mö ñkpö-eyen-utom, man 'nam ñkpö 'nō mbufo,
 9 ndien kini ñkodude ye mbufo, ñkönyuñ 'nanade ñkpö, ñkodobike baba owo kiet; koro nditö-ēte, kini mö ētode ke Macedonia ēdi, ēkenö mi se 'nanade; ndien ke kpukpru ñkpö ñkekpeme idemmi, man ñkudobi mbufo, nyenyuñ
 10 ñkpeme. Nte akpanikö Christ odude ke esit mi, baba
 11 owo kiet idikpanke mi mbure emi ke edem Achaia. Ke
 12 nso? Koro memaña mbufo? Abasi öföfiök. Edi se ami 'namde, oro ke ami ndinam, man ñkpan mö emi ēyomde ntak ndikut ntak; man ke ñkpö eke mö ēburede
 13 mbure kesit, ēyekut ēte, mö ēdi kpa nte nyin. Koro oruk owo emi ēdide me-apostle nsu, menam-utom ke abiaña, ke erikabare idemmö 'nim nte me-apostle Christ. Owo
 14 inyuñ iyikke; koro kpa Satan akabare idemesie onim
 15 nte angel uñwana. Mödo idige aqua ñkpö edieke menam-utom esie ēkabarede idemmö enim nte menam-utom edinen ido; emi utit mö editiede nte me-utom mö ēdide.
 16 Ami mötöñö ntak ndöhö nte, Owo baba kiet okukere ete ami ndi ndisime; edi mbufo ēma *ekere ntre*, ēkam ēda mi nte ndisime, man ami ñko mbure mbure esisit.
 17 Se ami ndöhöde, ndöhöke ke usuñ Öböñ, edi nte ke
 18 ndisime, ke eribure mbure ke mbuötidem emi. Sia ediwak owo ēburede ke usuñ öbukidem, ami nyebure
 19 ñko. Koro mbufo ēmede ime ye mbio ndisime ke inemesit,
 20 sia mbufo ke idemmbufu enyenede ifök. Koro mbufo ēmede ime ye owo, edieke enye onimde mbufo ke ufn, edieke enye sdiade mbufo, edieke enye emumde mbufo.

UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 12

edieke enye emenerede idemesie, edieke enye önyuñ
 21 oyibide mbufo ke iso. Ami ntiñ nsuene idemmi, nte ñkpö
 eke nyin İma ikedi mem mem. Edi ke ñkpö ekededi eke
 owo ekededi edide uko kesit (ndöhö ke ndisime) ami
 22 ndi uko ñko. Nte mö edi Me-Hebrew? Ami suk ntre.
 Nte mö edi mbon Israel? Ami suk ntre ñko. Nte mö
 23 edi nditö Abraham? Ami suk ntre. Nte mö edi
 menam-utom Christ? (ndöhö nte owo idat) Ami
 ñkan oro; 'nam utom ñkan, ndu ke ufök-ñkpököbi
 ñkan, emia mi ke ikpa ekan ibat, ndu ke me-mkpa ediwak
 24 ini. Me-Jew ekemia mi ubök aba utim ikotion, iböhöke
 25 ubök kiet kiet öwörö. Emia ml ke eto ikata, eketöñö
 ml ke itiat ini kiet, ñkodu ke ubom eke ewurede ikata,
 26 ñkodu ke inyañ ibom okoneyo kiet ye uwemeyo kiet;
 ké İsañ ediwak İni, ke itie ndik ke me-akpa, ke itie ndik
 kotu mbon ñwo, ke itie ndik oto ke mbiobio mi, ke itie
 ndik oto ke Me-Gentile, ke itie ndik ke obio, ke itie ndik
 ke desert, ke itie ndik ke aqua inyañ, ke itie ndik kotu
 27 nditö-ete nsu; ke utom ye ukut, ke erikpeme ediwak İni,
 ke biöñ ye nsat itöñ, ke eritre udia ediwak İni, ke tueb
 28 ye iferi. Ökörö ye me-ñkpö oro mensiakke, ñkpö edu
 eke efikhede mi kpukpru usen, ekikere kabaña kpukpru
 29 me-ufök Abasi. Anie ke İdem emem, ndien imemke
 mi ñko? Anie ke enam öduö, ndien esit ifiopke mi?
 30 Edieke 'nyenede ndibure mbure, nyebure mbaña ñkpö
 31 memidem ml. Abasi ye Ete Öböñ Jesus Christ, emi
 32 enyenede itoro ke nsinsi nsinsi, öfiök ete nsuhe nsu. Ke
 Damascus andikara kidak Aretas edidem ekekpeme obio
 nditö Damascus, man omum ml: ndien ke window ke
 mben ibibene, esukhöre ml ke akpasa ndien mböhö ke
 ubök esie.

12 AMI menyene ndibure mbure, okposuk edi nte mifönke;
 2 edi nyebaña me-ñkukut ye me-eriyarare Öböñ. Möfiök
 owo ke Christ, İsua duopenañ emia ebe nte ekemen oruk
 owo emi ödök kpa ke öyöhö heaven ita (me enye odu ke
 İkpöhidem aml mfiökke, me İduhe ke İkpöhidem, aml
 3 mfiökke; Abasi ömöfiök). Ndien möfiök oruk owo emi
 (me ke İkpöhidem, me İduhe ke İkpöhidem, ami mfiökke;
 4 Abasi ömöfiök), nte ekemende enye eduk ke Paradise,
 nte enye önyuñ okopde ikö emi ekande owo nditiñ, emi
 5 minenke owo nditiñ. Aml nyebure mbaña oruk owo

UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH 12

- emi : edi ndibureke mbure mbaña idemml, ke miböhöke
6 ke memidem ml. Edi ami 'ma nyom ndibure, ndidige
ndisime ; koro ami ndidöhöde akpanikö : edi nsioño
idem mfep, mbak owo ekededi edikere abaña mi akan nte
7 enye okutde me okopde ke inua ml. Mödo, oto koro
eriyarare okponde akaha—man ñkumenere idem ñkan,
ënö mi ñkukim ke öbukidem, isuñutom Satan nditunö ml,
8 man ñkumenere idem ñkan. Kabaña ñkpö emi ami
ñkekpe Öböñ ubök utim ikata, man enye adakha ökpöñ
9 mi. Ndien Enye ama ödöhö mi, ete, Mfön mi ekem fi :
koro ënamde odudu öfön ama ke memidem. Mödo,
akan oro nyebure mbure ke ata idaresit ke memidem ml,
10 man odudu Christ odoro mi. Mödo ami 'nemde esit ke
memidem, ke idiök ñkpö eke ënamde ml, ke 'nanenyin,
ke eriköbö, ke mbaba, kabaña Christ: koro kini idem
ememde mi, ndien ami ñkop nsöñidem.
- 11 Ami makabare ndi ndisine : mbufo ësın ml ; koro
mbufo ëkpetorode mi : koro ke baba ñkpö kiet ami
ñkprike ñkan ata ikpö apostle oro, okposuk edi nte ami
12 mendige ñkpö. Ëma ënam midiöñö apostle kotu mbufo
ke akpanikö ke öfuri ime, ke midiöñö ye mutibe ñkpö
13 ye me-utom odudu. Koro ke nso ñkpö ke ëkenam mbufo
ëkpri ëkan me-ufök Abasi efen, iböhöke nte ami ke idemml
meñkodobike mbufo ? Ëdahado ënö mi ke idiök ñkpö
emi.
- 14 Sese, emi edi öyöhö ini ita eke mbeñede idem nditiene
mbufo ; ndien ami ndidobike mbufo : koro nyomke se
inyenede mbufo, edi mbufo ke idemmbufo : koro nditö
mikpenimke ñkpö inö mëte ye meka, edi mëte ye meka
15 *ëkpenim ñkpö* ënö nditö. Ndien nyenemesit eti eti ndi-
duök ñkpö emi 'nyuñ nduök idemml kabaña me-ukpöñ
mbufo. Edieke 'made mbufo ata aqua ima, nte mbufo
16 ëma mi ekpri ima ? Edi yak edi ntre, ami ke idemmi
ñkodobike mbufo ; edi ke erinyene ñkari, ami nda ñkari
17 'mum mbufo. Nte ñkotuk mbufo ke owo mö ekededi emi
18 ami ñködöñde ëtiene mbufo ? Ñkekpe Titus ubök, 'nyuñ
ndöñ eyen-ëte asaña ye enye. Nte Titus okotuk mbufo ?
nte nyin ikesañake ke kpa spirit kiet ? ke kpa nde ikpat
kiet ?
- 19 Mbufo ëmekere öfuri inl emi ëte, nyin lkakañ idemnyin
inö mbufo. Kiso Abasi nyin idöhö ke Christ. Edi
kpukpru ñkpö, ndima, ëdi man ënam mbufo ëkörü

20 ke ifiök. Koro ami mfeghede ndik, mbak ke usuñ ekededi, adañemi ndide, ndikut mbufo idige nte nyomde. mbufo edinyuñ ekut mi idige nte mbufo eyomde ; mbak ke usuñ ekededi utök, ufup, iyaresit, eribakhare, mbia, 21 odu, ntañ-idem, ndutime edidu ; mbak ke ntöñöde ntak ndi, Abasi mi edisukhöre mi kiso mbufo, ami ndinyuñ mfukhö mbaña ediwak mö emi ebemde iso edue, minyuñ ikabakere esit ibaña mbubiam ye use ye idiök itöñ eke mö ekenanide.

13 Emi edi öyöhö ini ita eke ami nyomde nditiene mbufo. Ke inua mentiense iba me ita, kpukpru ikö eyesöñö eda. 2 'Ma mbem iso ndöhö, mönyuñ mbem iso ndöhö, nte ñködöhöde kini ñkodude ye mbufo udiana-akpa ini, ntre kemi ke menduhe, *ndöhö* mö emi ebemde iso edue, ye kpukpru owo efen, nte, ami 'ma ntöñö ntak ndi, ndida- 3 hakedo ; sia mbufo eyomde uwut-ñkpö Christ emi ödöhöde ke esit mi ; emi midige mem mem kabaña mbufo, 4 edi enyenede odudu kesit mbufo : koro ekekönde Enye ke cross oto ke memidem, edi Enye ododu uwem oto ke odudu Abasi. Koro nyin ñko idide mem mem ke Enye, edi nyin iyedu uwem ye Enye oto ke odudu Abasi inö 5 mbufo. Edomo idemmbufo, me mbufo edu ke mbuöt- idem ; edomo idemmbufo. Me mbufo ifiökke ibaña idemmbufo ite, Jesus Christ odu ke esit mbufo ? iböhöke 6 mbufo edide mbukpo owo. Edi modori enyin nte. 7 mbufo eyefiök ete nyin idige mbukpo owo. Ndien nyin imebeñe Abasi, ite, mbufo ekunam idiök ; idige man nyin itie nte owo eke enende, edi man mbufo enam se inyenede 8 ukpono, okposuk edi nte nyin idide mbukpo owo. Koro nyin mikemeke ndinam ñkpö mbiöñö akpanikö, edi 9 kabaña akpanikö. Koro nyin idatde esit kini idem ememde nyin, önyuñ ösöñde mbufo : emi ñko ke nyin 10 ibeñe, kpa erinam mbufo efön ema. Mödo ami ñwetde me-ñkpö emi ke menduhe ye mbufo, man ñkusöñ ido ye mbufo, nte odudu eke Öböñ önöde mi ndinam ösöñö, idige ndisukhöre, edide. 11 Ke akpatre, nditö-ete, etie suñ. Efön ema ; enyene ndöñesit ; enyene esit kiet ; edu ke emem : ndien Abasi 12 ima ye emem eyedu ye mbufo. Eköm kiet eken ye edisana ntim-inua.

ÑWED NDITŌ GALATIA 1

- 13 Kpukpru mbon Abasi êkôm mbufo.
14 Mfön Öböñ Jesus Christ, ye ima Abasi, ye ebuana Edisana Spirit, êdu ye kpukpru mbufo.
-

ÑWED NDITŌ GALATIA

- 1 PAUL, apostle (idige eke owo, inyuñ itoho ke owo, edi oto ke Jesus Christ, ye Abasi Ête, emi akanamde Enye
2 eset ke mkpa), ye kpukpru nditö-ête emi êdude ye ami,
3 *ewet* ênô me-ufök Abasi ke Galatia : Mfön enyene mbufo ye emem êto ke Abasi Ête, ye Öböñ nyin Jesus Christ,
4 emi ökönöde Idemesie kabaña midiöñkpö nyin, man Enye akpanyaña nyin osio ke idiök ererimbot emi odude kemi,
5 nte Abasi ye Ête nyin amade : uböñ enyene Enye ke nsinsi nsinsi. Amen.
6 Meyik eti eti koro mbufo êwarade ntem êdianare ye Enye emi okokotde mbufo ke mfön Christ êtiene gospel
7 emi edide isio ; emi midige eñwen : edi ndusuk owo êdu emi êtимерede mbufo, ênyuñ êyomde ndiquaña gospel
8 Christ. Edi okposuk edi nyin, me angel oto ke heaven, öquörö gospel ekededi önö mbufo, emi edide isio ye se nyin iköquöröde inö mbufo, yak enye edi Anathema
9 [owo nsobo]. Nte nyin ikebemde iso idöhö, ntre ke ami ntöñö ntak ndöhö kemi, nte, Owo ekededi ama öquörö gospel emi edide isio ye se mbufo êkeböde, yak enye edi
10 Anathema [owo nsobo]. Nte ami ñkpe ye owo kemi, me ye Abasi ? me ami nyom ndinem owo esit ? Ekpedi nte ami nsuk 'nemde owo esit, mkpedige anam-utom Christ.
11 Koro ami 'namde mbufo êfiök, nditö-ête, kabaña gospel
12 emi ami ñköquöröde, nte, enye idige eke owo. Koro ami ñköböhö enye ke ubök owo, ikönyuñ ikpepke mi enye,
13 edi enye oto eriyarare Jesus Christ. Koro mbufo êma êkop ido uwem mi ke ini eke ebete ke ido Abasi Me-Jew, nte ñkököböde ufök Abasi mbe adaña, 'nyuñ nsobo enye :
14 ndien ami ñkaka iso ke ido Abasi Me-Jew ñkan ekese mbiobio mi emi êdide ñka ye ami, ke mfiopde esit eti eti
15 ñkan mbaña mitem mëte mi. Edi kini ekenemde Abasi esit, emi akadianarede mi, ötönöde ke idibi eka mi,
16 ökönyuñ okotde mi oto ke mfön Esie, ndiyarare Eyen

N̄WED NDITŌ GALATIA 2

Esle ke esit mi, man ami ñkpöquörö Enye kotu Me-Gentile; idaha oro ami ñkenemeke 'neme ye öbuk ye
 17 iyip: ñkönyuñ ndökke ñka ke Jerusalem ntiene mö emi
 ekebemde mi iso edi me-apostle: edi ñkaka ke Arabia;
 ndien ntöñö ntak mfiak ndi ke Damascus.

18 Ndien ke isua ita ëma ekebe ami ñködök ñka ke Jeru-
 salem ndise Cephas, ñkönyuñ ntiene ye enye usen efut.
 19 Edi ami ñkeque baba apostle efen, iböhöke James eyen-
 20 eka Öböñ. Ndien kabaña me-ñkpö emi ami ñwetde 'nö
 21 mbufo, sese, kiso Abasi, ami nsuhe nsu. Ndien ami
 22 ñkedi ke edem Syria ye Cilicia. Ndien me-ufök Abasi
 Judæa emi ekedude ke Christ iködiöñöke mi ke iso kaña:
 23 iböhöke mö ekopde ëte, Enye emi ökököböde nyin ini
 24 oko ke öquörö kemi mbuötidem emi enye osobode ini
 oko; ndien mö eketoro Abasi ëbaña mi.

2 NDIEN ke isua duopenañ ëma ekebe ami ñkasaña ye
 Barnabas ntöñö ntak ndök ñka ke Jerusalem, 'nyuñ nda
 2 Titus ñko ñka. Ndien ami ñködök ñka oto ke eriyarare;
 ñkönyuñ nda gospel emi ami ñquöröde kotu Me-Gentile
 'nim kiso mö, edi 'nim edem edem kiso mö emi ewöröde
 etop, mbak ke usuñ ekededi ami mfeghe, me ñkefeghe,
 3 ke ikpikpu. Edi kpa Titus, emi okodude ye ami, önyuñ
 4 edide Greek, ikesinke enye ana mbobi: edi kabaña nditö-
 ëte nsu emi ekedade mö eduk ke ndibe, emi edukde ke
 ndibe ndiyep itie eyen-isöñ nyin emi nyin inyenede ke
 5 Christ Jesus, man mö ësïn nyin ke ufn: emi nyin mi-
 nyimeke inö mö ke nsuk-idem baba ke ñkanika kiet; man
 6 akpanikö gospel okposuk odu ye mbufo. Edi oto ke
 memö oro ewöröde etop ëte edi ñkpö (mö edi se ededi,
 inamke mi ndomo ñkpö kiet: Abasi ikponoke owo ke
 idem)—ami ndöhö nte, mö emi ewöröde etop idianke
 7 ñkpö efen inö mi: edi kini mö ekutde ëte, ëma ekesin
 mi gospel erut ke ubök, kpa nte ekesinde Peter eke mbobi
 8 ke ubök (koro Enye emi ökönöde Peter odudu ndidi
 apostle mbobi ökönyuñ önö mi odudu ñko ndidi eke Me-
 9 Gentile); ndien kini mö ekutde ufön emi ekenöde mi,
 James ye Cephas ye John, emi ewöröde etop ëte edi
 madakha, ënö mi ye Barnabas ubök nasia nsaña-utom,
 man nyin ikpetiene Me-Gentile, mö ekpenyuñ etiene
 10 mbon mbobi; edi mö eyom ëte nyin iti mubuene; kpa
 idem ñkpö emi ami mfiopde esit ndinam.

ÑWED NDIŦŦ GALATIA 3

11 Edi adañemi Cephas edide ke Antioch, ami mblöñö
12 enye añwa añwa koro ikö obiomde enye. Koro ke
ndusuk owo mika-itoho ke James kaña, enye akadia ñkpö
ye Me-Gentile : edi kini mö ëdide, enye afiak edem önyuñ
13 adianare idemesie, koro efeghede mbon mbobi. Ndien
Me-Jew efen kpa ntre ënam mbubik ye enye ; esin
14 Barnabas ñko etiene ido mbubik mö. Edi kini ami
ñkutde nte mö misañake edinen edinen nte akpanikö
gospel edide, ami ndöhö Cephas kiso kpukpru mö, nte,
Edieke afo, emi edide Jew, odude uwem ke ido Me-
Gentile, idige ke ido Me-Jew, didie ke afo esin Me-Gentile
15 ëdu uwem ke ido Me-Jew ? Nyin, emi idide Me-Jew ke
16 uduot, idige midiök Gentile, ke ifökde ite, utom ibet
inamke ikö etebe owo, iböhöke oto ke mbuötidem ye
Jesus Christ, kpa nyin iköbuöt idem ye Christ Jesus,
man ikö ekpetebe nyin oto ke mbuötidem ye Christ,
itoho ke utom ibet : koro ikö mitebeke baba owo kiet
17 oto ke utom ibet. Edi edieke ëkutde ëte, nyin ke idem-
nyin, emi iyomde ite ënam ikö etebe nyin ke Christ, idi
midiök owo ñko, nte Christ edi anam-utom idiönkpö ?
18 Ñwaña nsa O ! Koro ami 'ma ntöñö ntak mböp se
19 ñkowuride, ami nyarare idemmi nte edue ibet. Koro oto
ke ibet ami ñkakpa 'nö ibet, man ndu uwem 'nö Abasi.
20 Ëma ëköñ mi ke cross ye Christ ; edi ami ndodu uwem ;
idige aba ami, edi Christ odu uwem kesit mi : ndien
uwem emi ami ndude ke öbukidem kemi ndu ke mbuöt-
idem ke Eyen Abasi, emi akamade mi, ökönyuñ önöde
21 Idemesie kibuot mi. 'Namke mfön Abasi edi ikpikpu :
koro edieke edinen ido otode ke ibet, Christ akakpa ke
ikpikpu.

3 O NDISIME nditö Galatia, anie owo akabiaña mbufo,
emi ëkequöröde Jesus Christ nte ëkeköñde Enye ke cross
2 añwa añwa kiso mbufo ? Suk ñkpö emi ke nyom mbufo
ësiän mi, Nte mbufo ëkebö Spirit oto ke utom ibet, me oto
3 ke erikop ke mbuötidem ? Nte mbufo ësime ntre ? Ke
mbufo ëma ëketöñö ke Spirit, nte ënam mbufo ëfön ëma
4 ke öbukidem ? Nte mbufo ëkecut adaña ekese ñkpö
ukut ntem ke ikpikpu ? edieke edide ikpikpu ke akpanikö.
5 Mödo Enye emi önöde mbufo Spirit, önyuñ anamde ñkpö
odudu kotu mbufo, *nte anam* oto ke erinim ibet, me oto ke
6 erikop ke mbuötidem ? Kpa nte Abraham okonimde

ÑWED NDITŌ GALATIA 3

- Abasi ke akpanikö, ndien ekebat enö enye ke edinen ido.
- 7 Èfiök ndien, ète, mö eke èdide eke mbuötidem, kpa mö
8 èdi nditö Abraham. Ndien ñwed Abasi, ke ebemde iso
okut.ete, Abasi eyenam ikö etebe Me-Gentile oto ke mbuöt-
idem, ekebem iso òquörö gospel ònò Abraham, *ete*, Oto fi
9 kpukpru midut eyekut mfön. Ntre èdiön mö emi ènye-
10 nede mbuötidem ye Abraham owo mbuötidem. Koro
adaña owo nte èdide eke utom ibet èdu kidak isuñi : koro
èwetde ète, Òdödiök ònò kpukpru owo kiet kiet eke mikaha
iso ke kpukpru ñkpö eke èwetde ke ñwed ibet ndinam mö.
- 11 Ndien otim ayarare ete, ikö itebeke owo baba kiet kiso
Abasi oto ke ibet : koro, Edinen owo eyedu uwem ke
12 mbuötidem ; ndien ibet idige eke mbuötidem ; edi, Enye
13 eke anamde mö eyedu uwem ke mö. Christ akafak
nyin osio ke isuñi ibet, ke akabarede edi ñkpö isuñi kibuot
nyin : koro èwetde ète, Òdödiök ònò kpukpru owo eke
14 ökönöde ke eto : man eridiön Abraham okpodoro Me-
Gentile ke Christ Jesus ; man nyin ikpöbö uñwönö Spirit
oto ke mbuötidem.
- 15 Nditö-ète, ami ntin nte ido owo : Okposuk ededi
ediami owo, adañemi ènamde enye ösönö, owo ikemeke
ndinam enye edi ikpikpu, me ndidian ñkpö efen kesit.
- 16 Ndien èkeñwönö muñwönö ènò Abraham ye uduot esie.
Enye idöhöke ite, Ye muduot, nte ñkpö eke abañade ekese ;
edi *ödöhö ete*, Ye uduot fo, nte ñkpö eke abañade kiet, emi
17 edide Christ. Ndien ami ndöhö emi nte, Ediami emi
Abasi ekebemde iso anam ösönö, ibet, eke edide ke isua
ikie inañ ye edip ye duop èma èkebe, ibiatke, isin uñwönö
18 okunyene aba odudu. Koro edieke akpa otode ke ibet,
idige aba ke uñwönö : edi Abasi akada enye ònò Abraham
19 ke uñwönö. Nsidi ibet ndien ? Èkedian enye kabaña
ndudue, tutu uduot emi èkenamde uñwönö ènò Enye edi ;
20 ndien èkeda me-angel èwuk enye ke ubök esine-uföt. Edi
21 esine-uföt idige eke owo kiet ; edi Abasi edi kiet. Nte
ibet öbiönö muñwönö Abasi ndien ? Ñwaña nsa O !
koro edieke èkenöde ibet eke ekemedede ndinam owo odu
22 uwem, ke akpanikö edinen ido okpoto ke ibet. Edi ñwed
Abasi ama abakha kpukpru ñkpö kidak idiönkpö, man
èkpenö mö emi ènimde ke akpanikö uñwönö emi otode
ke mbuötidem ke Jesus Christ.
- 23 Edi ke mbuötidem mika-idige kaña, èkpeme nyin kidak
ibet, èbakha tutu mbuötidem oro ediyararede ke ini iso.

ÑWED NDITŌ GALATIA 4

24 Ntre ibet ama edl anditeme nyin *man ada nyin* ònò
 25 Christ, man ikò ekpetebe nyin oto ke mbuötidem. Edi
 kemi nte mbuötidem edide, nyin iduhe aba ke ubök
 26 anditeme. Koro kpukpru mbufo edide nditö Abasi, oto
 27 ke mbuötidem, ke Christ Jesus. Koro adaña owo mbufo
 28 nte êkenade baptism ke Christ êkesine Christ. Jew ye
 Greek ikemeke aba ndidu, ofn ye eyen ikemeke aba ndidu,
 eren ye añwan inyuñ ikemeke ndidu : koro kpukpru mbufo
 29 edide kiet ke Christ Jesus. Ndien mbufo ëma edi eke
 Christ, mbufo ënyuñ edi uduot Abraham, menyene
 ñkpö nte uñwönö asañade.

4 Edi ami ndöhö nte, adaña ini nte andinyene edide
 eyenöwön, enye idige isio ke baba ñkpö kiet ye ofn,
 2 okposuk edi nte enye edide öböñ kpukpru ; edi enye odu
 kidak mendikpeme ye mekama-ukpökhöre tutu edisim
 3 ke ini eke ête okonimde. Ntre nyin ñko, kini nyin ikedide
 nditöwön, êkama nyin ke ufn kidak akpa eritönö ñkpö
 4 ererimbot : edi kini edikem ini edide, Abasi ödön Eyen
 5 Esie, ñwan aman Enye, aman Enye kidak ibet, man Enye
 akpafak mö emi edude kidak ibet, man nyin ikpöbö itie
 6 nditö. Ndien koro mbufo edide nditö, Abasi öködön
 Spirit Eyen Esie oduk ke esit nyin, ke ofiori ete, Abba,
 7 Ête. Ntre afo udige aba ofn, edi eyen ; ndien afo ama
 edi eyen, afo önyuñ edi enyene ñkpö oto ke Abasi.

8 Edi ke ini oro, ke mbufo mifiökke Abasi, mbufo êkedi
 9 ifn mö emi ke uduot mö midige me-abasi : edi kemi ke
 mbufo ëfiökde Abasi, me nditim ntin, ke Abasi öfiökde
 mbufo, didie ke mbufo ëtönö ntak êkabare ëtiene mem
 mem ye mbukpo akpa eritönö ñkpö, emi mbufo ëyomde
 10 nditönö ntak ndi ifn mö ? Mbufo ke ënim musen, ye
 11 me-öfiön, ye me-ini, ye misua. Mefeghe ndik mbaña
 mbufo, mbak ke usuñ ekededi ami 'ma 'nam utom 'nö
 mbufo ke ikpikpu.

12 Mekpe mbufo ubök, nditö-ête, ëtie nte ami *ntiede*, koro
 ami *ntiede* nte mbufo *ëtiede*. Mbufo ikenamke mi idiök
 13 ñkpö : edi mbufo ëmefiök ête, oto ke udönö ke öbukidem
 14 ami ñköquörö gospel 'nö mbufo ke akpa ini : ndien se
 ekedide idomo önö mbufo ke öbukidem mi mbufo ikesinke
 ke ndek, inyuñ isinke ; edi mbufo êkeda mi nte angel
 Abasi. nte Christ Jesus. Idara oro mbufo edarade ke
 15 idemmbufo odu möñ ndien ? Koro ami ndide ntiense

ÑWED NDITŌ GALATIA 5

mbufo nte, mbufo ěkpekeme, ěkpetĩbĩ enyĩn mbufo ěnŏ mi.
 16 Ntre ndien nte ami makabare ndi usua mbufo, koro ami
 17 ndŏhŏde mbufo akpanikŏ ? Mŏ ifiopke esĩt iyom mbufo
 ke eti usuñ ; I'ih, mŏ ěyom ndibakha mbufo ke esien,
 18 man mbufo ěyom mŏ. Edi ōfŏn nte ěfiopde esĩt ěyom
 mbufo ke eti ñkpŏ kpukpru ini, idige kini ami ndude ye
 19 mbufo ikpŏñ. Ñkpri nditŏ mi, emi uman ōtŏñŏde ntak
 otuk mi abaña mbufo tutu Christ oboro ke esĩt mbufo,
 20 ih, ami mkpama ndidu ye mbufo kemi, 'nyuñ ñkpukhŏre
 uyo mi ; koro esĩt otĩmerede mi abaña mbufo.
 21 Ētĩñ ěnŏ mi, mbufo emi ěyomde ndidu kidak ibet, nte
 22 mbufo ikopke ibet ? Koro ěwetde ěte, Abraham ekenyene
 nditŏ-iren iba, ofn-añwan aman kiet, ñwan emi edide eyen-
 23 isŏñ aman kiet. Edi ěman eyen ofn-añwan ke ido ōbuk-
 idem ; ěman eyen ñwan emi edide eyen-isŏñ oto ke
 24 uñwŏñŏ. Ñkpŏ emi edi ñke : koro *iban* emi ědi ediami
 iba ; kiet oto ke obot Sinai, eke amande nditŏ ōnŏ ufn,
 25 emi edide Hagar. Ndien Hagar emi edi obot Sinai ke
 Arabia, ōnyuñ ekem ye Jerusalem eke odude kemi : koro
 26 enye etiede ke ufn ye nditŏ esie. Edi Jerusalem eke odude
 27 kenyŏñ enyene idem ikpŏñ, emi edide eka nyĩn. Koro
 ěwetde ěte,

Dara, O ada emi mumanke eyen ;

Bumere fiori, afo emi uman mitukke fi :

Koro nditŏ ikpŏñ añwan ěwakde ěkan nditŏ ñwan ndŏ.
 28 Nditŏ-ěte, nyĩn idi nditŏ uñwŏñŏ, nte Isaac ekedide.
 29 Edi nte ke ini oro enye emi amanade ke ōbukidem ōkŏbŏde
 30 enye emi *amanade* ke Spirit, edi kpa ntre kemi. Edi ñwed
 Abasi ōdŏhŏ didie ? Duŏk ofn-añwan ye eyen esie :
 koro eyen ofn-añwan mididiaha akpa ye eyen ñwan emi
 31 edide eyen-isŏñ. Mŏdo nditŏ-ěte, nyĩn idige nditŏ ofn-
 5 añwan, edi eke ñwan emi edide eyen-isŏñ. Christ akada
 itie eyen-isŏñ anam nyĩn ibŏhŏ ufn : mŏdo ěsŏñŏ ěda,
 ěkunyũ ětŏñŏ aba ntak ěkŏmŏ ke ōkpŏnŏ ufn.

2 Sese, ami Paul ndŏhŏ mbufo, nte, ěma ěyak ěnĩm mbufo
 3 mbobi, Christ idifŏnke ye mbufo ke baba ñkpŏ kiet. Ih,
 mŏtŏñŏ ntak ndŏhŏ kpukpru owo kiet kiet emi anade
 4 mbobi, nte, enye ōbŏp idemesie ndinĩm ōfuri ibet. Ēbak-
 hare mbufo ye Christ, mbufo emi ěyomde ikŏ etebe mbufo
 5 oto ke ibet ; mbufo ěmekpŏñ mfŏn. Koro nyĩn, oto ke
 6 Spirit, ibet idori-enyĩn edinen ido ke mbuŏtidem. Koro
 ke Christ Jesus mbobi ifŏnke ke baba ñkpŏ kiet, erut

ÑWED NDITŌ GALATIA 6

- inyuñ ifönke ; edi mbuötidem eke anamde ñkpō ke ima.
- 7 Mbufo ēkefefeñe edifön ; anie ökōbiōñō mbufo ete, mbufo
 8 ēkusuk Ibuot ēnō akpanikō ? Item emi itoho ke Enye
 9 emi okotde mbufo. Ēkprī leaven anam ofuri ebok ofut.
- 10 Menyene mbuötidem ye mbufo ke Ōbōñ, nte mbufo
 idinyeneke ekikere ofen baba : edi enye emi otimerede
 11 mbufo eyebiom ikpe esie, enye edi se ededi. Edi ama
 edi ami, nditō-ēte, edieke ami nsuk ñquörōde mbobi,
 nsinam ēsuk ēkōbōde mi ? ēmebiat ndien se anamde owo
 12 öduö ke cross. Mö eke ētimerede mbufo ēkpekam ēsibe
 idemmö ēfep.
- 13 Koro ēkekotde mbufo, nditō-ēte, ēte, ēnyene itie eyen-
 isōñ ; edi ēkuda itie eyen-isōñ mbufo ēnam ñkpō öbuk-
 14 idem, edi ke ima edi menam-utom kiet ēnō eken. Koro
 ofuri ibet esinede ke ikō kiet. kpa ke emi, ete, Afo edima
 15 mböhiduñ fo nte idemfo. Edi edieke mbufo ēdomde
 ēnyuñ ētade kiet eken, ēkpeme mbak mbufo ēdisobo kiet
 eken.
- 16 Edi mödöhö nte, Ēsaña ke Spirit, ndien mbufo idinamke
 17 itōñ öbukidem. Koro öbukidem enyenede idiök udōñ
 öbiōñō Spirit, Spirit önyuñ öbiōñō öbukidem ; koro memö
 emi ēdide ata isio kiet ye eken ; man mbufo ēkunam se
 18 mbufo ēyomde. Edi Spirit ama eteme mbufo, mbufo
 19 iduhe kidak ibet. Ndien me-utom öbukidem ēyarare,
 emi ēdide use, mbubiam, obukpo ido, erikpono ndem,
 20 idiōñ, usua, utök, ufup, iyaresit, eridianare, eribakhare,
 21 erikpep isio ido, erisin esit ke ñkpō owo, erikpa-mīn, erinam
 ido otīme otīme, ye oruk ñkpō ntem : emi mbemde iso
 ndöhö mbufo mbaña mö, kpa nte ñkebemde iso ndöhö
 mbufo, nte, mö emi ēnamde oruk ñkpō emi idinyeneke
 22 udeme ke obio Abasi. Edi mfri Spirit edi ima, idaresit,
 23 emem, anyan ime, mfön ido, nti ido, akpanikō, suñ suñ
 ido, erifara idem : ibet iduhe eke akpande oruk ñkpō
 24 emi. Ndien mö emi ēdide eke Christ Jesus ēma ewot
 öbukidem ke cross ye me-itōñ ye midiök udōñ esie.
- 25 Nyin ima idu uwem ke Spirit, ēyak nyin inyuñ isaña
 26 ke Spirit. Ēyak nyin ikutañ idem, iyat kiet eken esit,
 ifibe ufup kiet ye eken.

6 NDITŌ-ĒTE, okposuk edi nte emumde owo ke idiōñkpō
 ekededi, mbufo emi ēdide eke Spirit ēsōñō oruk owo emi
 idem ke spirit suñ suñ ido ; ke esede idemfo, mbak afo

ÑWED NDITŌ GALATIA 6

- 2 nde edíduk ke idomo. Mbufo ēblom mblomo kiet eken,
3 ntem ētīm ēnīm íbet Christ. Koro edieke owo esede
4 idemesie ke ñkpö, kñi enye midige ñkpö, enye abiaña
5 idemesie. Edi yak kpukpru owo kiet kiet odomo utom
6 esiemö, ndien enye eyenyene mbure esie kabaña idemesie
7 íkpöñ, idige eke mböhiduñ esie. Koro kpukpru owo kiet
8 kiet eyebiom mblomo esiemö.
- 6 Edi yak owo emi ētemede enye íkō Abasi önö enye emi
7 etemede enye udeme ke kpukpru nti ñkpö. Ékuyak
8 ēbiaña mbufo; íbiañake Abasi: koro ñkpö ekededi eke
9 owo ötöde, oro ke enye edidök. Koro enye emi ötöde
10 önö öbukidem esiemö eyedök mbiara oto ke öbukidem;
11 edi enye emi ötöde önö Spirit eyedök nsinsi uwem oto ke
12 Spirit. Ndien yak nyin ikukpa mba ke erinam nti ñkpö:
13 koro ke edikem íni nyin iyedök, edieke nyin mikpaha
14 mba. Mödo, adaña nte nyin ikutde usuñ, ēyak nyin inam
15 nti ñkpö inö kpukpru owo, akpan akpan inö mö emi
16 ēdide nditö ufök mbuötidem.
- 11 Ése adaña íkpö mbai ñwed eke ami ñwetde 'nö mbuto
12 ke ubök mi. Adaña owo nte ēyomde ndiwut idem ke
13 öbukidem, mö ēnyik mbufo ēna mbobi; *ntak* edi man
14 ekuköbö mö kabaña cross Christ. Koro kpa mö emi
15 ēnade mbobi ínimke íbet ke idemmö; edi mö ēyom ēte
16 ēnīm mbufo mbobi, man mö ēbure mbure ke öbukidem
17 mbufo. Edi nsa mi O! ndibureke mbure, ke miböhöke
18 ke cross Öböñ nyin Jesus Christ, emi otode ke Enye ēma
19 eköñ ererimbot ke cross önö mi, ēnyuñ eköñ mi önö ere-
20 rimbot. Koro mbobi midige ñkpö, erut minyuñ idige
21 ñkpö, edi ndinam owo öbufa. Ndien adaña owo nte
22 ēdisañade ke item emi, yak emem ye mböm édorö mö,
23 ēnyuñ édorö Israel Abasi.
- 17 Ötöñöde ke ini emi kuyak baba owo kiet önö mí afan-
18 íkōñ: koro 'nyenede nde Jesus eke ēnimde mi ke idem.
- 18 Nditö-ēte, mfön Öböñ nyin Jesus Christ odu ye spirit
19 mbufo. Amen.

ÑWED NDITŌ EPHEBUS 1

ÑWED NDITŌ EPHEBUS

- 1 PAUL, apostle Christ Jesus oto ke uduak Abasi, *ewet*
önō mbon Abasi emi edude ke Ephesus, ye mbon akpanikō
2 ke Christ Jesus: Mfön ye emem edu ye mbufo eto ke
Abasi Ète nyin ye Öböñ Jesus Christ.
- 3 Ètoro Abasi ye Ète Öböñ nyin Jesus Christ, emi akadade
kpukpru nti ñkpō Spirit ke *me-itie* heaven ödiöñ nyin
4 ke Christ: kpa nte Enye ekebemde eritöñö ererimbot
iso emek nyin ke Enye, ete, nyin ikpasana inyuñ ifön
5 ima ke iso Esie ke ima: ke Enye ama ekebem iso onim
nyin ete, idi nditō inö Idemesie ke Jesus Christ, nte enemde
6 Enye esit ke uduak Esie, inö uböñ mfön Esie itoro, emi
7 Enye ökönöde nyin ke mfön ke Edima: emi ke Enye
nyin imenyene ufak oto ke iyip Esie, eridahado ke
8 midiöñkpō nyin, nte uwak mfön Esie edide, emi Enye
akanamde awak önö nyin ke kpukpru ifök ye ikike, ke
9 ama akasian nyin ndibe ñkpō uduak Esie, nte mfönido
10 Esie edide, emi Enye akaduakde ke Enye, önö ido erikama
ñkpō eke ekemde ye uyöhö ini, ndidian kpukpru ñkpō
11 ötö kiet ke Christ, ñkpō ke enyöñ ye ñkpō ke isöñ; emi ke
Enye ñko ékenamde nyin idi udeme Abasi, ke éma ékebem
iso énim nyin, nte uduak Esie edide emi anamde utom
12 ke kpukpru ñkpō nte uyo Esie etemedede; man nyin, emi
13 ima ikebem iso idori enyin ke Christ, ikpetoro uböñ Esie:
emi ke Enye mbufo ñko, ke éma ékekop ikö akpanikö,
gospel erinyaña mbufo,—emi ke Enye, ke mbufo ényuñ
énimde ke akpanikö, ékenim mbufo idiöñö ke Edisana
14 Spirit uñwöñö, emi edide akpa ubak udeme nyin, tutu
osim erifak inyene Abasi, önö itoro uböñ Esie.
- 15 Mōdo ami ñko, ke ñkopde mbaña mbuötidem ke Öböñ
16 Jesus emi odude kotu mbufo, eke mbufo ényuñ *ényenede*
énö kpukpru mbon Abasi, ntreke ndinö eköm mbaña
17 mbufo, 'nyuñ nsalak *enyiñ mbufo* ke akam mi; nte, Abasi
Öböñ nyin Jesus Christ, Ète uböñ, ökpönö mbufo spirit ifök
18 ye eriyarare ke erifök Enye; ke enyin esit mbufo éñwañade,
man mbufo éfök se idide idori-enyin ikot Esie, ye se idide
19 uwak uböñ udeme Esie ke mbon Abasi, ye se idide ata
aqua odudu Esie önö nyin emi inimde ke akpanikö,
20 nte nsöñidem odudu Esie anamde utom eke Enye anamde
ke Christ, kini Enye anamde Enye eset ke mkpa, ényuñ

ÑWED NDITŌ EPHEBUS 2

21 anamde Enye etie ke ubök nasia Esie ke enyöñ, okoñ
 etí eti akan kpukpru erikara, ye odudu, ye ukeme, ye
 uböñ, ye kpukpru enyiñ emi äsiakde, idige ke ererimbot
 22 emi ikpöñ, edi ke enye emi edidide ñko : Enye ökönyuñ
 onim kpukpru ñkpö kidak ukot Esie, önyuñ onim Enye
 23 ndidi ibuot kpukpru ñkpö önö ufök Abasi, emi edide
 ikpöhidem Esie, uyöhö Esie emi öyöhöde kpukpru ñkpö
 ke kpukpru ñkpö.

2 **NDIEN** *Enye akanam* mbufo äset, kini mbufo äkpañ-
 2 ade ke ndudue ye midiöñkpö mbufo, emi ke eyo oko
 mbufo äkesañade nte ido ererimbot emi edide, ke erisuk
 ibuot 'nö öböñ odudu ofim, eke spirit emi anamde ñkpö
 3 kemi kesit nditö ntut-utöñ ; emi kpukpru nyin ñko
 ikönyuñ idude uwem kotu mö ke itöñ öbukidem nyin, ke
 erinam se öbukidem ye esit äyomde, ikönyuñ idi nditö
 4 iyaresit ke uduot, kpa nte memö eken :—edi Abasi, emi
 awakde mböm, kabaña aqua ima eke Enye amade nyin,
 5 kpa kini nyin ikpañade ke ndudue nyin, akanam nyin
 iset öto kiet ye Christ (äkenyaña mbufo ke mfön),
 6 ökönyuñ anam nyin iset ye Enye, önyuñ anam nyin itie
 7 ye Enye ke *me-itie* heaven, ke Christ Jesus : man ke
 me-eyo emi ädide Enye okpowut ata uwak mfön Esie
 8 ke mfönido ye nyin ke Christ Jesus : koro äkenyañade
 mbufo ke mfön oto ke mbuötidem ; emi minyuñ itoho
 9 ke idemmbufo : *edi* enö Abasi : itoho ke utom, man baba
 10 owo kiet okubure mbure. Koro nyin idide utom ubök
 Esie, äbot nyin ke Christ Jesus enö nti utom, emi Abasi
 ekebemde iso onim, ete, nyin ikpasaña ke mö.

11 Mödo äti äte, ke eyo oko mbufo, Me-Gentile ke öbukidem,
 emi mö emi äkerede mbon mbobi ke öbukidem, äke ubök
 12 owo anamde, äkotde mbufo erut ; äte, ke ini oro mbufo
 idianake ye Christ, inyeneke udeme ke obio Israel, änyuñ
 ädi isen owo ye me-ediomi uñwöñö, inyeneke idori-enyin
 13 inyuñ inyeneke Abasi ke ererimbot. Edi kemi ke Christ
 Jesus enam mbufo, emi äkedade nsan nsan ini kiet, äkpere
 14 ke iyip Christ. Koro Enye edide emem nyin, emi aka-
 namde mbiba ädi kiet, ökönyuñ owuride esäne-uföt ibibene,
 15 ke osobode usua ke öbukidem Esie, kpa ibet mewukhö
 emi ädude ke mitem ; man Enye akpada mbiba obot
 16 öbufa owo kiet kesit Idemesie, anam emem ; ökpö-
 nyuñ anam mö mbiba ädi nauian ye Abasi ke ikpöhidem

ÑWED NDITŌ EPHESUS 3

17 kiet oto ke cross, ke Enye osobode usua kesit: ndiem
 Enye ekedi öquörö emem önö mbufo emi êkedade nsan:
 18 nsan, ye emem önö mö emi êkekperede: koro ke Enye:
 nyin mbiba imenyene usuñ ke Spirit kiet itiene Ête.
 19 Mödo mbufo midige aba isen owo ye oduduñ, edi mbufo
 20 edi mbio obio kiet ye mbon Abasi, ye eke ufök Abasi, ke
 ëma ëböp mbufo ke enyöñ ñkpö-idak-isöñ me-apostle ye
 me-prophet, Christ Jesus ke Idemesie edi ëtubom itiat
 21 inuk; emi ke Enye kpukpru ufök kiet kiet, ke ëtimde
 ëdian mö ötö kiet, ëkörü êkabare edi edisana temple ke
 22 Öböñ; emi ke Enye ënyuñ ëböpde mbufo ötö kiet ñko,
 ëte, edi ebiët iduñ Abasi ke Spirit.

3 Oto ke ñkpö emi ami Paul, owo-ñkpököbi Christ Jesus
 2 kabaña mbufo Me-Gentile,—ekpedi nte mbufo êkekopde
 ëbaña erikama mfön Abasi oro êkenöde mi ëbaña mbufo;
 3 nte oto ke eriyarare êkenamde mi mfiök ndibe ñkpö oro,
 4 nte ami 'ma mbem iso ñwet ke ibibio ikö, emi oto oro,
 kini mbufo êkotde, mbufo êmekeme ndikut ifiök mi ke
 5 ndibe ñkpö Christ; emi ke emana efen mikeyarakere
 inö nditö owo, nte ëyararede enye kemi ënö nti apostle
 6 Esie ye me-prophet ke Spirit; ëte, Me-Gentile edi mebuana
 udeme, ye mebuana ndido ikpöhidem oro, ye mebuana
 7 uñwöñö ke Christ Jesus oto ke gospel, emi êkenamde mi
 ndi asañutom kesit, nte enö mfön Abasi, emi ënöde mi
 8 nte ekemde ye utom odudu Esie, edide. Ënö mi, emi
 ñkpride ñkan ata ekpri kotu kpukpru mbon Abasi, ufön
 9 emi, ëte, ñquörö uwak inyene Christ eke owo mikemeke
 ndiduñöre 'nö Me-Gentile; 'nyuñ 'nam kpukpru owo êkut
 se idide ido erikama ndibe ñkpö oro, emi toto ke kpukpru
 eyo êkedibede ke Abasi emi okobotde kpukpru ñkpö;
 10 man kemi êkpeda ufök Abasi ësian mböñ ye me-odudu
 11 ke me-itie heaven uwak ifiök Abasi, nte nsinsi uduak eke
 Enye akaduakde ke Christ Jesus Öböñ nyin edide:
 12 emi ke Enye nyin imenyene uko ye usuñ ke mbuötidem
 13 emi otode koro nyin inimde Enye ke akpanikö. Mödo
 mebeñe mbufo, nte, êkuduö esit ke ukut mi kabaña mbufo,
 emi edide uböñ mbufo.

14 Oto ke ñkpö emi ami ntöñö edöñ mi 'nö Ête,
 15 emi ësisode kpukpru ubon ke enyöñ ye ke isöñ enyiñ
 16 oto ke Enye, man Enye önö mbufo, nte uwak uböñ
 Este edide, ete, ësöñö mbufo idem ke odudu Spirit

ÑWED NDITŌ EPHEBUS 4

17 **Esie** ke öwönesit ; man Christ oduñ kesit mbufo oto ke mbuötidem ; man mbufo, ke enyenede öruñ enyuñ
 18 esöñöde äda ke ima, enyene ukeme ndifiök ye kpukpru mbon Abasi se idide ubom ye uniön ye edikoñ ye edituñö,
 19 'nyuñ mfiök ima Christ emi ayañade ifiök, man eyöhö mbufo tutu esim kpukpru uyöhö Abasi.
 20 **Enö** Enye emi ekemedede ndinam mbe adaña kpukpru se nyin ibeñede me ikerede, nte odudu emi anamde ñkpö
 21 kesit nyin edide, enö Enye uböñ ke ufök Abasi ye ke Christ Jesus tutu osim kpukpru emana ke nsinsi nsinsi.
 Amen.

4 **Mödo** ami, owo-ñkpököbl ke Öböñ, mekpe mbufo ubök
 2 ndisaña nte odotde ikot emi ekekotde mbufo, ke kpukpru nsuk-idem ye suñ suñ ido, ke anyan ime, ke eriyö kiet
 3 eken ke ima ; ke erisin idem eti eti ndidiana kiet ke Spirit
 4 ke uböp-ñkpö emem. Ikpöhidem kiet odu, ye Spirit kiet, kpa nte ekekotde mbufo ke idori-enyin kiet kabaña ikot
 5 mbufo ; Öböñ kiet, mbuötidem kiet, baptism kiet, Abasi
 6 ye Ete kpukpru owo kiet, emi akarade kpukpru, önyuñ
 7 odude kotu kpukpru, önyuñ odude kesit kpukpru. Edi enö kpukpru nyin kiet kiet mfön oro nte idomo enö Christ
 8 edide. Mödo Enye ödöhöde ete,

Kini Enye ödökde kenyön, Enye ada mbuot-ekön önyön,
 Ndien önö owo enö.

9 (Ndien ikö emi, Enye ödök, edi nso ke miböhöke ödöhö ete,
 10 Enye önyuñ ösukhöre edi ke isön ? Enye emi ösukhörede edi kpa Enye ñko emi ödökde okoñ eti eti akan kpukpru
 11 me-heaven, man Enye öyöhö ke kpukpru ñkpö.) Ndien Enye önö ndusuk ndidi me-apostle ; ye ndusuk, me-
 12 prophet ; ye ndusuk, mequörö gospel ; ye, ndusuk mendikpeme ye menditeme ; man enam mbon Abasi efön äma, enyuñ enam ñkpö enö Abasi, enyuñ enam
 13 ikpöhidem Christ ökörü : tutu kpukpru nyin ikabare idi kiet ke mbuötidem ye ke ifiök Eyen Abasi, ikabare
 14 idi akamba owo isim idomo idaha uyöhö Christ : man nyin ikudi aba nditöwön, emi kpukpru item owo ebände önyuñ otimerede oto ke abiaña owo, ke ñkari, ibine afia
 15 ndudue ; edi ke eritän akpanikö ke ima, nyin ikörl ke kpukpru ñkpö ikabare idi kiet ye Enye, emi edide ibuot,
 16 kpa Christ ; emi otode ke Enye öfari ikpöhidem, ke etimde äbot önyuñ ädian enye ötö kiet oto ke se kpukpru

ikek enōde, nte idomo utom ubak kiet kiet edide, anam ikpōhidem ötöt man enye ököri ke ima.

17 Modo ami ndöhöde emi, 'nyuñ nsönö ntñ ke Öböñ nte, mbufo ekusaña aba nte Me-Gentile esañade, ke ikpikpu
 18 ekikere mö, emi enyñ okimde mö, emi edianarede ke uwem Abasi oto ke unana ifiök emi odude ke mö,
 19 oto ke nsön-esit mö; emi, ke mikemeke aba ndikop ñkpö ke esit mö, ekeyakde idem enö mbukpo ido, ndinam
 20 kpukpru oruk mbubiam ke idiök itöñ. Edi mbufo
 21 ikekpepke Christ ntre; ekpedi nte mbufo ekekopde Enye, ekenyuñ ekpepde mbufo ke Enye, nte akpanikö odude
 22 ke Jesus: ete, ama edi mbemiso ido uwem mbufo, mbufo eduök akani owo, emi akabarede abiara ke eritiene idiök
 23 itöñ abiaña; enyuñ enam mbufo edi mbufa ke spirit
 24 ekikere mbufo, mbufo enyuñ esine öbufa owo, emi ebotide ke mbiët Abasi ke edinen ido ye ke edisana ido akpanikö.

25 Mödo eduök nsu, mbufo kiet kiet enyuñ etñ akpanikö ye mböhidun esie: koro nyñ idide ndido kiet eken.
 26 Eyaresit, ekunyuñ edue: ekuyak eyo okut ke iyaresit
 27 mbufo: ekunyuñ enö devil ufañ. Yak enye emi akam
 28 esiyipde inö okuyip aba: edi enye akam anam utom, anam ke ubök esie se ifönde, man enye enyene
 29 se önöde owo eke ananade. Ekuyak baba ndek ndek ikö öwörö mbufo ke inua, iböhöke se ifönde ke item, nte
 30 unana edide, man önö mö emi ekopde mfön. Ekunyuñ eyat Edisana Spirit Abasi esit, emi ke Enye ekenimde
 31 mbufo idiönö tutu osim usen erifak. Eyak esio kpukpru usua, ye ifuresit ye iyaresit, ye utök, ye isuñi,
 32 ke mbufo efep, ye kpukpru udu: enyuñ efön ido kiet ye kiet, enyuñ etua mböm, enyuñ efen kiet eken, kpa nte Abasi ñko ke Christ ekefende mbufo.

5 Mödo eyak mbufo edi mendikpebe Abasi, nte ndima
 2 nditö; enyuñ esaña ke ima, kpa nte Christ ökönyuñ amade mbufo, önyuñ önöde Idemesie kibuoat nyñ, nte enö ye uwa önö Abasi, ete, idi ufuönkpö eke enemde.
 3 Edi use, ye kpukpru mbubiam, me erisñ esit ke ñkpö owo, ekuyak esiak kpa enyñ mö kotu mbufo, nte odotide
 4 mbon Abasi; me ndek ndek ñkpö, me ndisime 'neme,
 5 me mbubru, eke midotke: edi ekam enö eköm. Koro mbufo etimde efiök emi ke akpanikö, ete, baba anam

ÑWED NDITŌ EPHEBUS 5

use kiet, me owo mbubiam, me owo emi esinde esit ke ñkpö owo, emi edide okpono ndem, Inyeneke udeme ke
 6 obio Christ ye Abasi. Èkuyak baba owo kiet abiaña mbufo ke ikpikpu ikö : koro oto ke ñkpö emi iyaresit
 7 Abasi etiene nditö ntut-utöñ. Mödo mbufo èkubuana
 8 ñkpö ye mö : koro mbufo èkedide ekim ini kiet, edi kemi mbufo edi uñwana ke Öböñ : esaña nte nditö uñwana
 9 (koro mfri uñwana odude ke kpukpru mfönido ye edinen
 10 ido ye akpanikö), edomo enyuñ èfiök se inemde Öböñ
 11 esit ; èkunyañ èbuana ke mutom ekim eke miñwomke
 12 mfri, edi ekam esua enö mö ; koro edide ñkpö but kpa
 13 nditiñ mbaña me-ñkpö eke mö enamde ke ndibe. Edi kpukpru ñkpö kini esuade enö mö eyarare ke uñwana :
 14 koro kpukpru ñkpö eke eyararede edi uñwana. Mödo Enye ödöhöde ete,

Demere, afo emi edede idap,

Nyuñ set ke mkpa,

Ndien Christ eyeyama onö fi.

15 Ètim ese ndien nte mbufo esañade, idige nte ndisime,
 16 edi nte mefiöñkpö owo ; ke erifak eti ini, koro musen
 17 ediökde. Mödo èkudi ndisime, edi ètim èfiök se Öböñ
 18 amade. Èkunyañ èkpa min, emi ndutime odude kesit,
 19 edi eyöhö ye Spirit ; ke eritiñ ikö kiet ye eken ke me-
 psalm ye me-hymn ye miquö Spirit, ke equö enyuñ
 20 enam edinem uyom ke esit mbufo enö Öböñ ; ke erinö
 Abasi, kpa Ète, eköm kpukpru ini kabaña kpukpru ñkpö
 21 ke enyiñ Öböñ nyin Jesus Christ ; ke esuk idemmbufo
 enö kiet eken ke uteñe Christ.

22. Iban, *esuk idem* enö mebe mbufo, nte enöde Öböñ. Koro
 23 ebe edide ibuat ñwan, nte Christ onyuñ edide ibuat ufök
 Abasi, ke Enye Idemesie edide andinyaña ikpöhidem.
 24 Edi nte ufök Abasi osukde idem onö Christ, kpa ntre
 25 eyak iban etie ye mebe mö ke kpukpru ñkpö. Mebe, ema
 iban mbufo, kpa nte Christ ökonyuñ amade ufök Abasi,
 26 onyuñ onöde Idemesie kibuat esie ; man Enye akpanam
 enye asana, ke ama akanam enye asana ke eriyet ke
 27 möñ ke ikö Abasi, man Enye akpada ufök Abasi onö
 Idemesie, eke enyenede uböñ, eke minyeneke ntöi me
 ediñwine me oruk ñkpö ntem ; edi man enye akpasana
 28 ökunyañ enyene ndudue. Kpa ntre mebe ñko èkpema
 29 iban mö nte ikpöhidem mö. Enye emi amade ñwan
 esie ama idemesie : koro baba owo kiet misisuaaha èbuk-

ÑWED NDITŌ EPHEBUS 6

Idem esie, edi òbòbòk ònyuñ ekpeme enye, kpa nte Christ
 30 ñko anamde ye ufòk Abasi; koro nyin ídide ndido ikpò-
 31 hidem Esie. Oto ke ñkpò emi-owo eyekpõñ ète ye eka
 esie, eyenyuñ adiana ye ñwan esie; ndien mò mbiba
 32 èyekabare èdi òbukidem kiet. Ndibe ñkpò emi okpon:
 33 edi ami ndòhö mbaña Christ ye ufòk Abasi. Edi yak
 mbufo kiet kiet èma iban mbufo kpa nte idemmbufo;
 ndien yak ñwan ekpeme nditeñe ebe esie.

6 Nditò, èkop uyo mète ye meka mbufo ke Òbõñ: koro
 2 emi enende. Kpono usò ye uka (emi edide akpa ibet eke
 3 enyenede uñwõñò), man òfòn fi, man afo ònyuñ odu anyan
 4 uwem ke isõñ. Ndien mbufo mète, èkunam ñkpò eke
 ayatde nditò mbufo esit: edi èbòk mò ke ntunò ye ke itam
 Òbõñ.

5 Mbufo ifn, èkop uyo mète ufòk mbufo ke òbukidem,
 ke uteñe ye nyek-idem, ke esit kiet, nte ènamde ènò
 6 Christ; idige ke ido erinam utom ke enyìn nte menem owo
 esit; edi nte ifn Christ, ke erinam se Abasi amade ke esit
 7 mbufo; ke erinam utom ke edinyime esit, nte ènamde
 8 ènò Òbõñ idige owo: ke èfiòkde ète, eti ñkpò ekededi eke
 owo kiet kiet anamde, kpa idem ñkpò oro ke enye
 editõñò ntak òbò ke ubòk Òbõñ, edide ofn me eyen-isõñ.

9 Ndien mbufo mète, ènam kpa idem ñkpò emi ye mò,
 ènyuñ èsioño idem èfep ke eriduak ndinam mò ñkpò:
 ke èfiòkde ète, Ète mò ye eke mbufo odu ke heaven,
 ndien Enye iteñeke owo enyìn.

10 Ke akpatre, èsõñò ke Òbõñ ye ke nsõñidem odudu Esie.
 11 Èsine kpukpru ñkpò-ekõñ Abasi, man mbufo èkeme
 12 ndisõñò nda mbiõñò ñkari Satan. Koro èñwan nyin
 midige ye òbukidem ye iyip, edi ye mbõñ ye me-odudu,
 ye mbõñ ererimbot emi èkarade ekim emi, ye me-spirit
 13 emi èdiòide ke enyõñ. Mòdo èmen kpukpru ñkpò-ekõñ
 Abasi èkama, man mbufo èkeme ndisõñò nda ke idiòk usen,
 ndien, ke ènamde kpukpru ñkpò èma, ndisõñò nda.
 14 Èsõñò èda ndien, ke èbòbò akpanikò ke isin mbufo,
 15 ke èsine uquak ikpanesit edinen ido, ènyuñ èsine
 16 ikpa-ukot utim-ñkpò gospel emem ke ukot; ènyuñ
 èmen otu-ekõñ mbuòtidem, emi mbufo èdikemedede ndida
 17 'nime kpukpru ndisak onyim andidiòk oro. Ènyuñ
 èyara ndun erinyaña ke ibuot, ènyuñ èkama ofut Spirit,
 18 emi edide ikò Abasi: òkòrò ye kpukpru akam ye mkpe-

ÑWED NDITŌ PHILIPPI 1

- ubök, ke eriböñ akam kpukpru ini ke Spirit, ke erinyuñ ñkpeme kesit ke kpukpru erisin ifik ye mkpe-ubök kabaña
- 19 kpukpru mbon Abasi, ye kabaña mi, man enö mi erisioro uyo ke ntatde Inua, ndisian owo uko uko ndibe ñkpö
- 20 gospel, emi ami ndide asañutom esie ke ñkpököbi; man ami ntñ enye uko uko nte ñkpetñde.
- 21 Edi man mbufo ñko efiök se ibañade mi, nte ami ntledede, Tychicus, edima eyen-ete ye asañutom akpanikö ke
- 22 Öböñ, eyesian mbufo kpukpru ñkpö: emi ami ndöñde enye etiene mbufo kpa kabaña ñkpö emi, man mbufo efiök itie nyin, man enye önyuñ ödöñ mbufo esit.
- 23 Emem odu ye nditö-ete, ye ima emi asañade ye mbuöt-
- 24 idem, oto ke Abasi Ete ye Öböñ Jesus Christ. Mfön odu ye kpukpru mö emi emade Öböñ nyin Jesus Christ ke esit akpanikö.

ÑWED NDITŌ PHILIPPI

- 1 PAUL ye Timothy, owo Christ Jesus, ewet enö kpukpru mbon Abasi ke Christ Jesus emi edude ke
- 2 Philippi, ye nyebiowo ye me-deacon: Mfön ye emem edu ye mbufo eto ke Abasi Ete nyin ye Öböñ Jesus Christ.
- 3 Mököm Abasi mi ke kpukpru ñkpö eke ntide mbaña
- 4 mbufo, kpukpru ini ke kpukpru mkpe-ubök mi kabaña
- 5 kpukpru mbufo ke 'nam mkpe-ubök mi ke idara, kabaña emi mbufo ebuanade ye ami ke erinam gospel aka iso
- 6 ötöñöde ke akpa usen tutu osim emi; ke ntimde mfiök kpa ñkpö emi, nte, Enye emi ökötöñöde eti utom ke esit mbufo eyenam enye öfön ama tutu osin usen Jesus
- 7 Christ: kpa nte enende mi ndikere ntem mbaña kpukpru mbufo, koro ami 'nyenede mbufo ke esit mi, sia, ke ñkpököbi mi ye ke erikpeme ye ke erinam gospel ösöñö ada ñko,
- 8 kpukpru mbufo edi mendibuana ye ami ke mfön. Koro Abasi edide ntiense mi nte udöñ kpukpru mbufo anamde
- 9 mi ke mböm Christ Jesus. Ndien ami mbeñe ñkpö emi, nte, ima mbufo ödödiöñ awak aka iso ke ifiök ye ke
- 10 kpukpru asian; man mbufo enyime ñkpö eke efiñde ekan; man mbufo edi mbon akpanikö enyuñ enana
- 11 ndudue tutu osim usen Christ; ke mfrí edinen ido, emi

ÑWED NDITŌ PHILIPPI 1

ētode ke Jesus Christ, ēyōhō kesit mbufo, ōnō ubōñ
ye itoro Abasi.

- 12 Ndien ami mkpama mbufo ēfiök, nditō-ēte, nte se
ikōwōrōde inō mi, utu ke ndibiōñō, akabare anam gospel
13 aka iso ; ntem ñkpökōbi mi ayarare ke Christ ōnō kpukpru
14 mbon ukpeme, ye kpukpru mō efen ; ye nte akamba ubak
nditō-ēte ke Ōbōñ ēnyenede nsōñ-esit oto ke ñkpökōbi
mi, ēnyene uko ēkan nditiñ ikō Abasi Inyeneke ndik.
15 Ke akpanikō ndusuk ēquörō Christ oto ke ufup ye utök ;
16 ndusuk ñko oto ke eti esit : memō emi ēquörō ke ima, ke
17 ēfiökde ēte ēma ēnim mi kabaña erikpeme gospel : edi
memō eken ēquörō Christ ēto ke eribakhare, itoho ak-
panikō, ke ēkere ndidemere ukut 'nō mi ke ñkpökōbi mi.
18 Nso naña ? İböhōke ke kpukpru usuñ, edide ke abiaña me
ke akpanikō, ke ēquörō Christ ; ndien ami ndadara kesit,
19 ih, nyenyuñ ndara. Koro möfiök nte ñkpō emi eyekabare
edi erinyaña ōnō mi, oto ke mkpe-ubök mbufo ye erinō
20 Spirit Jesus Christ, kpa nte idori-enyīn ye udōñ esit mi
edide, nte but idinamke mi ke baba ñkpō kiet, edi nte
ke kpukpru uko, nte edide kpukpru ini, ntre kemi
ñko, ēyekpono Christ ke ikpōhidem mi, edide ke uwem
21 me ke mkpa. Koro ye ami ndidu uwem edi Christ,
22 ndikpa mkpa ōnyuñ edi udori. Edi ekpedi ndidu uwem
ke öbukidem, emi edi mfri utom mi,—se ndimekde
23 ndien mfiökke. Edi ñkpō abakhare mi usuñ iba, ke
'nyene udōñ ndidakha 'nyuñ ndu ye Christ ; koro emi
24 öfönde eti eti akan : edi ndisuk ndu ke öbukidem
25 edi se ananade mbufo akan. Ndien ke ami 'nimde emi
ke akpanikō, möfiök nte nyedu, nyenyuñ nte ye kpukpru
mbufo, man mbufo ēka iso ēnyuñ ēdara ke mbuötidem ;
26 man mbure mbufo awak ke Christ Jesus oto ke ami koro
27 ntōñōde ntak ndu ye mbufo. Edi ēyak ido uwem mbufo
odot gospel Christ : man, ye ami ndide ndise mbufo ye
mendige, ami ñkop mbaña itie mbufo, ete, mbufo ēmesōñō
ēda ke spirit kiet, ēnyuñ ēñwana ye esit kiet ēbaña mbuöt-
28 idem gospel ; ifekheke mendibiōñō ke baba ñkpō kiet :
emi edide ata idiōñō nsobo ōnō mō, edi eke erinyaña
29 mbufo, ndien oro oto ke Abasi ; koro ēma ēnō mbufo
kabaña Christ, idige ndinīm Enye ke akpanikō ikpōñ
30 ikpōñ, edi ndinyuñ ñkut ukut mbaña Enye : ke mbufo
ēñwanade idem ēñwan eke mbufo ēkekutde ke ami, ēnyuñ
ēkopde kemi ēte, odu kesit mi.

ÑWED NDITŌ PHILIPPI 2

- 2** NDIEN ndöñesit ama odu ke Christ, inemesit ama
 odu ke ima, eribuana ama odu ke Spirit, esit ima ye
2 mböm ama odu, mbufo enam idara mi öyöhö ama, man
 mbufo enyene ekikere kiet, ke enyenede ima kiet, ke
3 enyenede esit kiet, ye ekikere kiet; *ekunam* baba ñkpö
 kiet oto ke eribakhare me oto ke ntañ-idem, edi ke nsuk-
4 esit eyak kiet abat kiet nte eti owo akan idemesie; ekuyak
 mbufo kiet kiet ese ñkpö esiemö, edi mbufo kiet kiet ese
5 ñkpö owo efen ñko. Enyene oruk esit emi kesit mbufo
6 emi ökönyañ odude ke Christ Jesus: emi, ke enyenede
 mbiët Abasi, mikabatke eridi ukem ukem ye Abasi nte
7 ñkpö eke okpomumde, edi akañwaña Idemesie, önyuñ ada
8 mbiët owo ofn, ke ebotde Enye ke mbiët owo; ndien
 ke ekutde Enye ke mbiët owo, Enye ökösukhöre Idemesie,
9 osuk idem tutu osim mkpa, kpa mkpa cross. Mödo
 Abasi ökönyuñ oforide Enye, önyuñ önö Enye enyiñ eke
10 akande kpukpru enyiñ; man ke enyiñ Jesus kpukpru
 edöñ ekpetöñö, eke enyöñ, eke isöñ, ye kidak isöñ, man
11 kpukpru edeme ekpenyuñ enyiñme ète, Jesus Christ edi
 Öböñ, önö uböñ Abasi Ète.
- 12** Mödo, ndima mi, kpa nte mbufo ekopde item kpukpru
 ini, idige ke ndude ye mbufo ikpöñ ikpöñ, edi akan oro
 kemi ke menduhe, enam utom erinyaña mbufo ema ke
13 ndik ye nyekidem; koro edide Abasi emi anamde utom
 kesit mbufo, man *mbufo* enyiñme enyuñ enam se enemde
14 Enye esit. Enam kpukpru ñkpö ke nsuk-uyo ye eneni
15 miduhe; man ikö okubiom mbufo, mbufo ekunyuñ enam
 idiök, *edi edi* nditö Abasi emi enanade ndo kuföt uquañ
 ye itun emana, emi ekutde mbufo kotu mö nte muñwana
16 ke ererimbot, ke emenere ikö uwem; man ami 'nyene
 se mburede mbaña ke usen Christ, nte ñkefegheke itök
17 ke ikpikpu 'nyuñ 'namke utom ke ikpikpu. Ih, edieke
 enyuñ etökhöde mi kenyöñ uwa ye utom mbuötidem
 mbufo, ami ndadara, 'nyuñ ndaresit ye mbufo kpukpru:
18 ndien kpa ke ido emi mbufo ñko edara, enyuñ edaresit
 ye ami.
- 19** Edi modori enyiñ ke Öböñ Jesus ndiwara ndöñ Timothy
 etiene mbufo, man ami 'nyuñ ñkop ndöñesit, kini mfiökde
20 nte ñkpö etiede ye mbufo. Koro menyeneke owo emi
 enyenede utö esit esie, emi edikerede abaña itie mbufo
21 ke akpanikö. Koro kpukpru mö eyomde ñkpö idemmö,
22 iyomke ñkpö Jesus Christ. Edi mbufo emefiök idome

ÑWED NDITŌ PHILIPPI 3

eke odomode enye, ête, nte eyen ye ête, enye akanam
 23 utom ye ami ke erinam gospel aka iso. Mōdo modori
 enyīn ndinō enye aka, adaña ini nte ñkutde nte ñkpō
 24 êtiede ye ami: edi mōbuōtidem ke Ōbōñ nte ami ke
 25 idemmi ñko 'nyewara ntiene mbufo. Edi ñkokut nte
 'nyene ndidōñ Epaphroditus, eyen-ête ye nsaña-utom mi
 ye nsaña-ekōñ mi, ye isuñutom mbufo ye anam-utom
 26 'nō mi ke unana mi, etiene mbufo; sia itōñ kpukpru
 mbufo ökōdōñde enye, enye önyuñ okutde ökpösōñ ukut,
 27 koro mbufo ëma ëkekop ête enye ökōdōdōñö: koro enye
 ökōdōñöde ke akpanikö ekpere mkpa: edi Abasi akatua
 enye mböm; inyuñ idige enye ikpōñ ikpōñ, edi ami ñko,
 28 man ami ñkunyene mfukhö odoro ke mfukhö. Mōdo
 mama ndidōñ enye ñkan, man, ke mbufo ëma êtōñö ntak
 êkut enye, mbufo ëdara, man mfukhö mi önyuñ efere
 29 akan. Ntem ëda enye ke Ōbōñ ke ata idara; ënyuñ
 30 êkpono oruk owo emi: koro enye ekekperede mkpa
 kabaña utom Christ, akama uwem esie ke ubök man
 öyöhö se isukhöde ke utom mbufo öñö mi.

3 Kë akpatre, nditö-ête mi, ëdara ke Ōbōñ. Nditōñö
 ntak ñwet idem ñkpō oro 'nō mbufo, ke akpanikö ifekke
 2 mi, edi edi ifure mbufo. Êkpeme mbak me-ebua, êkpeme
 3 mbak menam idiök, êkpeme mbak mekpeñe idem: koro
 nyīn idide mena-mbobi, emi ituakde ibuot *inö Abasi* ke
 Spirit Abasi, inyuñ iburede mbure ke Christ Jesus, minyuñ
 4 ibuötke idem ke öbukidem: okposuk edi nte ami ke
 idemmi ñkpenyenede mbufōtidem kpa ke öbukidem: owo
 efen ekededi ama ekere ndinyene mbufōtidem ke öbukidem,
 5 ami menyene ñkan; ñkana mbobi ke öyöhö usen itiaeta,
 ndi eyen Israel, eyen esien Benjamin, ndi Hebrew, eyen
 6 Me-Hebrew; kabaña ibet, ndi Pharisee; kabaña ufio-
 esit, ñkököbö ufök Abasi; kabaña edinen ido eke odude
 7 ke ibet, owo ique mi ndudue. Edi me-ñkpō eke
 ëdorode mi udori, memö emi 'ma mbat ke eritak kabaña
 8 Christ. Ih, ke akpanikö ami mbat kpukpru ñkpō ke
 eritak, kabaña ata eti ifiök Christ Jesus Ōbōñ mi: emi
 kpukpru ñkpō êtakde mi kabaña Enye, ndien mbat mö
 9 ke mbio, man 'nyene Christ, ënyuñ êkut mi ke Enye, ke
 menyeneke edinen ido idemmi eke edide eke ibet, edi
 edinen ido eke otode ke mbufōtidem ye Christ, edinen ido
 10 emi edide eke Abasi ke mbufōtidem: man ami mfiök

ÑWED NDITŌ PHILIPPI 4

Enye, ye odudu eriset Esie, ye eribuana ke ukut Esie,
 11 ke ñkabarede mbiët Enye ke mkpa Esie; man ke usuñ
 12 ekededi ami ñkpesim eriset ke mkpa. Idige nte ami 'ma
 nsim, me nte enamde mi mfön 'ma kemi: edi ami nsin
 ifik mbine, man ndusuk ami ñkpomum ñkpö emi Christ
 13 Jesus ökönyuñ omumde mi kabaña enye. Nditö-ète,
 ami mbatke idemmi nte 'ma 'mum kaña: edi ñkpö
 kiet ke 'nam, mfevre ñkpö eke edude ke edem, 'nyuñ
 14 'nyanare idem mbine ñkpö eke edude ke iso, 'nyuñ
 mbine utit, man nsim utip ikot enyön eke Abasi okotde
 15 mi ke Christ Jesus. Mödo eyak nyin, adaña owo nte
 ikponide ima, ikere ntem: ndien mbufo ema ekere usuñ
 efen ke ñkpö ekededi, Abasi eycyarare kpa ñkpö emi ñko
 16 önö mbufo: edi eyak nyin isaña nte ekemde se nyin ima
 ikosim.

17 Nditö-ète, mbufo ediana otö kiet nte mendikpebe mi,
 enyuñ etiñ enyin ese mö emi esañade ntre, kpa nte nyin
 18 idide uwut-ñkpö inö mbufo. Koro ekese owo esesaña,
 emi ñködöhöde mbufo ediwak ini mbaña mö, 'nyuñ
 ndöhö mbufo kpa ke möneyet, nte, mö edi musua cross
 19 Christ: emi utit mö edide nsobo, emi abasi mö edide idibi
 mö, emi mbure mö edide ke but mö, emi ekereke ñkpö
 20 isön. Koro nyin idide mbio obio heaven; inyuñ ibetde
 21 Andinyaña emi otode do, Öböñ Jesus Christ: emi
 editöñöde ntak obot ikpöhidem itle erisukhöre nyin, esin
 ke mbiët ikpöhidem ubön Esie, nte erinam utom edide
 emi oto do Enye enyenede ukeme kpa ndisuk kpukpru
 ñkpö 'nö Idemesie.

4 Mödo, nditö-ète mi, ndima, ye mö emi 'nyenede udön
 mbaña, idaresit ye anyanya mi, esönö eda ntem ke Öböñ,
 ndima mi.

2 Meteme Euodia, mönyuñ nteme Syntyche, nte mö
 3 enyene esit kiet ke Öböñ. Ih, ami mebeñe fi ñko, ata
 nsaña-utom, nte, anyaña iban emi, koro mö enamde utom
 ye ami ke gospel, ye Clement ñko, ye mesaña-utom mi efen,
 emi enyñ mö edude ke ñwed uwem.

4 Edara ke Öböñ kpukpru ini: ntöñö ntak ndöhö nte,
 5 Edara. Eyak ime mbufo ayarare önö kpukpru owo.
 6 Öböñ ke ekpere. Ekuyak ekikere etimere mbufo ke baba
 ñkpö kiet; edi ke kpukpru ñkpö ke akam ye mkpe-
 7 ubök ye eköm esian Abasi ebeñe mbufo. Ndien emem

ÑWED NDITŌ PHILIPPI 4

Abasi, emi akande kpukpru İfök, eyekpeme esit mbufo ye ekikere mbufo ke Christ Jesus.

- 8 Ke akpatre, nditö-ete, ñkpö ekededi eke edide akpanikö, ñkpö ekededi eke enyenede ukpono, ñkpö ekededi eke enende, ñkpö ekededi eke esanade, ñkpö ekededi eke edotde ima, ñkpö ekededi eke enyenede eti etop, eti ido
- 9 ama odu, itoro ama onyũ odu, ekere me-ñkpö emi. Mbufo enam ñkpö eke mbufo ekekpepde, enyũ eböde, enyũ ekopde, enyũ ekutde ke ami; ndien Abasi emem eyedu ye mbufo.
- 10 Edi madara eti eti ke Öböñ, nte kemi mbufo emedemere ekikere mbufo ebaña mi; emi mbufo ekekere ke akpanikö, edi mbufo İque usuñ. Idige nte
- 11 ami ntĩnde mbaña unana: koro 'ma ñkpep ndinemesit
- 12 ke oruk itie ekededi eke ndude kesit. Möfök ndidi ubuene, mönyũ mfök ndinyene ediwak ñkpö: ke ñkpö ekededi ye ke kpukpru ñkpö 'ma ñkpep ndidu ke uyukhö, ndinyũ nte biñ, ndinyene ediwak ñkpö, ndinyũ 'nana
- 13 ñkpö. Mekeme ndinam kpukpru ñkpö ke Enye emi
- 14 osöñöde mi idem. Edi mbufo eketim enam emi eke-
- 15 buanade ke ukut mi. Ndien mbufo ke idemmbufo, nditö Philippi, emenyũ efök ete, ke eritöñö gospel, kini ami ndakhade ke Macedonia, ndomo ufök Abasi kiet ikabuanake ye ami ke unö-ñkpö ye ubö-ñkpö, ke miböhöke mbufo
- 16 ikpöñ; koro kpa ke Thessalonica mbufo ekenö ñkpö esök mi ini kiet enyũ etöñö ntake enam ke unana mi.
- 17 Idige koro ami nyomde enö; edi ami nyom mfri emi
- 18 edinamde ibat mbufo ötöt. Edi ami menyene kpukpru ñkpö uwak uwak: möyukhö, ke mböde Epaphroditus me-ñkpö eke mbufo enöde esök mi, ufuöñkpö eke enemde,
- 19 uwa emi enyimedede, onyũ enemde Abasi esit. Ndien Abasi mi eyeyöhö kpukpru unana mbufo adaña nte uwak
- 20 uböñ Esie ke Christ Jesus edide. Enö Abasi ye Ete nyin uböñ ke nsinsi nsinsi. Amen.
- 21 Eköm kpukpru mbon Abasi ke Christ Jesus. Nditö-
- 22 ete emi edude ye ami eköm mbufo. Kpukpru mbon Abasi eköm mbufo, akpan akpan mbon ufök Cæsar. Mfön
- 23 Öböñ Jesus Christ odu ye spirit mbufo.

ÑWED NDITŌ COLOSSAE 1

ÑWED NDITŌ COLOSSAE

- 1 PAUL, apostle Christ Jesus oto ke uduak Abasi, ye
2 Timothy eyen-ète nyin, *ewet* enö mbon Abasi ye nditö-
ète akpanikö ke Christ *emi edude* ke Colossæ: Mfön ye
emem edu ye mbufo eto ke Abasi Ète nyin.
- 3 Nyin imököm Abasi Ète Öböñ nyin Jesus Christ kpukpru
4 ini, kini iböñde akamibaña mbufo, ke ikokopde ibaña mbuöt-
idem mbufo ke Christ Jesus, ye ima emi mbufo emade
5 kpukpru mbon Abasi, oto ke idori-enyin emi enimde ke
heaven enö mbufo, emi mbufo ekebemde iso ekop ke ikö
6 akpanikö gospel, emi okosimde mbufo; kpa nte enye
asañade ke ofuri ererimbot ñko onwom mfri onyuñ otöt,
nte *anamde* kotu mbufo ñko, toto ke usen eke mbufo
7 ekopde enyuñ efiökde mfön Abasi ke akpanikö; kpa nte
Epaphras edima nsaña-utom nyin ekekpepe mbufo, emi
8 edide asañutom akpanikö onö Christ kabaña nyin,
emi okönyuñ asiande nyin ima mbufo ke Spirit.
- 9 Oto ke ñkpö emi nyin ñko, otöñöde ke usen emi nyin
ikopde, itreke ndiböñ akam 'nyuñ ñkpe ubök 'nö mbufo,
man ifiök uduak Esie öyöhö mbufo kesit ke kpukpru
10 ifiök ye asian Spirit, man mbufo esaña nte odotde Öböñ,
enem Enye esit ke kpukpru ñkpö, ke enwom mfri ke
kpukpru nti utom, enyuñ eköri ke ifiök Abasi; ke
11 esöñö mbufo idem ye kpukpru odudu, nte odudu uböñ
Esie edide, man mbufo enyene kpukpru ime ye anyan ime
12 ökörö ye idaresit; ke eriköm Ète, emi akanamde nyin
13 idot ndibuana ke udeme mbon Abasi ke uñwana; emi
akanyañade nyin osio ke odudu ekün, okönyuñ adade
14 nyin oduk ke obio Eyen ima Esie; emi ke Enye nyin
inyenede erifak nyin, *kpa* eridahado ke midiönkpö nyin:
15 Emi edide mbiët Abasi emi enyin mique, ebem-iso 'mana
16 ke kpukpru ñkpö emi ebotde; koro ekebotde kpukpru
ñkpö ke Enye, ke enyön ye ke isön, ñkpö emi ekutde ye
ñkpö emi mique, edide me-ebekpo, edide me-uböñ,
edide mböñ, me me-odudu; ekebot kpukpru ñkpö oto
17 ke Enye, enyuñ ebot enö Enye; ndien Enye ebem kpukpru
18 ñkpö iso, kpukpru ñkpö enyuñ edu ke Enye. Ndien Enye
edi ibuot ikpöhidem, *oro edi*, ufök Abasi: Emi edide eritönö,
ebem-iso 'mana kotu mekpaña-mkpa; man ke kpukpru
19 ñkpö Enye edi ebe-iso. Koro ekenemde Ète esit, etc.

ÑWED NDITŌ COLOSSAE 2

- 20 kpukpru uyöhö okpodu ke Enye ; ete, oto ke Enye ñko
 Imö ikpanam kpukpru ñkpö étie ke emem ye Imö,
 ke inamde emem oto ke iyip cross Esie ; oto ke Enye,
 21 edide me-ñkpö ke isöñ, ye me-ñkpö ke enyöñ. Ndien
 mbufo, emi ke ini eke ebede edianarede ye Enye enyuñ
 edide musua ke esit mbufo ke ndiöi utom mbufo, Enye
 22 ama anam edi mufan kemi ke idem öbuk Esie oto
 ke mkpa, man Enye onim mbufo kiso Esie nte ndisana
 owo emi minyeneke ndo emi minyuñ ikemeke ndisua
 23 'nö mö : ekpedi nte mbufo eyirede ke mbuötidem, esöñö
 eda enyuñ enyene iwuk, inyuñ isekhekere ikpöñ idori-
 enyin gospel emi mbufo ekekopde, emi ekequöröde enö
 kpukpru owo eke ebote kidak enyöñ ; emi ekenamde
 mi Paul ndi asañutom esie.
- 24 Kemi madara ke ukut mi kabaña mbufo, ndien ami
 ke idemmi 'nam ukut Christ emi ösukhöde öyöhö ke
 öbukidem mi kabaña ikpöhidem Esie, emi edide ufök
 25 Abasi ; emi ekenamde mi ndi asañutom kesit, nte itie
 akama-ukpökhöre Abasi emi enöde mi kabaña mbufo
 26 edide, ete, ami ntim ñquörö ikö Abasi, kpa ndibe ñkpö
 emi ekedipde toto ke kpukpru eyo ye emana : edi kemi
 27 äma eyarare enye enö nti owo Esie, emi enemde Abasi
 esit ndiyarare 'nö mö se idide uwak uböñ ndibe ñkpö
 emi kotu Me-Gentile, emi edide Christ kesit mbufo, idori-
 28 enyin uböñ : emi nyin iquöröde, ke iteme inyuñ ikpep
 kpukpru owo ke kpukpru ifök, man nyin ikpowut kpukpru
 29 owo kiet kiet nte andifön 'ma ke Christ ; emi ami 'nyuñ
 'namde utom mbaña, ke 'ñwana nte erinam utom Esie
 edide, emi anamde utom ke odudu kesit mi.

- 2 Koro mkpamade mbufo efiök adaña nte 'ñwanade mbaña
 mbufo, ye mö ke Laodicea, ye adaña owo nte mique iso
 2 mi ke enyin ; man edöñ mö esit, ke mö edianade ötö kiet
 ke ima, ete, enyene uwak ata mbuötidem emi otode ifök,
 3 man mö ekpefiök ndibe ñkpö Abasi, kpa Christ, emi ke
 4 Enye kpukpru nti ñkpö eti ibuot ye ifök edibede. Ndöhö
 emi, man baba owo kiet okubiaña mbufo ke nem-inua.
 5 Koro okposuk edi nte menduhe ye mbufo ke öbukidem,
 ndodu ye mbufo ke Spirit, ndara 'nyuñ ñkut ntim-idem
 mbufo, ye nte mbuötidem mbufo ke Christ ösöñöde ada.
 6 Mödo nte mbufo ekenyimedede Christ Jesus Öböñ, esaña

- 7 ke Enye, emum oruñ enyuñ esöñö Idem ke Enye, enyuñ esöñö eda ke mbuötidem mbufo, kpa nte ekekpepde mbufo, eyöhö ye eköm.
- 8 Ètĩn enyĩn mbak owo edidu emi adade mbufo nte ñkpö mbume oto ke eneni ye ikpikpu abiaña esie, nte item owo edide, nte akpa erikpep ñkpö ererĩmbot edide, idige nte
- 9 item Christ edide : koro uyöhö Abasi odude ke Enye ke
- 10 öbukidem, ndien enam mbufo eyöhö ke Enye, emi edide
- 11 ibuot kpukpru uböñ ye odudu : emi ke Enye ekenyuñ enim mbufo mbobi kpa mbobi emi midige ubök owo onim, ke erisio ikpöhidem emi edide öbuk mfep, ke mbobi
- 12 Christ ; ke mbufo ema ebukhö ye Enye ke baptism, emi enyuñ enamde mbufo eset kesit ye Enye oto mbuöt-Idem ke utom Abasi, emi akanamde Enye eset ke mkpa.
- 13 Ndien ke mbufo ekekpañade oto ke eribiat ibet ye erut öbukidem mbufo, mbufo ke Enye [Abasi] akanam eset ye Enye [Christ], ke Enye ama akadahado onö nyin ke
- 14 kpukpru eribiat ibet nyin ; ama onyuñ ösökhĩ ñwed isön eke ewetde ke mbet ebaña nyin emi öbiöñöde nyin : ndien Enye [Christ] ama öbiöñöre enye ke usuñ ke eriköñ
- 15 enye ndian ke cross ; ke Enye ama okosio me-uböñ ye me-odudu ke Idemesie efep, Enye ayarare mö añwa añwa, ke erikan mö ke cross.
- 16 Mödo ekuyak baba owo kiet odomo mbufo ke udia, me ke ediñwöñ-ñkpö, me kabaña usen usörö, me öbufa öfiöñ
- 17 me sabbath : emi edide mukpöñ ñkpö emi edidide ; edi
- 18 idem enyene Christ. Èkuyak ndomo owo kiet öbö mbufo utip mbufo oto erikokoi nsuk-idem ye erituak ibuot 'nö me-angel, ke ekerede ñkpö eke enye okokutde, onyuñ atañde idem ke ikpikpu oto ke ekikere öbukidem
- 19 esie, inyuñ isöñöke imum Ibuot, emi öbökte öfuri ikpöhidem onyuñ adiande enye ötö kiet oto ke ikek ye osip, anam enye ököri ke eriköri Abasi.
- 20 Edieke mbufo ekekpepde ye Christ ekpöñ akpa erikpep ñkpö ererĩmbot, nsinam mbufo esukde idemmbufo enö
- 21 mitem, nte emi mbufo edude uwem ke ererĩmbot, emi
- 22 edöhöde ete, Kumum, kutabi, kunyuñ utuk (koro kpukpru ñkpö emi enyenede ndibiara ke erikama mö), nte mitem
- 23 ye erikpep owo edide ? Ke akpanikö me-ñkpö emi ebiët ifök ke erikokoi ntuak ibuot 'nö Abasi, ye ke nsuk-idem, ye ke erituk ikpöhidem ; edi inyeneke odudu ndikpan erinam itöñ öbukidem.

- 8** Mōdo edieke ēkenamde mbufo ēset ye Christ, ēyom
 ñkpo enyōñ, ke ebiēt emi Christ odude, etie ke ubök
2 nasia Abasi. Ēsīn esīt mbufo ke ñkpo enyōñ, idige ke
3 ñkpo emi ēdude ke Isōñ. Koro mbufo ēma ēkpa, ndien
4 uwem mbufo odibe ye Christ ke Abasi. Adañemi Christ,
 uwem nyīn, ediyararede, ndien ēyenyuñ ēyarare mbufo
 ñko ye Enye ke ubōñ.
- 5** Mōdo ēwot mbak idemmbufo emi ēdude ke Isōñ ;
 use, mbublam, idiök udōñ, idiök Itōñ, ye erisīn esīt ke
6 ñkpo owo, emi edide erikpono ndem ; emi iyaresīt Abasi
7 etienede nditō ntut-utōñ kabaña ñkpo emi ; emi mbufo
 ñko ēkesañade kesīt totoko, kinl mbufo ēkedude uwem
8 ke me-ñkpo emi. Edi kemi mbufo ēduōñō kpukpru me-
 ñkpo emi ñko ; iyaresīt, ifuresīt, udu, isuñi ye mbukpo
9 ikō ke Inua mbufo ēfep : kiet okusu nsu önō eken ; sia
10 mbufo ēkeduökde akanl owo ye mutom esie, ēkenyuñ
 ēsīnede ōbufa owo, emi ēdiōñde diōñ ēnam edi ōbufa ke
11 ifiök nte mbiēt Enye emi okobotde enye edide : ke ebiēt
 emi Greek ye Jew, mbobí ye erut, esen owo, ye owo
 Scythia, ofn, ye eyen-Isōñ mikemeke ndidu : edi Christ
 edi kpukpru, ōnyuñ odu kesīt kpukpru.
- 12** Mōdo, nte ndimek owo Abasi, emi ēsanade, emi Abasi
 ōnyuñ amade, ēsīne esīt mbōm, mfōnido, nsuk-idem, suñ
13 suñ ido, anyan ime ; ēyō kiet eken, ēnyuñ ēfen kiet eken,
 edieke owo enyenede ikō ye owo ; kpa nte Ōbōñ efende
14 mbufo, mbufo ēnam kpa ntre : ndien ōkōrō ye kpukpru
 ñkpo emi ēsīne ima, emi edide uböp-ñkpo mfōn-ma.
15 Ēnyuñ ēyak emem Christ akara ke esīt mbufo, emi ēkenyuñ
 ēkotde mbufo ēbaña oro ke ikpōhidem kiet ; mbufo
16 ēnyuñ ēnyene esīt ekōm. Ēyak ikō Christ oduñ kesīt
 mbufo uwak uwak ke kpukpru ifiök ; ēkpep ēnyuñ
 ēteme kiet eken ke me-psalm ye me-hymn ye miquō
 Spirit, ēquō ye mfōn ke esīt mbufo ēnō Ōbōñ.
- 17** Ndien se mbufo ēnenam, ke ikō me ke utom, ēnam
 kpukpru ke enyiñ Ōbōñ Jesus, ke erikōm Abasi Ēte oto
 ke Enye.
- 18** Iban, ēsuk idem ēnō mebe mbufo, nte odotde ke Ōbōñ.
19 Mebe, ēma iban mbufo, ēkunyuñ ēsōñ ido ye mō. Nditō,
 ēkop uyo mēte ye meka mbufo ke kpukpru ñkpo, koro
21 emi enemde ke Ōbōñ. Mēte, ēkuyat nditō mbufo esīt,
22 mbak esīt ediduō mō. Ifn, ēkop uyo mēte mbufo
 ke ōbukidem ke kpukpru ñkpo ; idige ke ldo erinam

AKPA ÑWED NDITŌ THESSALONICA 1,2

- 17 Ënyuñ ëdöhö Archippus, ëte, Tīm kpeme utom eke afo
ököböde Öböñ, man anam enye ama.
- 18 Ami Paul ñwet eköm mi ke ubök mi. Èti ñkpököbi
mi. Mfön odu ye mbufo.

AKPA ÑWED NDITŌ THESSALONICA

- 1 PAUL, ye Silvanus, ye Timothy, ewet ënö ufök Abasi
nditö Thessalonica emi odude ke Abasi Ète ye Öböñ
Jesus Christ : Mfön ye emem ëdu ye mbufo.
- 2 Nyin imököm Abasi kpukpru ini ibañä kpukpru mbufo,
3 isiak enyñ mbufo ke akam nyin ; itreke nditi utom
mbuötidem mbufo ye utom ima ye ime idori-enyin ke
4 Öböñ nyin Jesus Christ, kiso Abasi ye Ète nyin ; ke
5 ifökde, nditö-ëte emi Abasi amade, nte ekemekde mbufo,
nte gospel nyin mikosimke mbufo ke ikö ikpöñ, edi ke
odudu ñko, ye ke Edisana Spirit, ye ke eritim mfiök ;
kpa nte mbufo ëfiökde oruk owo eke nyin ikowutde
6 idemnyin inö mbufo kabaña mbufo. Ndien mbufo
ëkekabare ëdi mendikpebe nyin ye Öböñ, ke mbufo
ëböde ikö ke ediwak ukut, ke idaresit Edisana Spirit ;
7 ke ntre ke mbufo ëkekabare ëdi uwut-ñkpö ënö kpukpru
mö emi ënimde ke akpanikö ke Macedonia ye Achaia.
8 Koro ikö Öböñ okosiorode uyo oto ke mbufo, idige ke
Macedonia ye Achaia ikpöñ, edi ke kpukpru ebiët mbuöt-
idem mbufo ke Abasi öwörö etop ; ntre nyin inyeneke
9 nditiñ baba ikö kiet. Koro mö ke idemmö ëbukde ëbaña
nyin oruk eriduk eke nyin idukde kotu mbufo ; ye nte
mbufo ëkabarede ëkpöñ ndem ëtiene Abasi, ndinam
10 ñkpö 'nö Abasi uwem ye Abasi akpanikö, 'nyuñ mbet
eridi Eyen Esie oto ke heaven, emi Enye akanamde eset
ke mkpa, kpa Jesus, emi anyañade nyin osio ke iyaresit emi
edidide.

- 2 KORO mbufo ke idemmbufo, nditö-ëte, ëmefiök ëte,
2 eriduk nyin kotu mbufo iköwöröke ikpikpu : edi ke nyin
ima ikebem iso ikut ukut, ke ëma ëkenyuñ ënam nyin
ñkpö but ke Philippi, nte mbufo ëfiökde, nyin ikada uko

ke Abasi nyin nditiñ gospel Abasi 'nō mbufo ke ediwak
 3 eñwan. Koro ítem nyin mitoho ke nsu, me ke mbubiam,
 4 me ke ñkari : edi kpa nte Abasi akabatde ete, nyin imodot
 ndikama gospel, ntre ke nyin idöhö ; idige nte inemde owo
 5 esit, edi nte inemde Abasi emi odomode esit nyin. Koro
 akananam owo ikopke nte nyin itinde ikö neminua, nte
 mbufo eñökde, inyuñ ifukhöke idiök mbumek, Abasi edi
 6 ntiense ; inyuñ iyomke ukpono owo, me eke mbufo, me
 eke owo eñwen, kini nyin ikpedobide mbufo nte me-
 7 apostle Christ. Edi nyin ikedi suñ suñ kuföt mbufo,
 8 nte kini edep-eyen öbökde nditö esie : kpa ntre, ke nyin
 iyomde mbufo ye esit ima, ekenem nyin esit ndinö mbufo,
 idige gospel Abasi ikpöñ ikpöñ, edi ukpöñ nyin nde, koro
 9 mbufo ëma ëkabare edi ata mbon ima nyin. Koro mbufo
 ëmeti, nditö-ëte, utom nyin ye ukut : ke erinam utom
 ke okoneyo ye ke uwemeyo, man nyin ikudobi owo mbufo
 10 ekededi, nyin iköquörö gospel Abasi inö mbufo. Mbufo
 edi mentiense, ye Abasi, adaña nte nyin ikekamade
 idemnyin kotu mbufo emi ënimde ke akpanikö ke ido eke
 11 asanade önyuñ enende minyuñ inyeneke ndudue : nte
 mbufo eñökde nte nyin *ikenamde* ye mbufo kiet kiet, nte
 ëte ye nditö esiemö, ke eriteme mbufo, ke erisöñ mbufo
 12 esit, ye ke eritim nslan mbufo, man mbufo ësaña nte
 odotde Abasi, emi okotde mbufo eduk ke obio ye uböñ
 Esiemö.

13 Ndien oto ke ñkpö emi nyin inyuñ idopke ndiköm Abasi,
 koro, kini mbufo ëkeböde nyin ikö eke Abasi önöde,
 mbufo mikadaha enye nte ikö owo, edi, nte edide ke
 akpanikö, nte ikö Abasi, emi önyuñ anamde utom kesit
 14 mbufo emi ënimde ke akpanikö. Koro mbufo, nditö-ëte,
 ëkekabarede edi mendikpebe mufök Abasi emi edude ke
 Judæa ke Christ Jesus : koro mbufo ënyuñ ëkutde oruk
 ukut-ukut ñkpö ke ubök mbiobio mbufo, kpa nte mö
 15 ëkutde ke ubök me-Jew ; emi ekewotde Öböñ Jesus ye
 me-prophet, ëkenyuñ ëbände nyin ëfep, minyuñ inemke
 16 Abasi esit, ënyuñ ëbiöñöde kpukpru owo ; ke erikpan
 nyin nditiñ 'nō Me-Gentile, man ënyaña mö ; man mö
 ësuk ënam midiöñkpö mö ëyöhö : edi iyaresit ama
 etiene mö tutu osim utit.

17 Edi nyin, nditö-ëte, ke ëma ëkedianare nyin ye mbufo
 ke ekpri ini, ke ikpöhidem, idige ke esit, iködödiöñ inwana
 18 ikan ndikut iso mbufo ke aqua udöñ : koro nyin ikoyomde

AKPA ÑWED NDITŌ THESSALONICA 3,4

nditiene mbufo, ami Paul ñkoyom ñkönyuñ ntöñö ntak
 19 nyom ; ndien Satan akpan nyin. Koro nsidi idori-enyin
 nyin, me idara, me anyanya mbure ? nte idige kpa mbufo,
 20 ke iso Öböñ nyin Jesus kini Enye edidide ? Koro mbufo
 edide uböñ nyin ye idara nyin.

3 Mödo ke nyin mikemeke aba ndime ime, nyin ikese ite,
 2 öfön nyin ndisuk ikpöñ ke Athens ; inyuñ idöñ Timothy,
 eyen-ête nyin ye asañutom Abasi ke gospel Christ, ndinam
 mbufo ësöñö ëda, ndinyuñ ndöñ mbufo esit ke mbuötidem
 3 mbufo ; man baba owo kiet okufebede oto ke ukut emi ;
 koro mbufo ke idemmbufo emefiök ëte, ëma ënim nyin
 4 ënö ñkpö emi. Koro ke akpanikö, kini nyin ikodude ye
 mbufo, nyin ikebem iso idöhö mbufo, ite, nyin iyekut ukut;
 5 kpa nte okosude, ndien mbufo emefiök. Kabaña ñkpö emi,
 ami ñko, kini meñkemeke aba ndime ime, ñködöñ *owo* man
 mfiök mbuötidem mbufo, mbak ke usuñ ekededi anditap
 ama akatap mbufo, ndien utom nyin ökpöwörö ikpikpu.
 6 Edi kadañemi Timothy otode mbufo etiene nyin kemi,
 önyuñ adade mbuk idaresit ke abaña mbuötidem ye ima
 mbufo ösök nyin, ye nte mbufo ëtide nyin edifön kpukpru
 ini, ënyuñ ënyenede udöñ ndikut nyin, kpa nte nyin ñko
 7 *inyenede udöñ ndikut* mbufo ; kabaña ñkpö emi, nditö-
 ëte, nyin ikokop ndöñesit kabaña mbufo ke kpukpru
 8 mbaba ye ukut nyin oto ke mbuötidem mbufo : koro
 nyin idude uwem kemi, edieke mbufo ësöñöde ëda ke
 9 Öböñ. Koro nso eköm ke nyin ikeme ndinö Abasi ibaña
 mbufo, ke usiene kpukpru idaresit eke nyin idatde esit
 10 kabaña mbufo kiso Abasi nyin ; ke nyin iböñde akam
 akpan akpan ke okoneyo ye ke uwemeyo man nyin ikut
 iso mbufo, inyuñ inam se isukhöde ke mbuötidem mbufo
 öfön ama ?
 11 Kemi yak Abasi ye Ète nyin ke Idemesie, ye Öböñ
 nyin Jesus Christ, eteme nyin usuñ nditiene mbufo :
 12 Öböñ önyuñ anam mbufo ëkörü ënyuñ ëyöhö ke ima eke
 mbufo ëmade kiet eken, ye kpukpru owo, kpa nte nyin
 13 ñko inamde ye mbufo ; man Enye ösöñö mbufo esit
 ke edisana ido emi minyeneke ndudue ke iso Abasi ye Ète
 nyin, ke eridi Öböñ nyin Jesus ye kpukpru ndisana owo
 Esie.

4 KE akpatre ikö ndien, nditö-ête, nyin imekpe mbufo

ubök inyuñ iteme mbufo ke Öböñ Jesus, ite, nte mbufo
 êkekopde uyo nyin adaña nte mbufo êkpesañade êkpenyuñ
 ênende Abasi esit, kpa nte mbufo esañade,—mbufo
 2 êdediönñ ênam êkan. Koro mbufo êmefiök item emi nyin
 3 inöde mbufo ke Öböñ Jesus. Koro emi edide se Abasi
 amade, ete, ênam mbufo ësana, ete, mbufo êbet use ;
 4 ete, kpukpru mbufo kiet kiet êfiök nte akarade idem
 5 esiemö ke edisana ido ye ke ukpono, idige ke idiök
 6 itöñ, kpa nte Me-Gentile emi mifiökke Abasi ; ete, baba
 owo kiet okudue, ökunyuñ otuk eyen-ête esie ke ñkpö emi :
 koro Öböñ edide andisio usiene ke kpukpru me-ñkpö
 emi, nte nyin ikebemde iso idöhö mbufo inyuñ itim itin.
 7 Koro Abasi mikokotke nyin iduk ke mbubiam, edi ke
 8 edisana ido. Mödo enye emi esinde, isinke owo, edi Abasi,
 emi önöde mbufo Edisana Spirit Esie.
 9 Edi kabaña ima nditö-ête, owo inyeneke ndiwet 'nö
 mbufo : koro Abasi ekpepde mbufo ke idemmbufo ndima
 10 kiet eken ; koro mbufo ênamde ntre ênö kpukpru nditö-
 ête emi êdude ke öfuri Macedonia ke akpanikö. Edi
 nyin iteme mbufo, nditö-ête, ite, mbufo êdediönñ ênam
 11 êkan ; êkpeme nditie suñ, ênyuñ ênam mbubekhe mbufo,
 ênyuñ ênam utom ke ubök mbufo, kpa nte nyin ikowukde
 12 mbufo ; man mbufo esaña nte enende ye mö emi êdude
 ke esien, êkunyuñ ênana baba ñkpö kiet.
 13 Edi nyin iyomke mbufo edi ököi, nditö-ête, ebaña mö
 emi êdede idap ; man mbufo êkufukhö, kpa nte mö eken,
 14 emi minyeneke idori-enyin. Koro edieke nyin inimde
 ke akpanikö ite, Jesus akakpa ökönyuñ eset ke mkpa, kpa
 15 ntre mö emi êdede idap ke Jesus ke Abasi eyeda edi. Koro
 nyin idöhöde mbufo ikö emi ke uyo Öböñ, ite, nyin emi
 idude uwem, emi isukde tutu osim eridi Öböñ, idibemke
 16 mö emi êdede idap iso. Koro Öböñ ke Idemesie eyeto
 ke heaven ösukhöre, ye mñori, ye uyo archangel, ye
 ukorowo Abasi : ndien mekpa-mkpa ke Christ eyebem
 17 iso eset : ndien eyemen nyin emi idude uwem, emi isukde,
 êkörö ye mö êdök ke ikpa-enyön, ndisobo ye Öböñ ke
 ofim : ndien ntem ke nyin iyedu ye Öböñ ke nsinsi.
 18 Mödo êdönñ kiet eken esit ke mikö emi.

5 Edi kabaña eyo ye ini, nditö-ête, owo inyeneke
2 ndiwet ñkpö 'nö mbufo. Koro mbufo ke idemmbufo
 êmetim êfiök ête, usen Öböñ ke edi kpa nte inö ke okoneyo

3 Kadañemi mö edöhöde ète, Emem ye ifure, ke ìni oro
 nsobo abuat mö, nte uman *abuatde* ñwan emi oyomode ;
 4 ndien ke usuñ ekededi mö idiböhöke. Edi mbufo, nditö-
 ète, iduhe ke ekim, nte usen oro akpabuatde mbufo nte
 5 inö : koro kpukpru mbufo edide nditö uñwana, ye nditö
 6 uwemeyo : nyin idige eke okoneyo me eke ekim ; mödo
 yak nyin ikude idap nte mö eken, edi yak nyin ikpeme
 7 inyuñ ifara idem. Koro mö emi edede idap ède ke okoneyo ;
 8 mö emi enyuñ ekpade min ekpa min ke okoneyo. Edi
 yak nyin, sia nyin idide eke uwemeyo, ifara idem, isine
 mbuötidem ye ima ke ñkpö-ikpanesit ; ye idori-enyin
 9 erinyaña ke ndun. Koro Abasi mikonimke nyin inö
 iyaresit, edi man ibö erinyaña oto ke Öböñ nyin Jesus
 10 Christ, emi akakpade kibuot nyin, man, ke nyin inimde
 enyin iñwañ me idede idap, nyin idu uwem ötö kiet ye
 11 Enye. Mödo èteme kiet eken, kiet önyuñ anam eken
 ököri, kpa nte mbufo enamde.

12 Edi nyin imekpe mbufo ubök, nditö-ète, ite, mbufo
 ediöñö mö emi enamde utom kotu mbufo, enyuñ ekarade
 13 mbufo ke Öböñ, enyuñ ètemede mbufo ; ite, mbufo
 enyuñ ekpono mö akpan akpan ke ima kabaña utom mö.
 14 Ètie ke emem ke idemmbufo. Nyin inyuñ iteme mbufo,
 nditö-ète, ite, esua enö mö emi esañade otime otime,
 esöñö meduö esit idem, ekama mbon memidem, ème
 15 anyan ime ye kpukpru owo. Ètiñ enyin mbak owo
 ekededi edinö idiök ke usiene idiök ; edi kpukpru ini
 16 ebine se ifönde kiet ye eken ye kpukpru owo. Edara
 17 kpukpru ini ; ekutre ndiböñ akam ; enö eköm ke kpukpru
 18 ñkpö : koro emi edide se Abasi amade ke Christ Jesus
 19 kabaña mbufo. Èkunime Spirit ; ekusin eritiñ prophecy
 21 ke ndek ; edomo kpukpru ñkpö ; emum se ifönde ekama ;
 22 ètre kpukpru mbièt idiöñkpö.

23 Ndien Abasi emem ke Idemesie anam mbufo esana
 èma ; önyuñ ekpeme spirit ye ukpöñ ye ikpöhidem
 mbufo öfuri öfuri, ekunyene ndudue ke eridi Öböñ nyin
 24 Jesus Christ. Enye emi okotde mbufo edi akpanikö,
 emi edinyuñ anamde.

25 Nditö-ète, ekpe ubök enö nyin.

26 Èköm kpukpru nditö-ète ke edisana ntim-inua. Ami
 27 mowuk mbufo ke Öböñ, nte, mbufo enam ekot ñwed emi
 enö kpukpru nditö-ète.

28 Miön Öböñ nyim Jesus Christ odu ye mbuio.

UDIANA-AKPA ÑWED ÑDITŌ THESSALONICA

- 1 PAUL, ye Silvanus, ye Timothy, ewet enö ufök Abasi
 nditö Thessalonica emi odude ke Abasi Ète nyin ye Öböñ
 2 Jesus Christ; Mfön ye emem edu ye mbufo eto ke Abasi
 Ète ye Öböñ Jesus Christ.
- 3 Nyin inyene ndiköm Abasi kpukpru ini mbaña mbufo,
 nditö-ete, kpa nte odotde, koro mbuötidem mbufo ökörìde
 akpan akpan, ima eke kpukpru mbufo kiet kiet emade kiet
 4 eken önyuñ okponde; ke ntre nyin ke idemnyin ibure mbure
 ibaña mbufo ke mufök Abasi, ibaña ime ye mbuötidem
 mbufo ke kpukpru eriköbö eke eköböde mbufo ye ke ukut
 5 eke mbufo ekutde; emi edide añwaña añwaña idiönö edinen
 ikpe Abasi; man ebat ete, mbufo emedot obio Abasi, emi
 6 mbufo enyuñ ekutde ukut ebaña enye: edieke enende ye
 Abasi ndinam mö emi enamde mbufo ekut ukut, ekut ukut
 7 ke usiene, ndinyuñ 'nö mbufo emi ekutde ukut nduök-
 odudu ye nyin, ke eriyarare Öböñ Jesus oto ke heaven ye
 8 me-angel odudu Esie ke edisak ikañ, ke erisio usiene 'nö mö
 emi mifiökke Abasi, ye inö emi minyimeke gospel Öböñ
 9 nyin Jesus: emi edikutde ufen, kpa nsinsi nsobo, eridianare
 10 ke iso Öböñ ye ke uböñ odudu Esie, kadañemi Enye
 edidide ndida ukpono ke idem ndisana owo Esie, ndinyuñ
 'nam kpukpru mö emi enimde ke akpanikö ndyö ke
 usen oro (koro mbufo enimde ke akpanikö se nyin itinde
 11 inö mbufo). Kabaña ñkpö emi nyin inyuñ inanam mkpe-
 ubök inö mbufo kpukpru ini. ite, Abasi nyin abat mbufo,
 ete, emedot ikot mbufo, önyuñ anam kpukpru udön nti
 ido ye *kpukpru* utom mbuötidem ewörö usuñ ke odudu;
 12 man ekpono enyiñ Öböñ nyin Jesus ke mbufo, enyuñ
 ekpono mbufo ke Enye, nte mfön Abasi nyin ye Öböñ
 Jesus Christ edide.

- 2 KABAÑA eridi Öböñ nyin Jesus Christ, ye eribono nyin
 ötö kiet ye Enye, nyin imekpe mbufo ubök, nditö-ete,
 2 ite, yak ekuwara enyeñe mbufo esio ke iwuk mbufo,
 ekunyuñ etimere mbufo, edide ke spirit, me ke ikö, me ke
 ñwed nte ñkpö emi otode nyin, nte ñkpö emi usen Abasi
 3 odude kemi; yak baba owo kiet okubiaña mbufo ke usuñ

UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ TliessALONICA 3

ekededi : koro *enye mididige*, *iböhöke* Inl eriwaha
 mkpöñ usuñ ebem Iso odu, owo uquañido önyuñ ayarare,
 4 eyen nsobo oro, *enye eml öblöñöde önyuñ emenerede*
 Idemesie ndiñwana ye kpukpru se ekotde Abasi, me se
 etuakde ibuot önö ; ntre ke *enye etie ke temple Abasi*
 5 *önyuñ onim idemesie nte Abasi*. Nte mbufo itihi Ite,
 kini ñkodude ye mbufo kaña, ñködöhö mbufo ñkpö
 6 emi ? Ndien kemi mbufo emefiök se *ibiöñöde*, man
 7 eyarare *enye ke ekem Inl esiemö*. Koro ndibe ñkpö
 uquañido ke ananam utom keml : edi kiet odu eke öbiöñöde
 8 kemi, tutu ewöñöre *enye ke usuñ efep*. Ndien ke ini
 oro eyeyarare anam-uquañido oro, eml Öböñ Jesus
 ediwotde ke *ibifik inua Esie*, edinyuñ osobode ke eriyarare
 9 eridi Esie ; *kpa enye*, emi eridi esie asañade nte utom
 Satan edide, ye kpukpru odudu ye *midiöñö ye mutibe*
 10 ñkpö nsu, ye ke kpukpru abiaña uquañido önö mö emi
 etakde ; koro mö *miköböhö ima akpanikö*, man enyaña
 11 mö. Ndien oto ke ñkpö emi Abasi ke esin utom abiaña
 12 kesit mö, man mö enim nsu ke akpanikö : man ekpe ikpe
 kpukpru mö emi mininke akpanikö ite, edi akpanikö,
 edi ekutde inemesit ke uquañido.

13 Edi nyin inyene ndiköm Abasi kpukpru ini mbaña
 mbufo, nditö-ete emi Öböñ amade, koro ötöñöde ke
 eritöñö Abasi ekemekde mbufo önö erinyaña ke erinam
 14 asana emi otode Spirit ye mbuötidem ke akpanikö : eml
 Enye adade gospel nyin okot mbufo eduk kesit, man
 15 mbufo enyene uböñ Öböñ nyin Jesus Christ. Mödo
 ndien, nditö-ete, esöñö éda, enyuñ emum mitem emi
 ekekpepde mbufo ekama, edide ke ikö, me ke ñwed nyin.
 16 Ndien Öböñ nyin Jesus Christ ke Idemesie, ye Abasi
 Ete nyin emi akamade nyin ökönyuñ önöde nyin nsinsi
 17 ndöñesit ye eti idori-enyin oto ke mfön, ödöñ mbufo esit
 önyuñ ösöñö owuk mö ke kpukpru eti utom ye ikö.

3 Ke akpatre ikö, nditö-ete, eböñ akam ébaña nyin, man
 ikö Öböñ asuana önyuñ okut ukpono, kpa nte önyuñ
 2 edide kotu mbufo ; man enyuñ esio nyin ke ubök mbon
 ntut-utöñ ye *midiök owo* ; koro kpukpru owo minyeneke
 3 mbuötidem. Edi Öböñ edi akpanikö, emi edinamde
 mbufo esöñö éda, edinyuñ ekpemedede mbufo mbak andidiök
 4 oro. Ndien nyin ibuöt idem ye Öböñ ibaña mbufo,
 ite, mbufo ke enam eyenyuñ enam ñkpö oro nyin

AKPA—ÑWED TIMOTHY 1

- 5 idöhöde. Ndien Öböñ eteme esit mbufo eduk ke Ima Abasi, ye ke Ima Christ.
- 6 Nyin Imowuk mbufo, nditö-ëte, ke enyîn Öböñ nyin Jesus Christ, Ite, mbufo edianare ye kpukpru eyen-ëte emi asañade otîme otîme, minyuñ isañake ke mitem emi
- 7 mö ekeböde nyin. Koro mbufo ke Idemmufo efiökde nte mbufo ekpekpebede nyin : koro nyin mikekamake
- 8 idemnyin otîme otîme kotu mbufo ; Inyuñ idiaha udia eke Iböde owo ekededi ke ikpikpu, edi ke utom ye ke ökpösön mba, nyin ikenam utom okoneyo ye uwemeyo,
- 9 man nyin ikudobi owo mbufo ekededi : idige koro nyin minyeneke unen, edi man inim idemnyin nte uwut-ñkpö
- 10 inö mbufo, man mbufo ekpebe nyin. Koro kpa ini emi nyin ikodude ye mbufo, nyin ikowuk mbufo ntem, Ite, Edieke owo ekededi minyimeke ndinam utom, yak enye
- 11 okudia ñkpö. Koro nyin ikopde ibaña ndusuk owo emi esañade kotu mbufo otîme otîme, emi minamke baba
- 12 utom, edi esaña mbia. Nyin imowuk mö emi edide oruk owo emi, inyuñ iteme mö ke Öböñ Jesus Christ, Ite, mö enam utom ke suñ suñ ido, enyuñ edia udia idemmö.
- 13 Edi mbufo, nditö-ëte, ekuyak erinam nti ñkpö efek mbufo.
- 14 Ndien edieke owo ekededi mikopke uyo nyin ke ñwed emi, etim ese owo oro, man mbufo ekuduk nsaña ye
- 15 enye, man but anam enye. Edi ekubat enye ke usua, edi esua enö enye nte eyen-ëte.
- 16 Ndien Öböñemem ke Idemesie önö mbufo emem kpukpru ini ke kpukpru usuñ. Öböñ odu ye kpukpru mbufo.
- 17 Eköm eke ami Paul ñwetde ke ubök mi, emi edide
- 18 idiönö ke kpukpru ñwed : ntem ke ami ñwet. Mfön Öböñ nyin Jesus Christ odu ye kpukpru mbufo.

AKPA ÑWED TIMOTHY

- 1 PAUL, apostle Christ Jesus nte Abasi Andinyaña nyin
- 2 ye Christ Jesus idori-enyîn nyin eketemedede ; *ñwet* 'nö Timothy, ata eyen mi ke mbuötidem : Mfön, ye mböm, ye emem edu ye afo eto ke Abasi Ète ye Christ Jesus Öböñ nyin.

AKPA ÑWED TIMOTHY 1

3 Nte amí ñketemede fi nte, etie ke Ephesus, kíni amí
 mbede ñka ke Macedonia, man afo okpowuk ndusuk
 4 owo, ete, ěkukpep isio ikö, ěkunyañ ěkpañ utöñ ěnö
 me-ñke ye ñwed emana eke minyeneke utit, eke ěnamde
 eneni odu, utu ke ndinyaña utom Abasi emi otode ke
 5 mbuötidem; *nre ke ami 'nam kemi.* Edi ěnö ítem
 kabaña ima eke otode ke edisana esit ye eti esit ye mbuöt-
 6 idem emi misañake ye mbubík: emi ndusuk owo ěkekpöñde
 7 ke ěma ěkewaha ěkpöñ usuñ ětiene ikpikpu 'neme; ke ěyom
 ndidi mekpep-ibet, okposuk edi nte mö mifiökke se mö
 8 ětiñde, me se mö ěsöñöde uyo ědöhö. Edi nyin imöfiök
 ite, ibet öfön, edieke owo anamde ye enye nte öfönde,
 9 ke ifiökde emi, ite, inamke ibet inö edinen owo, edi ěnö
 mebiat-ibet ye metut-utöñ, ěnö mö emi miteñeke Abasi
 ye midiök owo, ěnö ndidekhe ye mbukpo owo, ěnö mewot
 10 mēte ye meka, ěnö mewot-owo, ěnö mbon use, ěnö mebiat
 idemmö ye irenowo, ěnö meyip owo, ěnö mesu-nsu, ěnö
 mö emi ětomode ke nsu, ye s'ededi eñwen eke
 11 öbiöñöde eti ikö eke ěkpepde; nte ekemde ye gospel
 ata edifön Abasi, emi ěkesinde ke ubök mi.

12 Mököm Enye emi ökönöde mi ukeme, Christ Jesus
 Öböñ nyin, koro Enye akabatde mi ke owo akpanikö,
 13 ökönyuñ onimde mi ke utom Esie; okposuk edi nte
 ñkebemde iso ndi andisuñi, ye andiköbö, ye andituk
 owo: edi ěketua mi mböm, koro ñkanamde ke ököi kini
 14 menimke ke akpanikö; ndien mfön Öböñ nyin awak
 eti eti ye mbuötidem ye ima emi odude ke Christ Jesus.
 15 Ikö emi edi akpanikö, önyuñ odot nte ětimde ěnim, ete,
 Christ Jesus ekedi ke ererimbot ndinyaña midiök owo;
 emi ami ndide ětubom mö: edi ěketua mi mböm ěbaña emi,
 16 man ke ami nte ětubom, Christ Jesus akpayarare öfuri
 anyan ime Esie, nte uwut-ñkpö önö mö emi ědinimde
 17 Enye ke akpanikö ěnö nsinsi uwem ke ini iso. Yak
 nsinsi Edidem, emi mikpaha mkpa, emi enyin owo mique,
 Abasi kierakiet, enyene ukpono ye uböñ ke nsinsi nsinsi.
 Amen.

18 Item emi ke ami 'nö fi, eyen mi Timothy, nte ekemde
 ye me-prophecy oro ěkebemde iso ěbaña fi, man afo ada
 19 mö añwana eti eñwan oro; ke erinyene mbuötidem ye eti
 esit; emi ndusuk owo ěma ěkeduök, ěbiara ěbaña mbuöt-
 idem; emi Hymenæus ye Alexander ědude kotu mö;
 emi ami nyakde 'nö Satan, man ěkpep mö, ěte, ěkusuñi.

2 Mödo ke mbem-lso ami nteme nte, êkpe ubök, ênyuñ
 2 ebõñ akam, ênyuñ êseme, ênyuñ ênö eköm êbaña kpukpru
 2 owo ; êbaña ndidem ye kpukpru mendikara ; man nyin
 idu uwem suñ-ñ ke ifure ke kpukpru nti ido ye ke uteñe.
 3 Emi öfön önyuñ enem ke enyìn Abasi Andinyaña nyin ;
 4 emi oyomde ete, ênyaña kpukpru owo, ete, mö ênyuñ
 5 êsim ifök akpanikö. Koro Abasi kiet odude, Esine-
 uföt kiet önyuñ odu kuföt Abasi ye owo ; owo, Christ
 6 Jesus, emi ökönöde Idemesie ete, ifak kpukpru
 7 owo ; *eyetiñ* ikö ntiense emi ke ekem ini esie ; emi
 êkenimde mi ête, ndi andiquörö ye apostle (ntiñ
 akpanikö, nsuhe nsu), andikpep Me-Gentile ke mbuöt-
 idem ye akpanikö.

8 Moyom ndien nte iren owo ebõñ akam ke kpukpru ebiët,
 ke erimenere ndisana ubök, êkunyene iyaresit ye eneni.
 9 Kpa ntre ñko, iban ênyuñ êbana idem ke edisine-ñkpö
 emi odotde, ênyene but ye suñ suñ ido ; idige ke eridök
 idet, ye erisine gold me pearl me ösöñ-urua edisine-ñkpö ;
 10 edi (nte odotde iban eke ödöhöde ête mimö imeteñe Abasi)
 11 ke nti utom. Yak ñwan ekpep ñkpö ke ndop-uyo ke ata
 12 nsuk-idem. Edi ami 'nyimeke ñwan ndikpep, me ndikara
 13 erenowo. edi nditie ke ndop-uyo. Koro êkebemde iso
 14 êbot Adam, ndien êbot Eve ; ndien iketapke Adam, edi
 15 ñwan, ke êketapde enye, edue : edi êyenyaña enye oto ke
 eriman nditö, ke mö êkade iso ke mbuötidem ye ima ye
 edisana ido ke nsuk-idem.

3 Ikö oro edi akpanikö, *ete*, Owo ama oyom ndida idaha
 2 ufök Abasi, enye oyom eti utom. Ndien ada-idaha ufök
 Abasi enyene ndidi owo emi owo mique se abiatde enye,
 ebe ñwan kiet, owo ufara-idem, owo nsuk-idem, emi otimde
 asaña, emi amade ndikpeme isen owo, emi öfiökde ndikpep
 3 owo ; idige owo uyom, idige owo mfiomo ; edi edi suñ suñ,
 idige owo utök, idige ama-okuk ; owo emi otimde akara
 4 ufök esiemö, emi anamde nditö esie êsuk ibuat ke uteñe ;
 5 (edi edieke owo mifiökke ndikara ufök esiemö, didie ke
 6 enye edikeme ndikpeme ufök Abasi ?) okudi öbufa owo,
 7 mbak enye editañ idem öduö ke ubiom-ikpe Satan. Ñko
 ñko, enye enyene ndinyene eti etop kotu mö emi ödude
 ke esien ; mbak owo ödibaña enye, enye edinyuñ oduk
 8 ke aña Satan. Kpa ntre me-deacon êkpedi mbon uteñe,
 êkunyene inua iba, êkuma ediwak wine, owo emi misinke

9 esit ke udori ; owo emi esõñöde ëda ke ndibe-ñkpö mbuõt-
 10 idem ke edisana esit. Yak ebem iso edomo mö emi ;
 ndien, edieke se ebiatde mö miduhe, yak mö enam utom
 11 itie deacon. Iban ñko enyene ndidi mbon uteñe, idige
 metiñ-ikö edem, efara idem, edi akpanikö ke kpukpru
 12 ñkpö. Yak me-deacon edi ebe ñwan kiet, emi etimde
 13 ëkara nditö ye ufök mö. Koro mö emi etimde enam utom
 deacon ëma ëda eti idaha enö idemmö, ye aqua uko
 ke mbuötidem emi odude ke Christ Jesus.

14 Mewet ñkpö emi 'nö fi ke idori-enyìn nte, nyewara
 15 ntiene fi ; edi edieke mbigide, man afo öfiök nte owo
 ëkpekamade idem ke ufök Abasi, emi edide ufök Abasi
 16 emi odude uwem, adaha ye öruñ akpanikö. Ndien eneni
 iduhe, ite, ndibe-ñkpö ido Abasi omokpon ; Enye emi
 ekeyararede ke öbukidem, emi enamde enen ke spirit,
 emi me-angel ëkutde, emi equöröde kotu midut, emi
 enimde ke akpanikö ke ererimbot, enyuñ emende Enye
 ödök eduk ke uböñ.

4 EDI Spirit otim ödöhö ete, ke ini iso ndusuk owo eyekpöñ
 mbuötidem, ke erikpañ utöñ 'nö me-spirit emi ebiañade ye
 2 se me-demon ëkpepde, oto ke mbubik owo emi esude nsu,
 3 emi eföpde esit mö nte edade edifiop uquak enam ; ëkpan
 owo ndidö ndö, *enyuñ eteme* mö ndibet unam, eke Abasi
 okobotde, ete, mö emi enimde ke akpanikö enyuñ efiökde
 4 akpanikö ëkpeta ke eköm. Koro kpukpru se Abasi
 okobotde efön, se owo ëkpesinde inyuñ iduhe, ke eböde
 5 ke eköm ; koro enamde enye asana oto ke ikö Abasi
 ye akam.

6 Afo ama anam nditö-ëte eti ñkpö emi, afo eyedi
 eti asañutom Christ Jesus, emi ebökde ke ikö mbuötidem,
 ye ke eke eti erikpep eke afo etienede : edi sìn mbukpo
 7 ye ndisime ñke. Ndien sìn idem nam ido Abasi : koro
 8 eriñwana idem odorode udori esisit ; edi ido Abasi
 odoro udori ke kpukpru ñkpö, ke enyene uñwöñö
 9 uwem emi odude kemi, ye enye emi edidide. Ikö
 emi edi akpanikö, önyuñ odot nte etimde enim enye
 10 ke akpanikö. Kabaña ñkpö emi nyìn inam utom inyuñ
 iñwana eñwan, koro nyìn ima idori enyìn ke Abasi emi
 odude uwem, emi edide Andinyaña kpukpru owo,
 11 akpan akpan mö emi enimde ke akpanikö. Wuk nyuñ
 12 kpep me-ñkpö emi. Kuyak baba owo kiet esìn uyan fo

ke ndek ; edi yak afo edi uwut-ñkpö önö mö emi ñnimde
 ke akpanikö, ke ikö, ke ido uwem, ke ima, ke mbuötidem,
 13 ye ke edisana ido. Sín ibuoť ke erikot ñwed, ke eriteme,
 14 ye ke erikpep, tutu ami ndi. Kuduök enö emi odude fi
 kesit, emi ñnöde fi ke prophecy, ye eridori ubök presbytery.
 15 Sín idem ke erinam me-ñkpö emi ; yak idemfo öfuri öfuri
 ndinam mö ; man kpukpru owo êkut nte afo akade iso.
 16 Kpeme idemfo, ye se afo ekpepde. Yire ke ñkpö
 emi ; koro ke erinam emi afo eyenyaña idemfo ye mö
 emi êkopde uyo fo ñko.

5 KUSUA unö ebiowo, edi teme enye nte ête ; ye mkparawa
 2 nte nditö-ête : ye ñkani iban nte meka ; ye mkparawa
 3 iban nte nditö-ête iban, ke ata edisana ido. Kpono
 4 mebe-akpa emi êdide mebe-akpa ke akpanikö. Edi
 ebe-akpa ekededi ama enyene nditö me nditö nditö, yak
 mö êbem iso êkpep ndinim ido Abasi 'nö mbon ufök mö,
 'nyuñ nsio usiene 'nö mête ye meka mö : koro emi edide
 5 se Abasi amade. Enye emi edide ebe-akpa ke akpanikö,
 emi etiede ikpöñ, odorí enyìn ke Abasi, ödödiöñ ekpe
 6 ubök önyuñ öböñ akam ke okoneyo ye uwemeyo. Edi
 enye emi ayakde idemesie önö inemesit akpa kini enye
 7 odude uwem. Teme ñkpö emi ñko, man êkunyene se
 8 êkpedoride mö ikö. Edi edieke owo ekededi mitimke
 ñkpö inö ubon esiemö, akpan akpan mbon ufök esiemö,
 enye ama akañ mbuötidem, önyuñ ödiök akan owo emi
 9 minimke ke akpanikö. Êkuwet enyìn baba owo kiet
 10 ësín ke ñwed nte ebe-akpa, eke misimke isua ata, emi
 ekedide ñwan owo kiet, önyuñ öwöröde etop kabaña
 nti utom ; edieke enye ököbökte nditö, edieke enye
 akakamade isen owo, edieke enye ekeyetde mbon Abasi
 ukot, edieke enye akañwamde mbon ukut, edieke enye
 11 ekesinde idem anam kpukpru eti utom. Edi sín mebe-
 akpa emi misöñke ntre : koro kini mö êsuande enyìn
 12 use êkpöñ Christ, mö êyom ndidö ndö ; ikpe önyuñ obiom
 13 mö, koro mö êkpöñde akpa mbuötidem mö. Ñko mö
 ênyuñ êkpep nditie ikpikpu, esaña ke ufök ke ufök ; inyuñ
 idige eritie ikpikpu ikpöñ, edi edi mababara ye mesaña-
 14 mbia ñko, etiñ se mö mikpetiñke. Moyom ndien nte
 mebe-akpa emi misöñke êdö ndö, ênyuñ eman nditö,
 ênyuñ êkara ufök, êkunyüñ önö usua ntak ndisuene :
 15 koro ndusuk ñema ewaha etiene Satan. Edieke ñwan

16 ekededi emi onĩmde ke akpanikö enyenede mebe-akpa, yak enye añwam mö, man ekudobi ufök Abasi; man enye añwam mö emi edide mebe-akpa ke akpanikö.

17 Yak ebat nyebiowo emi etĩmde ekara, ete, edot ukpono ikaba, akpan akpan mö emi enamde utom ke ikö ye ke
18 erikpep. Koro ñwed Abasi ödöhöde ete, Kuböp enañ inua kini enye edigide ibokpot. Ñko, Eyen-utom odot
19 ndibö ñkpö-eyen-utom esie. Kukop ikö eke edoride
20 ebiowo, ke miböhöke ke inua ntlense iba me ita. Sua nö mö emi enamde idiönkpö kiso kpukpru owo, man mö
21 eñwen ñko edikhe. Mowuk fi kiso Abasi, ye Christ Jesus, ye ndimek angel, nte, afo etiñ enyĩn ke ñkpö emi, okunyene
22 ufañ, ökunyuñ anam baba ñkpö kiet ke uma. Kusöp ndidori baba owo kiet ubök, kunyuñ ubuana ke midiönkpö
23 owo eñwen : nĩm idemfo edisana. Kuñwön aba möñ, edi ñwön esisit wine kabaña idibi fo ye mudönö fo emi
24 enamde fi ediwak ini. Midiönkpö ndusuk owo eyarare, ebem iso eka ikpe; eke ndusuk owo ñko enyuñ etiene mö
25 ke edem. Kpa ntre ñko nti utom eke eyararede edu; ndien se mitiehe ntem ikemeke ndidibe.

6 YAK kpukpru owo emi edide ifn kidak owo ebat ete, ete mö odot kpukpru ukpono, man ekusuñi enyĩñ Abasi ye se
2 ekpepde. Ndien yak mö emi enyenede ete emi onĩmde ke akpanikö ekusĩn mö ke ndek, koro mö edide nditö-ete; edi enam ñkpö enö mö ekan, koro mö emi ebuanade ke ufön enĩmde ke akpanikö enyuñ edide ndima. Kpep nyuñ teme ñkpö emi.

3 Edieke owo ekededi ekpepde isio ikö, minyuñ inyĩmeke nti ikö, kpa ikö Öböñ nyĩn Jesus Christ, ye erikpep eke
4 asañade ye ido Abasi; enye atañ idem, ifökke ñkpö, edi anam ndisĩme abaña mbume ye eneni ikpikpu ikö, emi
5 ewöröde ufup, ye utök, ye me-isuñi, ye midiök ekikere, ye eñwan mbon edidekhe ekikere emi eböde mö akpanikö,
6 ke esede ete ido Abasi edi usuñ udori. Edi ido Abasi ökörö ye inemesit ke se owo enyenede edi aqua udori:
7 koro nyĩn mikadaha baba ñkpö kiet iduk ke ererĩmbot,
8 minyuñ ikemeke ndida baba ñkpö kiet ñwörö; edi ke nyĩn inyenede udia ye edisĩne-ñkpö, nyĩn iyenemesit ke
9 ñkpö emi. Edi mö emi eyomde ndinyene inyene eduö eduk ke idomo ye afia ye ediwak ndisĩme udön emi ebiatde
10 owo, oruk ñkpö eke enamde owo esobo enyuñ etak. Koro

UDIANA-AKPA ÑWED TIMOTHY 1

- Ima okuk edide öruñ kpukpru oruk Idiök ñkpö : emi anamde ndusuk owo, ke mö ebinede enye, ewaha ekpöñ mbuötidem, ema enyuñ ekim idemmö ke ediwak ndutukhö.
- 11 Edi afo, O owo Abasi, feghe kpöñ ñkpö emi ; nyuñ bine edinen ido, ido Abasi, mbuötidem, ima, ime, ye suñ
- 12 suñ ido. Nwana eti enwan mbuötidem, mum nsinsi uwem kama, emi ekekotde fi oduk kesit, emi afo ökönyuñ
- 13 onyimedede eti erinyime kiso ediwak ntiense. Mowuk fi kiso Abasi, emi önöde kpukpru ñkpö uwem, ye kiso Christ Jesus, emi okonyimedede eti erinyime kiso Pontius
- 14 Pilate ; nte, afo onim item oro, ndudue okudu, nsua-nö ökunyüñ odu, tutu osim eridi Öböñ nyin Jesus Christ :
- 15 emi Enye ediyararede ke ekem ini esie, emi edide ata Edifön ye Andikara kierakiet, Edidem ndidem, ye
- 16 Öböñ mböñ ; emi ikpöñ ikpöñ enyenede uwem eke midikureke, ke oduñ ke uñwana emi owo mikemeke ndikpere ; emi akananam baba owo kiet mique minyuñ ikemeke ndikut : yak enö Enye nsinsi ukpono ye odudu. Amen.
- 17 Wuk mö emi enyenede inyene ke ererimbot emi, ete, mö ekutañ idem, ekunyüñ edori enyin ke inyene emi minyeneke iwuk, edi ke Abasi, emi önöde nyin kpukpru
- 18 ñkpö ke ntarubök ndidia ke ndaresit ; ete, mö efön mfön, edi mbon inyene ke nti utom, ebeñe idem ndideme ñkpö,
- 19 enyuñ enyime ndinö ñkpö ; ke erinim eti itie 'nö idemmö kabaña ini eke edidide, man mö emum uwem eke edide ata uwem ekama.
- 20 O Timothy, kpeme se ekeyakde enö fi, ke eriwönöre ñkpöñ obukpo ababara ye eneni ifiök eke ekotde ntre ke
- 21 nsu ; eke ndusuk owo ke erinyime ema edue kabaña mbuötidem.

Mfön odu ye mbufo.

UDIANA-AKPA ÑWED TIMOTHY

- 1 PAUL, apostle Christ Jesus nte Abasi amade, nte ekemde ye uñwönö uwem emi odude ke Christ Jesus,
- 2 ñwet 'nö Timothy, edima eyen mi : Mfön, ye mböm, ye emem edu ye afo eto ke Abasi Ete ye Christ Jesus Öböñ nyin.

3 Mököm Abasi, emi 'namde ñkpö 'nō Enye ke edisana esit
 toto ke ini mēte mi, nte mendopke nditi fi ke mkpe-ubök
 4 mi, ke ödöñde mi ndikut fi ke okoneyo ye ke uwemeyo ;
 5 ke ntide möñ-eyet fo. man idaresit öyöhö mi ; ke ēma
 6 ēketi mi ēbaña ata mbuötidem emi odude fi kesit ; emi
 ekebemde iso odu ke eka eka fo Lois, ye ke eka fo Eunice ;
 ndien ami motim 'nim ke akpanikö nte, ke odu ke esit fo
 7 ñko. Kabaña ñkpö emi ami nti fi man afo edemere enö
 8 Abasi, eke odude ke esit fo, oto ke eridori ubök mi. Koro
 Abasi mikönöñö nyin spirit ndik ; edi eke odudu ye ima
 9 ye erikama-idem. Mödo kunyene but ye ikö ntiense
 Öböñ nyin, me ye ami owo-ñkpököbī Esie : edi kut ukut
 10 ye gospel nte odudu Abasi edide ; emi akanyañade nyin,
 önyuñ okotde nyin ke edisana ikot, idige nte me-utom
 nyin ēdide, edi nte uduak ye mfön Esiemö ēdide, emi
 11 ēkebemde nsinsi ini iso enö nyin ke Christ Jesus, edi ēma
 ēyarare kemi ke eridi Andinyaña nyin Christ Jesus, emi
 okosobode mkpa, ökönyuñ adade uwem ye se mibiarake
 12 öwörö ke uñwana oto ke gospel, eke ēkenimde mi ēte,
 13 ndi andiquörö, ye apostle, ye andikpep. Emi edide ntak
 eke ñkutde me-ukut emi : edi but Inamke mi ; koro
 möfiök Enye emi 'nimde ke akpanikö, 'nyuñ ntim 'nim
 ke akpanikö nte, Enye emekeme ndikpeme se nsinde Enye
 14 ke ubök tutu osim usen oro. Mum mbiēt nti ikö eke afo
 okokopde ke uyo mi kama, ke mbuötidem ye ima eke
 15 odude ke Christ Jesus. Tim kpeme eti ñkpö oro ēkeyakde
 enö fi oto ke Edisana Spirit eke oduñde ke esit nyin.

16 Afo ömöfiök emi, ete, kpukpru mö emi edude ke Asia
 ēma ewöñöre ēkpöñ mi ; emi Phygelus ye Hermogenes
 17 edude kotu mö. Öböñ osuk atua ufök Onesiphorus mböm :
 koro enye öködöñde mi esit ediwak ini, mikönyuñ
 18 inyeneke but ibaña ñkpököbī mi ; edi, kini enye okodude
 ke Rome, enye otim oyom mi, önyuñ okut mi (Öböñ osuk
 önö enye ndikut mböm kiso Öböñ ke usen oro) ; ndien
 adaña ñkpö eke enye akanamde ke Ephesus, afo omotim
 öfiök.

2 Mödo afo, eyen mi, söñö idem ke mfön eke odude ke
 2 Christ Jesus. Ndien ñkpö oro afo okokopde ke inua mi
 kotu ediwak mentiense, yak suk oro nö mbon akpanikö,
 3 emi edikemede ndikpep owo eñwen ñko. Kut ukut ye
 4 ami, nte eti ewo-eköñ Christ Jesus. Baba owo-eköñ kiet

UDIANA-AKPA ÑWED TIMOTHY 2

emi akade eköñ ikömöke idemesie ke ñkpö uwem *emi* ;
 man enem enye, emi ewetde enyiñ esie esin ke ñwed mbon-
 5 eköñ, esit. Ndien edieke owo añwanade ke mbre, iyarake
 enye anyanya, ke enye miñwanake nte asañade ye item.
 6 Ofuñ-isöñ emi anamde utom enyene ndibem iso mbuana
 7 ke mfri. Tim kere se ndöhöde ; koro Öböñ eyenö fi
 8 asian ke kpukpru ñkpö. Ti Jesus Christ, emi esetde ke
 mkpa, emi otode ke uduot David, nte ekemde ye gospel
 9 mi : emi ami ñkutde ukut kesit tutu osim ñkpököbi, nte
 10 anam idiök ñkpö ; edi iköbike ikö Abasi. Mödo ami
 nyöde kpukpru ñkpö kabaña ndimek owo, man mö
 enyuñ ebö erinyaña eke odude ke Christ Jesus ye nsinsi
 11 uböñ. Ikö emi edi akpanikö : ete, Koro nyin ima ikpaña
 12 ye Enye, nyin iyenyuñ idu uwem ye Enye : nyin ima
 iyö, nyin iyenyuñ ikara ye Enye : nyin ima ikañ
 13 Enye, Enye eyenyuñ akañ nyin : nyin midige akpanikö,
 Enye osuk edi akpanikö ; koro Enye mikemeke ndikañ
 Idemesie.

14 Nam mö eti me-ñkpö emi, ke eriwuk mö kiso Öböñ,
 ete, ekuñwana ebaña me-ikö, emi midoroke udori, edi
 15 ebiatde mö emi ekopde. Sin ifik ndida idemfo 'nö Abasi,
 nte owo emi Enye onyimedede, asañutom eke minyeneke
 16 ndikut but, ke eritim ntiñ ikö akpanikö. Edi sio idemfo
 ke mbukpo ikö inua fep : koro mendinam *ntem* eyedödiöñ
 17 eka iso ke idiök ido, ndien ikö mö eyeta nte inia : emi
 18 Hymenæus ye Philetus edude kotu mö ; owo emi ewahade
 ekpöñ akpanikö, ke eridöhö ete, eriset ke mkpa ama ebe,
 19 enyuñ ebiatde mbuötidem ndusak owo. Edi ökpösöñ
 isöñ emi Abasi onimde adada, ke enyenede idiöñö emi, ete,
 Öböñ ömöfiök mö eke enyenede Enye : ñko, Yak kpukpru
 owo kiet kiet emi asiakde enyiñ Öböñ adakha ke idiök ido.

20 Ke aqua ufök idige ñkpö gold ye ñkpö silver ikpöñ ikpöñ
 edu, edi ñkpö eto ye eke mbat ñko ; ndien enim ndusuk
 21 enö ukpono, ndusuk enö esuene. Mödo owo ama anam
 idemesie asana ökpöñ ñkpö oro, enye eyedi ñkpö emi
 enimde enö ukpono, emi enamde asana, emi odotde nte
 Ete ufök adade anam ñkpö, eke ediöñde enö kpukpru
 22 eti utom. Edi feghe kpöñ midiök itöñ uyen, nyuñ bine
 edinen ido, mbuötidem, ima, ye emem, ye mö emi esemedede
 23 ekot Öböñ oto ke edisana esit. Edi sin ndisime eneni emi
 24 minyeneke ifiök, ke erifiök ete, mö esin utök odu. Ndien
 asañutom Öböñ inyeneke nditökhö utök, edi anam suñ

UDIANA-AKPA ÑWED TIMOTHY 3,4

25 ye kpukpru owo, öfiök ndikpep owo, eme ime, eteme mö
emi ëbiöñöde ke suñ suñ ido ; ndusuk me Abasi eyenö
26 mö erikabare esit emi öwöröde ifiök akpanikö, mö ënyuñ
ësio idemmö ke afia Satan efep, ke andinam utom Öböñ
amada mö nte mbuot-eköñ ndinam se Öböñ amade.

3 EDI fiök emi, ete, ke ukperedem usen mkpösöñ ini
2 eyedi. Koro owo eyedi mema idem, mema okuk, mbio
mbure, mbon iseri, mendisuene, metut-utöñ ye mëte ye
3 meka, menana eköm, ndidekhe owo, menana ima, mbon
nsöñ-ido, mbon mbia, mö emi mikarake idem, mbon afai,
4 mesua nti ñkpö, metap owo, mesöñ-ibuot, metañ-idem,
5 mema inemesit ekan nte emade Abasi ; ke ënyene mbiët
ido Abasi, edi ësïn odudu esie : wöñöre kpöñ memö emi
6 ñko. Koro kotu mö emi owo edu emi ënyönide eduk ke
mufök, ënyuñ emumde ndisime iban emi ëyöhöde ye
midiöñkpö nte mbuot-eköñ, emi nsio nsio midiök itöñ
7 edudide mö efep, esuk ekpekpep ñkpö kpukpru ini, edi
8 ikemeke ndisim ifiök akpanikö. Ndien nte Jannes ye
Jambres ekebiöñöde Moses, ntre ke memö emi ñko ëbiöñö
akpanikö ; me-owo emi ekikere mö ëbiarade, mbukpo owo
9 kabaña mbuötidem. Edi mö idikaha aba iso : koro ndisime
mö eyeyarare önö kpukpru owo, kpa nte eke mö akayara-
10 rede. Edi afo eketiene erikpep mi, ye ido, ye uduak,
ye mbuötidem, ye anyan ime, ye ima, ye ime, ye eriköbö,
11 ye ukut ; ye ñkpö emi ekenamde mi ke Antioch, ye
ke Iconium, ye ke Lystra ; oruk eriköbö eke eköböde mi :
12 ndien Öböñ okosio mi ke kpukpru mö efep. Ih, eyenyuñ
eköbö kpukpru owo emi eyomde ndidu uwem Abasi ke
13 Christ Jesus. Edi midiök owo ye mbon abiaña eyedödiöñ
14 ediök ëka iso, ëbiaña owo, owo ënyuñ ëbiaña mö. Edi
afo yire ke ñkpö emi afo ekpepde, önyuñ otim öfiök,
15 ke öfiökde mö emi afo ekpepde mö ke inua mö ; önyuñ
öfiökde ete, toto ke uyen afo öfiök ndisana ñwed emi ekemede
ndinam fi öfiök ñkpö eke öwöröde erinyaña oto ke mbuöt-
16 idem eke odude ke Christ Jesus. Kpukpru ñwed emi
otode ke Spirit Abasi önyuñ öfön ke erikpep, ke erisua
17 'nö, ke erinö ufen, ke eriteme ke etl ido : man owo Abasi
öfön ama, anyene kpukpru ñkpö emi adade anam kpukpru
nti ñkpö.

4 Mowuk fi kiso Abasi, ye kiso Christ Jesus, emi edi-

kpede ikpe ye medu-uwem ye mekpaña-mkpa, 'nyuñ
 2 *ñuok fi* ke eridi Esie ye ke obio Esie; nte, òquörò ikò
Abasi; köbö ndinam ke edikem ini ye ke ini eke mikemke;
 sua nò, duari, teme, ke kpukpru anyan ime ye erikpep.
 3 Koro ini edidide emi mō midiyöhö eti erikpep; edi ke
 ènyenede edidebe utōñ, mō èyenim mendikpep ènò idemmō
 4 eke èkemde ye midiök itōñ mō; èyenyuñ ètut utōñ ye
 5 akpanikò, èwaha ètiene ñke. Edi afo fara idem ke
 kpukpru ñkpò, nyime ntuk-idem, nam utom òquörò
 6 gospel, nam utom fo ma. Koro ke ètökhö mi kemi nte
 7 uwa ediñwōñkpò, ndien Inl unyōñ mi ekem. 'Ma 'ñwana
 eti eñwan oro, 'ma ñkure itök oro, 'ma ñkama akpanikò
 8 oro: òtōñöde ke ini emi ènim anyanya eti ido ènò mi, eke
 Òböñ, Edinen Ebierikpe, edinöde mi ke usen oro: inyuñ
 inöñö mi ikpōñ, edi eyenö kpukpru mō emi èmade eridi
 Esie.

9 Sìn ifik nditlene mi Iwiwa: koro Demas òkòkpōñde
 10 mi, ke ama ererimbot emi odude kemi, ònyuñ aka
 ke Thessalonica; Crescens aka ke Galatia, Titus ke
 11 Dalmatia. Luke ikpōñ ikpōñ osuk ye ami. Da Mark di
 12 ye afo: koro enye òfönde ndinam ñkpò 'nò mi. Edi
 13 ñködōñ Tychicus aka Ephesus. Kini afo edidide da aqua
 òföñidem emi ñkòkpōñde ke ufök Carpus ke Troas di,
 14 ye me-ñwed, akpan akpan me-ñwed ikpa. Alexander
 odom utim akanam mi ekese idiök ñkpò: Òböñ eyesio
 15 enye usiene nte utom esie edide: kpeme idemfo ye
 enye ñko; koro enye òkòbiñöde ikò nyin eti eti.
 16 Kini ami ñkakañde idem ke akpa, baba owo kiet ikadaha
 ye ami, edi kpukpru owo èkekpōñ mi: yak èkuda emi
 17 èdori mō. Edi Òböñ akada ye ami, ònyuñ òsöñö mi idem;
 man oto ke ami èkpetim èquörò ikò *Abasi*, kpukpru Me-
 Gentile èkpenyuñ èkop: ndien ami mböhö inua lion.
 18 Òböñ eyenam mi mböhö kpukpru idiök utom, eyenyuñ
 anyaña mi tutu osim obio Esie ke heaven: yak ubōñ
 enyene Enye ke nsinsi nsinsi Amen.

19 Kòm Prisca ye Aquila, ye ufök Onesiphorus. Erastus
 20 eketie ke Corinth: edi ami ñkòkpōñ Trophimus ke Miletus
 21 ye udöñö. Sìn ifik ndibem Inl etuep iso ndi. Eubulus
 òkòm fi, ye Pudens, ye Linus, ye Claudia, ye kpukpru
 22 nditö-ète.

Òböñ odu ye spirit fo. Mfön odu ye mbufo.

~NWED TITUS 1

~NWED TITUS

- 1 PAUL, owo Abasi, ye apostle Jesus Christ, nte mbuõtldem
ndimek owo Abasi edide, ye ifiök akpanikö eke ekemde
2 ye ido Abasi, ke idori-enyìn nsinsi uwem, eke Abasi, emi
mikemeke ndisu nsu, ekebemde nsinsi ini ise öñwöñö ;
3 edi ke ini Esiemö Enye akayarare ikö Esie ke eridöñutom,
eke ekeyakde enö mi, nte ekemde ye ewukhö Abasi
4 Andinyaña nyìn ; ñwet 'nö Titus, ata eyen mi ke ebuana
mbuõtldem nyìn : Mfön ye emem edu ye afo ete ke
Abasi Ete ye Christ Jesus Andinyaña nyìn.
- 5 Kabaña ñkpö emi ami ñkökpöñ fi ke Crete, man afo
ekpeneñere ñkpö eke esukhöde, önyuñ onim nyebiowo
6 ke kpukpru obio, nte ami ñketemede fi ; edieke owo
ekededi minyeneke se ebiatde enye, ebe ñwan kiet, emi
enyenede nditö emi enimde ke akpanikö, emi midorike mö
7 erisìn ndutime, emi minyuñ isinke item. Koro ada idaha
ufök Abasi mikpenyeneke se ebiomde enye, nte
akama-ukpökhöre Abasi ; idige owo nsöñ-ibuot, idige
owo emi ösöpde ndiyaresit, idige owo uyom, idige
8 owo mfiomo, idige ama idiök udori ; edi ama ndikpeme
lsen owo, ama nti ñkpö, owo nsuk-esit, edinen, edisana,
9 owo ufat ; emi omumde ikö akpanikö akama, nte ekemde
ye erikpep Abasi, man enye ekpekeme nditeme ke eti
erikpep, 'nyuñ ñkan mö emi enenide.
- 10 Koro ediwak owo emi esinde item edu, metiñ ikpikpu
ikö ye mbon abiaña, akpan akpan mbon mbobi, emi
11 enyenede ndikubi mö inua ; me-owo emi ebiatde mufök
öfuri öfuri, ke erikpep ñkpö eke mö mikpekpepke,
12 kabaña idiök udori. Owo mö kiet, prophet idemmö
kiet, öködöhö ete, Nditö Crete edi mesu-nsu kpukpru ini,
13 midiök unam, midibi eke efude ifu. Ikö ntiense emi edi
akpanikö. Kabaña ñkpö emi sua nö mö ökpösöñ, man
14 mö esöñö ke mbuõtldem, ekukpañ utöñ enö ñke Me-Jew,
15 ye mitem owo emi ewöñörede ekpöñ akpanikö. Kpukpru
ñkpö esana enö mö emi esanade : edi baba ñkpö kiet
lsanake inö mö emi edekhede ye mö emi minimke ke
16 akpanikö ; edi ekikere ye esit mö ededekhe. Mö edöhö
ete, mimö Imöfiök Abasi ; edi ekañ Enye ke utom mö,

ÑWED TITUS 2,3

emi ēdide möburöbut owo, ye mbon ntut-utöñ, ye mbukpo owo kabaña kpukpru nti utom.

2 EDI afo tññ ikö eke ekemde ye etl erikpep : ete, mblowo
ēdi mefara-ídem, mbon-uteñe, mesuk-esit, mesöñö-ídem ke
3 mbuötidem, ke ima, ye ke ime : ete, kpa ntre ñkani íban
ēkama ídem ke uteñe, ekudi mbon mbia, ekudi ífn mín, edi
4 ēdi mekpep nti ñkpö : man mö ekpep mkparawa íban ndima
5 mebe mö, ndima nditö mö, ndisuk esit, ndisana, ndidi
menam-utom ke ufök mö, mefön-ido, ke erisuk íbuot 'nö
6 mebe mö, man ekusuñi ikö Abasi : nyuñ teme mkparawa
7 kpa ntre ndisuk esit : ke eriyarare ídemfo nte uwut-
8 ñkpö nti utom ke kpukpru ñkpö ; ke erikpep fo wut
akpanikö, uteñe, edinen ikö, eke mö mikemeke ndineni ;
man enye emi öbiöñöde enyene but, ke enye minyeneke
9 idiök ñkpö nditiñ mbaña nyin. Teme ífn ndisuk íbuot
'nö mēte mö, ndinyuñ 'nem mö esit ke kpukpru ñkpö ;
10 ekunení ; ekuda ñkpö edem edem, edi ēyarare kpukpru
eti akpanikö ; man mö ekpono erikpep Abasi Andinyaña
11 nyin ke kpukpru ñkpö. Koro mfön Abasi ama ayarare,
12 ke erida erinyaña ntiene kpukpru owo, eteme nyin, ete,
ke erikpöñ midiök ido ye mitöñ ererimbot, nyin ikpodu
uwem ke nsuk-esit ye edinen ido ye ke ido Abasi ke
13 ererimbot emí ; ke eriyom ata eti ídori-enyin ye eriyarare
14 aqua Abasi ye Andinyaña nyin Jesus Christ ; emi ökönöde
Idemesie kibuot nyin, man Enye akpafak nyin oslo ke
kpukpru muquañkpö, önyuñ anam ndimek owo esana,
emi edinyenede Enye ke Idemesie, emi ēfiopde esit kabaña
ntí utom.

15 Tññ me-ñkpö emi, nyuñ teme, nyuñ sua nö ke öfuri
odudu. Kuyak baba owo kiet esin fi ke ndek.

3 TI mö ndisuk íbuot 'nö mendikara, ye me-odudu, ndikop
item, ndibeñe ídem 'nö kpukpru nti utom, ekutiñ idiök
2 ēbaña baba owo kiet, ekudi mbon utök, edi ēnam ido suñ,
ēnyuñ ēyarare kpukpru suñ suñ ido ye kpukpru owo.
3 Koro nyin ñko ikedide ndisime ke ini emi ebede, mbon
nsöñ-ibuot, emi owo ēbiañade, emi inamde ñkpö inö nsio
nsio idiök ítöñ ye ínemesit, ídu uwem ke udu ye ufup,
4 idot usua, isua kiet eken. Edi kini mfönido Abasi Andinyaña
nyin, ye ima eke Enye amade owo akayararede,
5 idige ke erinam edinen utom emi nyin ke ídemnyin

ÑWED PHILEMON 1

- ikanamde, edi nte ekemde ye mböm Esie, Enye akanyaña nyin, ke eriyet emi otode öbufa emana ye erinam edi
6 öbufa oto ke Edisana Spirit, emi Enye ötökhöde önö nyin uwak uwak, oto ke Jesus Christ Andinyaña nyin ;
7 man, kini enamde ikpe etebe nyin ke mfön Esie, ekpenam nyin idi media-akpa, nte ekemde ye idori-enyin nsinsi
8 uwem. Ikö emi edi akpanikö, ndien kabaña ñkpö emi moyom nte afo ösöñ etiñ, man mö emi enimde Abasi ke akpanikö ekpeme ndisuk 'nam nti utom. Me-ñkpö
9 emi efön enyuñ enyene udori : edi kpöñ ndisime eneni,
10 ye me-ñwed emana, ye utök, ye enwan abaña ibet ; koro mö midoroke udori, enyuñ edide ikpikpu. Sín owo emi enenide akpanikö kini esuade önö enye ini kiet ye utim
11 ikaba ; ke erifök ete, oruk owo emi abiara önyuñ anam idiönkpö, esit esie önyuñ obiom enye.
- 12 Kadañemi ami ndidöñde Artemas me Tychicus etiene fi, sín idem nditiene mi ke Nicopolis : koro ami nduakde
13 nditie do ke ini etuep. Wara da Zenas öfök-ibet ye Apollos ñko yak ke usuñ mö, man baba ñkpö kiet okunana mö. Ndien yak *kpukpru* owo nyin enyuñ ekpep
14 ndisuk 'nam nti utom kabaña ñkpö eke enanade, man mö ekunana mfri.
- 15 *Kpukpru owo* emi edude ye ami eköm fi. Köm mö emi emade nyin ke mbuötidem. Mfön odu ye *kpukpru mbufo*.

ÑWED PHILEMON

- 1 PAUL, owo-ñkpököbi Christ Jesus, ye Timothy eyen-ête nyin, *ewet* önö Philemon edima nyin ye nsaña-utom
2 nyin, ye Apphia eyen-ête nyin añwan, ye Archippus nsaña-eköñ nyin ; ye ufök Abasi emi odude ke ufök fo ;
3 Mfön ye emem edu ye mbufo eto ke Abasi Ète nyin ye Öböñ Jesus Christ.
- 4 Mököm Abasi mi *kpukpru inl*, ke erisiak enyiñ fo ke
5 akam mi, ke ñkopde mbaña ima fo, ye mbuötidem emi afo enyenede ye Öböñ Jesus, önyuñ enyenede ye *kpukpru*
6 mbon Abasi ; man mfönido mbuötidem fo enyene ukeme, ke erifök *kpukpru* nti ñkpö emi edude nyin ke idem,

ÑWED ME-HEBREW 1

- 7 kabaña Christ. Ima fo akadat ökönyuñ ödöñ mí esít eti eti, koro mbon Abasi emekop inemesít oto fi, eyen-ète mí.
- 8 Mödo okposuk edí nte amí 'nyenede öfuri uko ke Christ ndiwuk fi se idotde, edí utu ke ndinam oro, kabaña Ima,
- 9 ami mekpe ubök, emí ndide oruk owo nte Paul, akani owo,
- 10 ye owo-ñkpököbi Christ Jesus kemi : mekpe fi ubök mbaña eyen mí, emí ñkobonde ke ñkpököbi mí, kpa Onesimus,
- 11 emí ke akpa miköfönke ye afo, edí kemi öfön ye afo
- 12 önyuñ öfön ye ami ñko : mönö enye ke idemesie, emí edide
- 13 idem esít mí, afiak etiene fi : emí mkpamade ndinim 'nö idemmi, man enye akpanam utom önö mí kibuofo fo ke
- 14 ñkpököbi gospel : edí nyomke ndinam baba ñkpö kiet, ke memfiökke ekikere fo ; man mfön-ido fo okudi ke eri-
- 15 nyík, edí ke edinyíme esít. Koro ndusuk enye akadianare ye afo ke ekpri ini, man afo ekpenyene enye ke nsinsi ;
- 16 idige aba nte ofn, edí akan ofn, nte edina eyen-ète, akpan akpan önö mí, edí akan oro adaña didie önö fi, ke öbukidem
- 17 ye ke Öböñ ñko. Edieke afo abatde mí ndien nte nsaña,
- 18 da enye kpa nte idemmi. Edí enye ama edue fi ke usuñ ekededi, me akama fi isön, bat oro nö mí ; amí Paul ñwet
- 19 ke ubök mí, nyesio : ndöhöke fi, nte afo amakama mí isön
- 20 ñko, kpa idemfo. Ih, eyen-ète mí, yak 'nyene idaresít emí otode fi ke Öböñ : nam mí ñkop inemesít ke Christ.
- 21 Ke 'nyenede mbuötidem ke nsuk-ibuot fo, mewet 'nö
- 22 fi, koro mfiökde nte, afo eyenam ebe se ndöhöde. Edí tlm ítie-ndañ nö mí : koro modori enyin nte oto ke me-
- akam mbufo eyeyak mí önö mbufo.
- 23 Epaphras, nsaña mí ke ñkpököbi ke Christ Jesus,
- 24 ököm fi ; Mark, Aristarchus, Demas, Luke, nsaña-utom mí, *önyuñ ököm fi.*
- 25 Mfön Öböñ nyin Jesus Christ odu ye spirit mbufo. Amen.

ÑWED ME-HEBREW

- 1 ABASI, ke Enye ama öködöhö ye mēte nyin ke eset ke laua me-prophet ke nsio nsio Inl ye ke nsio nsio usuñ,
- 2 ömöödhö ye nyin ke utit musen emí ke Eyen *Esie*, emí Enye okonlnde ke andinyene kpukpru ñkpö, emí Enye

- 3 ökönyuñ adade anam ererĩmbot ; emi, ke edide uyama
 ubõñ Esie, ye ata mbiët Idem Esie, ke önyuñ omumde
 kpukpru ñk̄põ akama ke ikö odudu Esie, kini Enye ama
 ekeyet midiõñkpõ efep, ökösukhöre etie ke ubök nasia
 4 ubõñ Abasi ke enyõñ ; ke Enye ama akakabare öfön eti
 eti akan me-angel, adaña nte Enye ekenyenede enyĩñ
 5 eke öfönde akan eke mö. Koro ewe me-angel ke Enye
 öködöhö ini ekededì, ete,
 Afo edi Eyen Mi,
 Ami mobon fi mfin emi ?
 ñko,
 Ami nyedi Ète Esie,
 Ndien Enye eyedi Eyen Mi ?
 6 Ndien kini Enye ötõñöde ntak ada Akpan Esie edi ke
 ererĩmbot, Enye ödöhö ete,
 Ndien yak kpukpru me-angel Abasi ètuak ibuot ènõ
 Enye.
 7 Ndien kabaña me-angel Enye ödöhö ete,
 Emi anamde me-angel Esie èdi ofim,
 Önyuñ anamde mesañutom Esie èdi edeme-ikañ :
 8 Edi kabaña Eyen Enye ödöhö ete.
 Ebekpo Fo, O Abasi, odu ke nsinsi ;
 Mönyö eti ido önyuñ edi mönyö obio Fo.
 9 Afo ama se inende, önyuñ asua se iquañade ;
 Mödo Abasi, kpa Abasi Fo, ama eyet Fi
 Aran idaresit akan me-nsaña Fo.
 10 Nko,
 Afo, Öbõñ, ke eritõñö okodori isõñ ke Itie esie,
 Enyõñ önyuñ edi se ubök Fo ènamde :
 11 Mö èyesobo ; edi Afo eyebigi :
 Kpukpru mö èyetakha nte öfõñidem ;
 12 Afo eyenyuñ ofut mö nte aqua öfõñidem,
 Nte edisine-ñk̄põ, ndien mö èyekpukhö :
 Edi Afo edi kpa suk Enye
 Ndien Isua Fo idikureke.
 13 Edi kabaña ewe me-angel ke Enye öködöhö ini ekededì, ete,
 Tie ke ubök nasia Mi,
 Tutu nda musua fo 'n̄im fi ke uodorukot ?
 14 Nte mö kpukpru idige me-spirit emi ènamde utom, emi
 èdõñde ndinam utom mbaña mö eke èdinyenede erinyaña ?
 2 MÖDO odot nte nyin itfñde onyin ise me-ñk̄põ oio

- 2 ēkekopde, mbak nyin idifionöre ikpõn mö. Koro edieke
 ikö eke me-angel ēketiñde ökösõñöde ada, ndien kpukpru
 ndudue ye nsõñ-ibuot ēkeböde edinen utip ke usiene ;
 3 didie ke nyin idiböhö, edieke nyin mikereke erinyaña
 eke okponde ntem ? eke Öböñ ekebemde iso etiñ, ndien
 4 mö eke ēkekopde ēkesõñö ikö oro ãnõ nyin ; Abasi
 ökõnyuñ ada ye mö etiñ ikö ntiense, ke midiõñö ye
 ñkpö ndyö ñko, ye ke ediwak me-odudu, ye ke menõ
 Edisana Spirit, nte Enye amade.
- 5 Koro Enye mikonimke ererimbot emi edidide, eke
 6 nyin itiñde ibaña, ke idak me-angel. Edi owo kiet
 öködöhö ke ebiët kiet, ete,
 Nso ñkpö edi owo, eke Afo etide enye ?
 Me eyen owo, eke Afo edide edise enye ?
- 7 Afo ama anam enye ekpri esisit akan me-angel ;
 Afo amada ubõñ ye ukpono ayara enye ke ibuot,
 Ömönyuñ onim enye ke etubom utom ubök Fo :
- 8 Afo amada kpukpru ñkpö adak enye ke ukot.
 Koro emi Enye adade kpukpru ñkpö esin enye kidak,
 Enye ikpõnke baba ñkpö kiet eke misinke enye kidak.
 Edi nyin ique kemi nte kpukpru ñkpö esinede enye kidak
 9 kaña. Edi nyin imokut Enye emi ãnamde Enye ekpri
 esisit akan me-angel, *kpa* Jesus, emi, oto ke erikut mkpa,
 ayarade ubõñ ye ukpono, man ke mfõn Abasi, Enye
 10 akpatabi mkpa kibuoat kpukpru *owo*. Koro okodotde
 Enye, emi kpukpru ñkpö edude kabaña Enye, emi kpukpru
 ñkpö ãnyuñ etode ke Enye, ke erida ediwak nditö nduk
 ke ubõñ, ndinam Andinyaña mö õfõn ama oto ke ukut.
- 11 Koro Enye emi anamde *owo* asana, ye mö emi *Enye*
 12 anamde mö esana, kpukpru eto ke kiet : mödo Enye
 inyeneke but ndikot mö nditö-ete, ete,
 Ami nyetaña enyiñ Fo 'nõ nditö-ete mi,
 Nyequõ itoro Fo kufõt mbon esop.
- 13 Ñko,
 Nyebuötidem ye Enye.
 Ñko ñko,
 Sese, ami ye nditö emi Abasi ökõnõde mi.
- 14 Sia ndien nditö ebuanade ke õbukidem ye iyip, Enye ke
 Idemesie ñko abuana ke mö kpa ntre ; man ke mkpa Enye
 okposobo enye emi ekenyenede odudu mkpa, oro edi
 15 Satan ; ökpõnyuñ anyaña kpukpru mö emi, oto ke ndik
 16 mkpa, edide ifn õfuri uwem mö. Koro ke akpanikõ

Enye Imumke me-angel, edi Enye omum nditö Abraham.

17 Mödo odot nte enamde Enye ebiët nditö-ëte Esie ke
kpukpru ñkpö, man Enye ekpedi aqua oku mböm ye
akpanikö ke ñkpö eke enyenede Abasi, ndisio isop mbaña
18 midiönkpö mbiobio. Koro emi Enye ke Idemesie oko-
kutde ukut kini edomode Enye, Enye ekeme ndinyaña
mö emi edomode.

3 Mödo, ndisana nditö-ëte, mebuana ikot heaven, ekere
Apostle ye Aqua Oku emi nyin inyimede, kpa Jesus ;
2 emi ekedide akpanikö önö Enye emi onimde Enye, nte
3 Moses ökönyuñ edide akpanikö ke öfuri ufök Abasi. Koro
ëbatde ëte, Enye odot uböñ akan Moses, adaña nte andiböp
4 ufök enyenede ukpono akan ufök. Koro kpukpru ufök
kiet kiet enyenede andiböp ; edi Enye emi öböpdde kpukpru
5 ñkpö edi Abasi. Ndien Moses ke akpanikö akanam
akpanikö ke öfuri ufök Abasi nte asañutom, man edi
6 ntiense ñkpö oro editiñde ke ukperedem ; edi Christ
nte Eyen, emi enimde ëte akara ufök Abasi ; emi nyin
idide ufök Esie ke nyin ima isöñö imum uko nyin ye
eribure ke idori-enyin ikama tutu osim akpatre. Mödo,
7 kpa nte Edisana Spirit ödöhöde ete,

Mfin emi mbufo ëma ëkop uyo Esie,

8 Èkusöñ esit mbufo, nte kini mö ëkeyatde Abasi esit,
Nte ke usen idomo ke wilderness,

9 Eke mëte mbufo edade edomo *Mi* ëse,
Ënyuñ ëkutde utom *Mi* ke isua aba.

10 Mödo Ami ñkayaresit ye emana emi,
Ñkönyuñ ndöhö nte, Mö edue ke esit mö kpukpru ini :
Edi mö iköfiökke usuñ *Mi* ;

11 Nte Ami ñköñwöñöde ke iyaresit *Mi*,
Mö ididukke ke nduök-odudu *Mi*.

12 Èkpeme idem, nditö-ëte, mbakidiök esit unana mbuötidem,
emi ökpöñde Abasi emi odude uwem, edidu ke owo mbufo
13 ekededi : edi ëteme kiet eken ke usen ke usen, adaña nte
ëkotde ëte, Mfin ; mbak abiaña idiönkpö edisöñ owo
14 mbufo ekededi esit : koro nyin imekabare idi mebuana
ñkpö ke Christ, ke nyin ima isöñö imum eritöñö mbuöt-
15 idem nyin ikama tutu osim akpatre : adañemi ödöhöde
ëte,

Mfin emi mbufo ëma ëkop uyo Esie,

Èkusöñ esit mbufo, nte kini mö ëkeyatde Abasi esit.

16 Koro manle ãkeyat Enye esit kini ãma ãkekop ? Nte
 ikedige kpukpru mō emi ãkewōñōde ke Egypt ke ubök
 17 Moses ? Ndien Enye akayaresit ye manle ke isua aba ?
 Nte ikedige ye mō emi ãnamde idiññkpō, emi mokpo mō
 18 ãduññōde ke desert ? Ndien Enye ãkñwññō ãnō manie
 ete, mō ididukke ke nduök-odudu Imō, ke midige mō
 19 emi ãtutde utññ ? Ndien nyin ikut ite, mō ikekemeke
 ndiduk oto ke unana mbuötidem.

4 Mödo ãyak nyin ifeghe ndik, mbak, kadañemi uñwññō
 eriduk ke nduök-odudu Esie osuk ododu, owo mbufo
 2 ekededi editie nte atabade enye. Koro ke akpanikō
 ãma ãquörō eti ikō ãnō nyin, kpa nte ãkenōde mō : edi
 erikop ikō ikñfñke ye mō, koro mō mikadianake ke
 3 mbuötidem ye mō emi ãkopde. Koro nyin emi inimde
 ke akpanikō iduk ke nduök-odudu oro ; kpa nte Enye
 ãkñdñhñde ete,

Nte Ami ãkñwññōde ke iyaresit Mi,

Nte, Mö ididukke ke nduök-odudu Mi :

4 okposuk edi nte ãnamde me-utom ãma toto ke eritññō
 ererimbot. Koro Enye ãkñdñhñde ntem ke ebiñt kiet
 abaña öyñhñ usen itiaba, ete, Ndien Abasi ãkñduök odudu
 5 ke kpukpru utom Esie ke öyñhñ usen itiaba ; ndien ke
ebiñt emi ãko,

Mö ididukke ke nduök-odudu Mi.

6 Mödo sia anade nte ndusuk owo ãdidukke kesit, ndien
 mō, eke ãkebemde iso ãquörō eti ikō oro ãnō mō, mikedukke
 7 oto ke ntut-utññ, Enye ötññō ntak onim usen kiet, ödñhñ
 ke David, ke anyan ini ama ekebe, ete, Mfin emi, nte
 ãkebemde iso ãdñhñ ãte,

Mfin emi mbufo ãma ãkop uyo Esie,

Ëkusññ esit mbufo.

8 Koro edieke Joshua ãkñnñde mō nduök-odudu, Enye
 9 ikpetññke aba ibaña usen efen. Mödo nduök-odudu
 10 sabbath ösukñhñ öññ mbon Abasi. Koro owo eke odukde
 ke nduök-odudu Esie ama etre utom esie kpa nte Abasi
 11 *eketrede* Esiemō. Mödo ãyak nyin isin idem ndiduk
 ke nduök-odudu oro, man baba owo kiet ãkñduññ ke kpa
 12 ido ntut-utññ oro. Koro ikō Abasi odude uwem, önyuñ
 anamde ãkpñ, önyuñ ösñpde akan ofut iso iba ekededi,
 önyuñ okimde tutu abakhare ukpññ ye spirit, ye ikek
 ye ndia ãko, önyuñ ösñp ndikut ekikere ye uduak esit.

13 Ndien baba ñkpō kiet eke miyarakere ke iso Esie Iduhe :
edi kpukpru ñkpō ēdi iferi ēnyuñ ēna iñwañ ke enyìn
Enye emi nyìn inyenede ndibat ibat 'nō Enye.

14 Mōdo ke nyìn inyenede ata Aqua Oku, emi ama ekebe
me-heaven, Jesus Eyen Abasi, ēyak nyìn isōñō imum
15 ido Abasi eke nyìn inyimede. Koro nyìn minyeneke
Aqua Oku emi mikemeke nditua mem-idem nyìn mbōm ;
edi kiet emi ēkedomode Enye ke kpukpru ñkpō kpa nte
16 nyìn, edi Enye iduehe. Mōdo ēyak nyìn isaña uko
uko ikpere ebekpo mfōn, man nyìn ikut mbōm, inyuñ
ikut mfōn ndiñwam nyìn ke ini 'nanenyìn.

5 Koro kpukpru aqua oku kiet kiet emi ēsiode kotu owo
ēnīm enye kabaña owo ke ñkpō Abasi, man enye onō onō
2 onyuñ awa uwa abaña midiōñkpō : emi ekemede ndime
ime suñ-ñ ye me-ökōi ye medue ibet, sia enye ke idemesie
3 onyuñ edide owo emi mem-idem akande enye okuk ; ndien
oto ke oro enye enyene ndiwa uwa kabaña midiōñkpō,
4 kabaña idemesie nte abañade mbiobio. Ndien baba owo
kiet idaha ukpono emi inō idemesie, ibōhōke ini eke Abasi
5 okotde enye, kpa nte okokotde Aaron. Kpa ntre Christ
ñko ikokponoke Idemesie ite, ēkpenīm Imō ke aqua oku,
edi Enye, emi ödōhōde Enye, ete,

Afo edi Eyen Mi,

Mobon fi mfin emi :

6 nte Enye onyuñ ödōhōde ke ebiēt eñwen ete.

Afo edi oku ke nsinsi

Nte oruk Melchizedek asañade.

7 Emi, ke musen obukidem Esie, ökōbōñde akam ökōnyuñ
anamde mkpe-ubök ye ökpösōñ mñori ye mōñeyet onō
Enye emi ekemede ndinyaña Enye nsio ke mkpa, ndien
8 kini ēkopde uyo Esie oto ke uteñe eke Enye eteñede Abasi,
ökōnyuñ ekpep nsuk-ibuot oto ke ñkpō ukut eke Enye
9 okutde, okposuk edi nte Enye edide Eyen ; ndien kini
ēnamde Enye ofōn ama, Enye akabare edi andinam nsinsi
10 erinyaña onō kpukpru mō emi ēkopde uyo Esie ; emi Abasi
okotde Enye, ete, aqua oku nte oruk Melchizedek asañade.

11 Emi nyìn inyenede ediwak ikō nditiñ mbaña Enye,
emi ēsōñde ndisiak, sia mbufo ēkabarede ēdobi utōñ.
12 Koro kini mbufo ēkpedide mendikpep owo eñwen kabaña
nte ini ebigide, mbufo etōñō ntak ēyom owo ekpep mbufo
akpa eritōñō ñkpō ikō Abasi ; enyuñ ēkabare ēdi mō

13 eke ēyomde mōñeba, idige ata udia. Koro kpukpru owo
kiet kiet eke awapde eba edi ökōi ke ikō edinen ido ;
14 koro enye edide kaña eyen nsek. Edi ata udia ekem
ikpō owo, *kpa* mō oro ētode ke erinam ñkpō ēnam ifiök
mō ekeme ndidiōñö eti ye idiök.

6 Mōdo ēyak nyin itre nditiñ mbaña eritōñö ñkpō Christ,
isin ifik ika iso isim mfön-ma ; ikutōñö ntak inim isōñ
erikabare esit, mkpōñ utom eke minyeneke uwem, ye eke
2 mbuötidem ye Abasi, eke erikpep mbaña baptism, ye
eridori ubök, ye eriset mekpa-mkpa, ye nsinsi ikpe.
3 Ndien emi ke nyin idinam, ke Abasi ama ayak. Koro
4 ama edi mō oro ēkenyenede uñwana ēkenyuñ ētabide enö
5 heaven, ēnyuñ ēnamde mō ēbuana ke Edisana Spirit, mō
ēnyuñ ētabide eti ikō Abasi, ye me-odudu ererimbot
6 eke edidide, ndien ēkpōñ *usuñ Abasi*, ikemeke aba ndinam
mō ēkabare esit ; sia mō ētōñöde ntak ēkōñ Eyen Abasi
ke cross enö idemmö, ēnyuñ ēsuene Enye añwa añwa.
7 Koro Abasi ödiōñde isōñ emi öñwōñde edim emi edepde
kesit ediwak ini, önyuñ osioñode ikōñ eke öfönde önö
8 mō emi ēfuñde enye kabaña mō : edi enye ama osioño
ñkukim ye mabara-ekpe, esin enye, ēnyuñ ēkpere ndisuñi
enye ; emi utit esie edide ndiföp ke ikañ.

9 Edi ndima, nyin imonim ñkpō eke efönde ēkan oro ke
akpanikö ibaña mbufo, ye ñkpō eke esañade ye erinyaña,
10 okposuk edi nte nyin idöhöde ntem : koro Abasi miquañake
ndifre utom mbufo ye ima emi mbufo eyararede ēbaña
enyin Esie, emi mbufo ēkenamde ñkpō enö mbon Abasi,
11 ēnyuñ esuk ēnanam. Ndien nyin iyom kpukpru owo
mbufo kiet kiet owut kpa oruk ifik oro man mbufo ēnyene
12 uyöhö idori-enyin tutu osim utit : man mbufo ekudi mbon
ifu, edi, edi mendikpebe mō emi oto ke mbuötidem ye ime
ēkutde muñwōñö.

13 Koro kini Abasi ökōñwōñöde önö Abraham, sia Enye
mique andikpon-ñkan nditomo, Enye otomo Idemesie,
14 ete, Ke akpanikö nditreke ndidiōñ fi, ndinyuñ 'nam fi
15 asiakha. Ntem, ke enye ama öködödiōñ eme ime, enye
16 öbö uñwōñö. Koro owo ēkam etetomo se ikponde
ikan : ndien ke kpukpru ikō mō, uñwōñö edi akpatre
17 ñkpō eke anamde ikō ösōñö ada. Mōdo Abasi, ke eriyom
nditim ñwut mō emi edide mendinyene uñwōñö, nte
uduak Esie edide ñkpō eke mikemeke ndikpukhöre, esin

18 uñwōñō kuföt : man ke ñkpō íba emi mikemeke ndikpukhöre, emi Abasi mikemeke ndisu nsu kesit, nyin ikpenyene ata ikö ndöñesit, emi ifeghede iyom ebiët uböhö ndimum idori-enyin eke anade nyin ke iso ;
 19 emi nyin inyenede nte uquak-ubom ukpöñ, *idori-enyin* emi edide akpanikö önyuñ ösöñöde ada önyuñ ebede oduk
 20 ke esit ikpeghe ; emi Jesus nte Ebeiso okodukde kabaña nyin, ke Enye ama akabare edi aqua oku ke nsinsi nte oruk Melchizedek asañade.

7 Koro Melchizedek emi, edidem Salem, oku Ata Edikoñ Abasi, emi okosobode ye Abraham nte enye añaakde oto
 2 ke eriwot ndidem, önyuñ ödiöñde enye, emi Abraham ökönyuñ abakharede öyöhö ubak duop ke kpukpru ñkpö *mbume* önö enye (emi ke mbemiso edide, ke erisiak, Edidem edinen ido, ndien edi Edidem Salem ñko, emi öwöröde
 3 ete, Edidem emem ; inyeneke ète, inyeneke eka, inyeneke ñwed emana, inyuñ inyeneke eritöñö musen me utit uwem, edi akabare ebiët Eyen Abasi), osuk etie oku ke nsinsi.

4 Èkere ndien adaña nte owo emi okponde, emi Abraham, patriarch, ökönöde enye öyöhö ubak duop ke nti ñkpö
 5 *mbume*. Ndien ke akpanikö mö emi edide nditö Levi emi ënyenede itie oku ëmenyene item, ète, ëbö mbiobio öyöhö ubak duop nte ibet asañade. oro edi, ëbö nditö-ète mö, okposuk edi nte mö ètode ke isin Abraham :
 6 edi enye, emi mibatke emana esie oto ke mö, ököbö Abraham öyöhö ubak duop, ökönyuñ ödiöñ enye emi
 7 enyenede muñwöñö. Edi owo inenike ite, edi akamba
 8 akam ödiöñ ekpri. Ndien mi mowo emi ënyenede ndikpa ëbö öyöhö ubak duop ; edi do owo kiet, emi ètinde ikö
 9 ntlense ëbaña enye, ète, enye odu uwem. Ndien owo ökpödöhö ete, kpa Levi, emi öböde öyöhö ubak duop,
 10 ökönö öyöhö ubak duop ke Abraham ; koro enye okodude kaña ke isin ète esie, kini Melchizedek osobode ye enye,
 11 Ndien edieke mfön-ma okotode ke itie-oku Me-Levite (koro ëkenöde mbiobio ibet kidak esie), didie ke ëkeyom ète, oku eñwen akpadakha da nte oruk Melchizedek asañade, ëkunyuñ ëbat enye nte oruk Aaron asañade ?
 12 Koro ke ëkpukhörede itie-oku, ënyene ndikpukhöre ibet
 13 ñko. Koro Enye, emi ödöhöde me-ñkpö emi ëbaña, otode ke esien efen, eke baba owo kiet mitoho do inam utom

ke Itle-uwa. Koro otimde ayarare ete, Óbõñ nyin oto ke Judah ; esien emi Moses miketĩnke baba ikõ kiet Inõ
 15 mö ibaña me-oku. *Emi* õnyuñ otim ayarare akan, edieke oku efen adakhade da ke mbiët Melchizedek, emi ãnamde
 16 *Enye*, idige nte ekemde ye ibet itera öbukidem, edi nte
 17 ekemde ye odudu nsinsi uwem : koro etiñde ikõ ntiense ãbaña *Enye*, ete,

Afo edi oku ke nsinsi

Nte oruk Melchizedek asañade.

18 Koro eriwukhöre mbemiso ewukhö odu, kabaña nte enye
 19 enemde minyuñ idoro ke udori (koro ibet mikanamke baba ñkpõ kiet öfõn ama), erida idori-enyĩn eke öfõnde akan nduk *õnyuñ odu*, emi nyin idade isaña ikpere Abasi.
 20 Ndien sia minimke *Enye nte oku* ke uñwõñõ miduhe
 21 (koro ke akpanikõ ãma ãkenam mö ãdi moku ke uñwõñõ miduhe ; edi ãnim *Enye* ke uñwõñõ, ke uyo *Esie* emi ödöhöde abaña *Enye*, ete,

Jehovah ömõñwõñõ idinyuñ ituaha mkpõfiök, ete.

Afo edi oku ke nsinsi) ;

22 adaña ntre ñko ke Jesus akabare edi ubiõñ ediomĩ eke
 23 öfõnde akan. Ndien ke akpanikõ ãmenam ediwak mö
 24 ãdi oku, koro mkpa miyakke mö ãbigi : edi *Enye*, koro *Enye* ebìgide ke nsinsi, enyene itie-oku eke mĩ-
 25 kpukhökere. Mödo *Enye* õnyuñ ekeme ndinyaña nsim utit mö eke ãsañade ãkpere Abasi oto ke *Enye*, sia *Enye* odude uwem ke nsinsi ndinam mkpe-ubök 'nõ mö.

26 Koro oruk aqua oku ntem okodotde nyin, emi asanade ama, minyeneke abiaña, midekheke, adianarede ye midiök owo, emi ãnyuñ ãnamde *Enye* okõñ akan me-heaven ;
 27 emi minyeneke ndiwa uwa ke usen ke usen, nte ikpõ oku oro. ke mbemiso mbaña midiõñkpõ esiemõ, ndien abaña eke mbiobio : koro *Enye* akanamde emi ama ini
 28 kiet kadañemi *Enye* akawade Idemesie. Koro ibet onimde owo ke ikpõ oku emi ãdide mbon mem-idem ; edi ikõ uñwõñõ, eke etienede ibet ke edem, *onim Eyen*, emi ãnamde *Enye* öfõn ama ke nsinsi.

8 **NDIEN** ke me-ñkpõ oro nyin idöhöde emi edi Iso ñkpõ, ete : Nyin imenyene aqua oku, emi ököskühörede etie ke ubök nasia ebekpo Andinyene ubõñ ke me-heaven,
 2 asañutom edisana ebiët, ye eke ata ebiët-ĩduñ, emi
 3 Jehovah okowukde, idige owo. Koro ãnimde kpukpru

- Ikpõ oku ète, èwa menõ ye muwa : mõdo odot nte aqua
 4 oku emi ñko ekpenyenede se awade. Edieke Enye okpo-
 dude ke isõñ, Enye ikpedige oku, ala owo emi èwade
 5 enõ nte ibet etemedede èdude ; emi ènamde ñkpõ ènõ se
 idide mbièt ye ukpõñ ñkpõ heaven, kpa nte èkesiande
 Moses kini enye oyomde ndinam ebièt-iduñ : koro Enye
 ödöhöde ete, Kpeme ndinam kpukpru ñkpõ nte ekemde
 6 ye mbièt emi èwutde fi ke obot. Edi kemi Enye öbõ
 itiè-utom emi öfõnde akan, adaña nte Enye edide ada-uföt
 ke ediomu emi öfõnde akan, emi èkewukde ke muñwõñõ eke
 7 èfõnde èkan. Koro edieke akpa *ediomu* mikpenyeneke
 8 ndudue, ikpoyomke itie inõ udiana. Koro ke erisua 'nõ
 mö, Enye ödöhö ete,
 Jehovah ödöhö ete, Sese, musen ke èdi,
 Eke Ami ndinamde öbufa ediomu ye ufök Israel ye ufök
 Judah ;
 9 Idibiètke ediomu oro ñkodiomide ye mète mö
 Ke usen oro ñkomumde mö ubök nsioño ke isõñ Egypt ;
 Koro mö mikakaha iso ke ediomu Mi,
 Ndien Ami ñkekereke mö, Jehovah ödöhö.
 10 Koro emi edi ediomu eke ndidiomide ye ufök Israel
 Ke musen oro èbede. Jehovah ödöhö ;
 Nyesin mbet Mi ke esit mö,
 'Nyũñ ñwet mö ke öwõñesit mö :
 Nyenyũñ ndi Abasi mö,
 Ndien mö èyedi iköt Mi :
 11 Kiet idinyũñ ikpepke aba mböhüduñ esie,
 Ye kiet eyen-ète esie, ite, Mbufo èfüök Jehovah :
 Koro kpukpru mö, ñkpri ye ikpõ,
 Èyefök Mi.
 12 Koro ndifende muquañkpõ mö,
 Ndinyũñ ntihi aba midiõñkpõ mö.
 13 Emi Enye ödöhöde ete, Öbufa *ediomu*, Enye akanam akpa
 edi akani. Edi se akabarede edi akani önyũñ ememde
 ekpere ndikure.

- 9 NDIEN kpa akpa *ediomu* ekenyene ido erinam ñkpõ 'nõ
 2 Abasi, ye edisana ebièt esie, eke ererimbot emi. Koro
 èkeböpde ataya, akpa *ubak*, ekere Edisana ebièt, emi
 uwuk-utuenikañ, ye okpokoro, ye uyo-iso èdude kesit.
 3 Ndien ke ebede udiana-akpa ikpeghe, ataya emi ekerede Ata
 4 Edisana Ebiet okodu, emi ekenyenede ñkpõ-uföp incense

- gold, ye ekebe ediomí emí *édade* gold *éfuk* enye *ékan ékuk*,
 emí eso gold emí manna *esínede*, ye *esañ* Aaron eke
 5 ekesekehede, ye *me-itiat ñwed* ediomí *ésínede* kesít ; ndien
 kenyöñ esie *édi Cherubim* uböñ emí *éfukde* itle *usio-ísop* ;
 emí nyin mikemeke nditñ mbaña *mō kiet kiet kemi*.
 6 Ndien ke *ēma éketim* kpukpru *ñkpō* emí ntem, *me-oku*
 7 *éduk* ke akpa ataya kpukpru ini, *ēnam utom* ; edi aqua
 oku *ikpōñ* oduk ke *udiana-akpa*, ini kiet ke *ísua*, idukke
 ke *iyip miduhe*, eke enye *awade kabaña idemesie* ye
 8 *ndudue mbiobio* : ntem ke *Edisana Spirit* owut ete, *ika-*
inwañakere usuñ ata *edisana ebiēt kaña*, *adaña ini nte*
 9 *akpa ataya osuk adada kaña* ; emí *edide ñke* emí *ekemde*
iní emí ; ete, nte *ñke asañade*, *ēwa enō* ye *uwa* emí
 mikemeke *ndinam atuak* *ibuot öfön* ama ke *esit*, ke
 10 *édide* (ye *udia* ye *eriñwōñ-ñkpō* ye *nsio nsio uyere-mōñ*)
 kpa *erinam ñkpō öbukidem* emí *ēnöde* *ndinam tutu osim*
ini eridiñ ñkpō.
 11 Edi ke Christ ama *ekedi nte aqua oku nti ñkpō* emí
édidide, *asaña ebe ataya eke okponde* akan *önyuñ öfönde*
 akan, emí *minamke* ke *ubök*, *oro öwörö* ete, *idige eke*
 12 *ererimbot* emí, *inyuñ itoho* ke *iyip ebot* ye *nditö-enañ*,
 edi oto ke *iyip Esiemö*, Enye oduk kpa ini kiet ke ata
 13 *edisana ebiēt*, ke ama *ököbö nsinsi ufak*. Koro edieke
iyip me-ebot ye *nyara enañ*, ye *ntöñ abak enañ*, eke *édade*
 14 *ésime mö* eke *édekhede*, *anamde öbukidem asana* : *ñwañwa*
edisio iyip Christ, emí oto ke *nsinsi Spirit* *akawade Idemesie*
önö Abasi, ke *minyeneke ndudue*, *eyesio esit mbufo* ke *utom*
mkpa efep, *anam mö esana*, *man mbufo énam utom enō*
 15 *Abasi* emí *odude uwem* ? Ndien oto ke *ñkpō* emí Enye
 edi *ada-uföt öbufa ediomí*, *man mö* emí *ékekotde ékpebö*
uñwōñö nsinsi inyene, *sia mkpa kiet* ama *okodu ndisio*
 16 *ísop ndudue* eke *édude kidak akpa ediomí*. Koro ke *ebiēt*
 eke *ediomí odude mkpa andinam ediomí* oro *enyene*
 17 *ndidu*. Koro *ediomí ösöñöde* ada *kini mkpa odude* :
 nte *enye ama ösöñö* ada *adañemi andinam enye odude*
 18 *uwem* ? *Mödo ikanamke* kpa akpa *ediomí ösöñö* ada ke
 19 *iyip miduhe*. Koro *adañemi Moses* *eketiñde* kpukpru *ikö*
mewukhö önö kpukpru mbiobio nte *ekemde* ye *ibet*, enye
 ada *iyip nditö-enañ* ye eke *ebot*, *ökörö* ye *mōñ* ye *ididuot*
idet eröñ ye *hyssop*, *osime idem ñwed*, ye *kpukpru*
 20 *mbiobic ñko*, ete, Emí edi *iyip ediomí* emí *Abasi* *owukde*
 21 *abaña mbufo*. *Ñko ñko* enye *ada iyip osime ataya* ye

- kpukpru mkpöduökhö eke ëdade ënam utom kpa suk ntre.
- 22 Ndien nte ekemde ye ibet, ayak esisit ñkpödöhö nte, ëda iyip ënam kpukpru ñkpö ësana, ndien eriduök iyip miduhe, eridahado iduhe.
- 23 Mödo ëkenyene ndida ñkpö emi 'nam mbiët ñkpö ke me-heaven ësana ; edi idem ñkpö heaven ke muwa eke
- 24 ëfönde ëkan memö emi. Koro Christ mikodukke ke edisana ebiët eke ubök ënamde, emi ebiëtde ata idem ñkpö ; edi *Enye oduk* ke idem heaven, ndibiönöre kiso
- 25 Abasi kemi kibuoat nyin : inyuñ idige nte Enye akpawade Idemesie ediwak ini ; nte aqua oku odukde ke edisana
- 26 ebiët ke isua ke isua ye iyip eke midige esiemö ; midige ntre Enye ekpenyene ndikpa ediwak ini toto ke eritönö ererimbot : edi kemi ini kiet ke utit me-eyo ke ëyarare
- 27 Enye ndisio midiönkpö mfep ke eriwa Idemesie. Ndien ntemi ënimde ënö owo ndikpa ini kiet, ndien ke emi ebede
- 28 ikpe edi ; kpa ntre Christ ñko, ke ëma ëkewa Enye ndibiom midiönkpö ediwak owo, eyetönö ntak öbiönöre, adianare ye midiönkpö, önö mö emi ëbetde Enye, man anyaña mö.
- 10 Koro nte ibet enyenede ukpön nti ñkpö eke ëdidide, idige idem mbiët ñkpö oro, mö ikemeke ndida idem muwa oro ke isua ke isua, eke mö ëwade kpukpru ini,
- 2 'nam mö emi ësana ëkpere ëfön ëma. Midige ntre, nte ikpetreke ndiwa mö, oto koro midiönkpö mendituak ibuoat, ke ënamde mö ësana ini kiet, mikpobiomke mö
- 3 aba ? Edi ëda *muwa* oro ënam owo ëti midiönkpö ke
- 4 isua ke isua. Koro iyip nyara enañ ye ebot mikemeke
- 5 ndisio midiönkpö mfep. Mödo kini Enye odukde ke ererimbot, Enye ödöhö ete,
- Afo uyomke uwa ye enö,
- Edi afo okobot ikpöhidem önö Mi ;
- 6 Muwa eke ëföpde mfuri ye muwa idiönkpö inemke Fi esit :
- 7 Ndlan Ami ndöhö nte, Sese, Ami medl (Ewet ke Ikpa-ñwed ëbaña Mi) Ndinam se Afo amade, O Abasi.
- 8 Ke eridöhö ntem ete, Afo uyomke uwa ye enö ye uwa eke ëföpde mfuri ye uwa idiönkpö, unyuñ unemke esit
- 9 ke mö (emi ëwade nte ibet etenede), ndien Enye ömödöhö ete, Sese, medl ndinam se Afo amade. Enye oslo akpa
- 10 efep, man anam udlana ösönö ada. Ndien oto ke se Enye

- amade enam nyin Isana oto ke eriwa Ikpöhídem Jesus
 11 Christ kpa iní kiet. Ndien ke akpanikö kpukpru oku
 kiet kiet adada ke usen ke usen anam utom önyuñ awa
 dem uwa kiet ediwak ini, eke mikemeke ndisio midiöñkpö
 12 mfep : edi Enye, ke ama akawa uwa kiet abaña midiöñ-
 kpö ke nsinsi, ökösuikhöre etie ke ubök nasia Abasi ;
 13 odori enyín ötöñöde ke ini oro tutu ením musua Esie ke
 14 udori-ukot Esie. Koro ke uwa kiet Enye akanam mö
 15 emi ékenamde esana efön éma ke nsinsi. Ndien Edisana
 Spirit ñko etiñ ikö ntiense önö nyin : koro ke Enye ama
 öködöhö ete,
 16 Emi edi ediomí eke ndidiomide ye mö
 Ke musen oro éma ébe, Jehovah ödöhö ;
 Nyeda mbet Mi nsin ke öwöñesit mö,
 'Nyúñ ñwet mö ke esit mö ñko ;
Enye önyuñ ödöhö ete,
 17 Ndinyuñ ntíhi aba midiöñkpö mö ye muquañkpö mö.
 18 Ndien ke ebiét eke erifen memö emi odude, uwa idiöñkpö
 iduhe aba.
 19 Mòdo, nditö-ète, sia nyin inyenede uko ndisaña nduk
 20 ke edisana ebiét ke iyíp Jesus, ke usuñ eke Enye akasiakde
 önö nyin, öbufa ye odu-uwem usuñ, emi ebede ikpeghe,
 21 oro edi, öbukidem Esie ; ndien *ke inyenede* aqua oku emi
 22 akarade ufök Abasi ; éyak nyin isaña ikpere ke esit
 akpanikö ke uyöhö mbuötidem, ke éma esime esit, esin
 okubiom nyin, ke éma ényuñ éyet ikpöhídem nyin
 23 asana ke edisana möñ : éyak nyin isöñö imum idori-
 24 enyín nyin man okufom ; koro Enye emi ököñwöñöde
 edide akpanikö : éyak nyin inyuñ ikere kiet eken ndidemere
 25 ima ye uti utom ; ikunyuñ itra ndibono ötö kiet, nte ido
 ndusuk owo edide, edi iteme *kiet eken* ; inyuñ idödiöñ
 Inam ntre ika iso, nte mbufo ékutde éte usen oro ke
 ekpere.
 26 Koro nyin ima ikokol inam idiöñkpö ke ima iköbö
 27 ifiök akpanikö, uwa usio-isop iduhe aba, edi ndik ndik
 Idori-enyín ikpe ye ökpösöñ ikañ eke editade musua.
 28 Owo eke esinde ibet Moses akpa ke uyo ntiense iba me ita,
 Ique mböm : mbufo ékeke éte, ufen edikpon didie akan
 29 oro. eke ediblerede éte enye odot, emi ekedigide Eyen
 Abasi ke ukot, ökönyuñ abatde iyíp ediomí, emi akanamde
 enye asana, ke obukpo ñkpö, önyuñ esuenede Spirit mfön?
 30 Koro nyim imófiök Enye emi ödöhöde ete, Usiene edi Okim

Ami nyeslo usiene. Nko nko, Jehovah eyekpe ikpe ikōt
 31 Esie. Edi ata ñkpō ndik ndiduō ke ubök Abasi emi
 odude uwem.

32 Edi eti musen eke ebemde iso, emi mbufo, ke ema
 33 ekebö uñwana, eyōde aqua eñwan ukut; ke usuñ kiet,
 nte enimde mbufo ke ñkpō ndise oto ke isuñi ye ke ukut
 nde; ye ke usuñ eken, nte mbufo ebuanade ye memō
 34 emi enamde mö ntem. Koro mbufo eketuade mö emi
 edude ke ñkpököbi mböm, enyuñ edatde esit kini ebumede
 inyene mbufo, ke efiökde ete, mbufo ke idemmbufo eme-
 35 nyene inyene eke ofönde akan önyuñ ebigde. Ekuduök
 ndien uko mbufo, emi enyenede aqua utip ke usiene.
 36 Koro mbufo ekpemedede ime, man, ke mbufo enamde se
 Abasi amade, mbufo ekpebö uñwönö.

37 Koro osukde ekpri ini,

Enye emi edide eyedi, idinyuñ inamke ubigl.

38 Edi edinen owo Mi eyedu uwem ke mbuötidem :

Edi enye ama afiak edem, ukpön Mi idinemke esit ye
 enye.

39 Edi nyin idige eke mö emi efiakde edem eka nsobo ;
 edi idi eke mö emi ebuötde idem esim erinyaña ukpön.

11 MBUÖTIDEM edi eritim mfiök ete, se edoride enyin
 kesit edu, erida ñkpō mfiök nte se enyin mique edu.
 2 Koro ke enye nyebiowo ekewörö etop. Ke mbuöt-
 3 idem nyin ifiök ite, ekebot ererimbot ke uyo Abasi, ke
 4 ntre ikanamke se enyin okutde oto ke se ayararede. Ke
 mbuötidem Abel akawa uwa önö Abasi eke ofönde akan
 eke Cain, oto ke emi ekedöhö ebaña enye ete, enye enen,
 Abasi ekedi ntiense abaña enö esie : ndien oto ke enye,
 5 ke enye ama akakpa osuk etetiñ ikö. Ke mbuötidem
 ekemen Enoch enyön man enye okutabi mkpa ; ndien
 owo ique enye, koro Abasi ekemende enye önyön : koro
 ke mika-imenke enye inyön kaña, etetiñ ebaña enye ete,
 6 enye enem Abasi esit : ndien mbuötidem miduhe, ikemeke
 ndinem enye esit : koro owo eke etienede Abasi enyenede
 ndinim ke akpanikö ete, Enye odu, önyuñ edi andinö
 7 mö emi eyomde Enye utip. Ke mbuötidem Noah, ke
 Abasi ama akasian enye abaña ñkpō eke mika-ique kaña,
 oto ke uteñe Abasi, ököñ ubom ndinyaña ufök esie ; oto
 emi enye anam ikpe oblom ererimbot, önyuñ akabare edi
 8 andinyene edinen ido eke asañade ke mbuötidem. Ke

mbuötldem Abraham, kini êkekotde enye, okop uyo,
 öwörö aka ke cbiët eke enye edinyenede ke udeme; ndien
 9 enye öwörö, ifökke ebiët eke enye akade. Ke mbuöt-
 ldem enye akabare edi andidañ ke isöñ eke êñwöñöde,
 nte ke esen idut, oduñ ke me-ataya ye Isaac ye Jacob,
 10 emi ëdide mendinyene uñwöñö kiet ye enye: koro enye
 odoride enyìn ke obio eke enyenede isöñ, emi andiböp
 11 enye ye andinam enye ëdide Abasi. Ke mbuötidem kpa
 Sarah ke idemesie ököbö odudu ndiman eyen, kadañemi
 enye ekebede ini, koro enye akabatde andiñwöñö uñ-
 12 wöñö ke akpanikö: mödo oto ke owo kiet, ye enye nte
 akpa mkpa, owo êkedakha adaña nte ntantafiön enyöñ
 ke uwak, ye nte ntan eke anade ke mben inyañ, inyeneke
 íbat.

13 Kpukpru owo emi êkekpaña ke mbuötidem, kini min-
 yeneke muñwöñö, edi mö êkekut mö, êkenyuñ ëdara ndikut
 mö nsan nsan, ndien mö êkenyime ëte, mimö idi isen
 14 owo ye mbon isañ ke ererimbot. Koro mö emi ëtiñde
 oruk ikö ntem ëtìm ewut ëte, mimö iyom oblo ínö ídem-
 15 mimö. Ndien ke akpanikö edieke mö êkpekerede obio
 16 eke mö êkekpöñde, mö êkpekut usuñ ndifiak ñka do. Edi
 kemi mö ëyeyom obio eke öföñde akan, oro edi, eke
 heaven: mödo Abasi inyeneke but ye mö ndikere Abasi
 mö; koro Enye ödiöñde obio öñö mö.

17 Ke mbuötidem Abraham, kini ëdomode enye, akawa
 Isaac: ih, enye emi enyenede uñwöñö ke ínemesit akawa
 18 edibon eyen esie kierakiet; emi êkedöhöde enye, ëte,
 19 Èdikot ubon fo ke Isaac: ke abatde ete, Abasi emekeme
 ndinam owo eset ke ídem mkpa; oto ke mkpa oro enye
 20 önyuñ ötöñö ntak öbö enye ke ñke. Ke mbuötidem Isaac
 öködiön Jacob ye Esau, kpa kabaña ñkpö eke ëdidide.
 21 Ke mbuötidem Jacob, kini enye oyomde ndikpa, öködiön
 nditö Joseph kiet kiet, önyuñ atuak íbuot, ebere ke íbuot
 22 esañ esle. Ke mbuötidem Joseph, kini oyomde ndikpa,
 eketiñ abaña uwörö iduñ nditö Israel; önyuñ öñö ítem
 23 kabaña mökpö esie. Ke mbuötidem ëte ye eka Moses
 êkedip enye ke öfiön ita, kini enye amanade, koro mö
 êkutde ëte, enye edi ediye *eyen*; mö inyuñ ifegheke
 24 ewukhö edidem. Ke mbuötidem Moses, ke enye ama
 25 okokpon, ekesin ndikere eyen adiaha Pharaoh; emek
 ndikut ukut ye íköt Abasi akan ndidu ke ínemesit
 26 idiöñkpö ke ini esisit; abat esuene Christ ke aqua inyene

akan ñkpö uto Egypt : koro enye okodoride enyìn ke utíp.
 27 Ke mbuötidem enye ökökpöñ Egypt, ifegheke iyaresit
 edidem : koro enye ösöñöde ada, nte okutde Enye emi
 28 enyìn mique. Ke mbuötidem enye okonim passover ye
 29 erisime iyíp, man andisobo ikpan okutuk mö. Ke mbuöt-
 idem mö ekesaña ke Ididuot Inyañ ebe nte ke edisat isöñ :
 30 emi mbon Egypt edomode ndinam, ekpaña ke möñ. Ke
 mbuötidem ibibene Jericho ekeduoñö, ke ëma ekekanare
 31 mö ekuk ke usen itiaba. Ke mbuötidem Rahab akpara
 ikakpaha ye mö oro eketutde utöñ, ke enye ama akada
 32 mbon-uyep ke ifure. Ndien nso ke ndidöhö ñkan oro ?
 koro ini midikemke mi nditiñ mbaña Gideon, ye Barak,
 ye Samson, ye Jephthah, ye David, ye Samuel, ye me-
 33 prophet : emi oto ke mbuötidem ënamde midut ësuk
 idem, ënamde eti ido, ëböde muñwöñö, ekubide me-lion
 34 inua, ënimede odudu ikañ, ëböhöde iso ofut, ëtode ke
 mem-ldem ekabare edi mkpösöñ, ëdödiöñ ësöñö ke eköñ,
 35 ënam mbon-eköñ midut ëfeñe. Iban ëbö mekpa-mkpa
 mö ke eriset ke mkpa : mowo efen ekut ndutukhö,
 inyimeke ndibö erinyaña : man mö ekpenyene eriset ke
 36 mkpa emi öfönde akan : mowo efen ënyuñ ekut nsakhi
 37 ye erimia, ih, ñkpököbi ye ufök-ñkpököbi ñko : eketöñö
 mö ke itiat, ekeyök mö mbak iba, ekedomo mö, ekewot
 mö ke ofut : mö ekesine ikpa eröñ ye ikpa ebob ësaña
 38 ëdiyo ; ënana ñkpö, ekut ukut, ëtuk mö (emi ererimbot
 midotke mö), ëdiyo ke desert ye ke ikpö obot ye ke maba,
 39 ye ke ndudu isöñ. Ndien kpukpru memö emi, ke ëma
 eketiñ ikö ntiense ëbaña mö oto ke mbuötidem mö, ique
 40 uñwöñö, koro Abasi onimde ñkpö emi öfönde akan öñö
 nyìn, man ekunam mö ëfön ëma ke nyìn midube.

12 Mödo, sia otu mentiense emi okponde ntem akande
 nyìn okuk, ëyak nyìn ñko isio kpukpru ñkpö eke ëdobide
 iduök, ye idiöñkpö emi eyirede nyìn akan, ëyak nyìn
 inyüñ ifeghe mbuba emi ënimde nyìn ke iso, ikukpa mba,
 2 ke eriwuk enyìn nse Jesus, anditöñö ye andinam mbuöt-
 idem nyìn 'ma, emi kabaña idaresit emi ënimde Enye ke
 iso onyimeke cross, esinde but ke ndek, önyuñ ösukhörede
 3 etie ke ubök nasia ebekpo Abasi. Ètüm ekere Enye ndien
 emi öyöde oruk mfaña emi menam-ldiöñkpö ekefañade
 ëbiat idemmö, man mbufo ekukpa mba, ekunyüñ ëduö
 4 esit. Mbufo ika-ibiöñöke kaña midiöñkpo tutu ëdnök

- 5 Iyip ke eriñwana ye idiönkpö : mbufo emenyuñ efre ítem,
emi etemedede mbufo nte nditö, ete,
Eyen Mi, kuse ntunö Abasi ke ekpri ñkpö,
Kunyuñ uduö esit kini Enye asuade önö fi ;
- 6 Koro Öböñ ötunöde kpukpru owo eke Enye amade,
Önyuñ amiade kpukpru eyen emi Enye onyimedede.
- 7 Edi kabaña ntunö ke mbufo éme ime ; Abasi anam ye
mbufo nte nditö ; koro ewe eyen odu eke éte misí-
8 tunöke ? Edi mbufo mique ntunö, emi kpukpru ebuanade
kesit, ndien mbufo édi nditö akpara, idige *ata* nditö.
- 9 Ñko ñko, nyin ikenyene méte öbukidem nditunö nyin.
ndien nyin iketeñe mö : nte nyin idisukke idem ikan
10 inö Éte me-spirit, inyuñ idu uwem ? Koro ke akpanikö
mö éketunö *nyin* ke usen eke miwakke nte mö esede éte
öfön ; edi Enye kabaña ufön *nyin*, man Ibuana ke
11 edisana ido Esie. Baba ntunö itiehe nte ñkpö inemesit
kemi, edi nte ñkpö mfukhö : edi ama ekem enye oñwom
mfri emem önö mö emi éketunöde, *kpa m/rí* edinen ido.
- 12 Mödo émenere ubök emi éduönöde, ye edön emi ékpañade ;
13 ényuñ énam edinen usuñ önö ikpat mbufo, man ékunam
se edide mbuñö awakha ökpöñ usuñ, edi ékam ékók enye
ösöñö.
- 14 Éyom emem ye kpukpru owo, ye edisana esit, emi
15 enye miduhe, baba owo kiet idique Öböñ : étim
ékpeme mbak owo ekededi editaba mfön Abasi ; mbak
ndot ndot öruñ ekededi editibe anam mbufo afañiköñ,
16 ndien oto oro énam ediwak owo édekhe ; mbak owo use
ekededi, me obukpo owo, nte Esau, emi akanyamde itie-
17 akpan esie ke ekpri udia, edidu. Koro mbufo émeñök
éte, kini enye okoyomde ke ukperedem ndinyene eridiön
oro, esin enye (koro enye mikeque itie eritua mkpöñök),
okposuk edi nte enye ekesinde ifik oyom ke möñeyet.
- 18 Koro mbufo midige ke obot eke owo otukde ke ubök,
emi önyuñ asakde íkañ, ye se íbirede, ye ekim, ye oyobio,
19 ye uyo ukorowo, ye uyo ikö ; emi mö eke ékopde ébeñede
20 éte, ékutíñ aba íkö önö mimö : koro mö mikemeke ndiyö
se éwukde mö, éte, Ekpedi kpa unam otuk obot, éyetöñö
21 enye ke ítiat ; ndien ndise oro ekenyene ndik, adaña nte
Moses ödöhöde ete, Ndik ye nyek-ídem anam mí etí etí :
22 edi mbufo émedi ke obot Zion, ye obio Abasi emi odude
uwem, Jerusalem eke odude ke enyöñ, ye motu angel
23 emi ékande ibat, ye aqua esop ye ufök Abasi mebem iso

'mana emi ewetde enyĩn mö ke heaven, ye Abasi Eblerikpe
 kpukpru owo, ye me-spirit ndinen owo emi enamde mö
 24 efön ema, ye Jesus ada-uföt öbufa edioml, ye iyip emi
 esimede emi etĩnde se ifönde ikan eke Abel. Èkpeme
 25 mbak mbufo edisin Enye emi etĩnde. Koro edieke mö,
 emi ekesinde enye emi etemede mö ke isön, miköböhöke,
 ñwañwa ediso nyin, emi lwönörede ikpön Enye emi
 26 etemede nyin oto ke heaven, *idiböhöke*: emi uyo Esie
 enyeñede isön ke inl oro: edi kemi Enye ököñwönö ete,
 Osuk kaña ini kiet, ndien Ami nyenyeñe, idige isön ikpön,
 27 edi enyön ñko. Ndien *ikö* emi, Osuk kaña ini kiet, öwörö
 erimen me-ñkpö eke enyeñede mfep, nte ñkpö eke ekenam-
 28 de, man ñkpö oro minyeñeke ekpebigi. Mödo emi nyin
 iböde obio eke mikemeke ndinyeñe, eyak nyin inyene
 mfön, emi idade inam utom emi enemde Abasi esit ke
 uteñe ye ndik: koro Abasi nyin edide ikañ eke atade.

18 EYAK Ima nditö-ete osuk odu. Èkufre ndikama isen
 2 owo: koro ntem ke ndusuk owo ekekama angel ke mö
 3 mifökke. Èti mö emi edude ke ñkpököbi, nte ñkpö emi
 ököbide mbufo ye mö; ye mö emi enamde mö idiönkpö, nte
 4 ñkpö emi mbufo enyuñ edude ke ikpöhidem. EYAK ekpono
 ndö kotu kpukpru owo, eyak mkpana ökunyañ edekhe:
 5 koro Abasi eyekpe ikpe ye mbon-use ye mesin-efibe.
 Èsioño idem efep ke ima okuk; enemesit ke ñkpö eke
 mbufo enyenede: koro Enye ke Idemesie öködöhö ete,
 Ami ndiyakke fi nduök, ndinyuñ ñkpönke fi ke usuñ
 6 ekededi. Ntre ke nyin idöhö uko uko ite,

Jehovah edi andiñwam mi; ndifegheke ndik:

Owo edinam mi nso?

7 Èti mö emi ekekarade mbufo, emi eketĩnde ikö Abasi
 enö mbufo; ndien ke erikere utit uwem mö, ekpebe mbuöt-
 8 idem mö. Jesus Christ edi ubök kiet mkpön ye mfın,
 9 ye ke nsinsi. Èkuyak nsio nsio ye mbufa erikpep emen
 mbufo efep: koro edide eti ñkpö nte esit enyenede iwuk
 ke mfön Abasi; idige ke *nsio nsio* udia, emi miköfönke
 10 ye mö emi esañade kesit. Nyin imenyene itie-uwa, eke
 minenke mö emi enamde utom ataya ndidia ñkpö kesit.
 11 Koro eföpde mokpo munam oro aqua oku adade iyip mö
 oduk ke edisana ebiët kabaña midiönkpö ke ikañ ke edem
 12 'na. Mödo Jesus ñko, man Enye anam mbiobio esana
 13 ke iyip Esiemö, akakpa ke edem usuñ obio. Mödo eyak

ÑWED JAMES 1

- nyin iwõñõ itiene Enye ke edem 'na, Ibiom esuene Esie.
14 Koro nyin minyeneke mi obio eke ebigide, edi nyin Iyom
15 *obio* emi edidide. Eyak nyin ndien Iwa uwa Itoro Inõ
Abasi ke enyĩn Esie kpukpru inl, oro edi, mfri mkpök-
16 Inua eke enyĩmede enyĩn Esie. Edi ekufre ndinam eti
ñkpõ 'nyuñ 'nõ owo ñkpõ : koro oruk uwa emi enemde
17 Abasi esit. Ekop uyo mö emi ekarade mbufo, enyuñ
esuk idem enõ mö ; koro mö ekpemedede ukpõn mbufo,
nte mö emi edibatde ibat, man mö enam emi ke idaresit,
okudi ke mfukhö : koro emi mikpöfönke ye mbufo.
18 Ebõñ akam ebaña nyin : koro nyin imonim ke akpanikõ
ite, nyin Imenyene esit eke mitökhöke ye nyin, iyoyom
19 ndidu uwem akpanikõ ke kpukpru ñkpõ. Ndien ami
nyire mbufo ñkan ndinam ñkpõ emi, man ewara eyak
mi enõ mbufo.
20 Ndien Abasi emem, emi akanamde akamba Ekpemerõn
eset ke mkpa ke iyip nsinsi ediom, kpa Obõñ nyin Jesus,
21 anam mbufo efõn ema ke kpukpru nti ñkpõ, ndinam se
Enye amade, ke erinam kesit nyin se enende Enye ke
enyin, oto ke Jesus Christ ; yak ubõñ enyene Enye ke
nsinsi nsinsi. Amen.
22 Edi meyire mbufo, nditõ-ete, nte, eyõ ikõ item : koro
23 mewet ke ibibio ikõ 'nõ mbufo. Efiök ete, esana
eyen-ete nyin Timothy eyak ; ke enye awarade ndidi,
ami nyekut mbufo ye enye.
24 Ekõm kpukpru mö emi ekarade mbufo, ye kpukpru
mbon Abasi. Mbon Italy ekõm mbufo.
25 Mfõn odu ye kpukpru mbufo. Amen.

ÑWED JAMES

- 1 JAMES, owo Abasi ye Obõñ Jesus Christ, ewet onõ
esien duopeba emi esuanade, okõm mö.
2 Nditõ-ete mi, kini edomode mbufo ke ediwak idomo,
3 ebat ete, edi ata ñkpõ idaresit ; ke efiökde ete, eridomo
4 mbuõtidem mbufo anam ime odu. Ndien yak ime anam
utom esie ama, man mbufo efõn ema enyuñ eyöhö, ekunana
baba ñkpõ kiet.

ÑWED JAMES I

- 5 **Edi** owo mbufo ekededí ama anana ífìök, yak enye
ebeñe Abasi, emi ònòde kpukpru owo ke ntarubök minyuñ
6 ísuaha inö; ndien èyenö enye. **Edi** yak enye ebeñe
ke mbuötidem, okuyík: koro enye emi eyíkde ebiëtde
7 mbufut inyañ, eke ofim eberide önyuñ otopde. **Kuyak**
8 owo oro ese ete, iyebö Öböñ ñkpö ekededí; owo esit
iba, anana iwuk ke kpukpru usuñ esie.
- 9 **Edi** yak eyen-ète emi ekpride obure mbure ke akamba
10 ítie esie: ndien owo inyene ke itie erisukhöre esie: koro
11 enye edidakhade nte mfri mbiët. **Koro** utin asiakhade
ye edifop ofim, önyuñ anam mbiët eyemere; ndien
mfri esie èduöñö, uyai mbiët esie önyuñ osobo: kpa ntre
ñko ke owo inyene ediyemere ke usuñ esie.
- 12 **Öföfön** önö owo emi ösöñöde ada ke idomo: koro kini
enye akande idomo ama, enye eyebö anyanya uwem,
13 emi **Öböñ** ököñwöñöde önö mö emi èmade Enye. **Yak**
baba owo kiet öküdhö, kini èdomode enye, ete, Abasi
odomo mi: koro mikemeke ndida idiöñkpö ndomo Abasi,
14 **Enye** ke Idemesie inyuñ idomoke owo: edi èdomo owo
kiet kiet, kini idiök itöñ odudide enye efep, önyuñ atapde
15 enye. **Ndien** idiök itöñ oro, ke enye ama oyomo, aman
idiöñkpö: ndien idiöñkpö oro, ke enye ama okpon, aman
16 mkpa. **Èkuyak** èbiaña mbufo, ndima nditö-ète mi.
17 **Kpukpru** eti enö ye kpukpru ñkpö mfön eke öfönde
ama èto ke enyöñ, èsukhöre èto ke Ète muñwana emi
mikemeke ndikpukhöre, me ndinyene mfut eke otode
18 ke erikpukhöre itie. **Ke** ima esit Esie Enye akaman
nyin oto ke ikö akpanikö, man nyin ikpetie nte akpa
mfri mö emi Enye obotde.
- 19 **Mbufo** èmefiök emi, ndima nditö-ète mi. **Edi** yak
kpukpru owo kiet kiet ösöp ndikop, okusöp nditiñ ikö,
20 okusöp ndiyaresit: koro iyaresit owo minamke edinen
21 ido Abasi odu. **Mödo** èduök kpukpru ndek ye uyöhö
idiöñkpö, ènyuñ èkop ikö emi ètöde kesit mbufo ke suñ
22 suñ ido, emi ekemedede ndinyaña ukpöñ mbufo. **Edi** yak
mbufo èdi menam-ikö, èkudi mekop-ikö ikpöñ ikpöñ,
23 emi èbiañade idemmbufo. **Koro** owo ekededí ama edi
okop-ikö, midige anam-ikö, enye ebiët owo emi esede
24 iso esie ke ukut-iso: koro enye esede idemesie, önyuñ
adakhade, ndien idaha oro efre oruk owo eke enye edide.
25 **Edi** enye emi esede ibet eke öfönde ama, eke anamde owo
edi eyen-isöñ, önyuñ ödödiöñ *anam ntre aka iso, idige*

ÑWED JAMES 2

okop-ikö emi efrede, edi anam-ikö emi anamde utom,
 26 eyediõñ owo emi ke utom esie. Owo ekededi ama ese
 idemesie ke anam-ido Abasi, kini enye mimumke edeme
 esie ikama, edi abiañade esit esiemö, ido Abasi owo oro
 27 edi ikpikpu. Edisana ido Abasi emi midেকে ke enyìn
 Abasi nyìn ye Ète edi emi, ndika ñkese nditö-akpa ye
 mebe-akpa ke ukut mö, 'nyuñ 'nīm idemesie edisana ke
 ererĩmbot.

2 NDITÖ-ÈTE mi, ekunīm Ōböñ nyìn Jesus Christ, Ōböñ
 2 uböñ, ke akpanikö ke eriteñe owo enyìn. Koro edieke
 owo odukde ke esop mbufo emi esinede mkpanuen gold
 ye eti öföñidem, ndien owo ubuene önyuñ oduk ye obukpo
 3 öföñidem; ndien mbufo èteñe enye emi esinede eti
 öföñidem enyìn, ãnyuñ ödöhö enye, ète, Afo tie mi ke eti
 itie; ãnyuñ ödöhö owo ubuene, ète, Afo da do, me,
 4 Tie kidak udorukot mi; nte mbufo ibakhakere ke ekikere
 mbufo, inyuñ ikabakere idi mekpe-ikpe emi ãnyenede
 5 midiök ekikere? Èkpañ utöñ, ndima nditö-ète mi;
 nte Abasi ikemekke mö emi ödide ubuene ke ererĩmbot
 emi, ite, edi mbon inyene ke mbuötidem ye menyene
 6 obio emi Enye ököñwöñöde önö mö emi emade Enye? Edi
 mbufo emesue ubuene. Nte mbon inyene itukke mbufo,
 inyuñ idudike mbufo ke idemmö ika kiso itie-ikpe?
 7 Nte mö isuñike eti enyĩñ emi esiode mbufo? Edi mbufo
 emã ãnīm ewukhö uböñ, nte ñwed Abasi etemedede, ete,
 Afo edima mböhiduñ fo nte idemfo, mbufo emetim ãnam:
 9 edi mbufo emã èteñe owo enyìn, mbufo ãnam idiöñkpö,
 10 ibet önyuñ obiom mbufo nte mebiat-ibet. Koro owo
 ekededi ama onīm öfuri ibet, ndien öduö ke item kiet,
 11 enye akabare edi abiat öfuri ibet. Koro Enye emi
 öködöhöde ete, Kusin efibe, ökönyuñ ödöhö ete, Kuwot
 owo. Ndien ke afo musinke efibe, edi owotde owo, afo
 12 amakabare edi abiat-ibet. Yak mbufo ètĩñ, ãnyuñ ãnam,
 nte owo emi ödidade ibet, eke anamde owo edi eyen-
 13 isöñ, èkpe ikpe mö. Koro ikpe minyeneke mböm ye owo
 emi mikatuaha owo mböm: mböm obure mbure ke erikan
 ikpe.

14 Nditö-ète mi, owo ama ödöhö ete, Imö imenyene mbuöt-
 idem, edi inyeneke utom, öfön ke nso? nte mbuötidem
 15 oro emekeme ndinyaña enye? Edieke eyen-ète eren me
 eyen-ète añwan asañade iferi, önyuñ ananade udia usen,

16 ndlen owo mbufo kiet ödöhö mö, ete, Eka ke emem,
 ësine ñkpö ënyuñ ëyukhö ; edi mbufo inöñö mö se inanade
 17 ikpöhidem ; öfön ke nso ? Kpa suk ntre mbuötidem,
 18 ke minyeneke utom, akpa. Edi owo eyedöhö ete, Afo
 emenyene mbuötidem, ami mönyuñ 'nyene utom : wut
 mi mbuötidem fo emi misañake ye utom, ndien ami nyeda
 19 utom mi ñwut fi mbuötidem mi. Afo omonim ke akpanikö
 ete, Abasi edi kiet ; afo omotim anam : me-demon nde
 20 ënim ke akpanikö, ënyuñ ëdikhe. Edi nte afo omonyime
 ndifiök, O ndisime owo, ete, mbuötidem eke misañake
 21 ye utom iñwomke ñkpö ? Nte ikpe iketebeke Abraham
 ëte nyin oto ke utom, ke emi enye akawade Isaac eyen
 22 esie ke itie-uwa ? Afo omokut ete, mbuötidem akasaña
 ye utom esie, ndien oto ke utom ënam mbuötidem öfön
 23 ama ; ndien se ewetde okosu, ëte, Ndien Abraham okonim
 Abasi ke akpanikö, ndien ëbat oro ënö enye ke edinen
 24 ido ; ndien enye ekekere ufan Abasi. Mbufo emekut
 ëte, ikpe etebe owo oto ke utom, itoho ke mbuötidem ikpöñ.
 25 Kpa suk ntre ñko, nte ikpe iketebeke Rahab akpara oto
 ke utom, ke emi enye akadade misuñutom, önyuñ ödön
 26 mö ewöñö ke usuñ ëñwen ? Koro nte ikpöhidem eke
 adianarede ye spirit akpade, kpa suk ntre mbuötidem
 eke adianarede ye utom akpa.

3 Nditö-ëte mi, ëkudi ediwak mendikpep, emi mbufo
 2 ëfiökde ëte, ikpe nyin eyekpon akan. Koro kpukpru
 nyin iduöñöde ke ediwak ñkpö. Edieke owo ekededi
 miduöhö ke ikö, owo oro öfön ama, önyuñ ekeme ndimum
 3 öfuri idem esie ñkama. Edieke nyin isinde mkpakha
 ke inua me-horse, man mö ënam se nyin imade, nyin
 4 iwöñöre öfuri idem mö ñko. Sese, me-ubom mbakara
 ñko, okposuk edi nte mö ëkponde ntem, mkpösön ofim
 ënyuñ ëberide mö, ewöñöre mö ke ata ekpri uboi ëka
 5 ke ebiët ekededi eke etie-uboi amade. Kpa ntre edeme
 önyuñ edi ekpri ndido, ndien obure ikpö ñkpö. Sese,
 6 adaña aqua akai eke ata ekpri ikañ obuberede ! Ndien
 edeme edi ikañ : ererimbot uquañido kotu ndido nyin
 edi edeme, eke asabarede öfuri ikpöhidem, önyuñ okimde
 ikañ ke öfuri ererimbot, hell önyuñ okim ikañ kesit.
 7 Koro ënamde kpukpru oruk unam ye inuen, ye mendinyöni
 ye ñkpö eke ëdude ke inyañ ësuk idem, owo ama önyuñ
 8 anam mö ësuk idem : edi baba owo kiet ikemeke ndinam

edeme osuk idem; enye edi idiök ñkpö eke mlduökke odudu, öyöhö ye ibök mkpa. Nyin ida enye itoro Öböñ ye Ète; nyin inyuñ ida enye isuñi owo, emi èbotde ke
 10 mbiët Abasi: eridiön ye isuñi èto ke inua kiet èwönö.
 11 Nditö-ète mi, ñkpö emi ikpedige ntre. Nte edinem ye
 12 ndot ndot möñ èwönö ke iso idim kiet? nditö-ète mi, nte eto fig ekeme ndiñwom me-olive, me vine oñwom me-fig? Unuñ inyuñ ikemeke ndinö edinem möñ.

13 Anie owo mbufo enyene ifiök ye eti ibuo? yak enye ada eti uwem esie owut utom esie ke suñ suñ ido ifiök.
 14 Edi mbufo ëma ënyene ndot ndot ufup ye eribakhare ke esit mbufo, ëkubure mbure ëkunyañ ësu nsu ëdian
 15 akpanikö. Emi idige ifiök emi otode ke enyön, edi, edi
 16 eke ererimbot, eke idiök itön, eke me-demon. Koro ke ebiët emi ufup ye eribakhare ëdude, ndutime ye kpukpru
 17 öburöbut utom ëdu. Edi ifiök emi otode ke enyön asana ke mbem iso, ndien etie emem emem, suñ suñ, onyime ndikop mkpe-ubök, öyöhö ye mböm ye nti mfri,
 18 ikpukhökere, inyuñ inyeneke mbubik. Ndien ètö mfri edinen ido ke emem ënö mö emi ënamde emem.

4 Ekön ye ëñwan emi ëdude kotu mbufo èto möñ? nte itoho ke ñkpö emi, kpa ke ñkpö inemesit mbufo emi
 2 ëñwanade ekön ke ndido mbufo? Midiök itön ëdön mbufo, ndien mbufo inyeneke: mbufo ewot owo, ënyuñ ësïn esit ke ñkpö owo, ndien ikemeke ndinyene: mbufo ëñwana ëñwan ënyuñ ëñwana ekön; mbufo inyeneke, koro
 3 mbufo mibeñeke. Mbufo ëbebeñe, ndien iböhö, koro mbufo ëduede ndibeñe, man mbufo ëda ënem idemmbufo esit.
 4 Mbufo mesin-efibe, nte mbufo ifiökke ite, eritie ufan ufan ye ererimbot edi usua ye Abasi? Mödo owo ekededi emi oyomde ndidi ufan ererimbot anam idemesie edi usua
 5 Abasi. Me mbufo ëse ète, ñwed Abasi ödöhö ke ikpikpu ete, Spirit emi Enye anamde oduñ kesit nyin ofibe ufup
 6 abaña nyin oyom nyin? Edi Enye önönö uwak mfön akan. Mödo ewet ète, Abasi öbiönö mbon iseri, edi öfön
 7 mfön ye mesuk-esit. Mödo ësuk esit ënö Abasi; edi ëñwana ye Satan, ndien enye eyefeghe ökpön mbufo.
 8 Èkpere Abasi, ndien Enye eyekpere mbufo. Èyet ubök mbufo ësana, mbufo menam-idiönkpö; ënyuñ ënam esit
 9 mbufo ësana, mbufo emi ënyenede esit iba. Ètie ke ukut, ënyuñ ëseme, ënyuñ ètua eyet: ëyak imam mbufo akbare

- 10 edl eseme, idara mbufo önyuñ edi mfukhö. Esukhöre
 Idemmbufo ke enyìn Öböñ, ndien Enye eyefori mbufo.
 11 Nditö-ète, ekutiñ ikö ebiat kiet eken. Owo emi etiñde
 ikö abiat eyen-ète esie, me ekerede idiök abaña eyen-ète
 esie, etiñ ikö abiat ibet, önyuñ ekere idiök abaña ibet :
 edi afo ama ekere idiök abaña ibet, afo udige anam-ibet,
 12 edi, edi ebierikpe. Kiet ikpöñ ikpöñ odu emi edide
 andinö ibet ye ebierikpe, Enye emi ekemedede ndinyaña
 ndinyuñ usobo : edi afo edi anie emi ekerede idiök abaña
 mböhiduñ fo ?
 13 Èkop, mbufo emi edöhöde ète, Mfin me mkpöñ nyìn
 iyeka ke obio emi, inyuñ idañ do isua kiet, inyuñ inyam
 14 urua, inyuñ idia udori : ke mbufo mifiökke se idiwöröde
 mkpöñ. Nsidi uwem mbufo ? Koro mbufo edide
 ntuhube, eke owo ekutde ke ekpri ini, ndien enye asuana.
 15 Koro mbufo èkpedöhöde ète, Öböñ ama onyime, nyìn
 iyedu uwem, inyuñ inam ñkpö emi me ñkpö oro.
 16 Edi kemi mbufo ebure mbure ke ntañ-idem mbufo :
 17 kpukpru oruk mbure emi ödiök. Mödo enye emi öfiökde
 ndinam eti ñkpö, ndien minamke, oro edi idiönkpö ye enye.

5 ÈKOP, mbufo mbon inyene, ètua eyet ènyuñ èfiori èbaña
 2 ndutukhö mbufo emi èyomde nditiene mbufo. Inyene
 mbufo amabiara, ñkpri unam èmenyuñ èta öföñidem
 3 mbufo. Ñkarafañ ata gold ye silver mbufo ; ñkarafañ
 mö eyenyuñ edi ikö ntiense eke abiatde mbufo, eyenyuñ
 ata öbuk mbufo nte ikañ. Mbufo èmebon inyene mbufo
 4 ke akpatre musen. Sese, ñkpö-eyen-utom menam-utom
 emi èkpeñede iñwañ mbufo, emi mbufo èmumde èkama
 ke abiaña, ke ofiori : ndien mfiori owo emi èkpeñede
 5 èmeduk ke utöñ Öböñ me-udim. Mbufo èmedia edinem
 ñkpö ke isöñ, èmenyuñ ènem idemmbufo esit ; mbufo
 6 èmeböc esit mbufo ke usen uwot-owo. Mbufo èmenam
 ikpe obiom edinen owo, ènyuñ èwot enye ; enye iñwanake
 ye mbufo.

7 Mödo, nditö-ète, ème ime tutu Öböñ edi. Sese, ofuñ-
 isöñ ebet nti mfri isöñ, önyuñ eme ime kesit, tutu enye
 8 okut akpa ye ukperedem edim. Mbufo ème ime ñko ;
 9 èsöñö esit mbufo : koro eridi Öböñ ke ekpere. Nditö-ète,
 èkusuk uyo kiet ye eken, man èkukpe ikpe mbufo ; sese,
 10 ebierikpe ke ada ke enyìn usuñ. Nditö-ète, èda me-
 prophet emi èkedöhöde ke enyìn Jehovah nte uwut-

AKPA ÑWED PETER 1

- 11 ñkpõ ukut ye ime. Sese. nyin idöhö ite, Óföfön önö mö emi emede ime : mbufo emekop ebaña ime Job, emenyuñ ekut utit Öböñ, nte Öböñ öyöhöde ye mböm, önyuñ atuade mböm.
- 12 Edi akpan akpan, nditö-ëte mi, ekutomo ñkpõ, me edi enyöñ, me edi isöñ, me edi ñkpõ efen ekededi : edi yak ih mbufo edi ih, i'ih mbufo önyuñ edi i'ih ; man ikpe okubiom mbufo.
- 13 Nte owo ekededi kotu mbufo okut ukut ? yak enye öböñ akam. Nte esit enem owo ekededi ? yak enye öquö
- 14 itoro. Nte owo ekededi kotu mbufo ödöñö ? yak enye okot nyebiwo ufök Abasi ; yak mö enyuñ eböñ akam
- 15 ebaña enye, enyuñ eyet enye aran ke enyiñ Öböñ : ndien akam mbuötidem eyenyaña enye emi ödöñöde, ndien Öböñ eyenam enye adakha kenyöñ : ndien enye ama
- 16 anam idiöñkpõ, eyedahado önö enye. Mbufo eyarare idiöñkpõ mbufo kiet önö eken, kiet önyuñ öböñ akam abaña eken, man ekök udöñö mbufo. Mkpe-ubök edinen
- 17 owo enyene aqua odudu ndinam ñkpõ. Elijah ekedi owo emi enyenede oruk esit kiet ye nyin, ndien enye ökösoñö ebeñe ete, edim okudep ; ndien edim ikedepke
- 18 ke isöñ ke isua ita ye öfiöñ itiokiet. Ndien enye ötöñö ntaak öböñ akam : ndien enyöñ önö edim, isöñ önyuñ öñwom mfri esie.
- 19 Nditö-ëte mi, owo mbufo ekededi ama edue ökpöñ
- 20 akpanikö, ndien owo akabare enye ; yak enye öfiök ete, owo emi akabarede anam-idiöñkpõ ökpöñ ndudue usuñ esie eyenyaña ukpöñ ke mkpa, eyenyuñ ofuk ediwak midiöñkpõ.

AKPA ÑWED PETER

- 1 PETER, apostle Jesus Christ, ewet önö ndimek mbon Abasi emi esuanade edañ ke Pontus, ye Galatia, ye
- 2 Cappadocia, ye Asia, ye Bithynia, nte Abasi Ète ekebemde iso öfiök mö nte Spirit anamde mö esana önö nsuk-ibuot ye erisime iyip Jesus Christ : mfön odu ye mbufo, emem önyuñ awak akan.
- 3 Ètoro Abasi ye Ète Öböñ nyin Jesus Christ, emi, nte

AKPA ÑWED PETER 1

ekemde ye aqua mböm Esie, ököttöñöde ntak obon nyin
 önö idori-enyín emi odude uwem oto ke eriset Jesus Christ
 4 ke mkpa, önö akpa emi mikemeke ndibiara, minyuñ
 ldekheke, minyuñ iyemekere, emi enĩmde ke heaven enö
 5 mbufo, emi ekpemedede mbufo ke odudu Abasi oto ke
 mbuötidem, önö erinyaña eke enĩmde ndiyarare enye ke
 6 ukperedem ini. Emi mbufo edadara kabaña enye eti eti,
 okposuk edi nte kemi ke ini esisit, edieke enyenede ndidi
 7 ntre, enamde mbufo ekut ukut ke ediwak idomo, man
 idomo emi ayararede mbuötidem mbufo, emi ofönde akan
 gold emi abiarade, okposuk edi nte edomode enye ke
 ikañ, ökpöwörö itoro ye uböñ ye ukpono ke eriyarare Jesus
 8 Christ : emi mbufo emade ke mbufo mique ; emi ke mbufo
 enĩmde Enye ke akpanikö, mbufo edaresit eti eti ke idara
 eke owo mikemeke nditĩn emi önyuñ öyöhöde ye uböñ,
 9 okposuk edi nte mbufo mique Enye kemi : ke enyenede
 idori-enyín mbuötidem mbufo, kpa erinyaña ukpöñ mbufo.
 10 Kabaña erinyaña emi me-prophet, emi eketĩnde prophecy
 ebaña mfön emi editienede mbufo, ekeyom ekenyuñ
 11 eduñöre eti eti : eduñöre me ini ewe, me ke nso oruk
 ini ke Spirit Christ eke odude kesit mö asiak, kini Enye
 ebemde iso ödöhö abaña ukut Christ, ye uböñ eke
 12 ekpetienede. Emi ekeyararede enö mö, ete, mö inamke
 ñkpö oro inö idemmö edi enam enö mbufo, kpa ñkpö
 emi eketĩnde enö mbufo ke inua mö emi ekequöröde
 gospel enö mbufo oto ke Edisana Spirit emi ekedöñde
 oto ke heaven ; me-ñkpö emi me-angel eyomde ndi-
 nyuñö ñkut.

13 Mödo eböp isin ekikere mbufo, efara idem enyuñ etim
 edori enyín mbufo ke mfön eke edidade esök mbufo ke
 14 eriyarare Jesus Christ ; nte nditö emi ekopde item,
 ekukama idemmbufo nte ekemde ye akpa midiök itöñ
 15 mbufo, ke ököi mbufo : edi nte Enye emi okotde mbufo
 edide edisana, yak mbufo ke idemmbufo enyuñ esana
 16 ke kpukpru ido uwem ; koro emewet ete, Mbufo esana ;
 17 koro Ami nsanade. Ndien mbufo ema eseme enö Enye
 nte Ete, emi ekpede ikpe nte utom owo kiet kiet edide,
 iteñeke owo enyín, edu uwem ke ini eke mbufo edañde
 18 mi ke ndik : sia eñökde ete, ema ekefak mbufo, idige
 ke se ekemedede ndibiara, ke silver me gold, esio ke ikpikpu
 19 ido uwem mbufo emi otode mäte mbufo ; edi ke ata eti
 iyip, nte eke eyeneröñ emi mibiomoke ido, minyuñ inyeneke

AKPA ÑWED PETER 2

20 ntöl, *kpa iyip* Christ : emi ēkebemde eritōñō ererimbot
21 iso ēfiök Enye, edi ēkeyarare Enye ke utit me-ini kabaña
mbufo, emi otode Enye mbufo ēdi menim Abasi ke
akpanikö, emi akanamde Enye eset ke mkpa, önyuñ
önöde Enye uböñ ; man mbuötidem ye idori-enyìn mbufo
22 ēkpedu ke Abasi. Sia mbufo ēkenamde ukpöñ mbufo
ēsana ke erisuk ibuot 'nō akpanikö, ēte, ima nditö-ēte
ke esit akpanikö, ēfiopesit ēma kiet eken ke esit mbufo :
23 ke ēma ēketöñō ntak ēbon mbufo, itoho ke uduot emi
abiarade, edi oto ke se mikemeke ndibiara, oto ke ikö
24 Abasi, emi odude uwem önyuñ ebìgide. Koro,
    Ófuri öbukidem etie nte mbiēt,
    Ófuri uböñ esie önyuñ etie nte ediye iköñ mbiēt.
    Mbiēt eyemere, ediye iköñ önyuñ öduö :
25 Edi ikö Öböñ ebìgi ke nsinsi.
    Ndien emi edi ikö gospel emi ēkequöröde ēnō mbufo.

2 Mōdo ēduök kpukpru udu, ye kpukpru abiaña, ye
mbubik, ye ufup, ye kpukpru midiök ikö, ndien, nte nsek
2 nditö, ēyom möñeba Spirit eke minyeneke abiaña, man
3 mbufo ēkōri kesit ēsīm erinyaña ; ekpedi nte mbufo
4 ētabide ēte, Öböñ öfön ido : emi ke mbufo ētienesde Enye,
odu-uwem itiat, eke owo ēsinde ke akpanikö, edi emi ke
5 iso Abasi edide edimek ye se odotde ukpono, ēda mbufo
ñko, nte medu-uwem itiat, eböp ufök spirit, ēte, ēdi ndisana
oku, ndiwa muwa spirit, eke ēnemde Abasi esit oto ke
6 Jesus Christ. Koro ēwetde ke ñwed Abasi, ēte,
    Sese, Ami monim akpan itiat inuk ke Zion, edimek,
    emi odotde ukpono :
    Ndien owo emi öbuötde idem ye Enye idique but.
7 Mōdo ye mbufo emi ēnimde ke akpanikö Enye odot
ukpono : edi ye mö emi minimke ke akpanikö,
    Itiat emi meböp ufök ēsinde,
    Kpa Enye akabare edi ētubom inuk ;
8 ye,
    Itiat utuak-ukot, ye aqua itiat iduö ;
koro mö ēduöde ke ikö Abasi, emi mö edide mbon ntut-
9 utöñ : emi ēkenyuñ ēnimde mö ēnō. Edi mbufo ēdl
edimek udim, me-oku uböñ, edisana oblo, mblo eke
ēnimde ēnō Abasi ke Idemesie, man mbufo ēquörö uta
nti ido Esie emi okokotde mbufo ēwörö ke ekim eduk
10 ke utibe uñwana Esie : emi ke ini eke ebede mikedige

oblo, edí kemí ēdi oblo Abasi ; emi míkeque mböm, edí kemí ēmekut mböm.

11 Ndimá, mekpé mbufo ubök, nte me-oduduñ ye mbon
isañ, nte, ēbet midiök itöñ öbukidem, emi ēñwanade eköñ
12 ye ukpöñ ; ēnyuñ ēsaña nte odotde kotu Me-Gentile ;
man, ke emí mö ēbañade mbufo nte menam-idiök, mö
ēkpetoro Abasi oto nti utom mbufo emi mö ēkutde, ke
usen oro *Enye* edide edise mö.

13 Èsuk ibuot ēnō kpukpru odudu eke owo ēnimde kabaña
14 Öböñ : edide edidem, nte andikan ; me edide mendikara,
nte mö emí enye ödöñde, ete, ësio usiene ēnō menam-
15 idiök, ēnyuñ ètoro mö emi ēnamde se ifönde. Koro
emi edi se Abasi amade, ete, ke erinam se ifönde
16 mbufo ēkpenam ököi ndisime owo etre : esaña nte
nditö-isöñ, ekunyuñ ēda itie nditö-isöñ mbufo efuk ibak,
17 edi *enam* nte iköt Abasi. Èkpono kpukpru owo. Èma
nditö-ète. Èbak Abasi. Èkpono edidem.

18 Menam-utom, ësuk idem ēnō mēte-utom mbufo ke
uteñe ; idige ye mö emi ēdide nti ye suñ suñ ikpöñ, edi
19 ye mesöñ-ido ñko. Koro emi edi se Abasi amade, edieke
oto ke esit kiso Abasi owo emede ime ke mfukhö, kini
20 okutde ukut ke utuk. Koro edieke mbufo emede ime, kini
mbufo eduede, ndien etunöde mbufo kesit, itoro odu
möñ ? edi edieke mbufo emede ime, kini mbufo ēnamde nti
ñkpö, ēnyuñ ēkutde ukut kesit, emi edi se Abasi amade.

21 Koro kabaña emi ke ekekot mbufo : koro Christ ñko
okokutde ukut kabaña mbufo, ökpöñ uwut-ñkpö öñö
22 mbufo, man mbufo esaña ke nde ikpat Esie : emi mika-
namke idiöñkpö, owo ikönyuñ ique abiaña ke inua Esie :
23 emi, kini esuñide *Enye*, misuñike ke usiene ; kini *Enye*
okutde ukut, idöhöke ite, iyenam owo ñkpö ; edi ayak
24 idem esin ke ubök *Enye* emi ekpede edinen ikpe : emi
ke Idemesie obiomde midiöñkpö nyin ke ikpöhidem Esie
ke eto, man nyin, ke ikpañade inö midiöñkpö, ikpodu
uwem inö edinen ido ; emi ufen Esie ökökde mbufo.
25 Koro mbufo ekeyode nte eröñ ; edi kemí mbufo emefiak
ètiene Andikpeme ye Andise ukpöñ mbufo.

8 KPA suk ntre, mbufo iban ësuk idem ēnō mebe
mbufo ; man, ekpedi nte owo mö ekededi misukke ibuot
inö ikö *Abasi*, ekpedudi mö, ltoho ke ikö *Abasi*, edi oto
2 ke ido iban mö ; ke mö ēkutde edisana ido mbufo ökövö

- 3 ye uteñe. Yak eribana idem okudi mbana ikpöhldem
ke eridök idet, ye ke erisine ñkpö gold, ye ke erisine
4 edisine-ñkpö; edi *yak edi* eke ndibe ndibe owo esit, ke
erisine-ñkpö emi mikemeke ndibiara, eke nsuk-esit ye
5 suñ suñ spirit, emi ösöñde urua ke enyìn Abasi. Koro
ntem ke nti iban ñko, emi ëdoride enyìn ke Abasi, ëkebana
6 idem ke eyo oko, ke erisuk idem 'nó mebe mö: nte Sarah
okosukde idem önö Abraham, okot enye ete, öböñ: emi
mbufo ëdide nditö esie kemi, mbufo ëma ënam se ifönde,
inyuñ ifegheke ñkpö ndik ekededi.
- 7 Kpa suk ntre, mbufo mebe ëduñ ye iban mbufo nte
ekemde ye ifiök, ënyuñ ëkpono ñwan nte ñkpö eke ememde
akan, nte mö emi ënyuñ ëdide mendibuana mfön uwem;
man ëkubiöñö akam mbufo.
- 8 Ke akpatre, yak kpukpru mbufo ënyene ekikere kiet,
ëtua mböm, ëma ima nte nditö-ëte, ëmem esit, ësukhöre
9 esit: ëkunam idiök ke usiene idiök, ëkusuñi ke usiene
isuñi; edi ke ido emi edide ata isio ëdödiöñ; koro ke ñkpö
emi ke ëkekot mbufo, man mbufo ëkpekut eridiöñ.
- 10 Koro,
Enye emi amade uwem,
Önyuñ oyomde ndikut nti usen,
Yak enye ekpeme edeme esie ke idiök,
Ye mkpök-inua esie man mö ëkutñ abiaña:
- 11 Yak enye önyuñ öwöñöre ökpöñ idiök, önyuñ anam eti;
Yak enye oyom emem, önyuñ ebine enye.
- 12 Koro enyìn Jehovah ësede mbon eti ido,
Utöñ Esie ënyuñ ëkop eseme mö:
Edi iso Jehovah öwukhö ese menam-idiök.
- 13 Ndien anie edi andinam mbufo idiök, edieke mbufo
14 ëfiopde esit ëyom eti ñkpö? Edi mbufo ëma ënyuñ
ëkut ukut kabaña edinen ido, öföfön önö *mbufo*: ëkunyüñ
15 ëfeghe ndik mö, ëkunyüñ ëtimere esit mbufo; edi ëteñe
Christ nte Öböñ ke esit mbufo: ënyuñ ëbeñe idem
kpukpru ini ndibörö kpukpru owo emi ëbupde mbufo
ntak idori-enyìn emi odude mbufo kesit, edi ke suñ suñ
16 ido ye ndik: ke ënyenede esit emi midorike mbufo ikö;
man, ke se ëbañade mbufo idiök idiök, mö emi ësuenede
17 eti ido uwem mbufo ke Christ ëkpekut but. Koro öföfön,
edieke Abasi amade ete edi ntre, ete, mbufo ëkut ukut ke
erinam nti ñkpö akan ndikut ukut ke erinam idiök ñkpö.
- 18 Koro Christ ökönyuñ akpade kabaña midionkpö ini kiet,

edInnen owo kibuoť mö emi minenke, man Enye akpada
 nyin ösök Abasi; ewot Enye ke öbukidem, edi enam
 19 Enye odu uwem ke spirit; emi *ke spirit* Enye önyuñ
 20 akade ököquörö önö me-spirit emi eköbide, emi ekebemde
 iso etut utöñ, kini anyan ime Abasi ebetde ke musen
 Noah, kini eköñde ubom, emi ekenyañade ndusuk owo
 21 kesit, oro edi ukpöñ itiaeta. oto ke möñ: *möñ*, emi anyañade
 mbufo kemi, nte ata mbiët, kpa eke baptism, emi midige
 eriyet ndek öbukidem mfep, edi eriyom Abasi ke eti esit,
 22 oto ke eriset Jesus Christ ke mkpa; emi odude ke ubök
 nasia Abasi, emi Enye ama okoduk ke heaven; ndien
 enam me-angel ye mböñ ye me-odudu esuk ibuot enö
 Enye.

4 SIA Christ okokutde ukut ke öbukidem ndien, mbufo
 ñko eđa suk ekikere oro esine nte ñkpö-eköñ; koro enye
 2 emi okokutde ukut ke öbukidem eketre idiöñkpö; man
 mbufo ekudu aba uwem ke ini eke ösukhöde önö mbufo
 ke öbukidem enö midiök itöñ owo, edi enö se Abasi amade.
 3 Koro ini eke ebede ekpekem nte mbufo ekpenamde se
 Me-Gentile emade, ekpenyuñ esañade ke mbukpo ido,
 midiök itöñ, eriñwöñ mñ, erinam ndutime, usörö emi
 4 esinde ndutime, ye ndek ndek erikpono ndem: emi mö
 esede ete edi utibe ñkpö koro mbufo misañake ye mö iduk
 ke idem okpuk ndutime oro, enyuñ etiñde idiöñkpö ebaña
 5 mbufo: emi edinöde Enye emi ebeñede idem ndikpe
 6 ikpe medu-uwem ye mekpa-mkpa ibörö. Koro ekequöröde
 gospel enö kpa mekpa-mkpa ebaña ñkpö emi, man ke
 öbukidem ekpekpe ikpe mö nte owo, edi ke spirit mö
 ekpedu uwem ke ido Abasi.

7 Edi utit kpukpru ñkpö ke ekpere: mbufo enyene eti
 8 ibuot ndien, enyuñ efara idem eböñ akam: akpan akpar
 9 efiopesit ke ima eke mbufo emade kiet eken: koro ima
 10 ofukde ekese midiöñkpö: ekama kiet eken ke nsuk-uyo
 miduhe: adaña nte kpukpru owo kiet kiet enyenede enö,
 eđa enye enam ñkpö kotu idemmbufo, nte nti mekama-
 11 ukpökhöre uwak mfön Abasi; owo ama etiñ ikö, *yak*
etiñ nte ikö Abasi; owo ama anam ñkpö, *anam* nte
 otode ke odudu emi Abasi önöde: man ke kpukpru ñkpö
 enö Abasi uböñ ke Christ Jesus, emi uböñ ye erikara
 enyenede Enye ke nsinsi nsinsi. Amen.

12 Ndima, ekuyik ebaña idomo ikañ emi odude kotu mbufo,

emi etienede mbufo ndidomo mbufo, nte ñkpö eke utibe
 13 ñkpö öwöröde önö mbufo: edi adaña nte mbufo edide
 mebuana ukut Christ, edara; man kini uböñ Esie edi-
 14 yararede, mbufo enyuñ edara ke aqua idaresit. Ema
 esuene mbufo kabaña enyiñ Christ, öföfön önö mbufo;
 15 koro Spirit uböñ ye Spirit Abasi odorode mbufo. Edi
 kuyak baba owo mbufo kiet öbö ufen nte owot-owo, me
 inö, me anam-idiöñkpö, me esin idem ke ñkpö owo enwen:
 16 edi owo ama okut ukut nte Christian, enye okunyene but;
 17 edi yak enye okpono Abasi ke enyiñ emi. Koro ini ekem
 nte ikpe editöñöde ke ufök Abasi: ndien enye ama
 ebem iso ötöñö ye nyin, utit mö emi mikopke inö gospel
 18 Abasi edidi nso? Ndien edieke ayakde esisit inyañake
 edinen owo, mö emi mibakke Abasi ye midiök owo edidu
 möñ? Mödo yak mö ñko emi ekutde ukut nte Abasi
 19 amade eyak ukpöñ mö ke erinam eti ñkpö enö Andibot
 emi edide akpanikö.

5 Mödo ami ntemede nyebiowo kotu mbufo, emi 'nyuñ
 ndide ebiowo, ye ntiense ukut Christ, 'nyuñ ndide abuana
 2 uböñ emi ediyararede; nte: Ekpeme otu-eröñ Abasi
 emi edude kotu mbufo, etiñ enyin ese mö, itoho ke erifik,
 edi oto ke edinyime esit, nte Abasi etemedede; ekunyuñ
 enam kabaña idiök udori, edi ke esit emi onyimedede;
 3 ekunyuñ enam nte ekarade mö emi eyakde enö mbufo
 ndikpeme ke ökpösöñ ubök, edi nte enimde idemmbufo
 4 nte uwut-ñkpö enö otu-eröñ. Ndien kadañemi Aqua
 Andikpeme-eröñ ediyararede, mbufo eyebö anyanya
 5 uböñ eke miyemekere. Kpa suk ntre, mbufo mkparawa,
 esuk idem enö mbiowo. Ih, kpukpru mbufo eda nsuk-
 idem eböbö ke isin mbufo, man kiet anam ñkpö önö eken:
 koro Abasi öbiöñöde mbon iseri, edi önö mbon nsuk-idem
 6 mfön. Mbufo esuk idem ndien kidak ökpösöñ ubök
 7 Abasi, man Enye ofori mbufo ke edikem ini; etop kpukpru
 8 ekikere enö Enye, koro Enye ekerede mbufo. Efara
 idem, ekpeme: Satan usua mbufo asasaña nte lion emi
 9 okunide, oyom owo emi enye editade: enwana ye enye
 ke erisöñö nda ke mbuötidem mbufo, ke efiökde ete,
 nditö-ete mbufo emi edude ke ererimbot ekut kpa idem
 10 ukut emi. Ndien Abasi kpukpru mfön, emi okokotde
 mbufo eduk ke nsinsi uböñ Esie ke Christ, ke mbufo
 ema ekut ukut ke ini esisit, ke Idemesie eyenam mbufo

UDIANA-AKPA ÑWED PETER 1

- 11 *ēfōn ēma, ēsōñō ēda, ēnyuñ ēsōñ idem. Ubōñ enyene Enye ke nsinsi nsinsi. Amen.*
- 12 *'Ma ñwet 'nō mbufo ibibio ke ubök Silvanus, eyen-ête akpanikō nyin, nte ami mbatde enye, nteme, 'nyuñ udöhö nte, emi edi ata mfōn Abasi: mbufo ēsōñō ēda*
- 13 *kesit. Enye emi odude ke Babylon, emi edide edimek añwan ökörö ye mbufo, ököm mbufo; ye Mark eyen mi.*
- 14 *Eköm kiet eken ke ntīm-inua ima.*
Emem odu ye kpukpru mbufo emi edude ke Christ.

UDIANA-AKPA ÑWED PETER

- 1 *SIMON PETER, owo ye apostle Jesus Christ, ewet*
ōnō mö emi ēkeböde ata eti mbuötidem nte eke nyin
ke edinen ido Abasi ye Andinyaña nyin Jesus Christ:
- 2 *Mfōn odu ye mbufo, emem önyuñ ödödiöñ awak ke ifiök*
- 3 *Abasi ye eke Jesus Öböñ nyin; sia odudu Esie nte Abasi*
ökönöde nyin kpukpru ñkpö emi esañade ye uwem ye
ido Abasi, oto ke erifiök Enye emi okokotde nyin ke ubōñ
- 4 *ye eti ido Esiemö; emi enye akadade öñö nyin ata ntí*
ye ata ikpö uñwöñö Esie; man ke mö emi, mbufo ēkabare
ēdi mebuana ke uduot Abasi, ke iböhöde mbiara eke odude
- 5 *ke ererimbot oto ke idiök itōñ. Ih, kabaña idem ñkpö*
emi ñko, mbufo ēsīn ifik ökörö edisana ido ke mbuötidem
mbufo; ökörö ifiök ke edisana ido mbufo; ökörö erifara
- 6 *idem ke ifiök mbufo; ökörö ime ke erifara idem mbufo; ökörö*
- 7 *ido Abasi ke ime mbufo; ökörö ima nditö-ête ke ido*
- 8 *Abasi mbufo; ökörö ima ke ima nditö-ête mbufo. Koro*
me-ñkpö emi ēma ēnyene mbufo ēnyuñ ēwak, mö ēnam
mbufo ekudi ikpikpu, ekunyuñ eforo nyara ke ifiök Öböñ
- 9 *nyin Jesus Christ. Koro enye emi minyeneke me-ñkpö emi*
edi 'nan, okut se ikperede ikpöñ ikpöñ, ama efre nte ēnamde
- 10 *enye asana ke ñkani midiöñkpö esie. Mödo, nditö-ête,*
ētīm ekpeme ndinam ikot mbufo ye edimek mbufo ēsōñō:
koro mbufo ēma ēnam me-ñkpö emi, mbufo ididuöhö aba:
- 11 *koro ntem ke edinö mbufo ediñwaña usuñ ndiduk ke*
nsinsi obio Öböñ ye Andinyaña nyin Jesus Christ.

- 12 Mödo ami nyebeñe Idem kpukpru ini nditi mbufo mbaña me-ñkpö emi, okposuk edi nte mbufo ëfiökde mö, ënyuñ ënyenede lwuk ke akpanikö eke odude ye *mbufo*.
- 13 Ndien ami nse nte enen, adaña ini nte ndude ke ataya
- 14 eml, ndidemere mbufo ke eriti mbufo; koro mfiökde nte, eyewara ndisio ataya mi mfep, kpa nte Öböñ nyin Jesus
- 15 Christ akasiande m. Ih, nyetiñ enyin, man, kinl ami mkpade, mbufo ëkpekeme nditi me-ñkpö emi kpukpru ini.
- 16 Koro nyin miketieneke ñke emi ëtibide ke ñkari, kinl nyin inamde mbufo ëfiök odudu ye eridi Öböñ nyin Jesus
- 17 Christ, edi nyin ikedi mentiense uböñ Esie. Koro Enye ököböde Abasi Ète ukpono ye uböñ, kini oruk uyo oro okotode ke ata eti uböñ etiene Enye, ete, Emi edi edima
- 18 Eyen Mi, emi enerde Mi esit: ndien nyin ke idemnyin ikokop uyo emi nte otode ke enyöñ, kini nyin idude ye
- 19 Enye ke edisana obot. Ndien nyin inyene ikö prophecy emi ösöñde akan; eke mbufo, ke ëma ëtiñ enyin ëse enye, ëtim ënam, nte ësede utuenikañ eke ayamade ke ñkim-ñkim ebiët, tutu eyo esiere, ntantaföñ uwemeyo önyuñ
- 20 ayama ke esit mbufo: ke mbufo ëbemde iso ëfiök emi, ëte, baba owo kiet ikemeke nditiñ prophecy ñwed Abasi
- 21 oto ke ifiök esiemö. Koro baba prophecy kiet akanam idige oto ke uduak owo: edi owo ëtiñ ikö oto ke Abasi, ke Edisana Spirit onukde mö.

- 2 EDI me-prophet nsu ëkenyuñ ëdakha ëda kotu mbloblo, kpa nte mekpep nsu ëdinyuñ ëdude kotu mbufo, eml ke ndibe ëdikpepde mbufa item eke ëbiatde owo, ëdikañ kpa Öböñ oro akafakde mö, ëdida nsobo eke ösöpde edi
- 2 ëdidori ke idemmö. Ndien ediwak owo eyebine öburöbut ido mö; eml otode mö eyetiñ idiök ikö ëbaña usuñ
- 3 akpanikö. Ndien ke erisin enyin ke ñkpö owo mö eyeda ikö abiaña ënyam mbufo: emi uyo ikpe mö, ötöñöde ke eset osim emi, mibigike, nsobo mö minyuñ iyetke idap.
- 4 Koro edieke Abasi mikefenke me-angel kini mö ëduede, edi öduökde mö ke hell, önyuñ esin mö ke me-obube
- 5 ekim, man enim mö ënö ikpe; mikönyuñ ifenke akani ererimbot, edi anyañade Noah, andiquörö edinen ido, ye owo ënwen itiaba, kini Enye adade uquö möñ edi ke
- 6 ererimbot ndiöi owo; önyuñ anamde me-obio Sodom ye Gomorrah ëkabare ëdi ntöñ, anam ikpe obiom mö

ke nsobo, emi anamde mö ēdi uwut-ñkpö ēnō mö emi
 7 minamke ido Abasi; ökönyuñ anyañade edinen Lot, emi
 öburöbut ido midiök owo ēnamde enye okut ukut eti eti
 8 (koro nte edinen owo oro oduñde kotu mö, önyuñ okutde
 önyuñ okopde midiök utom mö, ayat eti esit esie ke usen
 9 ke usen): Öböñ öföfiök ndisio nti owo ke idomo mfep,
 'nyuñ 'nīm mö emi minenke kidak ufen tutu osīm usen
 10 ikpe; edi akpan akpan mö emi ēsañade ēbine öbukidem
 ke itöñ mbubiam, ēnyuñ ēsinde erikara ke ndek. Mbon
 uko, mbon nsöñ-ibuot, ndik inamke mö ndisuene mböñ:
 11 emi me-angel, okposuk edi nte ēkponde ēkan ke nsöñidem
 12 ye odudu, isueneke mö ke eridori mö ikö kiso Öböñ. Edi
 memö emi, nte medu-uwem ñkpö emi minyeneke ibuot,
 emi ēmanade nte munam eke ēdidade ēsobo, ēnyuñ etiñde
 ikö esuene ke ñkpö eke mö mifiökke, iditreke ndisobo
 ke ndek mö, ēdikut idiök nte ñkpö-eyen-utom erinam
 13 idiök; mö emi ēbatde eridia usörö otīme otīme ke uwemeyo
 ke ñkpö inemesit; mö ēdi ntöl ye mbiara, emi ēdiade
 usörö ima mö otīme otīme, kini mö ēdiade usörö ye mbufo;
 14 emi enyīn mö ēyöhöde ye use, minyuñ ikemeke nditre
 idiöñkpö; mö etap mukpöñ emi minyeneke iwuk;
 15 esit mö emekhe ye idiök mbumek; nditö isuñi; emi
 ēkekpöñde edinen usuñ ēwaha, emi ēkebīnede usuñ
 Balaam eyen Beor, emi amade ñkpö-eyen-utom erinam
 16 idiöñkpö; edi ēkesua ēnō enye kabaña idiöñkpö esiemö:
 imum ass eketīñ ikö ke uyo owo öbiöñö idat prophet.
 17 Memö emi ēdi enyīn-idīm eke minyeneke möñ, ye ntuhube
 18 eke oyobio ebīnde; emi ēnimde ata ekīm ēnō mö. Koro
 ke erisioro ikpö ikpikpu uyo, mö ēda use etap ke midiök
 itöñ öbukidem mö emi ēyomde ndiböhö mö emi ēdude
 19 uwem ke ndudue; ēñwöñö ndinö mö itie nditö-isöñ,
 kini mö ke idemmö ēdide ifn mbiara; koro se ikande owo,
 20 kpa ñkpö oro anam enye etie ke ufn. Koro edieke, ke
 mö ēkeböhöde ndek ererīmbot oto ke ifiök Öböñ ye
 Andinyaña Jesus Christ, etiñöde ntak etap mö ēnyuñ
 21 ēkan mö, akpatre itie ödiök akan akpa. Koro akpakam
 öfön öñö mö edieke mö mikpöfiökke usuñ edinen ido,
 akan nte, kini mö ēfiökde enye, ēfiakde edem ēkpöñ
 22 edisana item eke ēnöde mö. Ama öwörö öñö mö nte ñke
 akpanikö ödöhöde ete, Ebua amakabare edel se enye
 ökpöhöde, ēdi emi ēyetde önyuñ ötöñö ntak ewere ke
 mbat.

- 3** NDIMA, emi edi udiana-akpa ñwed eke ñwetde 'nō
 mbufo kemi; ndien ke mö mbiba ami ndemere esit
2 akpanikō mbufo ke eriti mbufo; man mbufo ēkpeti
 me-ikō emi nti prophet ēkebemde iso etiñ, ye item Öböñ
 ye Andinyaña eke Enye önöde ke inua me-apostle mbufo :
3 ke ēfiökde emi ke mbemiso ēte, ke akpatre musen mbon
 nsakhi ēyedi ye nsakhi, emi ēdisañade ke idiök itöñ mö,
4 ēdinyuñ ēdöhöde ēte, Uñwöñö eridi Esie odu möñ? koro
 toto ke musen oro mēte ēkedede idap, kpukpru ñkpö
 ēsuk etiē nte ēketiede ötöñöde ke eritöñö eribot ñkpö.
5 Koro mö ēkoide koi ēfre ēte, ñe-enyöñ ēkedu toto ke
 eset, ye isöñ eke ēbotde oto ke möñ ye kuföt möñ, ke uyo
6 Abasi; oto oro ererimbot emi okodude ini oro, ke uquö
7 ofukde enye, atak: edi ēmenim ikpa-enyöñ emi odude
 kemi ye isöñ ēnö ikañ kpa ke uyo oro, ēkama mö ēnö usen
 ikpe ye nsobo midiök owo.
- 8** Edi ēkufre ñkpö kiet emi, ndima, ēte, usen kiet etiē
 nte thousand isua ye Öböñ, thousand isua ēnyuñ etiē
9 nte usen kiet. Öböñ ibigike ndinam uñwöñö Esie, nte
 ndusuk owo ēbatde ubigi; edi eme anyan ime ye mbufo,
 iyomke ite, owo ekededi atak, edi ete, kpukpru owo
10 ēkabare esit. Edi usen Öböñ eyedi nte inö; ke usen
 oro ikpa-enyöñ eyebe efep ye aqua uyom, ñkpö eke
 ēdade ēbot ererimbot ēyenyuñ ētara ke ufop ikañ,
11 isöñ ye mutom eke ēdude kesit ēyenyuñ ēta ikañ. Sia
 kpukpru ñkpö emi ēditarade ntem, nso oruk owo ke mbufo
12 ēkpedi ke edisana ido ye ido Abasi, ke mbufo ēdoride
 enyin ke eridi usen Abasi, ēnyuñ ēyomde enye eti eti,
 emi otode oro ikpa-enyöñ eke atade ikañ eyetara, se
 ēdade ēbot ererimbot ēyenyuñ ētara ke ufop ikañ?
13 Edi, nte Enye ököñwöñöde, nyin idori enyin ke öbufa
 enyöñ ye öbufa isöñ, emi edinen ido oduñde kesit.
- 14** Mödo, ndima, sia mbufo ēdoride enyin ke ñkpö emi,
 ēsän idem, man ēkut mbufo ke emem, ēfön ēma, inyuñ
15 inyeneke ntöi ke enyin Esie. Enyuñ ēbat ēte, anyan
 ime Öböñ nyin edi erinyaña; kpa nte edima eyen-ēte
 nyin Paul ñko ekewetde önö mbufo, nte ekemde ye ifiök
16 emi ēkenöde enye; kpa nte ke kpukpru ñwed esie
 ñko enye etiñde abaña ñkpö emi; emi ndusuk ñkpö
 ēdude kesit emi ēsöñde owo ndifiök, emi me-ököi ye
 menana-iwuk ēyutde ēnö nsobo mö, nte mö ēnamde ye
17 ñwed Abasi efen. Mbufo ndien, ndima, ke ēbemde iso

AKPA ÑWED JOHN 1, 2

ēfiök ñkpö emi, ēkpeme mbak ēdimen mbufo ēfep ke ndudue menam-idiök, mbufo ēnyuñ ēduōñö ēkpōñ iwuk
18 mbufo. Edi ēkōri ke mfön ye ifiök Öböñ ye Andinyaña nyin Jesus Christ. Ubōñ enyene Enye kemi ye ke nsinsi Amen.

AKPA ÑWED JOHN

1 Sɛ okodude toto ke eritōñö, se nyin ikokopde, se nyin ikokutde ke enyin, se nyin ikesede, ubök nyin ēkenyuñ
2 ētukde, kabaña ikö uwem (ndien ēkeyarare uwem oro, nyin ikönyuñ ikut, inyuñ itññ ikö ntiense, inyuñ isian mbufo Uwem oro, nsinsi ~~Uwem~~ oro, emi okodude ye Ète,
3 ēkenyuñ ēyararede ēnō nyin); se nyin ikokutde inyuñ ikopde ke nyin isian mbufo nde, man mbufo ñko ēnyene eribuana ye nyin : ndien eribuana nyin edi ye Ète, ye
4 Eyen Esie Jesus Christ : ndien nyin iwet ñkpö emi, man idara nyin öyöhö.
5 Ndien emi edi ikö oro nyin ikokopde Enye etiñde, inyuñ isiande mbufo, ite, Abasi edi uñwana, baba ekim inyuñ
6 iduhe Enye kesit. Nyin ima idöhö ite, nyin imenyene eribuana ye Enye, ndien isaña ke ekim, nyin isu nsu
7 inyuñ inamke akpanikö : edi nyin ima isaña ke uñwana, nte Enye odude ke uñwana, nyin imenyene eribuana kiet ye eken, ndien iyip Jesus Eyen Esie eyet nyin isana ke
8 kpukpru midiöñkpö. Nyin ima idöhö ite, nyin inyeneke idiöñkpö, nyin ibabiaña idemnyin, akpanikö inyuñ iduhe
9 kesit nyin. Nyin ima iyarare midiöñkpö nyin, Enye edi akpanikö ye edinen ndifen midiöñkpö nyin, ndinyuñ
10 nyet nyin isana ke kpukpru muquañkpö. Nyin ima idöhö ite, nyin inamke idiöñkpö, nyin inam Enye edi osu-nsu, ikö Esie inyuñ iduhe kesit nyin.

2 ÑKPRI nditö mi, ami ñwet ñkpö emi 'nō mbufo, man mbufo ēkunam idiöñkpö. Ndien owo ekededi ama anam idiöñkpö, nyin imenyene Andikpe Ète ubök 'nō
2 nyin, kpa Jesus Christ, Andinen : ndien Enye edi usio-isop midiöñkpö nyin ; inyuñ idige eke nyin ikpōñ, edi
3 eke öfuri ererimbot ñko. Ndien nyin ida emi ifiök ite,

- 4 nyin imöfiök Enye, edieke nyin inimde mitem Esie. Enye emi ödöhöde ete, Ami möfiök Enye, ndien minimke item Esie, edi osu-nsu, akpanikö inyuñ iduhe kesit Esie :
- 5 edi owo eke onimde ikö Esie, ke akpanikö ëma ënam ima Abasi öfön ama ke esit esie. Nyin ida ñkpö emi ifiök ite,
- 6 nyin idu kesit Esie : enye emi ödöhöde ete, imö imoduñ kesit Esie, ökpönyuñ asaña kpa nte Enye asañade.
- 7 Ndimma, ami ñwetke baba öbufa item 'nö mbufo, edi akani item eke mbufo ëkenyenede toto ke eritöñö : akani
- 8 item edi ikö oro mbufo ëkekopde. Ñko, ami ñwet öbufa item 'nö mbufo, ñkpö emi edide akpanikö ke esit Esie ye ke esit mbufo ; koro ekim ke ebebe, ata uñwana ke önyuñ
- 9 ayama kemi. Enye emi ödöhöde ete, imö imodu ke uñwana, ndien asuade eyen-ëte esie, odu ke ekim tutu
- 10 osim emi. Enye emi amade eyen-ëte esie oduñ ke
- 11 uñwana, ndien ñkpö iduö iduhe kesit esie. Edi enye emi asuade eyen-ëte esie odu ke ekim, önyuñ asaña ke ekim, inyuñ ifiökke ebiët eke enye akade, koro ekim ama okim enye enyin.
- 12 Ami ñwet 'nö mbufo, ñkpri nditö, koro ëfende midiöñkpö
- 13 mbufo kabaña enyĩn Esie. Ñwet 'nö mbufo, mëte, koro mbufo ëfiökde Enye emi odude toto ke eritöñö. Ñwet 'nö mbufo, mkparawa, koro mbufo ëkande andidiök oro. 'Ma ñwet 'nö mbufo, ñkpri nditö, koro mbufo ëfiökde Ète.
- 14 'Ma ñwet 'nö mbufo, mëte, koro mbufo ëfiökde Enye emi odude toto ke eritöñö. 'Ma ñwet 'nö mbuto, mkparawa, koro mbufo ësöñde idem, ikö Abasi önyuñ odude kesit
- 15 mbufo, mbufo ëma ënyuñ ëkan andidiök oro. Èkuma ererimbot, me ñkpö eke ëdude ke ererimbot. Edieke owo ekededi amade ererimbot, ima Ète iduhe ke esit esie.
- 16 Koro kpukpru se idude ke ererimbot, itöñ öbukidem, ye itöñ enyin, ye iseri uwem, idige eke Ète, edi, edi eke
- 17 ererimbot. Ndien ererimbot ebebe ye itöñ esie : edi enye emi anamde se Abasi amade ododu ke nsinsi.
- 18 Ñkpri nditö, edi akpatre ini : ndien nte mbufo ëkekopde ëte, andibiöñö Christ ke edi, kpa kemi ediwak mendi-biöñö Christ ëmedakha ëda ; emi anamde nyin ifiök ite,
- 19 edi akpatre ini. Mö ëkewörö ëkpöñ nyin, edi mö ikedige eke nyin ; koro edieke mö ëkedide eke nyin, mö ëkpesuk ëtie ye nyin : edi mö ëkewörö, man ëkpeyarare mö, nte
- 20 kpukpru mö midige eke nyin. Ndien mbufo ëmenyene eriyere aran oto ke Enye emi edide eti, mbufo ëmenyuñ

21 ɛfiök kpukpru ñkpö. N̄wetke 'nö mbufo koro mbufo
 mifiökke akpanikö, edi koro mbufo ɛfiökde enye, koro
 22 baba nsu kiet midige eke akpanikö. Anie edi osu-nsu
 ke midige enye emi ödöhöde ete, Jesus idige Christ?
 Enye emi edi andibiöñö Christ, kpa enye emi akañde Ète
 23 ye Eyen. Owo ekededi eke akañde Eyen, kpa enye
 inyeneke Ète; enye emi onyĩmede Eyen enyene Ète nde.
 24 Ama edi mbufo, ɛyak ñkpö oro mbufo ɛkekopde toto ke
 eritöñö odu kesit mbufo. N̄kpö oro mbufo ɛkekopde toto
 ke eritöñö ama odu kesit mbufo, mbufo ɛyenyuñ ɛdu
 25 kesit Eyen, ye kesit Ète. Ndien emi edi uñwöñö emi
 26 Enye ököñwöñöde önö nyin, kpa nsinsi uwem. 'Ma
 n̄wet ñkpö emi 'nö mbufo mbaña mö emi ɛyomde ndinam
 27 mbufo ɛwaha ɛkpöñ usuñ. Ndien ama edi mbufo, eriyere
 aran eke mbufo ɛkeböde Enye ododu kesit mbufo,
 ndien baba owo kiet inyeneke ndikpep mbufo; edi nte
 eriyere aran Esie ekpepde mbufo abaña kpukpru ñkpö,
 önyuñ edide akpanikö, minyuñ idige nsu, ndien kpa nte
 28 enye ekpepde mbufo, mbufo ɛdu kesit Esie. Ndien kemi,
 ñkpri nditö, ɛdu kesit Esie, man, edieke ɛdiyararede Enye,
 nyin ikpenyene uko, ikunyuñ ikut but kiso Esie ke eridi
 29 Esie. Mbufo ɛma ɛfiök ɛte, Enye edi edinen, mbufo
 ɛmenyuñ ɛfiök ɛte, Enye obon kpukpru owo ñko emi
 ɛnamde edinen ido.

3 Ɛsɛ oruk ima eke Ète amade nyin, ɛte, nyin ikere nditö
 Abasi: nyin inyuñ idi nditö. Oto ke ñkpö emi ererĩmbot
 2 ifiökke nyin, koro miköfiökke Enye. Ndimma, kemi nyin
 idi nditö Abasi, ndien se nyin ididide iyarakere kaña.
 Nyin imöfiök ite, ɛma ɛyarare Enye, nyin iyebièt Enye;
 3 koro nyin idikutde Enye nte Enye etiede. Ndien kpukpru
 owo emi enyenede idori-enyin emi ke Enye anam idemesie
 4 asana, kpa nte Enye asanade. Kpukpru owo emi ɛnamde
 idiöñkpö ɛbiat ibet ñko; ndien idiöñkpö edi eribiat-ibet.
 5 Ndien mbufo ɛmefiök ɛte, ɛkeyarare Enye ndimen midiöñ-
 6 kpö mfep; idiöñkpö inyuñ iduhe kesit Esie. Owo
 ekededi emi odude kesit Esie inamke idiöñkpö: owo
 ekededi emi anamde idiöñkpö ique Enye, inyuñ ifiökke
 7 Enye. N̄kpri nditö, ɛkuyak baba owo kiet ada mbufo
 ökpöñ usuñ: enye emi anamde edinen ido enen, kpa nte
 Enye enende: enye emi anamde idiöñkpö edi eke devil;
 8 koro devil ananam idiöñkpö toto ke eritöñö. Ɛkeyarare

Eyen Abasi kabaña emi, man Enye abiat me-utom devil.
 9 Owo ekededi eke Abasi obonde inamke idiõñkpõ, koro
 uduot Esie ododu enye kesit : enye inyuñ ikemeke ndinam
 10 idiõñkpõ, koro Abasi obonde enye. Ke ñkpõ emi eyarare
 nditõ Abasi, ye nditõ devil : owo ekededi emi minamke
 edinen ido idige eke Abasi, me enye emi mimaña eyen-
 11 ète esie. Koro emi edi ikõ eke mbufo ekekopde toto ke
 12 eritõñõ, ete, nyin ikpema kiet eken : idige nte Cain ekedide
 eke andidiök oro, õnyuñ owotde eyen-ète esie. Ndien
 nsinam enye okowotde enye ? koro me-utom esie ediökde,
 ndien eke eyen-ète esie ènende.
 13 Ekuyik, nditõ-ète, edieke ererimbot asuade mbufo.
 14 Nyin imõfiök ite, nyin ima iwörõ ke mkpa iduk ke uwem,
 koro nyin imade nditõ-ète. Enye emi mimaña ododu
 15 ke mkpa. Owo ekededi emi asuade eyen-ète esie edi
 owot-owo : ndien mbufo emefiök ète, baba owot-owo kiet
 16 inyeneke nsinsi uwem kesit esie. Ke ñkpõ emi ke nyin
 ifiök ima, koro Enye ökönõde uwem Esie kibuoit nyin :
 17 nyin ikpõnyuñ inõ uwem nyin kibuoit nditõ-ète. Edi
 owo ekededi eke enyenede ñkpõ ererimbot emi, õnyuñ
 okutde eyen-ète esie ke unana, ndien etre nditua enye
 18 mbõm, didie ke ima Abasi odu kesit esie ? Ñkpri nditõ,
 eyak nyin ikuma ke ikõ, me ke edeme ; edi ke utom ye ke
 19 akpanikõ. Nyin iyeda ñkpõ emi ifiök ite, nyin idi eke
 20 akpanikõ, iyenyuñ isõñ esit nyin kiso Esie, ke ñkpõ ekededi
 eke esit nyin obiomde nyin ; koro Abasi okponde akan
 21 esit nyin, õnyuñ õfiökde kpukpru ñkpõ. Ndimã, edieke
 esit nyin mibiomke nyin, nyin imenyene uko ye Abasi ;
 22 ndien nyin ibõbõ Enye ñkpõ ekededi eke nyin ibeñede,
 koro nyin inimde mitem Esie, (inyuñ inamde ñkpõ emi
 23 ènemde Enye. Ndien emi edi item Esie, ete, nyin ikpõ-
 buõt idem ke enyiñ Eyen Esie Jesus Christ, inyuñ ima
 24 kiet eken, kpa nte Enye ökönõde nyin item. Ndien enye
 emi onimde item Esie odu ke esit Esie, Enye õnyuñ odu
 kesit owo oro. Ndien nyin ida ñkpõ emi ifiök ite, Enye
 odu kesit nyin, oto ke Spirit emi Enye ökönõde nyin.

4 NDIMA, èkunim kpukpru spirit ke akpanikõ, edi edomo
 me-spirit, me mö èto ke Abasi : koro ediwak me-prophet
 2 nsu emewõñõ eduk ke ererimbot. Mbufo èda emi èfiök
 Spirit Abasi : kpukpru spirit emi onyimedede ete, Jesus
 3 Christ ama edi ke öbukidem oto ke Abasi : ndien kpukpru

spirit emi minyimeke Jesus itoho ke Abasi : ndien emi
 edi spirit andibiöñö Christ, emi mbufo ëma ëkekop ëte,
 enye ke edi ; ndien kemi enye ododu ama ke ererimbot.
 4 Mbufo ëdi eke Abasi, ñkpri nditö, ëma ënyuñ ëkan mö :
 koro enye emi odude ke esit mbufo okponde akan enye
 5 emi odude ke ererimbot. Mö ëdi eke ererimbot : ntre mö
 ëtetin nte eke ererimbot, ererimbot önyuñ akpañ utöñ
 6 önö mö. Nyin idi eke Abasi : enye emi öfiökde Abasi
 akpañ utöñ önö nyin ; enye emi midige eke Abasi ikpañke
 utöñ inö nyin. Nyin ida ñkpö emi ifök spirit akpanikö
 ye spirit abiaña.
 7 Ndimma, ëyak nyin ima kiet eken : koro ima edide eke
 Abasi ; ndien kpukpru owo kiet kiet emi enyenede ima,
 8 Abasi obon enye, enye önyuñ öfiök Abasi. Enye emi
 9 mimaña ima ifökke Abasi ; koro Abasi edide ima. Ke ñkpö
 emi ëkeyarare ima Abasi kesit nyin, nte Abasi öködöñde
 edibon Eyen Esie kierakiet ediduk ke ererimbot, man nyin
 10 ikpodu uwem oto ke Enye. Ima odu ke ñkpö emi, idige
 nte nyin ikamade Abasi, edi nte Enye akamade nyin,
 ökönyuñ ödöñde Eyen Esie ndidi osio-isop midiöñkpö
 11 nyin. Ndimma, edieke Abasi akamade nyin ntem, nyin
 12 ikpönyuñ ima kiet eken. Akananam baba owo kiet
 ique Abasi : edieke nyin imade kiet eken, Abasi odu
 kesit nyin, ndien ënam ima Esie öfön ama ke esit nyin :
 13 nyin ida ñkpö emi ifök ite, nyin idu ke esit Esie, Enye
 önyuñ odu ke esit nyin, koro Enye önöde nyin Spirit Esie.
 14 Ndien nyin imokut inyuñ itin ikö ntiense ite, Ète öködöñ
 15 Eyen ndidi Andinyaña ererimbot. Owo ekededi eke
 edinyimede ete Jesus edi Eyen Abasi, Abasi odu kesit
 16 esie, enye önyuñ odu kesit Abasi. Ndien nyin imöfiök
 imönyuñ inim ima eke Abasi amade nyin ke akpanikö.
 Abasi edi ima ; ndien enye emi odude ke ima odu kesit
 17 Abasi, Abasi önyuñ odu kesit esie. Ke ñkpö emi ëma
 ënam ima öfön ama ye nyin, man nyin inyene uko ke usen
 ikpe ; koro nte Enye etiede, kpa ntre ke nyin itie ke
 18 ererimbot emi. Baba ndik iduhe ke ima : edi ima eke
 öfönde ama öduök ndik, koro ndik enyenede ufen ; ndien
 19 inamke enye emi efeghede ndik öfön ama ke ima. Nyin
 20 imama, koro Enye ekebemde iso ama nyin. Owo ama
 ödöhö ete, Ami 'ma Abasi, ndien asua eyen-ëte esie, enye
 edi osu-nsu : koro enye emi mimaña eyen-ëte esie emi
 enye okutde, ikemeke ndima Abasi emi enye mique .

21 Ndien nyin inyene item emi oto ke Enye, ete, enye emi amade Abasi ama eyen-ete esie nde.

5 Owo ekededi emi onimde ete, Jesus edi Christ, Abasi obon enye : ndien owo ekededi emi amade Enye emi okobonde, önyuñ ama Enye emi edide edibon Eyen Esie.
 2 Nyin ida emi ifiök ite, nyin ima nditö Abasi, kini nyin
 3 imade Abasi, inyuñ inimde mitem Esie. Koro emi edide ima Abasi, ete, nyin inim mitem Esie ; mitem Esie inyuñ
 4 idobike. Koro ñkpö ekededi eke Abasi obonde akan ererimbot : ndien emi edi edikan oro akande ererimbot,
 5 *kpa* mbuötidem nyin. Ndien anie edi andikan ererimbot, iböhöke enye emi onimde ke akpanikö ete, Jesus edi Eyen
 6 Abasi ? Emi edi Enye emi ekedide ke möñ ye iyip, *kpa* Jesus Christ ; idige ke möñ oro ikpöñ, edi ke möñ oro ye
 7 iyip oro. Ndien edi Spirit etiñ ikö ntiense, koro Spirit
 8 edide akpanikö. Koro ita edu emi etiñde ikö ntiense, Spirit, ye möñ, ye iyip : mbita oro enyuñ esaña ñkpö
 9 kiet. Nyin ima inyime ikö ntiense owo, ikö ntiense Abasi okpon akan : koro ikö ntiense Abasi edi emi, ete, Enye
 10 ama etiñ ikö ntiense abaña Eyen Esie. Enye emi onimde Eyen Abasi ke akpanikö enyene ikö ntiense oro ke esit esie : enye emi minimke Abasi ke akpanikö anam Enye edi osu-nsu ; koro enye minimke ikö emi Abasi
 11 eketiñde nte ntiense abaña Eyen Esie ke akpanikö. Ndien ikö ntiense edi emi, ete, Abasi ökönö nyin nsinsi uwem,
 12 uwem emi önyuñ odu ke Eyen Esie. Enye emi enyenede Eyen enyene uwem oro ; enye emi minyeneke Eyen Abasi inyeneke uwem oro.
 13 Mewet ñkpö emi 'nö mbufo, man mbufo efiök ete, mbufo enyene nsinsi uwem, *kpa* mbufo emi enimde enyiñ
 14 Eyen Abasi ke akpanikö. Ndien emi edi uko emi nyin inyenede ye Enye, ete, edieke nyin ibeñede ñkpö ekededi
 15 nte Enye amade, Enye okop önö nyin : ndien edieke nyin ifiökde ite, Enye okop önö nyin, ibeñe se ibebeñe, nyin imöfiök ite, nyin imenyene ebeñe oro nyin ibeñede
 16 Enye. Owo ekededi ama okut eyen-ete esie anamde idiönkpö eke midige idiönkpö mkpa, enye edibeñe, ndien Abasi eyenö enye uwem önö mö emi minamke idiönkpö
 17 mkpa. Idiönkpö mkpa odu : ndöhöke nte, enye ekpebeñe abaña emi. Kpukpru uquañido edi idiönkpö : ndien idiönkpö odu eke midige idiönkpö mkpa.

UDIANA-AKPA NWED JOHN 1

- 18 Nyin imöfiök ite owo ekededi emi Abasi obonde Inamke
Idiönkpö ; edi enye emi Abasi obonde ekpeme idemesie,
19 andidiök inyuñ itukke enye. Nyin imöfiök ite, nyin idi
eke Abasi, öfuri ererimbot önyuñ anana kesit andidiök.
20 Ndien nyin imöfiök ite, Eyen Abasi ama edi, ama önyuñ
önö nyin eti ibuot, ete, nyin ifiök Enye emi edide akpanikö,
nyin inyuñ idu ke Enye emi edide akpanikö, kpa ke Eyen
Esie Jesus Christ. Emi edi ata Abasi ye nsinsi uwem.
21 Nkpri nditö *mi*, ekpeme idem edianare ke ndem.

UDIANA-AKPA NWED JOHN

- 1 Ebiowo *ewet* önö edimek eti añwan ye nditö esie, emi
ami 'made ke akpanikö ; inyuñ idige ami ikpön, edi
2 kpukpru mö ñko emi efiökde akpanikö ; kabaña akpanikö
emi odude kesit nyin, emi edinyuñ odude ye nyin ke nsinsi :
3 mfön, mböm ye emem eyedu ye nyin eto ke Abasi Ete,
enyuñ eto ke Jesus Christ, Eyen Ete, ke akpanikö ye ima.
4 Madara eti eti koro 'ma ñkut *ndusuk* nditö fo esañade
5 ke akpanikö, kpa nte nyin iköböde Ete item. Ndien
kemi mebeñe fi, eti añwan, idige nte ñwetde öbufa item
'nö fi, edi item oro nyin ikenyenede toto ke eritönö, ete,
6 nyin ima kiet eken. Ndien emi edi ima, ete, nyin ikpesaña
ke mitem Esie. Emi edi item oro, kpa nte mbufo ekekopde
7 toto ke eritönö, ete, mbufo esaña kesit. Koro ediwak
mbon abiaña ema ewönö eduk ke ererimbot, kpa mö emi
minyimeke ite, Jesus Christ edi ke öbukidem. Emi edi
8 andibiaña ye andibiönö Christ. Ekpeme idem, mbak
mbufo ediduök ñkpö oro nyin ikenamde, edi man mbufo
9 enyene öfuri utip. Owo ekededi eke akade iso, minyuñ
itienneke se Christ ekpepde, inyeneke Abasi : enye emi
etienede erikpep oro, kpa enye enyene Ete ye Eyen.
10 Edieke owo ekededi etienede mbufo, minyuñ idaha erikpep
emi idi, ekuda enye eduk ke ufök mbufo, ekunyuñ eköm
11 enye : koro owo emi ökömde enye abuana ke midiök
utom esie.
12 Ke 'nyenede ediwak ñkpö ndiwet 'nö mbufo, nyomke
ndiwet ke ñwed ye möñwet : edi modori enyin nditiene

ŌYŌHŌ ÑWED JOHN ITA 1

mbufo, 'nyuñ ntĩñ iso ye iso, man ēnam idaresit mbufo
13 ōyōhō. Nditō edimek eyen-ēte fo añwan ēkōm fi.

ŌYŌHŌ ÑWED JOHN ITA

- 1 Ebiowo ewet ōnō edima Gaius, emi ami 'made ke akpanikō.
- 2 Ēdima, ami mbōñ akam nte, ke kpukpru ñkpō afo okpokut unen ōnyuñ okut nsōñidem, nte ukpōñ fo okutde
- 3 unen. Koro ami ñkadatde esit eti eti, kini nditō-ēte ēkedide ēnyuñ ētĩñde ikō ntiense ēbaña akpanikō fo, kpa
- 4 nte afo asañade ke akpanikō. 'Nyeneke idaresit eke okponde ebe emi, nte ñkopde nte nditō mi ēsañade ke akpanikō.
- 5 Ēdima, afo ananam utom akpanikō ke ñkpō ekededi eke afo anamde ōnō mō emi ēdide nditō-ēte ye isen owo
- 6 ñko ; emi ētĩñde ikō ntiense ēbaña ima fo kiso ufök Abasi : afo eyetim anam ke anyañade mō ke isañ mō nte odotde
- 7 Abasi : koro kabaña Ēnyĩñ oro ke mō ēkewōñō, ibōhō
- 8 Me-Gentile ñkpō. Mōdo nyin ikpedade oruk owo emi ke idaresit, man nyin idi nsaña-utom ye akpanikō.
- 9 Ñkewet ndusuk ñkpō 'nō ufök Abasi : edi Diotrefes,
- 10 emi amade ndidi ētubom kotu mō, inyimeke nyin. Mōdo, edieke ami ndide, nyenam mō eti utom oro enye anamde, ke eritĩñ midiök ikō ndian nyin : ndien ke oro mikemke enye, enye ke idemesie idaha nditō-ēte iduk ke ufök esie, ndien mō emi ēkpemade ndida mō, enye akpan, ōnyuñ ebĩn mō osio ke ufök Abasi. Ēdima, kukpebe se idiökde,
- 11 edi se ifōnde. Enye emi anamde eti edi eke Abasi : enye
- 12 emi anamde idiök ique Abasi. Kpukpru owo ye akpanikō ke idemesie ētĩñ ikō ntiense ēbaña Demetrius : ih, nyin inyuñ itĩñ ikō ntiense ; ndien afo ōmōfiök ete, ikō ntiense nyin edi akpanikō.
- 13 Ñkenyene ediwak ñkpō ndiwet 'nō fi, edi 'maña
- 14 ndida mōñwet ye pen ñwet 'nō fi : edi modorĩ enyĩn ndiwara ñkut fi, ndien nyin iyetĩñ iso ye iso. Emem odu ye afo. Mufan ēkōm fi. Kōm mufan ke enyĩñ.

ÑWED JUDE 1

ÑWED JUDE

- 1 JUDAS, owo Jesus Christ, ye eyen-eka James. ewet
önö mö emi êkotde, emi êdide ndima ke Abasi Ète,
2 emi ênyuñ êkpemedede mö ênö Jesus Christ: yak mböm
ye emem ye ima êdödiöñ êwak ênö mbufo.
3 Ndimá, kini ami ñkesinde ifik ndiwet 'nö mbufo mbaña
erinyaña emi ênyañade mbufo ye nyin, esit enyik mi
ndiwet 'nö mbufo nyire mbufo ndisöñö ñwana mbaña
4 mbuötidem eke êkeyakde ênö mbon Abasi ini kiet. Koro
ndusuk owo êma ênyöni ke ndibe êduk, kpa mö emi
êkenimde ênö ubiom-ikpe emi ko ke eset, menana-uteñe
Abasi, emi ênamde mfön Abasi nyin akabare edi mbukpo
ido, ênyuñ êkañde Jesus Christ, Ètubom ye Öböñ nyin
kierakiet.
5 Moyom nditi mbufo, okposuk edi nte mbufo êfiökde
kpukpru ñkpö êma, nte, Jehovah, ke Ènye ama okosio
idut kiet ke isöñ Ègypt, okosobo mö emi minimke ke
6 akpanikö. Ndien me-angel ñko, emi mietetiehe ke obio
mö, edi êkpöñde ata ebiët iduñ mö, Ènye onim ke nsinsi
7 ñkpököbi ke ekim önö ikpe aqua usen oro. Kpa nte
Sodom ye Gomorrah, ye me-obio emi êkande mö êkuk,
ke ido memö emi êyakde idem ênö use, ênyuñ êbinede
esen öbukidem, ndien ênim mö ke uwut-ñkpö, ête, êkpekut
8 ufen ke nsinsi ikañ. Edi kpa suk ntre memö emi ñko
ke eridaba ndap êsabare öbukidem, ênyuñ êsin erikara
9 ke ndek, ênyuñ êsuñi mböñ. Edi Michael, ètubom me-
angel, kini añwanade ye devil enenide abaña okpo Moses,
inyeneke uko nditiñ ikö icuñi ndian enye, edi ödöhö ete,
10 Jehovah osuk asua önö fi. Edi memö emi êsuñi ñkpö
ekededi emi mö mifiökke: ndien ñkpö eke mö êfiökde
ke uduot mö, kpa nte munam eke minyeneke ibuot, ke
11 ñkpö emi ke êsobo mö. Ödödiök önö mö! koro mö
êkesañade ke usuñ Cain, ênyuñ êfeghede itök otíme otíme
ke ndudue Balaam êyom utip, ênyuñ êtak ke ntut-utöñ
12 Korah. Memö emi êdi ndibe ikpö itiat ke usörö ima
mbufo kini mö êdiade usörö ye mbufo, mekpemeröñ eke
êbökke idemmö ifekheke ndik; mö êdi obubit enyöñ,
eke minyeneke möñ, eke ofim êbinde; me-eto ini mfri
eke êyemerede inwomke mfri, êkpaña utim ikaba, êdibere
13 mö ke öruñ; ndidama mbufut aqua inyañ, êkpöhi but

ERİYARARE JOHN 1

- mō nte efot; ndyoñ ntantafioñ, emi enimde ata ekim
14 enō mō ke nsinsi. Ndien Enoch ñko, oyoñ owo itiaba
otōñode ke Adam, eketiñ prophecy onō mō, ete, Sese,
15 Obōñ ke edi ye me-thousand edisana ikōt Esie duop, ndikpe
ikpe 'nō kpukpru owo, ndinyuñ 'nam ikpe obiom menana-
uteñe Abasi kabaña kpukpru utom unana-uteñe Abasi
eke mō enamde ke unana-uteñe, ye kabaña kpukpru
mkpōsōñ ikō eke midiok menana-uteñe etiñde edian Enye.
16 Memō emi edi mesuk-uyo, ye meseme eseme, emi esañade
ke midiok itōñ mō (inus mō enyuñ etiñ ikō iseri), emi
eteñede owo enyin man ekpekut udori.
17 Edi mbufo, ndima, eti ikō oro me-apostle Obōñ nyin
18 Jesus Christ ekebemde iso etiñ; nte mō ekedohode
mbufo, ete, Ke akpatre ini mbon nsakhi eyedu, emi
19 edisañade ke midiok itōñ mō. Edi memō emi enam
eridianare, edi mbio obukidem, inyuñ inyeneke Spirit.
20 Edi mbufo, ndima, enam idemmbufo ekōri ke ata edisana
mbuotidem mbufo, enyuñ ebōñ akam ke Edisana Spirit,
21 man ekpeme idemmbufo ke ima Abasi, ke edoride enyin
ke mbōm Obōñ nyin Jesus Christ emi oworode nsinsi
22 uwem. Ndien etua ndusuk mō emi edude ke iyikhe
23 mbōm; enyuñ enyaña ndusuk, ke eridabare mō ke ikañ;
enyuñ etua ndusuk owo mbōm ke ndik; enyuñ esua kpa
edisine-ñkpō emi obukidem asabarede.
24 Enō Enye emi ekemedede ndikpeme mbufo mbak ediduō,
'nyuñ 'nim mbufo efōn ema kiso ubōñ Esie ke ata akamba
25 idaresit, enō Abasi klerakiet Andinyaña nyin, oto ke
Jesus Christ Obōñ nyin, ukpono, ye ubōñ, ye oblo, ye
odudu, ebem ini iso, kemi, ye ke nsinsi. Amen.

IKŌ ERİYARARE JOHN

- 1 ERİYARARE Jesus Christ, emi Abasi okonode Enye
ndiwat ikōt Esie, ñkpō emi enyenede ndiworō ke
ini esisit: ndien Enye odōñ angel Esie ayarare onō
2 John owo Esie; emi etiñde ikō ntiense abaña ikō
Abasi, ye ikō ntiense Jesus Christ, kpa kabaña kpukpru
3 ñkpō emi enye okokutde. Ofōfōn onō enye emi okotde,

ERIYARARE JOHN 1

ye mö emi êkopde me-ikö prophecy emi, ënyuñ ënimde me-ñkpö eke ewetde kesit : koro ini ke ekpere.

- 4 John *ewet* önö mufök Abasi itiaba emi ëdude ke Asia, *ete* : Mfön ye emem ëdu ye mbufo ëto ke Enye emi odude emi ökönyuñ odude emi edinyuñ edide ; ënyuñ ëto ke
- 5 me-spirit itiaba emi ëdude kiso ebekpo Esie ; ënyuñ ëto ke Jesus Christ emi edide ntiense akpanikö, ebem iso 'mana kotu mekpa-mkpa, ye andikara ndidem ererimbot. Ënö Enye emi akamade nyin, ökönyuñ asanade nyin
- 6 ayak ke midiöñkpö nyin ke iyip Esie ; ndien Enye akanam nyin idi obio, idi moku inö Abasi Ète Esie ; ënö Enye
- 7 uböñ ye erikara ke nsinsi. Amen. Sese, Enye ke edi ke obubit enyöñ ; kpukpru enyin ëyenyuñ êkut Enye, ye mö emi êkekimde Enye ; ndien kpukpru midut ererimbot ëyetuaña Enye. Yak edi ntre, Amen.
- 8 Jehovah Abasi ödöhö ete, Ami ndi Alpha ye Omega, emi odude emi ökönyuñ odude emi edinyuñ edide, Andikpon-ñkan.
- 9 Ami John, eyen-ëte mbufo ye andibuana ye mbufo ke ukut ye obio ye ime ke Jesus, ñkodu ke isuo emi ekerede Patmos, kabaña ikö Abasi ye ikö ntiense
- 10 Jesus. Ñkodu ke Spirit ke usen Öböñ, ndien ñkop
- 11 ökpösöñ uyo ke edem mi, nte eke ukorowo, ete, Se afo okutde wet ke ñwed, nyuñ nö ësök me-ufök Abasi itiaba ; ësök Ephesus, ye Smyrna, ye Pergamum, ye Thyatira,
- 12 ye Sardis, ye Philadelphia, ye Laodicea. Ndien ami ñkabare nte nse uyo eke ödöhöde ye ami. Ndien ke
- 13 ñkabarede ñkut muwuk-utuenikañ gold itiaba ; ndien kuföt muwuk-utuenikañ oro, Kiet emi ebiëtde eyen owo, emi esinede edisine-ñkpö osim ukot Esie, mböbö gold
- 14 önyuñ oböbö Enye ke ikpanesit. Ndien ibuot Esie ye idet Esie ëfia nte afia idet eröñ, nte snow ; enyin Esie
- 15 ënyuñ ëbiët edeme ikañ ; ukot Esie ënyuñ ëbiët edisem okpoho, nte ñkpö eke ënamde enye asana ke furnace ;
- 16 uyo Esie önyuñ ebiët uyo ediwak möñ. Ndien Enye akama ntantafion itiaba ke ubök nasia Esie : edisöp ofut iso iba önyuñ öwörö Enye ke inua : iso Esie önyuñ
- 17 ebiët utin ke enye ayamade ke odudu esie. Ndien kini ami ñkutde Enye, nduö ke ukot Esie nte owo emi akpade. Ndien Enye odori mi ubök nasia Esie ke idem, ete, Kufeghe ;
- 18 Ami ndi mbemiso ye akpatre, ye Enye emi odude uwem ; Ami 'ma mkpa, ndien sese, Ami ndodu uwem ke nsinai,

ERIYARARE JOHN 2

19 mōnyuñ ñkama mukpökhöre mkpa ye Hades. Mōdo
 wet ñkpö oro afo okokutde, ye ñkpö emi ödude,
 20 ye ñkpö emi ödioröde ke ini iso; ndibe ndibe ñkpö
 ntantafion itiaba emi afo okokutde ke ubök nasia mi, ye
 eke muwuk-utuenikañ gold itiaba. Ntantafion itiaba öd
 me-angel mufök Abasi itiaba: ndien muwuk-utuenikañ
 itiaba öd mufök Abasi itiaba.

2 WET nö angel ufök Abasi ke Ephesus, ete;

Enye emi akamade ntantafion itiaba ke ubök nasia
 Esie, Enye emi asañade kuföt muwuk-utuenikañ gold
 2 itiaba, ödöhö ñkpö emi, ete; Möfiök utom fo, ye se afo
 añwanade ndinam, ye ime fo, ute afo munyuñ ukemeke
 ndiyö midiök owo, ökönyuñ odomode mö emi ekotde
 idemmö me-apostle, ndien mö idige, ökönyuñ okutde ete,
 3 mö öd mesu rusu; ndien afo emenyene ime ökönyuñ
 öyö ñkpö kabaña enyiñ mi, unyuñ ukabakere ukpa mba.
 4 Edl menyene se mbiomde fi, emi afo ökökpönde akpa
 5 ima fo. Mōdo ti ebiät emi afo otode öduö, nyuñ kabare
 esit, nyuñ nam mbemiso utom; midige ntre Ami nyetlene
 fi, nyenyuñ 'men muwuk-utuenikañ fo ke ebiät esie mfep,
 6 ke afo mukabakere esit. Edl afo emenyene emi, nte
 afo asuade mutom Me-Nicolaitan, emi ami 'nyuñ usuade.
 7 Enye emi enyenede utön, yak enye okop se Spirit ödöhöde
 mufök Abasi. Nyenö enye emi akande, nyenö enye
 ndidia mfri eto uwem, emi ödude ke Paradise Abasi.

8 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Smyrna, ete;

Enye emi edide mbemiso ye akpatre, emi akakpade
 ökönyuñ öwönöde ntak odu uwem, ödöhö ñkpö emi,
 9 ete: Möfiök ukut fo ye ubuene fo (edl afo emenyene
 ñkpö), ye isuñi mö emi ödöhöde ete, mimö idi Me-Jew,
 10 ndien mö idige, edl, öd synagogue Satan. Kufeghe ukut
 ukut ñkpö emi afo edlwarade ndikut: sese, devil möñ
 esin ndusuk mbufo ke ufök-ñkpököbi, man ödomo mbufo;
 ndien mbufo eyekut ukut ke usen duop. Nam akpanikö
 tutu osim mkpa, ndien Ami nyenö fi anyanya uwem.
 11 Enye emi enyenede utön yak enye okop se Spirit ödöhöde
 mufök Abasi. Enye emi akande, utönö-ntak mkpa
 iditukke enye.

12 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Pergamum, ete;

13 Enye emi enyenede edisöp ofut iso iba ödöhö ñkpö
 emi, ete: Möfiök ebiät emi afo ödünde, kpa ebiät emi

- ebeḱpo Satan odude : afo ömönyuñ omum enyiñ Mi akama, ukunyuñ ukañke akpanikö Mi, kpa ke musen Antipas ntiense Mi, owo akpanikö Mi, emi ekewotde kotu
- 14 mbufo, ke ebiët emi Satan oduñde. Edi Ami menyene ndusuk ñḱpö eke mbiomde fi, koro afo emenyene ndusuk owo do emi ënimde se Balaam ekpepde ke akpanikö; emi ekpepde Balak ndiduök ñḱpö utuak-ukot kiso nditö Israel, man mö ëdia ñḱpö eke ewade ënö ndem, ënyuñ
- 15 ënam use. Kpa ntre ñko afo emenyene ndusuk owo emi ënimde se Me-Nicolaitan ekpepde ke akpanikö suk
- 16 ke ido emi. Kabare esit ndien ; midige ntre, möñ ñwara ntiene fi, nyenyuñ nda ofut inua Mi ñwana eköñ ye mö.
- 17 Enye emi enyenede utöñ, yak enye okop se Spirit ödöhöde mufök Abasi. Enye emi akande, nyenö enye ndibe ndibe manna, nyenyuñ 'nö enye aña itiat, ndien ke itiat oro ewet öbufa enyiñ, emi baba owo kiet mifiökke, ke miböhöke enye emi öböde.
- 18 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Thyatira, ete ;
Eyen Abasi, emi enyiñ Esie ëbiëtde edeme ikañ, ukot Esie ënyuñ ëbiëtde edisem okpoho, ödöhö ñḱpö emi,
- 19 ete : Möfiök mutom fo, ye ima fo ye mbuötidem ye erinam ñḱpö ye ime, ye nte akpatre utom fo ewakde ëkan mbemiso.
- 20 Edi menyene se mbiomde fi, koro afo öyöde ñwan oro Jezebel, emi okotde idemesie prophet añwan ; ndien enye ekpep önyuñ atap iköt mi ndinam use, 'nyuñ
- 21 ndia ñḱpö emi ewade ënö ndem. Ndien Ami ñkönö enye ini eke akpakabarede esit ; ndien enye inyimeke
- 22 ndikabare esit mbaña use esie. Sese, Ami möduök enye ke bed, mönyuñ nduök mö emi ësinde efibe ye enye ke aqua ukut, ke mö mikabakere esit ibaña mutom esie.
- 23 Ndien Ami nyeda mkpa ñwot nditö esie ; ndien kpukpru mufök Abasi eyefiök ëte, Ami ndi Enye emi öduñörede ekput ye esit : Ami nyenyuñ 'nö mbufo kiet kiet nte
- 24 ekemde ye utom mbufo. Edi Ami ndöhö mbufo, ndöhö mö eñwen emi ödude ke Thyatira, adaña owo nte minyeneke erikpep emi, emi mifiökke ndituñö ñḱpö Satan, nte mö ödöhöde ; Ami ndorike mbufo baba mbiomo eñwen.
- 25 Edi mbufo ëtim ëmum se mbufo enyenede tutu Ami ndi.
- 26 Ndien enye emi akande, ye enye emi onimde mutom Mi tutu osim akpatre, nyenö enye odudu ndikara midut :
- 27 enye eyenyuñ akara mö ke esañ uquak, nte ëbornde ñḱpö obot-eso mbai mbai : nte Ami 'nyuñ mböde Ète Mi :

28 ndien Ami nyenö enye ntantafion usenubök. Enye emi
29 enyenede utön, yak enye okop se Spirit ödöhöde mufök
Abasi.

3 NYUÑ wet nö angel ufök Abasi ke Sardis, ete ;

Enye emi enyenede me-spirit Abasi itiaba, ye me-
ntantafion itiaba, ödöhö ñkpö emi, ete : Möfiök mutom
fo, nte afo enyenede enyñ, ete, afo ododu uwem, ndien
2 afo amakpa. Tiñ enyñ se, nyuñ söñö ñkpö emi
ēsukhöde, emi ēkeyomde ndikpa : koro meñque baba
3 utom fo kiet eke anamde ama kiso Abasi Mi. Ti ndien
se afo ököböde, ökönyuñ okopde ; nyuñ kpeme, nyuñ
kabare esit. Mödo edieke afo mudukpemeke, Ami nyedi
nte inö, ndien afo udufiökke ñkanika eke Ami nditienede
4 fi. Edi afo emenyene enyñ eke miwakke ke Sardis emi
mikesabakere edisine-ñkpö mö ; ndien mö ēyesaña ye
5 Ami ke mña edisine-ñkpö ; koro mö ēdotde. Enye emi
akande, ntem ēyesine enye aña edisine-ñkpö ; ndien
Ami ndisökhike enyñ esie ke ñwed uwem mfep, ndien
Ami nyenyime enyñ esie kiso Ète Mi, ye kiso me-angel
6 Esie. Enye emi enyenede utön, yak enye okop se Spirit
ödöhöde mufök Abasi.

7 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Philadelphia, ete ;

Enye emi edide edisana, Enye emi edide akpanikö, Enye
emi enyenede ukpökhöre David, Enye emi ebererede,
ndien baba owo kiet idiberike, emi önyuñ eberide, ndien
8 baba owo kiet iberekere, ödöhö ñkpö emi, ete : Möfiök
mutom fo (sese, monim usuñ eke anade iñwañ kiso fo emi
baba owo kiet mikemeke ndiberi), nte afo emenyene ekpri
odudu, ökönyuñ onimde ikö Mi, ukunyuñ ukañke enyñ Mi.
9 Sese, Ami mönö ndusuk owo ke synagogue Satan, mö emi
ödöhöde ète, mimö idi Me-Jew, ndien mö idige, edi esu nsu :
sese, nyenam mö ēdi edituak ibuoat ke ukot fo, ēnyuñ
10 ēfiök ète, Ami 'ma 'ma fi. Koro afo ekekpemedede ikö
ime Mi, Ami nyenyuñ ñkpeme fi nsio ke ñkanika idomo
oro editienede öfuri ererimbot, ndidomo mö emi eduñde
11 ke isön. Ami ke ndi lwiwa ; tim kama se afo enyenede, man
12 baba owo kiet ökübö anyanya fo. Enye emi akande.
nyenam enye edi adakha ke temple Abasi Mi, ndien enye
ldiwöröke aba do : ndien Ami nyewet enyñ Abasi Mi,
ye enyñ obio Abasi Mi, öbufa Jerusalem, emi ösukhörede
oto ke heaven oto ke Abasi Mi, ye öbufa enyñ Idemmi.

- 13 nsin enye ke Idem. Enye emi enyenede utōn, yak enye okop se Spirit ödöhöde mufök Abasi.
- 14 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Laodicea, ete ;
Enye emi edide Amen, Eti ntiense akpanikö, Eritōnō ñkpö emi Abasi okobotde, ödöhö ñkpö emi, ete :
- 15 Möfiök mutom fo, nte afo ubitke unyuñ ufiopeke ; Ami
 16 mkpama nte afo ebit me ofiop. Ntre koro afo edide mem mem, mufiopeke munyuñ ubitke, Ami nyekpöhi fi ke inua
 17 Mi mfep. Koro afo ödöhöde ete, Ami menyene inyene, 'ma 'nyuñ ñkö inyene, 'nyuñ 'nanake ñkpö ; munyuñ ufökke nte afo edide obukpo ñkpö ye ñkpö mböm ye
 18 ubuene ye 'nan ye iferi : Ami 'nö fi item nte, edep ye Ami gold eke enamide asana ke ikañ, man afo akabare enyene inyene ; ye afia edisine-ñkpö, man afo esine ñkpö, but iferi fo ökunyuñ ayarare ; ye ibök enyìn ndiyet enyìn fo,
 19 man afo okut usuñ. Adaña owo nte 'made, Ami nsua 'nö
 20 'nyuñ ntunö : mödo fiop esit, nyuñ kabare esit. Sese, Ami ndada ke usuñ 'nyuñ ntuak : owo ekededi ama okop uyo Mi, önyuñ eberere usuñ, Ami nyeduk ntiene enye, nyenyuñ
 21 ndia ñkpö ye enye, enye eyenyuñ adia ye Ami. Enye emi akande, nyenö enye ösukhöre etie ye Ami ke ebekpo Mi, nte Ami ñkönyuñ ñkande, 'nyuñ nsukhörede nte ye
 22 Ète Mi ke ebekpo Esie. Enye emi enyenede utōn, yak enye okop se Spirit ödöhöde mufök Abasi.

- 4 Ke ñkpö emi ema ekebe, ami mokut, ndien sese, usuñ ana iñwañ ke heaven, ndien akpa uyo eke ñkopde, nte eke ukorowo, ödöhö ye ami, kiet ödöhö ete, Dök di ken, ndien ami nyewut fi ñkpö eke enyenede ndiwörö ke ini
 2 iso. Idaha oro ami ñkodu ke Spirit : ndien sese, ebekpo
 3 ödiökhö ke heaven, Kiet önyuñ etie ke ebekpo oro ; ndien Enye emi etiede ebiët itiat jasper ye sardius ke owo esede : ndien akpara akan ebekpo oro okuk, ebiët emerald.
 4 Ndien ebekpo edip ye inañ ekan ebekpo oro ekuk : ndien ñkut nyebiowo edip ye inañ etiede ke mebekpo oro, esine mfia edisine-ñkpö ; enyuñ eyara mö anyanya gold ke
 5 ibuot. Ndien mineñ mineñ ye me-uyo ye obuma èto ke ebekpo ewönö. Ndien utuenikañ ikañ itiaba esesak kiso ebekpo, emi edide Me-Spirit Abasi itiaba ; ndien kiso
 6 ebekpo ñkpö nte inyañ glass odu, ebiët crystal ; ndien kuföt ebekpo, ye ke ñkan ñkuk ebekpo, medu-uwem inañ
 7 èdu, emi enyìn eyöhöde mö ke iso ye ke edem. Ndien

akpa odu-uwem eblēt lion, udiana-akpa odu-uwem eblēt eyen-enañ, öyöhö odu-uwem ita enyene iso nte eke owo, ndien öyöhö odu-uwem inañ ebiēt ntrukpom eke efede.

- 8 Ndien medu-uwem inañ oro, emi kpukpru mö kiet kiet enyenede mba itiokiet itiokiet, öyöhö ye enyīn ēkanare ēkuk ye ke esīt : ndien mö idopke ke uwemeyo ye ke okoneyo ndidöhö ēte, Edisana, Edisana, Edisana *edi* Jehovah Abasi, Ata Ökpösöñ, emi okodude emi önyuñ
9 odude emi edinyuñ edide. Ndien kini medu-uwem oro ēdinöde Enye emi etiede ke ebekpo, Enye emi odude uwem
10 ke nsinsi nsinsi, uböñ ye ukpono ye eköm, nyebiowo edip ye inañ oro eyeduö ke iso Enye emi etiede ke ebekpo, eyenyuñ ētuak ibuoť ēnö Enye emi odude uwem ke nsinsi
11 nsinsi, eyenyuñ ēduöñö anyanya mö kiso ebekpo, ēte, Afo, Öböñ ye Abasi nyīn, omodot ndida uböñ ye ukpono ye odudu : koro ato okobotde kpukpru ñkpö, ndien oto ke uduak fo mö ēkedu, ēkenyuñ ēboro.

- 5 NDIEN ami ñkut ke ubök nasia Enye emi etiede ke ebekpo ñwed emi ewetde ñkpö ke esīt ye ke edem, eke
2 ēdade seal itiaba ētīm ēdian. Ndien ami ñkut ökpösöñ angel atañade ke ökpösöñ uyo, ete, Anie odot ndikub-
3 öre ñwed, 'nyuñ ndianare me-seal esie ? Ndien baba owo kiet ke heaven, me ke isöñ, me kidak isöñ, ikemeke
4 ndikuböre ñwed, me ndise enye. Ndien ami ntua ökpösöñ eyet, koro mique baba owo kiet emi odotde ndikuböre
5 ñwed oro, me ndise enye : ndien nyebiowo oro kiet ödöhö mi, ete, Kutua : sese, Lion emi otode ke esien Judah, Öruñ David, ama akan, ndikuböre ñwed ye me-seal esie
6 itiaba. Ndien ami ñkut kuföt ebekpo ye kuföt medu-uwem inañ oro, ye kuföt nyebiowo, eyen-eröñ adade, nte ñkpö eke ekewotde Enye, enyene nduk itiaba, ye enyīn itiaba, emi edide Spirit Abasi itiaba, emi ēdöñde ewöñö
7 ēka ke öfuri ererimbot. Ndien Enye edi edisio *enye* ke
8 ubök nasia Enye emi etiede ke ebekpo. Ndien ke Enye ama akada ñwed oro, medu-uwem inañ oro ye nyebiowo edip ye inañ oro eduö kiso Eyen-eröñ, kpukpru mö kiet kiet enyene harp, ye me-bowl gold eke incense öyöhöde
9 kesīt, emi edide me-akam mbon Abasi. Ndien mö equö öbufa iquö, ēte, Afo omodot ndida ñwed, 'nyuñ ndianare me-seal esie : koro ekewotde Fi, Afo ökönyuñ adade iyip Fo edep owo ke kpukpru esien ye usem ye obio ye idut öñö

ERIYARARE JOHN 6

10 Abasi, ökönyuñ anamde mö êkabare êdi obio ye moku ênò
 11 Abasi nyin ; mö ênyuñ êkara ke isöñ. Ndien ami ñkut,
 'nyuñ ñkop uyo ekese angel, emi êkande ebekpo ye medu-
 uwem oro ye nyebiowo oro êkuk ; ndien ibat mö osim
 thousand duop ke itie thousand duop, ye me-thousand ke
 12 itie me-thousand ; êdöhö ke ökpösöñ uyo, ête, Eyen-eröñ
 emi êkewotde omodot ndibö odudu, ye inyene, ye ifiök, ye
 13 ukeme, ye ukpono, ye uböñ, ye eridiöñ. Ndien ami ñkop
 nte kpukpru ñkpö eke êbotde, emi êdude ke heaven, ye ke
 isöñ, ye kidak isöñ, ye ke aqua inyañ, ye kpukpru ñkpö eke
 êdude mö kesit êdöhöde ête, Ênò Enye emi etiede ke
 ebekpo, ênyuñ ênò Eyen-eröñ eridiöñ, ye ukpono, ye
 14 uböñ, ye erikara ke nsinsi nsinsi. Ndien medu-uwem
 inañ oro êdöhö ête, Amen. Nyebiowo ênyuñ êduö ke isöñ
 êtuak ibuot.

6 EKEM ami ñkut kini Eyen-eröñ adianarede me-seal
 itiaba oro kiet, ndien ami ñkop nte kiet kotu medu-uwem
 inañ oro ödöhöde ke uyo emi ebiëtde obuina, ete, Di.
 2 Ndien ami ñkut, ndien sese, afia horse, ndien enye emi
 odorode enye akama utiga ; ndien ênò enye anyanya,
 ndien enye öwörö edi ke akakan, ndinyuñ ñkan.
 3 Ndien kini Enye adianarede udiana-akpa seal, ñkop
 4 nte udiana-akpa odu-uwem ödöhöde ete, Di. Ndien
horse efen öwörö edi, ididuo horse : ndien ênò enye emi
 odorode kesit ndibö ererimbot emem, ête, mö êkpenyuñ
 êwot kiet eken : ndien ênò enye akamba ofut.
 5 Ndien kini Enye adianarede öyöhö seal ita, ñkop nte
 öyöhö odu-uwem ita ödöhöde ete, Di. Ndien ami ñkut,
 ndien sese, obubit horse : ndien enye emi odorode kesit
 6 akama udomo-ñkpö ke ubök esie. Ndien ñkop ñkpö nte
 uyo ke uföt medu-uwem inañ oro ödöhöde ete, Idomo
 ibokpot kiet ke okuk kiet, ye idomo barley ita ke okuk
 kiet : kunyuñ ubiat aran ye wine.
 7 Ndien kini Enye adianarede öyöhö seal inañ, ami ñkop
 8 nte uyo öyöhö odu-uwem inañ ödöhöde ete, Di. Ndien
 ñkut, ndien sese, iwat-iwat horse : ndien enyiñ enye emi
 odorode enye ekere Mkpa ; Hades önyuñ etiene enye.
 Ndien ênò mö odudu ke öyöhö ubak isöñ inañ, ndiwot ke
 ofut, ye ke akañ, ye ke mkpa, ye ke munam iköt isöñ.
 9 Ndien kini Enye adianarede öyöhö seal ition, ami ñkut
 kidak itie-uwa mukpöñ mö emi êkewotde ebaña ikö Abasi,

- 10 ye kabaña ikö ntiense oro mö enimde ke akpanikö : ndien
 mö efiori ke ökpösöñ uyo, ête, Adaña didie, O Öböñ,
 Edisana ye Akpanikö, ke Afo editre ndikpe ikpe, 'nyuñ
 11 nsio usiene iyip nyin ye mö emi eduñde ke isöñ ? Ndien
 ênô mö kiet kiet afia öföñidem ; ênyuñ ödöhö mö, ête,
 Êduök odudu kaña ke ini esisit, tutu ibat mensaña mö ke
 utom ye nditö-ête mö ñko, emi ediwotde kpa nte ekewotde
 mö, öyöhö.
- 12 Ndien ami ñkut kini Enye adianarede öyöhö seal
 itiokiet, ndien isöñ enyek eti eti ; utin önyuñ akabare
 ebire nte öföñ ikpo eke edade idet enam, öfuri öfiöñ önyuñ
 13 akabare etie nte iyip : ntantafiöñ enyöñ ênyuñ eduöñö
 ke isöñ, nte eto fig öduökde ñkîm-ñkîm fig esie, kini
 14 ökpösöñ ofim enyenede enye. Ênyuñ êmen enyöñ efep,
 nte ikpa-ñwed kini efutde enye ; ênyuñ êmen kpukpru
 15 ikpö obot ye isuo ke itie mö efep. Ndien ndidem ere-
 rimbot, ye mböñ, ye ikpö etubom mbon-eköñ, ye mbon
 inyene, ye mkpösöñ owo, ye kpukpru ifn ye nditö-isöñ,
 16 ödibe ke me-aba ye ke ikpö itiat ikpö obot : mö ênyuñ
 ödöhö ikpö obot ye ikpö itiat, ête, Êduö mimö ke idem,
 ênyuñ ödip mimö mbak iso Enye emi etiede ke ebekpo, ye
 17 iyaresit Eyen-eröñ : koro aqua usen iyaresit mö emedi ;
 ndien anie emekeme ndida ?

7 Kê ñkpö emi ama ekebe ami ñkut angel inañ edade ke
 utit isöñ mbinañ, emum ofim isöñ mbinañ êkama, man
 baba ofim okufime ke isöñ, me ke inyañ, me ke eto
 2 ekededi. Ndien ami ñkut angel enwen adakhade oto ke
 edem usiakha utin, enyene seal Abasi emi odude uwem :
 ndien enye ofiori ke ökpösöñ uyo önö me-angel inañ oro
 3 ênöde mö ndibiat isöñ ye inyañ, ete, Êkubiat isöñ, me
 inyañ, me meto, tutu nyin idifik seal ke ökpö-iso iköt
 4 Abasi nyin. Ndien ami ñkop ibat mö emi efikde mö
 seal ke ökpö-iso, thousand ke itie ikie ye aba ye inañ,
 emi efikde mö seal ke kpukpru mesien nditö Israel.

5 Êfik thousand duopeba ke esien Judah :

Thousand duopeba ke esien Reuben :

Thousand duopeba ke esien Gad :

6 Thousand duopeba ke esien Asher :

Thousand duopeba ke esien Naphtali :

Thousand duopeba ke esien Manasseh :

7 Thousand duopeba ke esien Simeon :

ERIYARARE JOHN 8

Thousand duopeba ke esien Levi :

Thousand duopeba ke esien Issachar :

8 Thousand duopeba ke esien Zebulun :

Thousand duopeba ke esien Joseph :

Ye thousand duopeba ke esien Benjamin.

9 Ke ñkpö emi ëma ëkebe, ami ñkut, ndien sese, aqua
 otu owo, emi baba owo kiet mikemeke ndihat, ëto ke
 kpukpru midut, ye ke *kpukpru* esien ye obio ye usem,
 ëda kiso ebekpo ye kiso Eyen-eröñ, ësine mfa öföñidem,
 10 ënyuñ ëkama ndak eyop ke ubök mö ; mö ënyuñ ëfiori
 ke ökpösöñ uyo, ëte, Eriñyaña enyene Abasi nyin emi
 11 etiede ke ebekpo, önyuñ enyene Eyen-eröñ. Ndien
 kpukpru me-angel ëda ëkan ebekpo ye nyebiowo ye
 medu-uwem inañ oro ëkuk ; ndien mö ëduö kiso ebekpo
 12 ëkubi iso mö, ënyuñ ëtuak ibuot ënö Abasi, ëte, Amen :
 Eridiöñ, ye uböñ, ye ifiök, ye eköm, ye ukpono, ye odudu,
 ye akakan ënyene Abasi nyin ke nsinsi nsinsi. Amen.
 13 Ndien kiet kotu nyebiowo ödöhö mi, ete, Mö emi ësinede
 14 mfa öföñidem oro ëdi manie, mö ënyuñ ëto möñ ? Ndien
 ami ndöhö enye, nte, Öböñ mi, afo ömöfiök. Ndien enye
 ödöhö mi, ete, Memö emi ëdi mö emi ëwöñöde ke aqua
 ukut, mö ëkenyuñ eyet öföñidem mö, ënyuñ ënam mö
 15 ëfia ke iyip Eyen-eröñ. Mödo mö ëdude kiso ebekpo
 Abasi ; mö ënyuñ ënam ñkpö ënö Enye ke uwemeyo ye
 ke okoneyo ke temple Esie : Enye emi etiede ke ebekpo
 16 eyenyuñ atat tent Esie ofuk mö. Biöñ ididöñke mö aba,
 itöñ idinyuñ isatke mö ; eyo me ufop ekededi idinyuñ
 17 imiaha mö : koro Eyen-eröñ emi odude ke uföt ebekpo
 edidi andibök mö, eyenyuñ ada mö usuñ aka ke idim
 möñ uwem : Abasi eyenyuñ öquöhöre kpukpru möneyet
 ke enyin mö efep.

8 NDIEN kini Enye adianarede öyöhö seal itiaba, ndobo
 2 odu ke heaven ke ñkpö nte ubak ñkanika. Ndien
 ami ñkut me-angel itiaba oro ëdade kiso Abasi ; ndien
 ënö mö ukorowo itiaba.

3 Ndien angel ëñwen emi akamade ñkpö uföp-incense gold
 edi edida ke itie-uwa ; ndien ënö enye ediwak incense,
 ëte, adian enye ye akam kpukpru mbio Abasi ke enyöñ
 4 itie-uwa gold emi odude kiso ebekpo. Ndien nsuñikañ
 incense oro ye akam mbio Abasi ëto ke ubök angel ëdök
 5 kiso Abasi. Ndien angel emen ñkpö uföp-incense, önyuñ

ERIYARARE JOHN 9

öyöhö enye ye ikañ itie-uwa, önyuñ öduök enye ke isöñ : ndien obuma, ye me-uyo, ye mineñ-mineñ, ye unyek-isöñ etiene.

- 6 Ndien me-angel itiaba, emi êkamade ukorowo itiaba oro etim idem ndifri.
- 7 Ndien akpa ofri, ndien edim-itiat ye ikañ, emi abuakhade ye iyip, etiene, ndien eduök mö ke isöñ : ndien eföp öyöhö ubak isöñ ita, enyuñ eföp öyöhö ubak meto ita, enyuñ eföp kpukpru awawa mbiët.
- 8 Ndien udiana-akpa angel ofri, ndien eduök ñkpö nte
- 9 akamba obot eke asakde ikañ ke aqua inyañ : ndien öyöhö ubak inyañ ita akabare edi iyip ; öyöhö ubak medu-uwem ita eke edude ke inyañ enyuñ êkpaña, kpa mö emi edude uwem ; enyuñ ewuri öyöhö ubak mubom inyañ ita.
- 10 Ndien öyöhö angel ita ofri, ndien akamba ntantafiön emi asakde nte nsarañikañ oto ke enyön öduö, ndien enye öduö ke öyöhö ubak me-akpa ita, ye ke midim möñ ;
- 11 ndien enyñ ntantafiön oro ekere Idot : ndien öyöhö ubak me-möñ ita akabare edi idot ; ndien ediwak owo êkpaña èto ke me-möñ oro, koro ênamde mö edoro
- 12 Ndien öyöhö angel inañ ofri, ndien emia öyöhö ubak utin ita, ye öyöhö ubak ofiön ita, ye öyöhö ubak ntantafiön ita ; man ênam öyöhö ubak mö ita êkim, uwemeyo ökunyuñ ayama ke öyöhö ubak esie ita, ye okoneyo kpa suk ntre.
- 13 Ndien ami ñkut, 'nyuñ ñkop ntrukpom kiet efede kuföt enyön, ödöhö ke ökpösön uyo, ete, Ödödiök, ödödiök, ödödiök önö mö emi eduñde ke isöñ oto ke muyo ukorowo efen, emi me-angel ita emi enyenede ndifri kaña.
- 9 NDIEN öyöhö angel ition ofri, ndien ami ñkut ntantafiön eke okotode ke enyön öduö ke isöñ : ndien ênö enye
- 2 ukpökhöre obube aqua ukpe. Ndien enye ökpökhöre obube aqua ukpe oro ; ndien nsuñikañ öwörö ke obube ödök nte nsuñikañ akamba ikañ ; ndien utin ye ikpa-
- 3 enyön êkim oto ke nsuñikañ obube. Ndien ñkuku-ñkpöyöriyö èto ke nsuñikañ ewönö ke isöñ ; ndien ênö mö
- 4 odudu nte me-scorpion isöñ enyenede odudu. Ndien edöhö mö, ète, êkubiat mbiët isöñ, me awawa ñkpö ekededi, me eto ekededi, edi kpa owo oro ikpöñ ikpöñ
- 5 emi minyeneke idiönö Abasi ke ökpö-iso mö. Ndien ênö

ERIYARARE JOHN 9

- mö odudu, ète, èkuwot mö, edi èdutukhö mö ke öfiön
 ition : ndien ndutukhö mö ebièt ndutukhö scorpion,
 6 kini enye atigade owo. Ndien ke musen oro owo èyeyom
 mkpa, edi idique enye ; ndien mö èyeyom ndikpa, ndien
 7 mkpa eyefeghe ökpöñ mö. Ndien mbièt ñkukuñkpöyöriyö
 ebièt me-horse emi ètimde mö ènö eköñ ; ndien ñkpö
 nte anyanya eke èbiètde gold èdoro mö ke ibuot, iso
 8 mö ènyuñ èbièt iso owo. Ndien mö ènyene idet nte
 9 idet iban, edet mö ènyuñ èbièt eke lion. Ndien mö
 ènyene ñkpö ikpanesit eköñ, nte ekpedide ñkpö ikpanesit
 eköñ uquak ; ndien uyom mba mö etie nte uyom me-
 10 chariot ekese horse eke èfeghede èka eköñ. Ndien mö
 ènyene isim èbièt eke scorpion, ye eritiga ; ndien odudu
 mö ndinam owo ndutukhö ke öfiön ition odu ke isim mö.
 11 Mö ènyene angel aqua ukpe nte edidem mö : enyiñ esie ke
 usem Hebrew ekere Abaddon, ndien ke usem Greek enye
 ekere Apollyon.
- 12 Akpa ndutukhö ama ebe : sese, ndutukhö iba ke èdi
 kaña ke ini iso.
- 13 Ndien öyöhö angel itiokiet ofri, ndien ami ñkop uyo oto
 14 ke nduk itie-uwa gold emi odude kiso Abasi, kiet ödöhö
 öyöhö angel itiokiet, emi akamade ukorowo, ete,
 Kpökhöre me-angel inañ emi èköbide ke aqua akpa
 15 Euphrates. Ndien èkpökhöre me-angel inañ oro, emi
 èkenimde ènö ñkanika ye usen ye öfiön ye isua, ète, mö
 16 èkpewot öyöhö ubak owo ita. Ndien ibat me-udim
 mbon-eköñ horse edi thousand duop ke itie thousand duop
 17 utim ikaba : mokop ibat mö. Ntem ke ami ñkut me-horse
 ke ñkukut, ye mö emi èdorode mö, ènyene ñkpö ikpan-
 esit eköñ ikañ ye hyacinth ye brimstone : ndien mbuot
 me-horse èbièt mbuot me-lion ; ndien ikañ ye nsuñikañ
 18 ye brimstone èwöñö ke inua mö. Ke ufen ita oro, ke ikañ
 ye nsuñikañ ye brimstone, emi èwöröde ke inua mö,
 19 èwot öyöhö ubak owo ita. Koro odudu me-horse odude
 ke inua mö, ye ke isim mö : koro isim mö èbiètde urukiköt,
 ènyuñ ènyenede mbuot ; ndien mö èda mö ènam idiök.
 20 Ndien ubak owo eke èsukhöde, emi miwotke mö ke ufen
 oro, ikabakere esit ibaña utom ubök mö, nte mö mikpe-
 tuakke ibuot inö me-demon, ye ndem gold, ye eke silver,
 ye eke okpoho, ye eke itiat, ye eke eto ; eke mikemeke
 21 ndikut usuñ, me ndikop, me ndisaña : mö inyuñ ikabakere
 esit ibaña eriwot owo, me idiön mö, me use mö, me inö mö.

ERIYARARE JOHN 10, 11

10 NDIEN ami ñkut ökpösöñ angel eñwen ösukhöre oto ke heaven, esine obubit enyöñ ke idem ; ndien akpara odoro ke ibuoť esie, iso esie önyuñ etle nte utin, ukot esie enyuñ
 2 ebiēt me-adakha ikañ ; ndien enye akama ekpri ana-iñwañ ñwed ke ubök esie : ndien enye owuk ukot nasia
 3 esie ke inyañ, ye ukot ufien esie ke obot ; ndien enye ofiori ke ökpösöñ uyo, nte lion ofioride : ndien kini enye
 4 ofioride, obuma itiaba esioro uyo mö. Ndien kini obuma itiaba esiorode uyo, ami nyom ndiwet ; ndien ami ñkop uyo ke enyöñ, ete, Fik seal ke me-ñkpö eke obuma itiaba
 5 esiorode, kunyuñ uwet mö. Ndien angel emi ami ñkutde adade ke aqua inyañ ye ke obot emenere ubök nasia esie
 6 önö enyöñ, otomo Enye emi odude uwem ke nsinsi nsinsi, emi okobotde ikpa-enyöñ ye ñkpö emi edude enye kesit, ye isöñ ye ñkpö emi edude enye kesit, ye aqua inyañ ye
 7 ñkpö emi edude enye kesit, ete, ubigl ididuhe aba : edi ke musen uyo öyöhö angel itiaba, kini enye oyomde ndifri, ndibe ñkpö Abasi okure, nte etl ikö oro Enye eketiñde
 8 önö mesañutom Esie me-prophet edide. Ndien uyo oro ami ñkopde oto ke enyöñ ötöñö ntak ödöhö ye ami, ete, Ka kada ana-iñwañ ñwed ke ubök angel emi adade ke inyañ
 9 ye ke obot. Ndien ami ntiene angel oro, 'nyuñ ndöhö Enye, nte, önö mi ekpri ñwed oro. Ndien enye ödöhö mi, ete, Bö ta : ndien enye eyedoro ke idibi fo, edi ke
 10 inua fo enye eyeniñe nte aran-ökwök. Ndien ami mbö ñwed ke ubök angel nta ; ndien ke inua mi enye eniñe nte aran-ökwök : ndien kini ami 'ma ñkata enye, anam
 11 idibi mi odoro. Ndien mö edöhö mi, ete, Afo enyene nditiñ prophecy mbaña ediwak midut ye oblo ye usem ye ndidem.

11 NDIEN önö mi eto-okuk eke ebiētde esañ : ndien klet ödöhö ete, Dakha kenyöñ domo temple Abasi, ye itie-
 2 uwa, ye mö emi etuakde ibuoť kesit. Ndien okure emi odude ke esien temple kpöñ ke esien, kunyuñ udomo enye ; koro ema eda enye önö midut : ndien mö eyedigi edisana
 3 obio ke ukot ke öfiöñ aba ye iba. Ndien Ami nyenö ntiense Mi iba odudu, ndien mö eyetiñ prophecy ke thousand usen ye usen ikie iba ye ata, esine öföñ ikpo.
 4 Memö emi edi meto olive iba oro ye muwuk-utuenikañ
 5 iba oro ewukhöde kiso Öböñ isöñ. Ndien owo ekededi ama oyom ndinam mö idiöñkpö, ikañ öwörö ke Inua mö,

- önyuñ ata musua mö : ndien owo ekedeđi ama oyom ndinam mö idiöñkpö, iditreke ndiwot enye ke usuñ emi.
- 6 Memö emi ényene odudu ndisiri enyöñ, man edim okudep ke musen prophecy mö : mö ényuñ ényene odudu ye memöñ ndikabare mö éđi iyip, 'nyuñ 'mia isöñ kpukpru
- 7 ufen, adaña nte mö édimade. Ndien kini mö éditinđe ikö ntiense mö éma, unam eke ödökde öwörö ke aqua ukpe eyeñwana eköñ ye mö, eyenyuñ akan mö, önyuñ owot mö.
- 8 Ndien mokpo mö éna ke efak aqua obio, emi ke spirit ekerede Sodom ye Egypt, ebiét emi ényuñ éwotde Öböñ
- 9 mö ke cross do. Ndien owo éto ke me-obio ye me-esien ye me-usem ye midut ése mokpo mö ke usen ita ye ubak,
- 10 inyuñ iyakke ebuk mokpo mö ke udi. Ndien mö emi éduñde ke isöñ édara ébaña mö, ényuñ ébre mbre ; ndien mö éyenö enö ésök kiet eken ; oto koro me-prophet iba
- 11 emi ékenamde mö emi éduñde ke isüñ ndutukhö. Ndien ke usen ita ye ubak éma ékebe ibifik uwem oto ke Abasi oduk mö ke idem, mö ényuñ éda ke ukot mö ; ökpösöñ
- 12 ndik önyuñ odoro mö emi ékutde mö. Ndien mö ékop ökpösöñ uyo emi otode ke heaven ödöhö mö, éte, Édök édi ken. Ndien mö édök ke obubit enyöñ éduk ke heaven ;
- 13 musua mö ényuñ ékut mö. Ndien ke idem ñkanika oro isöñ enyek eti eti, öyöhö ubak obio duop önyuñ öduö : ndien éwot thousand owo itiaba ke unyek-isöñ oro : ndien mö eke ésukhöde éfeghe ndik, ényuñ enö Abasi heaven uböñ.
- 14 Udiana-akpa ndutukhö ama ebe : sese, öyöhö ndutukhö ita ke edi iwiwa.
- 15 Ndien öyöhö angel itiaba ofri ; ndien mkpösöñ uyo édu ke heaven, mö ényuñ édöhö éte, Obio ererimbot amakabare edi eke Öböñ nyin ye eke Christ Esie : Enye
- 16 eyenyuñ akara ke nsinsi nsinsi. Ndien nyebiowo edip ye inañ, emi étiede ke ebekpo mö kiso Abasi, éduö
- 17 ékubi iso mö, ényuñ étuak ibuat enö Abasi, éte, Nyin imököm Fi, O Öböñ Abasi, Ata-Ökpösöñ, emi odude, emi ökönyuñ odude ; koro Afo akadade aqua odudu Fo,
- 18 ökönyuñ akarada. Ndien midut ékeyaresit, iyaresit Fo ökönyuñ edi, ye ini emi édikpede ikpe mekpa-mkpa, ye ini emi édinöde iköt Fo me-prophet, ye nti owo, ye mö emi éteñede enyñ Fo, ñkpri ye ikpö, utip mö ; ndinyuñ nsobo mö emi ésobode isöñ.
- 19 Ndien éberere temple Abasi emi odude ke heaven ;

ERİYARARE JOHN 12

ndien ěkut ekebe ediomĩ Esie ke temple Esie ; ndien emineñ-mineñ, ye muyo, ye obuma, ye unyek-isõñ, ye ökpösõñ edim-itiat ětiene.

- 12** NDIEN ěkut aqua idiõñö ke heaven ; ñwan kiet esine utin ke idem, öfiõñ önyuñ odu kidak ukot esie, ěnyuñ
 2 ěyara enye ntantafiõñ duopeba ; enye önyuñ oyomo : ndien enye ofiori ke ndutukhö uman ye ke ubiak eriman.
 3 Ndien ěkut idiõñö eñwen ke heaven ; ndien sese, aqua ididuoť dragon, enyene mbuoť itiaba ye nduk duop,
 4 önyuñ ayara anyanya itiaba. Ndien isim esie odudi öyöhö ubak ntantafiõñ enyõñ ita, önyuñ öduök mö ke isõñ : ndien dragon ada kiso ñwan emi oyomde ndiman
 5 eyen, ete, ita eyen esie kini enye edimande. Ndien enye aman eyen, eyeneren, emi edidade esañ uquak akara kpukpru midut : ndien ěmen eyen esie ětiene
 6 Abasi ěka ke ebekpo Esie. Ndien ñwan efeghe aka ke desert, ke ebiěť emi enye enyenede itie emi Abasi otimde önö enye, man ěböť enye do ke thousand usen ye usen ikie iba ye ata.
 7 Ndien ekõñ odu ke heaven : Michael ye me-angel esie
 8 ěka ekõñ ye dragon ; dragon ye me-angel esie ěnyuñ ěñwana ekõñ ; ndien mö ikanke, inyuñ ique itie mö aba
 9 ke heaven. Ndien ěduök aqua dragon ke isõñ, akani urukiköt oro, enye emi ekerede devil ye Satan, andibiaña öfuri ererimbot ; ěduök enye ke isõñ, ěnyuñ ěduök me-
 10 angel esie ye enye. Ndien ami ñkop ökpösõñ uyo ke heaven ödöhö ete, Kemi erinyaña, ye odudu, ye obio Abasi nyin, ye erikara Christ Esie emedi : koro ěma ěduök andidori nditö-ěťe nyin ikö, emi odoride mö ikö kiso Abasi nyin
 11 ke uwemeyo ye ke okoneyo, ke isõñ. Ndien mö ěkan enye oto ke iyip Eyen-erõñ, önyuñ oto ke ikö ntiense mö :
 12 mö inyuñ imaña uwem mö tutu osim mkpa. Mödo ěđara, O me-heaven , ye mbufo emi ěduñde ke mö. Ödödiök önö isõñ ye inyañ : koro devil ama ösukhöre etiene mbufo, ayaresit eti eti, öfiök ete imö inyene ekpri ini ikpõñ ikpõñ.
 13 Ndien kini dragon okutde ete ěduök imö ke isõñ, enye
 14 ököbö ñwan emi amande eyeneren. Ndien ěnö ñwan mba aqua ntrukpom oro iba, man enye efe aka ke desert ke itie esie, emi ěböťde enye do ke ini, ye mini, ye ke ibio
 15 ini, ökpõñ iso urukiköt. Ndien urukiköt ökpõhi mõñ ke

ERIYARARE JOHN 13

Inua esie nte akpa etiene ñwan oro, man enye anam akpa
 16 emen enye efep. Ndien isöñ añwam ñwan oro, isöñ
 önyuñ atat inua esie, önyuñ emen akpa oro dragon ökökpö-
 17 hide ke inua esie. Ndien dragon ayaresit ye ñwan,
 önyuñ aka ndiñwana eköñ ye ubon esie eke esukhöde, emi
 enimde mitem Abasi, enyuñ emumde ikö ntiense Jesus
 ekama : ndien enye ada ke utan inyañ.

18 NDIEN ami ñkut unam kiet öwöröde ke inyañ, enyene
 nduk duop ye mbuot itiaba, anyanya duop enyuñ edoro
 ke nduk esie, enyuñ ewet enyiñ isuñi ke mbuot esie.
 2 Ndien unam eke ñkutde ebiët ekpe, ukot esie enyuñ
 ebiët eke bear, inua esie önyuñ ebiët inua lion : dragon
 önyuñ önö enye odudu esie, ye ebekpo esie, ye aqua
 3 nsöñ-uyo. Ndien ñkut ibuot kiet botu mbuot esie nte
 ñkpö eke enöde enye unan mkpa ; ndien ekök unan mkpa
 4 esie : ndien öfuri isöñ etiene unam eyik ; mö enyuñ
 etuak ibuot enö dragon, koro enye önöde unam oro odudu
 esie ; mö enyuñ etuak ibuot enö unam, ete, Anie ebiët
 unam ? Anie önyuñ ekeme ndiñwana eköñ ye enye ?
 5 ndien enö enye inua eke etiñde ikpö ñkpö ye ikö isuñi ;
 6 enyuñ enö enye odudu ndidu ke öfiöñ aba ye iba. Ndien
 enye atat inua esie nditiñ ikö isuñi ndian Abasi, ndisuñi
 enyiñ Esie, ye ataya Esie, kpa mö emi eduñde ke heaven.
 7 Ndien enö enye odudu ndiñwana eköñ ye mbon Abasi,
 'nyuñ ñkan mö : enyuñ enö enye odudu ye kpukpru esien
 8 ye obio ye usem ye idut. Ndien kpukpru owo emi
 eduñde ke isöñ eyetuak ibuot enö enye, *kpukpru owo kiet*
kiet emi miwetke enyiñ esie ke ñwed uwem Eyen-eröñ,
 9 emi ekewotde ötöñöde ke eritöñö ererimbot. Owo
 10 ekededi ama enyene utöñ, yak enye okop. Ema enim
 owo ndidi ibuot eköñ, enye eyeka nte ibuot eköñ : ema
 enim owo ndiwot ke ofut, iditreke ndiwot enye ke ofut.
 Ime ye mbuotidem mbon Abasi edu mi.
 11 Ndien ami ñkut unam enwen öwöröde ke isöñ : ndien
 enye enyene nduk iba nte eyen-eröñ, enye önyuñ etiñ ikö
 12 nte dragon. Ndien enye ada öfuri odudu akpa unam
 anam ñkpö kiso esie. Ndien enye anam isöñ ye mö emi
 eduñde kesit etuak ibuot enö akpa unam, emi ekökde
 13 unan mkpa esie. Ndien enye anam ikpö midiöñö, ete,
 inam ikañ oto ke enyöñ ösukhöre öduö ke isöñ kiso owo.
 14 Ndien enye ada midiöñö eke enöde enye ndinam kiso unam

ablaña mö emi eduñde ke isõñ ; ke eridöhö mö emi eduñde ke isõñ, ete, mö ekpenam mbiët enö unam oro enyenede
 15 unan ofut, ndien odude uwem. Ndien eyak enye önö enye ibifik, kpa mbiët unam, man mbiët unam ekpetiñ ikö, önyuñ anam ewot adaña owo nte mituakke ibuoť inö
 16 mbiët unam. Ndien enye esin enim kpukpru owo idiönö ke ubök nasia mö ye ke ökpö-iso mö, ñkpri ye ikpö, mbon
 17 inyene ye mbon ubuene, nditö-isõñ ye ifn ; ete, baba owo kiet okukeme ndidep me ndinyam, iböhöke enye emi enyenede idiönö oro, kpa enyiñ unam, me ibat enyiñ esie.
 18 Emi edi ifök. Enye emi enyenede eti ibuoť, yak enye abat ibat unam oro ; koro edide ibat owo : ibat esie önyuñ edi ikie itiokiet ye ata ye itiokiet.

- 14** NDIEN ami ñ'ut, ndien sese, Eyen-erön ada ke Obot Zion, thousand owo ikie ye aba ye inañ enyuñ edu ye Enye, emi ewetde enyiñ Esie, ye enyiñ Ete Esie ke ökpö-iso mö.
- 2** Ndien ami ñkop uyo oto ke enyön, nte uyo ediwak möñ, ye nte uyo ökpösön obuma : ndien uyo oro ami ñkopde
- 3** ebiët uyo mebre-harp emi ebrede harp mö : mö enyuñ equö ñkpö nte öhufa iquö kiso ebekpo, ye kiso medu-uwem inañ oro, ye nyebiowo oro : ndien baba owo kiet ikemeke ndikpep iquö oro, ke miböhöke thousand owo ikie ye aba ye inañ oro, kpa mö emi ekedepde esio ke isõñ.
- 4** Memö emi edi mö emi mikesabakere idem ye iban ; koro mö midöhö ndö. Memö emi edi mö emi etienede Eyen-erön ke ebiët ekededi emi Enye akade. Ekedep mö esio kotu owo, ete, edi akpa mfri enö Abasi ye Eyen-erön.
- 5** Ndien ique baba nsu ke inua mö : mö ibiomoke baba ndo kiet.
- 6** Ndien ami ñkut angel efen efede kuföt enyön, enyene nsinsi gospel ndiquörö 'nö mö emi eduñde ke isõñ, ye kpukpru midut ye esien ye usem ye obio ; ndien enye ödöhö ke ökpösön uyo, ete, Ebak Abasi, enyuñ enö Enye
- 7** ubön ; koro ini ikpe Esie emedi : enyuñ etuak ibuoť enö Enye emi okobotde enyön ye isõñ ye inyañ ye midim möñ.
- 8** Ndien efen, udiana-akpa angel, etiene, ete, Aqua Babylon, emi akanamde kpukpru midut enwön wine lyaresit use esie, ömöduö, ömöduö.
- 9** Ndien angel efen, öyöhö ita, etiene mö, ödöhö ke ökpösön uyo, ete, Owo ekededi ama atuak ibuoť önö unam

- ye mbiēt esie, ama önyuñ enyene idiöñö ke ökpö-iso, me ke
 10 ubök esie, enye nde eyeñwöñ wine ifuresit Abasi eke etimde
 ke cup iyaresit Esie, ibuakhake ye ñkpö efen : eyenyuñ
 edutukhö enye ke ikañ ye brimstone, kiso ndisana angel ye
 11 kiso Eyen-eröñ : ndien nsuñikañ ndutukhö mö ödödök
 ke nsinsi nsinsi ; mö inyuñ inyeneke nduök-odudu ke
 uwemeyo ye ke okoneyo, mö emi etuakde ibuoť enö unam
 ye mbiēt esie, ye owo ekededi eke enyenede idiöñö enyiñ
 12 esie. Ime mbon Abasi odu mi, mö emi enimde mitem
 Abasi ye akpanikö Jesus.
- 13 Ndien mokop uyo oto ke enyöñ ödöhö ete, Wet, Öföfön
 önö mekpa-mkpa emi ekpade ke Öböñ toto ke ini emi :
 ke akpanikö, Spirit ödöhö, man mö eduök odudu ke utom
 mö ; ndien utom mö etiene mö.
- 14 Ndien ami ñkut, ndien sese, afia ikpa-enyöñ, ndien kiet
 etie ke ikpa-enyöñ oro, ebiēt eyen owo, ayara anyanya
 15 gold, önyuñ akama edisöp iqua ke ubök esie. Ndien
 angel efen öwörö ke temple, ofiori ke ökpösöñ uyo önö enye
 emi etiede ke ikpa-enyöñ, ete, Da iqua fo kpeñe : koro
 16 ini ukpeñe ekem ; koro ukpeñe isöñ adat akan. Ndien
 enye emi etiede ke ikpa-enyöñ öduök iqua esie ke isöñ ;
 ndien ekpeñe ukpeñe isöñ.
- 17 Ndien angel efen öwörö ke temple emi odude ke heaven,
 18 enye ñko akama edisöp iqua. Ndien angel efen oto ke
 itie-uwa öwörö, enye emi enyenede odudu ye ikañ ; enye
 önyuñ ofiori ke ökpösöñ uyo önö enye emi enyenede
 edisöp iqua, ete, Da edisöp iqua fo kpok metuek vine
 19 isöñ ; koro me-grape esie emetim edat. Ndien angel
 öduök iqua esie ke isöñ, önyuñ okpok mfri iñwañ vine
 isöñ, esin ke ebiēt udigi-wine, aqua *ebiēt udigi-wine* iyar-
 20 esit Abasi. Ndien edigi ebiēt udigi-wine ke edem obio,
 ndien iyip öwörö ke ebiēt udigi-wine, osim mkpakha me-
 horse, tutu osim thousand furlong ye ikie itiokiet.

15 NDIEN ami ñkut idiöñö eñwen ke heaven, emi okponde
 önyuñ enyenede ndyö, angel itiaba enyene ufen itiaba,
emi edide akpatre, koro ke mö iyaresit Abasi okure.

- 2 Ndien ami ñkut ñkpö nte inyañ glass, abuakha ye
 ikañ ; ye mö emi etode ndikan unam, ye mbiēt esie, ye
 ibat enyiñ esie, eda ke mben inyañ glass, enyene me-harp
 3 Abasi. Ndien mö equö iquö Moses, owo Abasi, ye iquö
 Eyen-eröñ, ete, Ikpö ye mutibe edi mutom Fo, O Öböñ

Abasi, Ata-Ökpösön : ndinen ye akpanikö ēdi musuñ Fo,
 4 Afo Edidem meyo. Anie midibakke midinyuñ ikponoke
 enyiñ Fo, O Öböñ ? koro Afo ikpöñ ikpöñ edide edisana ;
 koro kpukpru midut ēyedi ēdituak ibuot kiso Fo ; koro
 ēma ēyarare ndinen utom Fo.

5 Ndien ke ñkpö emi ēma ēkebe, ami ñkut, ndien
 6 ēberere temple ataya ntiense ke heaven ; ndien me-
 angel itiaba emi ēnyenede mufen itiaba ēwöñö ke temple :
 mö ēnyuñ ēsine itiat emi asanade önyuñ ayamade, ēnyuñ
 7 ēböbö mböbö gold ke ikpanesit mö. Ndien odu-uwem
 kiet kotu medu-uwem inañ oro önö me-angel itiaba oro
 bowl gold itiaba, öyöhö ye iyaresit Abasi, emi odude uwem
 8 ke nsinsi nsinsi. Ndien nsuñikañ oto ke uböñ Abasi ye
 ke odudu Esie öyöhö ke temple ; ndien baba kiet ikemeke
 ndiduk ke temple, tutu ēnam ufen itiaba emi ēnyenede
 me-angel itiaba ema.

16 NDIEN ami ñkop ökpösön uyo emi otode ke temple,
 ödöhöde me-angel itiaba, ete, Mbufo ēka ēkeñwaña bowl
 iyaresit Abasi ke isön.

2 Ndien akpa aka akañwaña bowl esie ke isön ; ndien
 enye akabare edi ndök emi edekhede önyuñ abiakde ke
 idem owo oro ēnyenede idiöñö unam, ēnyuñ ētuakde ibuot
 önö mbiēt esie.

3 Ndien udiana-akpa añwaña bowl esie ke inyañ ; ndien
 enye akabare edi iyip nte eke owo emi akpade ; ndien
 kpukpru medu-uwem ēkpaña, kpa me-ñkpö emi ēdude ke
 inyañ.

4 Ndien öyöhö ita añwaña bowl esie ke makpa ye midim
 5 möñ ; ndien enye akabare edi iyip. Ndien ami ñkop
 nte angel me-möñ oro ödöhöde ete, Afo edi Edinen, emi
 odude ökönyuñ odude, Afo Andisana, koro Afo ekekpede
 6 ikpe ntem : koro mö ēkeñwañade iyip mbon Abasi ye
 me-prophet, Afo ökönyuñ önö mö iyip ndiñwöñ : mö
 7 ēdot. Ndien ami ñkop itie-uwa ödöhöde ete, Ih, O
 Öböñ Abasi, Ata-Ökpösön, ikpe Fo ēdi akpanikö ye
 ndinen.

8 Ndien öyöhö inañ añwaña bowl esie ke utin ; ndien
 9 önö enye odudu ndiföp owo ke ikañ. Ndien ēföp owo ke
 ökpösön ufop : mö ēnyuñ ēsuñi enyiñ Abasi emi enyenede
 odudu ye mufen emi : ndien mö ikabakere esit ndinö Enye
 uböñ.

10 Ndien öyöhö itlon añwaña bowl esie ke ebekpo unam ;
ndien ēnam obio esie okīm ; ndien mö ēta edeme mö ke
11 ubiak, ēnyuñ ēsuñi Abasi heaven kabaña mubiak mö ye
ndök mö ; ndien mö ikabakere esit ibaña utom mö.

12 Ndien öyöhö itiokiet añwaña bowl esie ke aqua akpa
Euphrates ; ndien ēnam möñ esie asat, man ēdiöñ usuñ
13 ēnō ndidem emi ēditode edem usiakha-utin. Ndien ami
ñkut ndidekhe spirit ita, ñkpö nte iquöt, ēwöñö ke inua
14 dragon, ye ke inua unam, ye ke inua prophet nsu : koro
mö ēdide me-spirit demon, emi ēnamde midiöñö ; emi
ēwöñöde ētiene ndidem öfuri ererimbot, ndibon mö ötö
15 kiet 'nō eköñ aqua usen Abasi, Ata-Ökpösöñ. (Sese,
Ami möñ ndi nte inö. Öföfön önö enye emi ekpemedede,
önyuñ akamade edisine-ñkpö esie, mbak enye edisaña
16 iferi, ndien mö ēdikut but esie.) Ndien ēbon mö ötö kiet
ke ebiēt emi ekerede ke usem Hebrew Har-Magedon.

17 Ndien öyöhö itiaba añwaña bowl esie ke ofim ; ndien
ökpösöñ uyo oto ke ebekpo öwörö ke temple, ete, Okure :
18 ndien emineñ-mineñ, ye muyo, ye obuma ēdu ; ndien
aqua unyek-isöñ odu, oruk unyek-isöñ eke okponde
ntem, önyuñ enyenede odudu ntem ikodube, ötöñöde
19 ke ini eke owo ēdude ke isöñ. Ndien ēbakhare aqua
obio ke mbak ita, me-obio midut ēnyuñ ēduöñö : ndien
ēti aqua Babylon ke iso Abasi, ndinö enye cup wine ufiop
20 iyaresit Esie. Ndien kpukpru isuo ēfeghe ēnyöñö, mö
21 inyuñ ique ikpö obot. Ndien ikpö edim-itiat, kpukpru
itiat kiet kiet odobi nte talent, oto ke enyöñ ösukhöre
ötö owo : ndien owo ēsuñi Abasi kabaña ufen edim-itiat ;
koro ufen esie okponde eti eti.

17 NDIEN angel kiet kotu me-angel itlaba emi enyenede
me-bowl itiaba edi edidöhö ye ami, ete, Di ken, ami nyewut
2 fi ikpe aqua akpara emi etiede kenyöñ ediwak möñ ; emi
ndidem isöñ ēkenamde use ye enye, emi mö emi ēduñde
3 ke isöñ ēkenyuñ ēñwöñde wine use esie ēyukhö. Ndien
enye emen mi ke Spirit aka ke desert kiet : ndien ami ñkut
ñwan kiet odorode ke ididuo unam, öyöhö ye onyñ
4 isuñi, enyene mbuot itiaba ye nduk duop. Ndien ñwan
oro esine purple ye ididuo öföñ, önyuñ abana idem ke
gold ye ösöñ-urua itiat, ye me-pearl, enyene cup gold
emi öyöhöde ye mbubiam ke ubök esie, kpa ndek ndek
5 nkpo use esie, ndien ekewet enyññ ke ökpö-iso esie, ēte,

ERİYARARE JOHN 18

- NDİBE-ŃKPÖ; AQUA BABYLON EKA IKPARA YE EKŲ
- 6 MBUBIAM ŃKPÖ ERERİMBOT. Ndien ami Ńkut Ńwan oro öyukhö ye iyip mbio Abasi, ye iyip mentiense Jesus. Ndien kini ami Ńkutde enye, ami nyik aqua eriyik.
- 7 Ndien angel ödöhö mi, ete, Nsinam afo eyikde? Ami nyesian fi ndibe Ńkpö Ńwan oro, ye eke unam emi obiomde
- 8 enye, eke enyenede mbuot itiaba ye nduk duop oro. Unam oro afo okokutde okodu, ndien iduhe; enye önyuñ ekpere ndiwörö ke obube aqua ukpe nduk ke nsobo. Ndien mö emi eduñde ke isöñ eyeyik, mö emi miwetke enyiñ mö isin ke ñwed uwem toto ke eritöñö ererimbot, kini mö ekutde unam, nte enye okodude, minyuñ iduhe, edinyuñ edide.
- 9 Ibuot emi öfiökde Ńkpö odu mi. Mbuot itiaba edi ikpö
- 10 obot itiaba, emi Ńwan etiede ke mö: mö enyuñ edi ndidem itiaba; ition ema eduöñö, kiet ke ododu, eken ika-idige kaña; ndien kini enye edidide, enye enyene ndibigi ke
- 11 ekpri ini. Ndien unam eke okodude, minyuñ iduhe, edi öyöhö itiaeta ke idemesie ñko, önyuñ edi kiet ke itiaba oro;
- 12 enye önyuñ aka ke nsobo. Ndien nduk duop oro afo okutde edi ndidem duop, eke mika-iböhö obio kaña; edi
- 13 mö ebö odudu nte ndidem ye unam ke ñkanika kiet. Memö emi enyene esit kiet, enyuñ enö unam odudu mö ye
- 14 erikara mö. Memö emi eyeñwana eköñ ye Eyen-eröñ, Eyen-eröñ eyenyuñ akan mö, koro Enye edide Öböñ mböñ ye Edidem ndidem; mö emi edude ye Enye eyenyuñ ekan, mö emi ekekotde, ekenyuñ emekde, emi enyuñ edide
- 15 mbio akpanikö. Ndien enye ödöhö mi, ete, Me-möñ oro afo okokutde, emi akpara etiede, edi me-obio, ye motu owo
- 16 ye midut, ye musem. Ndien nduk duop oro afo okokutde, ye unam, memö emi eyesua akpara, eyenyuñ esobo enye, enyuñ enim enye iferi, eyenyuñ eta öbukidem esie, enyuñ
- 17 eföp enye öfuri ke ikañ. Koro Abasi ekesinde ke esit mö ndinam se Enye amade, 'nyuñ ñkabare 'nyene esit kiet,
- 18 ndinyuñ 'nö unam obio mö, tutu mikö Abasi esu. Ndien Ńwan oro afo okutde edi aqua obio oro akarade ndidem ererimbot.
- 18 Kk Ńkpö emi ema ekebe ami Ńkut angel eñwen ösukhörede oto ke heaven, enyene aqua odudu; uböñ
- 2 esie önyuñ añaña isöñ. Ndien enye ofiori ke ökpösöñ uyo, ete, Aqua Babylon ömöduö, ömöduö, ömönyuñ akabare edi iduñ me-demon, ye ökpösöñ ebiät kpukpru ndidekhe spirit, ye ökpösöñ ebiet kpukpru ndidekhe

- 3 inuen usua. Koro kpukpru midut emeduõñö oto ke wine
 iyaresit use esie ; ndidem isõñ êkenyuñ ênam use ye enye,
 menyam-urua isõñ êkenyuñ êkabare edi mbon inyene
 oto ke odudu ndek ndek ido esie.
- 4 Ndien ami ñkop nte uyo eñwen otode ke heaven, ete,
 Êwõñö, ikõt Mi, êkpõñ enye, man mbufo êkubuana ke
 5 midiõñkpõ esie, êkunyañ ebõ ufen esie : koro midiõñkpõ
 esie emesim kpa enyõñ, Abasi õmõnyuñ eti muquañkpõ
 6 esie. Ênõ enye kpa nte enye õkõnõde, enyuñ esio usiene
 ênõ enye ikaba utim ikaba, nte mutom esie edide : ke
 7 cup oro enye akabuakde, buak nõ enye ikaba. Adaña nte
 enye akatañde idem, õnyuñ ebinede ndek ndek ido, adaña
 ntre nõ enye ndutukhõ ye ntuaña : koro enye õdõhõde
 ke esit esie ete, Ami nte õbõñ-añwan, 'nyuñ ndige ebe-
 8 akpa, ndinyuñ ñque ntuaña baba. Mõdo mufen esie
 eyedi ke usen kiet, mkpa ye ntuaña ye akañ ; ikañ eyenyuñ
 ata enye õfuri õfuri ; koro Õbõñ Abasi emi ekpede ikpe
 9 esie edide õkpõsõñ. Ndien ndidem isõñ emi ênamde
 use ye enye enyuñ edude ke ndek ndek ido ye enye,
 eyetuaña enyuñ eseme ebaña enye, ke eda nsan nsan
 10 oto ke ndik ndutukhõ esie, ese nsuñikañ erifõp esie, ete,
 Mbõm, mbõm, aqua obio Babylon, õkpõsõñ obio ! koro
 11 ke ñkanika kiet ikpe fo emedi. Ndien menyam-urua
 isõñ etuaña enyuñ eseme ebaña enye, koro baba owo
 12 kiet midepke ñkpõ-urua mõ aba ; ñkpõ-urua gold, ye
 silver, ye õsõñ-urua itiat, ye me-pearl, ye eti linen, ye
 õfõñ purple, ye silk, ye ididuot õfõñ ; ye kpukpru nti
 eto, ye kpukpru ñkpõ eke edade oduk-enin ye kpukpru
 13 õsõñ-urua eto, ye okpoho, ye uquak, ye marble ênam ; ye
 cinnamon, ye ufuõñkpõ, ye incense, ye aran-nyere, ye
 frankincense, ye wine, ye aran, ye eti ndomuyo, ye ibokpot,
 ye menañ, ye merõñ ; ye me-horse, ye me-chariot, ye
 14 ifn ; ye mukpõñ owo. Ndien mfrl emi edõñde ukpõñ
 fo ema edakha êkpõñ fi, ndien kpukpru ñkpõ emi enemde
 15 enyuñ eyukhõde etak fi, owo idinyuñ ique mõ aba. Mbon-
 urua me-ñkpõ emi, emi enye akanamde edi mbon inyene,
 eyeda nsan nsan oto ke ndik ndutukhõ esie, etuaña enyuñ
 16 eseme ete, Mbõm, mbõm, aqua obio, enye emi ekesinede
 eti linen ye õfõñ purple ye ididuot õfõñ, õnyuñ abanade
 17 idem ke gold ye õsõñ-urua itiat ye pearl ! koro ke ñkanika
 kiet inyene emi okponde ntem omosobo. Ndien kpukpru
 etubom ubom, ye kpukpru owo emi ewatde êka ke ebiët

ERIYARARE JOHN 19

- ekededi, ye mbon ubom, ye adaña owo nte *ēdude uwem*
18 ke eriwat ke aqua inyañ, *ēda nsan nsan, ēnyuñ ēfiori,*
nte mö ēsede nsuñikañ eriföp esie, ēte, Obio ewe ebiēt aqua
19 obio oro? Ndien mö *ēmen ntōñ ēduök ke ibuoť mö,*
ēnyuñ ēfiori ke eritua ye ke eriseme, ēte, Mböm, mböm,
aqua obio oro anamde mendiduñ kesit, emi ubom mö
ēdude ke aqua inyañ, ēkabare ēdi mbon inyene oto ke
erisuan okuk esie! koro ke ñkanika kiet ēnam enye
20 odu ke ndobo. *Ēdara ēbaña enye, afo heaven, ye mbufo*
mbio Abasi, ye mbufo me-apostle, ye mbufo me-prophet;
koro Abasi emekpe ikpe mbufo ke enye.
- 21** Ndien *ōkpösōñ angel emen itiat, ñkpō nte aqua itiat-*
ōkōk, öduök enye ke inyañ, ete, Ntem ke ēdiduök Babylon,
aqua obio oro, ke ökpösōñ iduö, idinyuñ ique enye aba.
- 22** Ndien idikopke uyo *mebre-harp, ye mequö-iquö, ye mefri-*
ifiom, ye mefri-ukorowo aba kesit fo; idinyuñ ique
baba owo-usö emi anamde ubök-usö ekededi aba kesit
fo; idinyuñ ikopke uyo itiat-ōkōk aba kesit fo; uñwana
- 23** *utuenikañ idiyamake aba kesit fo; idinyuñ ikopke uyo*
ödö-ndö ye eke ñwan-ndö aba kesit fo; koro menyam-
urua fo ēkedide mbōñ isōñ; koro ēkedade idiōñ fo ēbiaña
- 24** *kpukpru midut. Ndien ēkut iyip me-prophet ye eke*
mbon Abasi, ye eke kpukpru mö emi ēkewotde ke isōñ
kesit esie.

- 19** *Kē ñkpō emi ēma ēkebe ami ñkop ñkpō nte ökpösōñ*
uyo akamba otu owo ke heaven ödöhöde ete, Hallelujah;
Erinyaña, ye ubōñ, ye odudu, ēnyene Abasi nyin: koro
2 *ikpe Esie ēdide akpanikö ye ndinen; koro Enye ama ekpe*
ikpe ye aqua akpara, emi akabiatde isōñ ke use esie,
Enye ama önyuñ osio usiene iyip iköt Esie önö enye.
- 3** Ndien mö *ētōñö ntak ēdöhö ēte, Hallelujah. Ndien*
4 *nsuñikañ esie ödödök ke nsinsi nsinsi. Ndien nyebiowo*
edip ye inañ ye medu-uwem inañ oro ēduōñö ētuak ibuoť
ēnö Abasi emi etiede ke ebekpo, ēte, Amen, Hallelujah.
- 5** Ndien uyo kiet *öwörö ke ebekpo, ete, Ēnö Abasi nyin*
itoro, kpukpru mbufo iköt Esie, mbufo emi ēbakde
- 6** *Enye, ñkpri owo ye ikpö. Ndien ami ñkop ñkpō nte*
uyo akamba otu owo, ye nte uyo akamba möñ, ye nte
uyo mkpösōñ obuma, ēdöhöde ēte, Hallelujah: koro
- 7** *Obōñ Abasi nyin, Ata-Ökpösōñ, akarade. Ēyak nyin*

ERİYARARE JOHN 19

- Idara Inyuñ Idaresit eti eti, inyuñ Inō Enye ubōñ : koro ndō Eyen-erōñ emedi, ñwan Esie òmōnyuñ otim idem.
- 8 Ndien ēyak ēnō enye ndisine eti linen, edisem ye edisana :
 9 koro eti linen oro edide ndinen utom mbio Abasi. Ndien enye òdōhō mi, ete, Wet, Ōfōfōn ònō mō emi ēkotde udi-
 10 ndō Eyen-erōñ. Ndien enye òdōhō mi, ete, Memō emi ēdi mikō akpanikō Abasi. Ndien ami nduō kisōñ ke ukot esie ndituak ibuoṭ 'nō enye. Ndien enye òdōhō mi, ete, Kpeme, kunam : ami ndi nsañutom fo ye eke nditō-ēte fo emi ēmumde ikō ntiense Jesus ēkama : tuak ibuoṭ nō Abasi : koro ikō ntiense Jesus edi spirit prophecy.
- 11 Ndien ami ñkut heaven ebererede ; ndien sese, afa horse, ye Enye emi odorode enye, emi ekerede Edinen ye Akpanikō ; ndien ke edinen ido Enye ekpe ikpe ònyuñ
 12 añwana ekōñ. Enyīn Esie ēdi edeme ikañ, ediwak anyanya ēnyuñ ēyara Enye ke iuoṭ ; Enye ònyuñ enyene enyīn emi ēwetde, emi baba owo kiet mifiōkke,
 13 ibōhōke Enye ke Idemesie. Ndien Enye esine edisine-ñkpō emi ēsimeḍe iyip : enyīn Esie ònyuñ ekere Ikō Abasi.
- 14 Ndien mudim ekōñ emi ēdude ke heaven ēdoro mfa horse
 15 ētiene Enye, ēsine eti linen, afa ye edisana. Ndien edisōp ofut òwōrō ke inua Esie, man Enye akpada ekpeñe midut : Enye eyenyuñ akara mō ke esañ uquak ; ndien Enye edigi ebiēt-udigi wine ufioṭ iyaresit Abasi, Ata-
 16 Ōkpōsōñ. Ndien ēwet enyīn ke edisine-ñkpō Esie ye ke ifukhi Esie, EDIDEM NDIDEM, YE ŌBŌÑ MBŌÑ.
- 17 Ndien ami ñkut angel adade ke utin ; ndien enye ofiori ke òkpōsōñ uyo, òdōhō kpukpru minuen eke ēfede kufōṭ enyōñ, ete, Eḍi ēdisop idem òtō kiet, ke aqua usōrō Abasi ;
 18 man mbufo ēta òbuk ndidem, ye òbuk mētubom mbon ekōñ, ye òbuk mkpōsōñ owo, ye òbuk me-horse ye eke mō emi ēdorode mō, ye òbuk kpukpru owo, nditō-isōñ ye ifn, ñkpri ye ikpō.
- 19 Ndien ami ñkut unam oro, ye ndidem isōñ, ye mudim mbon ekōñ mō, ēsopde idem òtō kiet ndiñwana ekōñ ye Enye emi odorode ke horse oro, ye udim ekōñ Esie
 20 ñko. Ndien ēmum unam oro, ēkōrō ye prophet nsu emi akanamde midiōñō kiso esie, emi enye adade abiaña mō emi ēnyenede idiōñō unam, ye mō emi ētuakde ibuoṭ ēnō mbiēt esie : ēduōk mō mbiba ye uwem ke mkpōdiōkhō
 21 ikañ, emi asakde ye brimstone : ndien ēwot mō emi ēsukhōde ke ofut Enye emi odorode ke horse, kpa ofut

oke öwöröde Enye ke Inua : ndien kpukpru minuen eyukhö ye öbuk mö.

- 20** NDIEN ami ñkut angel kiet öwöröde ke heaven ösukhöre akama ukpökhöre aqua ukpe oro ye akamba ñkpököbi
 2 ke ubök esie. Ndien enye omum dragon, akani urukiköt oro, emi edide Devil ye Satan, önyuñ ököbi enye ke
 3 thousand isua, önyuñ öduök enye ke aqua ukpe oro, önyuñ okubi enye, önyuñ efik seal kesit ofuk enye, man enye okubiaña nidut aba tutu thousand isua oro ekure : ke emi ebede enyene ndikpökhöre enye ke ekpri ini.
- 4 Ndien ami ñkut mebekpo, ndien mö etie ke mö, ndien eyak ikpe enö mö ndikpe : ndien ami ñkut mukpöñ mö emi ekebigide mö ibuoit kabaña ikö ntiense Jesus, ye kabaña ikö Abasi ; ye mö emi miketuakke ibuoit inö unam me mbiët esie, minyuñ iböhö idiönö oro ke ökpö-iso mö ye ke ubök mö ; ndien mö edu uwem, enyuñ
 5 ekara ye Christ thousand isua. Mekpa-mkpa emi esukhöde iduhe uwem tutu thousand isua ekure. Emi edi akpa
 6 eriset. Edifön ye edisana edi enye emi enyenede udeme ke akpa eriset ; udiana-akpa mkpa inyeneke baba odudu ye mö emi, edi mö eyedi moku Abasi ye eke Christ, eyenyuñ ekara ye Enye ke thousand isua.
- 7 Ndien kini thousand isua oro ema ebe eyekpökhöre
 8 Satan esio ke ufök-ñkpököbi esie, enye eyenyuñ öwörö ndibiaña midut emi edude ke mutit isön mbinañ, Gog ye Magog, ndibon mö ötö kiet ke ekön : emi ibat mö
 9 etiede nte utatan aqua inyañ. Ndien mö esaña edök ke öfuri iso isön, enyuñ ekan itie 'na mbio Abasi ye edima obio ekuk : ndien lkañ oto ke heaven ösukhöre edita mö.
- 10 Ndien eduök devil emi abiañade mö esin ke mkpödiökhö lkañ ye brimstone, ebiët emi unam ye prophet nsu enyuñ edude ; ndien eyedutukhö mö ke uwemeyo ye ke okoneyo ke nsinsi nsinsi.
- 11 Ndien ami ñkut akamba afia ebekpo, ye Enye emi etiede kesit, emi isön ye enyön efeghede ekpöñ iso Esie ;
 12 ndien ique itie inö mö. Ndien ami ñkut mekpa-mkpa, ikpö ye ñkpri, edade kiso ebekpo ; ndien ekuböre me-ñwed : enyuñ ekuböre ñwed enwen, emi edide ñwed uwem : ndien ekpe ikpe mekpa-mkpa oto ke ñkpö emi ewetde
 13 ke me-ñwed, adaña nte utom mö edide. Ndien inyañ ayak mekpa-mkpa emi edude kesit ; mkpa ye Hades

ERIYARARE JOHN 21

ēnyuñ ēyak mekpa-mkpa emi ēdude ke mö : ndien ēkpe
 14 ikpe mö kpukpru owo kiet kiet nte utom mö ēdide. Ndien
 ēduök mkpa ye Hades ke mkpödiökhö ikañ. Emi edi
 15 udiana-akpa mkpa, kpa mkpödiökhö ikañ. Ndien edieke
 mique nte ewetde enyiñ owo ekededi ke ñwed uwem,
 ēduök enye ke mkpödiökhö ikañ.

21 NDIEN ami ñkut öbufa enyöñ ye öbufa Isöñ : koro
 akpa enyöñ ye akpa Isöñ ēbede efep ; aqua inyañ inyuñ
 2 iduhe aba. Ndien ñkut edisana obio, öbufa Jerusalem,
 otode ke Abasi öwörö ke heaven ösukhöre, etim enye nte
 3 ñwan-ndö emi ēbanade enö ebe esie. Ndien ñkop nte
 ökpösöñ uyo oto ke ebekpo ödöhöde ete, Sese, ataya Abasi
 odu ye owo. Ndien Enye eyeduñ ye mö, mö ēyenyuñ ēdi
 owo Esie, ndien Abasi ke Idemesie eyedu ye mö, önyuñ
 4 edi Abasi mö : Enye eyenyuñ öquömöre kpukpru möñeyet
 ke enyiñ mö efep ; ndien mkpa ididuhe aba ; mfukhö
 me ntuaña me ubiak idinyuñ iduhe aba : me-akpa ñkpö
 5 ēbe efep. Ndien Enye emi etiede ke ebekpo ödöhö ete,
 Sese, Ami manam kpukpru ñkpö ēdi mbufa. Ndien
 Enye ödöhö ete, Wet, koro me-ñkpö emi ēdi ndinen ye
 6 akpanikö. Ndien Enye ödöhö mi, ete, Mö emesu. Ami
 ndi Alpha ye Omega, eritöñö ye utit. Nyenö enye emi
 7 itöñ asatde enye idim möñ uwem ke ikpikpu. Enye
 emi akande eyenyene me-ñkpö emi ; ndien Ami nyedi
 8 Abasi esie, enye eyenyuñ edi eyen Mi. Edi ama edi mbio
 ufep, ye mö emi minimke ke akpanikö, ye mbio mbubiam,
 ye mewot owo, ye mbio use, ye mbia-idiöñ, ye mekpono
 ndem, ye kpukpru mesu nsu, mö ēyenyene udeme mö
 ke mkpödiökhö emi asakde ikañ ye brimstone ; emi edide
 udiana-akpa mkpa.

9 Ndien kiet kotu me-angel itiaba emi ēnyenede me-bowl
 itiaba, emi ēbiomde akpatre ufen itiaba oro, edi ; ndien
 enye ödöhö mi, ete, Di ken, nyewut fi ñwan-ndö, ñwan
 10 Eyen-eröñ. Ndien enye emen mi ke spirit aka ke aqua obot,
 akamba ye edikoñ, önyuñ owut mi edisana obio Jerusalem,
 11 otode ke Abasi öwörö ke heaven ösukhöre, enyene uböñ
 Abasi : uñwana esie ebiät ata ösöñ-urua itiat, nte ekpedide
 12 itiat jasper, asana nte crystal : enyene akamba ye edikoñ
 ibibene ; enyene inua-otop duopeba, ye me-angel duopeba
 ke me-inua-otop oro ; enyuñ ewet enyiñ kesit mö, emi
 13 edide enyiñ esien Israel duopeba : ke edem uslakha-

utIn Inua-otop ita ēdu ; ke edem edere Inua-otop ita ;
 ke edem usuk inua-otop ita ; ye ke edem usop-utIn inua-
 14 otop ita. Ibibene oblo önyuñ enyene ñkpö-idak-isöñ duop-
 eba, ēma ēnyuñ ēwet enyiñ apostle Eyen-eröñ duopeba
 15 kesit mö. Ndien enye emi ödöhöde ye ami enyene eto
 okuk gold ke ñkpö idomo, ndidomo obio ye inua-otop
 16 esie ye ibibene esie. Ndien ñkañ obio inañ ēdi ukem
 ukem, uniöñ esie önyuñ okpon nte ubom esie : ndien
 enye odomo obio ke eto okuk oro, osim thousand furlong
 duopeba : uniöñ ye ubom ye idaha esie ēdi ukem ukem.
 17 Ndien enye odomo ibibene esie, ibio idomo okuk ikie ye
 aba ye inañ, nte asañade ye idomo owo, oro edi eke angel.
 18 Ndien ēda jasper ēböp ibibene esie : obio önyuñ edi
 19 edisana gold, ebiēt edisana glass. Èbana ñkpö-idak-
 isöñ ibibene obio ke kpukpru oruk ösöñ-urua itiat.
 Akpa ñkpö-idak-isöñ edi jasper ; udiana-akpa, sapphire ;
 20 öyöhö ita, chalcedony ; öyöhö inañ, emerald ; öyöhö
 ition, sardonyx ; öyöhö itiokiet, sardius ; öyöhö itiaba,
 chrysolite ; öyöhö itiaeta, beryl ; öyöhö usukkiet, topaz ;
 öyöhö duop, chrysoprase ; öyöhö duopekiet, jacinth ;
 21 öyöhö duopeba, amethyst. Itim inua-otop duopeba ēnyuñ
 ēdi me-pearl duopeba ; kpukpru itim inua-otop kiet kiet
 edi pearl kiet : efak obio önyuñ edi edisana gold, nte
 22 ekpedide edisana glass. Ndien ami ñque temple kesit :
 koro Jehovah Abasi, Ata-Ökpösöñ, ye Eyen-eröñ edi temple
 23 esie. Ndien obio iyomke utIn, ye öfiöñ ndiyama 'nö enye :
 koro uböñ Abasi añwañade enye, utuenikañ esie önyuñ
 24 edi Eyen-eröñ. Ndien midut ēyesaña kuföt uñwana esie :
 25 ndidem isöñ ēnyuñ ēda uböñ mö ēduk kesit. Ndien
 idiberike Inua-otop esie ke uwemeyo (koro okoneyo midu-
 26 duhe do) : ndien ēyeda uböñ ye ukpono midut ēduk
 27 kesit : ndien baba edidekhe ñkpö kiet, me enye emi
 anamde mbubiam önyuñ osude nsu, ididukke kesit ke
 usuñ ekededi : ke miböhöke mö ikpöñ ikpöñ emi ewetde
 enyiñ mö ke ñwed uwem Eyen-eröñ.

22 NDIEN enye owut mi akpa möñ uwem, ayama nte
 2 crystal, öwöröde ke ebekpo Abasi ye eke Eyen-eröñ, ke
 uföt efak esie. Ndien ke edem akpa emi ye ke edem oko
 eto uwem odu, emi oñwomde oruk mfri duopeba, önyuñ
 oñwomde mfri esie ke öfiöñ ke öfiöñ : ndien ēda iköñ eto
 3 oro enam udöñö okure midut. Ndien isuñi ididuhe aba :

ERIYARARE JOHN 22

- ebekpo Abasi ye eke Eyen-eröñ eyenyuñ edu kesit:
- 4 iköt Esie eyenyuñ enam ñkpö önö Enye; mö eyenyuñ ekut iso Esie; ndien enyĩñ Esie eyedu ke ökpö-iso mö.
- 5 Okoneyo idinyuñ iduhe aba; mö inyuñ iyomke uñwana utuenikañ, me uñwana utin; koro Jehovah Abasi eyeyama önö mö; mö eyenyuñ ekara ke nsinsi nsinsi.
- 6 Ndien enye ödöhö mi, ete, Ikö emi edi ndinen ye akpan-ikö: ndien Jehovah Abasi me-spirit me-prophet öködön angel Esie ndiwut iköt Esie ñkpö emi ediwöröde ke ini
- 7 esisit. Ndien sese, Ami ke ndi iwiwa. Öföfön önö enye emi onĩmde ikö prophecy ñwed emi.
- 8 Ndien ami John ndi enye emi okopde önyuñ okutde me-ñkpö emi. Ndien kini ami ñkopde 'nyuñ ñkutde, ami nduö ndituak ibuot ke ukot angel emi owutde mi me-
- 9 ñkpö emi. Ndien enye ödöhö mi, ete, Kpeme kunam: ami ndi asañutom ye afo ye nditö-ète fo me-prophet, ye mö emi enĩmde ikö ñwed emi ñko. Tuak ibuot nö Abasi.
- 10 Ndien enye ödöhö mi, ete, Kudian seal ke ikö prophecy
- 11 ñwed emi; koro ini ke ekpere. Enye emi aquañade, yak enye osuk anam uquañkpö: enye emi edekhede, yak esuk enam enye edekhe: enye emi edide edinen, yak enye osuk anam edinen ido: enye emi edide edisana,
- 12 yak esuk enam enye asana. Sese, ami ke ndi iwiwa; utip mi önyuñ odu ye Ami, ndinö kpukpru owo kiet kiet
- 13 nte utom esie edide. Ami ndi Alpha ye Omega, akpa
- 14 ye akpatre, eritönö ye utit. Öföfön önö mö emi eyetde öfönidem mö, man mö enyene unen ndisim eto uwem,
- 15 enyuñ esaña ke inua-otop eduk ke obio. Ke edem mebua, ye mbia-idiön, ye menam-use, ye mewot-owo, ye mekpono-ndem, ye kpukpru owo emi emade enyuñ enamde ido nsu, edu.
- 16 Ami Jesus 'ma ndön angel Mi ndisian fi me-ñkpö emi kabaña mufök Abasi. Ami ndi öruñ ye Eyen David, ediyama ntantafiön usenubök.
- 17 Ndien Spirit ye ñwan-ndö ödöhö ete, Di. Enye emi okopde, yak enye önyuñ ödöhö ete, Di. Enye emi itön asatde, yak enye edi: enye emi amade, yak enye ada möñ uwem ke ikpikpu.
- 18 Ami motim ndöhö kpukpru owo emi okopde ikö prophecy ñwed emi, nte, Owo ekededi ama adian ikö ke mö, Abasi
- 19 eyedian mufen emi ewetde ke ñwed emi önö enye: owo ekededi ama önyuñ osio ikö ke ikö ñwed prophecy emi.

ERIYARARE JOHN 22

Abasi eyesio udeme esie ke eto uwem oro, ye ke edisana obio, emi ewetde ke ñwed emi.

20 Enye emi otimde ödöhö me-ñkpö emi ödöhö ete, Ih :
Ami ke ndi iwiwa. Amen : di, Öböñ Jesus.

21 Mfön Öböñ Jesus odu ye mbio Abasi. Amen.